

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 8^{ης} Δεκεμβρίου 2023

Ωρα έναρξης: 11.10 π.μ.

Αρ. 11

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλημέρα σας!

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία. Να δηλώσουμε πρώτα την παρουσία μας και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουμε μαζί μας σήμερα τον Υπουργό των Οικονομικών, τον κ. Μάκη Κεραυνό, για να καταθέσει την ομιλία του για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2024 και βεβαίως καλωσορίζουμε και τους υπόλοιπους κυρίες, κυρίες υπουργούς τους οποίους έχουμε μαζί μας σήμερα.

Κύριε υπουργέ, το βήμα είναι δικό σας.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(ΜΑΚΗΣ ΚΕΡΑΥΝΟΣ)

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Βρίσκομαι σήμερα ενώπιόν σας, για να παρουσιάσω τις βασικές κατευθύνσεις της οικονομικής πολιτικής και του κυβερνητικού προγράμματος, όπως αποτυπώνονται στον προτεινόμενο κρατικό προϋπολογισμό για το 2024, αλλά και στον τριετή δημοσιονομικό σχεδιασμό για την περίοδο 2024-2026.

Ο προϋπολογισμός του 2024 είναι ο πρώτος ετήσιος προϋπολογισμός της κυβέρνησης του Προέδρου Νίκου Χριστοδουλίδη, μιας κυβέρνησης η οποία διανύει μόλις τον δέκατο μήνα διακυβέρνησης και ο προϋπολογισμός αυτός βασίζεται και αντανακλά το όραμα της κυβέρνησης και τους επιμέρους στρατηγικούς στόχους της για οικονομική σταθερότητα, ισόρροπη ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία, βασικά στοιχεία μιας ανθρωποκεντρικής κυβερνητικής πολιτικής.

Ο προϋπολογισμός του 2024 καταρτίστηκε κάτω από συνθήκες μεγάλης αβεβαιότητας, ως αποτέλεσμα των γεωπολιτικών εξελίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο και ιδιαίτερα αναφορικά με τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία, για δεύτερο χρόνο, από τις 24 Φεβρουαρίου 2022, με τη στρατιωτική εισβολή της Ρωσίας.

Σήμερα έχουμε ακόμα μια κρίση πολύ κοντά στη χώρα μας, και αναφέρομαι στον πόλεμο στη Γάζα, η οποία ενισχύει τις αβεβαιότητές μας και η κυβέρνηση αξιολογεί την κατάσταση σε συνεχή βάση και προχωρά σε πρόσθετα μέτρα και πολιτικές πρωτοβουλίες.

Εξερχόμενοι από μια υγειονομική κρίση, τα κατάλοιπα της οποίας δεν έχουν ακόμη εξαλειφθεί πλήρως, εισήλαμε σε μια περίοδο σοβαρών γεωπολιτικών εξελίξεων που δημιουργούν ένα ρευστό διεθνές περιβάλλον με πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις και αστάθεια στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική συγκυρία.

Η Κύπρος ως μια μικρή χώρα με ανοικτή οικονομία, η οποία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στον τουρισμό και στις υπηρεσίες, καλείται να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, όπως η ενεργειακή κρίση, οι πληθωριστικές πιέσεις και η ακρίβια για τα νοικοκυριά και τις μικρές κυρίως επιχειρήσεις.

Ταυτόχρονα, με τις προκλήσεις, ως υπεύθυνη κυβέρνηση που εφαρμόζει μια συνετή οικονομική πολιτική, καλούμαστε να διατηρήσουμε ορθολογική δημοσιονομική ισορροπία, να διασφαλίσουμε μια πορεία βιώσιμης ανάπτυξης, βασισμένης σε μεταρρυθμίσεις, και συνεχούς βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Επίσης, πρέπει να σταθμίζουμε το γεγονός ότι είμαστε ισότιμο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία βρίσκεται σε μια κατάσταση οριακής ύφεσης, με πληθωριστικές πιέσεις, αυξημένα επιτόκια και ελλείμματα στην ανταγωνιστικότητα της. Οι συνθήκες αυτές έχουν επηρεάσει και συνεχίζουν να επηρεάζουν και τη δική μας οικονομία και κοινωνία, μαζί με άλλες απειλές, όπως είναι το μεταναστευτικό πρόβλημα, ενώ δυστυχώς συνεχίζει για πενήντα χρόνια τώρα η κατοχή της πατρίδας μας από τα τουρκικά στρατεύματα, η οποία αποτελεί μια μόνιμα αιμάσσουσα πληγή με όλες τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.

Παρά τις αντίξοες αυτές συνθήκες, καταθέτουμε έναν ισορροπημένο, αναπτυξιακό και με κοινωνικές ευαισθησίες πλεονασματικό προϋπολογισμό. Μέσω του προτεινόμενου προϋπολογισμού μεταξύ άλλων επιδιώκεται η υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμιστικών και αναπτυξιακών έργων, η ολοκλήρωση των οποίων αναμένεται να έχει σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου και κατ' επέκταση στην οχύρωση της κυπριακής οικονομίας για αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Ο προϋπολογισμός του 2024 χαρακτηρίζεται από:

1. δημοσιονομική υπευθυνότητα,
2. στόχευση στην ενδυνάμωση της οικονομίας και εμπλουτισμό του οικονομικού αναπτυξιακού μοντέλου και
3. στόχευση για άμβλυνση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων.

Ο προϋπολογισμός του 2024, που είναι σήμερα ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, περιλαμβάνει:

1. αύξηση στις πρωτογενείς δαπάνες σε σχέση με πέρσι κατά περίπου €1,16 δις,
2. αυξημένες αναπτυξιακές δαπάνες κατά 14%, με στόχο την υλοποίηση έργων υποδομής με προστιθέμενη αξία και με έμφαση στην προώθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων στα πλαίσια των Ταμείων Κοινωνικής Συνοχής, όπως το πρόγραμμα «ΘΑΛΕΙΑ» και των έργων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Περιλαμβάνει επίσης:

1. αυξημένες κοινωνικές παροχές κατά 15%,
2. συγκράτηση της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα.

Παρά το γεγονός ότι στον αρχικά προτεινόμενο προϋπολογισμό η συνολική αύξηση θέσεων ανήρχετο στις πενήντα δύο νέες θέσεις του προϋπολογισμού, στα πλαίσια της διαδικασίας τροποποίησής του, η συνολική αύξηση, με εξαίρεση τις εξακόσιες τέσσερις θέσεις που αφορούν τον τομέα της εκπαίδευσης, ανήλθε στις εκατό μία. Προς τούτο τονίζεται ότι η δημιουργία των εξακοσίων τεσσάρων θέσεων κρίθηκε αναγκαία, ώστε να μειωθεί ο αριθμός του έκτακτου προσωπικού και ως εκ τούτου διατηρείται η συνολική απασχόληση στον δημόσιο τομέα και δεν επιβαρύνεται σημαντικά το κρατικό μισθολόγιο. Όσον αφορά τις εκατό μία θέσεις, αυτές δημιουργούνται κυρίως λόγω της άμεσης ανάγκης για αντιμετώπιση του μεταναστευτικού προβλήματος, άλλα και άλλων άμεσων αναγκών για σκοπούς εύρυθμης λειτουργίας τμημάτων και υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.

Παρουσιάζεται επίσης μια αύξηση της τάξεως του 7% των λειτουργικών δαπανών η οποία οφείλεται στις αυξήσεις των τιμών πρώτων υλών και των ενεργειακών προϊόντων και των προβλημάτων που παρατηρούνται στις εφοδιαστικές αλυσίδες.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω ότι ο σχεδιασμός και ο καταρτισμός του προϋπολογισμού του 2024 βασίστηκε σε ρεαλιστικές μακροοικονομικές προβλέψεις και στάθμισε όλους τους κινδύνους και αβεβαιότητες.

Συγκεκριμένα ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας προβλέπεται να ανέλθει γύρω στο 2,9% το 2024, σε σύγκριση με την πρόβλεψη για ανάπτυξη 2,4% το 2023, και το 2025 και 2026 προβλέπεται να κυμανθεί στο 3,1% και 3,2%, αντίστοιχα. Οι προβλεπόμενοι αυτοί ρυθμοί ανάπτυξης ξεπερνούν κατά πολύ τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Κύπρος συνεχίζει να έχει μια πολύ καλή οικονομική επίδοση.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται να περιοριστεί το 2024 στο 2,5% και να αρχίσει την καθοδική του πορεία τα επόμενα χρόνια, ενώ το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί στο 5,8% του εργατικού δυναμικού το 2024, σε σχέση με 6,4% το 2023. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω κατά την προγραμματική περίοδο 2025-2026.

Συνεπώς, οι αναμενόμενες αυτές θετικές εξελίξεις για τον πληθωρισμό και την ανεργία θα συνδράμουν

στην περαιτέρω ομαλοποίηση της οικονομίας και γενικά στην οικονομική πορεία της χώρας μας.

Όσον αφορά τα δημοσιονομικά μεγέθη, το 2024 το δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να παραμείνει πλεονασματικό και να φθάσει το 2,8% του ΑΕΠ έναντι πλεονάσματος 2,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 2023.

Με βάση την προβλεπόμενη οικονομική ανάπτυξη και τον προτεινόμενο προϋπολογισμό για το 2024, το δημοσιονομικό πλεόνασμα προβλέπεται για το 2025 και 2026 να διατηρηθεί στο 2,8% και 2,6% αντίστοιχα. Το πρωτογενές πλεόνασμα αναμένεται να φθάσει στο 4,3% του ΑΕΠ το 2024 σε σύγκριση με το πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 3,9% του ΑΕΠ το 2023.

Παράλληλα, το δημόσιο χρέος για το 2024 αναμένεται να περιορισθεί στο 74,7% ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε σύγκριση με ποσοστό 81,8% του ακαθάριστου εγχώριου Προϊόντος το 2023, και σε σύγκριση με το 2020 επιτυγχάνεται η μεγαλύτερη μείωση μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 40,3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε περίοδο τεσσάρων ετών. Το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται να συνεχίσει την πτωτική του πορεία τα επόμενα έτη περιορίζοντάς το στο 69,5% το 2025 και στο 63% το 2026.

Οι θετικές αυτές δημοσιονομικές επιδόσεις θα μας επιτρέψουν από τη μια πλευρά να αντιμετωπίσουμε οποιοσδήποτε αρνητικές εξελίξεις στο μέλλον, παρέχοντας τη δυνατότητα για άσκηση κοινωνικής πολιτικής, ενώ ταυτόχρονα να ανταποκριθούμε στις ευρωπαϊκές μας υποχρεώσεις ως προς τους δημοσιονομικούς κανόνες, ιδιαίτερα για μείωση του δείκτη χρέους στο 60% του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα.

Κύρια Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Η κυπριακή οικονομία παραμένει ανθεκτική και ισχυρή.

Αυτό επιβεβαιώνεται και από τις αξιολογήσεις και αποφάσεις των οίκων πιστοληπτικής αξιολόγησης, με πρόσφατα παραδείγματα την απόφαση του Οίκου Moody's για διπλή αναβάθμιση, με την Κύπρο να βρίσκεται πλέον στην επενδυτική βαθμίδα από όλους τους οίκους, καθώς και την απόφαση του οίκου DBRS για αναβάθμιση κατά μία βαθμίδα, γεγονός που αναμένεται να έχει πολλαπλά οφέλη για την οικονομία μας.

Επιβεβαιώνεται επίσης και μάλιστα πολύ πρόσφατα από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, από τον οποίο συνεχίζουμε να έχουμε δανεισμό ύψους περίπου €6,3 δις τον οποίο πρέπει να αρχίσουμε να αποπληρώνουμε από το 2025, αλλά και από τη φθινοπωρινή αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Παρά τις ικανοποιητικές επιδόσεις της κυπριακής οικονομίας, δεν εφησυχάζουμε. Το Υπουργείο Οικονομικών αναγνωρίζει τους όποιους δημοσιονομικούς κινδύνους και κυρίως αυτούς που προέρχονται από ανελαστικές δαπάνες. Το Υπουργείο Οικονομικών και η κυβέρνηση είναι οι πρώτοι που εντόπισαν το πρόβλημα των ανελαστικών δαπανών και ειδικότερα το θέμα της ανελαστικής δαπάνης του κρατικού μισθολογίου. Οι όποιες θέσεις, και βεβαίως δεν είναι χιλιάδες, για τις οποίες αποταθήκαμε για να ακολουθηθεί διαδικασία αποπαιγώπισης αφορούν κενές θέσεις οι οποίες υπάρχουν και είναι εγκεκριμένες στους προϋπολογισμούς και στους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς. Κρίνω σκόπιμο να αναφέρω ότι περίπου εφτακόσιες θέσεις τον χρόνο στη δημόσια υπηρεσία κενώνονται κυρίως λόγω αφυπηρητήσεων και βεβαίως πρέπει να συμπληρώνονται εκείνες που κρίνονται αναγκαίες τη συγκεκριμένη περίοδο. Άλλο είναι το θέμα του αριθμού των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και άλλο το θέμα του ύψους του μισθολογίου.

Η παρούσα κυβέρνηση για αντιμετώπιση του θέματος πήρε άμεσα δύο αποφάσεις. Πρώτον, κάθε αρχές του χρόνου το Υπουργείο Οικονομικών θα παρουσιάζει στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση τις αναγκαίες θέσεις, μετά από διαβούλευση με τα υπουργεία και υφυπουργεία, με σαφή βεβαίως τεκμηρίωση.

Δεύτερον, έχουν δοθεί οδηγίες για ανάθεση σε εξωτερικό φορέα της διεξαγωγής μελέτης για εξορθολογισμό του κρατικού μισθολογίου στη βάση διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων. Αυτό είναι ένα πρώτο σημαντικό βήμα, ώστε να μην υπάρξει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μια συνεχής τάση γεωμετρικής προόδου αύξησης του κρατικού μισθολογίου. Επίσης θα ήθελα να προσθέσω ότι κατά τον καταρτισμό του προϋπολογισμού ως γενική προσέγγιση ήταν η μη έγκριση θέσεων εκεί όπου υπάρχουν κενές και ασυμπλήρωτες θέσεις.

Επιπρόσθετα, η κυβέρνηση θεωρεί ως σημαντική λαϊκή κατάκτηση το Γενικό Σχέδιο Υγείας και επομένως πάγιος στόχος είναι η εξυγίανση και ο εκσυγχρονισμός των δύο βασικών πυλώνων του, του ΟΚΥΠΥ και του ΟΑΥ, ώστε να διασφαλίζονται τόσο το επίπεδο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και νοσηλείας όσο και τα δημόσια οικονομικά του κράτους.

Αναγνωρίζουμε το γεγονός ότι τα επόμενα χρόνια προβλέπεται να είναι αρκετά δύσκολα για την παγκόσμια οικονομία, αλλά και για την κυπριακή οικονομία, ενώ μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αναμένεται μια νέα εποχή προκλήσεων που θα σημαδεύει από φαινόμενα αποπαγκοσμιοποίησης και πολλές αλλαγές που απαιτούνται από την πράσινη μετάβαση, την κλιματική αλλαγή και τις υψηλές τιμές ενέργειας. Σε αυτό το πλαίσιο το Υπουργείο Οικονομικών και η κυβέρνηση έχουν επικεντρωμένη την προσοχή τους στην επόμενη περίοδο με προτεραιότητα στον εξορθολογισμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με την προώθηση μέτρων ανανεώσιμων

πηγών ενέργειας και εντατικοποίηση των προσπαθειών αξιοποίησης του φυσικού αερίου.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις σε διεθνές επίπεδο, καταρτίσαμε έναν προϋπολογισμό ευθύνης, ο οποίος καλείται να στηρίξει την κοινωνία και την οικονομία σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, έχοντας ταυτόχρονα στραμμένο το βλέμμα στο μέλλον.

Στοχεύοντας στη στήριξη της κοινωνίας, στη δημοσιονομική πειθαρχία και στη διατήρηση της σταθερής αναπτυξιακής πορείας της χώρας επικεντρωθήκαμε, πρώτον, στην υλοποίηση σημαντικών έργων και προγραμμάτων τα οποία θα βοηθήσουν μεσοπρόθεσμα την ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα στα πλαίσια του νέου αναπτυξιακού μοντέλου «Όραμα 2035», με όραμα να καταστεί η Κύπρος μας ένας ιδανικός τόπος για να ζει και να εργάζεται ο κάθε πολίτης. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το νέο οικονομικό μοντέλο περιλαμβάνει μια σειρά από οριζόντιες και τομεακές μεταρρυθμιστικές δράσεις που προσδοκούμε να πάρουν τη χώρα μας μπροστά. Μεταξύ άλλων στοχεύουμε σε σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και στη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας, αξιοποιώντας την έρευνα, την καινοτομία, την τεχνολογία και κυρίως το αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας μας, που θεωρώ είναι το σημαντικότερό μας πλεονέκτημα. Τονίζεται ότι η εν λόγω στρατηγική βρίσκεται σε πλήρη συνάρτηση και αρμονία με το εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Δεύτερον, στην προώθηση σταδιακής διπλής μετάβασης, στη βάση και του προϋπολογισμού που έχετε ενώπιόν σας. Συγκεκριμένα, ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει δαπάνες ύψους €900 εκατομ. ευρώ για την πράσινη οικονομία και δαπάνες ύψους €288 εκατομ. ευρώ για τον ψηφιακό μετασχηματισμό για την τριετία 2024-2026.

Σημαντικές προωθούμενες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων προώθηση της φορολογικής μεταρρύθμισης, με στόχο την υιοθέτηση ενός διαφανούς και απλοποιημένου συστήματος με την ελάχιστη δυνατή γραφειοκρατία. Πρέπει επίσης να είναι ενθαρρυντική προς το επιχειρείν και ταυτόχρονα να είναι κοινωνικά δίκαιη, να είναι στα πλαίσια των ευρωπαϊκών προτύπων και να στοχεύει στη μείωση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Επίσης αναγκαία και ως δέσμευσή μας απέναντι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η προώθηση της πράσινης φορολογικής μεταρρύθμισης, η οποία αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των πράσινων στόχων της Κύπρου μας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατανοώντας πλήρως τις αντιδράσεις που παρατηρούνται σε σχέση με την επιβολή νέων φορολογιών σε τέτοιες περιόδους ήδη υψηλών τιμών, μπορέσαμε να μεταφέρουμε τον χρόνο υλοποίησης του μέτρου εντός του πρώτου τριμήνου του 2024, χωρίς να εξαντλούνται οι προσπάθειές μας προς αυτή την κατεύθυνση. Ταυτόχρονα, σημειώνεται η δημοσιονομική ουδετερότητα της μεταρρύθμισης αυτής, όπου η όποια επιβάρυνση στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις θα αντισταθμιστεί με άλλα μέτρα.

Αναγκαίες μεταρρυθμιστικές προτεραιότητες αποτελούν επίσης η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο τη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των δήμων, αλλά και την οικονομική βιωσιμότητα των νέων τοπικών αρχών. Παράλληλα, με τη διεύρυνση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους, να είναι σε θέση να προσφέρουν περισσότερες και πιο ποιοτικές υπηρεσίες στον πολίτη, ενώ παράλληλα να συμμετέχουν ενεργά στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη.

Προτεραιότητα επίσης αποτελεί και η μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, με στόχο την ταχεία, ομαλή και απρόσκοπτη απονομή της δικαιοσύνης.

Η μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας αποτελεί ακόμα μια προτεραιότητα, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας της δημόσιας υπηρεσίας, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοκρατία και η εμπιστοσύνη των πολιτών προς αυτή.

Μια άλλη σημαντική μεταρρύθμιση είναι η Στρατηγική Προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντου, η οποία περιλαμβάνει σειρά στοχευμένων δράσεων και έχει μέχρι στιγμής αποφέρει θετικά αποτελέσματα. Μεταξύ άλλων για περαιτέρω ενίσχυση της στρατηγικής αυτής το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τη θεσμοθέτηση του Διαχειριστή Ταμείων (Fund Administrator) εκσυγχρονίζοντας ακόμα περισσότερο τη Στρατηγική Προσέλκυσης Επενδύσεων.

Τέλος, μεταξύ των πολλών προωθούμενων μεταρρυθμίσεων και πρωτοβουλιών να αναφέρω ότι, πέραν του ήδη υφισταμένου Κυπριακού Ταμείου Χρηματοδότησης Κεφαλαίου για στήριξη καινοτόμων και νεοσύστατων επιχειρήσεων που έχουν βάση την Κύπρο, η κυβέρνηση πρόσφατα, με πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών και σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, παραχωρεί σημαντικά κίνητρα για συγχωνεύσεις και συνεργασίες μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ώστε να μπορούν να βελτιώνουν την τεχνολογική τους βάση και την παραγωγική τους δυνατότητα, που θα συμβάλει καθοριστικά στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίσαμε τα τελευταία χρόνια και συνεχίζουμε να αντιμετωπίζουμε είναι πολυσύνθετες και πολυδιάστατες. Μία από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε αποτελεί η μεγάλη άνοδος των τιμών και ειδικότερα η άνοδος στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία με τη σειρά της συμπαρασύρει τις τιμές άλλων προϊόντων και πρώτων υλών. Το φαινόμενο αυτό μας ανησυχεί ιδιαίτερα, γι' αυτό και πολύ πρόσφατα έχουμε εξαγγείλει μια σειρά μέτρων.

Συγκεκριμένα, υιοθετήσαμε ένα νέο πακέτο στήριξης, το οποίο περιλαμβάνει ένα μείγμα προσωρινών, οριζόντιων και στοχευμένων μέτρων για την περίοδο 2023- 2024. Το πακέτο αυτό θεωρώ ότι έχει χαιρετιστεί από το σύνολο των πολιτικών κομμάτων, αλλά και από την κοινωνία γενικότερα και θεωρώ επίσης καλοδεχούμενες τις όποιες γνήσιες και παραγωγικές κριτικές. Σίγουρα δεν αποτελεί πανάκεια για τη σωρεία προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις μας, ιδιαίτερα οι μικρές, αλλά θεωρούμε ότι θα λειτουργήσει ανακουφιστικά, δίνοντας χρόνο για τα αποτελέσματα από την εφαρμογή μιας συνολικής και μόνιμης οικονομικής πολιτικής, μέσα από τη διαφοροποίηση και τον εμπλουτισμό του οικονομικού μας μοντέλου, όπως είναι ο σχεδιασμός της κυβέρνησης ο οποίος ήδη έχει τεθεί σε εφαρμογή. Να τονίσω στο σημείο αυτό την προτροπή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τερματισμό των προσωρινών μέτρων το συντομότερο δυνατό, δεδομένου του δημοσιονομικού κόστους που αυτά επιφέρουν, αλλά και τη συμβολή τους στη διατήρηση των πληθωριστικών πιέσεων.

Ακόμη ένα κοινωνικό μέτρο που θα εφαρμόσει η κυβέρνηση αποτελεί και η νέα στεγαστική πολιτική. Πρόκειται για ένα σχέδιο που περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα, τα οποία θα αυξήσουν την παραγωγή του οικιστικού αποθέματος και θα εξασφαλίσουν τη διάθεση στην αγορά κατοικιών και διαμερισμάτων, τα οποία θα ενοικιάζονται ή και θα πωλούνται σε προσιτές τιμές, που να μην είναι απαγορευτικές για τη μικρομεσαία τάξη.

Επιπρόσθετα, έχει τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», όπου τα ευάλωτα νοικοκυριά θα μπορούν να συνεχίσουν να διαμένουν στην κύρια τους κατοικία ως ένοικοι και ταυτόχρονα να απαλλάσσονται από το στεγαστικό δάνειο. Το κράτος θα καλύπτει πλήρως το απαιτούμενο ενοίκιο εκ μέρους των φυσικών προσώπων. Το καινοτόμο αυτό σχέδιο για τα κυπριακά δεδομένα, αλλά και τα ευρωπαϊκά δεδομένα, προσφέρει μία οριστική και δίκαιη λύση για εξόφληση στεγαστικών μη εξυπηρετούμενων δανείων και προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών.

Στα πλαίσια της ευρύτερης στεγαστικής πολιτικής της κυβέρνησης και με δεδομένη τη στήριξη της κυβέρνησης προς τον προσφυγικό κόσμο για διασφάλιση σύγχρονης και ασφαλούς κατοικίας για τους εκτοπισμένους συμπολίτες μας, ήδη η κυβέρνηση έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο «κίΖΩ». Αναφερόμενος στους εκτοπισμένους συμπολίτες μας, σας ενημερώνω ότι ο προϋπολογισμός του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών για το 2024 είναι αυξημένος κατά €20 εκατομ. Με δεδομένη την ετοιμότητά μας να ενισχύσουμε τον Φορέα και να αυξήσει το ποσοστό απορροφητικότητάς του, το Υπουργείο Οικονομικών είναι έτοιμο να διαθέσει όποιο επιπρόσθετο ποσό χρειαστεί από το αποθεματικό του προϋπολογισμού. Για να αρθούν οι όποιες αμφιβολίες έχουν εκφραστεί, εισηγηθήκαμε μέσω της διαδικασίας των τροποποιήσεων τη συμπερίληψη σχετικής σημείωσης στον υπό συζήτηση κρατικό προϋπολογισμό, στο κεφάλαιο 18.30 που αφορά το αποθεματικό, που θα δηλώνει την πρόθεση της εκτελεστικής εξουσίας για παραχώρηση των αναγκαίων πιστώσεων από το αποθεματικό, σε περίπτωση πλήρους εκταμίευσης του ποσού που παρουσιάζεται ως κρατική χορηγία προς τον Φορέα στον κρατικό προϋπολογισμό, για πλήρη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού του Φορέα.

Ως Υπουργός Οικονομικών θεωρώ ότι με αυτή τη διευθέτηση δεν προκύπτει οποιαδήποτε ασάφεια αναφορικά με τις προθέσεις της κυβέρνησης απέναντι στους πρόσφυγες και εκτοπισμένους συμπολίτες μας. Βεβαίως, για να μπορούμε ακριβώς να έχουμε τη δυνατότητα τέτοιας κοινωνικής πολιτικής, είναι απαραίτητο να εφαρμόσουμε ταυτόχρονα πολιτικές που να διασφαλίζουν σταθερή και βιώσιμη ανάπτυξη στα πλαίσια δημοσιονομικής πειθαρχίας και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Αυτό το τρίπτυχο αποτελεί και την πάγια πολιτική της κυβέρνησης.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω ότι για διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας πολύ σημαντική είναι η διατήρηση ενός αποτελεσματικού πλαισίου εκποιήσεων. Ένα τέτοιο πλαίσιο είναι καίριας σημασίας για την ενθάρρυνση δανειοληπτών για αναδιάρθρωση των δανείων τους και για την αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών και θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην οικονομία και γενικά της εμπέδωσης νοοτροπίας συμμόρφωσης με τις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Η εισαγωγή νομοθετικών κωλυμάτων που αποδυναμώνουν την ομαλή εξέλιξη της διαδικασίας εκποίησης έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της αξίας των εξασφαλίσεων, οδηγώντας σε αύξηση των κεφαλαιακών αναγκών των τραπεζών και αποδυνάμωση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας, καθιστώντας ολόκληρη την οικονομία πιο ευάλωτη στους κλυδωνισμούς. Ταυτόχρονα, τα όποια εμπόδια στη διαδικασία αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων που έχουν συσσωρευθεί στην πραγματική οικονομία μεγαλώνουν τα οφειλόμενα ποσά. Για τον σκοπό αυτό η κυβέρνηση έχει καταθέσει ένα ευφάνταστο πακέτο μέτρων, το οποίο υπό τις περιστάσεις θεωρούμε ότι είναι ικανοποιητικό και μπορεί να δώσει λύσεις και προστασία στους δανειολήπτες.

Γι' αυτό θα ήθελα να καλέσω το νομοθετικό σώμα να επιδείξει την απαραίτητη αποφασιστικότητα, ούτως ώστε, σε πνεύμα συνεργασίας με την εκτελεστική εξουσία, να καταλήξουμε από κοινού σε αποτελεσματικές και βιώσιμες λύσεις. Με τα μέτρα της κυβέρνησης δίνεται προβάδισμα στην εξωδικαστική διαδικασία, δίνοντας ταυτόχρονα διευρυμένες αρμοδιότητες στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο και εκσυγχρονίζοντας τον Φορέα του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, δίνοντας έτσι και ενισχυμένο δίκτυο προστασίας των ευάλωτων νοικοκυριών και των μικρών επιχειρήσεων.

Η ψήφιση του εμπλουτισμένου πακέτου μέτρων που έχει καταθέσει η κυβέρνηση θα είναι καθοριστικής σημασίας για την ομαλή και υγιή πορεία της οικονομίας μας.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Ο κρατικός προϋπολογισμός που έχετε ενώπιόν σας δίνει μια θετική δυναμική στην οικονομία, ενισχύοντας παράλληλα την κοινωνική δικαιοσύνη και συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο προς την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων μας και την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας μας. Οι αβεβαιότητες και τα προβλήματα στην κοινωνία φυσικά συνεχίζουν να υπάρχουν και οι κίνδυνοι συνεχίζουν να παραμονεύουν. Προς αντιμετώπισή τους χρειάζεται σύνεση, συναίνεση και αποφασιστικότητα.

Η κυβέρνηση προχωρά με σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Ενεργούμε αποτελεσματικά χωρίς τυμπανοκρουσίες. Πρόκληση αποτελεί και η σταδιακή ανάκτηση της αξιοπιστίας και της φήμης της χώρας μας, οι οποίες έχουν τρωθεί τα τελευταία χρόνια. Η κυβέρνηση έχει αντιδράσει άμεσα και αποφασιστικά και έχει δώσει ήδη δείγματα γραφής για το πώς προτίθεται να κινηθεί σε αυτόν τον τομέα.

Καλώ και από αυτό το βήμα τους φίλους βουλευτές να γίνουν συμμετοχοί στη δύσκολη προσπάθεια για αποκατάσταση της αξιοπιστίας της Κυπριακής Δημοκρατίας μια για πάντα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα εκ μέρους της κυβέρνησης να σας καλέσω να υπερψηφίσετε τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2024 και το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο της τριετίας σε νόμο για το καλώς νοούμενο συμφέρον της κοινωνίας, της οικονομίας μας και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε και εμείς πολύ, κύριε υπουργέ, για την εδώ παρουσία σας για την ομιλία σας. Μπορείτε να αποδεσμευτείτε, εάν και εφόσον το επιθυμείτε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε με τις διεθνείς αναφορές.

Παρακαλώ, μείνετε στις θέσεις σας.

Λοιπόν, έχουμε διακοπή ρεύματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λειτουργούμε όμως τώρα με γεννήτρια. Αν ξανασυμβεί, συνεχίζει η γεννήτριά μας, μην ανησυχείτε.

Παρακαλώ, συνεχίζουμε, γιατί έχουμε πολλά νομοθετήματα. Δεν έχουμε χρόνο ούτε για διαλείμματα ούτε για περαιτέρω συζητήσεις. Διάλειμμα θα κάνουμε μόνο το μεσημέρι, μετά που θα ολοκληρωθεί η συζήτηση για τις εκπονήσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η 7^η Δεκεμβρίου, ημέρα επιστροφής του εκλεγμένου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', στην Κύπρο μετά το πραξικόπημα, αποκαθιστώντας την έννομη τάξη, έχει καθιερωθεί ως Ημέρα Δημοκρατικής Αντίστασης. Είναι μέρα μνήμης και τιμής όλων όσοι αντιστάθηκαν στο προδοτικό πραξικόπημα και υπερασπίστηκαν και με τη ζωή τους ακόμη τη συνταγματική νομιμότητα της Κύπρου. Είναι ημέρα ενθύμησης του ιστορικού και πατριωτικού μας χρέους να εργαστούμε, ώστε να επουλωθούν οι πληγές που υπέστη η πατρίδα μας από το δίδυμο έγκλημα του 1974, αλλά και να συνεχίσουμε ακούραστα τον αγώνα για επανένωση της πατρίδας μας και αποκατάσταση των δικαιωμάτων του λαού μας, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων, Λατίνων, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σας καλώ τώρα να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη όσων αντιστάθηκαν στο πραξικόπημα και αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία στον τόπο μας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η 9^η Δεκεμβρίου έχει οριστεί ως η Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς. Η διαφθορά είναι μια μάστιγα

που πλήττει τον ιστό των κοινωνιών, υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς και εμποδίζει την πρόοδο και την ανάπτυξη. Είναι μια πρόκληση που ξεπερνά τα σύνορα και επηρεάζει ανθρώπους από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Αυτή τη μέρα επαναβεβαιώνουμε τη δέσμευσή μας για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αναγνωρίζουμε ότι η διαφθορά δεν είναι μόνο νομικό, αλλά και ηθικό ζήτημα, που επηρεάζει τις ζωές εκατομμυρίων σε όλο τον κόσμο και διαβρώνει τα θεμέλια της δικαιοσύνης, της ισότητας και της δημοκρατίας. Ως υπεύθυνοι πολίτες οφείλουμε να αναλάβουμε δράση. Αυτό συνεπάγεται λογοδοσία για τις πράξεις μας μηδενός εξαιρουμένου, προώθηση της διαφάνειας και της ηθικής συμπεριφοράς, καθώς και υποστήριξη πρωτοβουλιών που προωθούν μια κουλτούρα ακεραιότητας. Ας χρησιμοποιήσουμε αυτή την ημέρα ως αφορμή, για να δεσμευτούμε ξανά στις αρχές της ειλικρίνειας, της ακεραιότητας και της υπευθυνότητας. Μαζί μπορούμε να οικοδομήσουμε έναν κόσμο όπου η διαφθορά δεν έχει θέση και οι αξίες της δικαιοσύνης και της ισότητας κυριαρχούν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 10 Δεκεμβρίου τιμούμε την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μια ημέρα που λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι κάθε άτομο, ανεξαρτήτως φυλής, φύλου, θρησκείας ή καταγωγής, έχει αδιαμφισβήτητα δικαιώματα και ελευθερίες. Την ημέρα αυτή τιμούμε την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ένα πρωτοποριακό έγγραφο που υιοθετήθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη το 1948. Αυτή η διακήρυξη, που γεννήθηκε από τις στάχτες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, χρησιμεύει ως φάρος ελπίδας, διατυπώνοντας την εγγενή αξιοπρέπεια και την ισότητα δικαιωμάτων για όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας, και στέκεται ως απόδειξη της κοινής μας φιλοδοξίας για έναν κόσμο όπου κυριαρχεί η δικαιοσύνη, η ελευθερία και η ειρήνη.

Οφείλουμε ωστόσο να αναγνωρίσουμε ότι οι προκλήσεις εξακολουθούν να υφίστανται και εκατομμύρια άνθρωποι σε ολόκληρο τον κόσμο αντιμετωπίζουν διακρίσεις, καταπίεση και άρνηση των βασικών τους δικαιωμάτων. Η Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι ένα κάλεσμα για δράση, που μας προτρέπει να αναλογιστούμε την πρόοδο που έχει σημειωθεί και να εργαστούμε ακούραστα, για να δημιουργήσουμε έναν κόσμο όπου οι υπάρχουσες αδικίες θα εκλείψουν. Οφείλουμε να επαληθεύσουμε κάθε εξαγγελία για την προώθηση της κατανόησης, της ανεκτικότητας και του σεβασμού μεταξύ των ανθρώπων και να σταθούμε ενωμένοι ενάντια στις διακρίσεις, τη βία και την ανισότητα. Ας είναι αυτή η ημέρα που γιορτάζουμε καταλύτης για την αλλαγή, εμπνέοντάς μας να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα των περιθωριοποιημένων ανθρώπων.

Παρακαλώ τώρα τον κ. Γεωργίου να αναγνώσει τις αναφορές στις διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στις 29 και 30 Νοεμβρίου οι κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου και Κυριάκος Χατζηγιάννης, Αντιπρόεδροι της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΚΣ ΟΑΣΕ), συμμετείχαν σε συνάντηση του Προεδρείου της Συνέλευσης και παρακολούθησαν μέρος των εργασιών της 30^{ης} Συνάντησης του Συμβουλίου Υπουργών του ΟΑΣΕ στα Σκόπια.

Στο περιθώριο του Συμβουλίου Υπουργών, η κ. Χαραλαμπίδου, υπό την ιδιότητα της Ειδικής Αντιπροσώπου της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, παρέστη σε εκδήλωση για την Τελετή Υπογραφής της Κοινής Δήλωσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, μέσω της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων και της ψηφιοποίησης. Η αντίστοιχη Ειδική Εκπρόσωπος του Προεδρείου του ΟΑΣΕ για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς χαιρέτισε την παρουσία της κ. Χαραλαμπίδου, η οποία εξέφρασε ικανοποίηση για την υπογραφή της Κοινής Δήλωσης, ως σημαντικού βήματος στη συλλογική προσπάθεια πάταξης της διαφθοράς.

Στις 30 Νοεμβρίου και την 1^η Δεκεμβρίου ο κ. Ευσταθίου συμμετείχε σε συνεδρία της Επιτροπής Νομικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Παρίσι και προήδρευσε μέρους των εργασιών της. Υπό την ιδιότητα του εισηγητή για το θέμα της εκτέλεσης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ο κ. Ευσταθίου παρουσίασε τρόπους καλύτερης και ταχύτερης εκτέλεσης των αποφάσεων. Συμμετείχε επίσης σε συζήτηση για το θέμα των διαδικασιών συμφιλίωσης και αποζημίωσης ως αποτελεσματικών τρόπων αντιμετώπισης των συγκρούσεων και οικοδόμησης ενός κοινού και ειρηνικού μέλλοντος. Κατά τη δεύτερη μέρα των εργασιών της Επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν οι ακροάσεις των τριών υποψηφίων για τη θέση του Επιτρόπου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Στις 4 και 5 Δεκεμβρίου ο κ. Νίκος Τορναρίτης, ως επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμμετείχε σε συνεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης των Υποχρεώσεων και Δεσμεύσεων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Ρώμη. Την Επιτροπή προσφώνησαν οι Προέδροι της Ιταλικής Βουλής και Γερουσίας κ. Lorenzo Fontana και Ignazio La Russa, αντίστοιχα, και ο Υπουργός Εξωτερικών και Διεθνούς Συνεργασίας της χώρας κ. Antonio Tajani. Εξάλλου, οι βουλευτές μέλη της Επιτροπής έγιναν δεκτοί από τον Πρόεδρο της Ιταλίας κ. Sergio Mattarella στο Προεδρικό Μέγαρο.

Στις 4 και 5 Δεκεμβρίου ο κ. Κωστής Ευσταθίου συμμετείχε σε συνεδρία της Επιτροπής Πολιτισμού, Παιδείας, Επιστημών και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της

Ευρώπης στο Παρίσι κατά την οποία παρουσίασε τις υποψηφιότητες για το Βραβείο Μουσείου του Συμβουλίου της Ευρώπης για το 2024, ως εκπρόσωπος της Επιτροπής στον εν λόγω θεσμό. Εξάλλου, στο πλαίσιο συζήτησης με θέμα τον αφανισμό της πολιτιστικής ταυτότητας εν καιρώ πολέμου και ειρήνης, ο κ. Ευσταθίου στηλίτευσε τη μεθοδευμένη καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου από την Τουρκία στα κατεχόμενα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο κ. Ευσταθίου μίλησε επίσης για το θέμα της απρόσκοπτης πρόσβασης στην εκπαίδευση παιδιών με αναπηρίες και άλλες μαθησιακές δυσκολίες.

Στις 6 Δεκεμβρίου ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και η κ. Αλεξάνδρα Ατταλίδου συμμετείχαν σε Κοινοβουλευτική Συνάντηση στο Ντουμπάι, που συνδιοργάνωσαν η Διακοινοβουλευτική Ένωση και το Ομοσπονδιακό Εθνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, στο πλαίσιο της 28^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλομένων Μερών για τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP28).

Στο πλαίσιο συζήτησης για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ο κ. Νεοφύτου υπογράμμισε ότι, για να είναι αποτελεσματική η αντίδραση στις απώλειες και τις ζημιές από φυσικές καταστροφές, καθίσταται αναγκαία η ενεργοποίηση μηχανισμών, οι οποίοι θα στοχεύουν στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, στη δημιουργία ανθεκτικών πλαισίων πολιτικής και στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας.

Η κ. Ατταλίδου, σε παρέμβασή της σε συζήτηση με θέμα την προσαρμογή των ευάλωτων κοινοτήτων στην κλιματική αλλαγή, επισήμανε τη σημασία της προώθησης μιας ολιστικής προσέγγισης και της εξεύρεσης καινοτόμων λύσεων στη δράση για το κλίμα, περιλαμβανομένων πολιτικών ενίσχυσης των πιο ευάλωτων κοινοτήτων, με τους απαραίτητους πόρους και εργαλεία.

Στο περιθώριο της Συνάντησης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης, οι Κύπριοι βουλευτές είχαν κατ' ιδίαν συνάντηση με μέλος της Γερουσίας του Ουζμπεκιστάν, κατά την οποία αναφέρθηκαν στην εισβολή και συνεχιζόμενη κατοχή από την Τουρκία εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εκφράστηκε επίσης η κοινή βούληση για την ανάπτυξη του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των Κοινοβουλίων Κύπρου και Ουζμπεκιστάν, τόσο στο διμερές επίπεδο όσο και στο πλαίσιο διεθνών κοινοβουλευτικών οργανισμών, στους οποίους συμμετέχουν.

Στις 7 Δεκεμβρίου η κ. Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν εκπροσώπησε την Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Μεσογείου σε Κοινή Συνεδρία της 66^{ης} Συνόδου της Επιτροπής Ναρκωτικών των Ηνωμένων Εθνών και της 32^{ης} Συνόδου της Επιτροπής για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη του Γραφείου του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος.

Σε οπτικογραφημένο μήνυμά της η κ. Σούπερμαν επισήμανε τον αντίκτυπο που επιφέρουν στην περιοχή η αυξανόμενη αβεβαιότητα και αστάθεια, που μαζί με τις τεχνολογικές καινοτομίες τυγχάνουν εκμετάλλευσης από τρομοκρατικές και άλλες εγκληματικές οργανώσεις.

Η κ. Σούπερμαν σημείωσε ότι η Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Μεσογείου παρακολουθεί ειδικότερα την κατάσταση σε ό,τι αφορά δύο σοβαρές απειλές για την ασφάλεια στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και του Κόλπου, που είναι η εμπορία των ναρκωτικών ουσιών Cartagon με τη χρήση πλάνων και δρόνων (drones) και το λαθρεμπόριο μεταναστών προερχόμενων από τη Βόρεια και Υποσαχάρια Αφρική, που διενεργούν εγκληματικές ομάδες, αποσταθεροποιώντας τις χώρες της περιοχής. Επί του προκειμένου, η κ. Σούπερμαν αναφέρθηκε στις δράσεις και στα εργαλεία που προωθεί η Κοινοβουλευτική Συνέλευση της Μεσογείου, με σκοπό την ενημέρωση, την πρόληψη και τη στήριξη των προσπαθειών της διεθνούς κοινότητας και των χωρών μελών της προς αντιμετώπιση των ανησυχητικών αυτών απειλών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα αρχίσουμε με το Κεφάλαιο Δεύτερο, την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, επειδή υπάρχει μια πρόταση νόμου σήμερα, για την οποία υπάρχει εισήγηση να κηρυχθεί επείγουσα και να ψηφιστεί σήμερα. Η πρόταση νόμου πιλοφορείται «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 2023», κατατίθεται από τους κ. Γιώργο Λουκαΐδη, Άριστο Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστο Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και από τον κ. Σταύρο Παπαδούρη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Και ερωτώ: Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση να κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση αυτή;

Κύριε Λουκαΐδη, να αποφασίσουμε πρώτα. Θέλετε να μιλήσετε προηγουμένως;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, δεν χρειάζεται να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρώ ότι δεν χρειάζεται.

Υπάρχει, ξαναρωτώ, οποιαδήποτε ένσταση επί τούτου, να κηρυχθεί η πρόταση νόμου αυτή κατεπείγουσα;
Όχι, αντιλαμβάνομαι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ερωτοκρίτου, πείτε μας το! Ελάτε.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Νόμιζα ότι θα πάμε με τη σειρά των κομμάτων, δεν ξέρω.

Λοιπόν, κυρία Πρόεδρε,

Το θέμα της κήρυξης αυτής της πρότασης νόμου ως κατεπείγουσας εμάς δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Εδώ και πάρα πολλούς μήνες συζητούμε θέματα στην επιτροπή Οικονομικών και δεν τέθηκε αυτό το θέμα. Έχει συζητηθεί και σε προηγούμενη Βουλευτική Σύνοδο, άρα εμείς θεωρούμε ότι με τα σημερινά νομοσχέδια λήγει μια και καλή, οριστικά και με θετικό τρόπο το θέμα των εκποιήσεων. Εμείς δεν θεωρούμε ότι μπορεί αυτή η πρόταση να κηρυχθεί ως κατεπείγουσα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ πολύ.

Κύριε Γεωργιάδη.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Θα συμφωνήσω, κυρία Πρόεδρε, με την κ. Ερωτοκρίτου, χωρίς να αναφέρομαι καθόλου στην ουσία της πρότασης, αλλά αποκλειστικά επί της διαδικασίας. Δεν μπορεί ένα ζήτημα για το οποίο έχουν γίνει εκτενέστερες συζητήσεις τους τελευταίους μήνες έτσι ξαφνικά να προκύπτει και να υπάρχει μάλιστα η απαίτηση κατεπείγοντως να εξεταστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Υπάρχει κάποια άλλη παρέμβαση;

Όχι. Άρα, θα το θέσω σε ψηφοφορία.

Ελάτε, κύριε Λουκαΐδη.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Διά χειρός;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διά χειρός θα προχωρήσουμε μέχρι να επανέλθει το σύστημα, για όλες τις ψηφοφορίες.

Ελάτε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Νομίζω ότι πρέπει να κάμουμε τη συζήτηση για τη διαδικασία συνολικότερα, γιατί έχουμε και αίτημα για αναβολή όλων των προτεινόμενων νομοθετημάτων που αφορούν το ζήτημα των εκποιήσεων. Και προκαλεί εντύπωση, κυρία Πρόεδρε, το γεγονός ότι απορρίπτεται η συζήτηση με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, νόμιμα δηλαδή, με βάση τον Κανονισμό της Βουλής, μιας πρότασης νόμου της οποίας το περιεχόμενο ξέρουν πλήρως όλοι και όλες οι συνάδελφοι, γιατί είναι ακριβώς η ίδια πρόταση νόμου που είχε τεθεί ενώπιόν τους στις 13 Ιουλίου το περασμένο καλοκαίρι, αλλά δεν υπάρχει καμιά δυσκολία, κυρία Πρόεδρε, να επιμένουμε, κατά παράβαση του Κανονισμού της Βουλής, κατά πλήρη παράβαση του Κανονισμού της Βουλής, να τεθούν σήμερα ενώπιόν μας προτάσεις νόμου που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής την περασμένη Δευτέρα, που μέχρι εφές ετοιμάζονταν τροπολογίες, που είμαι βέβαιος ότι τις είδαν σήμερα οι συνάδελφοι, προφανώς, τζιαι που δεν ξέρω αν κατανόησαν και αν γνωρίζουν! Αλλά, σας παρακαλώ, πρόσθετα με αυτό, να έχουμε και εισηγήσεις, προτάσεις για τροποποιήσεις πάνω σ' αυτά τα κείμενα νόμου από την Κεντρική Τράπεζα, όχι από το ΑΚΕΛ ή άλλο κόμμα της αντιπολίτευσης -όποιοι θεωρούν τους εαυτούς τους αντιπολίτευση, εν πάση περιπτώσει, το διευκρινίζω τζιαι τούτο- αλλά από την Κεντρική Τράπεζα! Τζιαι θέλω να ρωτήσω υπεύθυνα και την πρόεδρο και τα μέλη της

επιτροπής να μας πουν: Συζητήθηκαν αυτές οι προτάσεις για τροποποιήσεις της Κεντρικής Τράπεζας; Έχουν ενσωματωθεί ή έστω έχουν συζητηθεί; Κάποιες είναι ουσιαστικές, κάποιες είναι τεχνικής φύσεως που επηρεάζουν όμως το κείμενο, προφανώς. Δεν ξέρω αν το έχουν υπόψη τους και αυτό οι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Και η θέση λοιπόν, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πολύ απλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά να μη συγχύσουμε τα... Δώστε μας τη θέση σας για το κατεπείγον της πρότασης νόμου, για να ψηφίσουμε, να τελειώνουμε. Και μετά θα θέσω και σε ψηφοφορία την αναβολή. Έχουμε συμφωνήσει ένας από κάθε κόμμα για το διαδικαστικό και θα προχωρήσουμε άμεσα για δύο λεπτά.

Παρακαλώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ναι. Επειδή δεν θέλω να επανέλθω για την αναβολή, να τοποθετηθώ, κυρία Πρόεδρε. Κάμνω, όπως είπα από την αρχή, συνολικά την τοποθέτησή μου, για να μη συζητούμε ξανά και το ζήτημα της αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Λουκαΐδη, ελάτε, ολοκληρώστε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ούτως ή άλλως η εισήγησή μας -για να γνωρίζει και η κοινωνία, διότι οι συνάδελφοι, φαντάζομαι, γνωρίζουν- ήταν «ας μη συζητηθεί με τη διαδικασία του κατεπείγοντος ούτε η δική μας πρόταση νόμου με άλλους συναδέλφους, να κατατεθεί κανονικά σήμερα, να πάει στην επιτροπή». Δεν χρειάζεται συζήτηση νομίζω, αλλά τυπικά να πάει στην επιτροπή μαζί με τα υπόλοιπα προτεινόμενα νομοθετήματα που έχουμε ενώπιόν μας, να εξεταστούν με βάση τον Κανονισμό της Βουλής και οι τροπολογίες που έχουν κατατεθεί τζιαι οι εισηγήσεις της Κεντρικής Τράπεζας και ό,τι άλλο θα προκύψει τζιαι την ερχόμενη Πέμπτη, που δεν υπάρχει καθορισμένη ολομέλεια, να καθοριστεί ολομέλεια. Και για ένα τόσο πολύ σοβαρό ζήτημα, το οποίο όλοι επικαλούνται ως σοβαρό εν πάση περιπτώσει, να έρθουμε να κάμουμε σοβαρή δουλειά. Διότι, επιτρέψτε μου να πω, η επιμονή χάριν σκοπιμοτήτων να προχωρήσουμε σήμερα, ενώ παραβιάζουμε σαφώς τον Κανονισμό της Βουλής, ενώ δεν έγινε και δεν ολοκληρώθηκε ποτέ μια συζήτηση για όλα αυτά στα οποία έχω αναφερθεί, δεν αφορά τίποτα άλλο εκτός από σκοπιμότητες! Υπάρχει η απλή λύση να πάμε την ερχόμενη Πέμπτη, αφού προηγηθεί η συνεδρία της επιτροπής Οικονομικών και συζητηθούν όλα αυτά, και να 'ρθουμε εδώ και να ξέρουμε όλοι τι ψηφίζουμε. Δεν θα αλλάξουν οι πλειοψηφίες και ο συσχετισμός δυνάμεων, αν υπάρχει τέτοιος και είναι προδιαγεγραμμένο το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, αλλά τουλάχιστον θα μπορούμε να ψηφίζουμε τζιαι να ξέρουμε τι είναι που ψηφίζουμε και να γίνει σωστά η δουλειά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Ερωτοκρίτου, πρέπει να απαντήσετε, να ξεκαθαρίσετε κάποια πράγματα, αν όντως ισχύουν.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, όσο πιο σύντομα μπορείτε.

ΧΡ. ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Όσο πιο σύντομα μπορώ. Και δεν θα μπω επί της ουσίας, αλλά πρέπει να απαντήσω στον κατά τα άλλα φίλιό μου κ. Λουκαΐδη.

Με όλο τον σεβασμό και πολλή ψυχραιμία λέω ότι και σοβαρή δουλειά έγινε και υπάρχει και πλήρης κατανόηση μέσα στην επιτροπή Οικονομικών και για τη φιλοσοφία των προτάσεων νόμου, αλλά και για τις επιμέρους διατάξεις τους. Εγώ, αγαπητέ κύριε Λουκαΐδη, λέω ότι οι πρώτοι που κατανόησαν τη φιλοσοφία αυτών των προτάσεων νόμου είναι τα μέλη του δικού σας κόμματος, τα οποία ευχαριστώ για την εποικοδομητική τους στάση. Άρα, πλήρης κατανόηση και εξαντλητική συζήτηση υπήρξε στην επιτροπή Οικονομικών. Και να υπενθυμίσω τους συναδέλφους ότι μέσα στην επιτροπή Οικονομικών όλοι -όλοι, όλοι ανεξαιρέτως- οι καλεσμένοι, είτε εκπροσωπούσαν θεσμούς είτε εκπροσωπούσαν κυβερνητικά σύνολα, εσυμφωνούσαν με τις επιδιώξεις, τη φιλοσοφία και τα άρθρα των κυβερνητικών νομοσχεδίων και τη φιλοσοφία και τα άρθρα των δύο

προτάσεων νόμου του Δημοκρατικού Κόμματος, της ΔΗΠΑ και της ΕΔΕΚ!

Λοιπόν, αντιλαμβάνομαι την πολιτική δυσκολία να μπορέσουμε σήμερα να καταλήξουμε με σοβαρότητα ως σώμα σε ένα τελικό και ολοκληρωμένο και, να μου επιτρέψετε να πω, πρωτοφανές νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο με ασφάλεια δίνει πολλαπλάσια, τεράστια προστασία στους δανειολήπτες, στοχευμένα και με μία σωστή διαδικασία. Εμείς αυτό θέλουμε να γίνει και δεν νομίζω ότι πρέπει να επεκταθούμε σε αυτή τη συζήτηση. Δεν συμφωνούμε με το κατεπείγον. Σίγουρα δεν συμφωνούμε με την αναβολή αυτών των θεμάτων. Δεν εσυζητήθηκε κάτι τέτοιο εχτές στη Σύσκεψη Αρχηγών, να αναβάλουμε τα σημερινά, και, με όλο τον σεβασμό, εμείς επιμένουμε ότι πρέπει τα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου να τα συζητήσουμε σήμερα, επειδή είναι σημαντικό για τον τόπο, την κοινωνία και την οικονομία σήμερα να υπάρχει μια τελική απόφαση του σώματος για αυτά τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διακοπή του ρεύματος. Και έχει επανέλθει η γεννήτρια, ωραία!

Να συνεχίσω.

Κύριε Παπαγιάννη.

Βοηθήστε με, με ανάταση χειρός, για να δω ποιοι ήθελαν να μιλήσουν.

Κύριε Παπαγιάννη, ελάτε, έχετε τον λόγο, ναι.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε υπουργέ,

Θα είμαι πολύ σύντομος. Απλώς, για να μπορέσουμε να ψηφίσουμε στο πρώτο αίτημα, απ' ό,τι έχω αντιληφθεί είναι η αναβολή, για να συζητηθεί την επόμενη βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα αίτημα να κατατεθεί ως κατεπείγουσα η πρόταση νόμου του ΑΚΕΛ και του κ. Παπαδούρη και ένα άλλο αίτημα για να αναβληθούν όλα, να μείνουν σε άλλη νομοθετική συνεδρία.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Ναι, αυτή η άλλη νομοθετική...

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Όχι σε άλλη. Την επόμενη βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, σε άλλη... Σε επόμενη, άλλη... Δεν μπορεί στις 18 έχουμε τους προϋπολογισμούς.

Ναι, να μη συζητηθούν σήμερα.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Μάλιστα.

Κύριε υπουργέ, επειδή είσαστε στην αίθουσα, έχω ακούσει την ομιλία σας, ο λόγος που κατατίθεται η συγκεκριμένη πρόταση νόμου είναι επειδή προφανέστατα, όπως και τον Ιούλιο τον περασμένο, υπάρχει μια μεγάλη μερίδα των βουλευτών σε αυτό το σώμα που θεωρούν ότι τα κυβερνητικά νομοσχέδια δεν θα επιλύσουν το πρόβλημα και προσπαθούν οι συνάδελφοι, που σε αυτή την περίπτωση και για άλλους λόγους δεν μας έχουν και εμάς στην πρόταση, να διορθώσουμε, κατά τη δική μας άποψη... Όχι ότι συμμαριζόμαστε αυτή την προσπάθεια με τα κυβερνητικά νομοσχέδια. Ελπίζω αυτό να το κατανοείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα δεν συζητάμε όμως την ουσία. Διαδικαστικά η θέση σας για το κατεπείγον και την αναβολή να μας πείτε.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, θα ψηφίσουμε υπέρ του κατεπείγοντος και, αν δεν περάσει, δεν έχουμε πρόβλημα να αναβληθεί για την επόμενη βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, ωραία!

Ο κ. Τρυφωνίδης. Η θέση σας, όχι επί της ουσίας, παρακαλώ. Θα έχετε χρόνο μετά.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Πριν εκφράσω την τελική μας θέση θέλω να πω ότι οι δύο προτάσεις νόμου που έχουν αναφερθεί έχουν συζητηθεί την περασμένη Παρασκευή και την περασμένη Δευτέρα στην επιτροπή Οικονομικών ενδελεχώς και εμπειριστατωμένα. Έχουν ακουστεί όλες οι απόψεις των ενδιαφερομένων, όσων έχουν καλεστεί, και έχουν υιοθετηθεί και εισηγήσεις που ακούστηκαν εκεί και από το Υπουργείο Οικονομικών και από την Κεντρική Τράπεζα και από συναδέλφους, για να γίνουν πιο ολοκληρωμένες, προς όφελος των πολιτών. Και οι δύο αυτές προτάσεις νόμου συμπληρώνουν τα δύο κυβερνητικά νομοσχέδια. Άρα, έγινε συζήτηση και έχει κλείσει η συζήτηση.

Όσον αφορά το κατεπείγον, δεν συμφωνούμε με το κατεπείγον και μπορεί να πάει με την κανονική διαδικασία. Αλλά εγώ ήθελα να πω το εξής σ' αυτό το σημείο: Εγώ θα συμφωνήσω με την κ. πρόεδρο της επιτροπής Οικονομικών ότι όλοι έχουν συμβάλει -και ο Δημοκρατικός Συναγερμός που είναι αντιπολίτευση και το ΑΚΕΛ που είναι αντιπολίτευση- και ήταν πολύ εποικοδομητικές οι προτάσεις και οι συζητήσεις και αδικούμε και τους συναδέλφους με αυτή τη στάση που ήταν εκεί στην επιτροπή, που έχουμε συνεργαστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Ευχαριστώ, κύριε Τρυφωνίδη, και εγώ πολύ.

Κύριε Σιζόπουλε, βλέπω θέλετε να μιλήσετε.

Ένας από κάθε κόμμα, είπαμε, και ολοκληρώνουμε για το διαδικαστικό.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε, έγιναν αναφορές προσωπικά σε μέλη της κοινοβουλευτικής μας ομάδας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα έχετε την ευκαιρία μετά στον χρόνο που έχετε, αν τελικά δεν αναβληθούν. Θα πρέπει να το θέσω σε ψήφιση.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πρόεδρε, επί προσωπικού, υπήρξε ζήτημα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω ξανά τον λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

...ανεξαρτήτως των είκοσι λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει. Εντάξει, να το δώσω ανεξαρτήτως των είκοσι λεπτών. Ωραία, θα δώσω τον λόγο, όπως και στην κ. Ερωτοκρίτου, που βλέπω ότι ξαναζητεί τον λόγο, όσο πιο σύντομα μπορούμε.

Ελάτε, κύριε Σιζόπουλε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Πάρα πολύ σύντομα, κυρία Πρόεδρε.

Εμείς θεωρούμε ότι δεν υπάρχει λόγος να συζητηθεί με τη διαδικασία του κατεπείγοντος η εν λόγω πρόταση, δεδομένου ότι οι τροπολογίες τις οποίες έχουμε καταθέσει ως ΕΔΕΚ στα θέματα που θα συζητήσουμε στη συνέχεια υπερκαλύπτουν τη συγκεκριμένη πρόταση. Γι' αυτό εγώ θα καλέσω τους συναδέλφους να στηρίξουν τις τροπολογίες τις συγκεκριμένες, για να μπορέσουμε ουσιαστικά να προχωρήσουμε πιο γρήγορα τις διαδικασίες.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Σιζόπουλε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Να σας δώσω τώρα τον λόγο, κύριε Δαμιανού;

Υπάρχει κάποιος άλλος που δεν μίλησε;

A, και ο κ. Παπαδούρης.

Ελάτε, κύριε Δαμιανού, σας ακούμε.

Ελπίζω να έχει επιστρέψει η σύνδεση με το ΡΙΚ και διαδικτυακά. Παρακαλώ, να ελεγχθεί, γιατί είναι πολύ σημαντικές αυτές οι συζητήσεις, για να μας βλέπουν και οι πολίτες.

Ελάτε, κύριε Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Εδώ υπάρχει μία θεσμική στρέβλωση. Ερχόμαστε με βάση τον Κανονισμό της Βουλής και καταθέτουμε μία πρόταση και μάλιστα είμαστε έτοιμοι να πούμε ότι ας μη πάει ως κατεπείγουσα, αλλά να πάρει τον δρόμο της, για να συζητηθεί. Και έχουμε την ίδια ώρα στην ολομέλεια τέσσερις προτάσεις νόμου και νομοσχέδια πολυσέλιδα εκ των οποίων τα δύο για πρώτη φορά κατατέθηκαν για συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών τη Δευτέρα. Γνωρίζετε τα χρονοδιαγράμματα, ως Πρόεδρος της Βουλής, που έπρεπε να τηρηθούν. Δεν τηρήθηκαν, δεν εξαντλήθηκε η διαδικασία διαβούλευσης για τροπολογίες, εξού και έγιναν ειδικές ρυθμίσεις για τις τροπολογίες. Εγώ προκαλώ την καλή συνάδελφο... Το αν έχουμε αντίληψη των ζητημάτων αφαιρεί από το γεγονός ότι -επειδή εν ήθελα να το πω- θέταμε ερωτήματα που οι συγγραφείς δεν μπορούσαν να απαντήσουν;

Λυτούμαι που αναγκάζομαι να το κάμω. Επομένως, επειδή δεν περιποιεί τιμή σε κανέναν αυτή η συζήτηση, εμείς λέμε κάτι απλό. Είναι ένα πράγμα να διαφωνούμε επί της ουσίας της πρότασής μας, που λέει τι; Να υπενθυμίσω, επειδή έχετε δίκαιο, για εκείνους τους λιγοστούς πολίτες που μας παρακολουθούν. Είναι η γνωστή πρόταση που κατέληξε σε φιάσκο, διότι την ώρα της ψηφοφορίας κάποια αόρατα χέρια την πλειοψηφία την μετέτρεψαν σε μειοψηφία, και είναι αυτή που μεταξύ άλλων προνοεί ότι, όπως υπήρχε πριν από το 2018 η πρόνοια, ο δανειολήπτης, εφόσον αμφισβητεί ένεκα καταχρηστικών ρητρών και παράνομων χρεώσεων το υπολοίπου δανείου... Προφανώς επειδή αγνοείται...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Κύριε, όχι εσείς. Αγνοείται από συναδέλφους το περιεχόμενο. Να μπορεί να εξασφαλιστεί διάταγμα αναστολής ενώπιον δικαστηρίου, ένα καθόλα συνταγματικό δικαίωμα. Αυτό λέει η πρόταση. Αν διαφωνείτε επί της ουσίας καταψηφίστε την, αλλά δεν κατανοώ πολιτικά γιατί απαγορεύεται να συζητηθεί. Γιατί φοβάστε να γίνει ακόμα και συζήτηση μιας πρότασης νόμου που κατατίθεται ενώπιον σας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Ο κ. Παπαδούρης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ Πρόεδρε.

Δεν θα καθυστερήσω, ούτε θα μπω στην ουσία. Νομίζω έν' γνωστό το θέμα. Υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις. Τούτο είναι αντιληπτό. Αλλά δαμαί είμαστε, για να εκφράσουμε ο καθένας τη δική του προσέγγιση τζιαι να την αιτιολογήσει στο τέλος της ημέρας.

Μια συζήτηση που γίνεται εδώ και πάρα πολύ καιρό, μέσα σε μια δεκαετία ανά τακτά χρονικά διαστήματα έχω μετρήσει τουλάχιστον οκτώ ή εννιά φορές, αν θυμώμαι, που υπήρξαν ισάξιες συζητήσεις για τα θέματα δανειοληπτών, πλειστηριασμών, πιστωτών κ.λπ. Δεν μπορώ να καταλάβω για ποιο λόγο δεν μπορεί να μπει ως κατεπείγουσα αυτή η πρόταση. Σωστά τέθηκε ότι όποιος δεν τη στηρίζει ας μην τη στηρίζει και αυτό είναι.

Σωστά ανέφερε και ο φίλος ο Αλέκος ο Τρυφωνίδης ότι όλοι έχουμε συμβάλει στις προτάσεις τες υπόλοιπες. Ναι, καλοπροαίρετα μπορεί να συμβάλουμε για να καλύτερέψουμε κάτι το οποίο δεν πιστεύω ότι θα επιλύσει το πρόβλημα, αλλά είναι υποχρέωσή μας εποικοδομητικά να προσπαθήσουμε να διορθώσουμε. Αλλά το να επανακαταθέσουμε και να έχουμε την πρόταση την αρχική έντζιε σημαίνει αλλάξαμε στάση. Εν είμαστε μωρά 14-15 χρονών που εννά ακριστούμε, γιατί εν επέρασε μια πρόταση. Επρωχωρήσαμε, εβάλαμε κάποιες τροπολογίες για τες οποίες πιστεύουμε ότι αποστερηθήκαμε τζιαι τον εύλογο χρόνο για να τες συζητήσουμε, για να λέμε τα πράγματα όπως είναι. Οι τροπολογίες μετά από μεγάλη προσπάθεια ετοιμάστηκαν εχτές. Ξέρω ότι τη γραμματεία της επιτροπής την εφέραμε σε πολύ δύσκολη θέση και εργάζετον εχτές μέχρι αργά για να τις ετοιμάσει τζιαι νομίζω τούτο απαντά και στο κατά πόσο είχαμε τον χρόνο... Να μεν πω για μας, εμείς τες ετοιμάσαμε, τες ξέρουμε. Μιλώ για τα υπόλοιπα μέλη της ολομέλειας που τις επήραν μάλλον σήμερα το πρωί τζιαι έπρεπε εκτάκτως να κάτσουν να τες δουν. Δεν είναι τζιαι το πιο δίκαιο πράμα. Αυτά όσον αφορά το διαδικαστικό.

Καταλήγω, Πρόεδρε, λέγοντας ότι σίγουρα θα ταχθώμε υπέρ του κατεπείγοντος. Αν τελικά δεν περάσει,

τότε που τζιαμέ τζιαί κάτω όσον αφορά το αίτημα από το ΑΚΕΛ για την αναβολή θα ταχθούμε υπέρ. Δηλαδή, νιώθω ότι ακόμα μία εβδομάδα δεν θα στοιχίσει τίποτε απολύτως.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Λουκαΐδη, εσείς και σύντομα. Και, κυρία Ερωτοκρίτου, έληξε το θέμα. Θα ψηφίσουμε, να προχωρούμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Είκοσι δεύτερα, κυρία Πρόεδρε. Νομίζω ότι είναι αδόκιμο και όχι δεοντολογικά σωστό, όταν ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος ενός κόμματος θέτει θέμα στη Σύσκεψη Αρχηγών, ενώπιον της ολομέλειας είναι αυτονόητο ότι, όχι απλά έχει την αποδοχή, αλλά πρέπει να σας πω ότι είχε την προτροπή των συναδέλφων της επιτροπής Οικονομικών να θέσει αυτό το ζήτημα. Για όνομα του Θεού, επιτέλους!

Και δεύτερον, κυρία Πρόεδρε, έν' σημαντικό. Οι συνάδελφοι έχουν γνώση της επιτολής της Κεντρικής Τράπεζας της 6^{ης} Δεκεμβρίου; Έχουν υπόψη τους κατά πόσο υπάρχουν παρατηρήσεις και προτροπές είτε συμφωνεί κάποιος είτε όχι; Δεν έχουμε λάβει απάντηση, αν η επιτροπή Οικονομικών συζήτησε και έχει καταλήξει να απορρίψει ή να υιοθετήσει αυτές τις αλλαγές. Έν' καλά, ως ένδειξη ελάχιστης σοβαρότητας, τουλάχιστον το σώμα να γνωρίζει. Έχουν ενσωματωθεί, έχουν υιοθετηθεί, έχουν απορριφθεί, έχουν συζητηθεί; Δεν υπήρξε απάντηση, οπότεν έν' καλά, τουλάχιστον ως προς τούτο το σώμα, όχι τίποτε άλλο, να γνωρίζει τζιαί να ξέρει τζιαί τη σοβαρότητά μας ο κόσμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ερωτοκρίτου. Τελευταία ομιλήτρια και θα το θέσω σε ψήφιση.

Ελάτε.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δεν θα απαντούσα, κυρία Πρόεδρε, γιατί θεωρώ ότι αναλώνουμε χρόνο τώρα να συζητούμε το διαδικαστικό.

Εμείς κυκλοφορήσαμε γραπτώς τα σχόλια που οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας είπαν μέσα στην Επιτροπή Οικονομικών. Αν δηλαδή κάθε φορά που καταλήγει ένα νομοσχέδιο στην ολομέλεια, λόγω προηγούμενης αλληλογραφίας που απλώς καταγράφει γραπτώς θέματα που συζητήσαμε προφορικά, είναι λόγος να αναβάλλουμε και να λέμε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη, ε, τι να πω; Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας που παρίσταντο καθ' όλη τη διάρκεια των συζητήσεων μέσα στην επιτροπή Οικονομικών συμφωνούν με τις επιδιώξεις των νομοσχεδίων και των προτάσεων νόμου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όλες οι ψηφοφορίες, αυτό έχει αποφασιστεί και χθες στη Σύσκεψη Αρχηγών -αν και έχει επανέλθει το σύστημα- που αφορούν τη συζήτηση για τις εκποιήσεις, αλλά και τώρα το διαδικαστικό μέρος θα γίνουν με ανάταση χειρός προς αποφυγή παρεξηγήσεων.

Οπότεν να ετοιμαστούν οι γραμματείς μας.

Προχωράμε τώρα σε δύο ψηφοφορίες διαδικαστικές. Η πρώτη αφορά το αίτημα να εξεταστεί ως επείγουσα η πρόταση νόμου, όπως ακριβώς έχει επεξηγηθεί. Η κοινή πρόταση νόμου ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ η πρόταση νόμου αυτή να κατατεθεί ως επείγουσα και να συζητηθεί, να ψηφιστεί σήμερα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα δύο ψήφους εναντίον, δέκα εννέα υπέρ και καμία αποχή, το αίτημα να κατατεθεί ως επείγουσα η πρόταση νόμου απορρίπτεται.

Και θα θέσω σε ψηφοφορία το δεύτερο διαδικαστικό θέμα, που αφορά την αναβολή της συζήτησης αυτών των θεμάτων, της ενιαίας συζήτησης, που έχουν να κάνουν με το θέμα ευρύτερα των εκποιήσεων.

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ της αναβολής για επόμενη συνεδρία πριν από την ψήφιση των προϋπολογισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα δύο ψήφους εναντίον, δεκαεννέα υπέρ και καμία αποχή, τα θέματα δεν αναβάλλονται και θα συζητηθούν και θα αποφασιστούν σήμερα. Προχωράμε κανονικά στους χρόνους τους οποίους έχουμε συμφωνήσει.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις

Κατάθεση από

Παραπομπή/

Κοινοποίηση σε

1. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.190-2023).

Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

2. Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.191-2023).

Υπουργό Οικονομικών

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

3. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου του 2024 Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.192-2023).

Υπουργό Υγείας

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας

4. Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.193-2023).

Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

5. Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου του 2024 Νόμος

Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και

του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.194-2023).		Προϋπολογισμού
6. Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υποχρεώσεις Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών) Κανονισμοί του 2023. (Αρ. Φακ. 23.03.060.077-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7. Οι περί του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης - Θέση Γεωλογικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023. (Αρ. Φακ. 23.03.060.078-2023).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
Προτάσεις νόμου	Κατάθεση από	Παραπομπή σε
1. Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.135-2023).	Χρίστο Χριστοφίδη, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστο Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού
2. Ο περί Συμβούλων-Συνεργατών του Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.136-2023).	Δημήτρη Δημητρίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως
3. Ο περί της Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Όροι και Διαδικασία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.137-2023).	Αλεξάνδρα Ατταλίδου, ανεξάρτητη βουλευτή	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4. Ο περί Αδειών (Πατρότητας, Γονική, Φροντίδας, Ανωτέρας Βίας) και Ευέλικτων Ρυθμίσεων Εργασίας για την Ισορροπία μεταξύ Επαγγελματικής και Ιδιωτικής Ζωής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.138-2023).	Αντρέα Καυκαλιά, Χρίστο Χριστόφια και Γιώργο Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
5. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.139-2023).	Αντρέα Καυκαλιά, Χρίστο Χριστόφια και Γιώργο Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
6. Ο περί της Λειτουργίας Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.140-2023).	Πανίκο Λεωνίδου και Χρύση Παντελίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
7. Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.142-2023).	Βαλεντίνο Φακοντή, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Δημητρίου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δύο ζητήματα, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το υπ' αριθμόν 2 θέμα είναι δική μου πρόταση νόμου και μετά και από μια συνεννόηση μαζί σας, να αποσυρθεί παρακαλώ και να το δούμε συνολικά στα πλαίσια του ζητήματος των συνεργατών και... Κυρία Ατταλίδου; Να το πει η ίδια;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Πέστε το.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και το υπ' αριθμόν 3 θέμα, η πρόταση νόμου της κ. Ατταλίδου, θεωρούμε πως η καταλληλότερη επιτροπή να το κοιτάξει είναι η επιτροπή Θεσμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία. Να ευχαριστήσω πολύ τον συνάδελφο τον κ. Δημητρίου.

Προς αποφυγή παρεξηγήσεων, ο ίδιος πολύ ορθά έχει ετοιμάσει μια πρόταση νόμου που αφορά ήδη κατατεθειμένη πρόταση νόμου που υπάρχει στην επιτροπή Νομικών. Γιατί η επιτροπή του τώρα διαχειρίζεται το θέμα των συμβούλων και του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Προέδρου της Βουλής. Και η απόφαση είναι όπως ρυθμιστεί κατά πανομοιότυπο τρόπο και να υπάρχει διαφοροποίηση της ήδη κατατεθειμένης πρότασης νόμου στην επιτροπή Νομικών και ακριβώς να είναι τα ίδια κριτήρια, το ίδιο πλαίσιο και τον ευχαριστώ πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θερμή παράκληση, κυρία Πρόεδρε, να έρθει αυτή η πρόταση στην επιτροπή Θεσμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το έλεγα ευθύς αμέσως, συνάδελφε. Επειδή αντιλαμβάνομαι το μέγεθος εργασίας της επιτροπής Νομικών.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και όχι μόνο. Γιατί έχουμε και την εμπειρία βλέποντας και τις προτάσεις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λόγω του προηγούμενου το οποίο δημιουργείται, αφού χειρίζεται η επιτροπή Θεσμών το ανάλογο...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η πρόταση νόμου της κ. Ατταλίδου αφορά τα προνόμια των τέως Προέδρου της Δημοκρατίας και Προέδρου της Βουλής, ούτως ώστε αυτά να περιοριστούν χρονικά. Αν αντιλαμβάνομαι σωστά, αυτό είναι το περιεχόμενο της πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς την καταθέτετε στην επιτροπή Οικονομικών και θα πάει Θεσμών.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Εγώ είχα για την επιτροπή Θεσμών. Δεν ξέρω πώς βρέθηκε... Επειδή έλειπα ταξίδι, τη βρήκα σήμερα στην επιτροπή Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, να το αλλάξουμε, αν δεν υπάρχει ένσταση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Θεωρώ ότι είναι θεσμικό θέμα...

(Μη ευκρινή σχόλια βουλευτών)

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Δεν είναι ανάγκη να συζητήσουμε και αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήσυχία!

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Δεν υπάρχει καμία ένσταση! Τέλος!

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Όταν καταθέτουμε ως βουλευτές προτάσεις νόμου, κυρία Πρόεδρε, και ζητούμε να πάνε σε συγκεκριμένες επιτροπές δεν μπορούν οι υπηρεσίες της Βουλής να τις στέλνουν σε άλλες επιτροπές, με βάση τη δική τους κρίση, χωρίς διαβούλευση με τον βουλευτή προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σωστά, εκτός αν υπάρχει ήδη για το ίδιο θέμα κατατεθειμένο σε αρμόδια επιτροπή θέμα.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Να ενημερώσουν τον βουλευτή, για να αποφασίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία. Εντάξει. Να το δούμε λίγο διαδικαστικά να το ελέγξουμε με τις υπηρεσίες. Μη σταθούμε τώρα σε αυτό.

Προχωράμε τώρα ευθύς αμέσως στη νομοθετική εργασία και στο συγκεκριμένο επίμαχο ζήτημα. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες. Θα αρχίσουμε λοιπόν με τη συζήτηση των θεμάτων που αφορούν το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης» και τις εκποιήσεις. Θα γίνει ενιαία συζήτηση. Τα θέματα αυτά είναι τα υπ' αριθμόν 3 μέχρι 7 και 12 μέχρι 15 της ημερήσιας διάταξης και για τη συζήτηση θα τηρηθούν αυστηρά οι χρόνοι.

Κύριε Σιζόπουλε.

Διαδικαστικά.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Το πρώτο και το δεύτερο θέμα;

(Μη ευκρινή σχόλια βουλευτών)

Γιατί να πάμε στο... Ή θα πάμε στα θέματα 12 έως 15 από την αρχή ή θα πάμε με τη σειρά που υπάρχει. Να πάμε στο θέμα 1, στο θέμα 2 και να συνεχίσουμε.

(Μη ευκρινή σχόλια βουλευτών)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπαμε να συζητηθούν πρώτα αυτά, το είχαμε δει χθες στη Σύσκεψη Αρχηγών. Να τελειώσουμε με το θέμα των εκποιήσεων πρώτα και μετά τα υπόλοιπα. Οπότε, παρακαλώ την κατανόησή σας, μη φάμε τώρα ακόμα μισή ώρα να συζητούμε αν θα αφήσουμε να δούμε μετά δύο νομοθετήματα.

Λοιπόν, προχωράμε με το θέμα των εκποιήσεων στους χρόνους που έχουν συζητηθεί. Στον Δημοκρατικό Συναγερμό και στο ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις από είκοσι λεπτά και επιπλέον από τρία λεπτά σε περίπτωση δευτερολογιών. Στο Δημοκρατικό Κόμμα δεκαπέντε λεπτά συν τρία λεπτά στις δευτερολογίες, στα υπόλοιπα κόμματα ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών δέκα λεπτά συν δύο και στους ανεξάρτητους πέντε λεπτά συν ένα για δευτερολογίες.

Να σας ενημερώσω, το έχουμε πει, ότι θα γίνουν διά χειρός οι ψηφοφορίες. Πάμε λοιπόν στην επεξήγηση.

Για τα υπ' αριθμόν 3 μέχρι 7 θέματα υπάρχει κοινή έκθεση και τιλοφορούνται «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023», «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023», «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Το υπ' αριθμόν 12 θέμα είναι εξ αναβολής. Έχει συμπληρωματική έκθεση και τιλοφορείται «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023». Υπάρχουν εδώ τροπολογίες, άρα θα τα συζητήσουμε

μαζί.

Το υπ' αριθμόν 13 θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Και εδώ έχουμε τροπολογίες, οι οποίες θα κατατεθούν προφορικά.

Τα θέματα υπ' αριθμόν 14 και 15 έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023» και «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 9) Νόμος του 2023».

Κύριε Γεωργίου, τους σκοπούς, παρακαλώ, για όλα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός των υπ' αριθμών 3 μέχρι 7 θεμάτων, τα οποία πιλοφορούνται «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023», «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023», «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», είναι η τροποποίηση των αντίστοιχων βασικών νομοθεσιών, ώστε να διευρυνθεί ο ορισμός του όρου «αναδιάρθρωση», για να περιλαμβάνει και τη διάθεση και μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας προς την Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Σκοπός του υπ' αριθμόν 12 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα, με την έκδοση οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σε πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου να ορίζει, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αριθμό δικαστών για σκοπούς εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του δανειολήπτη, του εγγυητή και του παρόχου εξασφάλισης με τον πιστωτή αναφορικά με πιστωτική διευκόλυνση η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία, η εκτιμημένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Σκοπός του υπ' αριθμόν 13 θέματος είναι η τροποποίηση του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου, ώστε μεταξύ άλλων να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της υφιστάμενης αρμοδιότητας του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου για διορισμό διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης πιστωτικής διευκόλυνσης και να εκσυγχρονιστεί το υφιστάμενο πλαίσιο διακυβέρνησης του Φορέα στη βάση καλών πρακτικών.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 14 θέματος είναι η τροποποίηση του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου, ώστε να διευρυνθούν οι αρμοδιότητες του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου σε σχέση με την εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ του ενυπόθηκου δανειστή και του ενυπόθηκου οφειλέτη, αναφορικά με το ύψος του ποσού που δηλώνει ο ενυπόθηκος δανειστής στην ειδοποίηση «ΙΑ» κατά την εκποίηση κύριας κατοικίας αξίας μέχρι €350.000.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 15 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Νόμου, ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του ενυπόθηκου οφειλέτη κύριας κατοικίας με την τροποποίηση σχετικών όρων και ορισμών και την εισαγωγή νέων ρυθμίσεων, σύμφωνα με τις οποίες ο επιλέξιμος οφειλέτης θα δύναται να καταχωρίσει παράπονο κατά αδειοδοτημένων ιδρυμάτων επί του απαιτούμενου ποσού στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο.

(Οι σχετικές εκθέσεις)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τα νομοσχέδια του επισυνημένου παραρτήματος

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Χρύσης Παντελίδης

Χάρης Γεωργιάδης

Ονούφριος Κουλλά

Σάβια Ορφανίδου

Άριστος Δαμιανού

Αντρέας Καυκαλιάς

Χρίστος Χριστοφίδης

Ηλίας Μυριάνθους

Αλέκος Τρυφωνίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα νομοσχέδια του επισυνημένου παραρτήματος σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Νοεμβρίου και την 1^η Δεκεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Νομικής

Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ).

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης των υπό αναφορά νομοσχεδίων παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Σωτήρης Ιωάννου.

Γενικότερος σκοπός των προτεινόμενων νόμων που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα είναι η τροποποίηση των αντίστοιχων βασικών νομοθεσιών, με στόχο τη διεύρυνση του ορισμού του όρου «αναδιάρθρωση», ώστε να περιλαμβάνεται επίσης η διάθεση και μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας προς την ΚΕΔΙΠΕΣ στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Σημειώνεται ότι η εν λόγω ρύθμιση ισχύει για μη εξυπηρετούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις, οι οποίες ήταν μη εξυπηρετούμενες κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2021 και κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022, όπως ορίζεται στο σχέδιο.

Ειδικότερα, σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου του επισυνημμένου παραρτήματος είναι η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής φόρου για κέρδος το οποίο προκύπτει από τη διάθεση ιδιοκτησίας στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων που εγκρίνονται για ένταξη στο σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Στόχος του νομοσχεδίου είναι να επιτραπεί η απαλλαγή από τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών φυσικών προσώπων (ιδιοκτήτες κατοικιών), στην περίπτωση που προκύπτει κέρδος από τη διαφορά μεταξύ της τιμής απόκτησης και της τιμής διάθεσης της κύριας κατοικίας έναντι εξόφλησης του δανείου.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου του επισυνημμένου παραρτήματος είναι η απαλλαγή της ΚΕΔΙΠΕΣ από την επιβολή φόρου σε σχέση με όφελος, πλεόνασμα ή κέρδος το οποίο προκύπτει στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων που εγκρίνονται για ένταξη στο σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Στόχος του νομοσχεδίου είναι να επιτραπεί η απαλλαγή της ΚΕΔΙΠΕΣ από τον φόρο εισοδήματος σε σχέση με όφελος, πλεόνασμα ή κέρδος που προκύπτει κατά τη διευθέτηση των δανείων έναντι ακινήτων.

Σκοπός του τρίτου νομοσχεδίου του επισυνημμένου παραρτήματος είναι η απαλλαγή της ΚΕΔΙΠΕΣ από την υποχρέωση καταβολής έκτακτης αμυντικής εισφοράς για ενοίκια τα οποία καταβάλλονται προς την ΚΕΔΙΠΕΣ στο πλαίσιο του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Σκοπός του τέταρτου νομοσχεδίου του επισυνημμένου παραρτήματος είναι η απαλλαγή από την επιβολή ή υποχρέωση καταβολής τέλους ή δικαιώματος, σε περίπτωση μεταβίβασης και εγγραφής ακίνητης ιδιοκτησίας, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων που εγκρίνονται για ένταξη στο σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Στόχος του νομοσχεδίου είναι να επιτραπεί η απαλλαγή από την καταβολή μεταβιβαστικών τελών κατά τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας προς την ΚΕΔΙΠΕΣ.

Σκοπός του πέμπτου νομοσχεδίου του επισυνημμένου παραρτήματος είναι η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τέλους χαρτοσήμου, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων που εγκρίνονται για ένταξη στο σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Στόχος του νομοσχεδίου είναι να επιτραπεί η απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμων κατά τη σύσταση εγγράφων/συμβολαίων που θα ετοιμάζονται για τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι τα υπό αναφορά νομοσχέδια είναι απαραίτητα να ψηφιστούν, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη εφαρμογή του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης».

Η ΚΕΔΙΠΕΣ με επιστολή της, ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 2023, ανέλυσε περαιτέρω τα νομοσχέδια του επισυνημμένου παραρτήματος, συμφωνώντας παράλληλα με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους.

Όπως σημειώνεται μεταξύ άλλων στην εν λόγω επιστολή, τα νομοσχέδια στοχεύουν στη ρύθμιση του φορολογικού χειρισμού των πιστωτικών διευκολύνσεων επιλέξιμων δανειοληπτών που λαμβάνουν μέρος στο σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης» και αποσκοπούν στο να καταστεί το σχέδιο πιο ελκυστικό για συμμετοχή, αλλά και στην ευθυγράμμιση με ήδη υπάρχουσες φοροαπαλλαγές για αντίστοιχες περιπτώσεις, με απώτερο στόχο το σχέδιο να καλύψει τις ανάγκες ευάλωτων ομάδων και να διευκολύνει τη διατήρηση της κύριας κατοικίας μέσω της διευθέτησης των στεγαστικών τους δανείων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των νομοσχεδίων του επισυνημμένου παραρτήματος κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.

2. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023.
3. Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023.
4. Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
5. Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.

Κοινή έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος
 Χρύσης Παντελίδης
 Χάρης Γεωργιάδης
 Ονούφριος Κουλλά
 Σάβια Ορφανίδου
 Άριστος Δαμιανού
 Αντρέας Καυκαλιάς
 Χρίστος Χριστοφίδης
 Σωτήρης Ιωάννου
 Ηλίας Μυριάνθους
 Αλέκος Τρυφωνίδης

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως:

Φωτεινή Τσιρίδου, αναπλ. πρόεδρος
 Άριστος Δαμιανού
 Ανδρέας Πασιουρτίδης
 Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
 Σωτήρης Ιωάννου
 Κωστής Ευσταθίου
Μη μέλη των επιτροπών:
 Νικόλας Παπαδόπουλος
 Μαρίνος Σιζόπουλος
 Μαρίνος Μουσιούπας
 Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησαν από κοινού το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία τους, που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουλίου 2023. Στη συνεδρία των επιτροπών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν τους ο Υπουργός Οικονομικών συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχιπρωτοκολλητού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων.

Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στην εν λόγω συνεδρία. Ωστόσο, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος με γραπτό υπόμνημά του έθεσε ενώπιον των επιτροπών τις θέσεις του επί του νομοσχεδίου.

Σημειώνεται ότι στη συνεδρία παρευρέθηκε επίσης ο κ. Παύλος Ιωάννου υπό την ιδιότητά του ως οικονομολόγου και εμπειρογνώμονα επί θεμάτων διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και εκποίησης ενυπόθηκων ακινήτων.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα, με την έκδοση οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σε πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου να ορίζει, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αριθμό δικαστών για σκοπούς εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του δανειολήπτη, του εγγυητή και του παρόχου εξασφάλισης με τον πιστωτή αναφορικά με πιστωτική διευκόλυνση η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία η εκτιμημένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η δημιουργία ειδικής δικαιοδοσίας στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας επαρχιακού δικαστηρίου, στην οποία υπάγονται υποθέσεις σχετικά με τις ακόλουθες διαφορές:
 - α. Διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του δανειολήπτη, του εγγυητή και του παρόχου εξασφάλισης με τον πιστωτή αναφορικά με χρεωστικό υπόλοιπο της πιστωτικής διευκόλυνσης η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία αξίας έως τριακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (€350.000) που εκτιμήθηκε από εκτιμητή μέλος του ΕΤΕΚ και η οποία πιστωτική διευκόλυνση παρουσιάζει

καθυστέρηση ή υπέρβαση και έχει τερματισθεί, καθώς και οποιαδήποτε άλλη διαφορά προκύπτει από ή σε σχέση με την πιστωτική διευκόλυνση, τις συναφείς εγγυήσεις και/ή εξασφαλίσεις μεταξύ των ως άνω αναφερόμενων προσώπων.

- β. Διαφορές αναφορικά με πώληση ενυπόθηκου ακινήτου το οποίο αποτελεί εξασφάλιση πιστωτικής διευκόλυνσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου.
2. Ο καθορισμός, κατόπιν οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, του αριθμού των δικαστών της προτεινόμενης ειδικής δικαιοδοσίας από πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
3. Η παραπομπή των υποθέσεων οι οποίες αφορούν τα πιο πάνω θέματα και εκκρεμούν ενώπιον του επαρχιακού δικαστηρίου κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου για εκδίκαση από τους δικαστές οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με την προτεινόμενη στο υπό αναφορά νομοσχέδιο διαδικασία, νοουμένου ότι η ακρόαση των εν λόγω υποθέσεων δεν έχει αρχίσει, εν αντιθέσει με τις υποθέσεις των οποίων η ακρόαση έχει αρχίσει, οι οποίες θα ολοκληρώνονται από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμούν.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών και τα οποία συνοδεύουν το υπό εξέταση νομοσχέδιο, το Υπουργείο Οικονομικών διευκρινίζει ότι η επίτευξη του στόχου της ταχείας εκδίκασης υποθέσεων χρηματοπιστωτικών διαφορών εναπόκειται σε σημαντικό βαθμό στα μέτρα που θα λάβει η δικαστική εξουσία στη βάση των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου ενώπιον των επιτροπών ο Υπουργός Οικονομικών σημείωσε μεταξύ άλλων ότι απώτερος σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η επίτευξη της εκδίκασης των συγκεκριμένων υποθέσεων στο πλαίσιο των επαρχιακών δικαστηρίων με στόχο την επίτευξη περαιτέρω μείωσης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα τα δικαιώματα των δανειοληπτών, με σημαντικά οφέλη για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την οικονομία.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δήλωσαν στην επιτροπή τη συμφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητού, σχολιάζοντας σχετική πρόνοια του υπό αναφορά νομοσχεδίου αναφορικά με τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον επαρχιακού δικαστηρίου κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων, εξέφρασε επιφυλάξεις αναφορικά με προβλήματα που ενδεχομένως να προκύψουν ως προς τον εντοπισμό των υποθέσεων που εμπίπτουν στις πρόνοιες εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, καθότι η αξία της κύριας κατοικίας δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκην με το ποσό της χρηματικής απαίτησης της αγωγής βάσει του οποίου καθορίζεται η κλίμακα στην οποία εμπίπτει η συγκεκριμένη υπόθεση και η εν λόγω αξία της κύριας κατοικίας δεν περιλαμβάνεται ως πληροφορία στον σχετικό φάκελο της υπόθεσης. Συναφώς, ο ίδιος εισηγήθηκε, για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο θέσπισης μηχανισμού ενημέρωσης του πρωτοκολλητέου από τους διαδίκους για την αξία της κύριας κατοικίας.

Οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της ΚΕΔΙΠΕΣ εξέφρασαν τη συμφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου σε μεταγενέστερο στάδιο, αναφέροντας παράλληλα ότι οι τράπεζες μέλη του συνδέσμου, σε μία προσπάθεια να λειτουργήσουν υποβοηθητικά και υποστηρικτικά στις συζητήσεις που διεξάγονται αναφορικά με το θέμα των εκποιήσεων, με ανακοίνωσή τους, ημερομηνίας 5 Ιουλίου 2023, δήλωσαν ότι δεν θα προβαίνουν μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2023 σε πλειστηριασμούς ακινήτων που αφορούν κύρια κατοικία με τρέχουσα αξία μέχρι τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων εξέφρασε καταρχήν τη συμφωνία της με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ωστόσο επισήμανε ότι εντοπίζονται ορισμένες τεχνικές φύσεως παρατηρήσεις, για τις οποίες επιφυλάχθηκε να τοποθετεί σε μετέπειτα στάδιο.

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, με γραπτό υπόμνημα που απέστειλε στις επιτροπές, τις ενημέρωσε ότι ο σύλλογος διάκειται καταρχήν θετικά στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επισύροντας ωστόσο την προσοχή στο γεγονός ότι με την απόσπαση αριθμού δικαστών σε ειδικές δικαιοδοσίες ενδέχεται να επιδεινωθεί το υπάρχον πρόβλημα των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης. Περαιτέρω, στο ίδιο υπόμνημα εισηγείται την εδραίωση θεσμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, όπως είναι ο θεσμός της διαιτησίας και της διαμεσολάβησης, υπογραμμίζοντας τα πλεονεκτήματα που αυτοί προσφέρουν στην αποτελεσματικότερη απονομή της δικαιοσύνης λόγω της ταχύτητας και της ευελιξίας των εν λόγω διαδικασιών. Πρόσθετα, σημειώνεται στο ίδιο υπόμνημα ότι η δημιουργία τμημάτων στα δικαστήρια εξειδικευμένης δικαιοδοσίας με δικαστές εξειδικευμένους επί των εν λόγω θεμάτων θα επενεργούσε θετικά προς την ταχύτητα και απονομή της

δικαιοσύνης.

Περαιτέρω, μέλη των επιτροπών υπέβαλαν στον Υπουργό Οικονομικών και στους άλλους εμπλεκόμενους φορείς ερωτήματα αναφορικά με τα ακόλουθα:

1. Δεδομένης της μεταρρύθμισης στην ανώτατη βαθμίδα της απονομής της δικαιοσύνης, κατά πόσο έχει εκπονηθεί μελέτη αναφορικά με τις επιπτώσεις των προτεινόμενων ρυθμίσεων στο ήδη υπάρχον πρόβλημα των καθυστερήσεων που παρουσιάζεται στην απονομή της δικαιοσύνης στα πρωτοβάθμια δικαστήρια.
2. Κατά πόσο έχει μελετηθεί το ενδεχόμενο παραπομπής των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο υποθέσεων σε διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
3. Τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων δυνάμει των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας και την επιφύλαξη της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων.
4. Τη διαδικασία εντοπισμού των υποθέσεων που πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται στο νομοσχέδιο και τον χειρισμό υποθέσεων στις οποίες συνυπάρχουν και άλλες εξασφαλίσεις πέραν της κύριας κατοικίας.
5. Τον καθορισμό του χρονικού σημείου έναρξης της ακροαματικής διαδικασίας των υπό αναφορά υποθέσεων για σκοπούς εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Απαντώντας στα σχετικά ερωτήματα, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε ότι ήδη υφίσταται μηχανισμός εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών που προβλέπονται στο νομοσχέδιο διά του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Ως προς τον στόχο της επίτευξης της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων, η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε ότι αυτός επιτυγχάνεται μέσω της εξειδίκευσης που θα αποκτήσουν οι δικαστές των υποθέσεων.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, σχολιάζοντας την πιο πάνω θέση αναφορικά με την επίτευξη του στόχου της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων, δήλωσε ότι εναπόκειται στη δικαστική εξουσία η επίτευξη του στόχου, καθότι εξαρτάται αφενός από τον αριθμό των δικαστών που θα οριστούν για την εκδίκαση των υποθέσεων και αφετέρου από τα άλλα μέτρα που θα ληφθούν από τη δικαστική εξουσία, όπως είναι η εκπαίδευση των εν λόγω δικαστών.

Όσον αφορά τη διαδικασία εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, επισημαίνοντας ότι το νομοσχέδιο κατά την ετοιμασία του στάλθηκε για απόψεις στο Ανώτατο Δικαστήριο και σχολιάζοντας τον προβληματισμό του εκπροσώπου της Αρχιπρωτοκολλητού, ανέφεραν ότι τα εν λόγω θέματα θα καθορίζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο με την έκδοση σχετικών διαδικαστικών κανονισμών, σημειώνοντας παράλληλα ότι θα μπορούσε να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στις δικαστικές υποθέσεις αναφορικά με την κλίμακα στην οποία αυτές εμπíπτουν βάσει του ποσού της χρηματικής απαίτησης της αγωγής. Πρόσθετα, οι ίδιες εκπρόσωποι σημείωσαν ότι ο καθορισμός της κλίμακας μίας αγωγής δεν είναι αμετάβλητο στοιχείο, καθότι δύναται να διαφοροποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητού δήλωσε ότι δεν φαίνεται να εντοπίζεται οποιοδήποτε ζήτημα ως προς τις υποθέσεις που θα καταχωρισθούν μετά από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθότι ενδέχεται να εκδοθεί επί του θέματος σχετικός διαδικαστικός κανονισμός από το Ανώτατο Δικαστήριο, για το περιεχόμενο του οποίου δεν δύναται να τοποθετηθεί στο παρόν στάδιο. Το εν λόγω ζήτημα, πρόσθεσε, θα μελετηθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού ψηφιστεί σε νόμο και τεθεί σε ισχύ το νομοσχέδιο. Εντούτοις, ο ίδιος επανέλαβε τον προβληματισμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε σχέση με τις εκκρεμούσες υποθέσεις, ως αυτός αναλύεται ανωτέρω.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβαν υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν τους, αποφάσισαν, κατά πλειοψηφία των μελών τους, την προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

Σημειώνεται ότι τα μέλη των επιτροπών βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις διαφώνησαν με την προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος, καθότι θεωρούν ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη βάσει του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων διαδικασία και δεν έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση του νομοσχεδίου σε επίπεδο επιτροπών.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Συμπληρωματική κοινή έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος
Ονούφριος Κουλλά
Σάβια Ορφανίδου
Άριστος Δαμιανού
Αντρέας Καυκαλιάς
Ηλίας Μυριάνθους
Αλέκος Τρυφωνίδης

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως:

Φωτεινή Τσιρίδου, αναπλ. πρόεδρος
Άριστος Δαμιανού
Ανδρέας Πασιουρτίδης
Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Μη μέλη των επιτροπών:
Μαρίνος Σιζόπουλος
Μαρίνος Μουσιούπας
Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επανεξέτασαν από κοινού το πιο πάνω νομοσχέδιο, για το οποίο υποβλήθηκε ήδη κοινή έκθεση στην ολομέλεια του σώματος στις 13 Ιουλίου 2023, σε τρεις συνεδρίες τους, που πραγματοποιήθηκαν στις 23 Νοεμβρίου και την 1^η και στις 4 Δεκεμβρίου 2023. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον των επιτροπών ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών και άλλοι εκπρόσωποι του ίδιου υπουργείου, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχιπρωτοκολλητού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ), του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων, του Κινήματος Εναντίον στις Εκποιήσεις, του Συνδέσμου Προστασίας Πρώτης Κατοικίας, του Συνδέσμου Προστασίας Δανειοληπτών Τραπεζών (ΣΥΠΡΟΔΑΤ), του Κινήματος Προστασίας και Δικαιωμάτων Δανειοληπτών και του Συνδέσμου κατά της Ασυδοσίας των Τραπεζών.

Το Κίνημα ΕνΕργώ, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες των επιτροπών.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού κ. Χάρης Γεωργιάδης, Χρίστος Χριστοφίδης και Χρύσης Παντελίδης, καθώς και ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Νίκος Τορναρίτης και τα μέλη της κ. Νίκος Γεωργίου και Πανίκος Λεωνίδου.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η συζήτηση του νομοσχεδίου αναβλήθηκε με απόφαση της ολομέλειας του σώματος στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουλίου 2023, ώστε να επανεξεταστούν ορισμένες πρόνοιες αυτού.

Ο σκοπός του νομοσχεδίου, οι θέσεις και οι απόψεις των εμπλεκόμενων, καθώς και τα ζητήματα που απασχόλησαν τις επιτροπές στη συνεδρία τους ημερομηνίας 10 Ιουλίου 2023 περιλαμβάνονται στην αρχική κοινή έκθεσή τους.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα, με την έκδοση οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σε πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου να ορίζει, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αριθμό δικαστών για σκοπούς εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν διαφορές που προκύπτουν μεταξύ δανειολήπτη, εγγυητή ή παρόχου εξασφάλισης και πιστωτή αναφορικά με πιστωτική διευκόλυνση η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία, η εκτιμημένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις €350.000.

Το Υπουργείο Οικονομικών με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 2023, ενημέρωσε τις επιτροπές ότι, αξιολογώντας συγκεκριμένες εισηγήσεις που υποβλήθηκαν σε αυτό από μέλη του κοινοβουλίου και με την έγκριση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, επέφερε στο κείμενο του νομοσχεδίου τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Προσθήκη πρόνοιας, ώστε να προβλέπεται ρητά ότι οι διαφορές οι οποίες δύναται να προκύψουν μεταξύ δανειολήπτη και πιστωτή δυνατόν να αφορούν και υπερχρεώσεις ή/και καταχρηστικές ρήτρες.
2. Τροποποίηση του ορισμού του όρου «κύρια κατοικία», ώστε να προβλεφθεί ότι ως μέλος της οικογένειας ιδιοκτήτη κύριας κατοικίας νοείται και πρόσωπο το οποίο συνήψε πολιτική συμβίωση με τον ιδιοκτήτη κύριας κατοικίας ή τέκνο το οποίο προέρχεται από αυτή την πολιτική συμβίωση.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου επί του αναθεωρημένου κειμένου, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η ταχεία εκδίκαση των

δικαστικών υποθέσεων για συγκεκριμένη κατηγορία δανειοληπτών. Συναφώς, εισηγήσεις μελών για διεύρυνση της εν λόγω κατηγορίας θα αναιρούσε τον σκοπό του νομοσχεδίου, επιφέροντας επιπλέον καθυστερήσεις.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, της ΚΕΔΙΠΕΣ, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων δήλωσαν στην επιτροπή τη συμφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του πιο πάνω αναθεωρημένου κειμένου.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητού επανέλαβε τις επιφυλάξεις που εξέφρασε κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, προτού αυτό προωθηθεί στην ολομέλεια του σώματος, ημερομηνίας 13 Ιουλίου 2023, αναφορικά με προβλήματα που ενδεχομένως προκύψουν ως προς τον εντοπισμό των υποθέσεων που εμπίπτουν στις πρόνοιες εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, καθότι η αξία της κύριας κατοικίας δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκην με το ποσό της χρηματικής απαίτησης της αγωγής, βάσει του οποίου καθορίζεται η κλίμακα της υπόθεσης, και η εν λόγω αξία της κύριας κατοικίας δεν περιλαμβάνεται ως πληροφορία στον σχετικό φάκελο της υπόθεσης. Περαιτέρω, ο ίδιος σημείωσε ότι η εκδίκαση των υποθέσεων από ειδική σύνθεση αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της δικαστικής εξουσίας. Συναφώς, επισήμανε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις ενδεχομένως ήδη να απορρέουν από τις εξουσίες του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου επανέλαβε τις θέσεις που καταγράφονται στο γραπτό υπόμνημα που απέστειλε ο σύλλογος στις επιτροπές στις 10 Ιουλίου 2023, επισημαίνοντας παράλληλα ότι στο προτεινόμενο εδάφιο (1) του άρθρου 22Γ προβλέπεται η δυνατότητα του Ανωτάτου Δικαστηρίου να εκδίδει τις προβλεπόμενες οδηγίες, ενώ, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του νομοσχεδίου, οι εκκρεμούσες κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων ενώπιον επαρχιακού δικαστηρίου υποθέσεις διαβιβάζονται ενώπιον δικαστών οι οποίοι ορίζονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 22Γ. Συναφώς, ο ίδιος επισήμανε ότι η δυνατότητα που προβλέπεται στο εδάφιο (1) του άρθρου 22Γ ενδεχομένως να καθίσταται υποχρεωτική για τις εκκρεμούσες υποθέσεις, ως αυτές αναφέρονται στις μεταβατικές διατάξεις, για τις οποίες η ακρόαση δεν έχει αρχίσει.

Ο εκπρόσωπος του ΕΤΕΚ εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο επέκτασης του ορίου των €350.000 αναφορικά με την εκτιμημένη αξία της κύριας κατοικίας ως προϋπόθεση για την έκδοση των εν λόγω οδηγιών, εξαιτίας της αύξησης που παρατηρείται στις τιμές ανέγερσης νέας κατοικίας.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων, του ΣΥΠΡΟΔΑΤ, του Κινήματος Προστασίας και Δικαιωμάτων Δανειοληπτών, του Κινήματος Ενάντια στις Εκποιήσεις και του Συνδέσμου κατά της Ασυδοσίας των Τραπεζών χαιρέτισαν την προσπάθεια επιτάχυνσης των διαδικασιών, επισημαίνοντας την ανάγκη διεύρυνσης των προνοιών του νομοσχεδίου προς επίτευξη βιώσιμων αναδιαρθρώσεων, καθότι ο περιορισμός των €350.000 όσον αφορά την εκτιμημένη αξία της κύριας κατοικίας ενδεχομένως να έρχεται σε αντίθεση με το δικαίωμα των πολιτών για ελεύθερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, παραβιάζοντας τα ανθρώπινα δικαιώματά τους, καθώς και την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων. Περαιτέρω, επισήμαναν την ανάγκη ενίσχυσης των διαδικασιών εξώδικης επίλυσης των διαφορών και εξεύρεσης τρόπου περιορισμού της αδιαλλαγίας των τραπεζών αναφορικά με την προσέγγισή τους σε ζητήματα καταχρηστικών ρητρών στις δανειακές συμβάσεις.

Πέραν των πιο πάνω παρατηρήσεων, η εκπρόσωπος του Κινήματος Ενάντια στις Εκποιήσεις επισήμανε ότι δεν εντοπίζεται στο νομοσχέδιο πρόνοια που να προβλέπει την αναστολή των εκποιήσεων κατά την εκδίκαση των εν λόγω διαφορών, ειδικότερα σε περίπτωση κατά την οποία αυτές αφορούν την εξέταση καταχρηστικών ρητρών.

Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Προστασίας Πρώτης Κατοικίας εξέφρασε έντονες επιφυλάξεις ως προς την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθότι δεν προβλέπεται τρόπος αντιμετώπισης ενδεχόμενης άρνησης του Ανωτάτου Δικαστηρίου να εκδώσει τις εν λόγω οδηγίες.

Στο πλαίσιο της συζήτησης, μέλη των επιτροπών εξέφρασαν έντονες επιφυλάξεις για τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, σημειώνοντας ότι αυτές δεν φαίνεται να επιλύουν το πρόβλημα των καθυστερήσεων στην εκδίκαση των εν λόγω υποθέσεων. Ειδικότερα, έντονες επιφυλάξεις εκφράστηκαν μεταξύ άλλων αναφορικά με:

1. τον δυνητικό και όχι επιτακτικό χαρακτήρα της πρόνοιας περί έκδοσης των σχετικών οδηγιών από το Ανώτατο Δικαστήριο,
2. την απουσία καθορισμού χρονικού ορίου στην αποπεράτωση εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων και
3. το ύψος των €350.000 όσον αφορά την εκτιμημένη αξία της κύριας κατοικίας, το οποίο εκτιμήθηκε ως ιδιαίτερα χαμηλό.

Επιπρόσθετα, μέλη των επιτροπών, λαμβάνοντας υπόψη τις εκφρασθείσες από μέρους του εκπροσώπου της Αρχιπρωτοκολλητού επιφυλάξεις επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων, διατύπωσαν περαιτέρω προβληματισμούς επί τούτων.

Υπό το φως των πιο πάνω, το Υπουργείο Οικονομικών, με τη σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας

της Δημοκρατίας, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερομηνίας 1^{ης} Δεκεμβρίου 2023, απέστειλε στα μέλη των επιτροπών νέο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, δυνάμει των προνοιών του οποίου προβλέπεται ότι η μεταβατική διάταξη αναφορικά με την παραπομπή των εκκρεμουσών υποθέσεων για εκδίκαση υπό ειδική σύνθεση διενεργείται τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 22Γ και κατόπιν υποβολής ειδοποίησης διαδίκου στο Πρωτοκολλητήριο.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του εν λόγω αναθεωρημένου κειμένου, μέλη των επιτροπών, επαναλαμβάνοντας τους προβληματισμούς τους, ζήτησαν επιπρόσθετες διευκρινίσεις αναφορικά με το δικαίωμα υποβολής ένστασης στην προβλεπόμενη στις μεταβατικές διατάξεις ειδοποίηση διαδίκου, καθώς, όπως δήλωσαν, τέτοιο δικαίωμα ενδεχομένως να επιφέρει περαιτέρω καθυστέρηση στην εκδίκαση των υποθέσεων.

Ο διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών επανέλαβε ότι δεν είναι δυνατή η τροποποίηση αναφορικά με το ύψος της εκτιμημένης αξίας της κύριας κατοικίας, καθότι πρόκειται περί κοινωνικού μέτρου το οποίο παρέχει προστασία σε συγκεκριμένους δανειολήπτες.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμανε ότι δεν είναι δυνατός ο καθορισμός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου περάτωσης της εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων, καθότι κάτι τέτοιο ενδεχομένως να συνιστούσε παραβίαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών. Ωστόσο, επανέλαβε ότι τόσο στο Σύνταγμα όσο και στην εθνική νομοθεσία παρέχονται ασφαλιστικές δικλίδες για την εκδίκαση των υποθέσεων εντός εύλογου χρόνου.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβαν υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν τους, επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου ως αυτό αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω κατά το στάδιο της συζήτησής του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Ονούφριος Κουλλά

Σάβια Ορφανίδου

Άριστος Δαμιανού

Αντρέας Καυκαλιάς

Ηλίας Μυριάνθους

Αλέκος Τρυφωνίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Μαρίνος Σιζόπουλος

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 23 Νοεμβρίου, καθώς και την 1^η και στις 4 Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της ο Υπουργός Οικονομικών, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (εφεξής «Φορέας»), η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου (ΣΤΚ), της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ), του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων (ΣΕΔΠ), του Κυπριακού Συνδέσμου Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΣΕΠΕΥ), του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου (ΣΑΕΚ), της Γενικής Συνομοσπονδίας Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ), του Κινήματος Ενάντια στις Εκποιήσεις και του Συνδέσμου κατά της Ασυδοσίας των Τραπεζών.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χάρης Γεωργιάδης, Χρίστος Χριστοφίδης, Χρύση Παντελίδης και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου, ώστε μεταξύ άλλων να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της υφιστάμενης αρμοδιότητας του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου για διορισμό διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης πιστωτικής διευκόλυνσης και να εκσυγχρονιστεί το υφιστάμενο πλαίσιο διακυβέρνησης του Φορέα στη βάση καλών πρακτικών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν:

1. στη δυνατότητα διορισμού από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης στις περιπτώσεις:

- α. τερματισμένης πιστωτικής διευκόλυνσης, υπό την προϋπόθεση ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αποστρέφεται στον Χρηματοοικονομικό Επιτρόπο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου,
 - β. πιστωτικής διευκόλυνσης ύψους μέχρι €350.000 η οποία εξασφαλίζεται από επαγγελματική στέγη,
 - γ. πιστωτικής διευκόλυνσης η οποία πωλήθηκε σε εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων,
2. στη μεταρρύθμιση της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα, ώστε αυτό να απαρτίζεται από δύο εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, τρεις εκπροσώπους των επιχειρήσεων του χρηματοοικονομικού τομέα, κατόπιν κοινής εισήγησης των συνδέσμων που τους εκπροσωπούν, δηλαδή του ΣΤΚ, του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων, του ΚΣΕΠΕΥ και του ΣΑΕΚ, και έναν εκπρόσωπο των καταναλωτών, κατόπιν εισήγησης των συνδέσμων που τους εκπροσωπούν,
3. στον σαφή διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα και του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου,
4. στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων του Βοηθού Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου,
5. στη δυνατότητα του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου να επιλαμβάνεται παραπόνου κατά χρηματοοικονομικής επιχείρησης ή να διορίζει διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης, σε περίπτωση που δικαστήριο ενώπιον του οποίου διεξάγεται δικαστική διαδικασία σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας πριν από την έκδοση απόφασης αναβάλλει τη διαδικασία, προκειμένου να επιτρέψει στους διαδίκους την επίλυση της διαφοράς τους εξωδικαστικά μέσω της διαδικασίας της διαμεσολάβησης.

Στο στάδιο της συζήτησης του θέματος επί της αρχής ο Υπουργός Οικονομικών δήλωσε μεταξύ άλλων ότι με τον προτεινόμενο νόμο σκοπείται η ενίσχυση της εξωδικαστικής επίλυσης χρηματοοικονομικών διαφορών, ώστε να αντιμετωπιστεί ο μεγάλος όγκος των σχετικών υποθέσεων που έχουν συσσωρευθεί στα δικαστήρια και να προχωρήσουν οι σχετικές διαδικασίες.

Επισήμανε επίσης ότι ο προτεινόμενος νόμος αποτελεί μέρος του πακέτου μέτρων που προωθείται από την κυβέρνηση για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων πιστωτικών διευκολύνσεων και τόνισε ότι η ψήφισή του σε νόμο το ταχύτερο δυνατόν θα συμβάλει στην επίτευξη ενός σταθερού νομικού πλαισίου για τις εκποιήσεις, ανάγκη η οποία υποδεικνύεται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, καθώς και τους διεθνείς όγκους αξιολόγησης.

Σε σχέση με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που αφορούν στον εκσυγχρονισμό της διακυβέρνησης του Φορέα, ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε ότι προωθούνται κυρίως ρυθμίσεις για την ενίσχυση της λογοδοσίας και του ελέγχου τόσο του Γραφείου του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, συνεπεία της προτεινόμενης διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του όσον αφορά τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όσο και του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα για σκοπούς ενίσχυσης της διαφάνειας και λογοδοσίας προς τους πολίτες σε σχέση με τις εργασίες του Φορέα.

Περαιτέρω, δήλωσε ότι με το νομοσχέδιο καθορίζονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα, οι οποίες αφορούν στην έκδοση οδηγιών για διοικητικά και διαχειριστικά ζητήματα με στόχο την απρόσκοπτη και ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του Φορέα, ανατίθενται καθήκοντα στον Βοηθό Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για την εξέταση παραπόνων κατά χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων το ύψος των οποίων δεν θα υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσό, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης των αιτημάτων που υποβάλλονται και υιοθέτησης καλύτερων πρακτικών διακυβέρνησης, και διασφαλίζεται η χωρίς παρεμβάσεις από το διοικητικό συμβούλιο του Φορέα εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου.

Η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος δήλωσε ότι η ενίσχυση του θεσμού της εξώδικης επίλυσης διαφορών χρηματοοικονομικής φύσης θα συμβάλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων και στην παραχώρηση δυνατότητας στους πολίτες για επίλυση των χρηματοοικονομικών διαφορών τους με μικρότερο οικονομικό κόστος. Παράλληλα, κατέθεσε τις εισηγήσεις της με γραπτό υπόμνημα, ημερομηνίας 17 Νοεμβρίου 2023, οι οποίες αποσκοπούν στη βελτίωση της επιχειρησιακής δράσης του Φορέα.

Όλοι οι παριστάμενοι συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, ενώ ορισμένοι εξ αυτών κατέθεσαν τις θέσεις και εισηγήσεις τους ως προς επιμέρους πρόνοιες αυτού, οι οποίες συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Ο εκπρόσωπος της ΚΤΚ εισηγήθηκε τον καθορισμό ανώτατου ποσού αγοραίας αξίας επαγγελματικής στέγης, σε περίπτωση πιστωτικής διευκόλυνσης που εξασφαλίζεται από επαγγελματική στέγη, καθώς και τον περιορισμό του εύρους των τερματισμένων δανείων που θα μπορεί ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος να παραπέμπει σε διαμεσολάβηση για σκοπούς αναδιάρθρωσης, ώστε να αποφευχθούν ενδεχόμενα κατάχρησης του μέτρου.
2. Οι εκπρόσωποι του ΣΤΚ, της ΚΕΔΙΠΕΣ και του ΣΕΔΠ επισήμαναν την ανάγκη καθορισμού μέγιστης αξίας

επαγγελματικής στέγης και κύριας κατοικίας ως πρόσθετου κριτηρίου, για να καθίσταται επιλέξιμη για διορισμό διαμεσολαβητή πιστωτική διευκόλυνση που εξασφαλίζεται από τέτοια ακίνητα. Παράλληλα, εξέφρασαν επιφυλάξεις για τη συμπερίληψη των τερματισμένων δανείων στην αρμοδιότητα του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου για διορισμό διαμεσολαβητή, δεδομένου ότι τέτοια δάνεια εκπίπτουν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας της ΚΤΚ για τη διαχείριση καθυστερήσεων. Εισηγήθηκαν επίσης όπως διασαφηνιστεί ότι αδειοδοτημένο ίδρυμα και αγοραστής πιστώσεων έχει τη δυνατότητα αποστολής αρνητικής απόφασης επί αιτήματος δανειολήπτη για αναδιάρθρωση πιστωτικής διευκόλυνσης που παρουσιάζει καθυστερήσεις, καθότι με βάση την οδηγία της ΚΤΚ για τη διαχείριση καθυστερήσεων οι εν λόγω οργανισμοί δεν είναι υποχρεωμένοι να προσφέρουν πρόταση αναδιάρθρωσης, σε περίπτωση που τεκμηριωμένα δεν υπάρχει βιωσιμότητα ή ικανότητα αποπληρωμής από τον οφειλέτη. Εκτός των πιο πάνω, οι εκπρόσωποι της ΚΕΔΙΠΕΣ και του ΣΕΔΠ εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς την περίληψη στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου για διορισμό διαμεσολαβητή για αναδιάρθρωση πιστωτικών διευκολύνσεων που εξασφαλίζονται από επαγγελματική στέγη.

3. Οι εκπρόσωποι του ΣΑΕΚ και του ΚΣΕΠΕΥ εξέφρασαν την ανάγκη όπως στο διοικητικό συμβούλιο του Φορέα εκπροσωπούνται όλοι οι τομείς χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων, οι οποίοι αποτελούν τους χρηματοδοτικούς του φορείς.
4. Οι εκπρόσωποι του Κινήματος Ενάντια στις Εκποιώσεις εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς τη μη περίληψη πρόνοιας στο νομοσχέδιο για αναστολή της διαδικασίας εκποίησης ακινήτου, σε περίπτωση που δικαστήριο παραπέμψει στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για εξέταση παραπόνου κατά χρηματοοικονομικής επιχείρησης σχετική εκκρεμούσα δικαστική υπόθεση. Περαιτέρω, εξέφρασαν την άποψη για ισότιμη εκπροσώπηση στο διοικητικό συμβούλιο του Φορέα τόσο των χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων όσο και των καταναλωτών.
5. Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου κατά της Ασυδοσίας των Τραπεζών διαφώνησε ως προς τον καθορισμό οποιουδήποτε ανώτατου ποσού πιστωτικής διευκόλυνσης ως κριτηρίου, προκειμένου αυτή να καθίσταται επιλέξιμη για τον διορισμό διαμεσολαβητή για σκοπούς αναδιάρθρωσης, επισημαίνοντας ότι οι αξίες των ακινήτων στην Κύπρο διαφέρουν αναλόγως της περιοχής.

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω φορείς κατέθεσαν τις απόψεις τους αναλυτικά με γραπτά υπομνήματά τους.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου η επιτροπή ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις μεταξύ άλλων αναφορικά με τα κριτήρια που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο, προκειμένου πιστωτική διευκόλυνση να καθίσταται επιλέξιμη για διορισμό διαμεσολαβητή από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, την περίληψη των τερματισμένων πιστωτικών διευκολύνσεων στις προτεινόμενες ρυθμίσεις και τη στήριξη του Γραφείου του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στον αυξημένο όγκο αιτημάτων που ενδεχομένως να υποβληθούν συνεπεία της εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου.

Περαιτέρω, μέλη της επιτροπής ζήτησαν τις απόψεις της εκτελεστικής εξουσίας ως προς το ενδεχόμενο περίληψης προνοιών για τον καθορισμό ανώτατου ορίου στην αξία των ακινήτων με τα οποία εξασφαλίζονται πιστωτικές διευκολύνσεις που υπόκεινται στις πρόνοιες του νομοσχεδίου για διορισμό διαμεσολαβητή, την αναστολή για περιορισμένο χρονικό διάστημα διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου σε περίπτωση παραπομπής των διαδικιών στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για εξέταση του ενδεχομένου εξώδικης ρύθμισης του ζητήματος, καθώς και την αναστολή διαδικασίας εκποίησης σε περίπτωση μη αποδοχής από πιστωτή της απόφασης του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου επί παραπόνου.

Σε σχέση με τα θεθέντα ζητήματα, ο Υπουργός Οικονομικών δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με βάση τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, για να καθίσταται επιλέξιμη πιστωτική διευκόλυνση για διορισμό διαμεσολαβητή για αναδιάρθρωση από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, καθορίζεται ως κριτήριο ότι η μέγιστη αξία της σύμβασης της πιστωτικής διευκόλυνσης δύναται να ανέρχεται, τόσο σε περίπτωση τερματισμένων πιστωτικών διευκολύνσεων όσο και σε περίπτωση πιστωτικών διευκολύνσεων που εξασφαλίζονται από επαγγελματική στέγη, στο ποσό των €350.000. Η περαιτέρω αύξηση του εν λόγω ορίου δεν είναι δυνατή, καθότι τα πλείστα δάνεια ανέρχονται μέχρι το ποσό των €350.000.
2. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις που αφορούν πιστωτικές διευκολύνσεις που εξασφαλίζονται από επαγγελματική στέγη, καθώς και τερματισμένες πιστωτικές διευκολύνσεις είναι αντίστοιχες των ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στην ισχύουσα νομοθεσία και αφορούν πιστωτικές διευκολύνσεις που εξασφαλίζονται από κύρια κατοικία.
3. Η περίληψη των τερματισμένων δανείων στις πρόνοιες του νομοσχεδίου κρίνεται αναγκαία, ώστε να δοθεί η ευκαιρία για διαμεσολάβηση για μικρό χρονικό διάστημα και σε οφειλέτες των οποίων οι πιστωτικές διευκολύνσεις ενδεχομένως να τερματίστηκαν για λόγους που δεν οφείλονται αποκλειστικά στους ίδιους, αλλά λόγω της μη εξεύρεσης λύσης μεταξύ δανειολήπτη και τράπεζας, συνεπεία της μη τήρησης των σχετικών οδηγιών της ΚΤΚ.
4. Πρόθεση του Υπουργείου Οικονομικών είναι η άμεση στήριξη του Φορέα και κατ' επέκταση του Γραφείου του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, ώστε να ανταποκριθεί στον αυξημένο όγκο εργασίας που

αναμένεται να προκύψει από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

5. Η περίληψη πρόνοιας για αναστολή εν εξελίξει διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου για καθορισμένη χρονική διάρκεια, συνεπεία παραπομπής των διαδικών στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για εξέταση του ενδεχομένου εξώδικης ρύθμισης της διαφοράς, χρήζει περαιτέρω μελέτης, ώστε να αποφευχθεί οποιοδήποτε συνταγματικό ή άλλο νομικής φύσεως ζήτημα.

Προσθέτοντας στα πιο πάνω, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι το νομοσχέδιο δεν παρεμποδίζει οποιαδήποτε εν εξελίξει διαδικασία εκποίησης ακινήτου εμπίπτει στις διατάξεις του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου.

Διευκρίνισε επίσης ότι το ανώτατο όριο πιστωτικής διευκόλυνσης ύψους €350.000, προκειμένου ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος να μπορεί να διορίσει διαμεσολαβητή για αναδιάρθρωση, αφορά το αρχικό ποσό σύμβασης πιστωτικής διευκόλυνσης.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον εξέτασης του νομοσχεδίου οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσαν την επιτροπή για την ανάγκη τροποποίησής του για σκοπούς διόρθωσης μικρής έκτασης λαθών που εντοπίστηκαν μετά την κατάθεσή του στη Βουλή, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων το χρονικό περιθώριο εντός του οποίου δύναται να υποβάλει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο αίτηση για αναδιάρθρωση σε περίπτωση τερματισμένης πιστωτικής διευκόλυνσης.

Η επιτροπή, στη βάση των όσων διημεφθήσαν ενώπιόν της, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως μελετήσει τις παρατηρήσεις της, καθώς και τις εκφρασθείσες απόψεις και εισηγήσεις που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς και καταθέσει ενώπιόν της νέο κείμενο του νομοσχεδίου.

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση της πιο πάνω θέσης της επιτροπής κατέθεσε ενώπιόν της δύο αναθεωρημένα κείμενα του νομοσχεδίου, με τελικό κατατεθειμένο κείμενο στις 4 Δεκεμβρίου 2023.

Ειδικότερα, στο τελικό κείμενο του προτεινόμενου νόμου έχουν επέλθει κυρίως οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Μικρής έκτασης διορθώσεις τις οποίες οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών ανέλυσαν ενώπιον της επιτροπής στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης, καθώς και άλλες βελτιώσεις για σκοπούς σαφήνειας και ορθότερης διατύπωσης, όπως και για νομοτεχνικούς σκοπούς.
2. Προσθήκη πρόσθετου κριτηρίου, προκειμένου πιστωτική διευκόλυνση που εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία ή επαγγελματική στέγη ή τερματισμένη πιστωτική διευκόλυνση να καθίσταται επιλέξιμη για διορισμό διαμεσολαβητή από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για σκοπούς αναδιάρθρωσης, το οποίο να καθορίζει ως ανώτατο όριο εκτιμημένης αξίας του ακινήτου τις €350.000 σε περίπτωση κύριας κατοικίας και τις €750.000 σε περίπτωση επαγγελματικής στέγης, στη βάση των θέσεων που εκφράστηκαν τόσο από μέλη της επιτροπής όσο και από τους εκπρόσωπους της ΚΤΚ, του ΣΤΚ, της ΚΕΔΙΠΕΣ και του ΣΕΔΠ.
3. Διαγραφή της πρόνοιας που αφορά στο δικαίωμα του χρεώστη να απευθυνθεί στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για διορισμό διαμεσολαβητή, αν πρώτα απευθύνθηκε στην Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών του ιδρύματος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία Διαχείρισης Καθυστερήσεων της ΚΤΚ και έλαβε απόφαση που δεν τον ικανοποιεί, στη βάση επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από τον ΣΤΚ σε σχέση με την εφαρμογή της.
4. Τροποποίηση της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα, ώστε ο αριθμός των μελών του να αυξηθεί από επτά σε εννέα για σκοπούς εκπροσώπησης όλων των τομέων των χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων, σύμφωνα και με την εισήγηση των εκπροσώπων του ΣΑΕΚ και του ΚΣΕΠΕΥ.
5. Περίληψη πρόνοιας ώστε, σε περίπτωση που εκδοθεί απόφαση δικαστηρίου για αναβολή της δικαστικής διαδικασίας για σκοπούς προσφυγής στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για διορισμό διαμεσολαβητή, ο πιστωτής να έχει υποχρέωση αναστολής της διαδικασίας πώλησης ενυπόθηκου ακινήτου που εξασφαλίζει τερματισμένη πιστωτική διευκόλυνση μέχρι τη λήξη της δοθείσας αναβολής.
6. Διασαφήνιση της δυνατότητας του πιστωτή για αποστολή αρνητικής απόφασης επί αιτήματος δανειολήπτη για αναδιάρθρωση πιστωτικής διευκόλυνσης που παρουσιάζει καθυστερήσεις.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των αναθεωρημένων κειμένων του νομοσχεδίου εκφράστηκε η έντονη διαφωνία τόσο μελών όσο και μη μελών της επιτροπής ως προς την περίληψη στα κριτήρια επιλεξιμότητας πιστωτικής διευκόλυνσης για διορισμό διαμεσολαβητή από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο ανώτατου ορίου εκτιμημένης αξίας κύριας κατοικίας και επαγγελματικής στέγης, επισημαίνοντας αφενός ότι η εν λόγω πρόνοια ενδεχομένως να αντίκειται στον κώδικα της ΚΤΚ, αφετέρου ότι θα οδηγήσει σε άنيση μεταχείριση των πολιτών, δεδομένου ότι οι εκτιμημένες αξίες των ακινήτων διαφέρουν σημαντικά μεταξύ περιοχών, και θα επηρεάσει αρνητικά τον στόχο για προστασία της κύριας κατοικίας.

Σε σχέση με το πιο πάνω ζήτημα, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών επισήμανε ότι το πιο πάνω κριτήριο θα συμβάλει στη συγκράτηση του μεγάλου όγκου αιτήσεων που αναμένεται να υποβληθούν στον

Χρηματοοικονομικό Επίτροπο από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων, διασφαλίζοντας το δικαίωμα των πολιτών που έχουν πραγματική ανάγκη να επωφεληθούν του μέτρου.

Ο εκπρόσωπος της ΚΤΚ δήλωσε ότι η προσθήκη του πρόσθετου κριτηρίου επιλεξιμότητας με το οποίο να καθορίζεται ανώτατο όριο εκτιμημένης αξίας κύριας κατοικίας και επαγγελματικής στέγης είναι απαραίτητη, ειδικότερα λόγω της συμπερίληψης των τερματισμένων πιστωτικών διευκολύνσεων στις πρόνοιες του νομοσχεδίου, ώστε το μέτρο να μην τυγχάνει κατάχρησης.

Τέλος, εισηγήθηκε όπως το εν λόγω ζήτημα επανεξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού εφαρμοστούν προηγουμένως οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, θέση με την οποία συμφώνησε και η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος διαφώνησε με την προτεινόμενη τροποποίηση, δηλώνοντας ότι αποτελεί περιοριστική πρόνοια ως προς το δικαίωμα των πολιτών να απευθύνονται στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο για εξώδικη επίλυση της χρηματοοικονομικής τους διαφοράς σε σχέση με πιστωτική διευκόλυνση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τις προτάσεις νόμου «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023» και «Ο περί Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 9) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Ονούφριος Κουλλά

Σάβια Ορφανίδου

Άριστος Δαμιανού

Αντρέας Καυκαλιάς

Ηλίας Μυριάνθους

Αλέκος Τρυφωνίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Μαρίνος Σιζόπουλος

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η Δεκεμβρίου και στις 4 Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής παρευρέθηκαν ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Υπηρεσίας Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως, η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, καθώς και εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου (ΣΤΚ), της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ), του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων (ΣΕΔΠ), του Κυπριακού Συνδέσμου Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΚΣΕΠΕΥ) και του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου (ΣΑΕΚ).

Σημειώνεται ότι στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χρύσης Παντελίδης, Χάρης Γεωργιάδης και Χρίστος Χριστοφίδης.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και Αλέκο Τρυφωνίδη εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, είναι η τροποποίηση του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου, ώστε να διευρυνθούν οι αρμοδιότητες του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου σε εντός σαράντα πέντε ημερών εξωδικαστική επίλυση διαφορών μεταξύ του ενυπόθηκου δανειστή και του ενυπόθηκου οφειλέτη, αναφορικά με το ύψος του ποσού που δηλώνει ο ενυπόθηκος δανειστής στην ειδοποίηση «ΙΑ» κατά την εκποίηση κύριας κατοικίας αξίας μέχρι €350.000.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πρόταση νόμου, δικαίωμα για προσφυγή στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο αποκτούν όλοι οι ενυπόθηκοι οφειλέτες υφιστάμενων Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (ΜΕΧ) με κύρια κατοικία αξίας μέχρι €350.000, ενώ ενυπόθηκοι οφειλέτες νέων ΜΕΧ που δεν συνεργάζονται με τα αδειοδοτημένα ιδρύματα, όπως ορίζεται από τον κώδικα της ΚΤΚ, δεν έχουν αυτό το δικαίωμα, καθώς δεν θεωρούνται επιλέξιμοι οφειλέτες.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και Αλέκο Τρυφωνίδη εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, είναι η τροποποίηση του περί Μεταβίβασης και Υποθηκεύσεως Νόμου, ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του ενυπόθηκου οφειλέτη κύριας κατοικίας με την τροποποίηση σχετικών όρων και ορισμών και την εισαγωγή νέων ρυθμίσεων, σύμφωνα με τις οποίες ο επιλέξιμος οφειλέτης θα δύναται να καταχωρίσει παράπνομο κατά

αδειοδοτημένων ιδρυμάτων επί του απαιτούμενου ποσού στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο. Επιπρόσθετα, προτείνεται η εισαγωγή μεταβατικών διατάξεων σε σχέση με διαδικασίες που βρίσκονται στο στάδιο του πλειστηριασμού.

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω προτάσεις νόμου κατατέθηκαν στο πλαίσιο της προσπάθειας για εξεύρεση ολιστικής λύσης για την οριστική διευθέτηση της διαχείρισης των ΜΕΧ και εξετάστηκαν παράλληλα με σχετικό νομοσχέδιο που κατατέθηκε από την εκτελεστική εξουσία.

Ειδικότερα, με τις προτάσεις νόμου ρυθμίζεται το δικαίωμα του επιλέξιμου οφειλέτη για υποβολή παραπόνου κατά αδειοδοτημένων ιδρυμάτων επί του απαιτούμενου ποσού. Το παράπονο καταχωρίζεται στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, ο οποίος έχει υποχρέωση να το εξετάσει εντός σαράντα πέντε ημερών από την υποβολή του, και παράλληλα επιδίδεται στο αδειοδοτημένο ίδρυμα, το οποίο δεν προχωρεί με τη διαδικασία σκοπούμενης πώλησης πριν από την παρέλευση των σαράντα πέντε ημερών ή μέχρι να παρέλθει η δέκατη μέρα από την επίδοση της απόφασης του Επιτρόπου, όποιο από τα δύο παρέλθει αργότερα.

Σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, στη συνέχεια το αδειοδοτημένο ίδρυμα και ο επιλέξιμος οφειλέτης πρέπει να δηλώσουν κατά πόσο αποδέχονται την απόφαση του Επιτρόπου ως δεσμευτική. Σε περίπτωση που η απόφαση δεν γίνεται αποδεκτή και από τα δύο μέρη ή από πλευράς του αδειοδοτημένου ιδρύματος, τότε η διαδικασία σκοπούμενης πώλησης του ακινήτου αναστέλλεται μέχρι την έκδοση σχετικής απόφασης από αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο καλείται να αποφασίσει για το ύψος του νόμιμα απαιτητού ποσού. Σε περίπτωση που το αδειοδοτημένο ίδρυμα αποδέχεται την απόφαση του Επιτρόπου, αλλά ο επιλέξιμος οφειλέτης διαφωνεί και συναφώς δεν κάνει αποδεκτή την εν λόγω απόφαση ως δεσμευτική, τότε το αδειοδοτημένο ίδρυμα δύναται να προχωρήσει με τη διαδικασία πώλησης, αλλά υποχρεούται να καταβάλει στον επιλέξιμο οφειλέτη οποιοσδήποτε αποζημιώσεις ήθελε αποφασίσει το δικαστήριο κατά την έκδοση σχετικής απόφασής του.

Περαιτέρω, παραχωρείται το δικαίωμα στον επιλέξιμο οφειλέτη να καταχωρίσει έφεση στο Επαρχιακό Δικαστήριο για παραμερισμό ειδοποίησης σκοπούμενης πώλησης, σε περίπτωση που, ενώ το αδειοδοτημένο ίδρυμα έχει λάβει γνώση για εξέταση παραπόνου από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, εντούτοις προχωρεί με τη διαδικασία σκοπούμενης πώλησης, ενόσω εκκρεμεί η εξέταση του παραπόνου.

Στο στάδιο της συζήτησης των προτάσεων νόμου, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις αυτών, υποδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη τροποποίησης ορισμένων εκ των προνοιών τους, υποβάλλοντας και γραπτώς τις εισηγήσεις του.

Η εκπρόσωπος της ΚΤΚ, εκφράζοντας επιφυλάξεις επί ορισμένων εκ των προνοιών των προτάσεων νόμου, επανέλαβε την πάγια θέση της ΚΤΚ για την ανάγκη διατήρησης ενός σταθερού, δίκαιου και σαφούς νομοθετικού πλαισίου, το οποίο να εφαρμόζεται ορθά, χωρίς να αφήνεται περιθώριο για καταχρήσεις και παρερμηνείες.

Ο εκπρόσωπος του ΣΤΚ, καταθέτοντας παράλληλα σχετική επιστολή, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2023, σημείωσε ότι ο σύνδεσμος δεν διακρίνει αρνητικά σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής των προτάσεων νόμου, εντούτοις εξέφρασε τους προβληματισμούς του ΣΤΚ, οι οποίοι αναλύονται ειδικότερα στην εν λόγω επιστολή. Περαιτέρω, στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι είναι ουσιαστικής σημασίας όπως διασφαλισθεί ότι ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος έχει, από την ημερομηνία εφαρμογής των προτάσεων νόμου, την κατάλληλη στελέχωση, υποδομή και προετοιμασία/εκπαίδευση, για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και με επάρκεια στο πλαίσιο των χρονοδιαγραμμάτων που επιβάλλονται. Η διασφάλιση της πιο πάνω ετοιμότητας είναι απαραίτητη, ώστε να αποφευχθούν οποιαδήποτε αρνητικά αποτελέσματα που θα επιφέρουν τυχόν καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των διαδικασιών εκποίησης, όπως μεταξύ άλλων την αδικαιολόγητη προέκταση της παγοποίησης διαδικασιών εκποιήσεων και κατάχρηση της διαδικασίας.

Σημειώνεται ότι, μετά το στάδιο της τοποθέτησης επί των προτάσεων νόμου, λήφθηκε επιστολή από τον διευθύνοντα σύμβουλο της ΚΕΔΙΠΕΣ, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, με την οποία εκφράζεται η συμφωνία της ΚΕΔΙΠΕΣ με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και υποβάλλονται παράλληλα εισηγήσεις για τροποποίηση ορισμένων εκ των προνοιών της δεύτερης υπό αναφορά πρότασης νόμου.

Στο στάδιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου οι εισηγητές τους, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις εισηγήσεις του Υπουργείου Οικονομικών όσο και άλλες εισηγήσεις που τέθηκαν από μέλη της επιτροπής και εμπλεκόμενους φορείς, προχώρησαν σε τροποποιήσεις, οι οποίες υιοθετήθηκαν, επί του κειμένου της δεύτερης υπό εξέταση πρότασης νόμου. Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις αφορούν:

1. Νομοτεχνικής φύσεως διορθώσεις για σκοπούς νομικής σαφήνειας.
2. Προσθήκη διευκρινίσεων, ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων σε σχέση με τη διαδικασία υποβολής παραπόνου. Ειδικότερα, διευκρινίζεται ότι, εντός προθεσμίας είκοσι μίας ημερών από την παραλαβή της ειδοποίησης τύπου «ΙΑ», ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος επιλαμβάνεται του παραπόνου και επιδίδει άμεσα το παράπονο στο αδειοδοτημένο ίδρυμα, ώστε η διαδικασία σκοπούμενης πώλησης να ανασταλεί.

3. Διαγραφή του δεύτερου εδαφίου των μεταβατικών διατάξεων, καθότι οι πρόνοιές του κρίνονται ως ανεφάρμοστες, επειδή το λεκτικό αφενός δεν αντιστοιχεί με τις λοιπές πρόνοιες της πρότασης νόμου, αφετέρου η διαδικαστική πτυχή της διαμεσολάβησης καθορίζεται από τις διατάξεις του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου.
4. Διαγραφή του ορισμού και του όρου «πιστωτική διευκόλυνση», καθότι δεν κρίνεται χρήσιμη η περιλήψη του, εφόσον ο εν λόγω όρος δεν απαντά στην υπό αναφορά πρόταση νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Η πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, καθώς και το μέλος της βουλευτής της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης των προτάσεων νόμου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και τα μέλη της βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των προτάσεων νόμου στην ολομέλεια του σώματος.

Στη βάση των πιο πάνω θέσεων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με την παρούσα έκθεσή της υποβάλλει τις προτάσεις νόμου στην ολομέλεια του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

Σημειώνεται ότι το κείμενο της δεύτερης υπό εξέταση πρότασης νόμου υποβάλλεται στην ολομέλεια, ως αυτό έχει τελικά τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Να προχωρήσουμε λοιπόν στη συζήτηση. Θα ξεκινήσουμε από το μικρότερο στο μεγαλύτερο κόμμα. Βάζετε τους χρόνους, παρακαλώ, να τους βλέπω, εκτός αν δεν θέλει κάποιος να τοποθετηθεί.

Να ξεκινήσουμε από εσάς, κύριε Παπαδούρη ή από την κ. Ατταλίδου, αν θέλει να τοποθετηθεί;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι;

Ελάτε, κύριε Παπαδούρη.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Σταύρο Παπαδούρη)

Βέβαια.

Να δηλώσετε, παρακαλώ, τους ομιλητές. Ποιοι θέλουν να τοποθετηθούν, για να γνωρίζουμε. Ποιοι θέλουν να τοποθετηθούν; Εκτός από τον κ. Λουκαΐδη, δεν θα υπάρχουν άλλοι ομιλητές; Είναι με την σειρά των κομμάτων, όπως μου το έχετε ζητήσει, αλλά δηλώστε, για να ξέρω ποιοι θέλουν να μιλήσουν.

Να τους καταγράψουμε. Παρακαλώ τους γραμματείς να με βοηθήσετε λίγο;

Να ξεκινήσουμε, να μας βοηθήσετε, κύριε Παπαδούρη, από εσάς; Στο βήμα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ανδρέα Θεμιστοκλέους)

Θέλετε, κύριε Θεμιστοκλέους, να μιλήσετε;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Αφού εννά το δώσετε το δικαίωμα, πρέπει να το ξαναπούμε τωρά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, βέβαια, απλά, δηλώστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Είπετε τη σειρά. Πρώτα τα μεγάλα κόμματα, μετά τα μικρά και...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, αντιστρόφως. Πρώτα οι ανεξάρτητοι βουλευτές, τα μικρά κόμματα και πάμε προς το μεγαλύτερο. Αν επιθυμείτε να μιλήσετε, θα πρέπει να δηλώσετε ότι επιθυμείτε.

Όμως, να μας βοηθήσει ο κ. Παπαδόυρης, να ξεκινήσει η συζήτηση για να μην καθυστερούμε και θα δώσω μετά στον κ. Θεμιστοκλέους τον λόγο, εάν και εφόσον το επιθυμεί.

Ελάτε, κύριε Παπαδόυρη, σας ευχαριστώ.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Απλώς, Πρόεδρε, να επιβεβαιώσω ότι έχουμε συμφωνήσει χθες ότι στον χρόνο που μας δόθηκε θα μιλήσουμε και για τις τροπολογίες και γενικότερα θα καλύψουμε όλα τα θέματα, σωστά; Αυτό έχουμε συμφωνήσει, εντάξει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Θα ξαναπροσπαθήσω να είμαι σύντομος, γιατί είναι γνωστά τα θέματα. Να θυμίσω ότι στις 13 Ιουλίου το σώμα αποφάσισε τη μη ψήφιση αυτού που εμείς θεωρούσαμε ως σωστή και αποτελεσματική προσφυγή στη δικαιοσύνη. Ξέρω ότι αρκετοί θα πουν ότι προσφυγή υπάρχει, αλλά αν θεωρήσουμε ότι είναι αποτελεσματική η προσφυγή που παίρνει επτά, οκτώ, εννέα χρόνια να εκδικαστεί, μάλλον διαφωνούμε. Ταυτόχρονα, μετά την μη ψήφιση είχα εκφράσει αρκετές φορές την άποψη ότι οτιδήποτε θα ακολουθούσε αυτό το περιφημο πακέτο μέτρων, θα ήταν το πιο πιθανό και υποδεέστερο και ελλιπές στο τι προσπαθήσαμε να κάνουμε.

Η κυβέρνηση και τα κόμματα της συγκυβέρνησης είχαν μπροστά τους τέσσερις μήνες και κάτι, για να έρθουν να μας παρουσιάσουν αυτό που έλεγαν «συνολικό και ολιστικό πακέτο». Τελικά ερχόμαστε στο σημείο να δούμε να κατατίθενται προτάσεις νόμου πριν από μία βδομάδα, που όντως συζητήθηκαν μόνο δύο φορές στην επιτροπή Οικονομικών. Αν αυτό είναι αρκετό, ας το κρίνει ο καθένας.

Παρ' όλα αυτά, σήμερα ήρθαμε για να συζητήσουμε το τι έχουμε μπροστά μας. Και να επαναλάβω ότι, παρ' όλο που προσωπικά η πρόταση για την άμεση αποτελεσματική προσφυγή στη δικαιοσύνη είναι κάτι στο οποίο προσωπικά πιστεύω, αναγκαστήκαμε καλοπροαίρετα και εποικοδομητικά να συζητήσουμε την οποιαδήποτε πρόταση νόμου ή νομοσχέδιο ήρθε από την κυβέρνηση. Απλώς, επιτρέψτε μου να πω ότι ήρθαν δύο νομοσχέδια, δύο προτάσεις νόμου. Επεριμέναμεν, υποθέτω, και άλλα. Ήρθε επίσης το «Ενοίκιο έναντι Δόσης», αλλά να θυμίσω ότι πριν από τις 13 Ιουλίου κάποιοι μιλούσαν και για επανεξέταση του σχεδίου «Εστία II». Μέσα σε τέσσερις μήνες δεν υπήρξε η οποιαδήποτε συζήτηση ή ενημέρωση ότι γίνονται κάποιες σκέψεις. Έμεινε απλώς ως εξαγγελία.

Όσον αφορά τώρα αυτά που έχουμε σήμερα να ψηφίσουμε μπροστά μας, προσωπικά, ναι, θα δεχθώ αυτό που τέθηκε και στην επιτροπή Οικονομικών, ότι δηλαδή είναι ένα πρώτο βήμα. Δέκα χρόνια μετά το 2013 όμως και εννέα χρόνια μετά την αλλαγή του πλαισίου εκποιήσεων απορώ γιατί είμαστε στο σημείο να ψάχνουμε για πρώτα βήματα. Ήδη έπρεπε το θέμα τούτο να είναι λυμένο! Και θα ξανατονίσω ποιο είναι το πρόβλημα και δεν θα αδικήσω σε τούτο κανέναν. Δεν θα αδικήσω ούτε τους δανειολήπτες ούτε τους πιστωτές. Το πρόβλημα που επηρεάζει και τους δύο είναι η μεγάλη καθυστέρηση που έχουμε στην απονομή της δικαιοσύνης. Αυτό είναι το πρόβλημά μας! Όταν η τράπεζα ή ο πιστωτής προχωρεί με αγωγή, θα περίμενε κανείς ότι μέσα σε έξι μήνες θα έβγαινε το λεγόμενο νόμιμο ποσό οφειλής, για να μπορεί να επέλθει σε σύντομο χρόνο η θεραπεία, όποια θεραπεία και να ήταν. Από την άλλη πλευρά τώρα, όταν ο δανειολήπτης οδηγεί τον πιστωτή στο δικαστήριο και ο ίδιος περιμένει ότι σε έξι μήνες θα καθοριστεί το νέο ποσό οφειλής. Τελικά περιμένει επτά, οκτώ χρόνια και μέσα σε αυτά τα επτά, οκτώ χρόνια το χρέος του απλά διογκώνεται. Και αυτό έγινε δυστυχώς σε πάρα πολλές περιπτώσεις.

Όσον αφορά τα δύο νομοσχέδια, ξεκινώ με το θέμα του νομοσχεδίου για τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Είναι μια καλή προσπάθεια, για να είμαστε δίκαιοι, μπαίνει μέσα για πρώτη φορά το θέμα των τερματισμένων δανείων και για πρώτη φορά μπαίνει επίσης το θέμα της επαγγελματικής στέγης. Τα ποσά τα οποία καθορίστηκαν όσον αφορά την επαγγελματική στέγη θεωρώ ότι είναι σωστά. Όσον αφορά όμως το ποσό της κύριας κατοικίας, οι €350.000, δυστυχώς δεν μπορώ να ανηληφθώ πώς είναι δυνατό να έχεις αρχικό ποσό δανείου €350.000 και η αξία της κατοικίας να παραμένει στις €350.000 τη στιγμή που η ίδια η Κεντρική Τράπεζα μέσω του κώδικα και της οδηγίας για τις χρηματοδοτήσεις λέει ότι πρέπει να υπάρχει μία ίδια

συνεισφορά από τον ίδιο τον αιτητή ενός δανείου, μια συνεισφορά της τάξης του 20%.

Φαίνεται ότι κατά το δοκούν ακολουθούμε τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας και αυτό με στενοχωρεί. Γι' αυτό τον λόγο προχωρήσαμε να βάλουμε την τροπολογία να αυξήσουμε το ποσό τούτο στο μισό εκατομμύριο, το οποίο πραγματικά απορώ, σε μια διαδικασία που για δύο μήνες θα γίνει μια ύστατη προσπάθεια διαμεσολάβησης, ποιον ενοχλεί και γιατί τον ενοχλεί. Δεν είναι διαδικασία δικαστηρίου, είναι μια ύστατη προσπάθεια -και χρησιμοποιώ την αιτιολόγηση του ίδιου του Υπουργείου Οικονομικών- μια ύστατη προσπάθεια να το λύσουμε εξώδικα. Είναι άξιον απορίας γιατί έχουμε αυτή την εμμονή να γεμίζουμε τα δικαστήρια με υποθέσεις και να μην υποστηρίζουμε περισσότερο τους εξώδικους διακανονισμούς. Η δεύτερη τροπολογία που έχουμε βάλει στο συγκεκριμένο νομοθέτημα αφορά την αλλαγή της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου με την προσθήκη ακόμα ενός ατόμου που να προέρχεται από τους καταναλωτές, γιατί νιώθουμε ότι εκεί δεν υπάρχει ιδιαίτερη εξισορρόπηση.

Πάμε τώρα στο δεύτερο νομοσχέδιο, στον περί Δικαστηρίων Νόμο, για τα ειδικά δικαστήρια, τα δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας, δικαιοδοσίας. Είναι και τούτο ένα πρώτο στάδιο. Απλώς, το τι θεωρούμε ως μη λογικό είναι αυτός ο διαχωρισμός σε τυχερούς και άτυχους. Αν η εξαίρεση της κατοικίας είναι μέχρι €350.000, τότε, ναι, μπορείς να αποταθείς σε αυτό το ειδικό δικαστήριο. Αν είναι πιο πάνω, δυστυχώς ατύχησες, μη λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση των τιμών, ιδιαίτερα σε πόλεις όπως η Λεμεσός όπου η αξία των τεμαχίων έχει απογειωθεί τα τελευταία χρόνια. Σε αυτό το νομοσχέδιο έχουμε προχωρήσει σε μία τροπολογία, για να διασφαλίσουμε... Επειδή δεν μας απαντήθηκε στην επιτροπή από το Ανώτατο Δικαστήριο παρακαλώ, δεν απαντήθηκε πόσο χρόνο θα παίρνουν να στηθούν αυτά τα δικαστήρια και σε πόσο χρόνο θα μπορούν να δικάζουν. Και μη ξέροντας πόσο χρόνο θα πάρουν και μη μπορώντας να επιβάλουμε εμείς χρονικά πλαίσια στη δικαστική αρχή, με την τροπολογία μας απλώς διασφαλίζουμε ότι από τη στιγμή που μία υπόθεση θα παραπεμφθεί, τότε θα αναστέλλεται ο πλειστηριασμός, για να διασφαλίσουμε ότι πρώτα θα βγαίνει η απόφαση του δικαστηρίου και μετά να ακολουθεί οποιαδήποτε διαδικασία πλειστηριασμού.

Έρχομαι τώρα στο θέμα των προτάσεων νόμου. Η πρόταση νόμου που αφορά και πάλι τον Χρηματοοικονομικό Επιτρόπο. Μετά την επιστολή της ΙΑ με παράπονο πλέον ο δανειολήπτης να αποτελείται στον Χρηματοοικονομικό Επιτρόπο για αμφισβήτηση του ποσού χρέους. Και πάλι εκεί έχουμε έναν καθορισμό κύριας κατοικίας μέχρι €350.000. Θετικό όμως -και το αναγνωρίζουμε και αυτό- ότι με αυτή τη διαδικασία, αν ο πιστωτής δεν αποδεχθεί την απόφαση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, αυτό θα μπορέσει να οδηγήσει, σε συνδυασμό με την επόμενη πρόταση, του περί Μεταβιβάσεως, σε αναστολή πλειστηριασμού για κύριες κατοικίες μέχρι €350.000 εννοείται και πάλι. Στις συγκεκριμένες προτάσεις νόμου δεν έχουμε οποιεσδήποτε τροπολογίες. Νιώθουμε ότι συνδυάζονται οι δύο και φέρνουν κάποιο σχετικά σωστό και λογικό αποτέλεσμα, όμως και πάλι μιλούμε για τον περιορισμό της αξίας της κύριας κατοικίας.

Κλείνω, Πρόεδρε, λέγοντας ότι η απογοήτευση παραμένει όσον αφορά το γεγονός ότι η οποιαδήποτε προσέγγιση γίνεται πάντα διαχωρίζει τον κόσμο ανάλογα με την αξία της κύριας κατοικίας, κάτι το οποίο δεν μας βρίσκει σύμφωνους, έχοντας υπόψη ότι, μετά από ερώτημα το οποίο είχα υποβάλει σε άλλα ευρωπαϊκά κοινοβούλια, η απάντηση είναι εκεί και είναι ξεκάθαρη: Προηγείται απόφαση του δικαστηρίου για το νόμιμο ποσό οφειλής και μετά έχουμε την οποιαδήποτε θεωρία. Δυστυχώς, η αλλαγή που έγινε σε αυτή τη διαδικασία το 2018 θα εξακολουθήσει να είναι μία στρέβλωση, την οποία δεν αντιμετωπίζουμε απευθείας, φοβούμενοι πάντα για τις συνέπειες που θα έχει ο χρηματοοικονομικός τομέας. Είναι κατανοητό, αλλά αυτή τη στιγμή νομίζω ότι αδικούμε κόσμο.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Παπαδούρη, στα έντεκα λεπτά.

Κύριε Θεμιστοκλέους, συγγνώμη, έχετε τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η καταστροφή του 2013 μπροστά στην επόμενη καταστροφή θα μοιάζει ή θα φαντάζει με εκδρομικό περιπάτο δημοτικού σχολείου κάποια ανοιξιάτικη ηλιόλουστη μέρα. Γιατί; Διότι οι παθογένειες και οι αγκυλώσεις που υπήρξαν και μας οδήγησαν σε εκείνη την καταστροφή εν πολλοίς ακόμα υφίστανται και υπάρχουν, βασικότερη των σποίων η ατιμωρησία και το ακαταδίωκτο, που εγκαθιδρύθηκε σε αυτό τον τόπο για τέτοιου είδους εγκλήματα, τέτοιου είδους απάτες, από την ίδρυση της δημοκρατίας το 1960. Τρανή απόδειξη ότι αυτό το ακαταδίωκτο και αυτή η ατιμωρησία συνεχίζουν ακάθεκτα ήταν το γεγονός ότι κανένας δεν τιμωρήθηκε από όσους μας οδήγησαν στην καταστροφή του 2013. Ένας καταδικάστηκε και μετά από έναν χρόνο, έξι μήνες, πόσο πήρε, αποφυλακίστηκε.

Δεύτερον, κράτος δικαίου, ευνομούμενο κράτος, κράτος ευρωπαϊκό σημαίνει ένα πράγμα: Σημαίνει ότι

δεν μπορεί το κράτος τούτο να στερεί το δικαίωμα σε οιονδήποτε πολίτη να προσφεύγει στη δικαιοσύνη εναντίον οιονδήποτε και για οιονδήποτε λόγο! Τα δάνεια τι ήταν; Ήταν κρατικές συμβάσεις και έπρεπε το κράτος να παρέμβει; Ήταν ιδιωτικές! Ε, αφού ήταν ιδιωτικές συμβάσεις, ελεύθερες, θα έπρεπε και τα δύο μέρη να έχουν το δικαίωμα να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη. Πόθεν έως πόθεν κατέβηκε το κράτος και είπε: «Α, εσείς οι δανειολήπτες δεν δικαιούστε να πάτε στη δικαιοσύνη, θα κάσσετε σαν τα αρνιά να σας πάρουν τις περιουσίες σας και μετά, εάν δεν συμφωνείτε καθότι θα γίνετε άστεγοι και ακτήμονες, να πάτε να έβρετε δικηγόρους, να πάτε στο δικαστήριο, για να αντιμετωπίσετε τους χρυσοπληρωμένους δικηγόρους των τραπεζών».

Και διερωτάται οιοιοσδήποτε άνθρωπος με μέση αντίληψη: Ποιος, όταν χάσει το σπίτι του, θα έχει το κουράγιο και τα χρήματα να πάει στο δικαστήριο, μεταγενέστερα της εκποίησης, για να βρει το δικαίό του; Κανένας! Η απελπισία και τα οικογενειακά προβλήματα που θα προκύψουν, άμα του πάρουν το σπίτι, και οι έκτακτες ανάγκες, οι ασύμμετρες ανάγκες που θα προκύψουν στο νοικοκυριό θα είναι τόσες που δεν θα έχει κουράγιο ούτε δικηγόρο να δει μπροστά του!

Να σώσουμε την οικονομία. Αυτός ο λαός υπέστη τα πάνδεινα, για να σωθεί η οικονομία. Υπέστη τα πάνδεινα, κουρέματα, μειώσεις, αποκοπές. Τώρα είναι η ώρα που η οικονομία πάει πολύ καλά και πρέπει να σωθεί και η κοινωνία. Διότι, μια κοινωνία με το ένα τρίτο των νοικοκυριών της υπό κατάρρευση, δεν μπορεί να εμπνεύσει καμιά οικονομική ελπίδα για το αύριο.

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, με το εξής: Θα πρέπει να θυμίσω ότι οι ευθύνες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια βαρύνουν ασήκωτα τις πλάτες των θεσμών του κράτους και των εποπτικών αρχών, που επέτρεψαν στις τράπεζες να παρέχουν αυτή την ακατάσχετη δανειοπαραοχή. Δεύτερον, οι ευθύνες ανήκουν στις ίδιες τις τράπεζες, οι οιοιες πολυδιαφήμιζαν και οι ίδιες αποφάσιζαν και αντί να έβαζαν πάνω απ' όλα την εξυπηρέτηση του δανείου, έβαζαν τότε την εξασφάλιση του δανείου. Και φυσικά οι ευθύνες ανήκουν και στους δανειολήπτες, οι οιοίοι μετ' ευκολίας πολλής πήγαιναν σε τράπεζα, τότε που ξησειλούσαν οι τράπεζες με χρήματα, πήγαιναν να πάρουν ένα αυτοκίνητο τζιαι αγόραζαν τζιαι οικόπεδο μαζί! Πήγαιναν να κτίσουν ένα σπίτι τζιαι εφεύκαν τζιαι με ένα Range Rover 'πού την τράπεζα! Τι γίνεται τωρά;

Δυστυχώς όλες αυτές οι ευθύνες, ακόμα και του κράτους, ακόμα και οι ευθύνες των εποπτικών αρχών και των τραπεζών, μετατοπίζονται στη ματωμένη, καταπονημένη καμπούρα του δανειολήπτη. Αυτό γίνεται. Αυτό γινόταν εδώ και δέκα χρόνια.

Γι' αυτό, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρκετά εσώσαμεν την οικονομία και τις τράπεζες. Και όσον αφορά το επιχείρημα για τους λεγόμενους καταθέτες των τραπεζών, να πω ότι, αν τους λυτούνταν τόσο πολύ, που κάποιοι σήμερα ήταν να κλάψουν δάκρυ μαύρο για λλόου τους, έθθα τους εκουρέφκαν πριν δέκα χρόνια!

Άρα, καταλήγω. Σήμερα είναι σημαντική, ιστορική μέρα. Και ή θα διορθώσουμε τις στρεβλώσεις που έγιναν και τις πληρώνει ο απλός κόσμος ή θα συνεχίσουμε να λέμε την παραμύθα ότι σώζουμε την οικονομία. Έθθα πάθει τίποτε η οικονομία. Αντίθετα, όταν χάσουν χιλιάδες λαού τις περιουσίες τους, τις κατοικίες τους, τότε θα δείτε ότι η οικονομία δεν θα πηγαίνει καλά.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ, συνάδελφε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Από τη Δημοκρατική Παράταξη. Κύριε Τρυφωνίδη, εσείς; Ωραία.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Πάντοτε. Έτσι, μεγάλη αδυναμία ο κ. Τρυφωνίδης. Ναι.

Κύριε Τρυφωνίδη, έχετε δέκα λεπτά συν δύο, εσείς επιλέγετε πώς... Ένας ομιλητής θα είναι από τη Δημοκρατική Παράταξη, ε; Κύριε Τρυφωνίδη;

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Ναι, και για δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως. Οπότε, κρατήστε χρόνο και για τη δευτερολογία σας. Σας ακούμε.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,
Κύριε υπουργέ,
Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ομολογουμένως, ναι, είναι σημαντικότερη η σημερινή μέρα, γιατί αυτό το σώμα σε συνεργασία με την κυβέρνηση προσπαθεί και θα δώσει σε έναν μεγάλο βαθμό μια διέξοδο, μια λύση, στο τεράστιο πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων που ταλανίζει τους πολίτες, τους δανειολήπτες, αλλά και την οικονομία του τόπου. Ένα πρόβλημα που, αν θέλετε, διογκώθηκε μετά από την ψήφιση διάφορων νομοθεσιών το 2018 και έφερε σε δύσκολη θέση όλους μας. Η νέα κυβέρνηση από την 1^η του Μάρτη έδειξε μεγάλη ευαισθησία, για να δώσει λύση, και γνωρίζω προσωπικά, κύριε υπουργέ, ότι από τις πρώτες μέρες που είχαμε συναντήσεις, ναι, και γνωρίζετε το θέμα και δείξατε αποφασιστικότητα στο να δώσουμε λύση, στο να εκπονηθούν νομοσχέδια, στο να εκπονηθούν διάφορες λύσεις που θα δίνουν διέξοδο.

Μετά από τη μη ψήφιση της πρότασης νόμου του Ιουλίου, η εισήγησή μας... Γιατί, όταν έχεις ένα πρόβλημα, δεν είναι μόνο η άρνηση, πρέπει να έχεις και θέση και είμαστε περήφανοι για τη θέση που είχαμε καταθέσει ως Δημοκρατική Παράταξη-Συνεργασία για την ανάμιξη του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου στην όλη προσπάθεια. Δηλαδή, τη διεύρυνση των εξουσιών του, τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του, ούτως ώστε εξωδικαστικά... Και το τονίζω, γιατί η προσπάθεια εντός των δικαστηρίων λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών έβαζε σε ατραπούς την οικονομία του τόπου, έβαζε σε δυσκολίες και αυτή ήταν και η γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας. Άρα, ως υπεύθυνη παράταξη εισηγηθήκαμε τη λύση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου.

Θέλω να σημειώσω ότι με αυτή την εισήγηση συμφώνησαν και τα κόμματα τα υπόλοιπα, Δημοκρατικό Κόμμα και ΕΔΕΚ, που συμμετέχουν στην κυβέρνηση, αλλά και η ίδια η κυβέρνηση, κύριε υπουργέ, με εσάς και τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας από το καλοκαίρι. Εκπονήθηκαν τα νομοσχέδια, πρώτα ο περί Δικαστηρίων Νόμο και στη συνέχεια του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου.

Εγώ να δεχτώ μια κριτική που γίνεται, ότι αργήσαμε λίγο. Αργήσαμε λίγο να έρθουν, όμως έγινε και δουλειά πολλή πάνω στο νέο κτίσιμο και το οργανόγραμμα και τη δομή του Επιτρόπου που μπορεί και δικαιολογεί αυτή την αργοπορία, όμως αυτή η μικρή αργοπορία που λένε αρκετοί συνάδελφοι δεν μπορεί να ακυρώσει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό που γίνεται, αυτή την προσπάθεια να δώσουμε εξωδικαστική λύση, να δώσουμε διέξοδο στους πολίτες. Και αυτά τα νομοσχέδια τα δύο συμπληρώθηκαν με τις δύο προτάσεις νόμου, των κομμάτων που συμμετέχουν στην κυβέρνηση, αλλά θέλω να σημειώσω και τα κόμματα της αντιπολίτευσης, όλοι οι συνάδελφοι στην επιτροπή Οικονομικών με τις ερωτήσεις τους, με τις, αν θέλετε, τις απορίες τους, με τις εισηγήσεις τους έγιναν οι αναγκαίες διορθώσεις, όσες εισηγήσεις μπορούσε να γίνουν αποδεκτές, γιατί έχει σημασία να μπορεί να γίνει αποδεκτή μια εισήγηση και από το Υπουργείο Οικονομικών και από την Κεντρική Τράπεζα, ενσωματώθηκαν και στα νομοσχέδια, αλλά διόρθωσαν και τις προτάσεις νόμου.

Όσον αφορά τον περί Δικαστηρίων Νόμο, υιοθετήθηκε η εισήγησή μας, αλλά και των υπόλοιπων συναδέλφων, για να εξετάζουν και καταχρηστικές ρήτρες και υπερχρεώσεις. Αυτό ήταν μια σημαντική κατάκτηση και την αποδέχτηκε το Υπουργείο Οικονομικών.

Υπάρχουν και άλλες προτάσεις που μπορεί να θέλουμε και εμείς να ενσωματωθούν, μπορεί να θέλει και η κυβέρνηση, όπως οι προτάσεις του κ. Σιζόπουλου της ΕΔΕΚ, μπορεί να θέλουν και οι τράπεζες και οι εταιρείες για σύντομη, 90 μέρες, εκδίκαση των υποθέσεων στο δικαστήριο, για να εκπαιδευτούν δικαστές και να εξετάζουν μόνο αυτές τις υποθέσεις. Και ποιος δεν το θέλει; Όλοι το θέλουμε. Ο υπουργός έκαμε ως χθες διαβούλευση για αυτό το θέμα, όμως η άποψη των έντιμων προέδρων του Ανώτατου Συνταγματικού και του Ανώτατου Δικαστηρίου είναι ότι δεν μπορούμε να εισαγάγουμε τέτοιες πρόνοιες, γιατί είναι αντισυνταγματικό, είναι σύγκρουση εξουσιών, όμως και με τις διαβουλεύσεις που έχει κάνει ο πρόεδρος της παράταξης και ο Υπουργός Οικονομικών και με επαφές του Προέδρου της Δημοκρατίας υπάρχει η διαβεβαίωση από τους έντιμους κ. δικαστές, από την ηγεσία τους, ότι θα εξετάζουν με μια προτεραιότητα αυτές τις υποθέσεις, γιατί και εκείνοι θέλουν να συμβάλουν.

Αισιοδοξώ, κύριε υπουργέ, ότι θα γίνεται αυτό, γιατί και εκείνοι, οι έντιμοι κ. δικαστές, ζουν στην κυπριακή κοινωνία, είναι μέρος της κυπριακής κοινωνίας και θέλουν και αυτοί να συμβάλουν στην επίλυση αυτού του μεγάλου προβλήματος.

Η διεύρυνση των εξουσιών του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, σημαντικότερο επίτευγμα. Σημαντικότερο επίτευγμα και με τις προτάσεις νόμου που έχουμε καταθέσει, βάζουν σε μια αναλυτική διαδικασία τότε ένας δανειολήπτης και σε πόσες μέρες μπορεί να αποταθεί στον Επίτροπο. Ένας δανειολήπτης που αμφισβητά το χρέος του θα μπορεί να αποταθεί στον Επίτροπο για μεσολάβηση, για απόφαση, για να βρει ο Επίτροπος αν το δάνειό του έχει καταχρηστικές ρήτρες, έχει υπερχρεώσεις και οτιδήποτε άλλο. Αυτό το πράγμα είναι κατάκτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλων μας. Είναι κατάκτηση και σημαντικό βήμα, γιατί όλοι οι δανειολήπτες έχουν αυτό το κύριο ερώτημα, την ανησυχία, και προνοείται ότι ο δανειολήπτης θα αποταίνεται στον Επίτροπο, ο Επίτροπος με τα στελέχη του, την οργανωτική του δομή, θα ζητά από την τράπεζα ή από την εταιρεία διαχείρισης όλα τα στοιχεία. Όταν έρθουν όλα τα στοιχεία ενώπιον του Επιτρόπου, τότε αρχίζει να μετρά η

περίοδος των 45 ημερών για εξέταση. Άρα, εδώ εμμέσως είναι μια πίεση στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έγκαιρα να φέρνουν όλο το υλικό που θα μπορεί ο Επίτροπος να διερευνήσει.

Η απόφαση του Επιτρόπου σίγουρα δεν είναι δεσμευτική, όμως, πέστε μου, ποιο άλλο σώμα αξιόπιστο μπορεί να δώσει αυτή τη διερεύνηση; Ποιο; Και οι δικαστές, το δικαστήριο, όταν αποταθούμε, θα χρησιμοποιήσουν ειδικούς, για να δουν αν υπάρχουν υπερχρεώσεις. Όταν την απόφαση του Επιτρόπου η τράπεζα δεν την αποδεχτεί και θα πάει στο δικαστήριο, η εκποίηση, η αναστολή της εκποίησης θα συνεχίσει, θα συνεχίζεται, για αυτό να μην ανησυχούν οι πολίτες. Δηλαδή, εμμέσως και εδώ οι τράπεζες και οι εταιρείες διαχείρισης «υποχρεούνται» να αποδέχονται την απόφαση του Επιτρόπου, που, αισιοδοξώ, εκφράζουμε τη σιγουριά και από την ως τώρα πορεία αυτού του θεσμού και είμαι σίγουρος ότι θα συνεχίσει έτσι, θα λειτουργεί με διαφάνεια, αξιόπιστα, για να απονείμει το δίκαιο.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πού λέει ότι υποχρεούνται; Για όνομα του Θεού. Δεν γίνεται τούτο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, μη διακόπτετε.

Κύριε Τρυφωνίδη, ολοκληρώστε, γιατί έχει τελειώσει ο χρόνος σας και δεν θα έχετε χρόνο για δευτερολογίες.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Επιπρόσθετα, και με την προσπάθεια της κυβέρνησης που έγινε εφικτή πριν από λίγες μέρες, για να καλύψουμε τις τελείως ευάλωτες ομάδες με το σχέδιο «Ενοίκιο έναντι Δόσης», όλα αυτά μαζί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελούν για πρώτη φορά ένα μεγάλο δίκτυο προστασίας των δανειοληπτών. Αποτελούν ένα μεγάλο επίτευγμα όλων μας και αισιοδοξώ ότι με τη συμβολή όλων και τη σημερινή ψήφιση θα δώσουμε αυτή τη διέξοδο στους πολίτες. Εδώ είμαστε, να δούμε αδυναμίες, να δούμε πώς θα λειτουργήσουν τα πράγματα, εδώ είμαστε να φέρουμε διορθώσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, συνάδελφε.

Επειδή βλέπω ότι έχουμε τέσσερις ομιλητές από το ΑΚΕΛ και τρεις από τον Δημοκρατικό Συναγερμό, θα ξεκινήσουμε να διεμβολίζουμε, ας μου επιτραπεί το ρήμα, με ομιλητές πριν από το Δημοκρατικό Κόμμα. Από το Δημοκρατικό Κόμμα ποιοι θα μιλήσουν; Η κ. Ερωτοκρίτου μόνο; Ωραία.

Άρα, να ξεκινήσουμε με τον κ. Πασιουρτίδη, από το ΑΚΕΛ. Η ΕΔΕΚ μετά. Επειδή έχουμε τέσσερις, να μην έρθουν μαζί όλοι οι ομιλητές από το ίδιο κόμμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΣΙΟΥΡΤΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Για ακόμα μια φορά σήμερα θα κληθούμε όλοι να διαλέξουμε τα στρατόπεδα στα οποία ανήκουμε. Ή με τις τράπεζες και τα ταμεία ή με τον κόσμο και, αν και τα τελευταία χρόνια πολλές φορές ακούσαμε τα γνωστά για στρατηγικούς κακοπληρωτές, που δεν τους βλέπουμε πουθενά, για κίνδυνο για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, όταν αναστέλλονται οι εκποιήσεις -μόνο από τη Βουλή, διότι, αν είναι οικειοθελώς από τις τράπεζες, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα- όπως επίσης και για τους καταθέτες και την υπερευαισθησία, αλλά δεν είδα την ίδια υπερευαισθησία, όταν οι τράπεζες αυξάνουν συνεχώς τα δανειστικά επιτόκια, χωρίς να δίνουν τίποτα στα καταθετικά. Εκεί δεν υπάρχει ευαισθησία για τους καταθέτες. Φτάνουμε στο σήμερα και να φέρνουμε μπροστά μας για ψήφιση ένα πακέτο στο οποίο -θα εστιάσω μόνο στον περί Δικαστηρίων, για τα άλλα θα μιλήσουν οι συνάδελφοι οι υπόλοιποι- στην ουσία δεν αλλάζει τίποτε. Διότι ό,τι προβλέπει μέσα το νομοσχέδιο μπορεί να το κάνει το Ανώτατο Δικαστήριο με διαδικαστικό κανονισμό, κάτι το οποίο έχει κάνει για άλλες περιπτώσεις το Ανώτατο, όπως είναι οι παλιές υποθέσεις. Αν αυτό είναι το μέτρο το οποίο έρχεται, για να σώσει τον κόσμο, τότε λυπούμαι να επαναλάβω ότι πρόκειται όχι για πυροτέχνημα, διότι εκείνο δημιουργεί και κάποια εντύπωση, για μια βιτρίνα χωρίς περιεχόμενο. Για αυτό εμείς αποφασίσαμε να του δώσουμε ουσία.

Και η ουσία είναι να εισηγηθούμε μία τροπολογία, η οποία τι λέει; Ας υποθέσουμε ότι εξαντλήσαμε όλα τα περιθώρια εξωδικαστικής διευθέτησης -όλα τα όμορφα που ακούστηκαν- δεν την επετύχαμε και φτάνουμε στο δικαστήριο. Και το Ανώτατο Δικαστήριο ορίζει δικαστές να δικάζουν αυτής της φύσης τις υποθέσεις, που με βάση το ερωτηματολόγιο ανάλυσης αντικτύπου της ίδιας της κυβέρνησης σκοπεύει στην ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων χρηματοπιστωτικών διαφορών. Και ρωτώ: Αφού θα είναι ταχεία, γιατί ενοχλεί τον οποιονδήποτε μέχρι την εκδίκαση να αναστέλλεται η διαδικασία εκποίησης; Διότι τόσα χρόνια ξέρετε τι ακούμε; «Μα, εννιά πηγαίνουμε οκτώ χρόνια να περιμένουμε; Θα δημιουργηθεί τρομερός κίνδυνος για το χρηματοπιστωτικό σύστημα». Εφέρετε νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει μέτρα από το Ανώτατο Δικαστήριο για ταχεία εκδίκαση.

Αρα, παύει να υφίσταται το επιχείρημά σας. Ψηφίστε την τροπολογία.

Και να σας πω γιατί πρέπει να ψηφιστεί αυτή η τροπολογία μέσα από ένα παράδειγμα και τελιώνω. Αν υποθέσουμε ότι σήμερα υπάρχει ένα δάνειο με οφειλόμενο υπόλοιπο -απαιτητό υπόλοιπο- €250.000, εάν πάει να κάμει αναδιάρθρωση μια οικογένεια με δύο συζύγους σαράντα ετών -άρα, είκοσι πέντε χρόνια περίοδο αποπληρωμής, διότι μέχρι τα εξήντα πέντε κάμνουν οι τράπεζες αναδιρθρώσεις- και αν μπαίνει στο νοικοκυριό το ποσό των €3.000 κάθε μήνα -που είμαι πολλά αισιόδοξος- τότε η δόση περίπου, με 4%-4,5% επιτόκιο, θα είναι €1.400. Τα λογικά έξοδα διαβίωσης όμως μιας οικογένειας με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κατά την Κεντρική Τράπεζα είναι €1.700. Δεν βγαίνει βιώσιμος. Ο δανειολήπτης δεν θα κάνει αναδιάρθρωση. Εάν όμως τούτες οι €250.000 έχουν μέσα €30.000 υπερχρεώσεις τζιαι πάει το δάνειο €220.000, το ποσό της δόσης βγαίνει €1.150. Βιώσιμος ο δανειολήπτης για αναδιάρθρωση. Και σας ρωτώ: Αν του πουλήσουμε το ακίνητο τζιαι σε τρία ή τέσσερα ή δύο ή έναν χρόνο το δικαστήριο τον δικαιώνει για τις υπερχρεώσεις, ποιος θα αποκαταστήσει τη θέση του που έχασε το σπίτι του τζιαι ήβραμέν του ότι, αν αναγνώριζε η τράπεζα ή το ταμείο τις €30.000 υπερχρεώσεις, θα γινόταν βιώσιμος, θα έκαμνε την αναδιάρθρωσή του, θα έσωζε την περιουσία του; Είμαι πολύ περιεργος να δω για ποιον λόγο θα καταψηφίσετε, αν καταψηφίσετε, την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, συνάδελφε.

Να συνεχίσουμε τώρα με την ΕΔΕΚ.

Πρόεδρε, εσείς; Βεβαίως.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση αυτών των νομοσχεδίων και των προτάσεων σήμερα αποτελεί μία αδήριτη ανάγκη, λόγω όλων αυτών που έχουμε βιώσει οι πολίτες και η κυπριακή κοινωνία τα τελευταία δέκα χρόνια. Όμως, η πραγματικότητα είναι: Γιατί βιώνουμε όλα αυτά τα ζητήματα; Γιατί ακριβώς η νομοθεσία που ψηφίστηκε τον Σεπτέμβριο του 2014 για τις εκποιήσεις, καθώς και το ατελές πλαίσιο αφερεγγυότητας, όπως διαμορφώθηκε τον Απρίλη του 2015, έδωσαν την ευκαιρία στις τράπεζες και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να εκθρέψουν μία τρομακτική ασυδοσία σε βάρος των πολιτών. Για την ιστορία και μόνο να υπενθυμίσω ότι η ΕΔΕΚ ήταν το μόνο κόμμα που δεν ψήφισε τον νόμο των εκποιήσεων, η ΕΔΕΚ ήταν εκείνο το κόμμα που προσπάθησε να βελτιώσει το πλαίσιο αφερεγγυότητας, αλλά δυστυχώς δεν βρήκε την ανταπόκριση της πλειοψηφίας των βουλευτών.

Γι' αυτό ακριβώς και το 2017 καταθέσαμε για πρώτη φορά την πρόταση για τη σύσταση του Τμήματος Ειδικής Δικαιοδοσίας στα επαρχιακά δικαστήρια -το λεγόμενο «ειδικό δικαστήριο», για ευκολία αναφοράς- για να μπορούν ακριβώς οι δανειολήπτες, όταν διαφωνούν είτε με τη διαδικασία που ακολουθούν οι τράπεζες για την εκποίηση της περιουσίας τους είτε λόγω των υπερχρεώσεων, να μπορούν να προσφεύγουν στο δικαστήριο και στο δικαστήριο να αποφαινεται ποιος έχει δίκαιο. Και με αυτόν τον τρόπο δεν θα έχουμε ούτε στρατηγικούς κακοπληρωτές ούτε αδικίες ούτε οποιεσδήποτε άλλες ενδεχομένως καθυστερήσεις και περιπλοκές.

Θα πρέπει να πω ότι αυτή η πρόταση φτάνει σήμερα για τέταρτη φορά στην ολομέλεια του σώματος. Τις υπόλοιπες τρεις φορές τη μία φορά μέλη της επιτροπής Οικονομικών φρόντισαν να την τινάξουν εις τον αέρα με τις συνεχόμενες άστοχες προσθήκες για τροποποιήσεις -που υποχρέωσαν την κυβέρνηση να το αποσύρει το νομοσχέδιο- μία φορά στις 22 του Απρίλη του 2021, την ώρα που έφτασε η στιγμή να συζητηθεί -γιατί δώσαμε παράταση τριών μηνών στις εκποιήσεις- αναβλήθηκε η συζήτηση και μία φορά τον Δεκέμβρη του 2022, που και πάλι, για τον ίδιο λόγο, αναβλήθηκε η συζήτηση, για να φτάσουμε σήμερα -με καθυστέρηση αρκετών χρόνων- να το συζητούμε.

Γιατί απαιτείται σήμερα το θέμα του συγκεκριμένου τμήματος του δικαστηρίου; Γιατί ακριβώς πρέπει να διορθωθούν κενά και αδυναμίες του σημερινού συστήματος. Και σήμερα ο πολίτης έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο. Όμως, γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι η διαδικασία είναι χρονοβόρα και στο τέλος οι υπερχρεώσεις των τραπεζών, οι επιβαρύνσεις, αλλά η μη αναστολή της εκποίησης τον οδηγούν σε πολύ δύσκολη θέση. Και γι' αυτό ακριβώς οι πολίτες οι οποίοι βρίσκονται στην πλέον δεινή θέση είναι αυτοί που δυστυχώς είναι κάτοχοι ενός προνομιακού ακινήτου. Που αυτοί δεν γλυτώνουν με τίποτε από τη διαδικασία της εκποίησης και όσων ακολουθούν. Γι' αυτό ακριβώς αυτό το ειδικό δικαστήριο στοχεύει στο να διορθώσει τα κενά και τις αδυναμίες του σημερινού συστήματος, να περιορίσει την ασυδοσία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και να αποδώσει γρήγορα δικαιοσύνη σε αυτό που οφείλεται να αποδώσει.

Όπως τονίσαμε -και θυμάστε πάρα πολύ καλά- τον Μάρτιο του 2022, όταν τέθηκε πάλι ζήτημα αναβολής των εκποιήσεων, είχαμε τονίσει ως ΕΔΕΚ ότι πρέπει να κατανοήσουμε ότι η αναβολή των εκποιήσεων από μόνη της δεν μπορεί να διορθώσει τα προβλήματα, ότι θα πρέπει να συνδυαστεί με δύο παραμέτρους: Με το ειδικό δικαστήριο από τη μία, αλλά και με την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου για εξώδικη ρύθμιση αρκετών περιπτώσεων. Είναι αυτό που σήμερα βρίσκεται ενώπιόν μας.

Όμως, την ίδια στιγμή από την πλευρά της ΕΔΕΚ πρέπει να τονίσουμε ότι το νομοσχέδιο, όπως έχει κατατεθεί αυτή τη στιγμή, δεν ικανοποιεί τις προσδοκίες μας. Υπάρχουν αρκετά κενά, τα οποία στην ουσία δεν θα διορθώσουν τα προβλήματα. Αντίθετα, θα τα νομιμοποιήσουν επιπλέον. Και εδώ ακριβώς -και στη συνέχεια θα το αναλύσω- πρέπει να γίνουν άμεσες διορθώσεις σ' αυτά τα ζητήματα. Γι' αυτό, από την πλευρά της ΕΔΕΚ έχουμε ουσιαστικά καταθέσει και τις τροποποιήσεις μας. Ποιες είναι οι αδυναμίες του νομοσχεδίου;

Η πρώτη αδυναμία είναι η δυνητικότητα, η οποία παραχωρεί εξουσία στο Ανώτατο Δικαστήριο να ορίσει δικαστές, για να εκδικάζουν αυτές τις υποθέσεις. Για μας δεν είναι θέμα δυνητικότητας, είναι θέμα επιτακτικότητας. Και πρέπει ουσιαστικά να διοριστούν αυτοί οι δικαστές, για να προχωρήσει η διαδικασία.

Το δεύτερο είναι ότι οι δικαστές οι οποίοι θα ορίζονται, για να εκδικάζουν αυτές τις υποθέσεις, πρέπει να εκδικάζουν αποκλειστικά αυτές τις υποθέσεις και όχι, όπως προνοείται, να ανατεθεί σε κάποιους δικαστές να τις δικάζουν. Και, αν κάποιος δικαστής έχει ακόμα πεντακόσιες υποθέσεις να δικάσει -και του προστεθούν ακόμα πενήντα, εκατόν υποθέσεις που θα αφορούν τους δανειολήπτες- πόσος θα είναι ο χρόνος της εκδίκασης; Μιλήστε λίγο με τους δικαστές, για να σας πουν και αυτοί την άποψή τους. Άρα λοιπόν, είναι πάρα πολύ σημαντικό, με βάση και τη συμφωνία την οποία υπέγραψε η Κυπριακή Δημοκρατία με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2018, οι δικαστές που θα οριστούν θα πρέπει να είναι δικαστές που θα δικάζουν μόνο αυτές τις υποθέσεις και θα τύχουν και σχετικής εκπαίδευσης, όπως προνοεί και η τροπολογία μας.

Το τρίτο: Είναι δυνατό να περιορίζουμε την προσφυγή στη δικαιοσύνη σε όσους η αξία -η σημερινή αξία- της κατοικίας τους είναι κάτω 'που €350.000; Αυτό, αμέσως θέτει σε ανισότητα τους πολίτες. Και λυπούμαι να παρατηρήσω, το είπα πάρα πολλές φορές, κατοικία αξίας €350.000 σήμερα στη Λεμεσό είναι δυάρι, είναι ένα διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων... Δηλαδή, αν έχω μία οικογένεια, η οποία είναι πολυμελής, είναι πολύτεκνη και έχει ένα διαμέρισμα με τέσσερα υπνοδωμάτια και θα είναι η αξία €380.000-€390.000, πρέπει να την αποκλείσω, γιατί έτυχε; Αν έχω κάποιον πολίτη που κληρονόμησε ένα οικόπεδο από την οικογένειά του τη δεκαετία του '60-'70 και έκτισε μέσα ένα σπίτι, το οποίο είναι 140 τ.μ.-150 τ.μ., επειδή η αξία σήμερα του οικοπέδου μπορεί να είναι €500.000, πρέπει να τον αποκλείσω; Αυτή είναι η δικαιοσύνη που θέλουμε να αποδώσουμε;

Και να πω ένα από τα πρόσφατα παραδείγματα, που έπεσε στην αντίληψή μου: Έγινε εκτίμηση αξίας κύριας κατοικίας σε οικογένεια τον Απρίλιο του 2023. Ο εκτιμητής της οικογένειας την προσδιόρισε στις €310.000, ο εκτιμητής του ιδρύματος ή της εταιρείας αγοράς των δανείων στις €320.000 και στις αρχές Νοεμβρίου γίνεται μια τρίτη εκτίμηση από την εταιρεία στις €352.000 η αξία, για να ξεφεύγει από τις 350.000. Και να μην πω και με ποιο τρόπο γίνονται οι εκτιμήσεις και με ποια καθοδήγηση. Υπήρχε και στην επιτροπή Νομικών -το 2019- και δηλώθηκε με ποιο τρόπο γίνονταν οι εκτιμήσεις. Άρα λοιπόν, αυτό θέλουμε; Να αποκλείσουμε τη συντριπτική πλειοψηφία ή να δημιουργήσουμε ανισότητες ή να δημιουργήσουμε ισότιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη;

Το τέταρτο είναι ότι δεν αναστέλλεται η διαδικασία της εκποίησης ούτε οι υπερχρεώσεις και οι επιβαρύνσεις κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας με όσα ενδεχομένως θα συμβούν, μέχρι που να έχουμε την τελική απόφαση.

Εκτιμούμε ότι δύο από τις προτάσεις μας, που καταθέσαμε έγκαιρα, έγιναν αποδεκτές και ενσωματώθηκαν στο νομοσχέδιο. Η μία είναι η προσθήκη των καταχρηστικών ρητρών και των υπερχρεώσεων και η δεύτερη είναι ο νέος καθορισμός της σύνθεσης της οικογένειας που έχει δικαίωμα πια να προσφύγει στο δικαστήριο, που αφορά και τα θέματα της συμβίωσης. Οι τροπολογίες μας λοιπόν στοχεύουν στο να καλύψουμε αυτά τα κενά του νομοσχεδίου, για να γίνει πιο αποδοτικό προς όφελος της δικαιοσύνης. Και, όταν λέμε δικαιοσύνη, δεν εννοούμε μόνο τον δανειολήπτη, αλλά μιλούμε και για τις τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Και αυτός ο αποφασίσουν οι δικαστές ποιος έχει τη δικαιοσύνη ή όχι.

Γι' αυτό, η πρώτη μας τροποποίηση είναι: Δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη έχουν όλοι οι δανειολήπτες της κύριας κατοικίας που είναι υποθηκευμένοι, ανεξάρτητα από την εκτιμημένη αξία. Τα υπόλοιπα τα ρυθμίζει ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος.

Η δεύτερη, οι δικαστές που θα διοριστούν να εκδικάζουν μόνο αυτές τις υποθέσεις, για να υπάρχει η σύντμηση του χρόνου, γι' αυτό και έχουμε καθορίσει ότι ο χρόνος πρέπει να είναι ενενήντα ημέρες από την κατάθεση της αίτησης και, σε περίπτωση κατά την οποία θα υπάρχει έφεση, άλλες ενενήντα μέρες. Άρα, συνολικά για έξι μήνες, που μπορούν να την εκδικάσουν τα δικαστήρια, δεν έχουν ένσταση ούτε οι δανειολήπτες ούτε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Η τρίτη πρότασή μας είναι αυτή που είπα και προηγουμένως, ότι με την κατάθεση της αίτησης -και μέχρι την έκδοση της απόφασης- να αναστέλλεται και η διαδικασία της εκποίησης, να αναστέλλονται και οι χρεώσεις. Και ανέφεραν προηγουμένως οι συνάδελφοι: «Δηλαδή, αν αύριο μου εκτιμήσουν το ακίνητό μου στη μισή του αξία και με δικαίωσε το δικαστήριο μεταγενέστερα, σε ποια αξία θα μου αποκαταστήσει το ακίνητό μου»; Και ανέφερα συγκεκριμένες περιπτώσεις στην επιτροπή Οικονομικών που μου έδωσαν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσω και τα ονόματά τους. Και στο τέλος δικαιώθηκαν από το δικαστήριο. Άρα λοιπόν, αυτό θέλουμε να συμβεί;

Και το τελευταίο, εμείς θέλουμε να συμπεριληφθούν στο δικαστήριο και κάτοχοι των αξιογράφων, όπως

υπήρχε και στο νομοσχέδιο της προηγούμενης κυβέρνησης, που κατατέθηκε το 2019. Και οι τροπολογίες τις οποίες καταθέτουμε είναι τροπολογίες που και τότε συμπεριλαμβάνονταν στο νομοσχέδιο, μετά από τις διαβουλεύσεις που είχαμε με την προηγούμενη κυβέρνηση. Και διερωτώμαι: Γιατί τότε το Ανώτατο Δικαστήριο δεν έθεσε θέμα συνταγματικότητας; Γιατί η Νομική Υπηρεσία έδωσε την έγκριση γι' αυτές τις περιπτώσεις μέσα από τον νομοτεχνικό έλεγχο που έκαμε; Δηλαδή, είναι κατά το δοκούν; Ανάλογα με το ποιος είναι, ας πούμε, πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου είναι και ποιος θα είναι οι επιλογές του Ανωτάτου Δικαστηρίου; Και ανάλογα με το ποιος υπάλληλος ή λειτουργός της Νομικής Υπηρεσίας θα εξετάζει την υπόθεση είναι και ποια θα είναι η άποψή του; Ή υπάρχει συνέχεια στους θεσμούς και σ' αυτή την κοινωνία ή, αν δεν υπάρχει, να το ξέρουμε, γιατί τότε δεν θα έχουμε κράτος πια.

Και εγώ το τονίζω ξεκάθαρα: Εμείς θα αναλάβουμε την ευθύνη. Εμάς αυτό που μας ενδιαφέρει δεν είναι να είμαστε κόλακες των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της αυθαιρεσίας τους. Είμαστε εδώ, για να προστατεύσουμε τη δικαιοσύνη και τους πολίτες και τα ιδρύματα εκεί που έχουν δικαίωμα με οποιοδήποτε κόστος και δεν έχουμε σε κανέναν εξήγηση και σε κανέναν διαπιστευτήρια καλής συμπεριφοράς. Διαπιστευτήρια δίνουμε μόνο στη συνείδησή μας και στον λαό μας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Προχωράμε στο ΕΛΑΜ. Βλέπω δύο ομιλητές.

Να μιλήσετε πρώτα εσείς, κύριε Ιωάννου;

ΣΩΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Για να μπορεί να γίνει συζήτηση που αφορά τις εκποιήσεις, οφείλουμε να θυμηθούμε τι έγινε στο πρόσφατο παρελθόν. Θυμίζω ότι το 2018 η Βουλή με τις ψήφους του Δημοκρατικού Συναγερμού και του ΔΗΚΟ εκχώρησε υπερόπλα στα τραπεζικά ιδρύματα απέναντι στους δανειολήπτες. Από τότε ζούμε σκηνές εξευτελισμού της κοινωνίας μας, με οικογένειες να πετάγονται από τα σπίτια τους και μικρομεσαίες επιχειρήσεις ή αυτοεργοδοτούμενους να χάνουν την επαγγελματική τους στέγη. Μία συνέχεια δηλαδή των σκηνών του 2013 με ευθύνη σε όσους τα προκάλεσαν και σε όσους τα έφεραν σε εκείνο το σημείο, γιατί προφανώς και η οικονομική τραγωδία της Κύπρου δεν ξεκίνησε ξαφνικά, αλλά κάποιιοι μας έφεραν σε εκείνο το σημείο. Άρα, κάποιιοι σε αυτή την αίθουσα σήμερα νίπτουν τας χείρας τους, αλλά στην πραγματικότητα τη δική τους ευθύνη δεν μπορεί να την ξεπλύνει κανένας.

Καταντήσαμε την Κύπρο μία ζούγκλα, διοικούμενη από funds, που με τη δύναμη του νόμου λεηλατούν περιουσίες, το μέλλον και την ελπίδα των πολλών. Μετά από τόσα χρόνια φτάσαμε στον Ιούλιο του 2023, για να πετύχουμε να οδηγήσουμε την πρόταση που αφορούσε την αναστολή της οποιασδήποτε εκποίησης, μέχρι να διαπιστωθεί το χρέος και αν έχουν επιβληθεί καταχρηστικές ρήτρες, αν υπήρξε δηλαδή παρανομία, σε μία σύμβαση. Κάτι απόλυτα λογικό για εμάς και που θα διαρκούσε για δύο με τρεις μήνες το πολύ και μάλιστα θα περνούσε, παρά τις κινδυνολογίες που υπήρξαν.

Επιστρατεύτηκαν όμως κάποιοι βουλευτές, για να αλλάζουν τις ψήφους τους, να παίζουν με τα κουμπιά και μαζί με τη νοημοσύνη των υπόλοιπων βουλευτών, αλλά και των δανειοληπτών που αγωνιούν για την περιουσία τους. Και μετά έβγαιναν δημόσια και έλεγαν «δεν έχει σημασία τι ψηφίσαμε, έκανε λάθος το σύστημα» και διάφορα άλλα. Το λάθος είναι τα συμφέροντα που εξυπηρετείτε και όχι τα κουμπιά. Πολιτικά παιχνίδια στην πλάτη των πολλών και των πολιτών. Κρίνεστε και μάλιστα κρίνεστε αυστηρά και αυτό φαίνεται παντού γύρω μας. Το ΕΛΑΜ είναι απόλυτα συνεπές και σταθερό στη θέση του, ανεξαρτήτως του ποιος κυβερνά, ανεξαρτήτως από πού προέρχεται η οποιαδήποτε πρόταση. Και φτάσαμε σήμερα, στον Δεκέμβριο του 2023, να φτάνει κοντά μας το πακέτο των εκποιήσεων.

Θα ξεκινήσω από το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», τη συνέχεια του σχεδίου «Εστία», όπου ένα μεγάλο μέρος των συμπολιτών μας αναδείχθηκε ως μη βιώσιμο. Και φτάνουμε στον λανθασμένο για εμάς όρο «τα δικαιούχα άτομα» να είναι λήπτες επιδομάτων ή όσοι κατέθεσαν αίτηση για το σχέδιο «Εστία» και απορρίφθηκαν. Όλοι οι άλλοι; Αυτοί που ήξεραν ότι θα απορριφθούν από το «Εστία» και δεν μπόρεσαν να κάνουν αίτηση; Αυτοί που τα προβλήματά τους προέκυψαν τους τελευταίους μήνες; Αυτοί που η αξία του σπιτιού τους υπερβαίνει τα μικρά όρια που τέθηκαν σ' αυτό το περιβάλλον αγοραστικής αξίας; Και θυμίζω επίσης ότι σε αυτούς που εγκρίθηκαν από το σχέδιο «Εστία» μπήκε μία δόση που μετά βίας μπορούν να αποπληρώσουν. Και ύστερα από λίγους μήνες είδαμε το εξής εκπληκτικό: Να αυξάνονται τα επιτόκιά τους σε βαθμό που και πάλι δεν μπορούν να το αποπληρώσουν. Και ας μου απαντήσει ένας, ένας μόνο σε αυτή την αίθουσα, ποιος ο λόγος που οι εταιρείες διαχείρισης αυξάνουν τα επιτόκιά τους; Έχουν καταθέσεις; Δανείζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα; Είναι μήπως αυτά που λέω και πάλι λαϊκισμός, όπως αποκαλούν διάφοροι τις προτάσεις μας; Είναι λαϊκισμός το ότι ο περίφημος όρος «ευάλωτος» που ακούμε θα έπρεπε να περιλαμβάνει και τα νεαρά ζευγάρια με μισθούς των €1.500 και όλα τα έξοδα που έχει σήμερα ένα νοικοκυριό;

Διεύρυνση αρμοδιοτήτων Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Υπάρχει κατατεθειμένη πρόταση εδώ και αρκετούς μήνες, η οποία συζητήθηκε στην επιτροπή Οικονομικών και την υπογράφουμε και εμείς ως ΕΛΑΜ. Μάλιστα, το είχαμε πάρει ένα βήμα παραπέρα και ζητήσαμε την εφαρμογή διαιτησίας ανάλογα, όπως ισχύει και σε άλλες χώρες. Απορρίφθηκε και πάλι τότε. Χαρακτηριστήκαμε για μία ακόμα φορά λαϊκιστές και ότι απειλούμε τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Και ήρθε σήμερα η κυβέρνηση και εκφράζει παρόμοια πρόθεση. Και καλά κάνει. Γιατί όμως έπρεπε να υπάρχει όλη αυτή η καθυστέρηση; Και εμείς λέμε ότι, για να υπάρχει ουσία σε ό,τι συζητάμε αναφορικά με τον Επίτροπο, θα πρέπει να υπάρχει και δεσμευτικότητα των αποφάσεών του.

Τέλος, όσον αφορά τις αξίες που τέθηκαν ως όρια, κατά τη δική μας άποψη, δεν πρέπει να υπάρχουν όρια στην απονομή της δικαιοσύνης. Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη είναι ελεύθερη και ανεπηρέαστη. Η παρανομία είναι παρανομία, όποια αξία και αν έχει.

Κλείνω την τοποθέτησή μου με ό,τι είχα αναφέρει πριν από κάποιους μήνες. Το ΕΛΑΜ έχει θέση σταθερή από την πρώτη στιγμή, τη διατηρεί και τη στηρίζει: «Προστασία των συμπατριωτών μας απέναντι στις αυθαιρεσίες των τραπεζών». Και αν σήμερα μιλούμε για τα κόκκινα δάνεια, εμείς εννοούμε με αυτή μας την πολιτική τοποθέτηση όλους τους συμπολίτες μας, αυτούς που χρεώνονται, για να αλλάξουν μια επιταγή, αυτούς που βλέπουν τα επιτόκιά τους να αυξάνονται αδικαιολόγητα, αυτούς που το τραπεζικό σύστημα δεν δανειοδοτεί χωρίς υπερεξασφαλίσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Στα επτά λεπτά. Και τώρα θα...

ΣΩΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ:

Πέντε νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιλήσατε επτά, αφαιρούνται από το σύνολο. Θα είναι πιο λακωνικός ο κ. Παπαγιάννης.

Λοιπόν, θα συνεχίσουμε με τον κ. Καυκαλιά, αφού θα μείνουν να....

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ο ΔΗΣΥ πόσους έχει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρεις και μετά η κ. Ορφανίδου, για να ξεκινήσουμε... Νομίζω τα υπολόγισα καλά, κύριε Δαμιανού.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Άριστο Δαμιανού)

Τρεις ή δύο. Πρέπει να μου πείτε αν θα έχετε δύο τελικά ή τρεις, για να ξέρω πού να σας βάλω, κυρία Ορφανίδου.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Δύο. Άρα, δεν θα μιλήσετε τώρα, θα μιλήσει ο κ. Καυκαλιάς, ο κ. Παπαγιάννης και μετά πάμε σε άλλους δύο ομιλητές, έναν από το ΑΚΕΛ, έναν από το ΔΗΣΥ, η κ. Ορφανίδου, η κ. Ερωτοκρίτου και οι δύο τελευταίοι, ο κ. Γεωργιάδης μαζί με τον κ. Λουκαΐδη. Εντάξει;

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, κύριε Καυκαλιά.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Ακούσαμε προηγουμένως από συνάδελφο του φιλοκυβερνητικού στρατοπέδου, αναφερόμενο στα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου που συζητούμε σήμερα ενώπιόν μας, τις εξής αναφορές: «Μεγάλο επίτευγμα, να μην ανησυχούν οι πολίτες. Οι δανειολήπτες πλέον έχουν διέξοδο». Μακάρι, χίλιες φορές, μακάρι τα πράγματα να ήταν έτσι! Δυστυχώς, οι πραγματικότητες είναι άλλες. Το συνταγματικό δικαίωμα για απρόσκοπτη και αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη δεν αποκαθίσταται. Κατά συνέπεια, ούτε η ισορροπία ανάμεσα στους δανειολήπτες, τις τράπεζες και τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων αποκαθίσταται. Το πλαίσιο, αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες, όπως και να το κάνουμε, εξακολουθεί να παραμένει έντονα ετεροβαρές υπέρ των τραπεζών, των εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων και των εταιρειών διαχείρισης δανείων.

Επίσης, η εφαρμογή ενός πλαισίου για τις τράπεζες, τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, τις εταιρείες διαχείρισης δανείων που να δίνει προτεραιότητα -που κατά τα άλλα προκρίνουμε- στις βιώσιμες αναδιαρθρώσεις ούτε και αυτή επιτυγχάνεται. Και, επειδή είναι εδώ και ο κ. Υπουργός Οικονομικών, να θυμίσω ότι αναμένουμε την κατάθεση των νομοσχεδίων σε σχέση με την εποπτεία των εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων και των εταιρειών διαχείρισης δανείων, που με βάση την Οδηγία θα πρέπει να εναρμονιστούμε ως το τέλος του χρόνου. Κανένα νομοσχέδιο δεν έχει κατατεθεί, αγαπητέ υπουργέ.

Από εκεί και πέρα, θέλω να σημειώσω πολύ περιληπτικά, συνοπτικά, τις δύο τροπολογίες επί του νομοσχεδίου για τον Φορέα που έχουμε καταθέσει και βρίσκονται σήμερα ενώπιόν μας. Η πρώτη αφορά στην αύξηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου του Φορέα που εκπροσωπούν τους καταναλωτές από ένα σε δύο και η δεύτερη τροπολογία είναι η αύξηση του ορίου της εκτιμημένης αξίας της κύριας κατοικίας από €350.000 στις €500.000. Έχει γίνει επεξήγηση πιο εκτενώς προηγουμένως από τον συνάδελφο τον κ. Παπαδόγη, οπότε δεν θα επεκταθώ περαιτέρω σ' αυτά τα ζητήματα.

Κλείνω, πάρα πολύ σύντομα, με μια αναφορά στα νομοσχέδια που προβλέπουν τις φοροελαφρύνσεις και απαλλαγές για πράξεις στο πλαίσιο του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης». Να πω εδώ ότι τα νομοσχέδια αυτά κινούνται στη σωστή κατεύθυνση και θα τα υπερψηφίσουμε. Θέλω όμως, με αφορμή τη συζήτηση για αυτά τα νομοσχέδια, να υπογραμμίσω το εξής: Η περίμετρος του σχεδίου «Ενοίκιο Έναντι Δόσης» είναι πολύ περιοριστική και αφήνει κόσμο εκτός που δεν θα έπρεπε να μείνει εκτός. Την ίδια ώρα έχει γίνει και γι' αυτό αναφορά προηγουμένως, ότι η δέσμευση και της παρούσας και της νυν κυβέρνησης, όπως και της προηγούμενης, για σχέδιο «Εστία 2» βρίσκεται στα αζήτητα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κύριε Καυκαλιά.

Στα τέσσερα λεπτά.

Να συνεχίσουμε τώρα με τον δεύτερο ομιλητή από το ΕΛΑΜ, τον κ. Παπαγιάννη.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε υπουργέ,

Θα σταθώ μόνο σε κάποια δεδομένα, μιας και δεν μπορώ να αναλύσω τα όσα θα ήθελα να πω λόγω περιορισμένου χρόνου.

Μέχρι σήμερα, από το 2018, χιλιάδες συμπατριώτες μας έχουν χάσει όλη ή μέρος της περιουσίας τους. Μέχρι σήμερα δεν έχει αποδοθεί καμία ευθύνη σε όσους είχαν εξουσία είτε ελέγχου είτε οποιαδήποτε άλλη εξουσία και μας έχουν οδηγήσει μέχρι αυτό το σημείο. Αντίθετα, το κράτος επέλεξε να φορτώσει όλες τις ευθύνες στο έπακρο στους δανειολήπτες. Επέλεξε μάλιστα, η προηγούμενη κυβέρνηση με την πλειοψηφία των βουλευτών να αφαιρέσει το δικαίωμα σε όλους ανεξαιρέτως στο να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη. Δικαίωμα που θα έπρεπε να έχουν, δεδομένου του συντάγματός μας, αλλά έχουμε αποφασίσει ως νομοθετικό σώμα έντεχνα να το αποτρέψουμε. Την ίδια ώρα πολλοί δικηγόροι, μελετητές κ.ο.κ. έχουν καταφέρει να καταλήξουν σε αναδιαρθρώσεις, αποδεικνύοντας -και από την πλευρά τους οι τράπεζες και τα επενδυτικά ταμεία το αποδέχτηκαν- ότι υπήρχαν καταχρηστικές ρήτρες, υπερχρεώσεις και όλα τα υπόλοιπα. Η πλειοψηφία της Βουλής, το Υπουργείο Οικονομικών -και το προηγούμενο και το σημερινό- και η κυβέρνηση -και η προηγούμενη και η σημερινή- θεωρούν ότι είναι επικίνδυνο για την οικονομική σταθερότητα του τόπου μας να μπορέσει κάποιος να αποδείξει και στην πράξη ότι αυτό ισχύει.

Επαναλαμβάνω, την ίδια ώρα αποδέχονται τα επενδυτικά ταμεία σε κάποιες περιπτώσεις αναδιαρθρώσεις, που οι ίδιοι αποδέχονται ότι υπάρχουν υπερχρεώσεις. Αυτό είναι τουλάχιστον τραγικό και σίγουρα δεν είναι λογικό.

Επίσης, στο τέλος του χρόνου τελειώνει η περίοδος των αναστολών για τις εκποιήσεις που οι ίδιες οι τράπεζες και τα επενδυτικά ταμεία έχουν δώσει. Σε αυτή την περίπτωση δεν ήταν επικίνδυνο για τα οικονομικά του κράτους. Αλλά, εν πάση περιπτώσει τελειώνει αυτή η περίοδος και, όπως όλα δείχνουν, σήμερα θα έχουμε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που, όπως έχουμε ακούσει και σήμερα, θα διορθώσει τα όσα βλέπουμε από το 2018 να συμβαίνουν.

Από την 1^η του Γενάρη λοιπόν, που θα ξεκινήσουν μαζί οι εκποιήσεις, πώς θα προστατευτούν και πόσοι θα προστατευτούν με το νέο πλαίσιο; Και όσοι πρόκειται να χάσουν είτε τα οικόπεδά τους είτε τους χώρους εργασίας τους είτε τα σπίτια τους τότε θα καταφέρουν να προστατευτούν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο;

Θεωρούμε ότι όσοι προσπάθησαν να καταλήξουν σε κάποια μορφή αναδιάρθρωσης δεν μπορούν να

θεωρηθούν στρατηγικοί κακοπληρωτές.

Αυτό θα έπρεπε να ήταν δεδομένο για όλους μας. Αλλά, όταν μέχρι σήμερα βλέπουμε άτομα τα οποία έχουν πληρώσει περισσότερα από όσα έχουν δανειστεί να ανήκουν στα κόκκινα δάνεια τα δάνειά τους και να θεωρούνται ότι είναι και αυτοί σ' αυτή την κατηγορία, πώς θα είμαστε εντάξει πρώτα με τους εαυτούς μας;

Και, επειδή σήμερα κάποιοι συνάδελφοι επέλεξαν να σηκώσουν πολύ ψηλά τον πήχη για τις προσδοκίες των όσων θα ψηφίσουμε, από την ημέρα που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα υπογράψει τα όσα σήμερα θα ψηφίσουμε, καλό θα ήταν οι ομιλίες σήμερα να καταγραφούν και να έρθουμε σε δύο-τρεις μήνες να συγκρίνουμε ποια θα είναι τα αποτελέσματα.

Θερμή μου έκκληση, πριν κλείσω, στον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών είναι να αντιληφθεί ότι φωνάζουμε, αλλά δεν φωνάζουμε, επειδή θέλουμε να είμαστε λαϊκιστές. Φωνάζουμε, επειδή καθημερινά υπάρχουν μέρες που είναι πενήντα, υπάρχουν μέρες που είναι τριάντα οι συμπατριώτες μας, υπάρχουν μέρες που είναι δέκα και μας τηλεφωνούν, μας αποδεικνύουν ότι ζουν τον απόλυτο παραλογισμό, χάνουν τις περιουσίες τους και συνεχίζουμε σε ένα ευρωπαϊκό κράτος να ακούμε το ίδιο αφήγημα. Καταλάβετε ότι όλοι αυτοί δεν είναι παράλογοι, είναι συμπατριώτες μας που έχουν ίσα δικαιώματα μ' εμάς και καθημερινά βρίσκονται ενώπιον του κινδύνου να απωλέσουν ό,τι έχουν και δεν έχουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ. Στον χρόνο σας.

Και προχωράμε τώρα με τον επόμενο ομιλητή του ΑΚΕΛ.

Μαζί η κ. Ορφανίδου, στη συνέχεια η κ. Ερωτοκρίτου και να απομείνει ένας με έναν ομιλητή. Σωστά;

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι πρέπει να είναι από τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Έχουν μιλήσει δύο από το ΑΚΕΛ, θα μιλήσουν τρεις από το ΑΚΕΛ και κανένας από τον ΔΗΣΥ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, έχετε περισσότερους ομιλητές.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Υπάρχουν ήδη συνάδελφοι που ούτως ή άλλως στο ένας με έναν θα μιλήσουν με τη σειρά. Εκ των πραγμάτων, σημαίνει ότι θα μιλήσουν δύο από τον ΔΗΣΥ και ένας από ΑΚΕΛ, ενώ μιλήσαμε τρεις. Δεν νομίζω να υπάρχει ισορροπία. Δεν υπάρχει θέμα, τα επιχειρήματα θα τα βάλουμε, αλλά νομίζω ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε ακόμα δύο ομιλητές εσείς. Περιμένετε ένα λεπτό, μήπως κατά λάθος... Είστε ο κ. Δαμιανού και ο κ. Λουκαΐδης, σωστά; Και έχουμε και δύο ομιλητές από τον Δημοκρατικό Συναγερμό...

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Εκ των οποίων δεν εμίλησε κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι. Επειδή κανονικά μόνο τελευταίοι ήταν να μιλήσουν. Άρα, μιλάτε εσείς, η κ. Ορφανίδου και μετά δύο ακόμη από τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Το άδικο που είναι; Όχι, είμαι πολύ αντικειμενική...

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Δεν αμφισβήτησα την αντικειμενικότητά σας, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, σας ακούμε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Εξάλλου, τα επιχειρήματα στέκουν, είτε τώρα είτε σε πέντε λεπτά.

Για τον περί Δικαστηρίων Νόμο που προωθείται σήμερα, πρώτα πρώτα να πω το εξής, γιατί το είπαμε και δημόσια. Εμείς αναγνωρίζουμε ότι καταβάλλεται προσπάθεια, η οποία κρίνεται από εμάς ως μη ικανοποιητική, αλλά καταγράφεται μία προσπάθεια από πλευράς του νέου Υπουργού Οικονομικών και του υπουργείου κάποια πράγματα να γίνουν σε αντιδιαστολή με το απόλυτο μηδέν που είχαμε μέχρι πριν έναν περίπου χρόνο. Έστω και αν τους πρώτους μήνες υπήρχε άρνηση από πλευράς της νυν κυβέρνησης, αλλά καταγράφεται. Πλην όμως θεωρούμε ότι δεν είναι ικανοποιητικό, εξού και οι προτάσεις που καταθέτουμε.

Αναφερόμενος, κυρία Πρόεδρε, στον περί Δικαστηρίων Νόμο, αναφέρεται επίσης στην πρόταση που καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε «το Ανώτατο Δικαστήριο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ήθελε κρίνει αναγκαίο, δύναται να εκδώσει οδηγίες, ώστε Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου να ορίσει με την έγκριση του Ανωτάτου αριθμό δικαστών να εκδικάζουν διαφορές». Αυτός είναι ο νόμος που καλούμαστε να ψηφίσουμε. Ο ευφάνταστος!

Το άρθρο 28, στο οποίο γίνεται αναφορά του περί Δικαστηρίων Νόμου, του περί Δικαστηρίων Νόμου που εφαρμόζεται από το 1960, το 14/60, λέει επί λέξει: «Ο Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου έχει εξουσία δεδομένων των οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου να κατανέμει καθήκοντα στους Δικαστές των Επαρχιακών Δικαστηρίων». Καλούμαστε να ψηφίσουμε τον πιο αχρειαστο νόμο ever! Πριν ψηφίσουμε, δεν θα αλλάξει τίποτα επί της ουσίας. Αυτά και όσα λέγονται σε αντιδιαστολή λέγονται για λαϊκή κατανάλωση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο κατ' επανάληψη πολύ ευγενικά απέφυγε να τοποθετηθεί, ξέρετε γιατί; Διότι το να λέμε στο Ανώτατο Δικαστήριο «πρέπει να κάμεις ένα δικαστήριο για τις τράπεζες» είναι σαν να λέει το Ανώτατο Δικαστήριο στη Βουλή «άνοιξε ένα παράρτημα στη Λάρνακα, κυρία Βουλή»! Είναι καραμπινάτη παραβίαση της διάκρισης εξουσιών. Έστω και αν δεν ήβραν έναν τρόπο ευγενικό! Άμα θέλουν να το κάμουν, θα το κάμουν. Δεν το κάμνουν, διότι δεν έχουν δικαστές. Από το '19 το παλεύει το Ανώτατο Δικαστήριο, δεν έγινε τυχαία η μεταρρύθμιση, η οποία δυστυχώς αφαίρεσε ακόμα δώδεκα δικαστές από τα επαρχιακά δικαστήρια. Και ερωτώ τα συμπολιτευόμενα κόμματα και το Υπουργείο Οικονομικών να μας απαντήσουν δημόσια: Δώστε μας ημερομηνία που εννά εφαρμοστεί αυτή η πρόνοια από τα δικαστήρια.

Δεύτερον, επιστολή Κεντρικής Τράπεζας που επροσπεράστηκε, είτε συμφωνεί κανείς είτε διαφωνεί, 6 Δεκεμβρίου του '23. Λέει η Κεντρική Τράπεζα... Δεν ξέρω αν έλαβε γνώση το Υπουργείο Οικονομικών, αμφιβάλω αν έλαβε γνώση το Υπουργείο Οικονομικών, για να τοποθετηθεί γι' αυτά που φέρνουν σήμερα τα συμπολιτευόμενα κόμματα. «Η εισαγωγή της παραγράφου 3 στο άρθρο 44 είναι ασαφής σχετικά με τον ρόλο του δικαστηρίου...» λέει η Κεντρική Τράπεζα. Προσπερνάται. Επιπρόσθετα, επειδή στο νέο εδάφιο 4 του άρθρου 44 δεν είναι ξεκάθαρο πότε ξεκινά το χρονικό περιθώριο των σαράντα πέντε ημερών, δημιουργείται πρόβλημα. Συνεχίζει η Κεντρική Τράπεζα: «Δεν είναι σαφές στις πρόνοιες που εισάγονται στην πρώτη επιφύλαξη του άρθρου 4 τι συμβαίνει, στην περίπτωση που ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος δεν ολοκληρώσει την εξέταση του παραπόνου εντός του χρονικού περιθωρίου των σαράντα πέντε ημερών». Ερωτώ και το ΔΗΚΟ και την ΕΔΕΚ και το έτερο κόμμα, τη ΔΗΠΑ, των συγκυβερνώντων κομμάτων που την καταθέτουν: Τι θα γίνει; Τι θα γίνει; Εννά συνεχίσει επ' άπειρον η αναστολή εκποίησης; Αν ναι, καταγράφεται στον νόμο; Θα διακοπεί η προστασία του δανειολήπτη και του εγγυητή; Αν ναι, καταγράφεται στον νόμο που εφέρετε; Και δεν μέμφομαι τα κόμματα αυτά, μέμφομαι τη διαδικασία, όπως είπαμε κατ' επανάληψη και προηγουμένως. Δεν εδόθηκε επαρκής χρόνος, για να γίνει κάτι νούσιμο, συγκροτημένο και εφαρμόσιμο. Όταν τα είδε η Κεντρική Τράπεζα, υποδεικνύει αυτά που υποδεικνύει, είτε διαφωνούμε είτε συμφωνούμε.

Πόσο χρόνο έχω δαπανήσει, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέσσερα λεπτά.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ωραία.

Τον περασμένο Ιούλιο, 13 Ιουλίου, που παίχτηκε αυτό το πολύ άσχημο παιχνίδι στην ολομέλεια, η πρόταση που είχαμε καταθέσει τότε, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έλεγε μεταξύ άλλων τα εξής: «Το Άρθρο 9 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής ασφάλειας. Το Άρθρο 30 του Συντάγματος δεν επιτρέπει την απαγόρευση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου. Το άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αναφέρεται ρητά σε αποτελεσματική προσφυγή κάθε προσώπου που παραβιάζονται δικαιώματα ενώπιον της δικαιοσύνης. Η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα σε δύο άρθρα προϋποθέτει ότι το δικαίωμα στη στέγη είναι απαραβίαστο». Μάλιστα, αναφέρει επί λέξει ότι «αναγνωρίζεται το δικαίωμα παντός προσώπου σε ανάλογο επίπεδο διαβίωσης για τον εαυτό και για την οικογένειά του και μάλιστα σε επαρκή στέγαση». Εμείς τι κάμνουμε; Εκδίδονται διατάγματα εκποίησης, πριν τελεσφορήσει, πριν τελεσιδικήσει μια απόφαση δικαστηρίου. Και η νομολογία λέει «δεν πειράζει, θα αποζημιωθείς, κύριε δανειολήπτη ή εγγυητή, στο τέλος». Πρώτα πυροβολούμε και μετά θέτουμε τα ερωτήματα. Αν αυτό είναι αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη, που το ΔΗΚΟ μαζί με τον ΔΗΣΥ και άλλα κόμματα που σήμερα δεν υπάρχουν αφαίρεσαν το δικαίωμα αποτελεσματικής πρόσβασης το '18, τότε διερωτώμαι αν έχουμε την ίδια αντίληψη για το τι είναι κράτος δικαίου.

Επομένως, κυρία Πρόεδρε, πέραν του ότι ευτυχώς -και το χαιρετίζουμε και με δική μας εισήγηση και με άλλων συναδέλφων- έχει ενσωματωθεί πρόνοια επιτέλους, μετά από χρόνια παραβίασης, για τις καταχρηστικές ρήτρες που είναι δεσμευτικό κεκτημένο.

Εμείς αυτό που λέμε λοιπόν είναι ότι, αν αυτό το πλέγμα των προτάσεων... Και εμείς σημειώνουμε ότι γίνεται μια προσπάθεια για εξωδικαστική παραπομπή των υποθέσεων, αλλά εδώ θέλω να θέσω ένα πολύ σημαντικό κεντρικό ζήτημα: Κανείς, μα κανείς και καμία δεν μπορεί να απαντήσει τι συμβαίνει στις περιπτώσεις

που σε μια υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου που εκκρεμεί ένας από τους δύο διάδικους ενώπιον δικαστηρίου επιμένει, για να δικαστεί η υπόθεση, ένεκα της μη δεσμευτικότητας του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Πολύ απλά, θα δικαστεί η υπόθεση. Άρα, ακόμα και οι ρυθμίσεις που γίνονται για τον Επίτροπο, που έχουν μια λογική, δεν έχουν δεσμευτικότητα και δεν παρέχουν το αναγκαίο δίκτυ προστασίας για τους δανειολήπτες.

Γι' αυτούς τους λόγους εμείς έχουμε καταθέσει την πρόταση, που δεν έγινε αποδεκτή, που μαζί και με αυτές θα μπορούσε να αποτελέσει υπό τις περιστάσεις ένα ελάχιστο δίκτυ προστασίας. Δυστυχώς, δεν επιτράπη στην ολομέλεια να τις συζητήσει. Έχουμε και την τροπολογία μας, που καλούμε τα κόμματα να την εξετάσουν θετικά... Πολύ φοβούμαστε, κυρία Πρόεδρε, ότι στο τέλος αυτής της διαδικασίας, χωρίς να θέλω να μηδενίζω, αυτό που γίνεται δεν είναι και πολύ πάνω από το μηδέν. Είναι ένα βήμα μεν, αλλά πολύ υποδεέστερο από την αναγκαία προστασία έναντι των προνομίων των τραπεζών και των επενδυτικών ταμείων.

Και κάτι τελευταίο. Επειδή επιμελώς αποφεύγεται να υπενθυμίζεται, αυτή τη στιγμή με βάση στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, 31^η Μαρτίου του '23, υπήρχαν €523 εκατομ. μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις που σχετίζονται με πρώτη κατοικία μέχρι €350.000 -€523 εκατομ.- στις τράπεζες, €2,7 δις στα επενδυτικά ταμεία. Πέραν του 80% στα επενδυτικά ταμεία. Γι' αυτό, τα κλάματα δεν είναι κατ' ανάγκη για τις τράπεζες, είναι περι άλλων η έγνοια.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ και εγώ, συνάδελφε.

Και ο λόγος ευθύς αμέσως στην κ. Ορφανίδου.

Κυρία Ορφανίδου, έχετε τον λόγο.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Αγαπητές συναδέλφισσες και αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο κ. Δαμιανού μίλησε για το απόλυτο μηδέν που έχει κάμει η προηγούμενη διακυβέρνηση για τα θέματα της αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων και της προστασίας των ευάλωτων και όχι μόνο δανειοληπτών.

Ελάτε να δούμε, να θυμηθούμε λίγο τι έχουμε κάνει τα προηγούμενα δέκα χρόνια. Ο θεσμός του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου είχε θεσπιστεί μετά από δική μας πρωτοβουλία, της δικής μας διακυβέρνησης. Ένας θεσμός που εξετάζει και προσφέρει διαμεσολάβηση για στεγαστικά δάνεια που έχουν υποθήκη την πρώτη τους κατοικία μέχρι €350.000. Έχουμε προωθήσει το πλαίσιο αφερεγγυότητας, ένα πλαίσιο το οποίο ήδη δουλεύει εδώ και πάρα πολλά χρόνια και είναι πάρα πολύ χρήσιμο για πάρα πολλούς δανειολήπτες. Έχει θεσπιστεί όντως από την Κεντρική Τράπεζα ο κώδικας για τις βιώσιμες αναδιαρθρώσεις δανείων. Παράλληλα, έχουν προωθηθεί τρία σχέδια. Το σχέδιο «Εστία», που ακολουθήθηκε μετά και από το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης» για τους μη βιώσιμους από το σχέδιο «Εστία», το σχέδιο «Οικία» και το σχέδιο που αφορούσε τον Κεντρικό Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Στο τέλος της ημέρας ήμασταν εμείς που με τις δικές μας ενέργειες, έστω και μέσα από δύσκολες, αλλά αναγκαίες αποφάσεις, σταθεροποιήσαμε το χρηματοπιστωτικό μας σύστημα και αναβαθμίσαμε την οικονομία μας το 2018, μετά από επτά ή οκτώ, αν δεν λανθάνομαι, συναπτά έτη υποβάθμισης στα σκουπίδια.

Τώρα ερχόμαστε στο σήμερα. Μόλις ανέλαβε αυτή η νέα κυβέρνηση, είχαμε τον Υπουργό Οικονομικών - του οποίου χαιρετίζω την παρουσία κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης, κύριε υπουργέ- στην επιτροπή Οικονομικών, που μας είχε πει ότι εντός τριάντα ημερών, δηλαδή μέχρι τέλος του Μάρτη, αρχές του Απρίλη, θα έφερνε ένα συνολικό πακέτο αντιμετώπισης του θέματος. Τρέχαμε για τρεις, τέσσερις μήνες να προλάβουμε, πριν κλείσουμε το καλοκαίρι, όταν έφεραν, με βάση τα όσα έχουν λεχθεί σήμερα από τον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών, ένα ευφάνταστο πακέτο που αντιμετωπίζει, κατά τη δική τους άποψη, το όλο θέμα. Αυτό το ευφάνταστο πακέτο αποτελείται από δύο προτάσεις νόμου. Η μία πρόταση νόμου ήταν του Δημοκρατικού Συναγερμού μαζί με το ΔΗΚΟ και η άλλη πρόταση νόμου ήταν του ΑΚΕΛ, οι οποίες και υπερψηφίστηκαν, ήταν το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», στο οποίο είχε γίνει όντως δουλειά από την προηγούμενη κυβέρνηση και είχε υιοθετηθεί και από αυτή την κυβέρνηση με κάποιες μικροδιορθώσεις. Ήταν το σχέδιο «Εστία», το οποίο ακόμα δεν έχουμε δει, γιατί προφανώς δεν έχει έγκριση, για να προχωρήσει. Ήταν η ειδική δικαιοδοσία που θα συζητείτο μετά το καλοκαίρι και η εξαγγελία βεβαίως της διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Σίγουρα, ευφάνταστο πακέτο, κύριε υπουργέ, δεν ήταν.

Εν πάση περιπτώσει όμως, για ακόμη μια φορά ο Δημοκρατικός Συναγερμός το καλοκαίρι απέναντι σε κόμματα της συγκυβέρνησης και βουλευτές των κομμάτων της συγκυβέρνησης στάθηκε ανάχωμα, για να υποστηρίξει το αυτονόητο, το καλώς νοούμενο συμφέρον της οικονομίας μας και του κράτους μας, και με τις δικές μας ψήφους καταφέραμε να αποτρέψουμε τα χειρότερα και τον εκτροχιασμό της οικονομίας μας και του τραπεζικού μας συστήματος.

Ερχόμαστε στο σήμερα. Υπήρξε δύο ή τρεις φορές, δεν θυμάμαι πόσες φορές, οικειοθελής αναστολή των εκποιήσεων από τις ίδιες τις τράπεζες, οι οποίες έχουν ήδη δηλώσει σήμερα ότι ήταν η τελευταία φορά, η τελευταία τους φορά. Γι' αυτό τον λόγο και επειγώμασε σήμερα και φτάνουμε στο τέλος, να ψηφίσουμε κάποια νομοθετήματα, τα οποία ενδεχομένως να βάλουν κάποια βάση, για να βελτιώσουμε αυτό το σύστημα. Και τι λέμε εμείς σήμερα; Λέμε ότι βεβαίως και κατανοούμε ότι χρειάζεται βελτίωση το σύστημα, κατανοούμε γιατί διευρύνεται η περίμετρος και όχι η αρμοδιότητες, η περίμετρος των δανείων που θα εξετάζει ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος. Είναι κάτι που και εμείς το βλέπουμε θετικά και αντιλαμβανόμαστε γιατί και οι προτάσεις νόμου μπορεί να έχουν κάποια προστιθέμενη αξία προς το να εκσυγχρονίσουμε λίγο το υφιστάμενο πλαίσιο. Αυτό που δεν θα δεχθούμε ποτέ -και το έχουμε πει και είμαστε συνεπέστατοι στη δική μας τοποθέτηση- είναι ότι δεν θα διακινδυνεύσουμε με κανέναν τρόπο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα του συστήματός μας.

Και τι βλέπουμε ενώπιον της επιτροπής Οικονομικών; Βλέπουμε ένα αλαλούμ, τα κόμματα της συγκυβέρνησης να κάνουν αντιπολίτευση στο ίδιο τους το υπουργείο και στην ίδια τους την κυβέρνηση, βλέπουμε ένα ΑΚΕΛ που ευθέως μας λέει ότι θέλει πλήρη αναστολή των εκποιήσεων και πλήρη εκτροχιασμό της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος και βλέπουμε για ακόμα μία φορά έναν Δημοκρατικό Συναγερμό που στέκεται ως ανάχωμα, για να αποτρέψουμε τα κακώς έχοντα στην οικονομία μας, για να μη γυρίσουμε πίσω σε εμπειρίες που κανείς δεν θέλει να θυμηθεί.

Οπότε, ως Δημοκρατικός Συναγερμός λέμε ότι έχουμε στο μυαλό μας τους συνεπείς δανειολήπτες, αυτούς που δεν είναι «δανεικά και αγύριστα», αυτούς που πληρώνουν από το υστέρημά τους, έχουμε στο μυαλό μας τους εγγυητές, έχουμε στο μυαλό μας -αλίμονο!- τους καταθέτες, με τις θυσίες που έχουν κάνει εδώ και πάρα πολλά χρόνια, έχουμε στο μυαλό μας ακόμα και τα νεαρά ζευγάρια, που θέλουν να έχουν έναν σταθερό χρηματοπιστωτικό τομέα, για να μπορούν να δανείζονται, είτε για να κάνουν την επαγγελματική τους στέγη είτε για να χτίσουν το σπίτι τους. Λαμβάνοντας υπόψη αυτό το καλώς νοούμενο συμφέρον των πολιτών μας και της κοινωνίας μας, είμαστε έτοιμοι σήμερα να ψηφίσουμε υπέρ των δύο νομοσχεδίων και υπέρ των δύο προτάσεων νόμου, που, κατά τη δική μας άποψη, είναι προς τη σωστή φιλοσοφία, και βελτιώνουν έστω και λίγο αυτό το πλαίσιο, χωρίς την ίδια ώρα να διακινδυνεύουμε τα χειρότερα.

Βεβαίως, θα καταψηφίσουμε οποιεσδήποτε τροπολογίες που προέρχονται είτε από κόμματα της συμπολίτευσης είτε από κόμματα της αντιπολίτευσης, για τις οποίες όχι μόνο εμείς, κυριότερα το ίδιο το Υπουργείο Οικονομικών της δικής τους κυβέρνησης έχει πει ότι είναι επικίνδυνες τροπολογίες, το ίδιο και η Κεντρική Τράπεζα -η οποία γνωρίζει πολύ καλά πώς λειτουργεί το ευρωσύστημα- έχει πει ότι είναι επικίνδυνες οι τροπολογίες αυτές. Για ακόμα μια φορά, να είμαστε βέβαιοι, κύριε υπουργέ, αλλά και όσοι μας ακούτε σήμερα, ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα σταθεί με την υπεύθυνη συνεπέστατή του στάση, για να στηρίξει για ακόμη μια φορά, με δύσκολες αποφάσεις αλλά αναγκαίες για ακόμα μια φορά, αυτή την πολύ δύσκολη, που πετύχαμε, σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος, η οποία επηρεάζει άμεσα και άρδην την κοινωνία μας, τους φορολογούμενους πολίτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ορφανίδου.

Να συνεχίσουμε με την κ. Ερωτοκρίτου, την πρόεδρο της επιτροπής των Οικονομικών, και εναπομένουν ο κ. Λουκαΐδης και ο κ. Χάρης Γεωργιάδης.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χάρη Γεωργιάδη)

Έχετε δεκαπέντε συν τρία λεπτά, εκτός και αν θα δευτερολογήσετε και θα κρατήσετε λίγο χρόνο για δευτερολογίες.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Για λιγότερο, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Πρόεδρε,

Κύριε υπουργέ,

Παρ' όλα όσα έχω ακούσει και εκ δεξιών και εξ αριστερών, σήμερα είναι μία πολύ θετική μέρα. Σήμερα είναι μία μέρα που παρά το αλαλούμ -που η αγαπητή μου συνάδελφος επισήμανε- που παρά τον κατά τα άλλα αχρείαστο νόμο -που οι άλλοι συνάδελφοί μου επισήμαναν- για πρώτη φορά στην ιστορία της Δημοκρατίας έχουμε ένα συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, που προστατεύει στοχευμένα την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική στέγη με αναστολή των εκποιήσεων εκείνων που δικαιώνονται από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο. Και αν η επίκριση, είτε εκ δεξιών είτε εξ αριστερών, είναι ότι δεν έχουμε κάνει περισσότερα ή δεν έχουμε εξανέμισει τα ποσά και τις αξίες της πρώτης κατοικίας -και ιδίως αυτή η επίκριση ήρθε από τον αγαπητό μου τον συνάδελφο τον κ. Πασιουρτίδη- θέλω κάποιος πρώτα να μου πει πώς είναι δυνατόν αυτές οι οικονομικές περιμέτροι να ήταν ικανοποιητικές, όταν οι ίδιοι έβαζαν προτάσεις νόμου για την πλήρη αναστολή των εκποιήσεων, την οποία και εμείς συνυπογράψαμε. Καλά, όταν βάζαμε προτάσεις νόμου, για να ανασταλεί η

εκποίηση πρώτης κατοικίας των €350.000, ήμασταν αχρειαστοι; Ήταν άνευ αποτελέσματος; Ήταν απλά για το θεαθήναι; Επειδή τότε ήταν της παπαδικιάς τα ξύλα... Όχι τότε ήταν σωστές, στοχευμένες και κοινωνικά ευαίσθητες!

Λοιπόν, έχουμε, κυρία Πρόεδρε, δύο νομοθετήματα πολύ σωστά, ισοζυγισμένα, που οδηγούν στην κατά το δυνατό μεγαλύτερη προστασία ευάλωτων δανειοληπτών και εκείνων των οποίων οι οικονομικές τους επενδύσεις είναι μέσα σε σωστά περιορισμένα οικονομικά πλαίσια, δηλαδή κατοικία των €350.000 και επαγγελματική στέγη των €750.000, για τα οποία όμως νομοθετικά πλαίσια σε αυτή τη συζήτηση που διεξήχθη δεν είχαμε καμία διαφωνία από κανένα. Για πρώτη φορά έχουμε να συμφωνούν όλοι οι θεσμοί του κράτους, να συμφωνούν όλοι εκείνοι που έχουν ειδικό ενδιαφέρον για αυτά τα νομοθετήματα και η μοναδική επίκριση να είναι «έν' χαμηλό το ποσό».

Λοιπόν, εμείς λέμε ότι είναι μεγάλη κατάκτηση για όλους μας, για το νομοθετικό σώμα, που έχουμε κυβερνητική πρόταση. Που τι κάμνει στην ουσία το νομοσχέδιο που αφορά τον φορέα; Εκείνου του δανειολήπτη που δικαιώνεται από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο του δίνει τη δυνατότητα να αναστείλει την εκποίησή του, μέχρις ότου να αποφανθεί το δικαστήριο. Εκείνου του δανειολήπτη που δεν τον δικαιώνει όμως ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος -και εμείς δεν είμαστε της άποψης ότι όλοι είναι άγιοι- έχει και κακοπληρωτές, έχει και εκείνους που θεωρούν ότι «επκιάσαμεν τα δάνεια, ανεξαρτήτως ποσού, δεν είναι ανάγκη να τα πληρώσουμε ποτέ μας»- εκείνον, που δεν θα τον δικαιώσει ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, εκείνου θα του παραμείνει μοναδική του διέξοδος η αποζημίωση από το δικαστήριο, εάν κρίνει ότι τελικά, παρά την απόφαση όλων των προηγούμενων, δεν έπρεπε να ανασταλεί η εκποίησή του.

Καλά, δεν μας ικανοποιεί η προστασία των ενδιάμεσα δικαιωμένων από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο; Δεν θέλουμε να δώσουμε την αναστολή της εκποίησης της πρώτης κατοικίας ενός ανθρώπου που παίρνει ενδιάμεση δικαίωση από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο; Και έχει δίκαιο ο κ. Δαμιανού ότι ένεν δεσμευτική η απόφαση του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Ένεν δεσμευτική. Όμως, ο νόμος προνοεί ότι αυτό που δικαιώνεται αναστέλλεται η εκποίησή του, μέχρι να βγει η απόφαση του δικαστηρίου. Άρα, αν δικαιωθεί ο δανειολήπτης της πρώτης κατοικίας αξίας €350.000 ή ο δανειολήπτης επαγγελματικής στέγης αξίας €750.000, αν δικαιωθεί ξανά από το δικαστήριο, το ακίνητο αυτού του ανθρώπου είναι προστατευμένο. Δεν είμαστε όλοι εμείς που λέγαμε ότι θέλουμε να προστατέψουμε τους καλόπιστους και να βγάλουμε έξω από το σύστημα τους κακόπιστους; Ε, πού επήαν οι διακηρύξεις μας;

Και πρέπει να πω ότι η πρόταση νόμου, την οποία έχουμε ενώπιόν μας, που είναι πρόταση νόμου του Δημοκρατικού Κόμματος, της Δημοκρατικής Παράταξης και της ΕΔΕΚ, είναι πρόταση νόμου που αναστέλλει την εκποίηση του δικαιωμένου από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο δανειολήπτη. Εξού και την υπογράφουμε, εξού και την υποστηρίζουμε και καλούμε όλους να την υποστηρίξουν. Αλλά, λένε επίσης οι φίλοι μου από τη πλευρά της αριστεράς: «Το ειδικό δικαστήριο εν έχει νόημα», «το ειδικό δικαστήριο είναι ένας νόμος αχρειαστος» -πήρα και σημειώσεις- «το ειδικό δικαστήριο δεν θα γίνει, γιατί δεν έχουμε δικαστές». Συμπληρωματικός προϋπολογισμός τώρα ενώπιόν μας, τριάντα οκτώ θέσεις στη Δικαστική Υπηρεσία, φίλτατε Άριστε Δαμιανού. «Ασαφής», είπατε, «είναι ο ρόλος του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου». Το συζητήσαμε στην επιτροπή Οικονομικών. «Ασαφής ο ρόλος». Από τότε ξεκινά η προθεσμία των σαράντα πέντε ημερών; Από την ημερομηνία κατάθεσης των στοιχείων από το αδειοδοτημένο πιστωτικό ίδρυμα. Αυτή ήταν επισήμανση που ήρθε από την πλευρά της Δημοκρατικής Παράταξης, αν δεν απατώμαι. Μπορούμε, εάν θέλουμε, να βρίσκουμε λόγους και δικαιολογίες, γιατί να μην ψηφίσουμε αυτά τα νομοσχέδια. Αν θέλουμε πολιτικά επιχειρήματα, για να πλήξουμε μία κυβέρνηση, η οποία φέρνει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο, μπορούμε να το κάνουμε, αλλά χωρίς όμως να επικαλούμαστε πράγματα τα οποία δεν ισχύουν.

Δεν είναι η πρώτη φορά που περιλαμβάνεται σε κυβερνητικό νομοσχέδιο αυτό το δικαίωμα, που προστατεύει τον κόσμο που επικαλείται καταχρηστικές ρήτρες; Δεν είναι για πρώτη φορά που έχουμε κυβερνητικό νομοσχέδιο που περιλαμβάνει αυτούς οι οποίοι έχουν τερματισμένα δάνεια; Δεν είναι για πρώτη φορά που έχουμε νομοσχέδιο που περιλαμβάνει αυτούς που βρίσκονται μεσούσης μιας δικαστικής διαδικασίας και δεν τους αφήνουμε με μοναδική επιλογή να τρέχουν στα δικαστήρια και με μοναδική επιλογή την αποζημίωση -με μεγάλο κόστος βεβαίως για τους ιδίους- αυτούς που πηγαίνουν στα δικαστήρια για τα δικηγορικά έξοδα; Δεν είναι η πρώτη φορά που δίνουμε αυτό το πλέγμα στους δανειολήπτες;

Λοιπόν, αν θέλουμε να είμαστε δίκαιοι, αν θέλουμε να είμαστε όντως κοινωνικά ευαίσθητοι, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι δεν γίνεται ένα σωστό πρώτο βήμα: γίνεται για πρώτη φορά ένα τεράστιο άλμα. Ο αντίποδας, η εναλλακτική επιλογή είναι στην ουσία που διέπεται από τη φιλοσοφία των τροπολογιών των άλλων κομμάτων που έχουν κατατεθεί, η εναλλακτική εισήγηση είναι να αναστείλουμε όλες τις εκποιήσεις με τον άλφα ή βήτα τρόπο. Να αναστείλουμε όλες τις εκποιήσεις -εγώ το δέχομαι- να πάμε όλοι μας να αναστείλουμε όλες τις εκποιήσεις, αλλά, την ώρα που θα το κάμνουμε, θέλω κάποιος να μου πει πού θα βρούμε τα δισεκατομμύρια που θα χρειαστούμε για κεφάλαια. Θέλω κάποιος να μου πει πού θα βρούμε τα δισεκατομμύρια για την εκτόξευση των επιτοκίων των συνεταιρών δανειοληπτών, που πληρώνουν σήμερα τις δανειακές τους συμβάσεις. Πού θα βρούμε όλα αυτά τα λεφτά; Και πού θα βρούμε και τα εκατομμύρια, δισεκατομμύρια, για να βοηθήσουμε τον κόσμο που σήμερα για πρώτη φορά, και ιδιαίτερα τα νέα ζευγάρια, πάν και αιτούνται να κάνουν ένα νέο δάνειο, που δεν θα τους δίνει κανένας δάνειο. Θέλω κάποιος να μου πει πού θα βρούμε το σπίτι που θα είναι

γεμάτο με πεντακοσάευρα, για να υλοποιήσουμε κατά τα άλλα πολιτικές που είναι πολύ ωραίες να τις ακούμε, καταστροφικά οικονομικές, εάν τις εφαρμόσουμε.

Όποταν, κυρία Πρόεδρε, εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πάντοτε είμαστε ταγμένοι να υπηρετούμε το καλό του κοινωνικού συνόλου με κοινωνική ευαισθησία γι' αυτούς που το χρειάζονται, να προστατεύουμε τη μεσαία τάξη και αυτούς που επιλέγουν συνετά να δανείζονται για τη στέγασή τους ποσά σε αυτή την περίπτωση των €350.000 και όχι για τις βίλες των εκατομμυρίων. Και με αυτό τον τρόπο θα πορευτούμε και στο μέλλον και είμαστε ιδιαίτερα ευτυχείς, γιατί έχουμε μία κυβέρνηση και ένα Υπουργείο Οικονομικών που διέπεται ακριβώς από αυτή τη φιλοσοφία. Προστατεύουμε τους συνετούς δανειολήπτες, όμως δεν προστατεύουμε εκείνους οι οποίοι θέλουν να ξεγελάσουν το σύστημα ή εκείνους που μπορεί εύκολα από αυτό το βήμα με οικονομικούς όρους να τάζουν λαγούς με πετραχήλια, όταν έρθει μετά όμως ο λογαριασμός, διαμαρτύρονται για την αδικία, ξεχνώντας ότι αυτή την αδικία μπορούσαν κάλλιστα να την είχαν αποφύγει.

Για αυτούς και όλους τους άλλους λόγους, που έχω αναφέρει πιο πάνω, κυρία Πρόεδρε, εμείς θα υπερψηφίσουμε και τα δύο νομοσχέδια. Καλούμε όλους τους συναδέλφους να υπερψηφίσουν και τις δύο προτάσεις νόμου. Τελειώνω, λέγοντας το εξής, κάτι που πρέπει όλοι να έχουμε υπόψη μας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που εδόθησαν στην επιτροπή Οικονομικών, το 90% των μη εξυπηρετούμενων δανείων αφορούν αυτά τα δάνεια πρώτης κατοικίας αξίας μέχρι €350.000. Αν δεν είναι αυτούς που θέλουμε να προστατέψουμε ή αν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε το εναπομείναν 10% ως δικαιολογία, τότε να είμαστε ειλικρινείς και να το πούμε από αυτό το βήμα. Εμείς θεωρούμε ότι αυτούς πρέπει να προστατέψουμε, αυτοί προστατεύονται με τα κυβερνητικά νομοσχέδια, αυτοί προστατεύονται περαιτέρω με τις δύο προτάσεις νόμου ΔΗΚΟ-ΔΗΠΑ-ΕΔΕΚ και νομίζω ότι όλα τα υπόλοιπα είναι ανέφικτα, επικίνδυνα και σίγουρα δεν προστατεύουν ούτε βοηθούν αυτούς που κατά τα άλλα διακηρύττουν ότι θέλουν να προστατεύσουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, κυρία Ερωτοκρίτου. Είστε στα έντεκα λεπτά. Απομένουν πέντε λεπτά για το Δημοκρατικό Κόμμα.

Θέλετε, κύριε Παπαδόπουλε, να κάνετε παρέμβαση;

Πολύ ωραία.

Τώρα, γιατί απομένουν δύο ομιλητές, ένας από τον Δημοκρατικό Συναγερμό και ένας από το ΑΚΕΛ. Άρα, τώρα θα πρέπει να κάνετε τη δική σας παρέμβαση.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Μα, γιατί έτσι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, γιατί έτσι, κύριε Κουλία.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Κουλία)

Ε, αφού είναι τα μεγαλύτερα κόμματα, θα μείνουν στο τέλος.

Ελάτε, κύριε Νικόλα.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ακόμα ζούμε τις επιπτώσεις της καταστροφής του 2013. Και είναι οι θυσίες του λαού μας που έχουν οδηγήσει στην ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας και φυσικά και του τραπεζικού συστήματος. Αλλά φυσικά, αναγνωρίζουμε ότι το πρόβλημα των εκποιήσεων, που αποτελεί απότοκο εκείνης της καταστροφής, παραμένει. Ζούμε δυστυχώς σήμερα τις επιπτώσεις εκείνων των λανθασμένων και των καταστροφικών αποφάσεων που οδήγησαν την οικονομία, τη χώρα και το τραπεζικό σύστημα στη χρεοκοπία. Και το πρόβλημα των εκποιήσεων ήταν και είναι ένα από τα πιο περίπλοκα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία. Για δέκα χρόνια δεν είχε λυθεί! Σήμερα παρουςιάζεται μία λύση από την κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη και εμείς θεωρούμε ότι είναι μία καλή λύση. Θέλω πρωτίστως να ευχαριστήσω τον έντιμο Υπουργό Οικονομικών, αλλά και την επιτροπή Οικονομικών της Βουλής για τη σκληρή δουλειά που έφερε αποτέλεσμα, που έφερε αυτές τις προτάσεις που έχουμε σήμερα ενώπιόν μας και έχουμε πλέον ενώπιόν μας μια ολοκληρωμένη πρόταση, μία δέσμη μέτρων, μία δέσμη οκτώ μέτρων αντιμετώπισης του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, που είναι, όπως είπα προηγουμένως, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της κοινωνίας και της οικονομίας.

Πέρα από τα νομοσχέδια που έχουμε σήμερα μπροστά μας, έχει ξεκινήσει και υλοποιείται το σχέδιο «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», έχουμε την αύξηση του προσωπικού του Γραφείου του Χρηματοοικονομικού

Επιτρόπου, τη μελέτη για την επαναπροκήρυξη του νέου σχεδίου «Εστία», που, αντιλαμβάνεστε, πρέπει να γίνει διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να υλοποιηθεί και να ανακοινωθεί η διευκόλυνση της ανταλλαγής ακινήτων έναντι χρέους, η υποχρέωση πληροφόρησης προς τους δανειολήπτες και η υπεύθυνη δήλωση από εγκεκριμένο λογιστή για το ύψος του χρέους, πριν να προχωρήσει οποιαδήποτε διαδικασία εκποίησης. Και σήμερα ενώπιόν μας έχουμε το Ειδικό Δικαστήριο και τη σημαντική διεύρυνση των εξουσιών του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου και θεωρούμε ότι αυτή η δέσμη μέτρων, αλλά ιδιαίτερα οι προτάσεις που έχουμε σήμερα ενώπιόν μας πετυχαίνουν μία ισορροπία μεταξύ της προστασίας των καλόπιστων δανειοληπτών και με αυτές τις προτάσεις επιτυγχάνεται ο στόχος αποτροπής της κατάχρησης από κακόπιστους δανειολήπτες. Και τονίζω αυτό που λέχθηκε και προηγουμένως, ότι η προστασία που παρέχεται με αυτές τις κυβερνητικές προτάσεις είναι πιο διευρυμένη από προτάσεις νόμου, νομοθετικές ρυθμίσεις που είχε ψηφίσει η Βουλή στο παρελθόν. Γιατί πλέον με τη μέθοδο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου και τις σημαντικές εξουσίες που πλέον αναλαμβάνει, θα μπορεί να διευκρινίζεται το χρέος του δανειολήπτη από ειδικούς τεχνοκράτες που θα λειτουργούν στη βάση αυτού του θεσμού. Θα αναστέλλεται η διαδικασία εκποίησης, ενόσω εξετάζεται αυτή η αίτηση και, αν δικαιωθεί ο δανειολήπτης, ναι, θα μπορεί να αναστείλει και την εκποίηση σε δικαστική διαδικασία. Εάν δεν δικαιωθεί, προχωρά κανονικά η διαδικασία. Επιπρόσθετα, σημειώνω ότι αυτή η νέα διαδικασία δεν καλύπτει μόνο δάνεια για ακίνητα εκτιμημένης αξίας €350.000, αλλά καλύπτει και συμβάσεις όπου το αρχικό χρέος ήταν €350.000. Επιπρόσθετα, καλύπτει και δάνεια που έχουν ως υποθήκη επαγγελματική στέγη. Επομένως, με τις νέες εξουσίες που δίνουμε στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, καλύπτουμε το 90% των οικιστικών δανείων.

Επιπρόσθετα, θεωρούμε ότι αυτή η ρύθμιση είναι πολύ καλύτερη από την όποια καθολική και οριζόντια αναστολή των εκποιήσεων, γιατί οφείλουμε να σημειώσουμε μια μεγάλη αδυναμία μιας τέτοιας νομοθετικής ρύθμισης. Σε τέτοια περίπτωση, αν δεν υπάρχει διαδικασία διευκρίνισης του χρέους, απλά μεγαλώνει το χρέος του δανειολήπτη με την καθυστέρηση και στο τέλος θα πληρώσει μεγαλύτερο χρέος, θα του φαν περισσότερα ακίνητα, θα τα πληρώσουν οι εγγυητές του, μεγαλώνει με άλλα λόγια η ζημιά. Αντίθετα, με αυτή την πρόταση ενθαρρύνουμε μια γρήγορη εξώδικη διευθέτηση του χρέους, που ωφελεί τον δανειολήπτη πρώτα και κύρια. Ενδυναμώνουμε δηλαδή με αυτό τον τρόπο τα δικαιώματα του δανειολήπτη και, αν χρειάζεται αναστολή των εκποιήσεων μέσω της δικαστικής διαδικασίας, τότε αυτή η δυνατότητα του παρέχεται. Επιπρόσθετα, δίνεται η δυνατότητα σε συμπολίτες μας να προσφύγουν στον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, για να τους βοηθήσει με την αναδιάρθρωση του χρέους τους, κάτι που δεν υπήρχε προηγουμένως.

Επομένως, κυρία Πρόεδρε, με τη σημερινή ψήφιση υλοποιούνται τα επτά από τα οκτώ μέτρα που είχε ανακοινώσει η κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη. Εκκρεμεί πλέον μόνο το νέο σχέδιο «Εστία». Μετά από δέκα χρόνια επιλύεται το πρόβλημα των εκποιήσεων, ένα από τα πιο περίπλοκα προβλήματα που αντιμετώπισε ποτέ η κυπριακή οικονομία και η κοινωνία, και η επιλογή που έχουμε ενώπιόν μας σήμερα δεν είναι μεταξύ των εκποιήσεων και της αναστολής των εκποιήσεων. Η επιλογή που υπάρχει ενώπιον αυτής της Βουλής σήμερα είναι ποιοι στέκονται με τους καλόπιστους δανειολήπτες και ποιοι θέλουν να προστατεύσουν τους κακόπιστους δανειολήπτες. Αυτή είναι η ερώτηση που θα τεθεί ενώπιον του σώματος. Εμείς, κυρία Πρόεδρε, στεκόμαστε με τους καλόπιστους. Δεν θέλουμε να προστατεύσουμε κακόπιστους δανειολήπτες που θέλουν να καταχραστούν του συστήματος. Προστατεύουμε τους ευάλωτους δανειολήπτες. Αυτή η κυβέρνηση έδωσε τη λύση! Αυτή η Βουλή σήμερα πρέπει να την ψηφίσει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Παπαδόπουλε.

Ο κ. Λουκαΐδης στο βήμα.

Έχετε επτά λεπτά σύνολο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Τέσσερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέσσερα.

Ελάτε. Ωραία.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κάθε φορά που βγαίνω στο βήμα, για να τοποθετηθώ για τα θέματα των εκποιήσεων, επαναλαμβάνω ότι είμαστε στο ίδιο έργο θεατές ή σε παραπλήσιό του.

Θέλω να ξεκινήσω από εκεί που τέλειωσε ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος. Ποιος εξυπηρετεί τι τελικά; Γιατί εμάς αποκλειστικό κριτήριο και κίνητρό μας είναι να εξυπηρετήσουμε τον λαό μας, τους πολίτες, την οικονομία. Και ερωτούμε ακόμα μια φορά: Οι πλέον καλόπιστοι δανειολήπτες -ακόμα δεν ακούσαμε ποιοι είναι οι κακόπιστοι- ποιοι είναι και πόσοι είναι; Αναμένουμε να οριστούν και να μας πουν ποιοι είναι ακόμα. Εδώ και μια δεκαετία ζητούμε να μάθουμε. Αναφέρομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Πρόεδρε, σε εκείνους που δεν έχουν μια καθυστερημένη δόση, πληρώνουν κανονικά τις δόσεις των δανείων τους, δεν έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια

τζιαι πάνω στις ράσιες τους οι τράπεζες θα κάμουν σίλια εκατομμύρια κέρδος. Είτε είναι εργαζόμενοι είτε είναι νοικοκυριά είτε είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις -και είναι το 98% των επιχειρήσεων- είτε είναι επιχειρήσεις.

Έχετε καμία διάθεση -ξαναρωτούμε- έχετε καμία διάθεση γι' αυτούς, οι οποίοι δεν σας ενδιαφέρουν -διότι το μόνο που σας ενδιαφέρει είναι τα κέρδη των τραπεζών και να συνεχίσουν να τα κάμουν- να πάρουμε μέτρα, ώστε να τερματιστούν αυτές οι πολιτικές ασυδοσίας των τραπεζών; Που ουσιαστικά, επαναλαμβάνω, έν' 'πού το αίμα του λαού μας που βκαίνουν τούντα κέρδη τζιαι επηρεάζουν αρνητικότερα και την ίδια την οικονομία. Δεν έχετε αυτή τη διάθεση, διότι το κίνητρό σας είναι να προστατεύσετε τα συμφέροντα των τραπεζιτών. Αυτό κάμνετε εδώ και πάνω από μια δεκαετία. Και βάζετε σε δεύτερη μοίρα φτωχούς συγγενείς, όλους τους υπόλοιπους.

Λυπούμαι, πραγματικά λυπούμαι! Διότι υπάρχουν τεκμήρια και, ξέρετε, τεκμήριο της αλήθειας κατά κανόνα είναι τελικά το αποτέλεσμα κάθε πολιτικής. Και ευχόμαστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτά που θα ψηφιστούν πλειοψηφικά ή τζιαι ομόφωνα ενδεχομένως σήμερα, πραγματικά να αλλάξουν το τοπίο. Ξέρετε, εδώ και έντεκα χρόνια ουσιαστικά αυτή η χώρα στροβιλίζεται γύρω από τη δίνη της τραπεζικής κρίσης. Θυμούμαι χαρακτηριστικά, όταν πριν τέσσερα χρόνια ρωτούσα τον νυν Κεντρικό Τραπεζίτη, όταν απειλούσε και πάλι, εκβίαζε ή προειδοποιούσε -όπως θέλετε πέτε το- «μα, κινδυνεύει η χρηματοοικονομική σταθερότητα». Τζιαι ερώτησά τον στην επιτροπή Οικονομικών: «Πότε εννά σταματήσουμε να κινδυνεύουμε τζιαι εννά συζητήσουμε πραγματικά πώς προστατεύουμε, διασφαλίζοντας αναφαίρετα δικαιώματα των δανειοληπτών, τζιαι δεν θα μας απειλείτε ή δεν θα απειλούμαστε με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα τζιαι τη διακινδύνευσή της;». Τζιαι είπεν μου -ήταν έτσι τζιαιρός- είπεν μου: «Ως του χρόνου, το Πάσχα περίπου». Επεράσαν τέσσερα χρόνια! Οι κίνδυνοι είναι εκεί και είναι και απόδειξη τι είναι που κατέστρεψε την οικονομία. Όσο και αν κάπιοι συνεχίζουν να ψεύδονται και να διαστρεβλώνουν σήμερα τους λόγους όλοι στο εξωτερικό, στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξέρουν ποιο είναι το πρόβλημα. Έν' δαμαί ενώπιόν μας και συζητούμεν το και πάλι, γιατί τα μη εξυπηρετούμενα είναι εκεί αλλά στις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων περισσότερο και λιγότερο στις τράπεζες.

Τζιαι μια τζιαι μιλώ για διαστρέβλωση... Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μα, εν τόσο δύσκολο να μας απαντάτε σε αυτά που λέμε τζιαι να μεν τα διαστρεβλώνετε, για να μπορείτε να μας σχολιάσετε; Ζητήσαμε εμείς ποτέ να ανασταλούν πλήρως οι εκποιήσεις; Εζητήσαμεν...

(Μη ευκρινή σχόλια από κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου)

Εντάξει, κυρία Ερωτοκρίτου, επειδή εσείς απαντάτε, το να διασφαλίσουμε αυτό που υπέγραφε η πλειοψηφία της Βουλής πέρσι τον Ιούλη, ότι θα προσφύγει κάποιος στη δικαιοσύνη και, αφού πείσει το δικαστήριο ότι υπάρχουν παράνομες καταχρηστικές χρεώσεις, μπορεί να αναστείλει την εκποίηση, αν είναι θέση για συνολική απαγόρευση των εκποιήσεων, ο καθένας μπορεί να το κρίνει. Εγώ λέω είναι ένα τεράστιο ψέμα και μια διαστρέβλωση της πραγματικότητας. Τζιαι, ξέρετε, θα το πω τζιαι τούτο! Δεν ξέρω αν εκάμαμεν σωστά ή λάθος! Και πάλι κριτήριο της αλήθειας είναι το αποτέλεσμα. Έν' αλήθεια ότι, όταν ήρθε η νομοθεσία ενώπιόν μας για αλλαγή για τις εκποιήσεις, εψηφίσαμεν πίσω στο 2014. Έν' αλήθεια. Είχαμε εισαγάγει -γιατί θέλω να θυμίσω για όσους δεν θυμούνται- ότι ουσιαστικά, όπως λειτουργούσε το σύστημα μέχρι εκείνη τη στιγμή, απαγόρευε τις εκποιήσεις πλήρως και για όλους. Είτε πέντε δισεκατομμύρια μη εξυπηρετούμενα είσιες είτε οτιδήποτε.

Προστατεύσαμε τότε μέσα από τη νομοθεσία όμως εγγυητές, κύρια κατοικία, επαγγελματική στέγη, όλους εκείνους που έπρεπε να προστατεύσουμε τζιαι, ναι, εψηφίσαμεν τζιαι τη νομοθεσία, την τροποποίησή της τότε. Τζιαι θυμούμαι χαρακτηριστικά τον νυν Πρόεδρο να με ρωτά «μα, είνταλως τζιαι ψηφίσετε τζειντή νομοθεσία εσείς;» Εψηφίσαμεν, ναι. Υπήρχε όλο αυτό το πλαίσιο όμως που προστάτευσαν όλους όσους έπρεπε να προστατεύσουμε πλειοψηφικά τότε. Μαζί και το ΔΗΚΟ. Αφήκατέ μας μόνους μας, όταν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης τότε ανέφερε όλες εκείνες τις πρόνοιες που προστάτευσαν τον κόσμο. Και ξαναείπα από τούντο βήμα της Βουλής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι τους μόνους που καταφέραμε να προστατεύσουμε έκτοτε είναι τους εγκλωβισμένους αγοραστές και όχι πλήρως.

Λοιπόν, είμαστε ενώπιος ενωπίω και να θυμούμαστε και τα παλιά και τα σημερινά. Αλλάζει ουσιαστικά το τοπίο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Αυτό που είδαμε να συμβαίνει ήδη τα προηγούμενα χρόνια -μαζικές εκποιήσεις κύριας κατοικίας, μικρής επαγγελματικής στέγης, ξεσπίτωμα κόσμου, ανθρώπινες τραγωδίες να εξελίσσονται- θεωρείτε ότι τερματίζεται με αυτό που ψηφίζουμε σήμερα; Μακάρι να δικαιωθείτε! Μακάρι πραγματικά να δικαιωθείτε σ' αυτό που λέτε και το είπατε στον υπερθετικό βαθμό! Δυστυχώς, εκτιμούμε το αντίθετο. Ότι θα συνεχίσουμε να έχουμε τραγωδίες, θα συνεχίσουμε να έχουμε μαζικά ξεσπίτωμα κόσμου, οικογενειών, απλών ανθρώπων. Αν δικαιωθείτε, σε αντίθεση με το τι εσυνέβαινε μέχρι σήμερα, που δυστυχώς δεν εδικαιωθήκατε σε τίποτε από εκείνα τα οποία επροβλέπατε, αλλά με τραγικό τρόπο εδικαιωθήκαμε εμείς, αλλά, αν δικαιωθείτε τούτη τη φορά, θα αναγνωρίσουμε τη λάθος εκτίμηση.

Εδώ είμαστε! Ελέγατέ μας τα ίδια για το «Εστία». Υπήρξε δημόσια παραδοχή από όλους ότι απέτυχε. Ρωτώ: Ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος -και θα απευθύνουμε και επίσημα τούτο το ερώτημα- πόσες υποθέσεις έβκαλε υπέρ των δανειοληπτών που αφορούν ιδιωτικές τράπεζες; Όχι τον συνεργατισμό. Να δούμε πόσες έννα βκάλει τωρά με τούντο πλαίσιο τζιαι με τούντη σύνθεση του συμβουλίου του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, που κυριαρχείται από τα τραπεζικά ιδρύματα, όπως πολύ καλά ξέρετε. Θα τα δούμε. Εμείς λέμε όμως -και να το ξεκαθαρίσουμε- και ένας συμπολίτης μας να ωφεληθεί, για μας έν' όφελος! Για να μην παρεξηγηθούμε! Και ένας! Τζιαι γι' αυτό, όπως τζιαι για το «Ενοίκιο Έναντι Δόσης», θα υπερψηφίσουμε, έστω τζιαι αν είναι πολύ

περιορισμένη η δεξαμενή των υποψηφίων που μπορούν να αξιοποιήσουν αυτό το σχέδιο, θα το υπερψηφίσουμε. Είναι τραγικά περιορισμένο το πεδίο εφαρμογής, όπως ήταν τραγικά περιορισμένο τζιαι το «Εστία», το οποίο κατέγραψε ουσιαστικά παταγώδη αποτυχία. Θα το ψηφίσουμε. Ε, δεν μπορούμε να ψηφίσουμε τα υπόλοιπα νομοσχέδια -έχει λεχθεί- γιατί δεν αλλάζουν ουσιαστικά το τοπίο. Εκείνο που θα έκαμνε διαφορά τζιαι θα επέφερε μια κάποια ισορροπία στη σχέση μεταξύ δανειολήπτη και πανίσχυρων τραπεζικών ιδρυμάτων ή εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων θα ήταν αυτό που καταψηφίσατε ουσιαστικά, ακόμα μια φορά, μη αποδεχόμενοι να τοποθετηθεί έστω ενώπιον της Βουλής, μη αποδεχόμενοι να συζητηθεί με τη διαδικασία του κατεπείγοντος.

Η κατάληξη, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή ολοκληρώθηκε ο χρόνος, είναι εκ νέου μακάρι να διαψευστούν οι φοβίες μας, οι ανησυχίες μας και μακάρι να μη δούμε στις επόμενες εβδομάδες και μήνες μαζικό ξεσπίτωμα κόσμου. Αν όντως αποφευχθεί, θα αναγνωρίσουμε το δικό μας το λάθος και θα επικροτήσουμε αυτό που σήμερα γίνεται. Αν γίνει αυτό που φοβόμαστε ότι θα συνεχίσει να γίνεται όμως, ελπίζω ότι θα έχετε αντιστοίχως τη δύναμη για μια ακόμη φορά να παραδεχτείτε το λάθος. Εν περιμένω ότι εννά παραδεχτείτε ότι τα όρια της φαντασίας σας φτάνουν ως τζιαιμαί που ξεκινούν τα συμφέροντα των τραπεζών. Διότι ως τζιαιμαί παν τα όρια της φαντασίας σας, για την οποία έγινε τζιαι λόγος πριν από λίγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Χάρης Γεωργιάδης.

Έχετε δεκαξίμισι, δεκαεπτά λεπτά. Μια χαρά.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η εύρυθμη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος σε κάθε οικονομία είναι ζωτικής σημασίας. Δεν μπορεί να λειτουργήσει μια σύγχρονη οικονομία χωρίς ένα υγιές τραπεζικό σύστημα, καμιά οικογένεια δεν θα μπορούσε να χτίσει το σπίτι της, καμιά επιχείρηση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιήσει τα σχέδιά της. Από την άλλη, όταν ένα τραπεζικό σύστημα εκτροχιαστεί, τότε μπορεί να παρασύρει ολόκληρη την οικονομία μίας χώρας εις την κατάρρευση.

Το 2002 το σύνολο των δανείων στην οικονομία της Κύπρου ήταν €21 δις. Δέκα χρόνια μετά, το 2012, το σύνολο των δανείων είχε φτάσει τα €72,5 δις. Μέσα σε δέκα μόνο χρόνια αυξήθηκε ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός τρεις, τρεισήμισι φορές. Η οικονομία προφανώς εκείνη την περίοδο έτρεχε, έτρεχε. Χτίζονταν σπίτια, οι επιχειρήσεις επεκτεινόταν, υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Το καύσιμο της ανάπτυξης όμως ήταν αυτός ο υπερβολικός, ο αλόγιστος δανεισμός. Και δεν ήταν μόνο οι διαδικασίες παραχώρησης των δανείων χαλαρές και προβληματικές, ήταν και οι διαδικασίες είσπραξης. Ένα νομοθετικό πλαίσιο απηρχαιωμένο και αναποτελεσματικό, νομοθεσίες σε κάποιες περιπτώσεις από την εποχή της αποικιοκρατίας, η έννοια των μη εξυπηρετούμενων δανείων ήταν άγνωστη. Όταν ένα δάνειο έμενε απλήρωτο, εμμενίζετον ο χρόνος και ξεκινούσε ξανά. Κάπως έτσι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λόγω αυτών των πολύ σοβαρών τραπεζικών προβλημάτων μαζί με τα σοβαρά επίσης προβλήματα των δημόσιων οικονομικών εκείνης της περιόδου, εφτάσαμε στη χρεοκοπία. Το τίμημα αυτής της αλόγιστης πορείας λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος το πλήρωσαν οι καταθέτες, πάρα πολλοί ξένοι, αλλά και πολλοί συμπολίτες μας, οι νοικοκυραίοι αυτού του τόπου, οι νούσιμοι, εγώ θα έλεγα, συμπολίτες μας και επιχειρηματίες που δεν είχαν επεκταθεί ποτέ παραπάνω απ' ό,τι έπρεπε, που είχαν εμπιστευτεί τις οικονομίες τους στις τράπεζές μας. Αυτή την υπερβολική προσωπική επέκταση του υπερδανεισμού την επλήρωσε ο κόσμος, ο καταθέτης που δεν έφταιξε σε τίποτα.

Συζητούμε για άλλη μια φορά για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα σήμερα αυτά τα ζητήματα και δεν άκουσα κουβέντα για τους καταθέτες, που είναι αυτοί στο κάτω κάτω που με τις καταθέσεις τους επιτρέπουν στις τράπεζες να δίνουν δάνεια και να κινείται η οικονομία. Δέκα χρόνια μετά, ακούγοντας τζιαι κάποια πράγματα που και σήμερα έχουν επαναληφθεί, δεν είμαι βέβαιος αν όλοι έχουμε μάθει από τα λάθη του παρελθόντος. Δεν είμαι βέβαιος αν συνειδητοποιούμε όλοι ότι τα δάνεια κατά κανόνα, μικρά ή μεγάλα, στεγαστικά ή επιχειρηματικά, σιδήποτε δάνειο και να είναι πρέπει να εξοφλείται, επειδή ακριβώς προέρχεται από τις καταθέσεις των συμπολιτών μας.

«Υπάρχει δικαίωμα στη στέγη», άκουσα. Καλά, υπάρχει δικαίωμα στη δωρεάν στέγη; Αν υπάρχει ζήτημα στεγαστικής πολιτικής, το κράτος στο πλαίσιο της κοινωνικής του πολιτικής θα το φροντίσει. Μα, λέει κανένας ότι κάποιος πρέπει να απολαμβάνει στέγη την οποία δεν επλήρωσε; Καλά, οι άλλοι συμπολίτες μας που πασχίζουν, πιέζονται για να πληρώσουν τις δόσεις τους είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας; Οι συμπολίτες μας που νιώθουν ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν ιδιόκτητη στέγη τζιαι πληρώνουν ενοίκιο είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας; Μα, εδώ άκουσα να λέγεται σήμερα από το ΕΛΑΜ ότι δεν πρέπει καν να υπάρχουν όρια. Δηλαδή και τα δάνεια των εκατομμυρίων τα απλήρωτα τζιαι τα σπίτια των πολλών εκατοντάδων χιλιάδων τα απλήρωτα να παραμείνουν εκεί ανενόχλητα. Τζιαι μας προβληματίζει το γεγονός, οι ξεκάθαρες αναφορές του Υπουργού Οικονομικών, που και σήμερα από αυτό το βήμα προ ολίγου επανέλαβε με έντονο τρόπο, ότι τα

νομικά κωλύματα, τα εμπόδια στη λειτουργία του πλαισίου εκποιήσεων τελικά μπορεί να αποσταθεροποιήσουν την ίδια την οικονομία. Να μην εισακούεται ο υπουργός και από κόμματα της συμπολίτευσης. Άκουσα σήμερα επίσης να λέγεται ότι σήμερα επιλέγουμε στρατόπεδο· είτε είμαστε με τις τράπεζες είτε είμαστε με τον κόσμο.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εάν υπάρχει σήμερα μια επιλογή στρατοπέδου, είναι μεταξύ της υπευθυνότητας και της δημαγωγίας. Υπάρχει περιθώριο βελτίωσης στο νομοθετικό πλαίσιο το συγκεκριμένο και τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος για τις εκποιήσεις; Βεβαίως υπάρχει και έχουν γίνει κατά διαστήματα βελτιώσεις. Είναι, σήμερα αυτό που έχουμε μπροστά μας βήμα βελτίωσης; Είναι, είναι πράγματι. Δεν πρέπει όμως να το παρουσιάζουμε ότι είναι η τέλεια λύση στο πρόβλημα, που εδώ και δέκα χρόνια άκουσα να λέγεται είναι εκεί και σήμερα εβρήκαμε την τέλεια λύση. Δεν εβρήκαμε τη λύση σήμερα και δεν θα εξαφανιστεί το πρόβλημα, σας διαβεβαιώνω, ούτε βεβαίως θα γίνει αυτό που ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ ανέφερε, να ξεκινήσουν δηλαδή ξαφνικά, επειδή θα ψηφιστούν σήμερα αυτά που θα ψηφιστούν, μαζικές εκποιήσεις. Ούτε το ένα θα γίνει ούτε το άλλο θα γίνει. Δεν πρέπει να καλλιεργούμε ούτε φοβίες ότι θα υπάρξουν μαζικές εκποιήσεις ούτε και υπερβολικές προσδοκίες να δημιουργούμε στους δανειολήπτες, ότι τους έχουμε φέρει ξαφνικά την τέλεια λύση. Είναι ένα βήμα που βελτιώνει κάπως τα πράγματα και η θέση αρχής του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι στηρίζουμε κάθε βήμα, κάθε μέτρο το οποίο έχει μελετηθεί και κρίνεται ότι είναι ασφαλές από τις αρχές, από την κυβέρνηση, από το Υπουργείο Οικονομικών, από την Κεντρική Τράπεζα. Αυτή ήταν η θέση μας πάντοτε, αυτή είναι η θέση μας και σήμερα. Και δεν μεταβάλλεται τούτη η υπεύθυνη, θεωρώ, στάση από το εάν η δική μας η παράταξη βρίσκεται στην κυβέρνηση ή βρίσκεται στην αντιπολίτευση.

Άρα, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τις προτάσεις, ως έχουν διαμορφωθεί, μέσα από μια μακρά τζιαι επίπονη διαδικασία... Σ' αυτό το σημείο, επειδή βλέπω στο βάθος της αίθουσας τζιαι τους λειτουργούς της επιτροπής Οικονομικών, να τους ευχαριστήσω, επειδή τις δικές μας, έτσι προβληματικές διαδικασίες ανέλαβαν να τις ξελασπώσουν με τη δική τους τη δουλειά. Εν πάση περιπτώσει, ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσει τα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου, όπως έχουν διαμορφωθεί μέσα απ' αυτή τη διαδικασία, χωρίς, επαναλαμβάνω, να θεωρούμε ότι πραγματοποιείται ένα σπουδαίο βήμα που ως διά μαγείας θα επιλύσει τα προβλήματα. Όχι μόνο δεν θα ψηφίσουμε τις τροπολογίες, αλλά, αν περάσουν οι τροπολογίες, αν εγκριθούν οι τροπολογίες, εισακούοντας τζιαι αυτά που η κυβέρνηση υποδεικνύει, αλλά και η Κεντρική Τράπεζα προειδοποιεί, σας το λέω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν θα μπορεί να στηρίξει τίποτε.

Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε, ξανά με μία αναφορά στην ανάγκη να διασφαλίσουμε μία σωστή, σταθερή λειτουργία του τραπεζικού μας συστήματος. Πρέπει να σταματήσει τούτη η συνεχής, η επαναλαμβανόμενη διαδικασία που προκαλεί αβεβαιότητα στην οικονομία μας. Θέλουμε ένα ασφαλές, υγιές, σταθερό τραπεζικό σύστημα όχι για τις τράπεζες αλλά για τους συμπολίτες μας, για τον κόσμο, για τους καταθέτες κυρίως, για τους συνεπείς δανειολήπτες και αυτούς που προσπαθούν να είναι συνεπείς προς τις υποχρεώσεις τους και για το καλό της οικονομίας μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση και προχωράμε ευθύς αμέσως...

Κυρία Ερωτοκρίτου, διαδικαστικό; Γιατί δεν έχετε καθόλου χρόνο.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Έχετε δίκαιο, θα καταχραστώ την υπομονή σας και την υπομονή των συναδέλφων. Μεγάλη μου παράλειψη, με υπενθύμισε ο κ. Γεωργιάδης. Σε όλη αυτή τη διαδικασία οφείλουμε ιδιαίτερες ευχαριστίες στη γραμματεία της επιτροπής Οικονομικών, τον κ. Πηλείδη, τον κ. Κωνσταντίνου και την κ. Κουσιάππα, καθώς και στους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες όλων των κομμάτων, που όντως ετράβηξαν πολλών φόρτο, που εμείς τους εδημιουργήσαμεν, και θέλω να τους ευχαριστήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το επιτρέψω και έχετε απόλυτο δίκαιο, γιατί πραγματικά υπερέβησαν εαυτόν και στήριξαν τους συναδέλφους, τις συναδέλφισσες, γιατί η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών, πρέπει να πω και να αναγνωρίσω και εγώ η ίδια προσωπικά, δούλεψε πάρα πολλές ώρες και πολλές μέρες, όχι μόνο γι' αυτό το επίμαχο νομοσχέδιο, αλλά, όπως συνεχίζουν να πράττουν, και για τους προϋπολογισμούς τους οποίους θα ψηφίσουμε και θα συζητήσουμε την επόμενη εβδομάδα.

Διαδικαστικό, κύριε Σιζόπουλε;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Μαρίνο Σιζόπουλο)

Μα, δεν έχετε χρόνο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, σας ερώτησα προηγουμένως, όταν βγήκα στο βήμα, αν αξιοποίησα τα δέκα μου λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είστε στα δώδεκα λεπτά. Μιλήσατε δώδεκα λεπτά, δεν αφήσατε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Μα, αφού σας είχα πει εγώ ότι θα μιλήσω στα όρια των δέκα μου λεπτών και από και πέρα επιφυλάσσομαι για τη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, μα, δεν έμεινε χρόνος. Δεν φταίω αν εξαντλήσατε τον χρόνο σας.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Δικαιούμαι ένα λεπτό. Αφού δικαιούμαι ένα λεπτό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δώσω σε σας, θα δώσω σε όλους και θα μπορούμε ξανά στη συζήτηση.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι. Από τη στιγμή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι κάτι το οποίο δεν έχετε αναφέρει προηγουμένως;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Μισό λεπτό, κυρία Πρόεδρε. Από τη στιγμή που αφήνονται αιχμές σε βάρος μας, δεν μπορώ να τις αφήσω χωρίς να τις απαντήσω. Γιατί αυτή τη στιγμή ουσιαστικά εμείς έχουμε εμφανιστεί ότι είμαστε ανεύθυνοι, γιατί επιχειρούμε στην ουσία με κάποιες τροπολογίες να βελτιώσουμε το σύστημα. Θέλω ένα λεπτό να δώσω απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε πρόεδρε, είχατε την ευκαιρία... Νομίζω ο καθένας έβαλε τις θέσεις του, τις επεξήγησε, μην ανοίξουμε τώρα την ίδια συζήτηση.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, διαφωνώ. Είναι η πρώτη φορά που θα διαφωνήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν πειράζει.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Εμείς δεν εθίξαμε κανέναν, δεν αναφερθήκαμε σε κανέναν. Το να αποκαλούμαστε όμως ανεύθυνοι, γιατί θέλουμε να βελτιώσουμε ένα νομοσχέδιο για το οποίο παλεύουμε από το 2017...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, κύριε Σιζόπουλε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

...το θεωρώ ότι αυτό είναι απαράδεκτο και νομίζω ότι το ένα λεπτό το δικαιούμαι. Ένα λεπτό, ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, εμιλήσατε ήδη δύο λεπτά.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Εμίλησα διαδικαστικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, κύριε Σιζόπουλε, ξέρω ότι είστε απόλυτα συνεργάσιμος, θα μου επιτρέψετε να το χειριστώ. Δεν θα επιτρέψω δευτερολογίες, έχει λήξει ο χρόνος και θέλω να είμαι δίκαια με όλους.

Ούτε σε σας, κύριε Παπαδούρη, ούτε στους υπόλοιπους που ψηλώνετε χέρι. Υπομονετικά περιμένω τόση ώρα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Μισό λεπτό...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ούτε για μισό.

Προχωράμε στην ψήφιση. Είναι κάτι διαδικαστικό;

Εν θα μιλάτε τζιαι σεις δκυο λεπτά. Τι;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Όχι, κυρία Πρόεδρε, ένα πράμα είναι. Εσυμφωνήσαμεν χρόνους, δέκα συν δύο. Έχω μετρημένα έντεκα, έχω ακόμα ένα λεπτό, το οποίο θέλω να το εκμεταλλευτώ. Τούτο εσυμφωνήθηκεν! Εσυμφωνήθηκεν ή εν εσυμφωνήθηκεν, Πρόεδρέ μου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδούρη, δεν βοηθάτε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Προνοητικά εκράτησα το ένα λεπτό, το οποίο δικαιούμαι να χρησιμοποιήσω. Είναι καταγραμμένο έντεκα λεπτά και έχω δέκα συν δύο.

Αν θέλετε, Πρόεδρε, αν δεν θέλετε... Ό,τι προτιμάτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πραγματικά, δεν βοηθάτε καθόλου τη διαδικασία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Πρόεδρε, θα σας βοηθήσω. Θα τα αναφέρουμε έξω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξε η συζήτηση. Πάμε στην ψήφιση.

Είναι δυόμισι η ώρα, έχουμε ακόμα σαράντα πέντε προτεινόμενα νομοθετήματα, συνάδελφοι. Σαράντα πέντε!

Θα προχωρήσουμε στην ψήφιση, νομίζω εξαντλήθηκε η συζήτηση. Δεν στερήθηκε ο λόγος από κανέναν.

Θα με συγχωρέσει ο κ. Σιζόπουλος.

Και πάμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Θα πάμε με ανάταση χειρός. Να είστε προσεκτικοί και προσεκτικές.

Προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 3 νομοσχεδίου, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Δεν έχουμε τροπολογίες στο υπ' αριθμόν 3.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Ησυχία, παρακαλώ!

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Είναι ομόφωνο. Άρα, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή. Τα άρθρα εγκρίνονται.
Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες, πόσοι ψηφίζουν υπέρ για το σύνολο του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν...

Τι θέλετε, κύριε Λουκαΐδη;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη)

Ξέρω ότι είναι μαζί. Μη συζητάμε δέκα λεπτά. Αφού, αν είναι το ίδιο, θα προχωρήσουμε αμέσως. Μπορεί κάποιος να θέλει να διαφοροποιηθεί. Δεν ξέρω τι θέλει να ψηφίσει ο καθένας.

Το υπ' αριθμόν 4 τιτλοφορείται «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023».

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις. Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 5 νομοσχεδίου, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί

Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δεν υπάρχει κάποιος που διαφωνεί, κυρία Πρόεδρε, για τα επόμενα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού, ώσπου να μιλήσετε, θα το ολοκληρώσω. Αφήστε με να προεδρεύσω!

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Δεύτερη ανάγνωση για το υπ' αριθμόν 6 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 7 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις υπέρ. Ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Και προχωράμε τώρα στο υπ' αριθμόν 12 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

Εδώ θα θέσω πρώτα σε ψήφιση τις τροπολογίες του κ. Μαρίνου Σιζόπουλου και ακολούθως την προφορική τροπολογία του κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη.

Ναι, αλλά έν' λάθος που το ετοίμασαν οι υπηρεσίες. Πρώτα είναι η προφορική και ύστερα η γραπτή τροπολογία. Να είμαστε πιο προσεκτικοί παρακαλώ τις υπηρεσίες!

Πρώτα θα τεθεί λοιπόν η προφορική τροπολογία του κ. Πασιουρτίδη.

Με την προτεινόμενη τροπολογία -επιτρέψτε μου να το χειριστώ, κύριε Γεωργίου- σκοπεύεται η αναστολή της εκποίησης του ακινήτου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης τελικής δικαστικής απόφασης.

Σωστά, κύριε Γεωργίου; Βοηθάτε με, αν κάνω λάθος.

Ωραία, ψηφίζουμε.

Πόσοι ψηφίζουν, πόσες ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Ησυχία, παρακαλώ!

Είναι για να δούμε και τη χρησιμότητα του ηλεκτρονικού συστήματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είκοσι υπέρ.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και αποχές;

Καμία.

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Και πάμε τώρα στις τροπολογίες του κ. Σιζόπουλου για το υπ' αριθμόν 12 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Μαρίνο Σιζόπουλο)

Εντάξει, παράλειψή μου, έχετε δίκαιο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τροπολογίες του κ. Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα.

Τι θέλετε, κύριε Παπαδούρη;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ε, μα τι θέλω, Πρόεδρε; Απλά, για διόρθωση των πρακτικών, η προηγούμενη, παρ' όλο που δεν επέρασε, είναι κοινή τροπολογία! Εν τω μεταξύ, είναι του κ. Πασιουρτίδη, αντιπροσωπεύοντας το ΑΚΕΛ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε δίκαιο, δεν είναι μόνο του ΑΚΕΛ.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Λοιπόν, μη διαμαρτυρηθείτε μετά και θέλετε σύντμηση χρόνου! Θα τα διαβάσω όλα!

Λοιπόν, η τροπολογία η προφορική, η οποία έχει απορριφθεί, έχει κατατεθεί από τον βουλευτή κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και τον βουλευτή κ. Σταύρο Παπαδούρη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Και πάμε τώρα στις τροπολογίες του κ. Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα.

Υπάρχει διαφοροποίηση ή να τιςβάλω όλες μαζί; Είναι πέντε συνολικά οι τροπολογίες του κ. Σιζόπουλου. Υπάρχει διαφοροποίηση πρόθεσης ψήφου ή να τιςβάλω μαζί;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όλες μαζί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή είμαι σίγουρη ότι τις έχετε μελετήσει επαρκώς, δεν θα τις αναγνώσουμε, γιατί είναι μεγάλα κείμενα, και προχωράμε ευθύς αμέσως, με την άδειά σας, κύριε Σιζόπουλε, στην ψήφιση.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες του κ. Μαρίνου Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα για το νομοσχέδιο «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 2 του νομοσχεδίου, με το οποίο προστίθεται το νέο άρθρο 22Γ στον βασικό νόμο, ως ακολούθως:

1. Να αντικατασταθεί στο εδάφιο (1) του προτεινόμενου νέου άρθρου 22Γ η φράση «ανεξάρτητα από τις διατάξεις του άρθρου 28, το Ανώτατο Δικαστήριο σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ήθελε κρίνει αναγκαίο, δύναται να εκδώσει οδηγίες, ώστε Πρόεδρος Επαρχιακού Δικαστηρίου να ορίσει, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αριθμό δικαστών, οι οποίοι να εκδικάζουν διαφορές» (δεύτερη με όγδοη γραμμή), με την ακόλουθη φράση:

«τηρουμένων των γενικών ή ειδικών οδηγιών οι οποίες εκδίδονται από το Ανώτατο Δικαστήριο σε κάθε επαρχία, ορίζονται από Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 28, δικαστές οι οποίοι στο πλαίσιο του επαρχιακού δικαστηρίου στελεχώνουν Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοπιστωτικών Διαφορών και εκδικάζουν εντός εύλογου χρόνου διαφορές».

Σημειώσεις:

- α. Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται η τροποποίηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ώστε να ορίζονται από Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου δικαστές δυνάμει των υφιστάμενων διατάξεων του άρθρου 28, που προβλέπει την έκδοση οδηγιών από το Ανώτατο Δικαστήριο, οι οποίοι να στελεχώνουν Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοπιστωτικών Διαφορών και να εκδικάζουν εντός εύλογου χρόνου τις καθοριζόμενες στις πρόνοιες του νομοσχεδίου διαφορές.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.
2. Να προστεθεί στο εδάφιο (1) του προτεινόμενου άρθρου 22Γ, αμέσως μετά την παράγραφο (β), η ακόλουθη νέα παράγραφος:

«(γ) αναφορικά με κατόχους αξιογράφων πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία αποκτήθηκαν μέχρι και τον Μάρτιο του έτους 2012:».

Σημειώσεις:

- α. Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται η προσθήκη στο νομοσχέδιο πρόνοιας, ώστε οι δικαστές οι οποίοι ορίζονται από Πρόεδρο Επαρχιακού Δικαστηρίου, για να στελεχώνουν το Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοπιστωτικών Διαφορών, να εκδικάζουν και διαφορές αναφορικά με κατόχους αξιογράφων πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία αποκτήθηκαν μέχρι και τον Μάρτιο του έτους 2012.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.
3. Να προστεθεί στο τέλος του εδαφίου (1) του προτεινόμενου άρθρου 22Γ η ακόλουθη επιφύλαξη:

«Νοείται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη υποβληθεί παράπονο στον Ενιαίο Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης, δυνάμει των διατάξεων του περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως Νόμου, δεν δύναται να καταχωριστεί αγωγή στο Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοπιστωτικών Διαφορών, προτού ολοκληρωθεί η διαδικασία ενώπιον του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης.».

84(Ι) του 2010
125(Ι) του 2014
126(Ι) του 2014
125(Ι) του 2015
80(Ι) του 2017
174(Ι) του 2017
75(Ι) του 2018
159(Ι) του 2018
125(Ι) του 2020
...(Ι) του 2023.

Σημειώσεις:

- α. Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται η προσθήκη στο νομοσχέδιο πρόνοιας, ώστε να ολοκληρώνεται η διαδικασία ενώπιον του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης, προτού καταχωριστεί αγωγή στο Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοοικονομικών Διαφορών.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.
4. Να διαγραφεί από τον ορισμό του όρου «κύρια κατοικία», ο οποίος περιλαμβάνεται στο εδάφιο (2) του προτεινόμενου νέου άρθρου 22Γ, η φράση «, η εκτιμημένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000)».

Σημειώσεις:

- α. Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπείται η διαγραφή του ανώτατου ύψους του ποσού της εκτιμημένης αξίας της κύριας κατοικίας, ώστε να καθίσταται δυνατή η προσφυγή όλων των πολιτών στο Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοοικονομικών Διαφορών, ανεξαρτήτως της αξίας της κύριας κατοικίας τους.

β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.

5. Να προστεθούν στο προτεινόμενο νέο άρθρο 22Γ τα ακόλουθα νέα εδάφια:

«(3) Ανεξαρτήτως των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των διατάξεων του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου, δικαστής ο οποίος ορίζεται να εκδικάζει διαφορές δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) αποφασίζει επί οποιουδήποτε θέματος σχετίζεται με την εν λόγω διαφορά σε οποιαδήποτε αγωγή ή αίτηση, περιλαμβανομένης έφεσης κατά οποιασδήποτε διαταγής, γνωστοποίησης ή απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου ή/και κανονισμού και αφορά κύρια κατοικία και επαγγελματική στέγη.

(4) Δικαστής ο οποίος ορίζεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) παρακολουθεί σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο διοργανώνεται από τη Σχολή Δικαστών δυνάμει των διατάξεων του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Σχολής Δικαστών Νόμου ή αντίστοιχο πρόγραμμα το οποίο εγκρίνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

(5) Αίτηση ή έφεση η οποία καταχωρίζεται στο επαρχιακό δικαστήριο δυνάμει των διατάξεων του Μέρους VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου εξετάζεται και αποπερατώνεται εντός ενενήντα (90) ημερών από την καταχώρισή της:

Νοείται ότι, από την ημερομηνία καταχώρισης της εν λόγω αίτησης ή έφεσης μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης τελικής απόφασης, η επιβολή τόκων ή/και επιβαρύνσεων ή/και χρεώσεων, καθώς και η διαδικασία εκποίησης του ακινήτου αναστέλλεται.».

Σημειώσεις:

α. Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπεύεται:

- i. η διεύρυνση των περιπτώσεων οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, ώστε να εξασφαλίζεται η προσφυγή όλων των πολιτών στο Ειδικό Τμήμα Επίλυσης Χρηματοοικονομικών Διαφορών, ανεξάρτητα αν η διαφορά αφορά κύρια κατοικία ή επαγγελματική στέγη,
- ii. οι δικαστές οι οποίοι ορίζονται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) να παρακολουθούν σχετικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο διοργανώνεται από τη Σχολή Δικαστών ή αντίστοιχο πρόγραμμα το οποίο εγκρίνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο για σκοπούς εξειδίκευσης επί των εν λόγω θεμάτων,
- iii. οι διαφορές που προκύπτουν δυνάμει των διατάξεων του Μέρους VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου να εκδικάζονται εντός ενενήντα (90) ημερών με σκοπό την ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων αυτών.

β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες, πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τροπολογιών του κ. Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα όπως ακριβώς τις έχει επεξηγήσει ο ίδιος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπέρ έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεφτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα ψήφους εναντίον, έξι ψήφους υπέρ και δεκαεφτά αποχές, οι τροπολογίες απορρίπτονται.

Δεν έχουμε γι' αυτό άλλες τροπολογίες, έτσι;

Και προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση, κύριε Γεωργίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 22Γ και 22Δ. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για τα άρθρα του νομοσχεδίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, τρεις ψήφους εναντίον και δεκαπέντε αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα πέντε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, τρεις ψήφους εναντίον και δεκαπέντε αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο¹.

Ναι, κύριε Σιζόπουλε.

¹ Για το παρόν θέμα δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία για τεχνικούς λόγους.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Εμείς από την πλευρά τη δική μας καταψηφίσαμε, γιατί ακριβώς αυτό το οποίο τελικά ψηφίστηκε δεν πληροί τις προϋποθέσεις μας και αυτά τα οποία για επτά συναπτά χρόνια παλεύουμε, για να μπορέσουμε να προστατεύσουμε τους εύάλωτους δανειολήπτες, χωρίς να αδικούμε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκεί και όπου έχουν δίκαιο. Ως εκ τούτου, ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθύνες του για αυτά που θα προκύψουν και πολύ σύντομα θα τα δούμε, ποιοι είναι οι υπεύθυνοι και ποιοι είναι οι ανεύθυνοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Σιζόπουλε.

Προχωράμε τώρα με το υπ' αριθμόν 13 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός Νόμος του 2023)».

Θα θέσω πρώτα τις προφορικές τροπολογίες των κ. Άριστου Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστου Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις...

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, κάποιο λάθος έγινε. Μια τροπολογία την οποία είχαμε καταθέσει αποσύρθηκε. Και θα ήθελα να ρωτήσω αν υπάρχει δυνατότητα να καταθέσουμε υποτροπολογία πάνω σε ήδη υφιστάμενη τροπολογία, η οποία ήδη υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνεστε τώρα αυτό θα μας δυσκολέψει πάρα πολύ, κύριε Σιζόπουλε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Γι' αυτό το θέτω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σημειώθηκε. Θα μου επιτρέψετε να μην το εγκρίνω και θα προχωρήσουμε, για να μην τα συγχύσουμε στις προφορικές τροπολογίες που ήδη έχουν τύχει προετοιμασίας εκ μέρους των βουλευτών.

Λοιπόν, προτεινόμενες τροπολογίες των κ. Άριστου Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστου Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σταύρου Παπαδούρη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Σκοπός της πρώτης τροπολογίας είναι η αύξηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης τα οποία εκπροσωπούν τους καταναλωτές από ένα σε δύο και σκοπός της δεύτερης τροπολογίας είναι η αύξηση του ορίου της εκτιμημένης αξίας της κύριας κατοικίας, για σκοπούς ορισμού του όρου «πιστωτική διευκόλυνση», από €350.000 σε €500.000.

Συνάδελφοι, πόσοι τάσσονται υπέρ, πόσες τάσσονται υπέρ των συγκεκριμένων τροπολογιών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαεννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα ψήφους εναντίον, δεκαεννέα ψήφους υπέρ και τέσσερις αποχές, οι τροπολογίες απορρίπτονται.

Προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 13 νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.
Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.
Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.
Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.
Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.
Τροποποίηση βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 7Α. Άρθρο 6.
Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.
Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.
Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.
Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.
Τροποποίηση του τίτλου του Μέρους VIA του βασικού νόμου. Άρθρο 11.
Τροποποίηση του άρθρου 14Α του βασικού νόμου. Άρθρο 12.
Τροποποίηση του άρθρου 14Β του βασικού νόμου. Άρθρο 13.
Τροποποίηση του άρθρου 14Γ του βασικού νόμου. Άρθρο 14.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με τη διαγραφή του άρθρου 14Δ. Άρθρο 15.
Τροποποίηση του άρθρου 14Η του βασικού νόμου. Άρθρο 16.
Τροποποίηση του άρθρου 14Θ του βασικού νόμου. Άρθρο 17.
Τροποποίηση του άρθρου 14ΙΑ του βασικού νόμου. Άρθρο 18.
Τροποποίηση του άρθρου 14ΙΕ του βασικού νόμου. Άρθρο 19.
Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 20.
Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 21.
Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 22.
Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για τα άρθρα του νομοσχεδίου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαπέντε αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαπέντε αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο².

Δεύτερη ανάγνωση της υπ' αριθμόν 14 πρότασης νόμου, η οποία τιτλοφορείται «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 10Α. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

² Για το παρόν θέμα δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία για τεχνικούς λόγους.

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαέξι αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο.

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαέξι αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο³.

Δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμόν 15 θέματος, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 9) Νόμος του 2023».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 44B του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 44Γ του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 44ΓB. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 44IE του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Αντικατάσταση του Τύπου «I» του Δεύτερου Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

³ Για το παρόν θέμα δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία για τεχνικούς λόγους.

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαέξι αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Μεταβίβασης και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαέξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα οχτώ ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δεκαέξι αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο⁴.

Δεν έχει κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση νόμου, άρα έχουμε ολοκληρώσει.

Λοιπόν, έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση για τις εκποιήσεις.

Συνάδελφοι, η ώρα είναι 2.45 μ.μ. Θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα μέχρι η ώρα 3.30 μ.μ. αυστηρώς, για να ξεκουραστείτε, και να επιστρέψουμε πίσω να ολοκληρώσουμε την υπόλοιπη ημερήσια διάταξη.

(Ωρα διακοπής: 2.45 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.38 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι υπόλοιποι βουλευτές πού βρίσκονται;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Προχωράμε τώρα στα υπόλοιπα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Το υπ' αριθμόν 1 θέμα είναι εξ αναβολής και πιλοφορείται «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου των κ. Χάρη Γεωργιάδη, Ονούφριου Κουλλά και Σάβιας Ορφανίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Ηλία Μυριάνθους, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου, και Σταύρου Παπαδόουρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

⁴ Για το παρόν θέμα δεν πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική ψηφοφορία για τεχνικούς λόγους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, ώστε ο συντελεστής της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας ποσοστού ύψους 30% που επιβάλλεται σε τόκους που λαμβάνουν ή πιστώνονται κάτοικοι στη Δημοκρατία να μειωθεί στο 17%.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χρύσης Παντελίδης, αναπλ. πρόεδρος

Σωτήρης Ιωάννου

Χάρης Γεωργιάδης

Ηλίας Μυριάνθους

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφωνίδης

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντρέας Καυκαλιάς

Σταύρος Παπαδούρης

Χρίστος Χριστοφίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στις 15 Ιουνίου 2023 από τους κ. Χάρη Γεωργιάδη, Ονούφριο Κουλλά και Σάβια Ορφανίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, Ηλία Μυριάνθους, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου και Σταύρο Παπαδούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2, 16 και 23 Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ).

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εξέτασης της πρότασης νόμου παρευρέθηκε επίσης η πρόεδρος της επιτροπής κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, ώστε ο συντελεστής της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας ποσοστού ύψους 30% που επιβάλλεται σε τόκους που λαμβάνουν ή πιστώνονται κάτοικοι στη Δημοκρατία να μειωθεί στο 17%.

Σημειώνεται ότι μαζί με την υπό αναφορά πρόταση νόμου η επιτροπή εξέτασε νομοσχέδιο με πανομοιότυπο σκοπό και περιεχόμενο, το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή, σε μεταγενέστερο χρόνο, ήτοι την 21^η Σεπτεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος οι εισηγητές της πρότασης νόμου δήλωσαν ότι ο συντελεστής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας που επιβάλλεται σε τόκους αυξήθηκε στο 30%, ως αποτέλεσμα των προσωρινών μέτρων που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του Μνημονίου Συναντίληψης για την ενίσχυση της οικονομίας, συνεπώς ο λόγος για τον οποίο εισήχθη το μέτρο έχει εκλείψει.

Περαιτέρω, δήλωσαν ότι ο εν λόγω συντελεστής είναι σημαντικά υψηλότερος από τον αντίστοιχο συντελεστή που ισχύει στην περίπτωση των μερισμάτων και ως εκ τούτου η προώθηση της προτεινόμενης ρύθμισης κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να αρθεί η στρέβλωση ως προς τη φορολογική μεταχείριση μερισμάτων και καταθέσεων.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να διαφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου, δήλωσε ότι η προτεινόμενη ρύθμιση αναμένεται να οδηγήσει σε απώλεια κρατικών εσόδων, το ύψος των οποίων εκτιμάται στα €16 εκατομ. κατ' έτος.

Συναφώς, εισηγήθηκε πως ενδεχομένως να ήταν ορθότερο να προωθηθεί προς ψήφιση το νομοσχέδιο αντί της πρότασης νόμου, δεδομένης σχετικής πρόσφατης απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου αναφορικά με τη δυνατότητα της Βουλής να προωθεί νομοθετικές ρυθμίσεις υπό τη μορφή προτάσεων νόμου που να μειώνουν τα κρατικά έσοδα, καθώς και της άποψης ότι η μείωση της φορολογίας αποτελεί αρμοδιότητα της εκτελεστικής εξουσίας, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο έγερσης συνταγματικών ζητημάτων.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας συμφώνησε με τα όσα δήλωσε η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο εκπρόσωπος του ΣΕΛΚ συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου.

Οι εισηγητές της πρότασης νόμου διαφώνησαν με τις θέσεις της εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών, τονίζοντας ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν αναμένεται να επιφέρουν μείωση, αλλά αύξηση στα κρατικά έσοδα, καθότι ενθαρρύνεται η αποταμίευση, η οποία θα οδηγήσει σε αύξηση των καταθέσεων. Παράλληλα, επισήμαναν ότι η μικρή αύξηση που παρουσιάζουν τα καταθετικά επιτόκια αναμένεται να συμβάλει θετικά στην αύξηση των κρατικών εσόδων από την επιβολή της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί των τόκων, ανεξαρτήτως της μείωσης του φορολογικού συντελεστή.

Περαιτέρω, τόνισαν ότι η Βουλή έχει το δικαίωμα να προωθεί προτάσεις νόμου που αφορούν στη μείωση φορολογιών στη βάση και σχετικής προηγούμενης απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία αυτό είναι συνταγματικά θεμιτό, και ειδικότερα στην περίπτωση αυτή όπου η εκτελεστική εξουσία προφανώς και συμφωνεί με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, καθότι έχει καταθέσει νομοσχέδιο με πανομοιότυπες πρόνοιες.

Τέλος, επισήμαναν ότι η κατάθεση της πρότασης νόμου προηγήθηκε κατά πολύ της κατάθεσης του νομοσχεδίου και ως εκ τούτου κρίνεται ορθότερο όπως προωθηθεί στην ολομέλεια του σώματος η πρόταση νόμου.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον συζήτησης της πρότασης νόμου, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών επισήμανε την ανάγκη τροποποίησης του προτεινόμενου νόμου που θα προωθηθεί στην ολομέλεια του σώματος, ώστε να παρασχεθεί χρόνος στο Τμήμα Φορολογίας και στα πιστωτικά ιδρύματα να προσαρμόσουν τα ηλεκτρονικά τους συστήματα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στη βάση των όσων διαμείφθηκαν και υιοθετώντας την εισήγηση του αρμόδιου υπουργείου, αποφάσισε όπως τροποποιήσει το κείμενο της πρότασης νόμου, ώστε ο προτεινόμενος νόμος να τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2024 για σκοπούς παροχής χρόνου για την προσαρμογή των ηλεκτρονικών συστημάτων των εμπλεκόμενων φορέων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο αναπληρωτής πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το μέλος της βουλευτής του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και το μέλος της βουλευτής της ΔΗΠΑ-Συνεργασία επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου στην ολομέλεια του σώματος.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και το μέλος της βουλευτής της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου σε νόμο, όπως αυτή τροποποιήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με την παρούσα έκθεσή της υποβάλλει την πρόταση νόμου, ως αυτή έχει σχετικά τροποποιηθεί, στην ολομέλεια του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει μια τροπολογία των βουλευτών κ. Άριστου Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστου Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, καθώς και δύο τροπολογίες του βουλευτή κ. Μαρίνου Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα.

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής, παρακαλώ;

Στον χρόνο που έχουμε συμφωνήσει. Να θυμίσω -και θα δώσω ευθύς αμέσως τον λόγο στον κ. Χάρη Γεωργιάδη- ότι έχουμε συμφωνήσει για έναν από κάθε κόμμα για τοποθέτηση. Οπότε, να παρακαλέσω να τηρήσουμε τους χρόνους, γιατί έχουμε αρκετά προτεινόμενα νομοθετήματα και πρέπει να ολοκληρώσουμε σήμερα.

Κύριε Γεωργιάδη, είστε και εισηγητής της πρότασης, να ξεκινήσουμε από εσάς;

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Μαζί με άλλους συναδέλφους κατ' ακρίβειαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως!

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Πρώτα απ' όλα, να διευκρινίσω ότι η συγκεκριμένη πρόταση δεν επηρεάζει ούτε τα έσοδα ούτε τις δαπάνες της αμυντικής θωράκισης. Εδώ και πολλά χρόνια έχει αποσυνδεθεί η έκτακτη εισφορά για την άμυνα από το ταμείο αμυντικής θωράκισης. Εξάλλου, όταν το 2013 η τρόικα ζήτησε την αύξηση αυτού του φορολογικού συντελεστή στο 30%, δεν το έκανε για την άμυνα, το έκανε για τα δημόσια οικονομικά. Κατ' ακρίβειαν, δεν

προκύπτει επίπτωση, θεωρούμε, ούτε καν για τα δημόσια έσοδα γενικότερα, επειδή ο φορολογικός συντελεστής είναι ένας. Αλλά καθοριστικός παράγοντας είναι επίσης το ύψος των επιτοκίων των καταθετικών επί των οποίων υπολογίζεται η φορολογία, αλλά και το ύψος των καταθέσεων. Άρα, το κράτος ούτως ή άλλως θα έχει αυξημένα έσοδα με την πρότασή μας...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη)

Για τον λόγο που εξηγώ, κύριε Λουκαΐδη.

Έχουν υπερδιπλασιαστεί τα καταθετικά επιτόκια, άρα η φορολογία ούτως ή άλλως αυξάνεται, οι καταθέσεις πάνω πάνω, άρα η μείωση που επιχειρούμε σήμερα γίνεται, θεωρώ, την κατάλληλη στιγμή. Δεν θα προκαλέσει καμία επίπτωση ουσιαστικά στα δημόσια ταμεία και διορθώνουμε μία από τις τελευταίες φορολογίες ή συντελεστές εκείνης της περιόδου του 2011-2013 που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι δεν ήταν μόνιμες. Πρέπει να δούμε και κάποια στιγμή και το ζήτημα του τέλους των €350, αλλά με την επαναφορά του συντελεστή στο 17% μετατρέπεται σε μία πολύ πιο λογική φορολογία.

Έχουμε μελετήσει προσεκτικά τις τροπολογίες των συναδέλφων. Δεν θα συμφωνήσουμε με τις τροπολογίες του ΑΚΕΛ. Πρώτα απ' όλα, θεωρούμε ότι και για τις καταθέσεις πάνω από τις €100.000 το 17% είναι μία λογική φορολογία, θεωρούμε όμως ότι προκύπτουν και πρακτικά ζητήματα. Αν είναι οι €200.000 του καταθέτη σε μία τράπεζα κατατεθειμένες, θα φορολογείται, αν τις πάρει σε δύο διαφορετικές, δεν θα φορολογείται. Αν είναι και οι €200.000 σε έναν καταθετικό λογαριασμό, θα φορολογείται, αν βάλει τις €100.000 σε έναν τρεχούμενο, δεν θα φορολογείται. Άρα, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με αυτή την εισήγηση.

Με τις τροπολογίες της ΕΔΕΚ μπορούμε να συμφωνήσουμε με την πρώτη. Είναι σωστή, να μην επιβάλλεται η φορολογία σε περίπτωση απόδοσης αποζημίωσης, για παράδειγμα τραυματισμός, σοβαρή σωματική βλάβη. Θα διαφωνήσουμε με τη δεύτερη. Θεωρούμε ότι ήδη επιβάλλεται φορολογία στα αποθεματικά των τραπεζών και δεν έχει νόημα ουσιαστικά η διπλή αυτή φορολογία.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Ο κ. Ιωάννου.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω από αυτό το οποίο ανέφερε και ο κ. Γεωργιάδης, ότι έχουμε μπροστά μας μία νομοθεσία που ονομάζεται «έκτακτη εισφορά για την άμυνα» και, παρότι οι πολίτες για δεκαετίες έχουν πληρώσει δισεκατομμύρια για την ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας, αυτά τα χρήματα έχουν λεηλατηθεί, έχουν καταλήξει οπουδήποτε αλλού εκτός από την άμυνα και αυτό για εμάς αποτελεί ένα μεγάλο σκάνδαλο.

Το δεύτερο. Διαβάζουμε στην αιτιολογική έκθεση ότι θα συμβάλει άμεσα στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, θα ενθαρρύνει τους πολίτες για αποταμίευση. Και όπως μας λέχθηκε στην επιτροπή, είναι και μία αύξηση, μία απάντηση στην αύξηση των επιτοκίων. Να πάρουμε όμως ένα απλό παράδειγμα, για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις. Να πούμε ότι ένα νοικοκυριό έχει €50.000 καταθέσεις, που εγώ σας λέω ότι δεν έχει. Αλλά ας το πάρουμε έτσι. Τα επιτόκια σήμερα είναι 0,5%, 1%, 1,5% στην καλύτερη περίπτωση, αλλά για χάρη της συζήτησής ας πούμε ότι είναι 2%. Ξέρετε πόσο θα επωφεληθεί ένας καταθέτης; €10 τον μήνα! Τόσο είναι το ποσό και αντιλαμβάνεστε πως, όσο πιο λίγες είναι οι καταθέσεις, όσο πιο λίγο είναι το επιτόκιο, τόσο πιο μικρό είναι και το ποσό που θα επωφεληθεί. Άρα, δεν πρόκειται να ευνοηθούν τα νοικοκυριά που γράφει η αιτιολογική έκθεση. Δεν πρόκειται να στηριχθούν οι πολίτες που πρέπει και το λέμε αυτό, για να μη δημιουργούνται εντυπώσεις ή να βλέπουμε μετά βαρύγδουπους τίτλους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προφανώς, δεν θα σωθούν τα δημόσια οικονομικά -και θέλω να ξεκινήσω με αυτή τη διαπίστωση- εάν απολεσθούν έσοδα €16 εκατομ. Ούτε θα επιβαρυνθούν με τρόπο που θα δημιουργεί ανυπέβλητα προβλήματα.

Όμως και εδώ μπορούν να κτιστούν σχολεία με €16 εκατομ. τον χρόνο, στην πενταετία €90 εκατομ., που θα χάσει έσοδα το κράτος. Μπορεί να επεκταθεί και να στηριχθεί ο δημόσιος τομέας υγείας με τα €90 εκατομ., μπορούν να στηριχθούν οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Πάντα μιλώ στο πλαίσιο της πενταετίας. Δεν είναι ένα μηδαμινό ποσό που θα απολέσει ως έσοδα το κράτος από αυτή τη νομοθεσία που έχουμε ενώπιόν μας.

Και εδώ συνεχίζουμε από εκεί που μείναμε στην προηγούμενή μας τη συζήτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Όταν πρόκειται να δώσουμε στους λίγους προνομιούχους, είμαστε γενναιόδωροι, εκείνων τα συμφέροντα ούτως ή άλλως προστατεύουμε και υπηρετούμε. Όταν πρόκειται να δώσουμε στους πολλούς μη προνομιούχους, είμαστε τσιγγούνηδες, σπαγκοραμμένοι και ό,τι ψίχουλα μείνουν πάνω στο τραπέζι τα σκορπούμε και δεν είναι η πρώτη φορά που με καθαρά ταξικά κριτήρια αυτή η Βουλή πλειοψηφικά επιλέγει και ψηφίζει. Αυτό εκάμαμε και πριν μία ώρα, όταν ψηφίζαμε για τις εκποιήσεις, αυτό κάμνουν συνέχεια κάποιιοι.

Ξέρετε, θέλω να θυμίσω. Στην πίεση που βάζαμε, για να πάμε με κλιμακωτή επιβολή φορολογίας πάνω στα ακίνητα τζιαι να απαλλάξουμε τη συντριπτική πλειοψηφία του κόσμου από εκείνη τη φορολογία, οι πλειοψηφίες τότε επέλεξαν να καταργήσουν ακόμα μια φορολογία που προϋπήρχε της κρίσης και του μνημονίου και αφορούσε μόνο οκτώ χιλιάδες, μόνο οκτώ χιλιάδες! Τζιαι απαλλάξαν τους πλήρως και από εκείνη τη φορολογία, οι εκ δεξιών μου εννοείται. Πρωτίστως και κυρίως, σταθερά, είναι σταθεροί και συνεπείς, επαναλαμβάνω, όταν πρόκειται να υπηρετούν το κεφάλαιο! Και τώρα έτσι κάμνουν.

Έχουμε ζητήσει από τους επιστημονικούς μας συνεργάτες να μας πουν ακριβώς το όφελος που προκύπτει για τα νοικοκυριά, όπως λέει η αιτιολογική έκθεση.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Λοιπόν, μιλούμε για καταθέσεις, διότι διαφέρουν τα επιτόκια. Τα επιτόκια για νοικοκυριά κυμαίνονται από 0,87% του ενός έτους μέχρι 1,48% για τα δύο έτη, αλλά για τις €50.000 καταθέσεων ένα νοικοκυριό θα ωφεληθεί ακριβώς €113. Το ίδιο ισχύει και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Λοιπόν, ένας εκατομμυριούχος που έχει τα εκατομμύριά του στην τράπεζα για €1 εκατομ. θα ωφεληθεί €1.130, για τα €10 εκατομ., αντίστοιχα, επί δέκα. Έτσι για να ξέρουμε για τα €50 εκατομ. που έχει και εννοείται ότι θα έχουν ψίχουλα νοικοκυριά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις όφελος, πραγματικά ψίχουλα, και το κράτος θα απολέσει αυτά τα €16 εκατομ. έσοδα, για να τα δώσουμε στους εκατομμυριούχους, που, αν με ρωτάτε, και εκείνοι δεν τα έχουν ανάγκη, διότι, επειδή είναι πολυεκατομμυριούχοι με καταθέσεις στις τράπεζες, δεν θα τους κάμει και καμιά διαφορά για τζιείνους! Για τα δημόσια οικονομικά όμως, για εκείνες τις κατηγορίες των συμπολιτών μας που αναφέρθηκε θα κάμουν σοβαρή διαφορά €16 εκατομ. τον χρόνο, στην πενταετία αυτής της κυβέρνησης €90 εκατομ., επαναλαμβάνω, σοβαρή διαφορά!

Και επειδή κάποιιοι είμαστε σίγουροι ότι θα πουν το εξής: «Μα, τα ευλοημένα, έστω και τούτα τα €100 που εννιά κερδίζει κάποιος που έχει κατάθεση €50.000 γιατί να του τα στερήσουμε; Μπορεί να έχουν και αξία τα €100 για εκείνον που έχει κατάθεση €50.000». Εισηγούμαστε και είμαστε εδώ ενώπιος ενωπίω μέχρι και τις €100.000 να μειωθεί η φορολογία επί των τόκων στο 17% και να γλιτώσει τα €100 ο καταθέτης που έχει €50.000! Γιατί πρέπει να προσφέρουμε δώρο στους εκατομμυριούχους; Υπάρχει κάποιος λόγος να προσφέρουμε δώρο; Αυτό είναι το ερώτημα. Κάποιοι δεν έχουν καμιά δυσκολία -και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι- όταν πρόκειται για τους εκατομμυριούχους, να προσφέρουν αφειδώλευτα δώρα, είναι γενναιόδωροι. Το πρόβλημα ξεκινά, όταν πάμε, για να δώσουμε στήριξη στους πολλούς μη προνομιούχους, όπου συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο.

Θα κριθούμε και πάλι και από αυτή την ψηφοφορία τζιαι θα κριθούμε και ως προς τη συνέπεια μας σε ακόμα ένα ζήτημα. Κάποιοι παρουσιάζονται να κόπτονται για τα δημόσια οικονομικά, να αναφέρονται σε στάση ευθύνης τζιαι να ενεργούν ή να παρουσιάζονται ότι ενεργούν ως οι δράκοι του νερού που θα προστατεύσουν τα δημόσια οικονομικά! Εδώ δεν τους ενδιαφέρει καθόλου αν θα χάσει το κράτος €90 εκατομ. στην πενταετία, για να τα δώσουν στους εκατομμυριούχους, καθόλου δεν τους ενδιαφέρει! Πλήρης ασυνέπεια λόγων και έργων. Γιατί καθοδηγούνται κάποιοι, επαναλαμβάνω, με ξεκάθαρα ταξικά κριτήρια όχι υπέρ των φτωχών, όχι υπέρ των αδυνάτων, όχι υπέρ των πολλών μη προνομιούχων αλλά υπέρ των λίγων προνομιούχων!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Σιζόπουλος.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αρχίζοντας, για ακόμα μια φορά πρέπει να έχουμε και ιστορική μνήμη, την οποία δυστυχώς τις πιο πολλές φορές την έχουμε εγκαταλείψει. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα γιατί έγινε; Εθεσπίστηκε ουσιαστικά, για να

μπορέσουμε από αυτά τα χρήματα τα οποία καταθέτει ο φορολογούμενος πολίτης, είτε ο φτωχός είτε ο μικρομεσαίος είτε ο εκατομμυριούχος, να δημιουργήσουμε ταμείο το οποίο να μπορούσε να αναβαθμίσει τα οπλικά συστήματα της Εθνικής Φρουράς, ούτως ώστε να αποκτήσει την αξιόμαχη αποτρεπτική της ικανότητα στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό λόγω των σοβαρών επεκτατικών κινδύνων από την τουρκική πολιτική. Δυστυχώς όμως αυτά τα λεφτά ποτέ δεν αξιοποιήθηκαν στο σύνολό τους γι' αυτό τον σκοπό. Μπαίνουν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και διατίθενται με διάφορους τρόπους.

Είναι από το 2008 από την πλευρά της ΕΔΕΚ που ζητήσαμε κατ' επανάληψη να ιδρυθεί ταμείο αμυντικής θωράκισης στο οποίο να κατατίθενται αυτά τα χρήματα και αυτά τα λεφτά να αξιοποιούνται μόνο για την αγορά νέων οπλικών συστημάτων και για τη συντήρηση των οπλικών συστημάτων. Δυστυχώς, μέχρι στιγμής δεν έγινε αποδεκτό αυτό. Εμείς με το άνοιγμα μετά τα Χριστούγεννα της Βουλής θα επανακαταθέσουμε την πρόταση για τη σύσταση αυτού του ταμείου και εκεί ακριβώς θα δούμε και ποια θα είναι η ανταπόκριση από τα υπόλοιπα κόμματα και όχι μόνο.

Η πραγματικότητα είναι ότι το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρήθηκε μια σημαντική μείωση όσον αφορά τα έσοδα από την έκτακτη εισφορά για την άμυνα λόγω ακριβώς της φορολογίας στους τόκους, λόγω του ότι σχεδόν τα καταθετικά επιτόκια μηδενίστηκαν. Και αν τώρα δίνονται κάποια καταθετικά επιτόκια σε προθεσμιακές καταθέσεις πάνω των €100.000, αντιλαμβάνεστε ότι δεν είναι κάτι το οποίο μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά και ουσιαστικά σε αυτή την προσπάθεια.

Είναι γι' αυτό ακριβώς τον λόγο που από την πλευρά της ΕΔΕΚ εμείς θεωρήσαμε ότι θα έπρεπε να γίνουν δύο τροπολογίες πάνω στην ίδια την πρόταση. Η μία τροπολογία είναι αυτή που ήδη έχει αναφερθεί, ότι θα πρέπει να απαλλάσσονται από αυτή τη φορολογία, την έκτακτη δηλαδή εισφορά, τα ποσά τα οποία επιδικάζονται για σκοπούς αναπηρίας ή ακόμα και θανάτου ασφαλισμένων, γιατί είναι άδικο σε αυτές τις περιπτώσεις αυτά τα ποσά να φορολογούνται και με αυτή την περίπτωση. Το δεύτερο, ακριβώς επειδή το τελευταίο χρονικό διάστημα, λόγω της τρομακτικής αύξησης των δανειστικών επιτοκίων και των υπερκερδών των τραπεζών -και ήδη βλέπετε τα πόσα εκατομμύρια ανακοινώνουν, που ενδεχομένως τα υπερκέρδη τους για το 2023, αν δεν θα ξεπεράσουν, θα πλησιάσουν το €1 δις- και αυτοί οφείλουν να συνεισφέρουν σ' αυτή την προσπάθεια.

Γι' αυτό ακριβώς και εμείς ζητάμε ότι αυτή η συγκεκριμένη φορολογία θα πρέπει να μπει και στους τόκους τους οποίους λαμβάνουν οι τράπεζες από τις καταθέσεις των αποθεμάτων τους είτε στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είτε στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όπου ουσιαστικά είναι με επιτόκιο του 3% και του 4%. Και δεν νομίζω ότι αυτό θα δημιουργήσει οποιοδήποτε πρόβλημα στις τράπεζες στη βάση των υπερκερδών και δεδομένου ότι, όταν κάποια στιγμή ακούστηκε ότι υπήρχε το ενδεχόμενο να φορολογηθούν τα υπερκέρδη των τραπεζών, φρόντισε και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να κάνει τη δική της την παρέμβαση και να απαγορεύσει ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

Άρα λοιπόν υπάρχουν άλλοι διάδρομοι, υπάρχουν άλλες διαδικασίες, για να μπορέσουμε να έχουμε μια μικρή φορολόγηση αυτών των υπερκερδών, και το θέμα της άμυνας είναι πάρα πολύ σημαντικό, για να αξιοποιηθεί.

Υπάρχει το πρόσχημα ότι δεν μπορούμε να επιβάλουμε διπλές φορολογίες. Καλά, όταν είχαμε τη διπλή φορολόγηση πάνω στα ακίνητα, δεν υπήρχε πρόβλημα; Ξεχάσαμε ότι πληρώναμε φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας στους δήμους και την ίδια στιγμή πληρώναμε και πρόσθετη φορολογία πάνω στο ακίνητο; Λοιπόν γιατί σε εκείνη την περίπτωση μπορούσε να γίνει, αλλά εδώ δεν μπορεί να γίνει; Δηλαδή οι τράπεζες πια είναι η Αγία Τράπεζα που δεν μπορεί κανένας να τις ακουμπήσει; Που δεν μπορεί κανένας να λάβει κάποια μέτρα, για να συνεισφέρουν σ' αυτή την προσπάθεια της πατρίδας μας, όταν αυτή τη στιγμή, για να επιβιώσουν, λόγω της κακοδιαχείρισης την οποία έκαναν, κουρεύτηκαν οι καταθέτες, απορροφήθηκαν τα αξιόγραφα; Σήμερα έχουμε, παρά τον χαμηλό πληθωρισμό, επιτόκια της τάξης του 6,5% και του 7%; Κάποτε πρέπει να λειτουργήσουμε με σωφροσύνη, με σύνεση και αποφασιστικότητα. Και το είπαμε και προηγουμένως, δεν μπορούμε να είμαστε τα καλά παιδιά των τραπεζών, για να δίνουμε καλή συμπεριφορά σ' αυτές!

Γι' αυτό η έκκλησή μας είναι να στηριχθούν οι τροπολογίες. Εμείς θα στηρίξουμε και τις τρεις τροπολογίες. Και τις δύο της ΕΔΕΚ φυσικά και την τροπολογία του ΑΚΕΛ. Εύχομαι και ελπίζω ότι και οι υπόλοιποι συνάδελφοι θα σταθούν στο ύψος των πιστώσεων και των περιστάσεων και θα στηρίξουν ακριβώς την ενίσχυση της αμυντικής μας ικανότητας.

Και να ξεκαθαρίσουμε ακόμη ένα πράγμα, γιατί είναι οι πολλοί που εμφανίζονται πατριώτες όσον αφορά τα θέματα της αμυντικής ικανότητας και της αποτρεπτικής μας ισχύος. Η αποτρεπτική μας ισχύς δεν είναι μόνο τα οπλικά μας συστήματα, είναι και να υπηρετούμε την πατρίδα και όχι να είμαστε φυγόστρατοι!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Παπαδούρης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Πολύ σύντομα να πω ότι όντως σήμερα καταργούμε ένα έκτακτο μέτρο, το οποίο εφαρμόστηκε το 2011-2013. Ήταν μνημονιακή υποχρέωση και σωστά μετά από έντεκα χρόνια το καταργούμε, έχουμε την ευχέρεια τώρα να το καταργήσουμε.

Ο μόνος λόγος που ήθελα να μιλήσω ήταν για να συνεχίσω κάτι που ανέφερε ο κ. Γεωργιάδης, ότι ακόμη ένα μέτρο, ένα τέλος, για να ακριβολογούμε, το οποίο υπάρχει είναι αυτό το τέλος των €350, για το οποίο να θυμίσω ότι έχουμε ανοικτή συζήτηση με πάρα πολλές προτάσεις. Κάποιες ενοποιήθηκαν, ομαδοποιήθηκαν και ήταν να έρθουμε να το καταργήσουμε, όμως το Υπουργείο Οικονομικών προστάθηκε να μας πει «άστε και θα το κάνουμε εμείς με τη φορολογική μεταρρύθμιση». Και τους επεξηγήθηκε ήδη αρκετές φορές ότι δεν είναι φόρος, είναι τέλος το οποίο επιβλήθηκε.

Άρα, ελπίζω ότι αρχές του χρόνου και πριν την ημερομηνία που κάποιος πρέπει να πληρώσουν αυτά τα €350, ελπίζω ότι η κυβέρνηση θα έρθει ή να φέρει ένα δικό της νομοσχέδιο ή θα μας αναγκάσουν να συνεχίσουμε τη συζήτηση και να το πάρουμε ως πρόταση νόμου, για να τελειώνουμε με τούτη την ιστορία. Έχει εδώ και δύο χρόνια που δεχόμαστε τηλέφωνα και ο κόσμος ρωτά γιατί εξακολουθούν να πληρώνουν αυτά τα €350 και πραγματικά δεν υπάρχει απάντηση. Και ειδικά μετά την ψήφιση του συγκεκριμένου που έχουμε σήμερα, νομίζω δεν σηκώνει άλλες δικαιολογίες γιατί πρέπει οι εταιρείες να πληρώνουν αυτό το τέλος.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Σύντομα, κυρία Πρόεδρε.

Εμείς θα πούμε ότι συμφωνούμε με τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού. Πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι υπήρχε και υπάρχει και κυβερνητικό νομοσχέδιο ακριβώς γι' αυτό τον σκοπό, γιατί όντως και η προσέγγιση της κυβέρνησης είναι ότι, εκεί και όπου μπορούμε και εκεί και όπου υπάρχει έδαφος, να μειώνονται οι φόροι.

Θα ψηφίσουμε την πρόταση νόμου των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά θέλω να μου επιτρέψετε να πω τα εξής: Εάν υπάρχει η εντύπωση ότι το 30% του φόρου επί των τόκων, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που, έστω και πολύ αργά και πολύ δειλά και όχι όσο θα θέλαμε, αυξάνονται τα επιτόκια, ότι η εισήγηση είναι ότι πρέπει να συνεχίσει να επιβάλλεται η μνημονιακή απαίτηση του 30%, τότε να το κάνουμε για όλα. Όχι μόνο για τους τόκους από τις καταθέσεις. Να το κάνουμε και για τα μερίσματα που παίρνουν οι μέτοχοι των εταιρειών. Ενδεχομένως να σκεφτούμε να κάνουμε όλους τους φόρους στο 30%, έτσι ώστε να έχουμε μια ομοιομορφία στο υψηλότερο επίπεδο.

Επίσης, κυρία Πρόεδρε, εμείς θέλουμε να πούμε ότι δεν θα υπερψηφίσουμε τις τροπολογίες των συναδέλφων, πλην της τροπολογίας του κ. Σιζόπουλου για τη μη επιβολή φόρου επί των τόκων πάνω σε αποζημιώσεις, γιατί έχει απόλυτο δίκαιο με την επεξήγηση που έκανε, πρέπει να ξεχωρίσουμε ότι κλιμακωτό band μπαίνει σε φυσικά πρόσωπα. Είναι άλλο πράγμα ο φόρος επί των τόκων, άλλο πράγμα σε φυσικά πρόσωπα, άλλο πράγμα σε νομικά πρόσωπα.

Άρα, εμείς θα υπερψηφίσουμε αυτή την πρόταση νόμου, είναι προς την ορθή κατεύθυνση. Εκείνους που περισσότερο βοηθά είναι εκείνους που ξεκινούν και αποκτούν συνείδηση αποταμίευσης, εκείνους που ενθαρρύνει είναι αυτούς που έχουν ήδη συνείδηση αποταμίευσης και, αν υπάρχουν και άλλα μέτρα που μπορούμε να βάλουμε σε εφαρμογή, για να ενθαρρύνουμε αυτή τη συνείδηση και αυτή την πρακτική, εμείς θα το πράξουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Νεοφύτου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Πρόεδρε,

Στο ένα σημείο της παρέμβασής μου με κάλυψε η κ. Ερωτοκρίτου. Εάν κάποιος σκέφτονται να κάνουν κλιμακωτά τους φόρους ή τα τέλη, θα πρέπει να αναμένουμε από τους συναδέλφους και πρόταση νόμου από

17% τα μερίσματα, όταν είναι πάνω από €100.000, και, όταν κάποιος πιάνουν εκατομμύρια και δεκάδες εκατομμύρια, να πληρώνουν 30%!

Αλλά, επειδή πιστώνω τους συνάδελφους ότι νοιάζονται για τα λαϊκά στρώματα, υπάρχει κάτι που, αν το επιτρέπει και η διαδικασία, θα ήταν καλό, για να καλύψουμε αυτούς που έχουν ιδιαίτερη ευαισθησία, οι συνάδελφοι εξ αριστερών. Όταν κάποιος σήμερα έχει ένα εισόδημα από διάφορους πόρους, είτε είναι εργασία ή ενοίκιο ή από άλλες πηγές, και το εισόδημά του είναι κάτω από €19.500, πληρώνει φόρο μηδέν. Και πάρτε παράδειγμα ανθρώπους συνταξιούχους που παίρνουν €400 ή €500 έκαστος σύνταξη ή μπορεί να μην είναι συνταξιούχοι, να μην έχουν εισόδημα άλλο και να μπόρεσαν στα είκοσι-τριάντα χρόνια που δούλευαν να είχαν μία αποταμίευση, που κάθε χρόνο έχουν έσοδα €19.000. Αυτοί οι άνθρωποι, αυτό το νοικοκυριό πληρώνει κάθε χρόνο €5.700 φόρο. Ε, αυτούς τους ανθρώπους, εάν δεν μπορούμε σήμερα, μπορεί με μια κοινή τροπολογία, όταν το συνολικό εισόδημα, είτε είναι από τόκους είτε από οποιοδήποτε άλλο πόρο, το σύνολο είναι κάτω από €19.500, να μην πληρώνει. Αυτό είναι μια σημαντική ελάφρυνση σε πολύ κόσμο που όλοι έχουμε έγνοια.

Και ένα τελευταίο. Είτε κάποιος έχει €100.000 ή €300.000 ή €400.000, τούτους τους καιρούς, συνάδελφοι, με υψηλό πληθωρισμό, η αξία των λεφτών τους μειώνεται. Έστω και αν πάρουν 2%, έστω και αν πάρουν 3%. Άμα ο πληθωρισμός είναι 7%, στο τέλος του χρόνου μειώνεται και η αξία.

Και να έχουμε και κάτι τελευταίο υπόψη μας. Πρέπει να ενθαρρύνουμε την αποταμίευση από εκείνους που έχουν δυνατότητα. Διαφορετικά, χωρίς αποταμίευση δεν μπορεί να υπάρχει χρηματοπιστωτικό σύστημα, δεν μπορεί να υπάρχει οικονομία. Και αν κάποιος που έχει τούτα τα πολλά εκατομμύρια εννιά δει ότι στην Κύπρο είναι πολύ υψηλά τα τέλη, δεν του απαγορεύεις να πατήσει το κουμπί να τα πάρει κάπου αλλού. Θα μου πει κάποιος «μα γιατί δεν το έκανε και πριν τρία χρόνια και πριν τέσσερα;». Πριν τρία και πριν τέσσερα χρόνια, είτε στην Κύπρο τα είχε είτε στην Ελβετία ή σπουδήποτε, δεν έπιαναν τόπο, για να έχουν κόστος.

Γι' αυτό σφαιρικά πρέπει να τα δούμε, πώς μπορούμε, και πράγματι, αν θέλουμε να βοηθήσουμε και να αρθεί μια αδικία, πρέπει, όταν τα έσοδα ενός φορολογούμενου είναι κάτω από €19.500, πρέπει να βάλουμε αυτή την τροπολογία, για να τους ελαφρύνουμε, γιατί υπάρχει ανισότητα σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο Κ. Μυριάνθους.

ΗΛΙΑΣ ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Απλώς, ως συνεισηγητής της συγκεκριμένης πρότασης νόμου, θα ήθελα να καταθέσω κάποια στοιχεία, έτσι για να αντιληφθούμε σ' αυτό το σώμα τι σημαίνει ταξικό κριτήριο. Αν πραγματικά φορολογούσαμε τους τόκους με 100% εισφορά για την άμυνα, θεωρούμε ότι ο καταθέτης θα άφηνε τα λεφτά του στην τράπεζα; Αναμφίβολα όχι. Θα επιδίωκε να βρει άλλους τρόπους να τα επενδύσει, είτε σε αξιόγραφα είτε σε μετοχές είτε σπουδήποτε αλλού. Αλλά, για να πούμε το τι ισχύει σήμερα στην Κύπρο, η άμυνα πληρώνεται μόνο στους κατοίκους στην Κύπρο. Οι ξένοι δεν πληρώνουν αυτή την άμυνα.

Την ίδια στιγμή να πω ότι κάποιος ο οποίος στην Κύπρο επενδύει σε πιστοποιητικά αποταμίευσης ή αξιόγραφα, χρεόγραφα αναπτύξεως κ.λπ. στην Κυπριακή Δημοκρατία ή έχει λεφτά στα ταμεία προνοίας πληρώνει 3% άμυνα. Στις καταθέσεις των ημικρατικών οργανισμών ΑΗΚ, Cyta, Αρχή Λιμένων αποκόπτεται 3% άμυνα. Οι τοπικές αρχές, οι αρχές αυτοδιοίκησης, που καταθέτουν χρήματα, αποκόπτεται 3% άμυνα. Αντιλαμβανόμαστε ότι ένας μεγάλος αριθμός καταθέσεων από τα €44 δις που ήταν κατατεθειμένα τον περασμένο Οκτώβρη στις τράπεζες, ένα μεγάλο μέρος δεν ανήκει στον ιδιωτικό τομέα, αλλά είτε σε ταμεία προνοίας είτε σε ημικρατικούς οργανισμούς είτε επενδύουν κάποιος σε αξιόγραφα, χρεόγραφα κ.λπ.

Άρα, το να ενισχύσουμε με αυτό τον τρόπο το κομμάτι που λέμε στο 17%, δίνουμε μία ώθηση ουσιαστικά και στο επιχειρείν, αλλά, όσο και να μας φαίνεται ότι τα €10 που θα εξοικονομήσει ένα μικρό νοικοκυριό τον μήνα δεν είναι πολλά, όμως κι αυτά πιάνουν τον τόπο τους. Αν θέλαμε πραγματικά να μιλήσουμε με ταξικά κριτήρια, θα έπρεπε να πούμε «ξέρετε, τα ακίνητα τα οποία κατέχουν κάποιος έχοντες και κατέχοντες, αντί να φορολογούνται με 2,25% άμυνα, να το κάνουμε 30%», αν θέλουμε να μιλήσουμε με ταξικά κριτήρια. Γιατί να το αφήσουμε εκεί; Και φωνάζουμε όλοι ποιοι κρατούν τις περιουσίες.

Άρα, θεωρώ ότι, με το να προσεγγίζουμε με τέτοιου είδους τρόπο, δεν δίνουμε τη σαφή εικόνα του τι πραγματικά συμβαίνει στην οικονομία. Και εμείς θεωρούμε ότι, ναι, μέσα από αυτό που θα γίνει, θα δοθεί ώθηση για περαιτέρω εισπράξεις στο κομμάτι αυτό.

Να πω ότι, με βάση τα στοιχεία που μας έχει δώσει ο Έφορος Φορολογίας, το 2020 η άμυνα από τόκους ήταν €34 εκατομ. και μειώθηκε το 2022 στα €16 εκατομ., ενώ το 2018 ήταν στα €106 εκατομ. Αντιλαμβανόμαστε δηλαδή τη διαφορά. Θα έλεγα ότι ίσως ένα ισχυρό σημείο, για να προχωρούσαμε στο να κάνουμε φορολογική μεταρρύθμιση, για να ικανοποιήσουμε τα φτωχά νοικοκυριά, είναι αυτό που είπα προηγουμένως ο κ. Αβέρωφ. Δηλαδή σήμερα τι ισχύει; €12.000 είναι το εισόδημα το οποίο καθορίζεται βάσει της νομοθεσίας, αν κάποιος

εισπράττει, αν τα συνολικά του εισοδήματα από τόκους ή συντάξεις ή οτιδήποτε άλλο είναι μέχρι €12.000, να δικαιούται να πληρώσει στους τόκους του μόνο 3%. Αυτό το ποσό θα μπορούσαμε να το ανεβάσουμε στις €19.500 ή ακόμα και περαιτέρω, ώστε να ικανοποιήσουμε ακριβώς αυτούς που είναι χαμηλοεισοδηματίες.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Τορναρίτη...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Αν μου επιτρέπεται, κύριοι συνάδελφοι, επί της διαδικασίας.

Η ώρα είναι 4.11 μ.μ., έχουμε ακόμα τριάντα θέματα. Είχε γίνει συμφωνία -εγώ δεν ήμουν παρών, αλλά το έχω πληροφορηθεί- στη Σύσκεψη Αρχηγών για έναν ομιλητή από κάθε κόμμα. Εκκρεμούν τούνητην στιγμή - κάμνει έτσι ο κ. Λουκαΐδης ο οποίος μίλησε περισσότερο από όλους- εννιά ομιλητές ακόμα και τριάντα θέματα.

Ρωτώ την ολομέλεια και παρακαλώ: Θέλετε να συνεχίσουμε; Γιατί τα μηνύματα έχουν δοθεί και έχω την εντύπωση ότι κάθε πολιτική δύναμη αυτά που ήθελε να πει τα είπε.

Και, κυρία Πρόεδρε, νομίζω ότι κάπου εδώ λήγει τούτη η συζήτηση, να προχωρήσουμε στην επόμενη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επί της διαδικασίας -αν θέλετε να φέρουμε και τα πρακτικά, αν δεν θυμούνται κάμποιοι εκ των συναδέλφων, ο κ. Τορναρίτης δεν ήταν εκεί- είπαμε πέντε λεπτά, μπορεί να μιλήσουν πέραν του ενός ομιλητή και είπαμε και για δικαίωμα δευτερολογίας σε όσους θα γραφτούν στον κατάλογο εξ υπαρχής και όχι στην πορεία, είπαμε κλείει ο κατάλογος με την εκκίνηση της συζήτησης. Έτσι είπαμε στη Σύσκεψη Αρχηγών.

Κυρία Πρόεδρε, εμείς δεν ζητούμε τίποτε άλλο παρά να τηρηθεί αυτή η διαδικασία -όχι μόνο τώρα, αλλά και στα επόμενα θέματα, διότι θα έχει και άλλα θέματα στα οποία θα έχει συζήτηση- όπως τη συμφωνήσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά τώρα δεν μπορώ να το εξετάσω, λόγω του ότι ο κ. Στεφάνου... Έχετε μιλήσει επτά λεπτά εσείς. Δεν μπορώ να μην του δώσω τον λόγο.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Είχατε πέντε λεπτά και μιλήσατε επτά, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επί προσωπικού είπαμε. Οι πρόεδροι, οι επικεφαλής των κομμάτων και οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι εξαιρούνται πάντα από αυτή τη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λουκαΐδη, να ολοκληρώσουμε τώρα τη συζήτηση και από το επόμενο θέμα όντως να κλείνει από την αρχή ο κατάλογος ομιλητών. Τώρα όμως να είμαστε όσο πιο σύντομοι γίνεται, δεν μπορώ να στερήσω τον λόγο, να προσπαθήσουμε να είμαστε όσο πιο σύντομοι και...

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Επί της διαδικασίας, κυρία Πρόεδρε.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Μυλωνά.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μυλωνά, σας ακούμε.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Ησυχία να ακούσουμε τον συνάδελφο! Προσπαθεί να μιλήσει.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Για λόγους καθαρά πρακτικών, όχι για τίποτε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ό,τι θέλετε.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Επί της διαδικασίας. Σεβαστή η άποψη και του κ. Λουκαΐδη και του κ. Παπαδόπουλου και του κ. Τορναρίτη και του κ. Αβέρωφ και του κ. Στεφάνου και του πάπα της Ρώμης! Η άποψη κάποιων από εμάς των υπόλοιπων βουλευτών είναι ότι μπορεί να προκύπτει θέμα στο οποίο ένας βουλευτής που δεν θα είναι αρχηγός ή κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος να θέλει να παρέμβει. Και το θεωρώ φασιστικό το να μην μου επιτρέπουν να μιλήσω συνάδελφοί μου που πηγαίνουν στη Σύσκεψη Αρχηγών. Να μην μπορώ εγώ ή ο κ. Πασιουρίδης να σχολιάσουμε, εάν υπάρχει λόγος, γιατί, σωστά, πολλές φορές το παρατραβούμε οι συνάδελφοι. Παίρνουμε τον λόγο, να μιλήσουμε για ένα λεπτό, και μιλούμε δεκαπέντε λεπτά και δεν το παίρνουμε χαμπάρι ότι μιλούμε δεκαπέντε λεπτά. Νομίζουμε ότι μιλήσαμε δύο λεπτά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και είστε πάντα, η αλήθεια, σύντομος, για όλα μέσα στον χρόνο.

Δεν είπαμε μόνο ένας. Μέσα στον χρόνο που έχει το κάθε κόμμα μπορούν να τοποθετηθούν όσοι θέλουν. Άρα, και οι υπόλοιποι συνάδελφοι εντός του ίδιου πολιτικού χώρου να είναι σύντομοι, για να μιλήσουν, αν θέλουν βεβαίως να κάμουν παρέμβαση, και άλλοι συνάδελφοι.

Ελάτε λοιπόν, προχωρούμε στη συζήτηση.

Κύριε Παπαδόπουλε, σας ακούμε.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί της διαδικασίας, κυρία Πρόεδρε, δεν έχουμε κανένα απολύτως πρόβλημα να περιοριστούμε στους χρόνους. Αντιλαμβάνομαι η συνάδελφος η κ. Ερωτοκρίτου δεν μίλησε για πέντε λεπτά προηγουμένως και εγώ θα είμαι ιδιαίτερα σύντομος, αλλά οφείλουμε να πούμε κάποια πράγματα, γιατί πρέπει να διορθώσουμε κάποιες εσφαλμένες εντυπώσεις που δημιουργούνται.

Το ζήτημα που εγώ ήθελα ακριβώς να επισημάνω είναι το εξής: Δεν υπάρχει ειδικό ταμείο για την άμυνα. Τα λεφτά που εισπράττονται από τον ειδικό φόρο, το τέλος για την άμυνα, πάνε στο κεντρικό ταμείο του κράτους, όπως πάνε όλοι οι φόροι. Όσα εισπράτουμε δαπανώνται στην άμυνα. Δεν υπάρχουν δισεκατομμύρια που εισπράχθηκαν και δεν έχουν δαπανηθεί στην άμυνα. Απλά, δεν υπάρχει ειδικό ταμείο. Και, κατ' ακρίβειαν, φέτος έχει αυξηθεί ο προϋπολογισμός για την άμυνα, έχει ανέλθει στο 2% του προϋπολογισμού, και ο στόχος της παρούσας κυβέρνησης είναι οι αμυντικές δαπάνες από μόνες τους να πάνε στο 2% του προϋπολογισμού και είμαστε σε καλό δρόμο, για να πετύχουμε αυτό τον στόχο.

Δεύτερη εσφαλμένη εντύπωση: Δεν πληρώνουν οι τράπεζες φόρο πάνω στις καταθέσεις. Οι τράπεζες, οι κυπριακές τράπεζες, όλες, πληρώνουν ειδικό τέλος πάνω στο σύνολο των καταθέσεων. Είτε κάμνουν κέρδη είτε δεν κάμνουν κέρδη, πληρώνουν 0,15% πάνω στις συνολικές τους καταθέσεις. Αυτό σημαίνει ότι... Για παράδειγμα, τα τελευταία πέντε χρόνια οι κυπριακές οι τράπεζες κατέβαλαν στο κράτος €300 εκατομ. σε φορολογία για τις καταθέσεις, ενώ, αν έπρεπε να καταβάλουν έκτακτη εισφορά για την άμυνα, επειδή έκαμναν ζημιές τα προηγούμενα πέντε χρόνια, θα εισπράτταμε μηδέν. Άρα, η φορολογία που βάζουμε πάνω στις τράπεζες για τις καταθέσεις επιφέρει περισσότερα κέρδη στο κράτος από ό,τι η οποιαδήποτε έκτακτη συνεισφορά για την άμυνα πάνω στις καταθέσεις θα μπορούσε να συνεισφέρει. Και επισημαίνω το εξής: Αν βάλουμε έκτακτη συνεισφορά πάνω στα κέρδη που βγάζουν οι τράπεζες στις καταθέσεις, οι ξένες οι τράπεζες δεν θα πληρώνουν τούτον τον φόρο, ενά πληρώνουν μόνο οι κυπριακές. Καλά, πού πάει η ισότητα που πρέπει να υπάρχει τζιαι ο ανταγωνισμός μέσα στο τραπεζικό σύστημα;

Και κάτι άλλο. Σε ό,τι αφορά τα μερίσματα, οι τράπεζες οι κυπριακές τα τελευταία δέκα χρόνια, από το 2011, δεν βγάζουν κέρδη. Επομένως, όλα τα κέρδη που βγάζουν σήμερα δεν πάνε στους μετόχους. Δεν επιτρέπει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να δοθούν μερίσματα σε μετόχους κυπριακών τραπεζών, γιατί θεωρεί ότι οποιαδήποτε κέρδη βγάλουν από τα πάρα πολύ υψηλά επιτόκια που υπάρχουν σήμερα θα πρέπει να πάνε στα κεφάλαιά τους, με μία μοναδική εξαίρεση που δόθηκε φέτος στην Τράπεζα Κύπρου, επειδή εξέδωσε ομόλογα, και επέτρεψε έτσι για πρώτη φορά να δοθεί μέρισμα. Καμία άλλη τράπεζα δεν έχει δώσει μέρισμα σε μετόχους. Αυτά τα κέρδη δεν πάνε σε οποιαδήποτε πρόσωπα, παν στα κεφάλαια των τραπεζών, που είναι προβληματικά και όλοι το γνωρίζουμε. Και δεν σημαίνει ότι, επειδή προσωρινά υπάρχει ένα κέρδος, επειδή προσωρινά τα επιτόκια είναι υψηλά, του χρόνου τα επιτόκια θα συνεχίσουν να είναι υψηλά. Οι ενδείξεις όλες είναι ότι τα επιτόκια θα μειωθούν. Και πάλι δεν θα εισπράτουμε με αυτό τον φόρο, αλλά θα συνεχίσουμε να εισπράτουμε με την έκτακτη και το ειδικό τέλος που μπαίνει πάνω στις καταθέσεις τις συνολικές. Επομένως, πραγματικά δεν καταλαβαίνω για τι πράγμα είναι που συζητάμε.

Και το τελευταίο, σε ό,τι αφορά την εισήγηση να μπαίνει επιπρόσθετη φορολογία σε καταθέσεις υψηλότερες των €100.000. Καλά, ένας καταθέτης που έσει €200.000 εν' πάρα πολύ δύσκολο να κάμει δύο λογαριασμούς των €100.000;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δεν του συμφέρει.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναλως εν του συμφέρει; Είναι πάρα πολύ δύσκολο, για να γλιτώσει φόρο, να κάμει τρεχούμενο λογαριασμό, να τα φύει 'πού την τράπεζα, να πάει να τα επενδύσει σε μετοχές ή οτιδήποτε άλλο;

Δηλαδή θεωρώ εγώ ανούσιο αυτό που συζητάμε. Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σωστή η εισήγηση για τους λόγους που εξήγησε τζιαι προηγουμένως ο κ. Μυριάνθους, ότι με αυτό τον τρόπο το αντίθετο θα επιτύχουμε. Ανάπτυξη της οικονομίας, καλύτερη διαχείριση των καταθέσεων του κόσμου και επομένως γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο και εμείς θα υποστηρίξουμε αυτή την πρόταση. Εξάλλου, θέλω να υπενθυμίσω ότι ήταν εξαγγελία του Υπουργού Οικονομικών πριν από λίγους μήνες ότι θα έπρεπε αυτή η φορολογία που είχε αυξηθεί εν μέσω του μνημονίου να μειωθεί στα επίπεδα που εισηγείται ακριβώς και η κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού σήμερα, την πρόταση νόμου της οποίας εμείς στηρίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι πολύ σύντομος, θα πάρω μόνο τρία λεπτά, για να γίνουν δέκα τα λεπτά του ΑΚΕΛ. Δεν θα επαναλάβω όσα έχει πει ο κ. Λουκαΐδης, διότι ο κ. Λουκαΐδης επιχειρηματολόγησε επί της συγκεκριμένης πρότασης που έχουμε μπροστά μας.

Έχω την εντύπωση ότι, κάθε φορά που έχουμε να συζητήσουμε ένα θέμα, ανοίγουμε τη βεντάλια τζιαι συζητούμε τα ούλλα. Παρ' ολλίον δαμαί να δούμε τζιαι ποια εν' τα χαρακτηριστικά της φορολογικής μεταρρύθμισης που πρέπει να γίνει, επειδή μπροστά μας έχουμε το θέμα της φορολόγησης των αποταμιεύσεων.

Το ΑΚΕΛ λέει: «Ρε παιδικιά, ξέρετε, στη λογική ότι τα λίγα εν' λίγα που δίνουν, τα πολλά όμως διούν πάρα πολλά τζιαι όσο πάει πάνω διούν ακόμα περισσότερο, γι' αυτό θέλουμε να είμαστε στοχευμένοι». Όταν κάμνουμε κοινωνική πολιτική τζιαι λαλούμεν «ξέρετε, έσει τόσο δημοσιονομικό κόστος, εν' €16 εκατομ.» -τζιαι εν' τζιαι πολλά μεγάλο για την κοινωνική πολιτική, λαλούν κάποιοι, αλλά, για να τα χάσει το κράτος από μian τέθκοια φορολογία, ένενν πολλά- λαλούμεν νάν' στοχευμένη. Η φορολογία εν πρέπει νάν' στοχευμένη; Λέει: «Θα μπορούσαν να φορολογηθούν ή να φοροαπαλλαχθούν τζιαι πολλά άλλα πράγματα». Συμφωνούμε. Όπως για παράδειγμα θα μπορούσε να φορολογηθεί η περιουσία μεγάλης αξίας, που δεν φορολογείται, γιατί η προηγούμενη κυβέρνηση με πρωτοβουλία του τότε κυβερνήτος κόμματος εξαφάνισε αυτή τη φορολογία και έχασε πολλές δεκάδες εκατομ. ευρώ το κράτος. Θα μπορούσε να φορολογηθεί η αδρανούσα περιουσία μεγάλης αξίας. Θα μπορούσε πάνω στο φορολογικό σύστημα να μπει ακόμα μια κλίμακα, για τα πολύ υψηλά εισοδήματα, να φορολογούνται τζι άλλο, για να έσει το κράτος έσοδα. Τούτα θα μπορούν να γίνουν, να τα συζητήσουμε, αλλά δεν είναι τούτο που συζητούμε. Συζητούμε ένα συγκεκριμένο πράμα στη βάση μιας πρότασης που ήρτεν. Τζιαι το ΑΚΕΛ λέει κάτι συγκεκριμένο.

Με μian επιχειρηματολογία, σε ό,τι αφορά -τζιαι κλείνω- το θέμα της αποταμίευσης... Να την ενθαρρύνουμε την αποταμίευση. Πέστε μου όμως πόσοι μεινίσκουν με πλεονάσματα, όταν τελειώσει ο μήνας ή πριν τελειώσει ο μήνας τζιαι δεν μεινίσκει ούτε ένα ευρώ μες στην τσέπη του κάθε μισθωτού. Ποιοι κάμνουν

αποταμίευση; Συνήθως αυτοί που τους μένει και το πλεόνασμα.

Επομένως, να είμαστε συγκεκριμένοι γι' αυτή την πρόταση τζιαι να μην πλαθκειάζουμε πολλά, τζιαι ο χρόνος όντως έν' πολύτιμος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Σαββίδης.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλυφθήκατε;

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία!

Ο κ. Παντελίδης.

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ήθελα απλώς ένα μικρό σχόλιο, επειδή ο κ. Παπαδούρης αναφέρθηκε στο ζήτημα του περί Τέλους Εταιρειών... Για να είμαστε δίκαιοι, αυτή η κυβέρνηση, αυτούς τους εννέα μήνες, για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια, από την έναρξη ύπαρξης αυτού του τέλους εταιρειών, εμφανίστηκε στην επιτροπή Εμπορίου και είπε «ναι, μετά από τόσα πολλά χρόνια συμφωνούμε ότι υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης» και ανέλαβε δέσμευση με την έναρξη του νέου έτους να έρθει με αναθεωρημένη εισήγηση. Για να είμαστε δίκαιοι, γιατί έτσι όπως το παρουσιάσατε είναι λες και αυτή η κυβέρνηση συνεχίζει την τακτική της προηγούμενης, να προσπατεύει ως κόρη οφθαλμού αυτό το ετήσιο τέλος εταιρειών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Να προχωρήσουμε τώρα στις τροπολογίες.

Υπάρχει η τροπολογία των βουλευτών κ. Άριστου Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστου Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και αφορά...

Να με βοηθήσετε λίγο, κύριε Γεωργίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροπολογία των κ. Άριστου Δαμιανού, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστου Χριστοφίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για την πρόταση νόμου «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της πιο πάνω πρότασης νόμου, ώστε το άρθρο 2 αυτής, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 3 του βασικού νόμου, να αντικατασταθεί από το ακόλουθο άρθρο:

«Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου.
2. Το άρθρο 3 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) με την ακόλουθη παράγραφο:

“(β) κάθε πρόσωπο που είναι κάτοικος στη Δημοκρατία το οποίο λαμβάνει ή πιστώνεται με ποσό τόκου, εκτός τόκου που εμπίπτει στις διατάξεις της παραγράφου (γ)-

- (i) σε ποσοστό δεκαεπτά τοις εκατό (17%) επί του ποσού των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται για κάθε καταθετικό λογαριασμό μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων ευρώ (€100.000)·
- (ii) σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) επί του ποσού των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται για οποιοδήποτε ποσό καταθετικού λογαριασμού υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000)·
- (iii) σε ποσοστό δεκαεπτά τοις εκατό (17%) επί του ποσού των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται και δεν αφορούν καταθετικούς λογαριασμούς.”».

Σημειώσεις:

- α. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα επί των τόκων στην περίπτωση των καταθέσεων να επιβάλλεται κλιμακωτά με συντελεστή 17% για τις πρώτες €100.000 καταθετικού λογαριασμού και με συντελεστή 30% για οποιοδήποτε ποσό καταθετικού λογαριασμού υπερβαίνει τις €100.000, ανά καταθετικό λογαριασμό.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές διορθώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε ηλεκτρονικά, παρακαλώ. Με το «ένα» δηλώνουμε την παρουσία μας, ξέρετε τα υπόλοιπα. Παρακαλώ ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα οκτώ. Δεκαοκτώ ψήφοι υπέρ, είκοσι πέντε εναντίον και πέντε αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι πέντε ψήφους εναντίον, δεκαοκτώ ψήφους υπέρ και πέντε αποχές, η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωράμε τώρα στις προτεινόμενες τροπολογίες του κ. Μαρίνου Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ-Σοσιαλιστικό Κόμμα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ορθότερο θα ήταν να μπουν ξεχωριστά η (α) και η (β), οι τροπολογίες του κ. Σιζόπουλου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βέβαια, θα τις βάλουμε ξεχωριστά. Σωστά, κυρία Ερωτοκρίτου.

Η πρώτη τροπολογία λοιπόν, γιατί υπάρχει διαφοροποίηση ψήφου, όπως ειπώθηκε και προηγουμένως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες του κ. Μαρίνου Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα για την πρόταση νόμου «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 2 της πιο πάνω πρότασης νόμου, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 3 του βασικού νόμου, ώστε:

1. να μην επιβάλλεται έκτακτη εισφορά για την άμυνα επί τόκων οι οποίοι καταβάλλονται σε περίπτωση αποζημίωσης για πρόκληση αναπηρίας ή σοβαρής σωματικής βλάβης ή θανάτου.

Σημείωση:

Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές διορθώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, γι' αυτή τη συγκεκριμένη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα οκτώ. Σαράντα οκτώ υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2. να επιβάλλεται έκτακτη εισφορά για την άμυνα επί τόκων που λαμβάνουν ή πιστώνονται αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα από καταθέσεις, περιλαμβανομένων καταθέσεων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, καθώς και επί τόκων από καταθέσεις και μερισμάτων που λαμβάνουν ή πιστώνονται εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων.

Σημείωση: Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές διορθώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε, έχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατί, κύριε Θεμιστοκλέους;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Εγώ ψήφισα αποχή, αλλά δεν το βλέπω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το δούμε αμέσως.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Είναι η πολλοστή φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δείτε μπροστά σας στο μόνιτορ αν είναι πατημένο το «τρία».

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρίστο Σενέκη)

Εντάξει, κύριε Σενέκη;

Ωραία! Εδώ είστε. Εδώ είναι. Μπορεί να καθυστέρησε λίγο, είναι μια χαρά τώρα.

Ελάτε, ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα οκτώ. Είκοσι μία ψήφοι υπέρ, είκοσι τέσσερις εναντίον, μία αποχή και δύο δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι τέσσερις ψήφους εναντίον, είκοσι μία υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα εννέα. Τριάντα μία ψήφοι υπέρ, δύο εναντίον και δεκαέξι αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δεκαέξι αποχές, τα άρθρα 1 έως 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα εννέα. Τριάντα μία ψήφοι υπέρ, δύο εναντίον και δεκαέξι αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δεκαέξι αποχές, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο*.

Το δεύτερο θέμα είναι εξ αναβολής και πιλοφορείται «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

Παρακαλώ, τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 2 θέματος είναι η έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €12.833.000, για την κάλυψη δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του 2023 είναι ανεπαρκής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Σωτήρης Ιωάννου

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφωνίδης

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Άριστος Δαμιανού

Σταύρος Παπαδούρης

Αντρέας Καυκαλιάς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 24 και 27 Νοεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, καθώς και του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ).

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χρύσης Παντελίδης, Χάρης Γεωργιάδης και Χρίστος Χριστοφίδης.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του ΚΟΑ συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €12.833.000, για τη διενέργεια δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόνοια που περιλήφθηκε στον προϋπολογισμό του οργανισμού για το έτος 2023 είναι ανεπαρκής, καθώς και μετονομασία και αναβάθμιση ορισμένων θέσεων του προσωπικού του οργανισμού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, οι συμπληρωματικές πιστώσεις που απαιτούνται αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Δικαστικά και δικηγορικά έξοδα (€5.000.000).
2. Αγορά υπηρεσιών (€250.000).
3. Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων (€582.990).

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

Εναντίον: ΕΛΑΜ.

Αποχή: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

4. Πρόσθετη χορηγία προσφυγικών σωματείων (€300.000).
5. Κατασκευή και βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων (€6.700.000).

Επιπροσθέτως και σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, με τις ρυθμίσεις που προτείνονται επιτυγχάνεται η μετονομασία και αναβάθμιση τριών θέσεων Λειτουργιών Αθλητικών Εγκαταστάσεων (ΛΑΕ) [Κλ. Α4 και Α7⁽ⁱⁱ⁾] σε θέσεις Λειτουργιών ΚΟΑ (Κλ. Α8, Α10 και Α11), καθώς και δύο θέσεων Τεχνικού Μηχανικού 1^{ης} Τάξης (Κλ. Α7+2) και 2^{ης} Τάξης (Κλ. Α4) σε Τεχνικούς Μηχανικούς [Κλ. Α5^(2η βαθμίδα), Α7 και Α8⁽ⁱ⁾].

Σημειώνεται ότι η αύξηση στο κόστος που προκύπτει από τη μετονομασία και αναβάθμιση των εν λόγω θέσεων θα καλυφθεί από τα πλεονάσματα του οργανισμού και συναφώς δεν απαιτούνται συμπληρωματικές πιστώσεις.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου, ο πρόεδρος του ΚΟΑ, αφού ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, δήλωσε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Αναφορικά με τις πιστώσεις που απαιτούνται για δικαστικά και δικηγορικά έξοδα, το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 6 Νοεμβρίου 2019, αποφάσισε όπως η διαφορά που προέκυψε μεταξύ του δήμου Στροβόλου και του ΚΟΑ αναφορικά με την επιβολή φόρου θεάματος διευθετηθεί εξωδικαστικά μέσω της μεταβίβασης κρατικής ακίνητης περιουσίας στον δήμο Στροβόλου. Ωστόσο, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας με επιστολή της προς τον γενικό διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 11 Νοεμβρίου 2022, ενημέρωσε ότι η διαδικασία αυτή στερείται νόμιμου ερείσματος και ότι ο ΚΟΑ θα πρέπει να καταβάλει τα ποσά που οφείλει στον δήμο Στροβόλου μέσω του προϋπολογισμού του. Ως εκ τούτου, ετοιμάζεται από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας σχετικό μνημόνιο που θα υπογραφεί μεταξύ του ΚΟΑ και του δήμου Στροβόλου για τη σταδιακή διευθέτηση του οφειλόμενου ποσού.
2. Οι πρόσθετες πιστώσεις για αγορά υπηρεσιών αφορούν κυρίως γραμματειακές υπηρεσίες για την έκδοση/ανανέωση δελτίων υγείας, κάρτας φιλάθλου, εγγραφές αθλητικών σωματείων, καθώς και υπηρεσίες καθαριότητας.
3. Σε σχέση με το Κλειστό Αθλητικό Κέντρο «Σπύρος Κυπριανού», οι πιστώσεις που απαιτούνται αφορούν στη διενέργεια μελετών εντός του έτους 2023 αναφορικά με την αναβάθμιση του εν λόγω σταδίου στο πλαίσιο φιλοξενίας ομίλου του Ευρωμπάσκετ 2025.
4. Αναφορικά με τις πιστώσεις που απαιτούνται για το Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λευκωσίας, στο πλαίσιο αναβάθμισης του εν λόγω έργου ο δήμος Λευκωσίας ζήτησε επιπρόσθετα την αναβάθμιση/συντήρηση του κεντρικού κτηρίου διοίκησης και υποδομών του κολυμβητηρίου, αίτημα το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών. Ο ΚΟΑ θα προβεί στην παραχώρηση του απαιτούμενου ποσού, νοουμένου ότι θα υπογραφεί συμφωνία διαχείρισης του κολυμβητηρίου μεταξύ του δήμου Λευκωσίας και του οργανισμού, η οποία θα εξυπηρετεί τον αγωνιστικό και μαζικό αθλητισμό.
5. Το τελικό κόστος του ποδοσφαιρικού γηπέδου Λεμεσού αναμένεται να ανέλθει γύρω στα €44.000.000, χωρίς οποιεσδήποτε πρόσθετες χρεώσεις εκ μέρους του εργολάβου. Μέχρι το τέλος του έτους 2022 καταβλήθηκαν €39.600.000 και συναφώς απαιτούνται πρόσθετες πιστώσεις για καταβολή του υπόλοιπου ποσού ύψους €4.400.000 εντός του έτους 2023.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου ζητήθηκε από τον ΚΟΑ η κατάθεση στοιχείων αναφορικά με την οικονομική στήριξη που παραχωρήθηκε σε σωματεία για την ανέγερση γηπέδων τα τελευταία τρία χρόνια, καθώς και καταλόγου με τα αναπτυξιακά έργα του οργανισμού ανά επαρχία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Λοιπόν, να κλείσει η λίστα ομιλητών και θα δώσω τον λόγο.

Ελάτε, κύριε Σενέκη, σας ακούμε.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΕΝΕΚΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στον προς ψήφιση συμπληρωματικό προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού περιλαμβάνεται, έστω και με μεγάλη καθυστέρηση, το κονδύλι που αφορά στις επιδιορθώσεις σταδίων προσφυγικών σωματείων. Επιδιορθώσεις, κυρία Πρόεδρε, που έγιναν από το 2021 καθ' υπόδειξιν της Αρχής Αδειοδότησης Σταδίων, για να μπορέσουν τα σωματεία να πάρουν την προσωρινή άδεια και να αποφύγουν τη

γηπεδική προσφυγοποίηση ξανά, μετά το 1974. Και, επειδή έχουμε ασκήσει δριμεία κριτική προς πάσαν κατεύθυνση όλο το προηγούμενο διάστημα, σήμερα οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον πρόεδρο και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του ΚΟΑ, καθώς και τους λειτουργούς του οργανισμού, που χειρίστηκαν τη συμπερίληψη του συγκεκριμένου κονδυλίου στον προς ψήφιση συμπληρωματικό προϋπολογισμό.

Επί τη ευκαιρία, κυρία Πρόεδρε, πρέπει να πούμε ότι απαιτείται ολιστική αντιμετώπιση της κατάστασης στην οποία βρίσκονται σήμερα τα στάδια των προσφυγικών σωματείων. Και θα έλεγα ότι δυστυχώς εμπριέχονται και ζητήματα στατικότητας και ασφάλειας. Αυτή η ολιστική αντιμετώπιση προβλέπεται στον σχεδιασμό που συμφωνήθηκε στο ανώτατο επίπεδο από τον Φεβρουάριο του 2020 για την ουσιαστική αναβάθμιση των σταδίων των προσφυγικών σωματείων.

Θεωρούμε ότι το πρώτο αποφασιστικό βήμα για την υλοποίηση αυτού του σχεδιασμού έγινε με τη διεξαγωγή των σχετικών μελετών, που παρουσιάστηκαν σε δημοσιογραφική διάσκεψη στις 26 Ιουλίου του τρέχοντος έτους στη Δημοσιογραφική Εστία. Και εδώ οφείλουμε να εξάρουμε την αποφασιστική συμβολή στην προσπάθεια αυτή της Αρχής Αδειοδότησης Σταδίων και ειδικά του προέδρου της Αρχής, του κ. Γιώργου Καρά. Οι μελέτες που παρουσιάστηκαν έδειξαν ότι το συνολικό κόστος για την αναβάθμιση αυτή για τρία στάδια, που αφορούν στην Ανόρθωση, τη Σαλαμίνα και τον Εθνικό Άχνας, είναι λιγότερο από το κόστος για την ανέγερση του νέου σταδίου στη Λεμεσό, το οποίο, για να μην παρεξηγηθώ, καλώς ανεγέρθηκε, γιατί αποτελούσε αναγκαιότητα για την πόλη της Λεμεσού.

Είναι ένα κόστος, κυρία Πρόεδρε, που μπορεί να επιμεριστεί και να κατανεμηθεί στον προϋπολογισμό του κράτους για τα επόμενα πέντε με έξι χρόνια, γιατί οι όποιες αναβαθμίσεις προφανώς θα γίνονται σταδιακά, ώστε να μην κλείσουν τα συγκεκριμένα στάδια. Αναμένουμε λοιπόν να υπάρξει η απαραίτητη ευαισθησία, ώστε να ξεκινήσει η υλοποίηση αυτού του σχεδιασμού, που για τα προσφυγικά σωματεία και τον αγώνα επιβίωσης που διεξάγουν είναι ένας μεγαλεπήβολος σχεδιασμός, που θα τους επιτρέψει να συνεχίσουν την αποστολή τους, που όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι είναι πολύ πέραν της οποιασδήποτε αθλητικής δραστηριότητας και διάστασης.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Ο κ. Κέτηρος.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ τζαι που είμαι μετά από τον κ. Σενέκη, γιατί το θέμα μας είναι για το ίδιο ζήτημα, για τη χορηγία για τα προσφυγικά σωματεία τζαι τα λεφτά τα οποία επερίμεναμεν εδώ και τρία χρόνια να παραχωρηθούν.

Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι ήταν, όπως ανέφερε ο συνάδελφος, απαίτηση της Αρχής Αδειοδότησης Σταδίων να γίνουν αυτές οι εργασίες στα τρία αυτά γήπεδα, της Νέας Σαλαμίνας, του Εθνικού Άχνας και της Ανόρθωσης. Τα σωματεία προχώρησαν με δικά τους έξοδα ή καταχρεώθηκαν, για να μπορέσουν να κάνουν αυτές τις εργασίες στα τρία στάδια τζαι να μπορέσουν να αγωνίζονται στα γήπεδά τους.

Ωστόσο, η καθυστέρηση τούτη αντιλαμβάνεστε ότι επροκάλεσεν ένα επιπρόσθετο κόστος για τα τρία τα σωματεία, για το οποίο προβληματιζόμαστε όλοι πώς θα μπορέσουμε να το καλύψουμε. Σε μεγάλο βαθμό έχουν καλυφθεί τ'πού εθελοντική εργασία, αλλά τρία χρόνια μετά έχουν προκύψει άλλα ζητήματα.

Τα στάδια τούτα... Οπωσδήποτε τούτο το οποίο έγινε είναι κάποιες εργασίες, απλά για να έχουν άδεια τζαι να μπορούν να αγωνίζονται τα σωματεία. Η μελέτη στην οποία αναφέρθηκε τζαι ο κ. Σενέκης προηγουμένως για τη συνολική αναβάθμιση των τριών σταδίων απαιτεί κάποια εκατομμύρια. Κάποια εκατομμύρια, τα οποία δεν είναι υπερβολικά, αν επιμεριστούν. Τζαι είναι η καλή διάθεση των ανθρώπων τούτων οι οποίοι είναι στα σωματεία τα προσφυγικά να ζητήσουν να επιμεριστεί το κόστος σε ένα λογικό χρονικό διάστημα, ούτως ώστε τούτα τα στάδια να αναβαθμιστούν, τα τρία στα οποία αναφερθήκαμε, τζαι να μπορούν να αγωνίζονται κάτω από αξιοπρεπείς συνθήκες τα σωματεία της επαρχίας Αμμοχώστου.

Θεωρώ ότι η δουλειά η οποία έγινε με τη βοήθεια της Αρχής Αδειοδότησης Σταδίων είναι πάρα πολύ καλή τζαι μπορεί να αξιοποιηθεί, γιατί είναι πάρα πολύ κρίμα να έχουμε βάλει τους ανθρώπους να υποστούν τούτα τα έξοδα των μελετών τζαι αυτά να παραμείνουν μόνο στα χαρτιά τζαι στις βιβλιοθήκες τους, για να τα δείχνουν, ίσως τις μακέτες, των μαθητών που θα επισκέπτονται τα γήπεδα, για να δουν ποια ήταν τα σωματεία στα οποία αγωνίστηκαν οι παππούδες τους ή οι πατεράδες τους.

Με αυτή την ευκαιρία, που πήρα τον λόγο, θέλω να πω τζαι κάτι άλλο σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ τζαι την ορθολογιστική διαχείριση. Δεν μπορεί να ακούμε ότι υπάρχουν στάδια τα οποία είναι υπό κατάρρευση, όπως για παράδειγμα το Μακάρειο Στάδιο, να το ζητά σωματείο, η Ομόνοια, για να το κάμει γήπεδο, τζαι το Παφιακό, να το ζητά η Πάφος, να παίξουν οι ομάδες, τζαι ο ΚΟΑ να αρνείται για ακατανόητους λόγους τζαι να προκαλεί τζαι την αντίδραση του φίλαθλου κόσμου. Ας το αφήσουν να ππέσει! Ας το αφήσουν το Μακάρειο να ππέσει, αλλά να μην παίζει η Ομόνοια μέσα!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Σαββίδης.

Στο βήμα;

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε. Ελάτε, κύριε Σαββίδη. Φαίνεται ότι έχετε fun club κάτω! Ελάτε.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ορίστε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας συμπαθούν πολύ οι συνάδελφοι!

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Έχω αγαπητούς συναδέλφους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε, έχετε!

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Και ιδιαίτερα στην αριστερά!

Κυρία Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Κοιτάζω, ξανακοιτάζω, πιάνω μια μια τις γραμμές, διαβάζω, ξαναδιαβάζω... Ρε, πού έν' η Πάφος, ρε; Πού έν' η Πάφος; Αλλά ύστερα αθθυμήθηκα: Έν' ο Αντρέας ο Μιχαηλίδης πρόεδρος! Κάνεις του μια φορά παρατήρηση, δεύτερη παρατήρηση, τρίτη παρατήρηση, ο άνθρωπος δεν αλλάσσει! Το λέω με πολύ πόνο ψυχής και δεν είναι κάτι το προσωπικό! Ο άνθρωπος έκατσε δύο θητείες εκεί, έκαμε το παν να κάμει τα πάντα στη Λεμεσό. Ας ππέσει τζιαι το Μακάρειο, ας ππέσει τζιαι το «Στέλιος Κυριακίδης», ο άνθρωπος με τίποτα δεν ταρακουνιέται, ό,τι και να του πεις!

Θέλω να ενθυμίσω άπαντες ότι στον προϋπολογισμό... Και δεν είμαι εναντίον των Λεμεσιανών, για όνομα του Θεού, έπρεπε να γίνει γήπεδο, από το 2020 βλέπετε προϋπολογισμούς για το νέο γήπεδο της Λεμεσού. Σήμερα θα υπερψηφίσετε προϋπολογισμό άλλα €4 εκατομ. Το γήπεδο ξεκίνησε με €28 εκατομ., πήγε €32 εκατομ., πήγε €36 εκατομ., πήγε €40 εκατομ., πήγε €44 εκατομ. τζιαι δκιαβάστε την παρατήρηση που γράφει... Υπάρχει παρατήρηση που λέει ότι «ίσως υπάρξουν τζιαι άλλα, λόγω απαιτήσεων του εργολάβου!» Άρα, θα πιάσουμε τα €50 εκατομ., άλλα €10 εκατομ. για τον δρόμο, πήγαμε στα €60 εκατομ. Πέρκι μου φύει τζιαι ησυχάσουμε τζιαι εν πάμε στα €70 εκατομ.!

Όσον αφορά τα γήπεδα -χθες κουβεντιάζαμε για το γήπεδο το Μακάρειο τζιαι το «Στέλιος Κυριακίδης»- είναι αχούρια. Υπήρχαν δύο προτάσεις, από την Ομόνοια και από την «Πάφος FC», και τι έκανε ο ΚΟΑ; Δεν έκατσε κάτω ουσιαστικά να δουλέψει τζιαι να πάρει εισήγηση στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, απλά έστειλε εκεί, έτσι χωρίς να διαβάσει, χωρίς να μελετήσουν: «Δώστε τα γήπεδα»! Τζιαι ήρτεν η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας τζιαι τι μας λέει; «Δεν μπορώ να τα δώσω, γιατί είναι ανάθεση.» Εάν υπήρχαν διαδικασίες δημόσιες, τότε θα μπορούσε να δοθούν τα στάδια και στην Ομόνοια και στην «Πάφος FC».

Θέλω να πω τζιαι κάτι άλλο. Δεν υπάρχουν τα προσφυγικά σωματεία μόνο του ποδοσφαίρου. Ως Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού φωνάξαμε πάρα πολλές φορές στον ΚΟΑ ότι υπάρχει και η Ανόρθωση στο βόλει, υπάρχει η ΑΕΚ Καραβά, υπάρχουν και άλλα σωματεία. Δεν κάμνει κάτι ο ΚΟΑ όλα αυτά τα χρόνια για τα προσφυγικά σωματεία ούτε όσον αφορά τα άλλα αθλήματα, δυστυχώς!

Κυρία Πρόεδρε,

Δεν είμαστε τοπικιστές, ζητούμε το δίκαιο. Και τι ζητούμε; Να υπάρχει μια κατανομή... Εγώ δεν θα την πω «κανονική κατανομή», στη στατιστική ορολογία λέγεται «normal distribution». Ας κάνουμε τουλάχιστον μια... Παίρνουν ούλλοι κατανομή, θα παίρνουμε τζιαι εμείς κάτι ως επαρχία Πάφου! Αλλά εν πειράζει, επειδή εννά φύει ο κ. Μιχαηλίδης σε έναν μήνα, ας το αφήσω μέχρι εδώ!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, συνάδελφε.

Ας μην το προσωποποιούμε όμως, γιατί είμαι σίγουρη ότι δεν λαμβάνει μόνος του τις αποφάσεις ο πρόεδρος του ΚΟΑ.

Ο κ. Θεμιστοκλέους. Ελάτε.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Αφού στο ΑΚΕΛ μίλησε άλλος... Να τον αφήσουμε μετά τον κ. Άριστο.

Ελάτε να μας βοηθήσετε, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Προηγούνται άλλοι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, μα αλλάζει συνεχώς η λίστα. Εν πειράζει, εννά μας βοηθήσετε εσείς. Ελάτε, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Εξαφανίζεται από την οθόνη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξαφανίζεται, ναι, ναι, αναλόγως ποιος το πατά.

Δεν πειράζει, θα μας βοηθήσει ο κ. Θεμιστοκλέους.

Ελάτε, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Κάποιος να πει για τη λύση που ήβραμε για τούτα τα θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τρυφωνίδη, τι θέλετε;

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Αφού βρήκαμε τζιαι λύση τζιαι εν τη λέει ο κ. Χρύσανθος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά δεν πρέπει να κάνουμε διάλογο και μιλάτε από τη θέση σας. Ζητήστε τον λόγο, αν θέλετε.

Ελάτε, κύριε Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ναι, κυρία Πρόεδρε.

Έντζιε διαφωνώ πολλά με τον κ. Σαββίδη, αλλά να του πω ότι «κατά κορμίν μανίζιν»! Η Πάφος πόσο συμβάλλει στην οικονομία τζιαι η Λεμεσός πόσο συμβάλλει;

Λοιπόν, βλέπω εδώ στην έκθεση, λέει «€5 εκατομ. δικηγόροι και δικαστικές αποφάσεις», €5 εκατομ.! Δηλαδή θα ήταν προτιμότερο για τον ΚΟΑ να προσλάβει πενήντα δικηγόρους επί €100.000 τον έναν, τον χρόνο, παρά να τα πληρώνει τούτα! Δηλαδή είναι να διερωτάται κάποιος τούτα τα €5 εκατομ. πόθεν εβγήκαν.

Δεύτερον, το γήπεδο Λεμεσού, που όντως επιβαλλόταν να γίνει, ξεκίνησε από €15 εκατομ., πήγε στα €18 εκατομ., στα €23 εκατομ., στα €26 εκατομ., στα €28 εκατομ., στα €29,5 εκατομ., στα €31 εκατομ., €33 εκατομ. έκατσε η μπίλια, έκλεισε η προσφορά. Τζιαι μετά, αφού έπνασαν για λίγο καιρό, ξεκίνησε ξανά προς τη δόξα να τραβά! €33,5 εκατομ., €36 εκατομ., €38 εκατομ., €40 εκατομ., €42 εκατομ. Σήμερα ακουμπούμε τα €45 εκατομ. αισίως! Και θα φτάσουμε, όπως σωστά είπε ο κ. Σαββίδης, στα €50 εκατομ. Έξω η αξία της γης, έξω οι δρόμοι, άλλα €10 εκατομ.!

Η ΚΡΜΓ, με απαίτηση της Βουλής, όπως αποφασίσαμε τότε, έκανε μια κοστολόγηση για τη σημερινή αξία του γηπέδου. Κάμνω μια παρένθεση: Το 1975 στην επαρχία Λεμεσού ζούσαν 150 000 άνθρωποι και εκτίσαμεν το Τσίρειο, με χωρητικότητα 16 000 θεατές. Κλείει η παρένθεση. Το 2023, με πληθυσμό στη Λεμεσό 260 000, κτίζουμε γήπεδο που ήταν να γίνει για 13 500 θέσεις, αλλά, ρε παιδί μου, εστένεψαν τα πράματα, κατέβα, κατέβα εφτάσαμεν τις 10 000 θέσεις.

Το γήπεδο της ΑΕΚ Αθηνών, 33 000 θέσεων, εστοίχισε περίπου €34 εκατομ.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Κύριε Θεμιστοκλέους, €88 εκατομ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, μη διακόπτετε τον ομιλητή.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

(Σε έντονο ύφος)

Κύριε Σύκα,

Έν' πολλὰ εύκολο να το καταλάβετε, άμα γκουγκλάρετε. Αν μου εύρετε άλλο γήπεδο στην Ευρώπη ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα του κόσμου δεκάμισι χιλιάδων θεατών που εστοίχισε €50 εκατομ., εγώ να παραιτηθώ που βουλευτής! Πρέπει να ντρέπεστε να τολμάτε να πείτε για το γήπεδο της Λεμεσού!

Είπα λοιπόν ότι η ΚΡΜΓ υπολόγισε την αξία του γηπέδου. Πότε; Την επόμενη μέρα των εγκαινίων του και ήρθε εδώ στη Βουλή και μας είπαν ότι τούτου του γηπέδου, που εστοίχιζε μέχρι τότε €40 εκατομ., η αξία του η πραγματική είναι μόνο €28 εκατομ. Άρα, λείπουν €12 εκατομ. Σήμερα, με την έγκριση του ποσού αυτού, λείπουν €17 εκατομ. και δεν συγκινείται κανένας γιατί λείπουν €17 εκατομ.! Ποιοι τα κατασπάραξαν;

Το θέμα καθκόντως θα το καταγγείλω στην Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς, διότι ο ΚΟΑ δεν είναι τίποτε άλλο από τα πιο αμαρτωλά ιδρύματα του τόπου! Τούτα ούλλα τα εκατομμύρια, αν τα παραχωρούσε σε αθλητικά σωματεία των κοινοτήτων, των αγροτικών πρωταθλημάτων κτλ., αριστερών και δεξιών και κεντροδεξιών, οποιουδήποτε σωματείου, η κοινωνική ωφέλεια θα ήταν εκατονταπλάσια. Αυτός ο λαός θα είχε ένα δίχτυ προστασίας και η ενασχόληση των παιδιών του θα ήταν υγιής!

Και σαν να μην έφτανε η υπόθεση με το γήπεδο των €45 εκατομ., που θα ακουμπήσει €50 εκατομ., δεν υπήρχε προσωπικότητα 'που την ιστορία της Κύπρου ή της Λεμεσού για να δώσουμε το όνομά της... Δεν υπήρχε ο Χριστόδουλος Σώζος, δεν υπήρχε ο Βασίλης Μιχαηλίδης! Τι εκάμαμεν; Εβαφτίσαμεν το γήπεδο «Αλφαμέγα»! Αν έχτιζεν η υπεραγορά «Αλφαμέγα» το γήπεδο, να το εβάφτιζεν όπως ήθελε, αγγουράκια, ντομάτες, κουνουππίδικια, ό,τι θέλει, αλλά το γήπεδο εχτίστηκε με κρατικό χρήμα σε κρατική γη! Και έπρεπε αυτός ο λαός να είχε την απαίτηση να δοθεί το όνομα κάποιας φυσιογνωμίας που άφησε ιστορία πίσω της σ' αυτό τον τόπο! Η ιστορία της Λεμεσού ήταν γεμάτη και με ήρωες και με αθλητές και με γυναίκες αθλήτριες, που πρώτες έσπασαν τα ταμπού και πήγαν σε βαλκανικούς αγώνες και ολυμπιάδες! Εν υπήρχαν; Και ξέρετε κάτι; Δεν ευρήκαν κανέναν από αυτούς τους μεγάλους αθλητές, πολιτικούς ή αγωνιστές-ήρωες, γιατί; Διότι η συμφωνία είναι να παίρνουν οι τρεις ομάδες €600.000 τον χρόνο από τη συγκεκριμένη υπεραγορά. Ξέρετε; Κάποια καλή ημέρα θα έρτει ένας Τούρκος 'που τα κατεχόμενα, όχι Τουρκοκύπριος, έποικος, θα τους δώσει €800.000 και θα δώσουν το όνομα του έποικου. Αυτή είναι η μοίρα αυτού του τόπου! Τζιαι εβάλαν το εκεί. Εκάμαν γήπεδο για τις τρεις ομάδες, λέει, της Λεμεσού, αλλά οι άλλες δύο ομάδες της Λεμεσού που παίζουν πρώτη κατηγορία δεν δικαιούνται να παίζουν στο νέο γήπεδο τούτο. Και αν αύριο, μεθαύριο, του χρόνου, μια από τις τρεις ομάδες πάει διαβάθμιση, θα παίζει στο νέο γήπεδο της Λεμεσού, αλλά οι άλλες τρεις ομάδες που θα αναδειχθούν στην πρώτη κατηγορία θα παίζουν σε γήπεδα που είχαμε τη δεκαετία του '60, του '70! Αυτό είναι που πάθαμε!

Και λέω ξανά -και τελειώνω, αγαπητοί μου συνάδελφοι- αυτό το γήπεδο θα είναι το πλέον εμβληματικό κτίριο της Κύπρου που θα αποπνέει, θα συμβολίζει και θα ενσαρκώνει το τι ακριβώς σημαίνει διαφθορά!

Και σαν να μη μας έφταναν όλα αυτά, έχει ο κ. Μιχαηλίδης τζιαι τα μούτρα να θέλει να γίνει δήμαρχος της Λεμεσού!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, μην το προσωποποιούμε όμως. Δεν είναι σωστό.

Συνεχίζουμε με τους υπόλοιπους ομιλητές.

Κύριε Δαμιανού, ελάτε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή έχω και την ιδιότητα του προέδρου της επιτροπής Εσωτερικών, παρά το ότι κατά βάση με την πλειονότητα των όσων έχουν λεχθεί συμφωνώ, εννά ριζώ λίγο τα ντεσιμπέλ, απηχώντας όμως τους ίδιους προβληματισμούς.

Θέλω να πω το εξής: Δεν είναι θέμα γεωγραφικό, δεν είναι θέμα τοπικό. Όλες οι πόλεις έχουν ανάγκες από υποδομές. Και η Πάφος έχει ανάγκες από υποδομές και η Λεμεσός αποδεδειγμένα έχει ανάγκες από

υποδομές, όχι μόνο σε ποδοσφαιρικά στάδια. Εδώ λαγγοδέρνουμεν ακόμα να καταφέρουμε -και αισίως προχωρούμε- να βάλουμε κλιματιστικά στις τάξεις των μωρών μας. Επομένως, είναι δεδομένο ότι υπάρχουν ανάγκες, ιδιαίτερα στον αθλητισμό, μάλιστα σε ένα από τα αθλήματα που, κατά γενική ομολογία, είναι και το πιο δημοφιλέ. Όμως, νομίζω είναι λανθασμένο να εκπέμπουμε έναν τοπικισμό, διότι, επαναλαμβάνω, είναι ανάγκες που υπάρχουν ανά το παγκύπριο, περιλαμβανομένης και της Λευκωσίας, όπως και της Λάρνακας, και μακάρι να είχαμε και την Αμμόχωστο και να κατασκευάζαμε νέο στάδιο.

Έχω πάρει τον λόγο όμως, διότι η συζήτηση τεκμηριώνει και τον προβληματισμό ο οποίος μας οδήγησε την περασμένη εβδομάδα να ζητήσουμε μερικές μέρες, για να διασταυρώσουμε κάποιους αριθμούς και δυστυχώς και από εδώ λήφθηκε η θέση μας για υπερψήφιση. Υπάρχει μία συμβατική υποχρέωση της Δημοκρατίας, μία δέσμευση της Δημοκρατίας, υπήρξε μια απόφαση από το περασμένο καλοκαίρι και σήμερα είναι η τελευταία δόση σε σχέση με αυτά τα οποία δεσμεύτηκε η Δημοκρατία να καταβάλει. Αλλά αυτό ποσώς αφαιρεί από μία πραγματικότητα που πολύ γλαφυρά περιέγραψαν οι συνάδελφοι. Υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο διασπάθισης δημοσίου χρήματος. Όταν ξεκινάς τον αρχικό σχεδιασμό πριν εννιά χρόνια με τα €15 εκατομ. και φτάνεις στον τελικό σχεδιασμό στα €25 εκατομ. και είσαι στα €44 εκατομ., δεν έχει σημασία αν απηχεί την αξία ή όχι, αν και υπήρξαν εκπτώσεις και στις προδιαγραφές και στη χωρητικότητα και σε πολλά άλλα ζητήματα, έτερον εκάτερον, αλλά αυτό που μας ενδιαφέρει ως Βουλή των Αντιπροσώπων, που ασκούμε κοινοβουλευτικό έλεγχο, είναι να ελεγχθεί το ζήτημα πιθανής διασπάθισης δημοσίου χρήματος. Απ' εκεί και πέρα, μπορεί να είναι και δείγμα των προτεραιοτήτων μας σ' αυτό το κράτος. Να υπενθυμίσω ότι ο ναός της Δημοκρατίας, που αδόξως δεν προχώρησε η κατασκευή του, είχε προϋπολογιστεί για να κατασκευαστεί και να παραδοθεί στα €100 εκατομ. και τώρα συζητούμε με μια φυσικότητα ότι τα €50 εκατομ. ή τα €70 εκατομ. ή τα €80 εκατομ. είναι οκεί, αλλά, αν επρόκειτο να γίνει η Βουλή στα €100 εκατομ., θα ήταν υπερβολικό. Άρα, ίσως να είναι και θέμα προτεραιοτήτων, χωρίς να αφαιρεί από την ανάγκη, για όλες τις επαρχίες ανεξαιρέτα, να έχουν τα δικά τους γήπεδα ιδανικά και ιδιόκτητα.

Ένα τελευταίο. Επειδή το θέμα που ήγειραν πολύ ορθά οι συνάδελφοι με τα δύο στάδια τις προηγούμενες μέρες συζητήθηκε πριν από μερικά χρόνια στην επιτροπή Νομικών της Βουλής, θέλω να απευθύνω μια προειδοποίηση για ένα ζήτημα που δεν λέχθηκε. Όταν ως δικαιολογία για τη μη παραχώρηση του Μακαρείου επικαλέστηκαν ζητήματα στατικής επάρκειας και ασφάλειας των φιλάθλων και μας περιέγραψαν μια γραφική διαδικασία «έκλεισα μία κερκίδα, γιατί εθεωρείτο επικίνδυνη», πριν από μερικά χρόνια, υποτίθεται ότι θα προέβαιναν σε δραστηκές αποφάσεις. Πέρασαν πέντε χρόνια. Θέλω να πιστεύω ότι δεν θα θρηνήσουμε θύματα λόγω της ανεπάρκειας και επιτηδειότητας ορισμένων αρμοδίων που παίρνουν τις αποφάσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, συνάδελφε.

Ο κ. Γιακουμή.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Κυρία Πρόεδρε,

Εγώ θα ασχοληθώ μόνο με ένα ποσό των €300.000 από τα €12 εκατομ. για το οποίο κάναμε αρκετά παρακάλια για να πάρουμε για τα προσφυγικά σωματεία, τα οποία αφορούν μελέτες στατικότητας ή διορθώσεις των τριών γηπέδων των προσφυγικών μας σωματείων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα προσφυγικά μας σωματεία κρατούν ψηλά τη σημαία της επιστροφής. Η κρατική χορηγία είναι συνεισφορά, αλλά παράλληλα είναι και υποχρέωση της πολιτείας στα προσφυγικά μας σωματεία, σε όλους τους πρόσφυγες, φιλάθλους, αλλά και παράγοντες των σωματείων που προσπαθούν με τόσο κόπο να διατηρήσουν τις μνήμες ζωντανές και τη φλόγα της επιστροφής αναμμένη.

Κυρία Πρόεδρε,

Μέσα σε συνθήκες ακρίβιας τα σωματεία αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα και δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των δράσεών τους, άρα και των εσόδων τους. Ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός σήμερα είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο αφορά μόνο τα τρία ποδοσφαιρικά προσφυγικά σωματεία, τα γήπεδα της Ανόρθωσης Αμμοχώστου, της Νέας Σαλαμίνας και του Εθνικού Άχνας. Εμάς η θέση μας είναι ότι θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στον ετήσιο προϋπολογισμό κάθε χρόνο ένα σοβαρό κονδύλι για όλα τα προσφυγικά σωματεία, έτσι ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και να συνεχίσουν τη διαχρονική συμβολή τους στον αντικατοχικό μας αγώνα.

Ως ΔΗΠΑ-Συνεργασία, στηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις την περαιτέρω ενίσχυση των προσφυγικών σωματείων -επαναλαμβάνω όχι μόνο των ποδοσφαιρικών- και υπογραμμίζω, κύριοι συνάδελφοι, καταληκτικά ότι μέσω του αθλητισμού τα προσφυγικά σωματεία αποτελούν τη ναυαρχίδα στην προσπάθεια για διατήρηση της μνήμης των κατεχόμενων εδαφών μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ κι εγώ πολύ.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Κουλίας.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε, από τη θέση μου.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πριν πάω στο θέμα το δικό μας, το προσφυγικό, να πω εμβόλιμα για το γήπεδο, το περιβόητο γήπεδο, όπως το χαρακτήρισε έτσι με όλους τους σημαιοστολισμούς ο συνάδελφος ο Θεμιστοκλέους -και ορθώς έπραξε- όταν το 'φέρει στην επιτροπή Ελέγχου μια φορά να το δούμε, διότι είχε πολλά παρατράγουδα, ερώτησα: «Πόσες εν' οι θέσεις;». Είπαν μου ήταν δώδεκα χιλιάδες, εγινήκαν έντεκα χιλιάδες, μετά εμετρήσαν τα στενά, έπρεπε να πλατύνουν τα καθίσματα, εγινήκαν δέκα χιλιάδες. Είναι ποτέ δυνατό όμως σήμερα, στους χρόνους που ζούμε, να κάμνει γήπεδο η Λεμεσός, μια σημαντικότερη πόλη, με πολλύν πληθυσμό, και να είναι δέκα χιλιάδες; Νομίζω τούτοι που το εσχεδιάσαν άλλα εσχεδιάσαν, όχι ενδιαφερθήκαν να κάμουν σωστό γήπεδο. Επιστρέφοντας όμως...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Διότι εμεταφέραν τα σχέδια 'πού την Ελλάδα για ένα περιφερειακό γήπεδο που έγινε στην Ελλάδα. Επκίαν τα ίδια τα σχέδια τζαι 'φέραν τα τζαι 'κάμαν τα στη Λεμεσό.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Μα εφέραν 'πού λάθος περιοχή· φαίνεται εν' 'πού κανένα χωριό που τα μεταφέραν.

Κυρία Πρόεδρε, όπως ανέφερε ο πρόεδρος της επιτροπής Προσφύγων, ο πολύ αγαπητός μας πρόεδρος Νίκος Κέττηρος, ο οποίος για τα προσφυγικά θέματα είναι έτσι πολύ έντονος και δραστήριος, για τα σωματεία έγραψε κατ' επανάληψη τα θέματα και έρχονταν πρόεδροι των σωματείων της Λύσης, της Κοντέας, της Ανόρθωσης, της Νέας Σαλαμίνας, της Άχνας και 'λέγαν τα παράπονα, τα πάθη τους και τις δυσκολίες τους. Όπως είπε, αναμένονταν αυτά τα χρήματα εδώ και τρία χρόνια. Ε, πρέπει να πιστωθεί τουλάχιστον στην κυβέρνηση τη σημερινή του Νίκου Χριστοδουλίδη, και ιδιαίτερα στον Μάκη Κεραυνό, τον Υπουργό Οικονομικών, ότι υπήρξε η άμεση ανταπόκριση. Ευελπιστώ ότι έχουν αντιληφθεί οι σημερινοί κυβερνώντες και ο Υπουργός Οικονομικών ότι οι αδικημένοι 'πού τούτη την ιστορία είναι όντως τα προσφυγικά σωματεία, που αντιμετωπίζουν πολλαπλά προβλήματα, και από την ενίσχυση τούτων των σωματείων εξυπακούεται ότι θα υπάρχουν ευεργετικά αποτελέσματα για τους νέους του προσφυγικού μας κόσμου, που πάντοτε περνούν δύσκολα.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλία.

Ο κ. Σύκας, τελευταίος ομιλητής.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα πρόθεση να επέμβω, αλλά αναγκάζομαι να το κάμω, διότι αναφερθήκαμε στη Λεμεσό και θεωρώ ότι η ημιμάθεια είναι χειρότερη της αμάθειας, κυρία Πρόεδρε. Και απλώς, έτσι αστειευόμενος, θέλω να πω ότι του φίλου μου του Χρύσανθου Σαββίδη η επαγγελματική του στέγη είναι στην οδό Θεσσαλονίκης στη Λεμεσό. Εμαζευτήκαν χίλια άτομα 'πόξω τωρά που μιλούμε για το γήπεδο.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ πολύ! Σας παρακαλώ!

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Τούντην συζήτηση, που γίνεται ακριβώς déjà νυ, την εκάμαμεν πριν δύο μήνες. Να μου επιτρέψετε, αγαπημένοι μου συνάδελφοι, να τα πω για τελευταία φορά, πέρκιμον τα εμπεδώσετε.

Αγαπητέ κύριε Θεμιστοκλέους, το γήπεδο του ΟΠΑΠ ΑΕΚ, γκουγκλάρετε, στοίχισε €75 εκατομ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

€98 εκατομ.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

€75 εκατομ. συν ο εξοπλισμός €98 εκατομ., απλώς για να γνωρίζετε. Το θέμα του γηπέδου της Λεμεσού... Τζιαι η θερμή μου παράκληση είναι ότι... Εδώ -πολύ σωστά αναφέρθηκε προηγουμένως- τι θα εκάμναμεν; Θα επαρχιοποιούμε οτιδήποτε; Εδώ συζητούμε για έναν προϋπολογισμό του ΚΟΑ. Και το γήπεδο της Λεμεσού δεν ξεκίνησε επί προεδρίας είτε της προηγούμενης κυβέρνησης είτε του κ. Μιχαηλίδη, αλλά 'πού το 2006. Τζιαι έτσι είμαι αναγκασμένος να κάμω μια ιστορική ανάλυση, για να σταματήσουμε επιτέλους να ασχολούμαστε με αυτό το γήπεδο, εκτός και αν οι φίλοι μου οι Λεμεσιανοί βουλευτές μπορούν να πουν στα τρία σωματεία της Λεμεσού: «Κύριοι, ενώ εδικαιούστων €11 εκατομ. ο καθένας πριν δεκαπέντε χρόνια, εσυναινέσετε να γίνει ένα γήπεδο και για τις τρεις ομάδες». Πέστε το. Θέλω να θυμίσω ότι η γη παραχωρήθηκε το 1980 επί άλλης διακυβέρνησης προς τα σωματεία. Η γη δεν ανήκει στο κράτος!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Επί διακυβέρνησης του Σπύρου Κυπριανού.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Επί Μιχαηλίδη του μακαριστού, κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Το '80 ποιος ήταν ο Πρόεδρος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κουλία, σας παρακαλώ! Μιλά ο συνάδελφος!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Κουλία)

Ε, είσαστε η ηχώ;

Ελάτε, κύριε Σύκα.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Ως γηραιότερός μου δέχομαι τη μάθηση.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ζαχαρία Κουλία)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κουλία!

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Κύριε Κουλία μου, άφησ' με να τελειώσω τζι εννά σε καλύψω.

Λοιπόν, κυρία Πρόεδρε, η γη ανήκει στα σωματεία, για να ξεκινούμε από αυτό· δεν ανήκει στο κράτος. Τα σωματεία οχτώ και οχτώ και πέντε παραχωρήθηκαν το 2010, όχι επί διοικητικού συμβουλίου της νυν κυβέρνησης, επί του κ. Μιχαηλίδη.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Άντρο Κυπριανού)

Και επίσης να τονίσω, κύριε Κυπριανού, συμφωνώ μαζί σας, απλά έγινε πρόχειρη δουλειά. Ήταν ένα σχέδιο που αφορούσε την ΑΕΛ και, στα πλαίσια ακριβώς της συναίνεσης, ήρθε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, διότι δεν θα εγίνετον γήπεδο, τζιαι έβαλε τζιαι τα τρία σωματεία κάτω τζιαι είπεν τους: «Κάτσετε απλά τζιαι κάμετε ένα γήπεδο, να μεν κάμνει ο καθένας 'πού ένα γήπεδο, διότι έθθα γίνει ποττέ». Από εκεί και πέρα, τα €15 εκατομ. που επικαλείστε ήταν μια δήλωση του κ. Βίκτωρα Παπαδόπουλου πριν δέκα χρόνια έξω από το Προεδρικό Μέγαρο, που είπε: «Θα κοστίσει €15 εκατομ.». Ε, κύριε, οι επίσημες προσφορές ανήλθαν στα €33 εκατομ. συν €8,5 εκατομ. για το οδικό δίκτυο, το οποίο οδικό δίκτυο είναι κοινωνική δράση και κοινωνικό μέτρο, να μην το ξεχνούμε. Άρα, το κόστος του γηπέδου ήταν €42 εκατομ. Και είναι η πρώτη φορά που η ευθύνη υλοποίησης πήγε στην κυβέρνηση και στα Δημόσια Έργα, υπό την εποπτεία, κύριε Κουλία, του Γενικού Ελεγκτή. Ε, τωρά επικαλούμαι τον Γενικό Ελεγκτή. Από εκεί και πέρα, η ουσία δεν είναι τι έγινε και τι δεν έγινε· η ουσία είναι εκεί.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρύσανθο Σαββίδη)

Αγαπητέ μου Χρύσανθε, έχετε Πρόεδρο 'πού την Πάφο, ιδού η Ρόδος ιδού τζιαι το πήδημα! Πάρτε τον Πρόεδρο, να σας κάμει και γήπεδο. Και, επειδή μιλάτε για τον ΚΟΑ, θα σας πω και κάτι άλλο. Πρόσφατα ο ΚΟΑ, τελευταία, έδωσε το πράσινο φως για αξιοποίηση και του Μακαρείου Σταδίου και του «Στέλιος Κυριακίδης».

Δηλαδή αύριο που θα μπει επενδυτής στο «Στέλιος Κυριακίδης», θα πρέπει εγώ εκ Λεμεσού ορμώμενος και ο κ. Σιζόπουλος να λέμε «γιατί γίνεται το γήπεδο»; Νομίζω πρέπει να σοβαρευτούμε τζιαι να σεβόμαστε την προσπάθεια που γίνεται. Και, αν υπάρχει οτιδήποτε, κρατάτε και το καρότο και το μαχαίρι, είσαστε κυβέρνηση, έν' ο Γενικός Ελεγκτής, να μπει και να πει αν εκλαπήκαν ή αν δεν εκλαπήκαν. Τζιαι θεωρώ ότι οι προσωπικές αναφορές σε οποιονδήποτε και στους συναδέλφους δεν είναι φρόνιμο να γίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε δίκαιο! Και θα πρέπει να αποφεύγονται.

Δευτερολογίες.

Ο κ. Σαββίδης.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να συμπληρώσω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως. Πρωτολογήσατε; Όχι.

Πρωτολογία. Ο κ. Σιζόπουλος.

Ελάτε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Θα συμπληρώσω δύο στοιχεία στα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως. Ένας από τους λόγους που αυξήθηκε το κόστος ήταν γιατί ακριβώς στην περιοχή υπήρχε σκυβαλότοπος.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Όχι, έχει σημασία! Γιατί, όταν έγιναν οι υποδομές, για να βελτιωθεί η στατικότητα, χρειάστηκε να γίνουν πρόσθετα έργα, τα οποία κόστισαν. Και το δεύτερο, υπήρχε και ο Νότιος Αγωγός, ο οποίος έπρεπε ουσιαστικά να ληφθεί υπόψη, να παρακαμφθεί, για να γίνει το έργο.

Δεύτερον, όσον αφορά τη μείωση των θέσεων, εγώ δεν θα μιλήσω για το αν ο αριθμός των δώδεκα χιλιάδων ήταν σωστός ή ήταν λανθασμένος. Ο λόγος της μείωσης ήταν γιατί το '14, όταν εγκρίθηκε το συγκεκριμένο σχέδιο, η απόσταση των καθισμάτων με βάση τον κανονισμό της ΟΥΕΦΑ ήταν 50 εκ. Το '18 οι κανονισμοί άλλαξαν και η απόσταση έγινε 65 εκ., με αποτέλεσμα αναγκαστικά να μειωθεί ο αριθμός. Λοιπόν, είναι μερικά πράγματα τα οποία πρέπει πάντα να τα λαμβάνουμε υπόψη, για να είμαστε σωστοί, να είμαστε εποικοδομητικοί, αλλά από εκεί και πέρα να μη θεωρείται ότι αυτό που κάμνουμε το κάμνουμε με σκοπό αντιπολίτευσης ή σκοπιμότητας, γιατί έτσι θεωρώ ότι ενισχύουμε την αξιοπιστία μας και είμαστε και πολύ πιο αποτελεσματικοί στις παρεμβάσεις, για να γίνονται διορθώσεις σε λάθη που τυχόν και στο μέλλον θα προκύψουν, για να τα διορθώσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Κυπριανού.

Περιμένετε, κύριε Σαββίδη, είναι για πρωτολογίες, μετά εσείς.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Απολογούμαι, κύριε Σαββίδη. Έθθα πω πολλά πράματα. Δκυο-τρία πράματα εννά πω.

Πρώτα και κύρια να πω ότι από τη συζήτηση εγώ δεν αντιλήφθηκα ότι κάποιος διαφωνούσε με την κατασκευή γηπέδου στη Λεμεσό. Εν ετέθηκεν έτσι θέμα ούτε 'πού τον κ. Θεμιστοκλέους. Τζιέινο που συζητιέται είναι κατά πόσο έγινε με τις ενδεδειγμένες διαδικασίες και δίχως να προκύπτουν ζητήματα τα οποία να μυρίζουν διαφθορά. Έν' τούτο που ετέθηκεν.

Τώρα, ποια γνώση έχω εγώ για το θέμα, γιατί τότε επισκέφθηκα την περιοχή δκυο φορές, εσυζήτησα με τους εργολάβους τζιαι ενημερώθηκα για το τι έγινε στο αρχικό στάδιο. Τα σχέδια επκιάσαν τα από έναν αρχιτέκτονα στην Ελλάδα, ο οποίος έκαμεν ένα σχέδιο όντως για γήπεδο για ένα ποδοσφαιρικό σωματείο. Όταν εξεκίνησεν η διαδικασία, οι εργολάβοι είπαν τότε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη: «Πρόεδρε, τούτα τα σχέδια έννεν σχέδια για ένα σύγχρονο στάδιο μιας σύγχρονης πόλης τζιαι μάλιστα για τρία σωματεία, πρέπει να γίνουν εξ υπαρχής τα σχέδια» τζιαι τελικά επέμεναν οι κυβερνώντες να προχωρήσουν με τα συγκεκριμένα σχέδια. Τζιαι φτάσαμε στο σημείο αντί δεκατρείσήμεσι χιλιάδες, που ήταν η αρχική πρόθεση για καθίσματα, να πάμε στις εννιάμισι χιλιάδες, όχι στις δεκάμισι, στις εννιάμισι χιλιάδες καθίσματα.

Από εκεί και πέρα, εγώ τζιένο που λέω είναι ότι τζιένα που είπε ο κ. Θεμιστοκλέους έν' πολλά σημαντικά. Κάθε εκατομμύριο που δίνεται επιπλέον σε κάποια έργα αφαιρείται από άλλες δραστηριότητες, που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν μερικές εκατοντάδες, για να μην πω χιλιάδες, όπως παιδιά στις διάφορες κοινότητες που έχουν προβλήματα τζιαι ταυτόχρονα, πέρα από την υγιή ψυχαγωγία τζιαι απασχόληση, να τους απομακρύνουν τζιαι από επικίνδυνες συνήθειες, εθισμούς. Και νομίζω ότι έν' πάρα πολύ σημαντικό τζιαι πρέπει να απαιτούμε 'πού τον εαυτό μας να γίνεται έλεγχος, για να εξασφαλίζουμε ότι είναι με τις λιγότερες δυνατές δαπάνες που πρέπει να κατασκευάζονται τέτοια μεγάλα έργα πολλών εκατομμυρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Σαββίδη.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Και τη Λεμεσό την αγαπώ, γιατί μου έδωσε επαγγελματική στέγη για πολλά χρόνια. Και τη Λευκωσία την αγαπώ, γιατί εδώ και είκοσι πέντε χρόνια μου έδωσε επαγγελματική στέγη. Και την Πάφο την αγαπώ, γιατί εκεί γεννήθηκα, εκεί μεγάλωσα, εκεί ανδρώθηκα και μου δίνει επαγγελματική στέγη. Και τη Λάρνακα, που δεν έχω επαγγελματική στέγη. Όλες τις πόλεις τις αγαπούμε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Και την Αμμόχωστο.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Η Αμμόχωστος είναι η μεγάλη μας αγάπη, αφού έχουμε δύο εκλεκτούς συνάδελφους στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, τον κ. Κουλία και τον κ. Σενέκη, αλλά και λοιπούς, όπως τον κ. Κέττηρο, που του έχω ιδιαίτερη αδυναμία.

Πριν από οχτώ χρόνια ο ΚΟΑ -απλά για όσους δεν γνωρίζουν- έκανε μελέτη για αναβάθμιση του γηπέδου «Στέλιος Κυριακίδης». Ακούστε το καλά! Πριν οχτώ χρόνια έκανε μελέτη και κοστολόγησε την αναβάθμιση του γηπέδου για €7 εκατομ. Πέρασαν οχτώ χρόνια, δεν ξόδεψαν ούτε σεντ ούτε στους προϋπολογισμούς τους τακτικούς ούτε στους συμπληρωματικούς. Αυτό εγώ σχολίασα σήμερα. Αυτό ως πρώτο κρατούμενο.

Δεύτερον, τον Παύλο τον αγαπώ τζιαι άπαντες το ξέρουν, τον Παύλο τον Μυλωνά, τον φίλο μου, τον στενό μου φίλο και συνεργάτη. Ακούστε το εξής: Πριν ξοφλήσουμε το γήπεδο «Αλφαμέγα» -γιατί έχουμε ακόμα πολλά εκατομμύρια να δώσουμε, κύριε Θεμιστοκλέους- τι έγινε πριν έναν μήνα; Έθθελω να πειραχτεί ο φίλος μου ο Παύλος. Ήρθαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και ζήτησαν εκατομμύρια, για να φτιάξουν το Τσίρειο Στάδιο, πριν το ξοφλήσουμε το Αλφαμέγα, €7-€8 εκατομ. -εγώ λέω να το φτιάξουμε τζιαι το Τσίρειο- τζιαι εθέλαν εκατομμύρια, να φτιάξουν το Τσίρειο, που μας έλεγαν ότι εννά ππέσει. Τζιαι, όταν τους έκαμα την ερώτηση «κύριοι, μα τούτο το γήπεδο ελέετέ μας ότι είναι κατάλληλο; Ναι. Τωρά άλλαξε κάτι;», η απάντηση που πήρα ποια έν' που ήταν; Προκλητικότατη! «Ελέαμέν σας το για να μας φτιάξετε γήπεδο». Αυτό μας το είπαν κατάφατσα μες στην επιτροπή Παιδείας.

Πάμε παρακάτω. Τι εσχολίασα εγώ; Ο ΚΟΑ είναι ιδιοκτήτης του «Στέλιος Κυριακίδης», του Μακάρειου και του ΓΣΖ. Εκτιστήκαν το 1978 το Μακάρειο, το 1984-85 το ΓΣΖ και το «Στέλιος Κυριακίδης». Αφήκαν τα στο έλεος του Θεού. Το ΓΣΖ στη Λάρνακα είναι σε πλήρη διάλυση. Το «Στέλιος Κυριακίδης» επίσης σε πλήρη διάλυση. Τζι ήρτεν ένας άνθρωπος τζι είπεν τους «να σας κάμω παλάτι» -ακούστε το καλά- «χωρίς σεντ» τζι ο ΚΟΑ εν έκαμεν τη δουλειά του, να πάει να κάμει σωστές διαδικασίες.

Τζιαι κλείνω απευθυνόμενος προς τον φίλο μου τον Σύκα. Τη Λεμεσό εγώ αγαπώ την. Ελπίζω, επειδή είναι τζιαι η επαγγελματική μου στέγη, όταν βρίσκομαι στη Λεμεσό... Αν συμβεί αύριο κάτι, συνάδελφε, εννά βουράς τζιαι να μεν συφταίνεις. Λέω σου το. Αν συμβεί αύριο κάτι, εννά θυμάσαι. Εγώ λέω -με διευθύνσεις με ξηδιευθύνσεις- τζι επαναλαμβάνω ότι πρέπει να είμαστε λίον πιο προσεκτικοί με τους συναδέλφους.

Ευχαριστώ.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε, διαδικαστικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μυλωνά, διαδικαστικά; Να μεν αφήσουμε τζιαι τον κ. Θεμιστοκλέους;

Ελάτε. Σύντομα.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Όσοι συνάδελφοι δεν αντιλαμβάνονται ότι με τις συμπεριφορές μας δίνουμε τη λαβή στον κ. Παπαδόπουλο, στον κ. Στεφάνου, στην κ. Αννίτα Δημητρίου και στους υπόλοιπους, με το δίκιο τους, να μη δέχονται και να θέλουν να μας περιορίσουν. Με το δικαίό τους να θέλουν να μας περιορίσουν. Αλλά δεν μπορώ να αποδεχτώ εγώ τούτη τη στιγμή ότι πρέπει να μιλούμε για τα €12 εκατομ. του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του ΚΟΑ και να συζητούμε θέματα περί άλλων τα οποία δεν περιποιούν τιμή σε κανέναν, είτε είμαι εγώ είτε έν' ο Χρυσάνθος είτε έν' ο Σύκας ή ο οποιοσδήποτε. Ας σκεφτούμε λίγο ότι με το δίκιο του την επόμενη φορά ο κ. Λουκαΐδης θα μου πει: «Κύριε Μυλωνά, εσύ τα ελάλες». Εγώ δεν έχω διάθεση να ταυτίζομαι με αυτή την κατάσταση. Είπαμε τις απόψεις μας. Καταρχήν πρέπει να πω ότι ένα από τα πράγματα που πρέπει να κάμουμε, σαν βουλευτές δηλαδή... Είναι θέμα ήθους, εξαιρώ τον κ. Κυπριανού και τον κ. Σιζόπουλο ως προέδρους και ως πολύ παλαιούς βουλευτές, που δικαιούνται να μιλήσουν όποτε θέλουν -είναι θέμα σεβασμού και ηθικής- αλλά οι υπόλοιποι, έλεος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Μυλωνά, γιατί κατανοείτε και τη δύσκολη θέση τη δική μας, να πρέπει είτε να περιορίσουμε είτε να αφαιρέσουμε τον λόγο.

Κύριε Θεμιστοκλέους, σύντομα, σας παρακαλώ, για να λήξουμε και αυτό το ζήτημα.

Ελάτε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Το 2006 εκλέγηκα βουλευτής, το 2007 στην επιτροπή Παιδείας ήρθαν οι τρεις ομάδες της Λεμεσού, ο ΚΟΑ... Ο ΚΟΑ τους είπε το αυτονόητο, ότι «δικαιούστε €24 εκατομ., για να σας κάμω, χωρίς να δώσετε τίποτε, ένα γήπεδο». Οι εκπρόσωποι των τριών ομάδων απέρριψαν με ύφος χιλίων καρδιναλίων την πρόταση του ΚΟΑ και της κυβέρνησης τότε, απαιτώντας ένα γήπεδο η καθεμιά ομάδα. Ο ΚΟΑ είπε: «Εγώ έτσι δουλειά δεν κάμνω, να πάτε στο καλό και, όταν συμφωνήσετε για ένα γήπεδο, να 'ρτετε πίσω, να λύσουμε το θέμα». Αυτό έγινε το 2007. Μετά μπήκαμε σε άλλες συζητήσεις. Να ξεκαθαρίσουμε όμως τζιαι τα υπόλοιπα θέματα. Η γη είναι κρατική, ουδέποτε οποιαδήποτε ομάδα της Λεμεσού απέκτησε κυριότητα της γης, ποτέ!

Το 2006 στις βουλευτικές εγκαινιάστηκε, μπήκε ο θεμέλιος λίθος και μετά για λόγους φτηνής κομματικής... να μεν το ονομάσω άλλως πως, εβάλαν τζιαι μίαν πόμπαν στον θεμέλιο λίθο, για να κερδίσουν πόντο κάποιοι υποψήφιοι βουλευτές. Είκοσι εννιά boxes προβλέπονται στο γήπεδο αυτό, και μάλιστα στο ένα από τα είκοσι εννιά η συμφωνία η παράνομη που έκανε ο ΚΟΑ με τις τρεις ομάδες προβλέπει ότι θα είναι μόνο για τον πρόεδρο του ΚΟΑ και τα μέλη του διοικητικού του συμβουλίου.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Δεν υπάρχει έτσι πράγμα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Δεν υπάρχει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Όι, όι, όι! Εγώ έτσι προκλήσεις εν τες σηκώνω! Εγώ βάζω την παραίτησή μου κάτω, ότι η συμφωνία αυτό προβλέπει!

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Την αποδέχομαι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ναι, αλλά, αν σου αποδείξω, ότι έχω δίκαιο, να παραιτηθείς!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να βάλλουμεν στοισιήματα έμεινεν μες στη Βουλή!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Αν θέλετε να βάλετε στοισιήματα, βάλτε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μόνο τούτο έμεινε! Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε, γιατί εξαντλείται η υπομονή μου!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Το ένα το box είπαμε είναι για τον ΚΟΑ, τον πρόεδρό του. Έγινε ανάθεση, αντί να βγούμε σε διεθνή προσφορά για το ποιος θα έκαμνεν τη διαχείριση του γηπέδου, τη διαχείριση των υπολοίπων υποδομών του γηπέδου... Η Ευρώπη περιμένει να μας δώσει μίαν, έτσι, γερή, ένα γερό κτύπημα τώρα. Αντί, λοιπόν, να βγούμε σε δημόσια προσφορά, σε δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για το ποιος θα αναλάμβανε τη διαχείριση του γηπέδου, ποιος θα αναλάμβανε την ασφάλεια και τη συντήρηση του γηπέδου, τι αποφάσισε η προηγούμενη κυβέρνηση; Είπε: «Κύριε... Είσαι ο κ. Κωστής, ο Γιαννής... Μάλιστα. Ελάτε να σας κάμω ένα δώρο, ένα γήπεδο!». Αυτό έγινε, παράνομα, αθέμιτα, για να πλουτίζουν... Ποιοι; Οι ομάδες; Μα, ποιες ομάδες; Οι τρεις μέτοχοι. Αυτή είναι η ωμή πραγματικότητα.

Σε ό,τι αφορά το Τσίρειο, το θέμα του νέου γηπέδου της Λεμεσού θα λυνόταν ανετότατα με μια μικρή αναβάθμιση, γερή αναβάθμιση του Τσιρείου. Γερή. Και θα είχε να επωφεληθεί μες στο κέντρο της πόλης, μεγάλες εκτάσεις, μεγάλοι χώροι στάθμευσης και το Τσίρειο θα ήταν σημείο αναφοράς της πόλης μας! Αντ' αυτού, αφήσαμε το Τσίρειο στην κατάντια του και ορθώς είπε ο κ. Σαββίδης ότι ήταν και προκληκώτατοι οι φίλοι μου οι Λεμεσιανοί, είπαν: «Ε, τώρα που εκάμετε το άλλο, να αφήσουμε το Τσίρειο να ππέσει, σιόρ;».

Λοιπόν, θα τελειώσω με το εξής, κύρια Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύντομα, σας παρακαλώ. Ολοκληρώστε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Ναι, τελειώνω, τελειώνω.

Εγώ καταλάβαινα, έτσι ήξερα έτσι με έμαθαν οι προηγούμενοι, έτσι συμφωνεί τζαι η κοινωνία και η λογική, ένα κρατικό γήπεδο στη Λεμεσό αναγκαιότατο! Ποιοι να παίζουν μέσα; Οι ομάδες πρώτης κατηγορίας της Λεμεσού! Οποιοσδήποτε ομάδες πρώτης κατηγορίας! Και όποια ομάδα έπαυε να ήταν στην πρώτη κατηγορία και πήγαινε στη δεύτερη να μην μπορεί να παίξει μέσα, για να μπορεί να παίξει η ομάδα που ανέβηκε κατηγορία. Μα, τόσο απλό, τόσο αυτονόητο. Δεν το καταλαβαίνουμε αυτό το πράγμα;

Και ο κ. Κυπριανού ορθά σας είπε, υπήρξε καμιά φωνή να μην κιστεί ποτέ το γήπεδο; Κανένας απολύτως! Κανένας! Αλλά τι λέμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κτίστηκε το γήπεδο, υπάρχουν σοβαρότατα ζητήματα διαπλοκής και διαφθοράς, έκατσε του Κύπριου φορολογούμενου τουλάχιστον διπλάσιο κόστος απ' ό,τι θα έπρεπε, μάλιστα εγώ προβλέπω ότι σε πέντε-έξι χρόνια εννιά έχει πρόβλημα χωρητικότητας, τι είναι 10 000; Το ΑΠΟΕΛ έχει παραπάνω οπαδούς 'πού τες 10 000, όπως τζαι ο Απόλλωνας.

Αυτά είχα να πω, κυρία Πρόεδρε.

Το στοίχημα με τον κ. Σύκα ισχύει.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το συζητήσετε εκτός της ολομέλειας. Τα στοιχήματα δεν έχουν χώρο στην ολομέλεια και σε αυτό το σώμα!

Λοιπόν, έληξε η συζήτηση.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αντρέα Καυκαλιά)

Κύριε Καυκαλιά, είμαστε στις δευτερολογίες. Όχι, δεν θα το επιτρέψω, είμαστε...

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

... οφείλω να απαντήσω, διότι διαφορετικά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στη δευτερολογία;

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Όχι, έγινε μία αναφορά από τον... Να μου δώσετε είκοσι δευτερόλεπτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί προσωπικού; Δεν θυμάμαι να έχει αναφερθεί σε σας.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Είκοσι δευτερόλεπτα μόνο, ολοκληρώνω την παρέμβασή μου. Απλά, οφείλω καθηκόντως, ως μέλος της επιτροπής Παιδείας της Βουλής, να πω ότι ουδέποτε έχει λεχθεί στην επιτροπή Παιδείας από εκπροσώπους του ΓΣΟ ότι συνειδητά μας είχαν ξεγελάσει. Έχουν κάνει αναφορές για τα προβλήματα ασφάλειας του Τσιρείου, για να πάμε σε άλλο γήπεδο. Ουδέποτε άκουσα κάτι τέτοιο, εξάλλου ο ΓΣΟ δεν επιθυμούσε ποτέ το νέο γήπεδο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δεν σοβαρομιλάς, φίλε Αντρέα. Εννά ζητήσω τα πρακτικά όμως, για να είμαστε δίκαιοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να κάνετε δηλώσεις έξω και οι δύο, αν το επιθυμείτε.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού ύψους €12.833.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα επτά, εναντίον δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

Να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ. Υπέρ τριάντα έξι, εναντίον δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Προχωράμε στο επόμενο θέμα. Υπάρχει ένα αίτημα, όπως μου έχει λεχθεί από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού, αν δεν έχετε ένσταση, να συζητηθεί τώρα και να ψηφιστεί το θέμα υπ' αριθμόν 38. Σωστά;

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

Ύπέρ: ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία.

Εναντίον: Χρυσάνθος Σαββίδης (ΔΗΚΟ), Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

Ωραία, προχωράμε ευθύς αμέσως στο υπ' αριθμόν... Θα μου επιτρέψετε να τηρήσω αυστηρά αυτό που συμφωνήσαμε, τους χρόνους. Θα κλείνει από την αρχή ο κατάλογος ομιλητών και ομιλητριών, δεν θα παρεμβαίνει κανένας. Στη συνέχεια πάμε στο θέμα υπ' αριθμόν 38, κυρία Ατταλίδου, και θα είμαστε στους χρόνους μας.

Προχωράμε στο θέμα υπ' αριθμόν 38, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

Παρακαλώ, κύριε Γεωργίου, τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 38 θέματος είναι η τροποποίηση του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να βελτιωθούν οι διατάξεις του.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Ευθύμιος Δίπλαρος, πρόεδρος	Μαρίνα Νικολάου
Σάβια Ορφανίδου	Χρυσάνθος Σαββίδης
Νίκος Κέττηρος	Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 16 Μαρτίου και στις 16 και 30 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ), της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου (ΕΕΒΚ), του Συμβουλίου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (ΣΙΥΑ), της Ένωσης Κλινικών Εμβρυολόγων Κύπρου, της Εταιρείας Ανθρώπινης Γενετικής Κύπρου, της Παγκύπριας Γυναικολογικής και Μαιευτικής Εταιρείας, του Φορέα Προώθησης Υπηρεσιών Υγείας Κύπρου, της Κλινικής Γονιμότητας και Γενετικής Προεμφυτευτικής Διάγνωσης «Genesis», του Κέντρου Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής και Εξωσωματικής Γονιμοποίησης «Λήδρα Εμβρυογένεσις», της κλινικής «ISIS», του Cygus Cyprus Sperm & Egg Bank και του Κέντρου Γονιμότητας «ΑΚΕΣΩ». Η Εταιρεία Ανθρώπινης Αναπαραγωγής Κύπρου (ΕΑΑΚ), το Κέντρο Εξωσωματικής Γονιμοποίησης «Πεδιαίος», ο Σύνδεσμος Υπογόνιμων Ζευγαριών και ο οργανισμός «Birth Forward», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χαράλαμπος Πάζαρος, Χρίστος Χριστόφιας, Πανίκος Λεωνίδου, Χρίστος Χρίστου και Μαρίνος Σιζόπουλος, καθώς και τα μη μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Λουκαΐδης, Ζαχαρίας Κουλίας, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου και Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να βελτιωθούν οι διατάξεις του.

Σύμφωνα με την εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, στο νομοσχέδιο περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Διεύρυνση του δικαιώματος απόκτησης τέκνου μέσω της διαδικασίας παρένθετης μητρότητας, ώστε να εφαρμόζεται και σε σχέση με μονήρη γυναίκα κατόπιν άδειας του ΣΙΥΑ, νοουμένου ότι δεν μπορεί να κυοφορήσει λόγω σοβαρών και ειδικών ιατρικών προβλημάτων.
2. Κατάργηση της υποχρέωσης εξασφάλισης άδειας από το ΣΙΥΑ για την εφαρμογή μεθόδων υποβοηθούμενης αναπαραγωγής από μονήρεις γυναίκες, εξαιρουμένης της παρένθετης μητρότητας.
3. Κατοχύρωση του πεντηκοστού τρίτου έτους ως μέγιστης ηλικίας φυσικής ικανότητας αναπαραγωγής της υποβοηθούμενης γυναίκας αντί του πεντηκοστού έτους που ισχύει σήμερα.

Για τη διεύρυνση του ηλικιακού ορίου λήφθηκε υπόψη αφενός ο αυξημένος αριθμός αιτήσεων στο ΣΙΥΑ για κατ' εξαίρεση έγκριση αίτησης εφαρμογής μεθόδων υποβοηθούμενης αναπαραγωγής σε γυναίκες μεταξύ πενήντα και πενήντα τριών ετών και αφετέρου η ανάγκη αποφόρτισης του ΣΙΥΑ από τον μεγάλο όγκο αιτήσεων για παραχώρηση εξαίρεσης από το προβλεπόμενο όριο ηλικίας.

4. Ρύθμιση θεμάτων ανωνυμίας των δοτών.
5. Απαγόρευση διαφήμισης για ανεύρεση δότη και παροχή του δικαιώματος στις μονάδες ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής (ΜΙΥΑ) και στο ΣΙΥΑ για ενημέρωση των ενδιαφερομένων για την ανεύρεση δότη ή παρένθετης μητέρας.

6. Ορθή τήρηση και επικαιροποίηση των προβλεπόμενων στον βασικό νόμο μητρώων.

Οι εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων φορέων συμφώνησαν επί της αρχής με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου, τονίζοντας την ανάγκη ψήφισής του νομοσχεδίου το συντομότερο δυνατόν, και υπέβαλαν επιμέρους παρατηρήσεις, που αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Ο εκπρόσωπος της ΕΕΒΚ επισήμανε το ενδεχόμενο εκμετάλλευσης του πλαισίου ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής από κέντρα τα οποία εφαρμόζουν μεθόδους ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, χωρίς να έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια από το ΣΙΥΑ. Επιπροσθέτως, εξέφρασε προβληματισμό για το γεγονός ότι με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου καθίσταται εξαιρετικά δύσκολος ο διαχωρισμός μεταξύ μονήρους γυναίκας ως υποκειμένου της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και μονήρους γυναίκας ως παρένθετης μητέρας, ειδικά σε περίπτωση κατά την οποία η γυναίκα έρχεται στην Κύπρο από το εξωτερικό.
2. Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Κλινικών Εμβρυολόγων Κύπρου ανέφερε ότι το ηλικιακό όριο γυναίκας για υποβολή της σε διαδικασία υποβοηθούμενης αναπαραγωγής δεν είναι σταθερό και προσαρμόζεται στη βάση του προσδόκιμου ζωής και των αναγκών της κοινωνίας. Όσον αφορά την ανωνυμία του δότη γενετικού υλικού, ο ίδιος εκπρόσωπος εισηγήθηκε την παροχή δυνατότητας αποκάλυψης της ταυτότητας του δότη στο τέκνο, εφόσον το γενετικό υλικό προήλθε από το εξωτερικό.
3. Οι εκπρόσωποι του ΠΙΣ, της Εταιρείας Ανθρώπινης Αναπαραγωγής Κύπρου, της κλινικής «ISIS» και του Κέντρου Γονιμότητας «ΑΚΕΣΩ» συμφώνησαν με την παροχή δυνατότητας γνωστοποίησης της ταυτότητας του δότη στο τέκνο μετά από την ενηλικίωσή του, εφόσον ο δότης συμφωνεί.

Συναφώς, η εκπρόσωπος του Κέντρου Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής και Εξωσωματικής Γονιμοποίησης «Λήδρα Εμβρυογένεσις» ανέφερε ότι, δεδομένης της δυνατότητας εξαγωγής γενετικού υλικού για σκοπούς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, εάν η εξαγωγή γίνει σε χώρα που επιτρέπει την επωνυμία του δότη, η ΜΙΥΑ θα υποχρεούται να αποκαλύψει την ταυτότητα του δότη, εφόσον της ζητηθεί.

4. Ο εκπρόσωπος της Παγκύπριας Γυναικολογικής και Μαιευτικής Εταιρείας συμφώνησε με την ανάγκη εκσυγχρονισμού και βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου όσον αφορά την αποκάλυψη της ταυτότητας του δότη, επισημαίνοντας τη σημασία της δημιουργίας του προβλεπόμενου στον βασικό νόμο αρχείου δοτών για την εξύψωση της αξιοπιστίας της Κύπρου στον τομέα της παροχής υπηρεσιών υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.
5. Ο εκπρόσωπος του Φορέα Προώθησης Υπηρεσιών Υγείας ανέφερε ότι απαιτείται η διασφάλιση της αυστηρής εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου και αποφυγής φαινομένων που δυνατόν να εκθέσουν την Κύπρο ως προορισμό υγείας στο εξωτερικό.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής υπέβαλαν επιμέρους ερωτήματα και εισηγήσεις, που αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τον αριθμό των αδειοδοτημένων ΜΙΥΑ.
2. Το ύψος της επιχορήγησης που δύνανται να λάβουν υπογόνιμα ζευγάρια ή μονήρη άτομα για υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και για το ενδεχόμενο αύξησης του εν λόγω χρηματικού ποσού.
3. Τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη το ΣΙΥΑ κατά την εξέταση αίτησης για υποβοηθούμενη αναπαραγωγή.
4. Τη διεύρυνση της δυνατότητας παροχής ενημέρωσης για ανεύρεση δοτών και παρένθετων μητέρων, ώστε, πέραν των αδειοδοτημένων ΜΙΥΑ και του ΣΙΥΑ, αυτή να παρέχεται και σε ιδρύματα ιστών, τα οποία αδειοδοτούνται δυνάμει του περί Προτύπων Ποιότητας και Ασφάλειας (Δωρεά, Προμήθεια, Έλεγχος, Επεξεργασία, Συντήρηση, Αποθήκευση και Διανομή) Ανθρώπινων Ιστών, Κυττάρων και Παράγωγων Προϊόντων Νόμου.
5. Την ανωνυμία του δότη και την ανάγκη παροχής της επιλογής σε ενήλικο τέκνο να πληροφορηθεί την ταυτότητα του δότη.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας, ενημερώνοντας την επιτροπή σε σχέση με τα πιο πάνω ζητήματα που τέθηκαν από μέλη της επιτροπής και από εμπλεκόμενους φορείς, δήλωσε τα πιο κάτω:

1. Δεν υπάρχουν σήμερα αδειοδοτημένες ΜΙΥΑ, καθότι, για να καταστεί εφικτή η εφαρμογή των διατάξεων του βασικού νόμου αναφορικά με την αδειοδότηση, απαιτείται η θεσμοθέτηση του σχετικού κανονιστικού πλαισίου.
2. Η επιδότηση για τη χρήση της διαδικασίας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής ανέρχεται στα €2.500 ανά προσπάθεια με μέγιστο αριθμό προσπαθειών τις τέσσερις. Το ποσό αυτό δύναται να διαφοροποιείται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως όταν το γενετικό υλικό προέρχεται από έναν από τους συζύγους ή από το μονήρες άτομο που υποβάλλει αίτηση για υποβοηθούμενη αναπαραγωγή ή όταν η διαδικασία διακόπτεται πριν από την ολοκλήρωσή της. Με τη διεύρυνση του ηλικιακού ορίου για υποβοηθούμενη

αναπαραγωγή από το πεντηκοστό στο πεντηκοστό τρίτο έτος πρέπει να διευρυνθεί ανάλογα και το ηλικιακό όριο για το οποίο δύνата να παραχωρείται επιδότηση. Τα φαρμακευτικά σκευάσματα και οι ορμόνες παρέχονται δωρεάν, εφόσον κριθεί ότι απαιτούνται για τη διενέργεια της διαδικασίας υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.

3. Η παροχή δυνατότητας σε ιδρύματα ιστών τα οποία αδειοδοτούνται δυνάμει του περί Προτύπων Ποιότητας και Ασφάλειας (Δωρεά, Προμήθεια, Έλεγχος, Επεξεργασία, Συντήρηση, Αποθήκευση και Διανομή) Ανθρώπινων Ιστών, Κυττάρων και Παράγωγων Προϊόντων Νόμου να παρέχουν ενημέρωση για την ανεύρεση δοτών και/ή παρένθετων μητέρων αποτελεί θέμα πολιτικής και ως εκ τούτου επιφυλάχθηκε να ενημερώσει επ' αυτού την επιτροπή σε μεταγενέστερο στάδιο.
4. Θα διεξάγεται έλεγχος στα αρχεία των ΜΙΥΑ, όπου θα δηλώνεται κατά πόσο μια γυναίκα συμμετέχει στη διαδικασία υποβοηθούμενης αναπαραγωγής ως μονήρης γυναίκα ή ως παρένθετη μητέρα, καθώς και μέσω των εντεταλμένων επιθεωρητών κατά τα προβλεπόμενα στο Μέρος ΙΧ του υπό τροποποίηση βασικού νόμου. Παρ' όλα αυτά, η διαπίστωση κατά πόσον γυναίκα η οποία έρχεται από το εξωτερικό είναι μονήρης δεν είναι πάντα εφικτή.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι το ΣΙΥΑ, κατά την εξέταση αίτησης για χορήγηση άδειας για υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, δεν περιορίζεται σε ηλικιακά κριτήρια, αλλά λαμβάνει υπόψη και σειρά άλλων παραγόντων, όπως το καλώς νοούμενο συμφέρον του τέκνου και τυχόν ιατρικοί κίνδυνοι που ελλοχεύουν για την κυοφορούσα και το έμβρυο. Επιπλέον, λαμβάνεται υπόψη και η αντίστοιχη πρακτική που ακολουθείται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε τρίτες χώρες.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας, αναφορικά με την ανωνυμία του δότη, ανέφερε ότι στη βάση νομικής συμβουλής την οποία παλαιότερα το υπουργείο είχε λάβει επί του θέματος από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας αυτή δεν δύναται να αρθεί στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δότης προέρχεται από το εξωτερικό, καθότι κάτι τέτοιο θα συνεπάγετο διάκριση στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δότης προέρχεται από την Κύπρο.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας επισήμανε ότι, ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αποκάλυψη της ταυτότητας του δότη επιτρέπεται στη χώρα από την οποία προέρχεται το γενετικό υλικό, αυτή δεν είναι δυνατή στην Κύπρο, καθότι κάτι τέτοιο θα συνεπάγετο εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου στην ημεδαπή. Αντιθέτως, σε περίπτωση κατά την οποία ο δότης προέρχεται από την Κύπρο, αλλά η διαδικασία υποβοηθούμενης αναπαραγωγής πραγματοποιείται σε χώρα η οποία επιτρέπει την αποκάλυψη της ταυτότητας του δότη, τυγχάνει εφαρμογής το δικαίο της χώρας εκείνης και ως εκ τούτου η αποκάλυψη της ταυτότητας του δότη, σε περίπτωση που ζητηθεί, δεν θα κριθεί στη βάση του κυπριακού δικαίου που το απαγορεύει.

Το Υπουργείο Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις και τους προβληματισμούς που τέθηκαν στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου, κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο, στο οποίο επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Καθίσταται υποχρεωτική η έκδοση πιστοποιητικού από τη ΜΙΥΑ, με το οποίο να βεβαιώνεται ότι γυναίκα η οποία αιτείται την εφαρμογή μεθόδου υποβοηθούμενης αναπαραγωγής είναι η τεκμαιρόμενη μητέρα ή η παρένθετη μητέρα, καθώς και η τήρηση αντιγράφου του εν λόγω πιστοποιητικού σε σχετικό μητρώο.
2. Εισαγωγή πρόνοιας, ώστε, σε περίπτωση εξωσωματικής γονιμοποίησης από γυναίκα ηλικίας κάτω των τριάντα εννέα ετών, να δύναται να μεταφερθεί στην ενδομήτρια κοιλότητα ένα έμβρυο για τους δύο πρώτους κύκλους και δύο έμβρυα για τον κάθε επόμενο κύκλο, ενώ, σε περίπτωση εξωσωματικής γονιμοποίησης από γυναίκα ηλικίας τριάντα εννέα ετών και άνω, να δύναται να μεταφερθούν στην ενδομήτρια κοιλότητα δύο έμβρυα.
3. Η ταυτότητα του δότη ή του ζευγαριού που έχει δωρίσει γαμέτες ή έμβρυα να δύναται να γνωστοποιείται από τις ΜΙΥΑ στο τέκνο κατόπιν αίτησής του, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, χωρίς να προκύπτει οποιοδήποτε δικαίωμα ή υποχρέωση για τον δότη προς το τέκνο ή το ζευγάρι ή τη μονήρη γυναίκα και αντιστρόφως.
4. Οι διατάξεις του βασικού νόμου που αφορούν τη δυνατότητα ενημέρωσης των ενδιαφερομένων για θέματα ανεύρεσης δοτών να εφαρμόζονται και σε σχέση με τα ιδρύματα ιστών.

Στο πλαίσιο της κατ' άρθρον συζήτησης μέλη της επιτροπής και άλλοι βουλευτές υπέβαλαν τις πιο κάτω εισηγήσεις για περαιτέρω τροποποίηση του κειμένου του νομοσχεδίου:

1. Μετονομασία του Συμβουλίου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής σε Εθνικό Φορέα Ελέγχου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής κατ' αντιστοιχία της ονομασίας ανάλογων φορέων σε άλλα κράτη.
2. Περιορισμός του ανώτατου αριθμού θητειών των μελών του ΣΙΥΑ στις δύο.
3. Περιορισμός της δυνατότητας γυναίκας να κυοφορήσει ως παρένθετη μητέρα μέχρι δύο φορές, ώστε να προστατευθεί η υγεία της και να αποφευχθούν φαινόμενα εκμετάλλευσής της.

4. Η προηγούμενη απόκτηση τέκνου να αποτελεί προϋπόθεση, για να δύναται γυναίκα να κυοφορήσει ως παρένθετη μητέρα, καθότι η διαδικασία της κύησης και της γέννας είναι μια πρωτόγνωρη γι' αυτήν διαδικασία, η οποία ενδέχεται να δημιουργήσει δυσκολία στον αποχωρισμό του τέκνου μετά τη γέννησή του.
5. Παροχή δυνατότητας στο τέκνο μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδου έτους της ηλικίας του να λάβει πληροφορίες για τον δότη, δεδομένου ότι ο τελευταίος συγκατατίθεται, και εισαγωγή πρόνοιας με την οποία καθίσταται υποχρεωτική η παραχώρηση των εν λόγω πληροφοριών από τη ΜΙΥΑ ή το ίδρυμα ιστών ή το ΣΙΥΑ στο τέκνο, ανάλογα με την περίπτωση.

Μέλη της επιτροπής εξέφρασαν προβληματισμό ως προς την εισαγωγή πρόνοιας με την οποία να προβλέπεται η προηγούμενη απόκτηση από την παρένθετη μητέρα τουλάχιστον ενός τέκνου, καθότι θα καταστεί πολύ δύσκολη η εξεύρεση παρένθετης μητέρας για σκοπούς ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.

Η εκπρόσωπος της ΕΕΒΚ συμφώνησε με την πιο πάνω εισήγηση που υπέβαλαν μέλη της επιτροπής, για να εισαχθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία να προβλέπεται η προηγούμενη απόκτηση από την παρένθετη μητέρα τουλάχιστον ενός τέκνου και ανέφερε ότι αυτή είναι η πρακτική που ως επί το πλείστον ακολουθείται διεθνώς. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της κατ' άρθρον συζήτησης η ίδια εκπρόσωπος εισηγήθηκε τη διαγραφή της πρόνοιας του βασικού νόμου με την οποία επιτρέπεται η διάθεση για σκοπούς έρευνας των μη αξιοποιηθέντων κρυσυντηρημένων εμβρύων μετά την πάροδο του μέγιστου χρόνου κρυσυντήρησης.

Επιπροσθέτως, μέλη της επιτροπής και μη μέλη αυτής εξέφρασαν προβληματισμό για το γεγονός ότι με το νομοσχέδιο αποκλείονται ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, ομόφυλα ζευγάρια τα οποία έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, καθώς και μονήρεις άνδρες από την πρόσβαση σε μεθόδους υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, τονίζοντας ότι η πρόνοια αυτή ενδέχεται να προσκρούει σε συνταγματικές διατάξεις, και ως εκ τούτου ζήτησαν τη θέση του Υπουργείου Υγείας επί του θέματος αυτού.

Αναφορικά με τα πιο πάνω ζητήματα που τέθηκαν, η Υπουργός Υγείας με επιστολή της, ημερομηνίας 21^{ης} Νοεμβρίου 2023, ενημέρωσε την επιτροπή ότι το θέμα κατοχύρωσης του δικαιώματος εφαρμογής μεθόδων υποβοηθούμενης αναπαραγωγής σε ομόφυλα ζευγάρια και μονήρεις άνδρες δεν έχει μελετηθεί, επισημαίνοντας ότι τέτοια ρύθμιση επηρεάζει αριθμό νομοθεσιών και όχι μόνο τον υπό τροποποίηση βασικό νόμο. Παράλληλα, αναφέρει ότι, σε περίπτωση αναβολής της ψήφισης του νομοσχεδίου, προκειμένου να μελετηθεί η κατοχύρωση των πιο πάνω δικαιωμάτων, θα επιφέρει μεταξύ άλλων σημαντική καθυστέρηση στον έλεγχο των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τομέα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, γιατί δεν θα καταστεί εφικτή η άμεση διασύνδεση του ηλεκτρονικού μητρώου δοτών που τηρείται από τις ΜΙΥΑ με το ηλεκτρονικό μητρώο του ΣΙΥΑ, ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις δοτών που απευθύνονται σε περισσότερες από μία ΜΙΥΑ, για να δωρίσουν γενετικό υλικό. Τέλος, επισημαίνει ότι με το νομοσχέδιο ρυθμίζονται κρίσιμα θέματα του τομέα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και όχι θέματα ισότητας και ως εκ τούτου δεν προκύπτουν ζητήματα αντισυνταγματικότητας.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση που υπέβαλαν μέλη της αναφορικά με τον περιορισμό του ανώτατου αριθμού επιτυχημένων κυήσεων από παρένθετη μητέρα στις δύο, καθώς και την εισήγησή τους για εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία γυναίκα η οποία πρόκειται να κυοφορήσει ως παρένθετη μητέρα να έχει ήδη αποκτήσει προηγουμένως ένα τουλάχιστον δικό της παιδί. Επιπροσθέτως, η επιτροπή αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση της εκπροσώπου της ΕΕΒΚ για τη διαγραφή της διάταξης του βασικού νόμου με την οποία επιτρέπεται η διάθεση για σκοπούς έρευνας των μη αξιοποιηθέντων κρυσυντηρημένων εμβρύων μετά την πάροδο του μέγιστου χρόνου κρυσυντήρησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού τροποποίησε το κείμενο του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ υπάρχει μια προφορική τροπολογία από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, οπότε ομιλητές, ομιλήτριες και επί της προφορικής τροπολογίας και επί της ουσίας.

Δεν υπάρχουν, πολύ ωραία.

Προχωράμε στην ψήφιση της τροπολογίας...

Υπάρχουν. Υπάρχουν άλλοι ομιλητές εκτός από τον κ. Μουσιούττα και τον κ. Λουκαΐδη γι' αυτό το θέμα;

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Και για τα δύο, ενιαία η συζήτηση.

Να ξεκινήσουμε μαζί σας, κύριε Λουκαΐδη, για να επεξηγήσετε κιόλας και την τροπολογία σας;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Λοιπόν, πρόκειται για μια σημαντική... Για όσες γυναίκες αφορά η νομοθεσία, γιατί διευρύνουμε το πεδίο εφαρμογής από τα ζευγάρια, που ήταν μέχρι σήμερα, και στις μονήρεις γυναίκες, όσον αφορά τη δυνατότητα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής με διαδικασία.

Είναι αρκετές γυναίκες που αναμένουν την ψήφιση αυτής της νομοθεσίας, που αδυνατούν να τεκνοποιήσουν, να αποκτήσουν το δικό τους παιδί, και ως ΑΚΕΛ θα στηρίξουμε και θα ψηφίσουμε τη σχετική νομοθεσία.

Βεβαίως, θέλω να πω ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην επιτροπή ως ΑΚΕΛ είχαμε θέσει ερωτήματα προς την κυβέρνηση και για άλλες κατηγορίες συμπολιτών μας και ζητήσαμε να έχουμε τη θέση της κυβέρνησης ως προς το γιατί δεν συμπεριλαμβάνονται και οι άνδρες μονήρεις, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της υιοθεσίας, πέρα δηλαδή από τις γυναίκες, και κατά πόσο κάτι τέτοιο δεν είναι αντισυνταγματικό, αφού περιορίζουμε μόνο στη διέυρυνση για τις γυναίκες του πεδίου εφαρμογής, αλλά και σε ό,τι αφορά τα ΛΟΑΤΚΙ πρόσωπα.

Η τοποθέτηση της κυβέρνησης ήταν αρνητική, κυρία Πρόεδρε, και μάλιστα μας υποδείχθηκε ότι δεν υπάρχει ούτε και αντισυνταγματικότητα επί τούτου, πράγμα με το οποίο διαφωνούμε. Σε κάθε περίπτωση όμως, επειδή αφορά μια συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων, θεωρούμε ότι πρέπει να προχωρήσουμε με τη διέυρυνση αποκλειστικά του πεδίου εφαρμογής μόνο για τις γυναίκες, τις μονήρεις γυναίκες, και στη συνέχεια, αναλόγως τζιαι των δεδομένων και ενδεχομένως και της διαφοροποίησης της στάσης τζιαι της κυβέρνησης, αλλά ίσως και του συσχετισμού δυνάμεων εντός του κοινοβουλίου, να προχωρήσουμε για την κάλυψη και άλλων ομάδων, ως οφείλουμε, όχι μόνο σ' αυτό το ζήτημα, αλλά και σε μία σειρά 'που άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την ίση μεταχείριση όλων των συμπολιτών μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Θεμιστοκλέους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Διαβάζουμε την τροπολογία, δεν ξέρω αν υπάρχει άλλος συνάδελφος που εισπράττει το ίδιο νόημα όπως εγώ, αλλά αυτή η τροπολογία δεν είναι απλά μια τροπολογία οποιουδήποτε νόμου. Θα θέσει τις οικογένειες που θα έχουν αυτά τα παιδιά επάνω σε μία ωρολογιακή βόμβα, η οποία κανέναν δεν θα ξέρει πότε θα εκραγεί. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο, οι εταιρείες των επιστημόνων που κάνουν αυτά τα πράγματα δεν είναι εχέγγυο... δεν υπάρχει καμιά φερεγγυότητα ότι θα κρατήσουν τα δεδομένα αυτά αλώβητα. Θα έπρεπε το κράτος να έχει τη φροντίδα και τη μέριμνα να πηγαίνουν εκεί αυτά τα προσωπικά, τα πάρα αξιοποιημένων πολύ ευαίσθητα δεδομένα. Λέει ότι με την άδεια των γονέων, των γαμετών, θα μπορεί η εταιρεία να ανακοινώνει στο παιδί, που ξέρει πλέον ότι ζει σε μία οικογένεια για δεκαοκτώ, είκοσι, είκοσι πέντε χρόνια, τους πραγματικούς γονείς του. Ειλικρινά, εγώ δεν ξέρω τι μπορεί να συμβεί, όταν πάεις σε έναν εικοσάχρονο, εικοσιπεντάχρονο και του πεις: «Ξέρεις, ο Κωνσταντίνος τζιαι η Ελένη, μάνα μου, που έν' οι γονιοί σου, δεν είναι οι πραγματικοί σου γονείς. Οι πραγματικοί σου γονείς έν' ο David από την Αγγλία μαζί με τη Helen 'που από την Ιταλία!». Δηλαδή με άλλα λόγια εκείνο που θέλω να πω, αγαπητοί μου συνάδελφοι, είναι φοβερά λεπτό ζήτημα αυτή η τροπολογία. Τούτο έν' το ένα.

Το δεύτερο που ήθελα να πω, κυρία Πρόεδρε, τζιαι τελειώνω, είναι ότι έχει αναφερθεί, μάλιστα αναφέρεται και στην έκθεση, ότι έπρεπε να συμπεριληφθούν τζιαι τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα που προέκυψαν ως ζευγάρια από το σύμφωνο συμβίωσης. Να υπενθυμίσω στο σώμα, τουλάχιστον στους παλιούς βουλευτές, ότι το σύμφωνο συμβίωσης απαγορεύει διά ροπάλου την υιοθεσία παιδιών, αυτό είναι το ένα, διότι ήταν και η προϋπόθεση, για να ψηφιστεί από εκείνη τη Βουλή.

Το δεύτερο που έχω να πω είναι: Διερωτώμαι, διερωτώμαι ειλικρινά, ένα ζευγάρι με δύο άντρες ή ένα ζευγάρι με δύο γυναίκες πώς θα υποβοηθηθούν από το κράτος;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Όι, έν' μες στην έκθεση.

Στο επιχείρημα ότι μπορεί να είναι αντισυνταγματικό, αντισυνταγματικό δεν είναι, προφανώς δεν είναι.

Απλά, επικεντρώνομαι, Αβέρωφ, στο σημείο που έχω θίξει για την τροπολογία, το οποίο φοβερά με έχει προβληματίσει, πάρα 'λο πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Ορφανίδου. Κυρία Ορφανίδου, έχετε τον λόγο.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Λοιπόν! Το 2015 θεσπίσαμε με νομοθεσία όλα αυτά τα ζητήματα που για πάρα πολλά χρόνια ή και δεκαετίες έτρεχαν και στον τόπο μας, αλλά και παγκοσμίως. Δεν αποτελούμε εξαίρεση εμείς. Όλα αυτά τα θέματα της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής υπάρχουν σε πάρα πολλές χώρες πολύ πριν από μας. Κάναμε ένα τεράστιο βήμα θεσπίζοντας και νομοθετώντας και κατοχυρώνοντας το δικαίωμα της γυναίκας στη μητρότητα, γιατί η φιλοσοφία αυτού του νομοσχεδίου αφορά τις γυναίκες, δίνοντάς της επιλογές, για να μπορέσει να αποκτήσει παιδί.

Στην πορεία -και με πρωτοβουλία του Δημοκρατικού Συναγερμού, οφείλω να πω- καταφέραμε και επεκτείναμε το ειδικό σχέδιο επιδότησης για τα άτομα που θέλουν να κάνουν την εξωσωματική, εντάσσοντας μέσα και τις μονήρεις γυναίκες, αλλά και σπάζοντας τα στάδια της διαδικασίας, ούτως ώστε να μπορεί να δίνεται ένα χρηματικό ποσό κι ως κίνητρο για τη φύλαξη της γονιμότητας, που είναι πάρα πολύ σημαντικό. Και είναι ένα θέμα που πρέπει να ανοίξουμε τη συζήτηση επιτέλους σε κάποια φάση και να κάνουμε και μια παγκύπρια εκστρατεία γι' αυτό το θέμα, για να ενημερώσουμε τις γυναίκες, αλλά και τους άντρες για τη σημασία του να διατηρούμε τη γονιμότητά μας για το μέλλον.

Το 2022, τέλος, η προηγούμενη κυβέρνηση ήρθε με τροποποιητικό νομοσχέδιο, για να βελτιώσει την υφιστάμενη νομοθεσία. Συνεπώς, κάνουμε ένα βήμα μπροστά με το νομοσχέδιο της προηγούμενης κυβέρνησης, το οποίο αναθεωρήθηκε ελαφρώς και από τη νυν κυβέρνηση. Και τι λέει αυτό το νομοσχέδιο; Επιτέλους μπαίνει ασφαλιστική δικλίδα πάρα πολύ σοβαρή και πρακτική, όσον αφορά τους δότες είτε σπέρματος είτε ωαρίων. Θα διασυνδέεται πλέον ηλεκτρονικά σε άμεσο χρόνο. Όταν κάποιος δότης δίνει σε μια Μονάδα Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής είτε σπέρμα είτε ωάριο, θα πρέπει να ενημερώνεται αμέσως το κεντρικό μητρώο του Συμβουλίου Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι θα ελέγχεται σε άμεσο χρόνο ποιος δίνει πού, για να ξέρουμε, να περιορίζεται όλο αυτό στα πλαίσια της νομοθεσίας. Οπότε, είναι ένας από τους πιο σοβαρούς λόγους που πρέπει να περάσουμε άμεσα αυτό το νομοσχέδιο.

Το δεύτερο πιο σημαντικό είναι αυτό που έχει ήδη τεθεί και από τον ίδιο τον κ. Λουκαΐδη, που αφορά επιτέλους το δικαίωμα των μονήρων γυναικών να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν παρένθετη μητέρα, γιατί μέχρι σήμερα δίνεται το δικαίωμα μόνο σε ζευγάρια παντρεμένα να χρησιμοποιήσουν παρένθετη μητέρα, για να αποκτήσουν παιδί, που θεωρούμε ότι ήταν μια αδικία που επιτέλους θα αποκαταστήσουμε.

Υπάρχουν πολλά άλλα θέματα που τρέχουν σε αυτό το νομοσχέδιο. Ένα από τα θέματα είναι η άρση της ανωνυμίας γενικότερα για ενημέρωση του ίδιου του παιδιού όχι για τον πατέρα και τη μητέρα, γιατί κανένας δεν γίνεται πατέρας ή μητέρα, επειδή δίνει ένα σπέρμα ή ένα ωάριο, αλλά για τον δότη ή τη δότρια, όταν και εφόσον γίνει δεκαοκτώ χρονών. Και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Και εδώ να τονίσω ότι θεωρούμε ότι δεν πρέπει να μπει φραγμός και περιορισμός σε αυτό το δικαίωμα. Συνεπώς, εμείς δεν θα συμφωνήσουμε με την τροπολογία του ΑΚΕΛ.

Υπάρχουν και άλλα θέματα μέσα σ' αυτό το νομοσχέδιο, όπως η κατάργηση της υποχρέωσης εξασφάλισης από το Συμβούλιο Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής για την εφαρμογή των μεθόδων της εξωσωματικής για τις μονήρεις γυναίκες, εξαιρουμένης της παρένθετης μητέρας, όπως επίσης η επέκταση του ορίου ηλικίας που δικαιούται μια γυναίκα να αποταθεί στο συμβούλιο, για να μπορέσει να κάνει παιδί, που από τα πενήντα πάει στα πενήντα τρία. Και βεβαίως, επειδή θεωρούμε πάρα πολύ σημαντική και την ενημέρωση - τη σωστή ενημέρωση και όχι διαφήμιση- από τις Μονάδες Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, αυτό το νομοσχέδιο επιτέλους βάζει κατευθυντήριες γραμμές, για να αποφεύγεται η διαφήμιση γι' αυτά τα πολύ, μα πάρα πολύ ευαίσθητα θέματα.

Συνεπώς, εμείς είναι με πολύ, μα πολύ μεγάλη ικανοποίηση που βλέπουμε αυτά τα βήματα προς τα μπρος που γίνονται σε αυτό το νομοσχέδιο. Βεβαίως και θα το υπερψηφίσουμε, καταψηφίζοντας την ίδια ώρα, όπως έχω πει, την τροπολογία του ΑΚΕΛ, επειδή δεν θέλουμε περιορισμούς στο συγκεκριμένο θέμα, και ευελπιστώ ότι και η ολομέλεια σήμερα με τη δική της ψήφο θα δώσει αυτό το δικαίωμα το πολυπόθητο σ' όλες αυτές τις γυναίκες που περιμένουν να χρησιμοποιήσουν παρένθετες μητέρες, για να κάνουν επιτέλους παιδί και να νιώσουν την ευλογία που τόσο, μα τόσο πραγματικά επιθυμούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Η κ. Ατταλίδου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρούμε το δικαίωμα κάποιου να γίνει γονέας πολύ σημαντικό. Αυτό το νομοσχέδιο περιορίζει αυτό το δικαίωμα μόνο στις γυναίκες. Η παρένθετη μητρότητα είναι πράγματι ένα πολύ σύνθετο κοινωνικό ζήτημα, αφού αναφέρεται στο δικαίωμα απόκτησης απογόνων, στη φυσική και τεχνητή αναπαραγωγή, στο ζήτημα της αυτοδιάθεσης και της αυτονομίας του προσώπου, στη μητρότητα, στο δικαίωμα

του τέκνου για τη γνώση της καταγωγής του, στις επιστήμες της ιατρικής, της βιοηθικής, της κοινωνιολογίας, της νομικής και της ηθικής φιλοσοφίας.

Βασικά, είναι ένα θέμα το οποίο μας απασχολεί εδώ και αρκετά χρόνια, γιατί η κοινωνία πάντα έρχεται πριν από τους νομοθέτες. Η κοινωνία πράττει. Και εγώ γνωρίζω ζευγάρια που πήγαν στο εξωτερικό, για να αποκτήσουν παιδιά. Γνωρίζω και μονήρη άτομα που πήγαν στο εξωτερικό. Άρα, είναι καιρός αυτό το σώμα να νομοθετήσει.

Εγώ θα ψηφίσω αυτό τον νόμο, αλλά θεωρώ ότι και πάλι -και πάλι- ψηφίζουμε με λανθασμένο τρόπο. Και θέλω να πω το εξής, επειδή άκουσα πολλά πριν από την ψήφιση αυτού του νόμου, ότι «δεν πειράζει να τον ψηφίσουμε και έχει πάρα πολλές γυναίκες που περιμένουν και είναι κρίμα και εξαρτώνται»: Και έχουμε καθορίσει μονήρη γυναίκα. Έχουμε βγάλει έξω όλες τις γυναίκες που μπορεί να είναι σε σχέση με άτομο του ίδιου φύλου, είτε με σύμφωνο συμβίωσης είτε άλλως πώς είτε με γάμο, γιατί στο εξωτερικό γίνεται γάμος. Έχουμε βγάλει έξω αυτά τα θέματα. Έχουμε αποφασίσει ότι γονέας είναι μόνο η γυναίκα! Δηλαδή ένας άντρας που είναι σαράντα χρονών και αποφάσισε ότι δεν θέλει ή δεν μπορεί να παντρευτεί, ούτε εκείνος βρήκε το κατάλληλο άτομο μέχρι σήμερα, αλλά θέλει δικαίωμα να γίνει πατέρας, δεν δικαιούται, γιατί είναι άντρας! Και λέω ότι αυτό το πράγμα, κατ' εμένα, είναι αντισυνταγματικό, γιατί οι πολίτες πρέπει να είναι ίσοι απέναντι στον νόμο. Όπως μία γυναίκα θέλει να γίνει μητέρα και θεωρεί ότι είναι δικαίωμά της, που της το έδωσε η φύση, αλλά, εφόσον η φύση δεν της επιτρέπει, γιατί έχει πρόβλημα και, άρα, θα καταφύγει στην παρένθετη μητέρα, με τον ίδιο τρόπο μπορεί να το πει και ένας άντρας.

Άρα, εγώ θα ψηφίσω, αλλά πιστεύω ότι αυτό κάνει διάκριση, κάνει διάκριση ανάμεσα στο «μονήρης» και «σε σχέση με άλλο άτομο του ίδιου φύλου» και αυτό είναι λάθος. Και θεωρώ ότι αυτό το σώμα πάντα ψηφίζει νόμους τους οποίους... Είναι πολύ σημαντικό το θέμα, έπρεπε να γίνει πολύ μεγάλη συζήτηση, έπρεπε να φέρουμε ειδικούς γι' αυτά τα θέματα και όχι απλώς εταιρείες, οι οποίες προωθούν κάποια πράγματα, και να πάρουμε την άποψή τους, για να κάνουμε έναν νόμο ο οποίος πραγματικά να αντιμετωπίζει ένα πραγματικό κοινωνικό φαινόμενο, ότι οι άνθρωποι αυτή τη στιγμή έχουν παιδιά από παρένθετες μητέρες ήδη στην Κύπρο. Και, άρα, εμείς πρέπει να κατοχυρώσουμε και τα δικαιώματα αυτών των ανθρώπων, είτε άντρες είτε γυναίκες, αλλά και τα δικαιώματα των παιδιών. Και θεωρώ ότι αυτός ο νόμος είναι ελλιπής και θεωρώ ότι γίνεται με αυτό τον τρόπο, γιατί πάλι θέλουμε να καλοπιάσουμε τ' αφτιά κάποιων. Γιατί δεν έχουμε τη δύναμη της άποψης να πούμε ποιο είναι το σωστό και ποιο είναι το λάθος συνταγματικά. Και πάλι θα κάνουμε μισές δουλειές! Και θα πάει κάποιος άντρας στο δικαστήριο -και ελπίζω σύντομα να πάει κάποιος- να τον αμφισβητήσει αυτό τον νόμο που τον εμποδίζει να γίνει πατέρας, γιατί αποφασίσαμε a priori ότι οι άντρες δεν είναι καλοί γονιοί και δεν δικαιούνται να γίνουν γονείς με παρένθετη μητέρα και μόνο οι γυναίκες είναι καλοί γονείς και πρέπει να γίνουν μητέρες. Και ύστερα μας λέτε εμάς των φεμινιστριών ότι εμείς είμαστε που βλέπουμε τα πράγματα μονοδιάστατα! Είναι λάθος, κύριοι, αυτός ο νόμος! Θα τον ψηφίσω όμως, γιατί δεν θέλω να στερήσω το δικαίωμα στις γυναίκες, αν και διαφωνώ με την αύξηση της ηλικίας, θα τον ψηφίσω, αλλά θεωρώ ότι είναι λάθος για το δικαίωμα ενός ανθρώπου να νομοθετούμε υπέρ και το δικαίωμα ενός άλλου να θεωρούμε ότι δεν το δικαιούται και το αποφασίζουμε εμείς!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κουλίας,

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς να πω ότι το θέμα εκκρεμούσε στην επιτροπή Υγείας. Πρέπει να ευχαριστήσω τον πρόεδρο της επιτροπής. Μόλις ήρθε στην αντίληψή μου, παρακάλεσα να μπει σε συζήτηση και έβαλέν το αμέσως ο συνάδελφος ο Δίπλαρος, που προεδρεύει της επιτροπής. Και επίσης να πω ότι τούτο το νομοσχέδιο είναι από την προηγούμενη κυβέρνηση και ήταν με πρωτοβουλία του πρώην υπουργού, του Μιχάλη του Χατζηπαντέλα. Όντως, εκαθυστερήσαμε να εισαγάγουμε τέτοια νομοθεσία που αφορά μονήρεις γυναίκες ή ζευγάρια που θέλουν να αποκτήσουν με τον τρόπο που περιγράφεται στο νομοσχέδιο παιδιά.

Θεωρώ ότι είναι ένα σωστό νομοσχέδιο και είναι δίκαιο να ψηφιστεί και να περάσει ως έχει, όπως το έφερε η κυβέρνηση. Και επιπλέον, τα άλλα ζητήματα που εγείρονται δεν είναι της παρούσης. Ο Θεός τα πάντα εν σοφία εποίησεν και καθορίζονται τα πράγματα πώς λειτουργούν. Αν κάποιος συνάδελφος θέλουν να το επεκτείνουν και να παν παρακάτω και παρακάτω και παρακάτω, μπορεί να βάλουν πρόταση νόμου -ουδείς τους εμποδίζει- ή να βάλουν τροπολογίες. Αυτά όσον αφορά τον κορμό του νομοσχεδίου, το οποίο είναι σωστό και εμείς θα το υπερασπιστούμε και θα το υπερψηφίσουμε ως Δημοκρατικό Κόμμα.

Όμως, όσον αφορά την τροπολογία που βάλαν οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, είναι όντως λεπτό το θέμα, όπως ανέφερε και προηγουμένως ο συνάδελφος, αλλά εδώ, αν οι δότες δώσουν τη συγκατάθεσή τους και αν, για να γνωστοποιηθεί η πατρότητα... Νομίζω ο καθένας που έρχεται σ' αυτό τον

κόσμο έχει το δικαίωμα να πληροφορηθεί ποιος είναι ο φυσικός του γονέας. Δηλαδή είναι ένα όντως λεπτό θέμα, αλλά με την τροπολογία τούτη επιτρέπεται στην ουσία, την ώρα που πρέπει, να πληροφορηθεί το τέκνο ποιος είναι ο φυσικός του γονέας, νοουμένου ότι οι δότες έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους, και ως εκ τούτου θα ψηφίσουμε και την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλία.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Έχετε ακόμα δύο ομιλητές. Θα μιλήσετε και εσείς και η κ. Χαραλαμπίδου. Σας εναπομένουν τρία λεπτά.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ναι, συμφωνώ.

Να μιλήσετε τώρα, κυρία Χαραλαμπίδου, να μας βοηθήσετε; Ελάτε. Ευχαριστώ.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Χαίρομαι που άκουσα τον κ. Κουλία να τοποθετείται έτσι, να σας πω γιατί. Αυτό το θέμα, κυρία Πρόεδρε, ξεκίνησε στην επιτροπή Υγείας και ήταν τότε πρόεδρος η κ. Στέλλα Κυριακίδου, η κ. Μισιαούλη, η κ. Ρούλα Μαυρονικόλα. Και τότε είχα θέσει το θέμα να φέρουμε στην ολομέλεια για τις παρένθετες... και να δικαιούνται μονήρεις μητέρες... Έγινε πανικός! Γιατί η κοινωνία μας τη δεδομένη στιγμή δεν μπορούσε ν' αντέξει την ιδέα μία γυναίκα να γίνει μητέρα και να μην είναι παντρεμένη. Και οι συνάδελφοι στην επιτροπή Υγείας αντέδρασαν ακριβώς με το τι θα είχαν να αντιμετωπίσουν στην ολομέλεια. Και ερχόμαστε οκτώ χρόνια μετά να κάμουμε κάτι που έπρεπε να είχαμε κάμει οκτώ χρόνια πριν. Απλώς, για να θυμούμαστε!

Και το τελευταίο: Αν δεν περάσει η τροπολογία του ΑΚΕΛ, που είναι πολύ σωστή τροπολογία και να σας εξηγήσω γιατί, δεν θα έχουμε δότες. Γιατί πάρα πολλοί, οι οποίοι στη συνέχεια μπορεί να κάνουν οικογένειες κ.λπ., μπορεί να μη θέλουν να αποκαλύπτεται η ταυτότητά τους. Και επιπλέον, να πούμε ότι για ιατρικούς λόγους μπορεί κάποιος να αποκαλύψει την ταυτότητα του δότη. Συνεπώς, είναι καλυμμένη η περίπτωση ιατρικής ανάγκης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Κύριε Μυλωνά.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Είναι εντυπωσιακό από τελευταίος να βρίσκομαι πρώτος, αλλά δεν έχει σημασία, τριάντα δευτερόλεπτα χρειάζομαι. Άλλοι καλοπιάνουν άλλους. Διότι σ' όλη αυτή τη συζήτηση, που θα στηρίξουμε και θα υποστηρίξουμε τη συγκεκριμένη τροπολογία και το νομοσχέδιο -μιλώ γενικά για τις διάφορες αναφορές που έγιναν για άλλα θέματα- παραβλέπουν ένα πράγμα: Είναι πολύ ορθό να υποστηρίζουν τα δικαιώματα άλλων. Τα δικαιώματα των παιδιών που θα γεννηθούν θα τα λάβει κάποιος υπόψη και θα τα σκεφτεί στην πορεία του χρόνου είτε με τη μια είτε με την άλλη περίπτωση; Υπάρχει ανάγκη κάποιος να μιλά για τα δικαιώματα των παιδιών που θα γεννηθούν ή έχουν γεννηθεί. Διότι, μπορεί να κάνουμε νόμο εμείς για το δικαίωμα της γυναίκας ή του ανδρός ή του όποιου φύλου σύμφωνα με τη νέα τάξη πραγμάτων, αλλά τζιέιντα δικαιώματα των παιδιών θα τα κουβεντιάσουμε σε καμιά επιτροπή, εάν καταπατούνται, εάν προστατεύονται;

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Ο κ. Ιωάννου.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Το νομοσχέδιο, νομίζω, είναι πάρα πολύ συγκεκριμένο. Μιλάμε για γυναίκες οι οποίες για λόγους υγείας δεν μπορούν να τεκνοποιήσουν. Όπως και για ζευγάρια. Η φύση, νομίζω, δεν έχει επιτρέψει να δημιουργούν παιδιά γυναίκα με γυναίκα, άνδρας με άνδρα. Για όνομα του Θεού δηλαδή με αυτά τα οποία ακούμε!

Ήρθαμε στο 2023, για να αλλάξουμε εμείς τους νόμους της φύσης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Σίγουρα ο λόγος που έχουμε θέσει τα ερωτήματα και στην κυβέρνηση, αλλά τα έχουμε αναδείξει και σήμερα ξεκινούν πρώτα απ' όλα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Πρόεδρε, από την έγνοια μας για τα δικαιώματα των παιδιών. Γιατί εμείς δεν θέλουμε να στρουθοκαμηλίζουμε. Σήμερα τα μονήρη πρόσωπα, είτε άνδρας είτε γυναίκα, μπορούν να υιοθετήσουν. Από μόνοι τους μπορούν να υιοθετήσουν. Τώρα η γυναίκα μπορεί με αυτό που κάμνουμεν -τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής- να προχωρεί σε απόκτηση παιδιού με παρένθετη μητέρα.

Αυτά τα πρόσωπα μπορεί κάποια στιγμή να συνάψουν σύμφωνο συμβίωσης με άλλα πρόσωπα, είτε του ίδιου φύλου είτε διαφορετικού φύλου. Πολύ απλά το παιδί δεν θα έχει τα δικαιώματα που έχει ένα παιδί μιας άλλης, οποιασδήποτε οικογένειας. Αυτό είναι! Να χαθεί ο γονιός που επροχώρησεν με... Να πεθάνει δηλαδή, να αποβιώσει, τζιαι να μην έχει ούτε και δεύτερο πρόσωπο γονιό, είτε με υιοθεσία, μιλούμε, είτε με τούτο το πράμα, γι' αυτό εθέσαμεν τα ζητήματα της ισονομίας και της συνταγματικότητας.

(Μη ευκρινή σχόλιο από τον κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη)

Συγγνώμη; Αλλά το ζήτημα είναι τούτο. Έν' τα δικαιώματα του παιδιού που συζητούμε, διότι τα άλλα μόνο άμα στρουθοκαμηλίζεις εν τα βλέπεις, διότι σήμερα ισχύουν τούτα που περιγράφω! Αυτό είναι, ο καθένας βεβαίως έντζε αναγκάζεται να αλλάξει τις επιλογές του για τζιένο που θεωρεί ότι έν' τζιένο που τον εκφράζει, έτσι; Ούτε συζητούμε αυτό το πράμα, αυτό με το οποίο εμεγάλωσεν τζιαι θεωρεί ότι είναι τζιαι η δική του η επιλογή. Εδώ συζητούμε για τα δικαιώματα των παιδιών, γι' αυτό ανοίξαμε, για να μη στρουθοκαμηλίζουμε, αυτό το ζήτημα.

Για την τροπολογία μας, για να ξέρουμε όλοι τι ψηφίζουμε. Εδώ αυτό που έχουμε ενώπιόν μας έν' λεπτό ζήτημα. Έσει απόψεις τζιαι 'πού τις δκυο πλευρές. Και πάλι έν' το δικαίωμα του παιδιού, έν' το δικαίωμα του δότη του ζευγαριού όμως 'πού την άλλη. Κάποιο πρόσωπο αποφασίζει να γίνει δότης για ένα ζευγάρι. Την ώρα που αποφασίζουν δεν θεωρεί ο δότης ότι θα παντρευτεί καμιά φορά, θα κάμει δική του οικογένεια. Λοιπόν, και υπό το καθεστώς ανωνυμίας γίνεται δότης. Υπό το καθεστώς αυστηρής ανωνυμίας.

Αυτό που ο νόμος επιτρέπει, όχι, επιβάλλει στη Μονάδα της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής είναι να δώσει τα στοιχεία του δότη στον νέο, στη νέα, όταν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, τζιαι να πάει να χτυπήσει την πόρτα του προσώπου που έδωκεν -αν εν τω μεταξύ όμως έκαμε τη δική του οικογένεια...- τζιαι να του πει: «Γεια σου, είμαι ο γιος σου!». «Είμαι η κόρη σου!». Λοιπόν, εμείς τούτο το πράμα λέμε ότι εν πρέπει να γίνει. Να μπορεί να γίνεται, μόνο όταν το θελήσει ασφαλώς ο νέος, η νέα, όταν θα γίνει δεκαοκτώ ετών, αλλά και όταν θα έχει εξασφαλιστεί προηγουμένως η συγκατάθεση του δότη.

Λοιπόν, τούτο είναι που λέμε. Αν μας αρέσκει, ψηφίζομεν το, αν δεν μας αρέσκει, καταψηφίζομεν το. Τόσο απλό!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαστε στις... Όχι, πρωτολογίες.

Ελάτε, κύριε Γιακουμή. Σύντομα, σας παρακαλώ, και δευτερολογίες οι δύο συνάδελφοι.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κατά τη συζήτηση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου υπήρχε κάποιος ενδοιασμός από εμένα για το θέμα ότι σε άλλα κράτη μέλη, όταν κάποιος γίνεται δότης, από την πρώτη στιγμή γνωρίζει ποιος είναι ο δότης η τράπεζα και επίσης θα το γνωρίζει και, όταν γίνει δεκαοκτώ χρονών, το παιδί. Σήμερα με αυτή την τροπολογία, όπως αντιλαμβάνομαι, από το ΑΚΕΛ είναι ότι πρέπει να υπάρχει συγκατάθεση του συγκεκριμένου δότη, για να δοθούν τα στοιχεία.

Αυτό που είχα θέσει στην επιτροπή και ήταν προβληματισμός είναι ότι δεν μπορεί... Είμαστε ένα μικρό κράτος τζιαι εδώ για τα μικρά κράτη τι γίνεται, γιατί μπορεί κάποιος να κάνει οικογένεια τζιαι να ήταν δότης προηγουμένως και μετά να έρθουν τα παιδιά του και να παντρευτούν. Δηλαδή δύο αδέρφια να καταντήσουν να παντρευτούν! Οπότε, θεωρώ ότι είναι ένα πολύ, έτσι, λεπτό ζήτημα το συγκεκριμένο. Οπότε, το θέτω και σήμερα εδώ ενώπιον της ολομέλειας, ότι είναι λεπτό ζήτημα, είμαστε μικρό κράτος και μπορεί να βρεθούν συγγενείς με συγγενείς να παντρεύονται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Οπότεν, είναι σημαντικό να το θέσουμε εδώ ενώπιον της ολομέλειας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, ευχαριστώ.

Έχουμε τρεις δευτερολογίες, απλά σας ενημερώνω ότι μέχρι τις οκτώ θα διακόψω την ολομέλεια και θα συνεχίσουμε άλλη μέρα. Με τον ρυθμό που πάμε, δεν έχω κανένα πρόβλημα να έρτουμε και αύριο και την Κυριακή! Έχουμε συμφωνήσει χρόνους τους οποίους δεν τηρείτε! Δεν έχω κανένα πρόβλημα, είμαι καθημερινά εδώ! Έχω άπλετη υπομονή! Θα 'ρθούμε και αύριο ή θα τηρήσετε τη διαδικασία! Εσείς αποφασίζετε! Έχετε από ένα λεπτό για τις δευτερολογίες και θα κλείσω το θέμα, γιατί εξαντλείται η υπομονή μου, είμαι και άρρωστη!

Ελάτε, κυρία Ατταλίδου.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί της διαδικασίας, αν επιτρέπεται.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Επειδή...

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Νομίζω έχει εξαντληθεί η συζήτηση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δευτερολογίες, ένα λεπτό ο καθένας, πρόεδρέ μου, και τελειώνουμε!

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ακριβώς επειδή είναι δευτερολογίες, νομίζω ό,τι είχε να λεχθεί λέχθηκε, μπορούμε να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία, δεν πρόκειται να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ συμφωνώ μαζί σας, αν συμφωνούν οι συνάδελφοι. Αλλά δεν μπορώ να στερήσω τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Εγώ εν συμφωνώ καθόλου! Όταν εκουβεντιάζαμεν για τα γήπεδα, εκουβεντιάζαμεν τριάντα ώρες! Όταν κουβεντιάζουμε για ανθρώπινα δικαιώματα, τίθεται θέμα για το ποιος εννά μιλήσει για ένα λεπτό!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ατταλίδου, έχετε ένα λεπτό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Εγώ θέλω να πω ότι ακούστηκαν πολλά για τα δικαιώματα των παιδιών και προτρέπω όσους τα επικαλούνται να ανοίξουν και να διαβάσουν τη σύμβαση για τα δικαιώματα των παιδιών. Δεν μιλά για μητέρα και πατέρα, μιλά για γονείς η σύμβαση, μιλά για το δικαίωμα του παιδιού να ζει σε περιβάλλον με αγάπη. Μιλά για το δικαίωμα του παιδιού να ζει προστατευμένο, να έχει πρόσβαση στη γνώση, να ζει σε χώρα που προστατεύει το φυσικό περιβάλλον και πολλά άλλα.

Τούτα τα άλλα που τα βγάζετε 'πού το μυαλό σας... Εισηγούμαι να πάτε να διαβάσετε τι λέει η σύμβαση!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ατταλίδου.

Η κ. Ορφανίδου.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χαράλαμπο Πάζαρο)

Κύριε Πάζαρε, είμαστε στις δευτερολογίες. Επί της διαδικασίας εσυζητήθηκεν, δεν έχετε τον λόγο. Δεν έχετε τον λόγο!

Κυρία Ορφανίδου, για ένα λεπτό.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Να τονίσουμε κάτι. Το θέμα της ανωνυμίας, η άρση της ανωνυμίας θα ισχύει από την ώρα που θα ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο. Ό,τι υπήρξε στο παρελθόν υπήρξε, δεν αλλάζει κάτι, δεν έχει αναδρομικότητα το θέμα της άρσης της ανωνυμίας. Αυτό που λέμε είναι ότι από τώρα και στο εξής θα πρέπει οποιοσδήποτε επιθυμεί να γίνει δότης... Αυτά γίνονται στο εξωτερικό, δεν υπάρχει σε τέτοιο μεγάλο βαθμό στην Κύπρο, είναι πολύ μακριά από εμάς που γίνονται όλα αυτά, αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών. Ένα παιδί θα πρέπει να

γνωρίζει, εάν το επιθυμεί. Ο δότης θα πρέπει να ξέρει εκ των προτέρων, από τη στιγμή που αλλάζει η νομοθεσία, ότι, για να γίνει δότης, θα πρέπει να δώσει τη συγκατάθεσή του εκ των προτέρων.

Οπότε... Εντάξει, δεν συμφωνείτε, τέλειωσε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ορφανίδου.

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ:

Ήθελα να το εξηγήσω να το καταλάβετε. Ήπου τζιειαμαί τζιαι τζιει, ψηφίζει ο καθένας όπως κρίνει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Κύριε Κουλία, για ένα λεπτό.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Ησυχία!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Τριάντα δευτερόλεπτα. Επειδή ακούστηκε εις την αίθουσα ότι κάποιος εχαρήκαν με τον τρόπο που εμίλησα. Μιλώ πάντοτε με τον ίδιο τρόπο, εν άλλαξα καμιά φορά τον τρόπο. Εις το Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζουμε τα ορθά, τα πρέπει και τα δέοντα και ευρισκόμεθα πάντα εις τη σωστή πλευρά της ιστορίας. Εμίλησα ακριβώς όπως μιλώ πάντοτε, αλλά χαίρομαι που το αντιληφθήκαν κάποιος σήμερα, έστω και αργά, δεν είναι κακό!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωράμε παρακάτω. Ο Θεός να μας δίνει υπομονή! Επειδή εξαντλήθηκε η συζήτηση, ξέρετε την τροπολογία. Πάμε να ψηφίσουμε την τροπολογία.

Πόσοι, πόσες ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας όπως έχει επεξηγηθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις, υπέρ είκοσι τέσσερις, εναντίον δώδεκα, αποχές πέντε και τρεις δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι τέσσερις ψήφους υπέρ, δώδεκα εναντίον και πέντε αποχές, η τροπολογία εγκρίνεται.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 11.

Τροποποίηση του άρθρου 22 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.

Τροποποίηση του άρθρου 23 του βασικού νόμου. Άρθρο 13.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 14.

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 15.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 16.

Τροποποίηση του άρθρου 28 του βασικού νόμου. Άρθρο 17.

Τροποποίηση του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρο 18.

Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 19.

Τροποποίηση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 20.

Τροποποίηση του άρθρου 37 του βασικού νόμου. Άρθρο 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις, υπέρ σαράντα τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 21 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ψηφίζουμε, παρακαλώ!

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα, υπέρ τριάντα εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Το όγδοο θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Να διαβαστεί ο σκοπός.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2021/2118 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Νοεμβρίου 2021 για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/103/ΕΚ σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής», εφεξής «Οδηγία 2021/2118».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χρύσης Παντελίδης, αναπλ. πρόεδρος

Χρίστος Χριστοφίδης

Χάρης Γεωργιάδης

Αλέκος Τρυφωνίδης

Ονούφριος Κουλλά

Μη μέλη της επιτροπής:

Σάβια Ορφανίδου

Σταύρος Παπαδούρης

Αντρέας Καυκαλιάς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Σεπτεμβρίου, στις 2 Οκτωβρίου και στις 24 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας Κύπρου, του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου (ΣΑΕΚ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ασφαλιστικών Διαμεσολαβητών (ΠΣΕΑΔ) και του Ταμείου Ασφαλιστών Μηχανοκινήτων Οχημάτων (ΤΑΜΟ).

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής, υπέβαλε ωστόσο τις θέσεις της με γραπτά υπομνήματα, ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου και 3 Νοεμβρίου 2023.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Άριστος Δαμιανού και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2021/2118 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Νοεμβρίου 2021 για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/103/ΕΚ σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής», εφεξής «Οδηγία 2021/2118».

Σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία και τα όσα δήλωσαν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Στην αποζημίωση ζημιωθέντων λόγω ατυχήματος σε περίπτωση αφερεγγυότητας ασφαλιστικής επιχείρησης.
2. Στα ελάχιστα υποχρεωτικά ποσά ασφαλιστικής κάλυψης.
3. Στους ελέγχους ασφάλισης οχημάτων από κράτη μέλη.
4. Στη χρήση βεβαίωσης ιστορικού αξιώσεων των ληπτών της ασφάλισης από νέες ασφαλιστικές επιχειρήσεις.
5. Στα ατυχήματα στα οποία εμπλέκεται ρυμουλκούμενο ελκόμενο από όχημα.
6. Στα ανεξάρτητα εργαλεία σύγκρισης τιμών ασφάλισης αυτοκινήτων οχημάτων.
7. Στις αρμοδιότητες του Κυπριακού Κέντρου Πληροφοριών και στη συνεργασία του με τα κέντρα πληροφοριών άλλων κρατών μελών.
8. Στην υπό προϋποθέσεις πρόσβαση των ζημιωθέντων σε πληροφορίες που τηρεί το Ταμείο Ασφαλιστών.
9. Στη συνεργασία του Ταμείου Ασφαλιστών με αντίστοιχους οργανισμούς άλλων κρατών μελών και με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.
10. Στο δικαίωμα ανάκτησης αποζημίωσης από το Ταμείο Ασφαλιστών.
11. Στη διαδικασία καταβολής αποζημίωσης από το Ταμείο Ασφαλιστών.
12. Στη χρηματοδότηση του Ταμείου Ασφαλιστών, καθώς και στη δυνατότητα του εν λόγω ταμείου να συνάψει συμφωνία μέχρι την 23^η Δεκεμβρίου 2023 με αντίστοιχους οργανισμούς άλλων κρατών μελών για την εφαρμογή επιμέρους προνοιών της Οδηγίας 2021/2118.

Στο στάδιο της συζήτησης του θέματος επί της αρχής οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι ο προτεινόμενος νόμος είναι αποτέλεσμα της αναθεώρησης της σχετικής ευρωπαϊκής Οδηγίας, η οποία προέκυψε κατόπιν αξιολόγησής της από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως προς την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή της με άλλες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τους ίδιους κυβερνητικούς αρμοδίους, τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να μεταφέρουν τις πρόνοιες της Οδηγίας 2021/2118 στο εθνικό τους δίκαιο μέχρι την 23^η Δεκεμβρίου 2023, με εξαίρεση τις πρόνοιες που αφορούν στην υποχρέωσή τους να ιδρύσουν ή ορίσουν οργανισμό με αρμοδιότητα την παροχή αποζημίωσης σε ζημιωθέντες από ατύχημα και να εξουσιοδοτήσουν αυτόν να διαπραγματεύεται και να συνάπτει συμφωνία με αντίστοιχους οργανισμούς άλλων κρατών μελών για την προστασία των ζημιωθέντων σε περίπτωση αφερεγγυότητας ασφαλιστικής επιχείρησης, πρόνοιες με τις οποίες τα κράτη μέλη όφειλαν να εναρμονιστούν μέχρι την 23^η Ιουνίου 2023.

Περαιτέρω, ενημέρωσαν την επιτροπή ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στη Δημοκρατία στις 19 Ιουλίου 2023 προειδοποιητική επιστολή λόγω της μη κοινοποίησης μέτρων για τη μεταφορά της Οδηγίας 2021/2118 στο εθνικό της δίκαιο εντός της πιο πάνω καθορισθείσας προθεσμίας, η οποία έχει παρέλθει.

Σε σχέση με το ζήτημα της έγκαιρης εναρμόνισης οι ίδιοι κυβερνητικοί αρμόδιοι δήλωσαν ότι το ΤΑΜΟ έχει αναλάβει ήδη την εν λόγω αρμοδιότητα, ωστόσο, για σκοπούς επίτευξης συμμόρφωσης της Δημοκρατίας με τις ευρωπαϊκές της υποχρεώσεις, ο Υπουργός Οικονομικών εξουσιοδότησε κατά την 23η Ιουνίου 2023 το ΤΑΜΟ ως τον αρμόδιο οργανισμό να διαπραγματευτεί και να συνάψει συμφωνία με αντίστοιχους οργανισμούς αναφορικά με τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του ως πηγάζουν από την Οδηγία 2021/2118.

Συνεπώς, επισήμαναν ότι η Δημοκρατία έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση εναρμόνισης μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία και ως εκ τούτου δεν αναμένεται η λήψη περαιτέρω μέτρων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δηλαδή η έκδοση αιτιολογημένης γνώμης.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων δεν εξέφρασαν οποιαδήποτε σχόλια επί των προνοιών του νομοσχεδίου.

Οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας, χωρίς να διαφωνούν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, επισήμαναν την ανάγκη έγκαιρης και έγκυρης επικαιροποίησης των στοιχείων που τηρούνται στο Κυπριακό Κέντρο Πληροφοριών από τις ασφαλιστικές εταιρείες, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των οδικών ελέγχων σε οχήματα που διενεργούν τα μέλη της.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέσω των γραπτών υπομνημάτων της, ενημέρωσε την επιτροπή ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου που αφορούν στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταφέρουν ορθά τις αντίστοιχες πρόνοιες της Οδηγίας 2021/2118 και ως εκ τούτου δεν έθεσε οποιεσδήποτε παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Οι εκπρόσωποι του ΣΑΕΚ και του ΤΑΜΟ, χωρίς να διαφωνούν με την ανάγκη εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς τον προτεινόμενο τρόπο μεταφοράς της Οδηγίας 2021/2118 στην εθνική νομοθεσία. Ειδικότερα, επισήμαναν την ανάγκη νομικής σαφήνειας των προνοιών του προτεινόμενου νόμου, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή της βασικής νομοθεσίας και η ομαλή λειτουργία του ασφαλιστικού τομέα. Ως εκ τούτου, εισηγήθηκαν την εννοιολογική μεταφορά της Οδηγίας, αντί της κατά λέξη μεταφοράς αυτής στο εθνικό δίκαιο.

Σημειώνεται ότι οι θέσεις των ΣΑΕΚ και ΤΑΜΟ κατατέθηκαν και γραπτώς με εκτενή κοινά υπομνήματά τους στις 15 και 28 Σεπτεμβρίου 2023.

Οι εκπρόσωποι του ΠΣΕΑΔ δεν εξέφρασαν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις επί των προνοιών του νομοσχεδίου.

Στο στάδιο της κατ' άρθρο συζήτησης οι εκπρόσωποι των ΣΑΕΚ και ΤΑΜΟ κατέθεσαν σωρεία εισηγήσεων για τροποποίηση του κειμένου του νομοσχεδίου, οι οποίες αποσκοπούν στην ορθότερη εναρμόνιση, στη διασφάλιση της νομικής σαφήνειας, στην καλύτερη διατύπωση ορισμένων προνοιών αυτού, καθώς και στη βελτίωση του από νομοτεχνικής πτυχής.

Περαιτέρω, εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες του νομοσχεδίου και ειδικότερα ως προς:

1. τη χρήση των όρων «κυκλοφορία οχήματος» και «χρήση οχήματος» κατά την ίδια έννοια, αντί της χρήσης μόνο του όρου «χρήση οχήματος», ο οποίος ερμηνεύεται ήδη με βάση τη νομολογία και συνάδει με τον αντίστοιχο όρο που χρησιμοποιείται στην αγγλική έκδοση της Οδηγίας 2021/2118,
2. την πρόνοια του νομοσχεδίου με την οποία καθίσταται ανίσχυρη οποιαδήποτε διάταξη νόμου περιλαμβάνεται σε ασφαλιστήριο συμβόλαιο σχετικά με τις υποχρεώσεις που απαιτείται να καλύπτονται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στην περίπτωση προσφυγής τρίτων μερών που ζημιώθηκαν λόγω ατυχήματος,
3. τη ρητή αναφορά ότι η χρηματοδότηση του Ταμείου Ασφαλιστών καθορίζεται στη βασική συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και του Ταμείου Ασφαλιστών, αντί της περίληψης γενικότερης πρόνοιας που να επιτρέπει στο ταμείο και στα μέλη του να ρυθμίσουν το ζήτημα,
4. την υποχρέωση για εξ ημισείας ή ποσοστιαία, εάν συμφωνηθεί μεταξύ των δύο μερών, καταβολή της αποζημίωσης από το Ταμείο Ασφαλιστών και τον ασφαλιστή, σε περίπτωση μεταξύ τους διαφοράς για το ποιο από τα δύο μέρη έχει την υποχρέωση να καταβάλει την αποζημίωση.

Σε σχέση με τα θεθέντα ζητήματα οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Ο όρος «κυκλοφορία οχήματος» περιλαμβάνεται στην ελληνική μετάφραση της Οδηγίας 2021/2118 και ως εκ τούτου η μεταφορά του στην εθνική νομοθεσία κρίθηκε επιβεβλημένη για σκοπούς διασφάλισης της ορθής εναρμόνισης. Συνεπώς, για την ομαλή λειτουργία του ασφαλιστικού τομέα αποφασίστηκε όπως

στο νομοσχέδιο περιληφθούν και οι δύο όροι, έχοντας την ίδια έννοια για τους σκοπούς του βασικού νόμου.

2. Με βάση το ευρωπαϊκό κεκτημένο τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να καθορίσουν τον τρόπο χρηματοδότησης του οργανισμού που έχει την ευθύνη παροχής αποζημίωσης σε ζημιωθέντα λόγω ατυχήματος σε περίπτωση αφερεγγυότητας ασφαλιστικής επιχείρησης και να περιλάβουν ρητή πρόνοια στην εθνική τους νομοθεσία. Ως εκ τούτου, προβλέπεται ρητά στο νομοσχέδιο ότι η χρηματοδότηση του Ταμείου Ασφαλιστών καθορίζεται στη βασική συμφωνία, η οποία αποτελεί προέκταση του νόμου. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται ευελιξία για τη ρύθμιση επιμέρους ζητημάτων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο, χωρίς την ανάγκη τροποποίησης της νομοθεσίας.
3. Η Οδηγία 2021/2118 καθορίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να ορίσουν, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ του ασφαλιστή και του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για την καταβολή αποζημίωσης, σε περίπτωση ατυχήματος που προκαλείται από αγνώστων στοιχείων ή ανασφάλιστο οδηγό, ποιο από τα δύο μέρη υποχρεούται σε πρώτη φάση να καταβάλει την αποζημίωση στον ζημιωθέντα και να καταλήξουν σε μεταξύ τους συμφωνία επί του ζητήματος σε μεταγενέστερο στάδιο. Δεδομένου ότι η εσωτερική συμφωνία του ΤΑΜΟ με τα μέλη του δεν προβλέπει ολοκληρωμένη και ξεκάθαρη ρύθμιση του πιο πάνω ζητήματος, ώστε να ανταποκρίνεται στις ευρωπαϊκές απαιτήσεις, κρίθηκε ορθότερο όπως περιληφθεί η εν λόγω ρύθμιση στο νομοσχέδιο, για να διασφαλίζεται η προστασία των ζημιωθέντων.

Η επιτροπή, στη βάση των όσων διημερίθησαν ενώπιόν της, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως, αφού διαβουλευθεί εκ νέου με τους εμπλεκόμενους φορείς και μελετήσει τις θέσεις και απόψεις τους, καταθέσει νέο κείμενο νομοσχεδίου.

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση της πιο πάνω θέσης της επιτροπής κατέθεσε τρία αναθεωρημένα κείμενα νομοσχεδίου, με τελικό κείμενο κατατεθειμένο στις 23 Νοεμβρίου 2023.

Ειδικότερα, στο τελικό κείμενο του νομοσχεδίου έχουν επέλθει κυρίως οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Απαλοιφή του όρου «κυκλοφορία οχήματος» και χρήση μόνο του όρου «χρήση οχήματος» για σκοπούς ασφάλειας δικαίου.
2. Ενσωμάτωση με ορθότερο τρόπο επιμέρους προνοιών της Οδηγίας 2021/2118.
3. Βελτιώσεις νομοτεχνικής, συντακτικής και λεκτικής φύσεως για σκοπούς ορθότερης διατύπωσης των προνοιών αυτού, καθώς και άλλες βελτιώσεις για σκοπούς καλύτερης απόδοσης του πνεύματος της ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Στο στάδιο της εξέτασης του τελικού κειμένου του νομοσχεδίου οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι αυτό έχει κατατεθεί κατόπιν επίτευξης συμφωνίας με τον ΣΑΕΚ και το ΤΑΜΟ και συνάδει πλήρως με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κεκτημένου, ως αυτές καθορίζονται στην Οδηγία 2021/2118, ενώ παράλληλα οι εμπλεκόμενοι φορείς δεν εξέφρασαν οποιεσδήποτε περαιτέρω παρατηρήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 6Α. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. Άρθρο 11.
Τροποποίηση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.
Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 13.
Τροποποίηση του άρθρου 16Γ του βασικού νόμου. Άρθρο 14.
Τροποποίηση του άρθρου 16Δ του βασικού νόμου. Άρθρο 15.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 16Z. Άρθρο 16.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 20Α. Άρθρο 17.
Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 18.
Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 19.
Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 20.
Τροποποίηση του άρθρου 28 του βασικού νόμου. Άρθρο 21.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 28Α. Άρθρο 22.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 29. Άρθρο 23.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 29Α. Άρθρο 24.
Τροποποίηση του άρθρου 30 του βασικού νόμου. Άρθρο 25.
Τροποποίηση του άρθρου 31 του βασικού νόμου. Άρθρο 26.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 31Α. Άρθρο 27.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 32. Άρθρο 28.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 32Α. Άρθρο 29.
Τροποποίηση του άρθρου 37 του βασικού νόμου. Άρθρο 30.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 35Α. Άρθρο 31.
Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 38Α. Άρθρο 32.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα έξι, υπέρ σαράντα έξι, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα έξι ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 32 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης έναντι Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας, υπέρ σαράντα ένας, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Το ένατο θέμα πιλοφορείται «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 2023».

Τον σκοπό παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €390.635.126 και η χρήση τους για τη διενέργεια δαπανών προς υλοποίηση διάφορων σκοπών για τους οποίους δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη ή η πρόνοια που περιλήφθηκε στον προϋπολογισμό του 2023 είναι ανεπαρκής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Χάρης Γεωργιάδης

Ονούφριος Κουλλά

Σάβια Ορφανίδου

Άριστος Δαμιανού

Αντρέας Καυκαλιάς

Αλέκος Τρυφωνίδης

Μη μέλη της επιτροπής:

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 24 και 27 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του ίδιου υπουργείου, ο Προϊστάμενος Διοίκησης Προεδρίας, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Άμυνας, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας Κύπρου, του Υπουργείου Υγείας, του Υφυπουργείου Τουρισμού και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χρύσης Παντελίδης και Χρίστος Χριστοφίδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €390.635.126 και η χρήση τους για τη διενέργεια δαπανών προς υλοποίηση διάφορων σκοπών, για τους οποίους δεν υπήρξε πρόβλεψη ή η πρόνοια που περιλήφθηκε στον κρατικό προϋπολογισμό για το έτος 2023 είναι ανεπαρκής.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, πέραν των συμπληρωματικών πιστώσεων που περιλήφθηκαν στον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο (Αρ. 1) του 2023 [Ν. 25(ΙΙ)/2023] λόγω ειδικών περιστάσεων, καθώς και στον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο (Αρ. 2) του 2023 [Ν. 28(ΙΙ)/2023], προέκυψαν επιπρόσθετες ανάγκες, για τις οποίες δεν υπάρχουν διαθέσιμες αποδεκτές εξοικονομήσεις από άλλες ομάδες/υποομάδες του ίδιου κεφαλαίου ούτε είναι δυνατή η μεταφορά ισόποσων πιστώσεων για την κάλυψή τους. Ως εκ τούτου, οι απαιτούμενες πρόσθετες πιστώσεις πρέπει να εξασφαλιστούν με την ψήφιση νέου συμπληρωματικού προϋπολογισμού.

Ειδικότερα, λόγω της υποβολής σειράς νέων αιτημάτων από τις ανεξάρτητες υπηρεσίες/υπουργεία/υφυπουργεία/τμήματα, αλλά και λόγω των συνεχιζόμενων σοβαρών επιπτώσεων που δημιουργούνται στην κυπριακή οικονομία από τον πόλεμο στην Ουκρανία, κρίνεται αναγκαία η εξασφάλιση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €390,6 εκατομ. περίπου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, οι κυριότερες απαιτούμενες πρόσθετες πιστώσεις αφορούν στα ακόλουθα:

1. Αυξημένη γενική κυβερνητική εισφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας (€167,2 εκατομ.).
2. Αυξημένη γενική κυβερνητική εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (€121,4 εκατομ.).
3. Αγορά φαρμάκων και εμβολίων, διατροφικών σκευασμάτων και άλλων ονομαστικών αιτημάτων της Επιτροπής Ονομαστικών Φαρμάκων, της Επιτροπής Επειγόντων Περιστατικών και του Αναθεωρητικού Συμβουλίου Φαρμάκων (€26,1 εκατομ.).
4. Υπερωριακή αμοιβή των μελών της Αστυνομίας λόγω αναβάθμισης των κλιμάκων, αλλά και λόγω αυξημένων μέτρων ασφαλείας σε διάφορους χώρους μαζικής συγκέντρωσης (€16,3 εκατομ.).
5. Χορηγία στους δήμους λόγω αύξησης της δαπάνης μισθολογίου και λειτουργικών δαπανών (€11,8 εκατομ.).

6. Κάλυψη αυξημένων λειτουργικών δαπανών υπουργείων/τμημάτων λόγω της αύξησης στην τιμή των καυσίμων (€10,1 εκατομ.).
7. Σχέδιο θεραπείας Κυπρίων στο εξωτερικό (€9 εκατομ.).
8. Χορηγία στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) για την απρόσκοπτη συνέχιση της πληρωμής των δικαιούχων ευρωπαϊκών προγραμμάτων (€8,5 εκατομ.).
9. Κάλυψη εξωδικαστικής διευθέτησης που αφορά στη σύμβαση για τη διαχείριση του λιμανιού της Λεμεσού (€6,4 εκατομ.).
10. Χορηγία σε φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης των επαρχιών Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου κυρίως, για σκοπούς βελτιώσεων/επιδιορθώσεων δρόμων (€6,4 εκατομ.).
11. Πρόσληψη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (€5,2 εκατομ.).
12. Εκστρατείες διαφώτισης στα πλαίσια συνεργασίας με του οργανωτές ταξιδιών και τις αεροπορικές εταιρείες (€1,5 εκατομ.).

Σημειώνεται ότι τα κονδύλια που αφορούν στην αγορά φαρμάκων, εμβολίων και διατροφικών σκευασμάτων, καθώς και στο σχέδιο θεραπείας Κυπρίων στο εξωτερικό θα ανακτηθούν από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας. Επιπροσθέτως, το κονδύλι που αφορά στη χορηγία σε φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης θα καλυφθεί με παραχώρηση ισόποσων εξοικονομήσεων από άλλα κονδύλια του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία το μεγαλύτερο μέρος των πρόσθετων πιστώσεων προορίζονται να καλύψουν την αυξημένη γενική κυβερνητική εισφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας και την αυξημένη γενική κυβερνητική εισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και συναφώς αφορούν συναλλαγές εντός της γενικής κυβέρνησης οι οποίες δεν επιβαρύνουν το δημοσιονομικό ισοζύγιο. Ως εκ τούτου, η δημοσιονομική επίπτωση που προκύπτει από τον υπό αναφορά προϋπολογισμό περιορίζεται περίπου στο 0,34% του ΑΕΠ.

Επιπρόσθετα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προτείνονται ρυθμίσεις που αφορούν θέματα προσωπικού και ειδικότερα τη μετονομασία κεφαλαίου στο Υφυπουργείο Πολιτισμού και Θέσεων στην Προεδρία, στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και στο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Προτείνεται επίσης η δημιουργία θέσης Υφυπουργού Προεδρίας για Ευρωπαϊκά Θέματα λόγω της ανάληψης από τη Δημοκρατία της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πρώτο εξάμηνο του 2026 και η κατάργηση της θέσης του Επιτρόπου Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς και η δημιουργία, με την ψήφιση και έναρξη της ισχύος νομοσχεδίου που εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής, θέσεων Υφυπουργού και Γενικού Διευθυντή στο νέο Υφυπουργείο Μετανάστευσης το οποίο θα δημιουργηθεί.

Κατά τη συζήτηση του υπό αναφορά συμπληρωματικού προϋπολογισμού η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε την επιτροπή για τις επιμέρους συμπληρωματικές πιστώσεις που περιλαμβάνονται σε αυτόν και ανέλυσε τους ειδικότερους σκοπούς για τους οποίους αυτές θα διατεθούν.

Στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου η επιτροπή ζήτησε περαιτέρω στοιχεία αναφορικά με επιμέρους ζητήματα, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων στις αυξημένες εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Γενικό Σύστημα Υγείας, στην μετονομασία της θέσης του Προεδρικού Επιτρόπου σε Επίτροπο Αποδήμων, στις αποζημιώσεις σε σχέση με τη σύμβαση για τη διαχείριση του λιμανιού Λεμεσού, στην πρόσληψη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, στη χορηγία προς τους δήμους, καθώς και σε θέματα εργοδότησης προσωπικού ορισμένου χρόνου.

Στη βάση των διαμειφθέντων η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε την επιτροπή ότι οι συμπληρωματικές πιστώσεις που αφορούν στις αυξημένες εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Γενικό Σύστημα Υγείας προκύπτουν λόγω των εισφορών του κράτους ως τρίτου μέρους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Γενικό Σύστημα Υγείας.

Αναφορικά με τη χορηγία προς τους δήμους, η ίδια εκπρόσωπος ανέφερε ότι η υπό αναφορά δαπάνη προκύπτει λόγω της αύξησης κατά περίπου 5% της μισθολογικής δαπάνης για είκοσι οκτώ δήμους για το 2023, που οφείλεται στο νέο συνταξιοδοτικό σχέδιο και στην αναπροσαρμογή της ΑΤΑ.

Αναφορικά με τα θέματα εργοδότησης προσωπικού ορισμένου χρόνου, ο εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δήλωσε ότι οι συγκεκριμένες θέσεις αφορούν τμήματα του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για κάλυψη άμεσων αναγκών που προέκυψαν.

Σε σχέση με τη μετονομασία της θέσης Προεδρικού Επιτρόπου σε Επίτροπο Αποδήμων, ο εκπρόσωπος της Προεδρίας διευκρίνισε ότι δεν καταργείται η θέση Επιτρόπου Προεδρίας, αλλά μετονομάζεται η θέση του Προεδρικού Επιτρόπου, η οποία είναι διαφορετική θέση και, παρότι υπάρχει στον προϋπολογισμό, παραμένει ανενεργή. Περαιτέρω, όπως ο ίδιος δήλωσε, δημιουργείται η θέση Επιτρόπου Αποδήμων, η οποία θα πληρωθεί αμισθί, ενώ παράλληλα καταργείται η θέση του Επιτρόπου Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Σε σχέση με τις πρόνοιες για την πρόσληψη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας ενημέρωσε την επιτροπή ότι η υπό αναφορά δαπάνη προκύπτει λόγω έκτακτων αναγκών και δεν αφορά μόνιμες ανάγκες, συναφώς αυτές θα καλυφθούν με εργοδότηση προσωπικού ορισμένου χρόνου.

Αναφορικά με την πρόνοια για εξωδικαστική διευθέτηση σε σχέση με τη σύμβαση για τη διαχείριση του λιμανιού της Λεμεσού, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ενημέρωσε την επιτροπή ότι η πρόνοια των €6,4 εκατομ. αφορά αποζημιώσεις προς την εταιρεία «DP World Limassol Ltd», οι οποίες πρέπει να καταβληθούν στην εταιρεία έπειτα από απόφαση του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου (International Court of Arbitration) εναντίον της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, το κράτος αμφισβητούσε το αίτημα για αποζημιώσεις, αλλά τελικά με βάση την απόφαση του εν λόγω δικαστηρίου αυτές πρέπει να καταβληθούν. Εντούτοις, η Δημοκρατία συνεχίζει να διερευνά το θέμα στο μέτρο του δυνατού και καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για εξάντληση όλων των νομικών μέσων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Δεύτερη ανάγνωση.

A, υπάρχει, συγγνώμη!

Κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν σας έχω προσέξει, σας ακούω, ελάτε.

Ένα λεπτό, συνάδελφοι.

Εκτός από την κ. Χαραλαμπίδου επιθυμεί κάποιος ή κάποια άλλη τον λόγο;

Όχι.

Η μοναδική ομιλήτρια είναι η κ. Χαραλαμπίδου.

Ελάτε, κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Ελπίζω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν προκύψει, έχουμε χρόνο.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Ελπίζω και μετά που θα τελειώσω να μην υπάρχουν ενδιαφερόμενοι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν και πολύ το αμφιβάλλω!

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Σήμερα είναι η μέρα που κάμνω αναδρομές. Όπως εθθυμήθηκα προηγουμένως ότι οκτώ χρόνια εν επερνούσαμεν για τις μονήρεις, τώρα πάμε κάπου αλλού. Έρχονται και μας ζητούν €6.444.000, χρήματα του φορολογούμενου πολίτη, το Υπουργείο Μεταφορών, για να πληρώσει την υπόθεση που έχασαν στο Διαιτητικό Δικαστήριο με την WP World για τα λιμάνια!

Λοιπόν.

(Μη ευκρινή σχόλιο από βουλευτή)

Μάλιστα! Να θυμίσω το εξής: Στην επιτροπή Ελέγχου, κυρία Πρόεδρε, στην οποία ήσαστε και εσείς μέλος -ο κ. Χάρης Γεωργιάδης ήταν Υπουργός Οικονομικών τότε- είχαμε τη Νομική Υπηρεσία να καταγγέλλει τον Μάριο

Δημητριάδη, τότε Υπουργό Μεταφορών, ότι υπέγραψε συμβάσεις χωρίς τη θετική θέση της Νομικής Υπηρεσίας και τότε η Νομική Υπηρεσία επροειδοποιούσεν για σοβαρότατες επιπλοκές. Αυτά που λέω είναι καταγεγραμμένα στα πρακτικά της επιτροπής Ελέγχου, είχαν γίνει πρωτοσέλιδο θέμα, γιατί το να προχωρά ένας υπουργός, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους για τους οποίους επροειδοποιούσεν η Νομική Υπηρεσία, ήταν είδηση πρωτοσέλιδη!

Αυτή τη στιγμή, χάρη στις πρωτοβουλίες και τις αυθαιρεσίες του κ. Μάριου Δημητριάδη τότε, πληρώνει η Κυπριακή Δημοκρατία €6.444.000! Και θέλω να το ακούσουν οι φορολογούμενοι! Γιατί, όταν καταθέτουμε προτάσεις νόμου, για να υποχρεώνονται οι υπουργοί στην κατάθεση στοιχείων, εν τες προωθούμε, για να δούμε αν θα τες εγκρίνει το Ανώτατο ή όχι, αλλά λαλούμεν εν' αντισυνταγματικές! Τζιαι ο κ. Δημητριάδης τότε έπραττε με μεγάλη αυθαιρεσία! Οι καταγγελίες έγιναν από τον κ. Κώστα Κληρίδη στα πρακτικά της Βουλής, όποιος θέλει να πάει να τα βρει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργιάδης.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε, πολύ σύντομα.

Διαβάζω από τον προϋπολογισμό που η παρούσα κυβέρνηση έχει καταθέσει και τον οποίο θα κληθούμε να ψηφίσουμε σε λίγες βδομάδες ότι μέσα στα επτά χρόνια της λειτουργίας του λιμανιού κάτω από το πλαίσιο των ιδιωτικοποιήσεων το κράτος έχει εισπράξει €364 εκατομ., τη στιγμή που, αν κάμετε τη διαίρεση, θα δείτε ότι είναι περίπου δύομισι-τρεις φορές κατά έτος αυτό που το κράτος ελάμβανεν προηγουμένως. Για το ΑΚΕΛ τούτη η συμφωνία, που εδιπλασίασεν-ετριπλασίασεν τα δημόσια έσοδα, είναι σκανδαλώδης! Η παρούσα κυβέρνηση επίσης αναφέρει στο σημείωμα του προϋπολογισμού που έχουμε μπροστά μας ότι ο ιδιώτης διαχειριστής διαχειρίζεται με επάρκεια και αποτελεσματικότητα, σύμφωνα με τη σύμβαση, το λιμάνι της Λεμεσού. Δεν είναι δικά μου σχόλια, δεν είναι δικές μας θέσεις· είναι θέσεις της παρούσας κυβέρνησης. Και επαναλαμβάνω μία σύμβαση που έχει πολλαπλασιάσει τα δημόσια έσοδα είναι για το ΑΚΕΛ σκανδαλώδης! Δεν χρειάζεται οποιοδήποτε άλλο σχόλιο, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γεωργιάδη.

Ναι, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δεν θα διεκδικήσω τον λόγο. Απλώς, να πω ότι στην ψηφοφορία θα πρέπει να θεωρηθεί ότι το άρθρο που αφορά σε αυτό το ποσό, που εννά αυξηθεί εν πάση περιπτώσει, εμείς το καταψηφίζουμε, αλλά θα ψηφίσουμε επί του συνόλου τη νομοθεσία. Επειδή δεν κάμνουμεν κατ' άρθρον ψηφοφορία, να θεωρηθεί ότι το συγκεκριμένο καταψηφίζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, να καταγραφεί.

Ευχαριστώ πολύ.

Οπότε, προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από τον λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού ύψους €390.635.126 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Άρθρο 5.

Ελέγχοντες Λειτουργοί. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα ένας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ τριάντα εννέα και δύο δεν ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 10 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €11.800.000 για την κάλυψη δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του 2023 είναι ανεπαρκής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2023»

Παρόντες:

Χριστίανα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Ηλίας Μυριάνθους

Σάβια Ορφανίδου

Αλέκος Τρυφωνίδης

Άριστος Δαμιανού

Μη μέλη της επιτροπής:

Αντρέας Καυκαλιάς

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η Δεκεμβρίου και στις 4 Δεκεμβρίου 2023.

Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου και ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σημειώνεται ότι στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της κ. Χρύσης Παντελίδης, Χάρης Γεωργιάδης και Χρίστος Χριστοφίδης.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η έγκριση πληρωμής συμπληρωματικών πιστώσεων από το Ταμείο της ΑΤΗΚ, ύψους €11.800.000, για τη διενέργεια δαπανών για σκοπούς για τους οποίους η πρόνοια που περιλήφθηκε στον προϋπολογισμό της ΑΤΗΚ για το έτος 2023 είναι ανεπαρκής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα κατατεθέντα στοιχεία, οι συμπληρωματικές πιστώσεις αφορούν στα ακόλουθα:

1. Αγορά τερματικού εξοπλισμού για μεταπώληση (κινητά τηλέφωνα και αξεσουάρ), ύψους €7.800.000.
2. Πρόσθετο κόστος για κατανάλωση ενέργειας (φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα), ύψους €4.000.000.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν, όσον αφορά τον εξοπλισμό για μεταπώληση, λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης των καταναλωτών στην εμπορική πολιτική της Αρχής έχουν επιτευχθεί αυξημένες πωλήσεις κινητών και σχετικών αξεσουάρ για ακόμη μία χρονιά. Το θετικό αυτό γεγονός δημιουργεί την ανάγκη ενίσχυσης του προϋπολογισμού της ΑΤΗΚ με πρόσθετο ποσό ύψους €7,8 εκατομ. για την αγορά τηλεφωνικών συσκευών και σχετικών αξεσουάρ για μεταπώληση, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του κοινού, και αναμένεται να αποφέρει άμεσα περαιτέρω αύξηση των εσόδων του οργανισμού.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η κατακόρυφη αύξηση στην τιμή του ηλεκτρισμού από τον Ιούνιο του 2022, η οποία συνεχίστηκε και κατά το 2023, δημιουργεί την ανάγκη για περίληψη πρόσθετων πιστώσεων, ύψους €4 εκατομ., για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η πρόσθετη δαπάνη που απαιτείται για αγορά τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού προς μεταπώληση θα οδηγήσει σε αύξηση των εσόδων της ΑΤΗΚ, πέραν των όσων είχαν προϋπολογισθεί αρχικά για το έτος 2023.

Κατά την εξέταση του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής ζήτησαν περαιτέρω ενημέρωση μεταξύ άλλων αναφορικά με την αρχικά προϋπολογισθείσα δαπάνη για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα, καθώς και για το ύψος των αναμενόμενων εσόδων που θα προκύψουν από την πώληση εξοπλισμού ο οποίος θα αγοραστεί με τις συμπληρωματικές πιστώσεις.

Συναφώς, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της ΑΤΗΚ ενημέρωσε την επιτροπή ότι αρχικά είχαν προϋπολογισθεί περίπου €15 εκατομ. για φωτισμό, θέρμανση και καύσιμα, ποσό το οποίο λόγω της κατακόρυφης αύξησης στην ενέργεια δεν επαρκεί. Περαιτέρω δήλωσε ότι η ΑΤΗΚ προβλέπει σε ενέργειες για μείωση της δαπάνης που αφορά το κόστος φωτισμού, θέρμανσης και καυσίμων με την τοποθέτηση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις κτιριακές της εγκαταστάσεις, την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος με δυνατότητα αποθήκευσης της παραγόμενης ενέργειας (μπαταρίες) στις βάσεις κεραιών κινητής τηλεφωνίας, καθώς και με την προώθηση έργων για τη δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου για σκοπούς παραγωγής της Αρχής.

Αναφορικά με το ύψος των αναμενόμενων εσόδων της Αρχής από την αγορά εξοπλισμού προς μεταπώληση, ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής της ΑΤΗΚ δήλωσε ότι δεν μπορεί να υπολογιστεί το ακριβές ποσό, αλλά αναμένεται ότι τα έσοδα της ΑΤΗΚ για το έτος 2023 θα είναι μεγαλύτερα από τα έσοδα για το έτος 2022, η οποία, όπως σημείωσε, ήταν η χρονιά με τα μεγαλύτερα έσοδα για την Αρχή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού ύψους €11.800.000 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Λειτουργός Υπεύθυνος για την άσκηση ελέγχου πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα δύο, υπέρ σαράντα δύο. Ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνα, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας, υπέρ σαράντα ένας. Ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 11 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022». Είναι πρόταση νόμου των κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Ζαχαρία Κουλία και Πανίκου Λεωνίδου, βουλευτών του Δημοκρατικού Κόμματος, Κωστή Ευσταθίου, μεμονωμένου σοσιαλιστή βουλευτή, και Σταύρου Παπαδούρη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Τον σκοπό, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμου, ώστε οι θέσεις της δικαστικής υπηρεσίας να εξαιρούνται από τις διατάξεις που αφορούν στη διατμηματική προαγωγή.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Αντρέας Καυκαλιάς

Χρύσης Παντελίδης

Χρίστος Χριστοφίδης

Χάρης Γεωργιάδης

Ηλίας Μυριάνθους

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφωνίδης

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Άριστος Δαμιανού

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Ζαχαρία Κουλία και Πανίκο Λεωνίδου, βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος, Σταύρο Παπαδούρη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, και Κωστή Ευσταθίου, μεμονωμένο σοσιαλιστή βουλευτή, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Νοεμβρίου και την 1^η Δεκεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής παρευρέθηκαν εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) του Υπουργείου Οικονομικών, η Αρχιπρωτοκολλητής συνοδευόμενη από λειτουργούς της Δικαστικής Υπηρεσίας, εκπρόσωποι της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, καθώς και ο γενικός γραμματέας και ο οργανωτικός διευθυντής της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ).

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης της υπό αναφορά πρότασης νόμου παρευρέθηκε επίσης ο εκ των εισηγητών της πρότασης νόμου βουλευτής κ. Ζαχαρίας Κουλιάς.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία Νόμου, ώστε η θέση Ανώτερου Πρωτοκολλητή της Δικαστικής Υπηρεσίας να εξαιρείται από τις διατάξεις που αφορούν στη διατμηματική προαγωγή.

Υπενθυμίζεται ότι ο εν λόγω νόμος θεσπίστηκε με δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας την 21^η Ιανουαρίου 2022 ως μέρος του νομοθετικού πλαισίου που αφορούσε τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, με στόχο την οριζόντια ρύθμιση θεμάτων διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια υπηρεσία, και αποτελούσε όρο για την εκταμίευση ποσών μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ειδικότερα, ο βασικός νόμος σκοπούσε στη θέσπιση νέου νομοθετικού πλαισίου αξιολόγησης και επιλογής υποψηφίου από την ΕΔΥ για πλήρωση των ανελκτικών θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της επιλογής των καταλληλότερων υποψηφίων και την αποτελεσματική εφαρμογή των βασικών αρχών αντικειμενικότητας και αξιοκρατίας, εισάγοντας παράλληλα, με τη θέσπιση δευτερογενούς νομοθεσίας, ρυθμίσεις σε σχέση με τη διαδικασία προαγωγής ή διατμηματικής προαγωγής με συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, που αφορούν μεταξύ άλλων τις δεξιότητες, τις ικανότητες και την εργασιακή συμπεριφορά

των υπαλλήλων.

Σύμφωνα με τους εισηγητές της πρότασης νόμου, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, καθότι για τις υψηλόβαθμες θέσεις Πρωτοκολλητών απαιτούνται εξειδικευμένα και αυξημένα καθήκοντα τόσο διοικητικά όσο και οίωνει δικαστικά και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να καταλαμβάνονται μέσω της διαδικασίας διατμηματικής προαγωγής από προσωπικό προερχόμενο από άλλες υπηρεσίες και τμήματα της δημόσιας υπηρεσίας.

Περαιτέρω, κρίνεται αφενός ότι η τοποθέτηση προσώπου σε θέση Ανώτερου Πρωτοκολλητή το οποίο δεν έχει προηγούμενη σχετική πείρα θα προκαλέσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της Δικαστικής Υπηρεσίας, για την οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι βάσει του Συντάγματος αποτελεί ξεχωριστή εξουσία, και αφετέρου ότι η εφαρμογή των διατάξεων του βασικού νόμου θα δημιουργήσει τεράστιες αγκυλώσεις, ειδικότερα όσον αφορά την ταχεία προώθηση και εξέταση υποθέσεων από τα αρμόδια δικαστήρια, καθότι ενδεχομένως στις νευραλγικές αυτές θέσεις να τοποθετηθούν πρόσωπα χωρίς επαρκή γνώση και βαθιά αντίληψη των πολύ απαιτητικών και εξειδικευμένων διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται από τους λειτουργούς που υπηρετούν στις θέσεις αυτές.

Κατά τη συζήτηση του θέματος μέλη της επιτροπής υποστήριξαν ότι ο εν λόγω βασικός νόμος διαφαίνεται ότι στην πράξη δεν θα επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τουναντίον, στη βάση σωρείας επιστολών που έχουν αποσταλεί κατά καιρούς από μεγάλο αριθμό υπηρεσιών και τμημάτων του δημοσίου η εφαρμογή του θα προκαλέσει δυσλειτουργία και μεγάλα προβλήματα. Ως εκ τούτου, ενδεχομένως να πρέπει να επανεξεταστεί το ζήτημα και στο ευρύτερο πλαίσιο του.

Άλλα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν τη θέση ότι ο εν λόγω νόμος δεν πρέπει να τροποποιηθεί, αλλά να εφαρμοστεί ως έχει ψηφιστεί και δημοσιευτεί, δηλώνοντας ότι εξ αρχής είχαν ταχθεί εναντίον οποιωνδήποτε εξαιρέσεων υπηρεσιών/τμημάτων από τη διαδικασία διατμηματικής προαγωγής και τονίζοντας παράλληλα ότι τυχόν ψήφιση της εν λόγω πρότασης νόμου σε νόμο θα αποτελέσει προηγούμενο και εφελύξιο υποβολής σωρείας αιτημάτων για εξαίρεση και άλλων υπηρεσιών/τμημάτων, γεγονός που θα υπονομεύσει και θα αποδυναμώσει το όλο εγχείρημα για μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας.

Η εκπρόσωπος του ΤΔΔΠ δήλωσε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του βασικού νόμου οι θέσεις της κλίμακας Α13, στις οποίες εμπύπτον και οι θέσεις Ανώτερου Πρωτοκολλητή, μπορεί να διεκδικηθούν μέσω διατμηματικής προαγωγής από υπαλλήλους οποιουδήποτε τμήματος της δημόσιας υπηρεσίας.

Σκοπός του νόμου που ψηφίστηκε σύμφωνα με την ίδια είναι να παρέχεται ευελιξία σε υπαλλήλους, εφόσον αυτοί κατέχουν τα απαιτούμενα βάσει σχεδίου υπηρεσίας της θέσης προσόντα, να διεκδικούν θέσεις σε άλλες υπηρεσίες, ενώ παράλληλα να μην εφαρμόζεται η αναχρονιστική μέθοδος της αρχαιότητας του υπαλλήλου λόγω ηλικίας ως μέρος των κριτηρίων αξιολόγησης για προαγωγή, αλλά να λαμβάνεται υπόψη βάσει σύγχρονων μεθόδων αξιολόγησης η αξία του υπαλλήλου για προαγωγή, η οποία θα διαπιστώνεται μέσω εξετάσεων που θα πραγματοποιούνται από εξειδικευμένα εξεταστικά κέντρα.

Περαιτέρω, όπως η ίδια ανέφερε, η Δικαστική Υπηρεσία έχει ήδη υποβάλει αίτημα στο ΤΔΔΠ για εξαίρεση, το οποίο εξετάστηκε και απορρίφθηκε, κρίνοντας ότι κάτι τέτοιο καταστρατηγεί και ανατρέπει τη φιλοσοφία του νομοθετήματος, δημιουργώντας παράλληλα προηγούμενο. Συναφώς, η ίδια εκπρόσωπος ανέφερε ότι στο παρόν στάδιο δεν είναι επιθυμητή οποιαδήποτε αλλαγή, συμπληρώνοντας μάλιστα ότι μέχρι σήμερα έχουν ληφθεί και άλλα παρόμοια αιτήματα από υπηρεσίες με την ίδια κατάληξη.

Όπως η ίδια πρόσθεσε, για το εν λόγω ζήτημα έχει πραγματοποιηθεί μια πρώτη συνεδρία με την Αρχιπρωτοκολλητή, κατά την οποία συζητήθηκαν τα σχετικά σχέδια υπηρεσίας και η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη, με στόχο οποιαδήποτε προβλήματα ενδεχομένως προκύψουν να αντιμετωπιστούν μέσω του καταρτισμού των σχεδίων υπηρεσίας με τρόπο ώστε να παρέχεται ως πλεονέκτημα για τη διεκδίκηση της εν λόγω θέσης η προηγούμενη πείρα υπαλλήλου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής κατά τη συζήτηση του θέματος ανέφερε μεταξύ άλλων ότι η Δικαστική Υπηρεσία βάσει του Συντάγματος αποτελεί διακριτή εξουσία και ως τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται από τις αρχές της Δημοκρατίας, γεγονός το οποίο τονίστηκε σε αριθμό επιστολών που έχουν αποσταλεί για το εν λόγω ζήτημα προς το αρμόδιο υπουργείο, για τις οποίες μέχρι στιγμής δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση η οποία να αιτιολογεί και να τεκμηριώνει επαρκώς την απόφαση για μη εξαίρεση.

Η ίδια αξιωματούχος δήλωσε ότι το νομοθετικό πλαίσιο για μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας τέθηκε σε ισχύ μεσοσύσης της μεταρρύθμισης των δικαστηρίων, βάσει της οποίας προβλέπεται και η ανεξαρτητοποίηση της Δικαστικής Υπηρεσίας, ακόμη και για θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.

Οι Πρωτοκολλητές και Ανώτεροι Πρωτοκολλητές αποτελούν σύμφωνα με την ίδια τους στυλοβάτες των δικαστηρίων και η υπηρεσία στην εν λόγω θέση απαιτεί εμπειρία και εξειδικευμένη γνώση των διαδικασιών και της λειτουργίας των δικαστηρίων, την οποία είναι αδύνατο να διαθέτει οποιοσδήποτε υπάλληλος προέρχεται από άλλη υπηρεσία.

Τόσο το εν λόγω προσωπικό όσο και άλλοι υπάλληλοι των δικαστηρίων, όπως για παράδειγμα οι νομικοί λειτουργοί, αλλά και το γραμματειακό προσωπικό, αποτελούν απαραίτητο υποστηρικτικό προσωπικό των

δικαστών, οι οποίοι, για να είναι σε θέση να εκτελούν με ταχύτητα και επάρκεια τα καθήκοντά τους, πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους προσωπικό με πείρα και εξειδίκευση, το οποίο μεταξύ άλλων να συντονίζει, να καθοδηγεί και να προωθεί υποθέσεις στο δικαστήριο για εκδίκαση.

Ως εκ τούτου, τόσο κατά τη συνεδρία όσο και με επιστολή της, ημερομηνίας 1^{ης} Δεκεμβρίου 2023, η Αρχιπρωτοκολλητής υποστήριξε ότι στην εξαίρεση των θέσεων πρέπει να περιληφθεί το σύνολο του επιστημονικού προσωπικού της Δικαστικής Υπηρεσίας, δηλαδή, πέραν των θέσεων Πρωτοκολλητή, να περιληφθούν και οι θέσεις Νομικού Λειτουργού της Δικαστικής Υπηρεσίας για σκοπούς ίσης μεταχείρισης του προσωπικού, αλλά και επειδή οι εν λόγω θέσεις είναι επίσης σημαντικές και απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία.

Συναφώς, στη βάση των πιο πάνω η Αρχιπρωτοκολλητής υποστήριξε σθεναρά την άμεση και αδήριτη ανάγκη για εξαίρεση της δικαστικής υπηρεσίας από τις διατάξεις της νομοθεσίας που αφορούν τη διατμηματική προαγωγή.

Η εκπρόσωπος της ΕΔΥ δήλωσε ότι ως θέση αρχής η ΕΔΥ αντιτίθεται σε οποιοσδήποτε εξαιρέσεις από τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε ότι ενδεχομένως οι πρόνοιες της πρότασης νόμου να είναι αντισυνταγματικές, καθότι παραβιάζουν την αρχή της διάκρισης των εξουσιών και αποτελούν παρέμβαση της νομοθετικής εξουσίας σε αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας.

Ο γενικός γραμματέας της ΠΑΣΥΔΥ δήλωσε ότι το νομοθετικό πλαίσιο για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας αφορά πρωτίστως τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, συναφώς ήταν σημαντικό να τεθεί σε εφαρμογή, εντούτοις από τη συντεχνία είχαν εξαρχής προβληθεί σοβαρές ενστάσεις σε σχέση με τον τρόπο υλοποίησής του ο οποίος εκ των πραγμάτων φαίνεται να παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες.

Όπως ο ίδιος δήλωσε, η ΠΑΣΥΔΥ δεν ήταν ποτέ εναντίον του εκσυγχρονισμού της δημόσιας υπηρεσίας και της αναθεώρησης του αναχρονιστικού συστήματος αξιολόγησης, εντούτοις υπάρχουν δικαιολογημένες ανησυχίες και επιφυλάξεις, οι οποίες, σημείωσε, έχουν εκφραστεί προς τη συντεχνία από τους πλείστους γενικούς διευθυντές ως προς την ετοιμότητα για εφαρμογή του νέου συστήματος αξιολόγησης από την αρχή του νέου έτους, καθώς και την αποτελεσματικότητα αυτού.

Όπως ο ίδιος ανέφερε σχετικά, τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων του δημοσίου βρίσκονται ακόμη υπό καταρτισμό, ενώ τα εξειδικευμένα εξεταστικά κέντρα δεν είναι έτοιμα μέχρι στιγμής να λειτουργήσουν.

Σύμφωνα με τον ίδιο, για τα πιο πάνω έχει ενημερώσει σχετικά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ενώ παράλληλα απήυθνε έκκληση προς το νομοθετικό σώμα όπως το θέμα εξεταστεί ευρύτερα και δοθεί αναστολή έξι μηνών στην εφαρμογή της νομοθεσίας, ώστε να παρασχεθεί χρόνος για τη διόρθωση ορισμένων αδυναμιών και κενών που έχουν εντοπιστεί.

Κατά το στάδιο της τοποθέτησης της επιτροπής επί του θέματος, με πλειοψηφία των μελών της, η επιτροπή αποφάσισε όπως υιοθετηθεί η εισήγηση της Αρχιπρωτοκολλητού για συμπερίληψη στην εξαίρεση των θέσεων από τη διατμηματική προαγωγή και των θέσεων Νομικού Λειτουργού της Δικαστικής Υπηρεσίας για τους λόγους που αναλύονται πιο πάνω. Συναφώς, το κείμενο της πρότασης νόμου έχει αναθεωρηθεί σχετικά και υποβάλλεται στην ολομέλεια του σώματος τροποποιημένο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία της προέδρου και του μέλους της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του μέλους της βουλευτή της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, καθώς και του μέλους της βουλευτή της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, τάσσεται υπέρ της ψήφισης της πρότασης νόμου σε νόμο όπως αυτή έχει τελικά τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας, υπέρ είκοσι έξι, εναντίον δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, δεκαπέντε ψήφους εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο της πρότασης νόμου, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ, υπέρ είκοσι τρεις, εναντίον δεκαπέντε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι τρεις ψήφους υπέρ, δεκαπέντε ψήφους εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο*.

Το υπ' αριθμόν 16 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2024 Νόμος του 2023».

Τον σκοπό, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ποσού ύψους €17.710.548 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2024.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων Αγνοουμένων-Παθόντων για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2024 Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, πρόεδρος

Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν

Χρίστος Χριστοφίδης

Χρίστος Σενέκης

Χρίστος Χριστόφιας

Ζαχαρίας Κουλίας

Νίκος Γεωργίου

Σωτήρης Ιωάννου

Γιώργος Κάρουλλας

Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν την 31^η Οκτωβρίου και στις 14 Νοεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν ενώπιόν της ο διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του Υπουργείου Εσωτερικών, εκπρόσωποι της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Αρχαιοτήτων του Υφυπουργείου Πολιτισμού και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων (ΠΕΠ).

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, καθώς και οι επαρχιακές διοικήσεις Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου παρέστη επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Κωστής

* **Υπέρ:** Γιώργος Κάρουλλας (ΔΗΣΥ), ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Εναντίον: ΔΗΣΥ, Μαρίνος Μουσιούτας (ΔΗΠΑ-Συνεργασία).

Ευσταθίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατά νόμον έγκριση του προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για το οικονομικό έτος 2024.

Σημειώνεται ότι ο υπό αναφορά προϋπολογισμός δεν είναι ισοσκελισμένος και παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €1.146.006, το οποίο αναμένεται να καλυφθεί από το συσσωρευθέν αποθεματικό του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν στο ποσό των €5.083.518.

Ο εν λόγω προϋπολογισμός προβλέπει δαπάνες ύψους €17.710.548 και έσοδα ύψους €16.564.542, τα οποία προέρχονται από κρατική χορηγία προς τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (€7.000.000), από ενοίκια μίσθωσης τουρκοκυπριακών περιουσιών (€5.597.750) και από εκτέλεση διάφορων έργων από μέρους του ωρομίσθιου εργατικού προσωπικού των τεχνικών συνεργείων έναντι αντίστοιχης και ισόποσης δαπάνης στον προϋπολογισμό εξόδων, η οποία συντελείται για λογιστικούς σκοπούς (€3.966.792).

Ειδικότερα, οι προβλεπόμενες δαπάνες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

1. Ωρομίσθιο προσωπικό (αφορά μισθοδοσία για εκτέλεση έργων από συνεργεία επιδιορθώσεων):	€4.243.701
2. Αντιμισθία προσωπικού για υπηρεσίες που παρέχονται στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών:	€2.350.000
3. Τέλη αποχετεύσεων:	€1.407.910
4. Σύνδεση με αποχετευτικά συστήματα τουρκοκυπριακών περιουσιών:	€97.000
5. Συντήρηση τουρκοκυπριακών περιουσιών - Επιδιόρθωση και βελτίωση τουρκοκυπριακών κατοικιών στις οποίες διαμένουν πρόσφυγες:	€6.100.000
6. Δευτερεύοντα οικοδομικά έργα - Επιδιόρθωση και βελτίωση τουρκοκυπριακών οικιών στις οποίες διαμένουν Τουρκοκύπριοι:	€169.000
7. Δευτερεύοντα έργα - Επιδιόρθωση και συντήρηση τουρκοκυπριακών κτιρίων, διατηρητέων οικοδομών και άλλων υποστατικών επαγγελματικής στέγης:	€1.342.157
8. Επιδιόρθωση, συντήρηση και καθαριότητα τουρκοκυπριακών αρχαίων μνημείων, τεμενών και κοιμητηρίων:	€389.950
9. Καθαριότητα ανοικτών χώρων σε τουρκοκυπριακές συνοικίες εντός των πόλεων:	€133.700
10. Επιδιόρθωση οικιών που ανεγέρθηκαν με το σχέδιο αυτοστέγασης σε μεμονωμένες τουρκοκυπριακές περιουσίες σε πόλεις και χωριά:	€50.010
11. Αγορά υπηρεσιών:	€293.500
12. Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό:	€200.000

Στο πλαίσιο της συζήτησης του προϋπολογισμού η επιτροπή διεξήλθε τις πρόνοιες του εν λόγω νομοσχεδίου και ζήτησε πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις από τους αρμοδίους σε σχέση με τα ακόλουθα θέματα:

1. Το ποσοστό υλοποίησης των προϋπολογισμών του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών των τελευταίων ετών.
2. Την πορεία επιδιόρθωσης και συντήρησης τουρκοκυπριακών κατοικιών, καταστημάτων, αρχαίων μνημείων, τεμενών και κοιμητηρίων.
3. Τα κριτήρια επιλογής και το νέο σύστημα δημοσίευσης των διαθέσιμων τουρκοκυπριακών περιουσιών.
4. Τον τρόπο αξιολόγησης της καταλληλότητας των τουρκοκυπριακών κτιρίων.
5. Τον τρόπο υπολογισμού της περιουσίας στα κατεχόμενα, η οποία αποτελεί κριτήριο για την έγκριση παραχώρησης τουρκοκυπριακής περιουσίας.
6. Τον χειρισμό περιπτώσεων παράνομης υπεκμίσθωσης.
7. Τα νομικά ζητήματα που εγείρονται σε σχέση με συγκεκριμένες περιπτώσεις οι οποίες αφορούν τα υποστατικά της περιοχής Μακένζυ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υποβάλλει την παρούσα έκθεσή της για λήψη τελικής απόφασης επί του νομοσχεδίου στο στάδιο της συζήτησής του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει αριθμός τροπολογιών των κ. Νίκου Κέττηρου, Χρίστου Χριστοφίδη και Χρίστου Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Η συζήτηση θα είναι ενιαία και επί τροπολογιών και επί της ουσίας.

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κέττηρος, ο κ. Γιακουμή... Και κλείνει η λίστα;

Ελάτε, κύριε Κέττηρε, ξεκινούμε από εσάς.

(Στο σημείο αυτό την Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Άντρος Κυπριανού.)

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Σε αυτό τον προϋπολογισμό του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, εδώ, μιλούμε για τη διαχείριση μιας τεράστιας ακίνητης περιουσίας, της μεγαλύτερης ίσως που υπάρχει στην Κύπρο, αξίας μερικών δις ευρώ. Ίσως των περισσότερων δις ευρώ που συζητήσαμε σήμερα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, είτε αφορούσαν το ζήτημα των εκποιήσεων είτε αφορούσαν τις τράπεζες είτε αφορούσαν τα γήπεδα είτε οτιδήποτε άλλο! Μιλούμε για πολλά δις ευρώ! Ένα ολόκληρο κράτος -μπορεί να διερωτηθεί κάποιος- γιατί δεν τα καταφέρνει τόσα χρόνια να διαχειριστεί σωστά αυτή την περιουσία. Γιατί συνέχεια υπάρχουν καταγγελίες για σκάνδαλα, για κακοδιαχείριση, έρευνες που γίνονται, ποινικές υποθέσεις που άνοιξαν και έκλεισαν, ποινικές υποθέσεις που είναι ακόμα ανοικτές.

Εδώ δεν πρέπει να μιλάμε μόνο για διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, πρέπει να μιλήσουμε επιτέλους και για εξορθολογισμό της διαχείρισης των τουρκοκυπριακών περιουσιών. Και πλέον, αντί το μέλημά μας να είναι να διατηρήσουμε το απόθεμα των κατοικιών, των εμπορικών καταστημάτων και πώς θα ενισχύσουν τη στεγαστική μας πολιτική, πώς θα στηρίζονται οι εκτοπισθέντες για επαγγελματική δραστηριοποίηση... Δυστυχώς, οι υπηρεσίες βλέπουν μια κατοικία που χρειάζεται €30.000 να επιδιορθωθεί ως ασύμφορη, την κατεδαφίζουν ή σταματούν να την επιδιορθώνουν και σε λίγα χρόνια θα χρειαστεί κατεδάφιση. Και κλαίμε ύστερα μαζί με τους πρόσφυγες, γιατί χρειάζονται €300.000 για να αποκτήσουν στέγη ή €800-€1.000 για να ενοικιάσουν ένα διαμέρισμα ή τους επιδοτούν το ενοίκιο με €100-€150 τον μήνα και δεν αποφασίζει η Υπηρεσία Διαχείρισης, όπως λέν οι πολιτικοί μηχανικοί, ότι τούτες οι κατοικίες με κάποιες χιλιάδες ευρώ επιδιορθώνονται. Όλες, λέν οι πολιτικοί μηχανικοί, μπορούν να επιδιορθωθούν -και έχουμε και συναδέλφους εδώ στην αίθουσα πολιτικούς μηχανικούς- φτάνει να διαθέσεις το ανάλογο ποσό. Και πρέπει να γίνουν και εκείνα τα συμβόλαια τα οποία να είναι προς το συμφέρον της πολιτείας, η επιδιόρθωση τούτων των κατοικιών ή της επαγγελματικής στέγης.

Όταν αφήνεις αυτές τις περιουσίες ασυντήρητες -τζιαι πρέπει να σας πω ότι τα τελευταία δέκα χρόνια αποκόπηκαν €2,3 εκατομ. τον χρόνο από τις επιδιορθώσεις τουρκοκυπριακών κατοικιών- αντιλαμβάνεστε ότι το κόστος αυξάνεται, γιατί αυτές οι κατοικίες είναι πολύ παλιές, είναι πενήντα, εξήντα, εβδομήντα, ίσως και εκατό χρόνων, χρειάζονται μια συντήρηση, που, όταν γίνεται, τούτο το κόστος θα μειώνεται με τον χρόνο. Αλλά δυστυχώς, γιατί πέρασαν πάρα πολλά χρόνια να επιδιορθωθούν και να γίνουν οι κατάλληλες δουλειές σε τούτες τις κατοικίες, το κόστος έχει εκτοξευθεί. Και λαμβάνουμε καθημερινά όλοι, είμαι σίγουρος, όλοι λαμβάνουμε καθημερινά παράπονα από κόσμο ο οποίος διαμένει σε τούτες τις κατοικίες ότι, ενώ κάμνει αιτήματα, είτε δεν ανταποκρίνονται οι υπηρεσίες είτε καθυστερούν πάρα πολύ να ανταποκριθούν οι υπηρεσίες σε τούτα τα αιτήματα για επιδιόρθωση των κατοικιών τους, με αποτέλεσμα η καθυστέρηση τούτη να φέρνει περισσότερες ζημιές.

Η μια η τροπολογία μας αφορά το συγκεκριμένο το ζήτημα. Δηλαδή βάλλουμε ένθεση σημείωσης πάνω στον προϋπολογισμό, ούτως ώστε ανά τρίμηνο να έρχεται η υπηρεσία ενώπιον της επιτροπής Προσφύγων και να ενημερώνει για το ζήτημα, το κεφάλαιο της συντήρησης των τουρκοκυπριακών περιουσιών. Να ξέρουμε δηλαδή πού πάνε τα λεφτά και πώς διατίθενται τα λεφτά. Γιατί να σας πω τζιαι κάτι, τούτες οι καταγγελίες που έγιναν το προηγούμενο διάστημα για συγγενείς υπαλλήλων της υπηρεσίας στους οποίους παραχωρούνται τουρκοκυπριακές περιουσίες επεκτάθηκαν τζιαι στις συντηρήσεις. Έχουμε καταγγελίες ότι προτεραιότητα πλέον για τις συντηρήσεις έχουν συγγενείς μελών του προσωπικού της Υπηρεσίας Διαχείρισης ή υπαλλήλων του Υπουργείου Εσωτερικών. Να καταλάβουν επιτέλους ότι τους συγγενείς μας ο καθένας πρέπει να τους βάλλει πίσω, να περιμένουν λλίον περισσότερο οι συγγενείς μας τζιαι όι να αποκτούν προτεραιότητα, γιατί κάποιος έχουν συγγενείς και είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή έχουν το μέσο!

Η δεύτερη ένθεση σημείωσης, που αφορά δευτερεύοντα έργα, αφορά την ανάθεση εργασιών σε ιδιώτες. Τζιαι εδώ είναι που θέλουμε να ελέγχουμε σε ποιους ανατίθενται τζιαι με ποιες διαδικασίες ανατίθενται τούτες οι εργασίες. Θέλω να σας πω ότι ένας από τους σοβαρούς λόγους που αποφασίσαμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ)

Κύριε Κέττηρε, επειδή πρέπει να εφαρμόσουμε τη συμφωνία στη Σύσκεψη Αρχηγών για τα πέντε λεπτά, απλώς να σας επισημάνω ότι ήδη τα επροσπεράσατε. Συντομεύετε, η παράκλησή μου.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, τελειώνω αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λέω το σε σένα, που είσαι δικός μας, για να μην έχουμε πρόβλημα!

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Κανένα, κανένα πρόβλημα τζαι ευχαριστώ.

Θα σας πω ότι ο λόγος που αποφασίσαμε να τηρήσουμε αποχή στην ψήφιση τούτου του προϋπολογισμού, της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, είναι γιατί εκατόντησεν κοροϊδία για εννιά χρόνια το να μας λείει το Υπουργείο Εσωτερικών, όποτε φτάνουμε στους προϋπολογισμούς, ότι «τον Γενάρη καταθέτουμέν σας τα κριτήρια για τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών», κάτι το οποίο είναι εννιά χρόνια που περιμένουμε! Σκεφτείτε την ημέρα που μας είπε τότε ο υπουργός της κυβέρνησης Αναστασιάδη, που μας έταξε ότι καταθέτει κριτήρια πριν εννιά χρόνια, ένα μωρό που γεννήθηκε τότε επήεν νηπιαγωγείο, τελειώνει τωρά το δημοτικό, έμαθε ελληνικά, να γράφει, να διαβάζει, έμαθε αγγλικά, έμαθε πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμό, διαίρεση, έμαθε τζαι ποδόσφαιρο τζαι ακόμα δώδεκα σελίδες κριτήρια εννά τις γράφουν!

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Νίκου Κέττηρου η Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ, κύριε Κέττηρε.

Να κρατήσουμε τους χρόνους, παρακαλώ.

Κύριε Γιακουμή.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μου για το νομοσχέδιο που τίθεται ενώπιόν μας σήμερα σχετικά με τον προϋπολογισμό για το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Παρακαλώ, επιτρέψτε μου να εστιάσω σε δύο σημεία του προϋπολογισμού. Το πρώτο αφορά το γεγονός ότι με το νομοσχέδιο αυτό ένα σημαντικό κονδύλι θα χρησιμοποιηθεί για επιδιόρθωση, συντήρηση και καθαριότητα τουρκοκυπριακών αρχαίων μνημείων, τεμενών και κοιμητηρίων. Αυτό, κατά τη γνώμη μου, αποδεικνύει στην πράξη την προσήλωσή μας στον στόχο προστασίας και συντήρησης αρχαίων και θρησκευτικών μνημείων των συμπατριωτών μας Τουρκοκυπρίων. Εύχομαι πραγματικά και ελπίζω ότι το κατοχικό καθεστώς θα ξεκινήσει επιτέλους να επιδεικνύει τον ίδιο σεβασμό που δείχνουμε εμείς για τα μνημεία, τις εκκλησίες και τα κοιμητήρια των Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα εδάφη μας.

Το δεύτερο σημείο που θα ήθελα να επισημάνω αφορά στη συντήρηση και επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών κατοικιών στις ελεύθερες περιοχές που διαμένουν Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες. Σημειώνω ότι το κονδύλι αυτό είναι €6 εκατομ. και πλέον και περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο. Συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των προσφύγων μας. Ωστόσο, θεωρώ ότι το ποσό αυτό θα μπορούσε να ήταν μεγαλύτερο, γιατί μιλάμε για σπίτια που χρονολογούνται πέραν των πενήντα ετών και η σωστή συντήρησή τους στοιχίζει πολλές χιλιάδες ευρώ, όπως αντιλαμβάνεστε.

Επίσης, επιτρέψτε μου με την ευκαιρία αυτή να κάμω μία αναφορά και να χαιρετίσω την εφαρμογή του σχεδίου «κτίΖΩ» από την κυβέρνηση, που αφορά δεκάδες άλλες χιλιάδες προσφύγων που διαμένουν σε προσφυγικούς συνοικισμούς, αλλά και αυτοστεγάσεις, σε πολυκατοικίες που διαμένουν παππούδες και γιαγιάδες μας που χρειάζονται ανεγκυστήρες και σε σπίτια που επίσης χρειάζονται επιδιορθώσεις. Επιτέλους, μία κυβέρνηση ασχολήθηκε και με αυτή την κατηγορία εκτοπισθέντων!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι εκτοπισθέντες αποτελούν πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού μας και πρέπει να δοθεί η ανάλογη έμφαση από την πολιτεία. Προτείνουμε τη δημιουργία φορέα ή υφυπουργείου ή Γραφείου επιτρόπου για τους εκτοπισθέντες του 1974. Χρειάζεται, αγαπητοί συνάδελφοι, μία ολοκληρωμένη πολιτική, η οποία να στηρίζεται σε εξατομικευμένες ανάγκες, καθώς υπάρχουν μέχρι και τέσσερις γενεές προσφύγων σήμερα, οι περισσότεροι χωρίς ακίνητη περιουσία. Εμείς εισηγούμαστε ο κάθε κάτοχος προσφυγικής ταυτότητας να δικαιούται στεγαστικής ή άλλης βοήθειας μία φορά στη ζωή του χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, γιατί ο μισθός δεν αποτελεί πηγή πλούτου, αλλά διαβίωσης στους πολύ δύσκολους καιρούς που ζούμε.

Θεωρούμε ότι οι κρατικοί πόροι και η περιουσία τα οποία χρησιμοποιούνται για βοήθημα σε εκτοπισθέντες, όπως είναι η παραχώρηση τουρκοκυπριακών περιουσιών, η επιχορήγηση στα πλαίσια της στεγαστικής πολιτικής, η επιδότηση για επαγγελματικό δάνειο, η επιχορήγηση για εκπαίδευση και μετεκπαίδευση -ισότιμη κατανομή βαρών, που λένε- όπως και η αποζημίωση για απώλεια χρήσης, θα μπορούσαν να είχαν μεγαλύτερο αντίκτυπο στη ζωή των εκτοπισθέντων μας, εάν και εφόσον υπήρχε δικαιότερος τρόπος κατανομής, αλλά και ένα ειδικό εποπτικό διοικητικό όργανο, όπως προανέφερα, με τη δημιουργία αυτού του φορέα.

Κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε, ως πρόσφυγας τρίτης γενιάς και βουλευτής Αμμοχώστου απευθύνω έκκληση στην κυβέρνηση να προχωρήσει με αυτή την πρότασή μας, αφού υπάρχει και στο πρόγραμμα του Προέδρου Χριστοδουλίδη για δημιουργία σημείου επαφής των εκτοπισθέντων μας με το κράτος.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ και εγώ.

Ο κ. Γεωργίου, στο βήμα.

ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στη σημερινή ομιλία του ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε κατά λέξη, και διαβάζω: «Στα πλαίσια της ευρύτερης στεγαστικής πολιτικής της κυβέρνησης και με δεδομένη τη στήριξη της κυβέρνησης προς τον προσφυγικό κόσμο για διασφάλιση σύγχρονης και ασφαλούς κατοικίας για τους εκτοπισμένους συμπολίτες μας, ήδη η κυβέρνηση έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο «κτίΖΩ». Ένα σχέδιο το οποίο βεβαίως ως Δημοκρατικός Συναγερμός χαιρετίσαμε, έγκαιρα το διεκδικήσαμε, όμως διευκρινίζουμε ότι το σχέδιο «κτίΖΩ» δεν απευθύνεται στο σύνολο του προσφυγικού κόσμου, αλλά σε έναν πολύ περιορισμένο αριθμό δικαιούχων. Η διακήρυξη όμως τούτη του υπουργού στην ομιλία του μου θυμίζει τη φράση «δάσκαλε που δίδασκες και νόμο δεν εκράτεις».

Για τον νόμο που ψηφίσαμε ομόφωνα ως Βουλή και προνοεί ότι, προτού παραχωρηθεί άδεια χρήσης τουρκοκυπριακής ακίνητης ιδιοκτησίας σε δικαιούχους πρόσφυγες, ο κηδεμόνας για λόγους ασφάλειας μεριμνά για την ετοιμασία σχετικής μελέτης για τη στατική επάρκεια του ακινήτου για προφανείς ευνόητους λόγους δημόσιας ασφάλειας των Κυπρίων πολιτών, εκείνων των πολιτών που αιτούνται και λαμβάνουν αυτές τις τουρκοκυπριακές κατοικίες, που κτίστηκαν τη δεκαετία του '30 και του '40, από το κυπριακό κράτος, τι έκαμε η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προχώρησε σε αναφορά στο Ανώτατο ενός νόμου τον οποίο ψήφισε ομόφωνα η Βουλή. Ομόφωνα η αναφορά απορρίφθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο και έκτοτε η υπηρεσία του Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών σφυρίζει αδιάφορα, κωλυσιεργεί και επικαλείται προβλήματα και ουσιαστικά έμμεσα αρνείται να εφαρμόσει τον νόμο. Είναι δική τους αποκλειστική ευθύνη και υποχρέωση να φέρουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, να φέρουν σχετικούς τροποποιητικούς κανονισμούς, έτσι ώστε να έχουμε μία ομαλή και ασφαλή εφαρμογή της νομοθεσίας.

Αυτό το αναδεικνύω, γιατί πρόκειται για μία πολύ ουσιώδη αντίφαση που καταμαρτυρεί την έλλειψη ενσυναίσθησης, οράματος και ολοκληρωμένου σχεδιασμού από μέρους της κυβέρνησης. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό, γιατί πρόκειται για μία υπηρεσία με πολλές δυσκολίες, η οποία πέρασε στο διάβα του χρόνου τεράστια προβλήματα, και για προφανείς λόγους θα στηρίξουμε και τις τροπολογίες του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Προχωράμε στην ψηφοφορία.

Υπάρχει διαφοροποίηση, όσον αφορά τις τροπολογίες, στην ψηφοφορία ή να τις θέσω όλες μαζί; Γιατί είναι πολλές ξεχωριστές. Και φυσικά αναφέρομαι στις τροπολογίες του ΑΚΕΛ.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Χρύσανθο Σαββίδη)

Κύριε Σαββίδη, έχει διαφοροποίηση; Τι είπατε;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Α, ναι. Έχει οποιαδήποτε... Συνάδελφοι, ρωτώ κάτι. Υπάρχει διαφοροποίηση ή να τις θέσω όλες μαζί; Δεν μου απαντάτε...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Όλες μαζί.

Είναι οκτώ τροπολογίες. Οι τέσσερις αφορούν τις δαπάνες σε σχέση με τη συντήρηση τουρκοκυπριακών

περιορισίων και άλλες τέσσερις αφορούν δαπάνες σε σχέση με τα δευτερεύοντα έργα.

Οπόταν, ψηφίζετε, συνάδελφοι, για τις τροπολογίες όπως έχουν κατατεθεί εκ μέρους των συναδέλφων του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και αφορούν τη συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες των κ. Νίκου Κέττηρου, Χρίστου Χριστοφίδη και Χρίστου Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιορισίων του 2024 Νόμος του 2023»

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
1.	19	505001	03318	Συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων	€300.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τη συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην επόμενη τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
2.	24	505004	03318	Συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων	€1.800.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τη συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην επόμενη τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
3.	29	505005	03318	Συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων	€2.400.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τη συντήρηση τουρκοκυπριακών περιορισίων.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην επόμενη τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
4.	33	505006	03318	Συντήρηση τουρκοκυπριακών περιουσιών	€1.600.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τη συντήρηση τουρκοκυπριακών περιουσιών.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στις επόμενες τέσσερις τροπολογίες.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
1.	19	505001	03319	Δευτερεύοντα έργα	€300.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τα δευτερεύοντα έργα.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην επόμενη τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
2.	25	505004	03319	Δευτερεύοντα έργα	€519,197

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τα δευτερεύοντα έργα.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην επόμενη τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Ομάδα/ Υποομάδα	Επεξήγηση	Ποσό
3.	29	505005	03319	Δευτερεύοντα έργα	€100.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τα δευτερεύοντα έργα.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωράμε στην τελευταία τροπολογία.

A/A	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
4.	34	505006	03319	Δευτερεύοντα έργα	€442.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι της πιο πάνω υποομάδας, ώστε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων να ενημερώνεται γραπτώς ανά τρίμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τα δευτερεύοντα έργα.

Υπέρ, εναντίον ή αποχή;

Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα εννέα ψήφους υπέρ, η τροπολογία εγκρίνεται ομόφωνα.

Και προχωράμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ποσού που δεν υπερβαίνει τα €17.710.548 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2024. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από την ίδια ομάδα ή το ίδιο Κεφάλαιο δαπανών. Άρθρο 4.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την άσκηση ελέγχου πάνω στα κονδύλια δαπανών. Άρθρο 5.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 6.

Απαγόρευση διενέργειας δαπάνης για απασχόληση με οποιονδήποτε τρόπο συνταξιούχου προσώπου. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα 1 μέχρι 7, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Είκοσι πέντε ψήφοι υπέρ, δύο εναντίον, δώδεκα αποχές και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι πέντε ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και δώδεκα αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2024 Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίστε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Είκοσι πέντε ψήφοι υπέρ και δεκαπέντε αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι πέντε ψήφους υπέρ και δεκαπέντε αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο^{*}.

Εάν δεν έχετε ένσταση, συνάδελφοι, έχω αίτημα να μεταφερθούμε στα θέματα υπ' αριθμόν 33 και 34 τώρα. Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

Το υπ' αριθμόν 33 θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Λειτουργίας και Χρήσης στη Δημοκρατία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) Νόμος του 2023».

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση;

Πολύ ωραία!

Προχωράμε λοιπόν στο υπ' αριθμόν 33 θέμα, το οποίο πιλοφορείται όπως ακριβώς το έχω προαναφέρει.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 33 θέματος είναι η θέσπιση νομοθεσίας για την αντικατάσταση του υφιστάμενου εθνικού νομικού πλαισίου που αφορά στην εγκατάσταση του Εθνικού Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και την εισαγωγή των αναγκαίων εφαρμοστικών διατάξεων, ώστε να επιτευχθεί η συμμόρφωση με τις πιο κάτω Πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. Την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα την παράγραφο 2 του άρθρου 3 αυτής.
2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.
3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006.
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής.
5. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2017/1528 της Επιτροπής της 31^{ης} Αυγούστου 2017 που αντικαθιστά το παράρτημα της Εκτελεστικής Απόφασης 2013/115/ΕΕ για το εγχειρίδιο SIRENE και άλλα μέτρα εφαρμογής σε σχέση με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν Δεύτερης Γενιάς (SIS II).
6. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2021/31 της Επιτροπής της 13^{ης} Ιανουαρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας δεδομένων και τις τεχνικές προδιαγραφές για την εισαγωγή φωτογραφιών, προφίλ DNA και δακτυλοσκοπικών δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS)

^{*} **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Αποχή: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και για την κατάργηση της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2016/1345 της Επιτροπής.

7. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2020/2165 της Επιτροπής της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2020 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας δεδομένων και τις τεχνικές προδιαγραφές για την εισαγωγή φωτογραφιών και δακτυλοσκοπικών δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα συνοριακών ελέγχων και της επιστροφής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί της Λειτουργίας και Χρήσης στη Δημοκρατία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος	Ανδρέας Πασιουριτίδης
Φωτεινή Τσιρίδου	Χριστίανα Ερωτοκρίτου
Νίκος Γεωργίου	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Άριστος Δαμιανού	Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ της 10^{ης} Μαΐου και της 22^{ας} Νοεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Αρχιπρωτοκολλητής, η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας Κύπρου, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, της Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στις συνεδρίες της επιτροπής.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της κ. Γιώργος Κουκουμάς και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νομοθεσίας για την αντικατάσταση του υφιστάμενου εθνικού νομικού πλαισίου που αφορά στην εγκατάσταση του Εθνικού Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και την εισαγωγή των αναγκαίων εφαρμοστικών διατάξεων, ώστε να επιτευχθεί η συμμόρφωση με τις πιο κάτω Πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. Την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, και ειδικότερα την παράγραφο 2 του άρθρου 3 αυτής.
2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1860 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών.
3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν και την τροποποίηση και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006.
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2018 σχετικά με την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, την τροποποίηση και κατάργηση της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1986/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Απόφασης 2010/261/ΕΕ της Επιτροπής.
5. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2017/1528 της Επιτροπής της 31^{ης} Αυγούστου 2017 που αντικαθιστά το παράρτημα της Εκτελεστικής Απόφασης 2013/115/ΕΕ για το εγχειρίδιο SIRENE και άλλα μέτρα εφαρμογής σε σχέση με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν Δεύτερης Γενιάς (SIS II).

6. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2021/31 της Επιτροπής της 13^{ης} Ιανουαρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1862 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας δεδομένων και τις τεχνικές προδιαγραφές για την εισαγωγή φωτογραφιών, προφίλ DNA και δακτυλοσκοπικών δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και για την κατάργηση της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2016/1345 της Επιτροπής.
7. Την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2020/2165 της Επιτροπής της 9^{ης} Δεκεμβρίου 2020 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1861 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα ποιότητας δεδομένων και τις τεχνικές προδιαγραφές για την εισαγωγή φωτογραφιών και δακτυλοσκοπικών δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα συνοριακών ελέγχων και της επιστροφής.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου προβλέπονται κυρίως τα ακόλουθα:

1. Ο καθορισμός της Αστυνομίας Κύπρου ως κεντρικής αρμόδιας αρχής για την εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση του Εθνικού Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (N. SIS) και για την εισαγωγή καταχωρίσεων στο Κεντρικό SIS.
2. Ο καθορισμός των εθνικών αρχών οι οποίες δύνανται να έχουν πρόσβαση στις καταχωρίσεις που περιλαμβάνονται στο σύστημα, καθώς και αυτών οι οποίες δύνανται να υποβάλουν αίτημα εισαγωγής καταχωρίσεων στο Κεντρικό SIS για σκοπούς εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων τους.
3. Ο ορισμός της Εθνικής Υπηρεσίας N.SIS, η οποία αποτελεί υπηρεσία της Αστυνομίας Κύπρου και υπάγεται στο Τμήμα Πληροφορικής της Αστυνομίας Κύπρου.
4. Ο ορισμός του εθνικού γραφείου SIRENE, το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Διεθνούς Συνεργασίας του Αρχηγείου Αστυνομίας, ως αρμόδιου οργάνου για σκοπούς ανταλλαγής συμπληρωματικών πληροφοριών για καταχωρίσεις που περιλαμβάνονται στο σύστημα.
5. Ο καθορισμός διαδικασίας προσθήκης ειδικής ένδειξης αναφορικά με τη μη εκτέλεση καταχώρισης στο Κεντρικό SIS.
6. Ο καθορισμός των προϋποθέσεων που αφορούν την εισαγωγή, τη χρήση φωτογραφιών, εικόνων προσώπων και δακτυλικών αποτυπωμάτων, καθώς και προφίλ DNA στις καταχωρίσεις.
7. Η διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εισάγονται στο Κεντρικό SIS.
8. Ο καθορισμός του Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως Εθνικής Εποπτικής Αρχής για τον έλεγχο της νομιμότητας της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων σε σχέση με καταχωρίσεις στο Κεντρικό SIS.
9. Η θέσπιση κυρώσεων σε περίπτωση αναζήτησης στα δεδομένα του εθνικού αντιγράφου ή στις καταχωρίσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο Κεντρικό SIS, καθώς και σε περίπτωση ανταλλαγής πληροφοριών κατά παράβαση των νόμιμων διαδικασιών.
10. Ο καθορισμός ένδικων μέσων για την εξασφάλιση του δικαιώματος προσφυγής κατά απόφασης που αφορά σε καταχωρίσεις δεδομένων που εισάγονται στο Κεντρικό SIS.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί των προνοιών του νομοσχεδίου ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο ψηφίστηκε για σκοπούς εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν για την Κυπριακή Δημοκρατία από την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν Δεύτερης Γενιάς (SIS II), πλαίσιο το οποίο δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή, αφού η διαδικασία αξιολόγησης της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ολοκληρωθεί. Περαιτέρω, ο ίδιος εκπρόσωπος ανέφερε ότι, εν αναμονή της ολοκλήρωσης της διαδικασίας αξιολόγησης της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έγκρισης της απόφασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόσβαση της Κύπρου στο εν λόγω σύστημα, εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση τρεις νέοι κανονισμοί, που διαλαμβάνουν την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, στον τομέα της αστυνομικής και της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις και στη χρήση του εν λόγω συστήματος για την επιστροφή παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών. Συναφώς, το υπό εξέταση νομοσχέδιο αποσκοπεί στην αντικατάσταση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου με νέο νομικό πλαίσιο για σκοπούς θέσπισης εφαρμοστικών διατάξεων για τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι ήδη έχουν τεθεί σε ισχύ.

Σημειώνεται ότι πριν από την έναρξη της συζήτησης του εν λόγω νομοσχεδίου επί της αρχής ενώπιον της επιτροπής υποβλήθηκαν σε αυτήν, τόσο από την Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων όσο και από την Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σημειώματα με παρατηρήσεις που αφορούσαν το λεκτικό ορισμένων προνοιών του νομοσχεδίου σε σχέση με το λεκτικό των αντίστοιχων διατάξεων των ευρωπαϊκών κανονισμών.

Οι εκπρόσωποι της Αστυνομίας Κύπρου ενημέρωσαν την επιτροπή ότι η πλήρης ένταξη της Δημοκρατίας στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν περιλαμβάνει τη διαδικασία αξιολόγησης, η οποία έχει ήδη ξεκινήσει, και προϋποθέτει τη λήψη μιας σειράς τεχνικών και νομικών μέτρων. Συναφώς, τόνισαν την ανάγκη έγκαιρης προώθησης του εν λόγω νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων, καθότι μέρος του εν λόγω συστήματος έχει ήδη ξεκινήσει τη λειτουργία του από τις 25 Ιουλίου του τρέχοντος έτους.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, στη βάση της συζήτησης που διεξήχθη επί των προνοιών του νομοσχεδίου και των σημειωμάτων που υποβλήθηκαν, επανεξέτασε το νομοσχέδιο και, σε συνεργασία με την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και άλλους αρμόδιους φορείς, υπέβαλε αναθεωρημένο κείμενο αυτού τροποποιώντας ορισμένες πρόνοιές του, ώστε να συνάδουν με το λεκτικό των ευρωπαϊκών κανονισμών. Επιπρόσθετα, πέραν των εν λόγω τροποποιήσεων, το αρμόδιο υπουργείο επέφερε στο κείμενο του αναθεωρημένου νομοσχεδίου τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Την προσθήκη, στις πρόνοιες που προβλέπουν τις αρμόδιες αρχές που έχουν δικαίωμα υποβολής αιτήματος εισαγωγής καταχωρίσεων στο Κεντρικό SIS, του Δικαστή Οικογενειακού Δικαστηρίου, για τις καταχωρίσεις που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του.
2. Την προσθήκη, στις ερμηνευτικές πρόνοιες, ερμηνείας του όρου «Εγχειρίδιο SIS», το οποίο απευθύνεται στις αρμόδιες αρχές και διαφοροποιείται από το εγχειρίδιο SIRENE.
3. Τον καθορισμό λεπτομερούς διαδικασίας που αφορά στο δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης εσφαλμένων δεδομένων και διαγραφής δεδομένων τα οποία δεν έχουν εισαχθεί στο σύστημα νομότυπα.
4. Την παροχή δυνατότητας στο υποκείμενο των προσωπικών δεδομένων να προσφύγει στο Διοικητικό Δικαστήριο δυνάμει των προνοιών του Άρθρου 146 του Συντάγματος, σε περίπτωση απόφασης του Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για περιορισμό του αιτήματός του για διόρθωση δεδομένων που δεν έχουν εισαχθεί νομότυπα.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου, ως αυτό αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω, στο στάδιο της συζήτησής του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αρμόδια αρχή εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης του Εθνικού N.SIS. Άρθρο 3.

Αρχές με δικαίωμα πρόσβασης για αναζήτηση στις καταχωρίσεις. Άρθρο 4.

Αρμόδια αρχή για την εισαγωγή καταχωρίσεων στο Κεντρικό SIS και αρμόδιες αρχές για την υποβολή αιτήματος εισαγωγής καταχωρίσεων στο Κεντρικό SIS. Άρθρο 5.

Εθνική Υπηρεσία N.SIS. Άρθρο 6.

Εθνικό Γραφείο SIRENE. Άρθρο 7.

Προσθήκη ειδικής ένδειξης. Άρθρο 8.

Εισαγωγή και χρήση φωτογραφιών, εικόνων προσώπων, δακτυλικών αποτυπωμάτων και προφίλ DNA στις καταχωρίσεις. Άρθρο 9.

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Άρθρο 10.

Διατήρηση των δεδομένων. Άρθρο 11.

Υποχρέωση αυτοελέγχου. Άρθρο 12.

Τήρηση κανόνων εμπιστευτικότητας και επαγγελματικού απορρήτου. Άρθρο 13.

Δικαίωμα πρόσβασης, διόρθωσης εσφαλμένων δεδομένων και διαγραφή δεδομένων που δεν έχουν εισαχθεί νομότυπα. Άρθρο 14.

Εθνική Εποπτική Αρχή. Άρθρο 15.

Κυρώσεις. Άρθρο 16.

Ένδικα μέσα. Άρθρο 17.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 18.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 19.

Κατάργηση. Άρθρο 20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα 1 μέχρι 20, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Είκοσι πέντε ψήφοι υπέρ, δέκα τέσσερις αποχές και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι πέντε ψήφους υπέρ και δέκα τέσσερις αποχές, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Λειτουργίας και Χρήσης στη Δημοκρατία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Είκοσι επτά ψήφοι υπέρ και δεκατέσσερις αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι επτά ψήφους υπέρ και δεκατέσσερις αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Το υπ' αριθμόν 34 θέμα είναι εξ αναβολής, έχει συμπληρωματική έκθεση και τιτλοφορείται «Ο περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 34 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμου, ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα που παρατηρούνται στη διαδικασία αγοράς και μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας στις περιπτώσεις που, ενώ οι αγοραστές ακινήτων έχουν εκπληρώσει τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, οι πωλητές αδυνατούν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα επ' ονόματί τους λόγω της ύπαρξης εμπράγματων βαρών επί αυτών.

(Οι σχετικές εκθέσεις)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Φωτεινή Τσιρίδου, αναπλ. πρόεδρος

Πανίκος Λεωνίδου

Άριστος Δαμιανού

Σωτήρης Ιωάννου

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Κωστής Ευσταθίου

Γιώργος Κουκουμάς

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 2, 16, 23 και 30 Νοεμβρίου 2022. Στο

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Εναντίον: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εσωτερικών συνοδευόμενοι από υπηρεσιακούς παράγοντες, ο διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Μεγάλων Αναπτύξεων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών και του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών και η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Νίκος Τορναρίτης, Νίκος Γεωργίου και Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

Σημειώνεται επίσης ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για επίσπευση της διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμου, ώστε να αρθούν τα προβλήματα που εντοπίζονται στη διαδικασία αγοράς και μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας στις περιπτώσεις που, ενώ οι αγοραστές ακινήτων έχουν εκπληρώσει τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, οι πωλητές αδυνατούν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα επ' ονόματί τους λόγω της ύπαρξης εμπράγματων βαρών επί αυτών.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, όπως αυτό αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Η μη αποδοχή της κατάθεσης σύμβασης πώλησης στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ακίνητη ιδιοκτησία η οποία αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης βαρύνεται με εμπράγματο βάρος ή ο κύριος (ιδιοκτήτης) της ακίνητης ιδιοκτησίας τελεί υπό απαγόρευση.
2. Η αποδοχή της κατάθεσης της σύμβασης πώλησης, σε περίπτωση που το εμπράγματο βάρος είναι υποθήκη και η σύμβαση συνοδεύεται από έγγραφη δήλωση εκάστου ενυπόθηκου δανειστή και πωλητή, με την οποία βεβαιώνουν ότι σε περίπτωση καταβολής του τιμήματος πώλησης θα προχωρήσουν στην έκδοση της σχετικής βεβαίωσης πληρωμής.
3. Η υποχρέωση ενυπόθηκου δανειστή αφενός για αποδοχή της κατάθεσης του ποσού που προβλέπεται στη σύμβαση πώλησης από τον αγοραστή στον τραπεζικό λογαριασμό του πωλητή που διατηρεί στον ενυπόθηκο δανειστή και αφετέρου για απαλλαγή του ακινήτου από την υποθήκη.
4. Η δυνατότητα μεταβίβασης ακινήτου επ' ονόματι του αγοραστή ελεύθερου από οποιοδήποτε εμπράγματο βάρος ή απαγόρευση.
5. Η παροχή δυνατότητας στον διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να μεταβιβάζει την ακίνητη ιδιοκτησία ελεύθερη από οποιοδήποτε εμπράγματο βάρος ή απαγόρευση, σε περίπτωση που ο ενυπόθηκος δανειστής παραλείψει να απαλλάξει την ακίνητη ιδιοκτησία από την υποθήκη, νοουμένου ότι ο αγοραστής προσκομίσει τη βεβαίωση πληρωμής δεόντως υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από τον ενυπόθηκο δανειστή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το ζήτημα της μεταβίβασης των τίτλων ιδιοκτησίας ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΣΑΑ) στο πλαίσιο της στρατηγικής για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών του συστήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δεσμευτεί να τροποποιήσει τον περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμο, με σκοπό την εκ των προτέρων διαφύλαξη των συμφερόντων των αγοραστών. Με βάση τα ίδια στοιχεία, η εκταμίευση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την έγκαιρη επίτευξη όλων των στόχων και οροσήμων που έχουν τεθεί για κάθε μία από τις επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις του ΣΑΑ και ως εκ τούτου το νομοσχέδιο πρέπει να ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών εξέφρασε επιφυλάξεις όσον αφορά τις πρόνοιες του νομοσχεδίου. Ειδικότερα, ανέφερε ότι σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προϋπόθεση για μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας απαλλαγμένης από εμπράγματα βάρη αποτελεί η εξόφληση ολόκληρου του ποσού που αφορά η υποθήκη, ακόμη και στις περιπτώσεις που το αντικείμενο της σύμβασης πώλησης αποτελεί μερίδιο της εν λόγω ακίνητης ιδιοκτησίας, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να αποθαρρύνονται οι αγοραστές, και ιδίως αγοραστές από το εξωτερικό, να προβαίνουν σε αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας στην Κύπρο. Παράλληλα, εισηγήθηκε όπως το ποσοστό της υποθήκης που θα καταβάλλεται στον λογαριασμό του πωλητή συμπίπτει με το ποσοστό της συνιδιοκτησίας της υπό πώληση μονάδας, πλέον είκοσι τοις εκατό, για κάλυψη τυχόν

απρόβλεπτων εξόδων και τόκων. Πρόσθετα, ο ίδιος εξέφρασε επιφυλάξεις για την προτεινόμενη ρύθμιση που προβλέπει ότι το πιστοποιητικό έρευνας πρέπει να επισυνάπτεται στη συμφωνία πώλησης, διότι στις περιπτώσεις πώλησης μεριδίου ακίνητης ιδιοκτησίας το εν λόγω πιστοποιητικό θα περιλαμβάνει και στοιχεία που αφορούν τις συμφωνίες πώλησης που έχουν κατατεθεί για τα υπόλοιπα μερίδια της εν λόγω ακίνητης ιδιοκτησίας.

Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής έθεσαν αριθμό ερωτημάτων προς τους κυβερνητικούς αρμοδίους, ενώ παράλληλα εξέφρασαν επιφυλάξεις όσον αφορά τις πρόνοιες του νομοσχεδίου οι οποίες αφορούν κυρίως στην ενδεχόμενη παραβίαση του δικαιώματος του συμβάλλεσθαι ελευθέρως, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 26 του Συντάγματος, επισημαίνοντας παράλληλα ότι παρέχεται υπέρμετρη εξουσία στον διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, η οποία φαίνεται να αντικαθιστά την εξουσία του δικαστηρίου για έκδοση διατάγματος ειδικής εκτέλεσης.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, σχολιάζοντας τα πιο πάνω, με ηλεκτρονικό της μήνυμα, ημερομηνίας 14 Νοεμβρίου 2022, επεξήγησε λεπτομερώς τον σκοπό και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και επισήμανε μεταξύ άλλων ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου δεν έχουν αναδρομική ισχύ και δεν επηρεάζουν την ήδη προβλεπόμενη στην υπό τροποποίηση νομοθεσία διαδικασία της ειδικής εκτέλεσης. Η ίδια διευκρίνισε ότι στους αγοραστές οι οποίοι είναι ήδη «εγκλωβισμένοι» εφαρμόζονται οι διατάξεις του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Νόμου.

Αναφορικά με τις πιο πάνω επιφυλάξεις, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε ότι οποιοσδήποτε τυχόν περιορισμός του δικαιώματος του επιχειρείν ή του συμβάλλεσθαι ελευθέρως, τα οποία κατοχυρώνονται στις διατάξεις του άρθρου 25 και του άρθρου 26 του Συντάγματος, αντίστοιχα, πρέπει να δικαιολογείται και εν προκειμένω, κατά την άποψή της, αιτιολογείται επαρκώς το δημόσιο συμφέρον που επιβάλλει την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο. Σύμφωνα με την ίδια, η άποψη αυτή εδράζεται στο ότι με το νομοσχέδιο, το οποίο αποτελεί μέρος του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εκταμίευση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, διασφαλίζεται η γρήγορη και άνευ προβλημάτων μεταβίβαση τίτλων ιδιοκτησίας και, ως εκ τούτου, ενισχύεται η νομική ασφάλεια και η διαφάνεια στις συναλλαγές που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα, με θετικό αντίκτυπο στις επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα, στις επιχειρήσεις που αγοράζουν ακίνητα και στα πιστωτικά ιδρύματα που χορηγούν διευκολύνσεις για κατασκευαστικά έργα.

Στη βάση των πιο πάνω ερωτημάτων και επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από μέλη της επιτροπής, κρίθηκε σκόπιμο από την επιτροπή όπως, σε επόμενη συνεδρία της, κληθούν ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εσωτερικών, ώστε να τοποθετηθούν επί αυτών.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής στην παρουσία των εν λόγω υπουργών μέλη της επιτροπής εξέφρασαν εκ νέου επιφυλάξεις όσον αφορά μεταξύ άλλων την πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η κατάθεση της σύμβασης πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε περίπτωση που αυτή υπόκειται σε εμπράγματο βάρος ή/και ο ιδιοκτήτης της τελεί υπό απαγόρευση, τη μη αναδρομικότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων, την ενδεχόμενη παραβίαση συνταγματικών δικαιωμάτων και τις ενδεχόμενες συνέπειες, σε περίπτωση που ο ενυπόθηκος δανειστής αρνείται να υπογράψει τη βεβαίωση πληρωμής του τιμήματος πώλησης.

Ο Υπουργός Οικονομικών, τοποθετούμενος επί των πιο πάνω, αφού επεξήγησε τον σκοπό και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, επισήμανε ότι η επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την αγορά και μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας τέθηκε ως όρος από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση για την εκταμίευση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ότι παρόμοια διαδικασία εφαρμόζεται και σε άλλες χώρες. Παράλληλα, όσον αφορά τις επιφυλάξεις που εκφράστηκαν για την πρόνοια που απαγορεύει την κατάθεση της σύμβασης πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε περίπτωση που αυτή υπόκειται σε εμπράγματο βάρος ή/και ο ιδιοκτήτης της τελεί υπό απαγόρευση, εξέφρασε την ετοιμότητα του υπουργείου όπως, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, προβούν σε τροποποίηση του νομοσχεδίου, με σκοπό την άρση της απαγόρευσης και την εισαγωγή εναλλακτικής διαδικασίας ως συμβιβαστικής λύσης, παρ' όλο που, σύμφωνα με τον ίδιο, αποδυναμώνεται ο προτεινόμενος με το νομοσχέδιο μηχανισμός. Όσον αφορά την αναδρομικότητα, ο ίδιος δήλωσε ότι το νομοσχέδιο δεν έχει αναδρομική ισχύ.

Από την πλευρά του, ο Υπουργός Εσωτερικών, επίσης τοποθετούμενος επί των πιο πάνω, ενημέρωσε την επιτροπή ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο αριθμός των υφιστάμενων καλούμενων «εγκλωβισμένων αγοραστών» έχει ήδη μειωθεί σημαντικά. Παράλληλα, όσον αφορά την επιφύλαξη που εκφράστηκε σχετικά με ενδεχόμενη άρνηση συνεργασίας του ενυπόθηκου δανειστή, δήλωσε ότι δεν υπάρχουν ενδείξεις ανάλογης συμπεριφοράς από ενυπόθηκους δανειστές και ότι κανένας ενυπόθηκος δανειστής δεν έχει λόγο να αρνηθεί να υπογράψει τη βεβαίωση πληρωμής του τιμήματος πώλησης. Παράλληλα, εξέφρασε προβληματισμό για την υποχρέωση κατάθεσης ολόκληρου του τιμήματος πώλησης στον λογαριασμό του πωλητή και εισηγήθηκε όπως το εν λόγω ποσό μειωθεί για σκοπούς δέσμευσης από πλευράς του πωλητή για την έκδοση του τίτλου ιδιοκτησίας.

Ο διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δήλωσε ότι η ειδική εκτέλεση αποτελεί το

έσχατο μέτρο που πρέπει να λάβει ο αγοραστής σε διαδικασία αγοραπωλησίας και, ως εκ τούτου, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σκοπείται η θέσπιση εναλλακτικής διαδικασίας, ώστε να μη χρειάζεται να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της ειδικής εκτέλεσης, χωρίς εντούτοις να επηρεάζεται η δυνατότητα του αγοραστή να προβεί σε ειδική εκτέλεση. Σύμφωνα με τον ίδιο, με την εν λόγω εναλλακτική διαδικασία αφενός διασφαλίζεται η μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας στον αγοραστή ελεύθερης από οποιοδήποτε εμπράγματο βάρος και αφετέρου διασφαλίζεται ότι το τίμημα πώλησης που καταβάλλεται από τον αγοραστή δε θα αξιοποιηθεί από τον πωλητή για άλλους σκοπούς πέραν της αποπληρωμής της υποθήκης.

Στη βάση των πιο πάνω, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών στις 25 Νοεμβρίου 2022, με ηλεκτρονικό μήνυμά της, κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, σύμφωνα με το οποίο προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Απάλειψη της απαγόρευσης κατάθεσης της σύμβασης πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, σε περίπτωση που αυτή υπόκειται σε οποιοδήποτε εμπράγματο βάρος ή/και ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης της τελεί υπό απαγόρευση.
2. Η κατάθεση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σύμβασης πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία υπόκειται σε εμπράγματο βάρος που συνιστά ήδη κατατεθειμένη υποθήκη ή σύμβαση και της οποίας ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης δεν τελεί υπό απαγόρευση γίνεται αποδεκτή, μόνο εφόσον αυτή συνοδεύεται από έγγραφη δήλωση εκάστου ενυπόθηκου δανειστή και πωλητή για την οποία ο αγοραστής ενυπογράφως έλαβε γνώση ή, εναλλακτικά, έγγραφη δήλωση του αγοραστή, με την οποία δηλώνει ότι επιθυμεί την κατάθεση της εν λόγω σύμβασης, χωρίς να συνοδεύεται από την πιο πάνω αναφερόμενη δήλωση εκάστου ενυπόθηκου δανειστή και πωλητή.
3. Παροχή δυνατότητας στον διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο ύψους μέχρι οκτώ χιλιάδων ευρώ (€8.000) σε πωλητή ο οποίος δε συμμορφώνεται, με την υποχρέωση περίληψης πιστοποιητικού έρευνας ακινήτου στη σύμβαση πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας και παροχή δυνατότητας στον πωλητή να υποβάλλει ιεραρχική προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών για αναθεώρηση της απόφασης για επιβολή διοικητικού προστίμου.
4. Μείωση του ποσοστού του τιμήματος πώλησης που απαιτείται να κατατεθεί στον λογαριασμό του πωλητή που διατηρεί στον ενυπόθηκο δανειστή για σκοπούς μεταβίβασης της ακίνητης ιδιοκτησίας ελεύθερης από οποιαδήποτε εμπράγματα βάρη ή οποιαδήποτε απαγόρευση, από το εκατό τοις εκατό (100%) αυτού στο ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%).

Παράλληλα, με το πιο πάνω ηλεκτρονικό μήνυμα, επισημαίνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με τις ως άνω τροποποιήσεις αποδυναμώνεται ο αρχικά προτεινόμενος με το νομοσχέδιο μηχανισμός ο οποίος απαγόρευε την κατάθεση σύμβασης πώλησης, εάν δε συνοδευόταν από έγγραφη δήλωση εκάστου ενυπόθηκου δανειστή και πωλητή, εντούτοις οι εν λόγω τροποποιήσεις αποτελούν σημαντική βελτίωση σε σχέση με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο.
2. Η συμβολή των ενυπόθηκων δανειστών κατά την εφαρμογή του προβλεπόμενου μηχανισμού, σε περίπτωση που οι πόροι του αγοραστή προέρχονται από δανειοδότηση, είναι καθοριστική, ήτοι οι ενυπόθηκοι δανειστές, προτού παραχωρήσουν νέο δανεισμό για αγορά ακινήτου, πρέπει να απαιτούν την εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού, δηλαδή υπογραφή της έγγραφης δήλωσης από έκαστο ενυπόθηκο δανειστή και πωλητή και κατάθεσή της στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
3. Σε περίπτωση που ο ενυπόθηκος δανειστής αρνείται να εκδώσει τη βεβαίωση πληρωμής του ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) του τιμήματος πώλησης, στο νομοσχέδιο προβλέπεται η δυνατότητα του δικαστηρίου να εκδώσει διάταγμα ειδικής εκτέλεσης, στην περίπτωση που το εμπράγματο βάρος που βαραινεί την ακίνητη ιδιοκτησία, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης πώλησης που κατατέθηκε στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, αποτελεί ήδη κατατεθειμένη υποθήκη και εφόσον ικανοποιηθεί ότι ο αγοραστής έχει καταβάλει ολόκληρο το ποσό που καθορίζεται στην έγγραφη βεβαίωση έκαστου ενυπόθηκου δανειστή και πωλητή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Συμπληρωματική έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος
Φωτεινή Τσιρίδου

Ανδρέας Πασιουρτίδης
Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Νίκος Γεωργίου
Αριστος Δαμιανού

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως επανεξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο, για το οποίο υποβλήθηκε ήδη έκθεση στην ολομέλεια του σώματος τη 2^α Δεκεμβρίου 2022, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 21^η Ιουνίου και στις 15 και 22 Νοεμβρίου 2023. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Κουκουμάς, Πανίκος Λεωνίδου και Σωτήρης Ιωάννου.

Σημειώνεται ότι η συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος αναβλήθηκε με απόφαση της ολομέλειας στη συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε τη 2^α Δεκεμβρίου 2022, ώστε οι εμπλεκόμενοι φορείς να επανεξετάσουν ορισμένες πρόνοιές του. Σημειώνεται περαιτέρω ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου, οι θέσεις και οι απόψεις των εμπλεκομένων, καθώς και τα ζητήματα που απασχόλησαν την επιτροπή περιλαμβάνονται στην αρχική έκθεσή της.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) Νόμου, ώστε να αρθούν τα προβλήματα που εντοπίζονται στη διαδικασία αγοράς και μεταβίβασης ακίνητης ιδιοκτησίας, στις περιπτώσεις που, ενώ οι αγοραστές ακινήτων (εφεξής καλούμενοι «εγκλωβισμένοι αγοραστές») έχουν εκπληρώσει τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, οι πωλητές αδυνατούν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα επ' ονόματί τους λόγω της ύπαρξης εμπράγματων βαρών επί αυτών.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς επιμέρους πρόνοιές του, σημειώνοντας μεταξύ άλλων ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις ενδεχομένως να μην επιλύεται οριστικά το πρόβλημα των «εγκλωβισμένων αγοραστών», καθότι:

1. δεν προβλέπεται μηχανισμός προστασίας των αγοραστών, σε περίπτωση που ο πωλητής καταστεί αφερεγγυος, δεδομένου ότι δυνάμει των σχετικών διατάξεων που αφορούν την εκκαθάριση ο αγοραστής δεν έχει προτεραιότητα στην όλη διαδικασία και
2. οι πρόνοιες του νομοσχεδίου έχουν προληπτικό χαρακτήρα, ήτοι δεν έχουν αναδρομική ισχύ, και ως εκ τούτου δεν επηρεάζουν την ήδη προβλεπόμενη στην υπό τροποποίηση νομοθεσία διαδικασία της ειδικής εκτέλεσης, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται δυνάμει του νομοσχεδίου οποιαδήποτε προστασία στους αγοραστές οι οποίοι είναι ήδη «εγκλωβισμένοι».

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση των πιο πάνω επιφυλάξεων επανεξέτασε τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και στις 25 Οκτωβρίου 2023 κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο, το οποίο περιλαμβάνει τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Αύξηση κατά δύο χιλιάδες ευρώ (€2.000) του ανώτατου ύψους του προστίμου το οποίο δύναται να επιβληθεί από τον διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (εφεξής καλούμενο «διευθυντή») σε πωλητή ο οποίος δε συμμορφώνεται με την υποχρέωση περίληψης πιστοποιητικού έρευνας ακινήτου στη σύμβαση πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας.
2. Προσθήκη πρόνοιας δυνάμει της οποίας παρέχεται στον διευθυντή η ευχέρεια επιβολής αποτρεπτικού διοικητικού προστίμου σε ενυπόθηκο δανειστή, ο οποίος εσκεμμένα παραλείπει να συμμορφωθεί με την υποχρέωση έκδοσης στον αγοραστή γραπτής βεβαίωσης πληρωμής κατά τον Τύπο Β του Παραρτήματος.
3. Καθορισμός της διαδικασίας προσβολής από τον ενυπόθηκο δανειστή της απόφασης επιβολής διοικητικού προστίμου, η οποία δύναται να επιβληθεί από τον διευθυντή.
4. Προσθήκη πρόνοιας δυνάμει της οποίας προβλέπεται ότι σε περίπτωση αφερεγγυότητας του πωλητή εφαρμόζονται οι διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Πτώχευσης Νόμου.

Παράλληλα με τα πιο πάνω, ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του προς την επιτροπή την ενημέρωσε ότι, κατόπιν διαβουλεύσεων που είχε με το Υπουργείο Εσωτερικών, δεν κατέστη εφικτό να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου στους ήδη «εγκλωβισμένους αγοραστές». Όσον αφορά την αφερεγγυότητα του πωλητή, στην ίδια επιστολή αναφέρεται ότι, μετά από διαβούλευση που είχε με το Τμήμα Αφερεγγυότητας και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και με τη σύμφωνη γνώμη της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, δεν είναι δυνατή η εξαίρεση ακινήτου από περιουσία πτωχεύσαντος για το οποίο υπάρχει κατατεθειμένο πωλητήριο έγγραφο.

Περαιτέρω, με την ίδια επιστολή ο Υπουργός Οικονομικών ενημέρωσε την επιτροπή ότι το νομοσχέδιο αποτελεί ορόσημο το οποίο περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΣΑΑ) και η ψήφισή του σε νόμο, καθώς και η έναρξη της ισχύος του έπρεπε να είχε πραγματοποιηθεί μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022. Συναφώς, επισήμανε ότι η μη επίτευξη του εν λόγω ορόσημου

το συντομότερο δυνατόν αναμένεται να καθυστερήσει περαιτέρω την υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή του τρίτου αιτήματος πληρωμής και την εκταμίευση των πόρων που αντιστοιχούν σε αυτό, τονίζοντας ότι, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθείται από την εν λόγω επιτροπή, η μη εκπλήρωση μεταρρυθμίσεων οι οποίες αφορούν την θέση σε ισχύ τροποποιήσεων της κείμενης νομοθεσίας επιφέρουν μεγάλη αποκοπή πόρων (penalty).

Στο πλαίσιο συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής σε μεταγενέστερο χρόνο, ο πρόεδρος και η εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου εξέφρασαν τη διαφωνία τους με το νομοσχέδιο, αναφέροντας μεταξύ άλλων τις πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, δεδομένου ότι θα είναι αδύνατον να ανταποκριθεί ο πωλητής στην υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού έρευνας της ακίνητης ιδιοκτησίας το οποίο να φέρει ημερομηνία ίδια με την ημερομηνία υπογραφής της εν λόγω σύμβασης, ως προβλέπεται στις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση της πιο πάνω παρατήρησης απέστειλε εκ νέου δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 2023, στο οποίο περιλήφθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία το ως άνω πιστοποιητικό έρευνας ακινήτου δύναται να φέρει ημερομηνία η οποία να μη διαφέρει από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης πέραν των πέντε εργάσιμων ημερών.

Περαιτέρω, όπως ενημερώθηκε η επιτροπή από τους ίδιους εκπροσώπους, στο εν λόγω αναθεωρημένο κείμενο περιλήφθηκε πρόνοια, κατόπιν εισήγησης την οποία υπέβαλε στο αρμόδιο υπουργείο το Τμήμα Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, δυνάμει της οποίας οι διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Πτώχευσης Νόμου θα εφαρμόζονται σε περίπτωση έκδοσης διατάγματος εκκαθάρισης ή πτώχευσης εναντίον του πωλητή και όχι γενικά σε περίπτωση αφερεγγυότητάς του, ως προβλεπόταν στο πρώτο αναθεωρημένο κείμενο, ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 2023.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει τελικά τροποποιηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 3Α. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη Παραρτήματος. Άρθρο 8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα 1 μέχρι 8, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Είκοσι έξι ψήφοι υπέρ, δέκα τρεις εναντίον, καμία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, δέκα τρεις εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) (Τροποποιητικός Νόμος του 2023)».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ. Είκοσι τρεις ψήφοι υπέρ, δεκατέσσερις εναντίον, καμία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με είκοσι τρεις ψήφους υπέρ, δεκατέσσερις εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Πάμε πίσω τώρα...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Απιολόγηση ψήφου για τριάντα δεύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ουσιαστικά, δίνουμε το δικαίωμα βέτο στον ενυπόθηκο δανειστή στην αγοραπωλησία ακίνητης ιδιοκτησίας με εμπράγματο βάρος, στις τράπεζες δίνουμε αυτό το δικαίωμα βέτο. Δεν θα ωφελήσει τους αγοραστές, αλλά πρωτίστως θα διασφαλίσει επιπρόσθετα δικαιώματα και θα ενισχύσει τα δικαιώματα των τραπεζών. Γι' αυτό και εμείς έχουμε καταψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, συνάδελφε.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Απλά, να πω ότι δεν είναι ακριβώς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε υπερψηφίσει, δεν έχετε δικαίωμα...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Έχω δικαίωμα λόγου και θα πω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, δεν έχετε δικαίωμα λόγου.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

...ότι δεν είναι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Τορναρίτη, δεν έχετε δικαίωμα λόγου. Μη με φέρνεται σε δύσκολη θέση, σας παρακαλώ.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Μπορείτε να κάνετε και εσείς δηλώσεις.

Πάμε πίσω στο θέμα...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Εναντίον: ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Έν' δικαιολόγηση ψήφου που έκαμεν, δικαιολόγηση ψήφου! Εψηφίσαμεν, ετελεσφόρησεν η διαδικασία.

Προχωράμε, πάμε πίσω τώρα στο υπ' αριθμόν 17 θέμα, το οποίο τιτλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2024 Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον κ. Γεωργίου να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 17 θέματος είναι η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών ποσού ύψους €132.669.560 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2024.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2024 Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, πρόεδρος	Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν
Χρίστος Χριστοφίδης	Χρίστος Σενέκης
Χρίστος Χριστόφιας	Ζαχαρίας Κουλίας
Νίκος Γεωργίου	Σωτήρης Ιωάννου
Γιώργος Κάρουλλας	Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και την 21^η Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 2023.

Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (ΚΦΙΚΒ) και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και ο πρόεδρος και μέλη του ΚΦΙΚΒ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου παρέστη επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Κωστής Ευσταθίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση του προϋπολογισμού του ΚΦΙΚΒ για το οικονομικό έτος 2024.

Ο προϋπολογισμός του ΚΦΙΚΒ για το οικονομικό έτος 2024 είναι ισοσκελισμένος και προβλέπει δαπάνες ύψους €132.669.560.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τον προϋπολογισμό, οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες περιλαμβάνουν, εκτός από τα διαχειριστικά έξοδα, πρόνοια ύψους €46 εκατομ. για την παραχώρηση δανείων μέσω του Σχεδίου Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας, από την οποία ποσό ύψους €35 εκατομ. αφορά δάνεια για σπουδές, ποσό ύψους €0,5 εκατομ. αφορά δάνεια για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ποσό ύψους €4,5 εκατομ. αφορά δάνεια επαγγελματικής δραστηριοποίησης. Επίσης, περιλαμβάνεται πρόνοια ύψους €22,7 εκατομ. για επιχορήγηση επιτοκίου, καθώς και ποσό ύψους €2,5 εκατομ. για έξοδα και προμήθειες τραπεζών.

Σύμφωνα επίσης με τα πιο πάνω στοιχεία, τα έσοδα του προϋπολογισμού του ΚΦΙΚΒ προέρχονται από κρατική χορηγία ύψους €28 εκατομ., από προσόδους από τους τόκους εκδοθέντων δανείων του Σχεδίου Φερεγγυότητας ύψους €4,6 εκατομ., από αποπληρωμή εκδοθέντων δανείων ύψους €33,9 εκατομ., καθώς και από αναλήψεις δανείων εσωτερικού ύψους €46 εκατομ. σε σχέση με άτοκα δάνεια από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας για το Σχέδιο Φερεγγυότητας.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου τα μέλη της επιτροπής έθεσαν ερώτημα προς την εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών όπως επεξηγηθούν οι λόγοι για τους οποίους στο νομοσχέδιο για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2024 ο προϋπολογισμός του ΚΦΙΚΒ παρουσιάζεται μειωμένος κατά €21 εκατομ. σε σχέση με τον προϋπολογισμό του ΚΦΙΚΒ για το 2024. Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι θα αποσταλεί επιστολή από το Υπουργείο Οικονομικών, αναφέροντας ότι θα διατεθούν από το υπό αναφορά υπουργείο οι αναγκαίες πιστώσεις, ύψους €20.300.000, για πλήρη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού του ΚΦΙΚΒ. Η σχετική επιστολή αποστάλθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2023 στη γενική διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων, στην οποία αναφέρονται τα πιο πάνω.

Η εκπρόσωπος του ΚΦΙΚΒ επεξήγησε τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και απάντησε σε ερωτήματα που υποβλήθηκαν από μέλη της επιτροπής. Παράλληλα, ενημέρωσε την επιτροπή ότι ο ΚΦΙΚΒ προχωρά σε αναδιαρθρώσεις δανείων, οι οποίες αφορούν αιτητές οι οποίοι πραγματικά δυσκολεύονται οικονομικά να αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στα δάνεια τα οποία είχαν συνάψει μέσω του ΚΦΙΚΒ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υποβάλλει την παρούσα έκθεσή της για λήψη τελικής απόφασης επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κέττηρος, ο κ. Γιακουμή, ο κ. Κάρουλλας, ο κ. Γεωργίου.

Ανοίξετε λίστα ομιλητών.

Και να κλείσει τώρα, αμέσως μόλις τους γράψετε.

Να ξεκινήσουμε με σας, κύριε Κέττηρε; Να μας βοηθήσετε;

Ευχαριστώ πολύ.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ναι, ναι, ευχαριστώ.

Κυρία Πρόεδρε,

Πολύ εύστοχα έχει διατυπωθεί πάρα πολλές φορές στο παρελθόν ότι ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών αποτελεί το αποκούμπι του προσφυγικού κόσμου. Αυτή τη στιγμή καλούμαστε να ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του, του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, ο οποίος θα κληθεί από φέτος να πληρώνει αυξημένη επιδότηση επιτοκίου λόγω της αύξησης των επιτοκίων, που ξέρετε όλοι ότι έχει προκύψει τα τελευταία χρόνια. Ήδη 1,5% που επιδοτούσε ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών κατά μέσον όρο θα φτάσει μέχρι το 3,5% για το 2024, συν τα νέα σχέδια, τα οποία κατ' απαίτηση και της επιτροπής μας, αλλά και του προσφυγικού κόσμου έχουν εγκριθεί και θα υιοθετηθούν από τον ερχόμενο Γενάρη.

Πρέπει να σας πω ότι ήταν με έκπληξη που είδαμε, όταν εκατατέθηκεν ο προϋπολογισμός του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών στην επιτροπή Προσφύγων, ότι υπήρχαν €20 εκατομ. περισσότερα από αυτά που υπολείπονταν στον κρατικό προϋπολογισμό που θα κληθούμε να ψηφίσουμε την ερχόμενη εβδομάδα. Και πρέπει να εκφράσω την ικανοποίησή μου, γιατί προχθές ήρθε τροποποίηση επί του προϋπολογισμού, για να είναι διαθέσιμα αυτά τα λεφτά στον Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών από το Υπουργείο Οικονομικών. Αλλά, πέραν της ικανοποίησης τούτης, να εκφράσω τζιαι τις ευχαριστίες, αλλά τζιαι τη μεγάλη μου χαρά για τη στάση που ετηρήσαν όλα ανεξαιρέτως τα μέλη της επιτροπής Προσφύγων, είτε ήταν συμπολίτευση είτε ήταν αντιπολίτευση.

Δεν είχε επιλογή ο Υπουργός Οικονομικών, δεν είχε επιλογή η κυβέρνηση. Τους είχαμε πει, κύριε Κουλία, ότι επατήσαν π' στην Αγία Τράπεζα τζιαι δεν θα εδεχόμασταν με τίποτε αυτά τα λεφτά να μη διατεθούν για τον προσφυγικό κόσμο ούτε να άγγιζαν εις τα €25 εκατομ. τα οποία έχουν μαζευτεί για την απώλεια χρήσης. Αυτά έχουν μαζευτεί για την απώλεια χρήσης τζιαι θα παραμείνουν, μέχρι να δούμε πώς θα διατεθούν τζιαι πώς θα υπάρξει ένα πρόγραμμα. Δεν το ξεχνούμε το 0,4% τζιαι θα αναφερθούμε στη συνέχεια, όταν εννά ψηφίσουμε μια πρόταση νόμου που εκατέθεσεν ο φίλος ο Αλέκος ο Τρυφωνίδης για το 0,4%.

Όμως, το 0,4%, δηλαδή την αποζημίωση της απώλειας χρήσης, πρέπει μαζί με μια συνεισφορά της κυβέρνησης ανάλογη με τζιαινή που βάλλει ο κόσμος να κάτσουμε να συζητήσουμε πλέον σοβαρά. Τι είναι τούτα τα €25 εκατομ. που έχουν μαζευτεί; Είναι άλλα €22 εκατομ., τα οποία δεν είχαν εισπραχθεί και με την πρόταση νόμου θα αρχίσουν να εισπράττονται, και πλησιάζουμε τα €50 εκατομ. Με βάση το πρώτο σενάριο της μελέτης που έκανε για τον φορέα το Πανεπιστήμιο Κύπρου, μπορεί να αρχίσει η αποζημίωση της απώλειας χρήσης με €100 εκατομ. Άρα, με μια συνεισφορά επιπλέον του κράτους τζιαι την προσθαφαίρεση του πόσης τζιαι ποιας χρήσης έχει επωφεληθεί ο κάθε εκτοπισμένος στις ελεύθερες περιοχές από το 1974, γιατί μιλούμε για απώλεια χρήσης και όχι αποζημίωση της κατεχόμενης περιουσίας τους, πιστεύουμε ότι έφθασε ο καιρός τζιαι μπορεί να αρχίσει ένα τέτοιο πρόγραμμα.

Όπωςδήποτε θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του φορέα. Τζιαι να μην ερχόταν η τροποποίηση του προϋπολογισμού από το Υπουργείο Οικονομικών, πάλι θα το ψηφίζαμε, γιατί σε αυτό τον προϋπολογισμό είναι το υψηλό ποσό. Δεν είναι το ποσό που υπήρχε προτού υπάρξει τροποποίηση στον κρατικό προϋπολογισμό, που υπολείπονταν τα €20 εκατομ.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ. Και να θυμίσω ότι εκκρεμούν, κύριε Κέττηρε, κανονισμοί για το 0,4% και έστειλα ήδη -δεν ξέρω αν έχει ήδη αποσταλεί- επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών, για να γνωρίζει η επιτροπή σας τι θα πράξει γι' αυτό το θέμα.

Ο κ. Γιακουμή.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Από τη θέση μου, κυρία Πρόεδρε, πολύ σύντομα, συμπληρωματικά με αυτά που είπε ο πρόεδρος.

Ήταν θέση όλης της επιτροπής ότι είναι πολύ σημαντικά για τους εκτοπισθέντες αυτά τα εκατομμύρια. Με ιδιαίτερη χαρά ακούσαμε και σήμερα από το επίσημο βήμα της Βουλής τον Υπουργό Οικονομικών στη δέκατη τέταρτη σελίδα της ομιλίας του να αναφέρεται συγκεκριμένα στο ότι θα αντλήσει από το αποθεματικό το 18,30%, βάσει και της επιστολής που έχει αποστείλει στην επιτροπή μας και στη Βουλή, που θα δηλώνει πρόθεση ότι όσες πρόσθετες πιστώσεις χρειάζονται από προσφυγικό κόσμο για τα σχέδια του φορέα θα είναι διαθέσιμες να αντληθούν.

Οπότε, εμείς κρατάμε και τον λόγο του Υπουργού Οικονομικών σήμερα και με την επιστολή που μας έχει αποστείλει και είμαστε πολύ ευχαριστημένοι.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κάρουλλας.

Κύριε Κάρουλλα, ελάτε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΛΛΑΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όντως, ναι, είδαμε σήμερα μία εξέλιξη ενώπιόν μας εδώ από τον Υπουργό Οικονομικών για μία επιφύλαξη στη νομοθεσία, μία πολιτική δέσμευση, που μας εξήγησαν αυτοί που καταλαβαίνουν από οικονομικά καλύτερα, στον προϋπολογισμό για την κάλυψη αυτής της μείωσης που έχουμε δει όλοι στην επιτροπή Προσφύγων με πάμπολλη, έτσι, απογοήτευση, και το τονίζω αυτό.

Οι εκτοπισμένοι έχουν ένα μοναδικό αποκούμπι. Ποιο είναι αυτό; Ο φορέας! Ο φορέας τη στιγμή αυτή αναμένει από το Υπουργείο Οικονομικών την προώθηση στη Βουλή νέων κανονισμών. Και απλά αναφέρω ένα σχετικό: Ο δανεισμός θα μπορεί να διαρκεί μέχρι τριάντα χρόνια και από €130.000 να δανειζόμαστε μέχρι €200.000, τα νεαρά ζευγάρια ειδικά. Μπροστά σε αυτή την εξέλιξη, ο Υπουργός Οικονομικών στερεί από τον φορέα €21 εκατομ. Το ερώτημα εδώ είναι ένα: Επιβάλλεται, μάλλον χρειάζεται υπενθύμιση στην κυβέρνηση ότι υπάρχουν εκτοπισμένοι, ότι ο φορέας πρέπει να ενισχύεται; Ναι, δυστυχώς επιβάλλεται η υπενθύμιση στην παρούσα κυβέρνηση για τον λόγο αυτό.

Για μας δεν μπορεί να μπαίνει σε παζάρι η στήριξη των εκτοπισμένων, να έχουμε ένα πάρε-δωσε πολιτικό στις πλάτες των προσφύγων. Υπάρχουν κόκκινες γραμμές, τις οποίες η κυβέρνηση φαίνεται ότι δεν τις αντιλαμβάνεται. Ναι, έχουμε δει σήμερα αυτή την εξέλιξη, αλλά όχι αποκατάσταση, αλλά στο αποθεματικό. Έχει διαφορά αυτό. Άρα, αν έρθουν και εξαντληθούν τα κονδύλια του φορέα με τα νέα σχέδια, θα πρέπει να αρχίσει ξανά μια νέα διαδικασία εκταμίευσης, που σίγουρα θα προκαλέσει τις όποιες καθυστερήσεις.

Ευκαιρίας δοθείσης, έχω πει, φίλε Νίκο Κέττηρε, στην περασμένη συνεδρία ότι, ναι, η επιτροπή Προσφύγων πρέπει να κάτσουμε σε συνεχείς συνεδριάσεις -και επαναλαμβάνω την πρόταση- μαζί με τα δεδομένα τα οποία έχουμε ενώπιόν μας, και το 0,4% και όποια άλλα κονδύλια χρειάζονται, μαζί με τους αρμόδιους υπουργούς, για να φθάσουμε σε μια λύση, να φθάσουμε σε ένα αποτέλεσμα για την απώλεια χρήσης.

Ο προσφυγικός κόσμος -και όλοι το αναγνωρίζουμε αυτό- το έχει ανάγκη. Υπάρχει ανάγκη σύνδεσης του εκτοπισμένου με την κατεχόμενη περιοχή. Κανείς σίγουρα εδώ δεν επιθυμεί την αποξένωση του όποιου πρόσφυγα από την περιουσία του. Είναι ο έμπρακτος τρόπος αυτός να συνδεθεί ο εκτοπισμένος με την κατεχόμενη μας γη.

Την ίδια στιγμή -ευκαιρίας δοθείσης, κυρία Πρόεδρε- να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας προς τον κ. Ακη Πούρο, τον απερχόμενο πρόεδρο του φορέα, ο οποίος έχει παραιτηθεί αυτοβούλως ο άνθρωπος, σίγουρα μπροστά στην αγνόηση που είχε τύχει από το Υπουργείο Οικονομικών για τις αλλεπάλληλες εκκλήσεις για συναντήσεις για συζήτηση των θεμάτων του φορέα. Απάντηση δεν είχε καθόλου ο άνθρωπος! Οφείλει ο προσφυγικός κόσμος να εκφράσει στον κ. Πούρο μαζί με το επιτελείο του τις απαραίτητες και τις οφειλόμενες ευχαριστίες.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός είμαστε εδώ να εντείνουμε τις προσπάθειές μας μαζί με όλες τις πολιτικές δυνάμεις, για να επιτευχθεί η καταβολή της αποζημίωσης απώλειας χρήσης που έχουν ανάγκη οι εκτοπισμένοι.

Είναι, φίλε πρόεδρε της επιτροπής Προσφύγων, ο επόμενος μας στόχος και πρέπει να είναι ο επόμενός μας στόχος στην επιτροπή, που ευτυχώς -και το βλέπουμε- είναι μια επιτροπή που έχουμε ομοφωνίες. Και αυτό το κλίμα και προς αυτό τον στόχο πρέπει να στοχεύσουμε, για να τον πετύχουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε, στην επιτροπή Προσφύγων, όταν ήρθε ο προϋπολογισμός, διεφάνη ότι έλειπαν €21 εκατομ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν σας ακούω.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Επαναλαμβάνω, κυρία Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ήρθε ο προϋπολογισμός ενώπιόν της για τον φορέα, διεφάνη ότι απουσίαζαν €21 εκατομ. Ήταν ομόθυμη η αντίδραση της επιτροπής προς τον υπουργό. Ο υπουργός αντέδρασε σωστά, άμεσα. Νομίζω ότι έγινε σε τεχνοκρατικό επίπεδο. Μόλις το πληροφορήθηκε ο υπουργός διόρθωσε την κατάσταση, αλλά και στην ομιλία του σήμερα ο ίδιος υπουργός αναφέρει ότι για τον φορέα υπάρχει αυξημένο κονδύλι κατά €20 εκατομ.

Άρα, πρέπει να εκφράσουμε τις ευχαριστίες μας προς την κυβέρνηση Χριστοδουλίδη και τον Υπουργό Οικονομικών, ότι τους πρόσφυγες δεν τους ξέχασαν. Και ελπίζω να του μείνει αυτό το συνήθιο και να μας θυμάται κάθε χρόνο, κύριε Κέττηρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου και μετά ο κ. Παπαδόπουλος.

Να μη βάλουμε δύο ομιλητές από το Δημοκρατικό Κόμμα;

Ελάτε, κύριε Γεωργίου.

Δεν σας ακούμε.

Το μικρόφωνο στον κ. Γεωργίου, παρακαλώ.

Ελάτε.

ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών όχι φρασεολογικά, αλλά αποδεδειγμένα είναι το αποκομμί του προσφυγικού κόσμου. Από την ίδρυσή του παραχώρησε μέχρι και σήμερα σε περισσότερους από 65 000 δικαιούχους αιτητές δάνεια ή επιδοτήσεις επιτοκίων στεγαστικών δανείων ύψους πέραν του €1,5 δις, για να αποκτήσει αυτός ο κόσμος τη σπουδαστική, επαγγελματική και στεγαστική του εξέλιξη. Αυτό τον οργανισμό επέλεξε η κυβέρνηση του Προέδρου Χριστοδουλίδη στην κατάθεση του πρώτου ετήσιου προϋπολογισμού της στη Βουλή, για να αποκόψει κρατικές δαπάνες. Αποτυπώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό, στις κρατικές δαπάνες προς τον Κεντρικό Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών μειωμένες δαπάνες κατά €21 εκατομ., δηλαδή €111 εκατομ. Στον ιδιαίτερο προϋπολογισμό του κεντρικού φορέα αναγράφεται το ποσό των €132 εκατομ.

Αυτή την αντινομία την εντοπίσαμε, την επισημάναμε στο Υπουργείο Οικονομικών, ζητήσαμε εξηγήσεις στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, δημοσιοποιήσαμε την έντονη διαφωνία μας και ζητήσαμε από την κυβέρνηση έγκαιρα να καταθέσουν τροπολογία που να διορθώνει αυτή την ασυμφωνία, αλλά και θα τερμάτιζε τη δική μας αμφισβήτηση. Αντί τούτου, λάβαμε μία επιστολή ότι θα τεθεί μία σχετική σημείωση στον υπό συζήτηση προϋπολογισμό που θα δηλώνει την πρόθεση της εκτελεστικής εξουσίας για παραχώρηση διπλών πιστώσεων από το αποθεματικό ταμείο.

Ως σκέψη και μόνο, πόσω δε μάλλον αυτό το κουτσούρεμα του προϋπολογισμού του φορέα είναι πολιτικά και συμβολικά απαράδεκτο. Το γεγονός ότι είναι σε τεχνοκρατικό επίπεδο επίσης δυσχεραίνει τη θέση της κυβέρνησης, γιατί οι τεχνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών συμμετέχουν στο διοικητικό συμβούλιο του φορέα και γνωρίζουν τις εργασίες και τον προγραμματισμό και τον προϋπολογισμό του φορέα. Πρόκειται λοιπόν για μια αναληψία η οποία εκδηλώνεται στον προσφυγικό κόσμο, ο οποίος από το 1974 υπόκειται στις συνέπειες της τουρκικής εισβολής. Τα δε €21 εκατομ.-€20 εκατομ. κατά τα οποία, όπως ισχυρίστηκε και ο υπουργός σήμερα ενώπιον της Βουλής, ο προϋπολογισμός είναι αυξημένος- είναι τα €20 εκατομ. τα οποία εισέπραξε το κράτος από το ειδικό τέλος του 0,4%, φορολογία -πρόταση νόμου που θεσπίστηκε από την ίδια τη Βουλή- από τις πωλήσεις ακίνητης ιδιοκτησίας, και το οποίο κονδύλι η κυβέρνηση σταύρωσε, για να μην μπορέσει να

αξιοποιηθεί.

Και αυτό το κονδύλι ο Υπουργός Οικονομικών και σε δική μου ερώτηση απήντησε και ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων ανέφερε ότι το θέλει για τα επόμενα τρία χρόνια, για να ξοφλήσει παλαιότερες υποχρεώσεις της πολιτείας, να ξοφλήσει εγγυήσεις του κράτους απέναντι στις τράπεζες. Εμάς η θέση μας είναι ξεκάθαρη, ότι το ειδικό τέλος πρέπει να αποδοθεί στον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε ο νόμος, που προβλέπεται στον νόμο, να αποτελέσει δηλαδή τη μαγιά για την απώλεια χρήσης. Η πολιτική κρίνεται στην πράξη. Οι εξαγγελίες περί μεταρρύθμισης της προσφυγικής πολιτικής φαίνεται να καταλήγουν σε απορρύθμιση με λογιστικές αλχημείες, μελλοντικές και αβέβαιες υποσχέσεις.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμένος διαβεβαιώνουμε ότι στεκόμαστε δίπλα στον κεντρικό φορέα για την εύρυθμη λειτουργία του προς όφελος του προσφυγικού κόσμου και μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Παπαδόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Προς αποκατάσταση της αλήθειας, γιατί θεωρώ ότι κάποιος επιχειρούν να δημιουργήσουν λανθασμένες εντυπώσεις, το οποίο ελπίζω να οφείλεται σε παρεξήγηση και να μην είναι εσκεμμένο, οφείλω να πω το εξής: Κάποιοι συνάδελφοι φαίνεται συγχέουν τον προϋπολογισμό με τις πιστώσεις που υπάρχουν στον κεντρικό προϋπολογισμό του κράτους, οι οποίες δίνονται σε οργανισμούς.

Σήμερα θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Άλλο πράγμα ο προϋπολογισμός του φορέα, άλλο πράγμα οι πιστώσεις που βρίσκονται μέσα στον προϋπολογισμό. Άλλο πράγμα ο προϋπολογισμός του ΚΟΑ, άλλο πράγμα οι πιστώσεις που υπάρχουν μέσα στον προϋπολογισμό που θα δοθούν στον ΚΟΑ. Είναι συνήθης πρακτική οι πιστώσεις που υπάρχουν μέσα στον προϋπολογισμό κάποτε να είναι χαμηλότερες από τον προϋπολογισμό που εγκρίνει η Βουλή των Αντιπροσώπων για διάφορους λόγους, συνήθως επειδή δεν αξιοποιούνται τα κονδύλια. Αν χρειαστούν όμως επιπρόσθετα κονδύλια, για να καλυφθεί ο προϋπολογισμός, τότε αυτά τα χρήματα τα παίρνουν από το αποθεματικό του κράτους και αυτό είναι που ξεκαθάρισε σήμερα ο Υπουργός Οικονομικών.

Ο προϋπολογισμός του φορέα είναι αυξημένος κατά €20 εκατομ. Επομένως, οφείλω να ρωτήσω το εξής: Αν είναι αναληθής αυτό το πράγμα, που δεν ευσταθεί, ο προϋπολογισμός πέρσι της κυβέρνησης του Δημοκρατικού Συναγερμού ήταν κατά €20 εκατομ. μικρότερος από τον προϋπολογισμό που φέρνει η κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη. Ήταν αλγινός ο περσινός προϋπολογισμός, που κατέθεσε η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη; Εγώ λέω «όχι», γιατί πολύ ορθά λέχθηκε προηγουμένως ότι υπάρχουν επιπρόσθετα έσοδα, τα οποία μπορούν να διατεθούν για τον φορέα.

Επομένως, ταπεινή μου εισήγηση και έκκληση είναι, πρώτον, να γνωρίζουμε πώς λειτουργούν οι προϋπολογισμοί, δεύτερον, να μην παραπλανούμε τους πρόσφυγες και, τρίτον, εγώ θα συμφωνήσω απόλυτα ότι ο φορέας έχει έναν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει. Χιλιάδες οι πρόσφυγες που έχουν τύχει στήριξης. Χιλιάδες τα παιδιά που έχουν σπουδάσει από χορηγίες του φορέα. Και γι' αυτό ακριβώς τον λόγο η κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη έχει αυξήσει τον προϋπολογισμό.

Η πρώτη πρωτοβουλία της κυβέρνησης του Νίκου Χριστοδουλίδη, υπενθυμίζω, ήταν το πρόγραμμα «Κτίζω», €150 εκατομ. που θα δοθούν, για να προχωρήσει η ανακαίνιση προσφυγικών συνοικισμών. Επομένως, θα ήθελα να παρακαλέσω, ιδιαίτερα στα θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες, να είμαστε πολύ πιο προσεκτικοί στις τοποθετήσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Υπάρχουν δευτερολογίες;

Κύριε Γεωργίου, στο βήμα.

Κύριε Κέττηρε, δευτερολογία, δεν σας είδα, αμέσως μετά.

ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ήδη κατά την πρωτολογία είχαμε αναφέρει ότι τα €20 εκατομ. επιπλέον που ισχυρίζεται ο υπουργός και τώρα ο κ. Παπαδόπουλος ότι υπάρχει αύξηση στον προϋπολογισμό του Φορέα είναι τα €20 εκατομ. από το ειδικό τέλος που εισέπραξε από τις πωλήσεις ακίνητης ιδιοκτησίας και αυτό το κονδύλι είναι σταυρωμένο, δεν μπορεί να αξιοποιηθεί, επομένως κανένα επιπλέον κονδύλι. Αλλά, ό,τι και να συμβαίνει, εάν σταυρωθεί, είναι για ειδικό σκοπό που θεσπίστηκε ο νόμος, όχι για τις συγκεκριμένες εργασίες του Φορέα, είναι για την απόδοση της

απώλειας χρήσης. Ό,τι και να συμβαίνει, η επιτροπή Προσφύγων εξέτασε το όλο ζήτημα σε τρεις συναπτές συνεδριάσεις. Από τις τρεις, στις δύο παρουσιάστηκε το Υπουργείο Οικονομικών. Ήταν γενική και αόριστη αναφορά «ό,τι χρειαστεί ο Φορέας θα το έχει, τίποτα λιγότερο, τίποτα περισσότερο».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ναι, κύριε Κέττηρε.

Δευτερολογία όμως. Βγήκατε στο βήμα. Έτσι σύντομα.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιλήσατε ήδη εφτά λεπτά πριν, κύριε Κέττηρε...

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...αλλά είναι ευαίσθητο το θέμα, αντιλαμβανόμαστε.

Ελάτε.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Λοιπόν, επειδή αναφέρομαι και επί προσωπικού, θα χαρώ πάρα πολύ να απαντήσετε, γιατί ούτε οι υπηρεσίες της Βουλής ήξεραν τούτες τις διαδικασίες, που δυστυχώς μόνο εσείς ξέρετε, ούτε η Νομική Υπηρεσία ήξερε τούτες τις διαδικασίες, που δυστυχώς μόνο εσείς ξέρετε, γιατί τους ρωτήσαμε πάρα πολύ ξεκάθαρα αυτά τα πράγματα τα οποία θέσατε στην ολομέλεια και λυπούμαι να πω ότι με τούτο τον τρόπο που τοποθετηθήκατε είναι εσείς που παραπλανάτε τον προσφυγικό κόσμο.

Ξέρετε κάτι άλλο; Έπρεπε να διαβάσετε και την επιστολή του υπουργού σας, του κ. Κεραυνού, ο οποίος στις πέντε του μήνα μάς έστειλε την επιστολή, την παρέλαβαν όλοι οι συνάδελφοι και λέει ότι εκ παραδρομής δεν περιλαμβάνονται τα συνολικά ποσά στον κρατικό προϋπολογισμό. Να έρθω να σας τη φέρω να τη δείτε με bold εκ παραδρομής το υπουργείο. Αν ξέρετε άλλες διαδικασίες εσείς, ξαναδιαβάστε τις, γιατί κάπου θα κόψετε πίσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Παπαδόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όπως είπα προηγουμένως, κυρία Πρόεδρε, αυτή είναι μια συνηθισμένη διαδικασία. Σημασία έχει τι λέει ο προϋπολογισμός και όχι τι λένε οι πιστώσεις που καταγράφονται στον κεντρικό προϋπολογισμό του κράτους και είπα προηγουμένως ότι συνήθως ο λόγος που καταγράφεται χαμηλότερο ποσό, είναι επειδή δεν αξιοποιούνται αυτά τα κονδύλια. Μπορεί στην προκειμένη περίπτωση να έγινε κάποιο λάθος, αλλά δεν έχει σημασία. Σημασία έχει ο προϋπολογισμός που κατατέθηκε από την κυβέρνηση. Επαναλαμβάνω για τρίτη φορά, για να μην παραπλανούμε. Ο προϋπολογισμός που κατατέθηκε από την κυβέρνηση του Νίκου Χριστοδουλίδη είναι αυξημένος κατά €20 εκατομ. από τον προηγούμενο προϋπολογισμό που είχε καταθέσει η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη. Κανένας τότε δεν είπε ότι έπρεπε να δώσουμε €20 εκατομ. περισσότερα. Δόθηκαν αυτά τα εκατομμύρια -τα περισσότερα από αυτή την κυβέρνηση- και με όλο τον σεβασμό οποιοδήποτε μέλος της επιτροπής Οικονομικών που εξετάζει προϋπολογισμούς γνωρίζει αυτό το πράγμα που λέω. Πιθανώς να πρέπει όλοι οι προϋπολογισμοί να εξετάζονται από την επιτροπή Οικονομικών, για να μην έχουμε τέτοιες παρεξηγήσεις και στο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Και πάμε στην ψήφιση, παρακαλώ.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών ποσού ύψους €132.669.560 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2024. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων ομάδων δαπανών για την κάλυψη του ελλείμματος άλλων ομάδων δαπανών. Άρθρο 4.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 5.

Εναλλαξιμότητα και απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων που παραμένουν κενές πέραν των πέντε ετών. Άρθρο 6.

Απαγόρευση προσλήψεων προσωπικού για κάλυψη έκτακτων αναγκών. Άρθρο 7.

Απαγόρευση αντικατάστασης αποχωρούντων υπαλλήλων. Άρθρο 8.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 9.

Απαγόρευση πρόσληψης συνταξιούχων προσώπων. Άρθρο 10.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 11.

Καταβολή Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής. Άρθρο 12.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο στα κονδύλια. Άρθρο 13.

Λειτουργοί υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων. Άρθρο 14.

Όροι, τίτλοι θέσεων και ορολογία. Άρθρο 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα εννέα. Υπέρ τριάντα εννέα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2024 Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Υπέρ σαράντα, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι ομόφωνα και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 18 θέμα πιλοφορείται «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) Νόμου, ώστε να εισαχθεί εξουσιοδοτική διάταξη για παροχή δυνατότητας ίδρυσης και λειτουργίας Ταμείου Ευημερίας του προσωπικού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών με την έκδοση κανονισμών.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το νομοσχέδιο «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Κέττηρος, πρόεδρος	Σωτήρης Ιωάννου
Γιώργος Κάρουλλας	Μιχάλης Γιακουμή
Ζαχαρίας Κουλίας	Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και την 21^η Νοεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (ΚΦΙΚΒ).

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης και τα μέλη της επιτροπής κ. Χρίστος Χριστοφίδης, Χρίστος Χριστόφιας, Νίκος Γεωργίου, Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν και Χρίστος Σενέκης, καθώς και το μη μέλος της επιτροπής κ. Μάριος Μαυρίδης.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) Νόμου, ώστε αφενός να παρέχεται η δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας Ταμείου Ευημερίας του προσωπικού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών και αφετέρου η ειδικότερη ρύθμισή του με την έκδοση προς τούτο κανονισμών.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε το υπό εξέταση νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α της Βουλής, λόγω της φύσης και της σημασίας αυτού.

Κατά τη συζήτηση του προτεινόμενου νόμου η εκπρόσωπος του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών ανέλυσε τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση του οικείου νόμου και ανέφερε συναφώς ότι το Ταμείο Ευημερίας του προσωπικού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, το οποίο λειτουργούσε από το 2007 ως σωματείο εγγεγραμμένο στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων, έπαυσε να λειτουργεί, καθότι ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων και Άλλα Συναφή Θέματα Νόμος, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 2017 καταργώντας τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο, δεν προβλέπει τη λειτουργία Ταμείου Ευημερίας του προσωπικού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε ότι συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και ανέφερε ότι το προτεινόμενο πρότυπο υιοθετείται και από άλλους οργανισμούς, όπως το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι. Υπέρ τριάντα έξι, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι. Υπέρ τριάντα έξι, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι ομόφωνο. Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 19 θέμα τιλοφορείται «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη, κύριε Κουλλά. Ελάτε. Για ποιο θέμα;

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Γι' αυτό που είμαστε τώρα, που έχετε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ένα λεπτάκι να τελειώσω τη διαδικασία. Αναμένετε.

Δεν είναι για αναβολή, ε;

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Είναι για αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε. Συγγνώμη, νόμιζα είναι για την ουσία.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κυρία Πρόεδρε, αντιλαμβανόμαστε γιατί ο ευπαιδευτος συνάδελφος έβαλε για ένα σημαντικό ζήτημα που έχει δημιουργηθεί αυτή την πρόταση νόμου, επειδή όντως η καταβολή θα γινόταν μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου. Δεδομένης όμως της απόφασης του Εφόρου Φορολογίας, αυτή η καταβολή πάει την 31^η Μαρτίου και, επειδή θέλουμε να εξετάσουμε κάποια ζητήματα, γιατί όντως εμείς θέλουμε να δούμε και την πραγματική στάση της κυβέρνησης, γιατί το ένα μας λένε είναι εκ παραδρομής, το άλλο σας λέω ότι υπάρχει γραπτός επιστολή του υπουργού ότι για τρία χρόνια θα τα πιάσει αυτά τα λεφτά που ψήφισε η Βουλή για το 0,4%, για να πάρει σε παλιές υποχρεώσεις του κράτους. Το έχουμε δει γραπτός αυτό το πράγμα, κύριε Παπαδόπουλε.

Επειδή θέλουμε όντως να τα δούμε και αυτά όλα μαζί, γιατί υπήρξε και μια συζήτηση προηγουμένως που διαφορετικά ερμηνεύονται τα πράγματα... Σε κάθε περίπτωση, θα φανούν οι πραγματικές προθέσεις και επομένως γι' αυτό το ζήτημα ζητάμε αναβολή. Επαναλαμβάνω ότι η 31^η Μαρτίου ενδέχεται να γίνει και 30 Ιουνίου, η ημερομηνία καταβολής. Συνεπώς, υπάρχει επαρκής χρόνος, για να το δούμε τον Ιανουάριο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Υπάρχει ένσταση επί της αναβολής;

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ναι, κυρία Πρόεδρε. Δεν είναι επί της αναβολής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

...αλλά θέλω να πω ότι αυτό το οποίο έχουμε ενώπιον μας σήμερα είναι για να απαλλάξει τον κόσμο που έκαμε αναδιρθρώσεις από τον Γενάρη του 2021 μέχρι τον Νιόβρη του 2022 από τη φορολογία. Είναι για τούτο τον κόσμο που έκαμε αναδιρθρώσεις. Δεν καταλάβω. Για τούτο τον κόσμο ποιο είναι το πρόβλημα δηλαδή;

Εάν υπάρχουν άλλες επιφυλάξεις, κύριε Κουλλά, που καταλαβαίνω ότι μπορεί να υπάρχουν, μπορεί να τα δούμε σε άλλα, αλλά τούτο τον κόσμο που έκαμε αναδιρθρώσεις, γιατί να μην τον απαλλάξουμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σημειώθηκε.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

...εφόσον είναι απαλλαγμένος...

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Έχουμε κατανοήσει απόλυτα.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Κύριε Κουλλά, ένα λεπτό.

...είναι απαλλαγμένος από τον...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ συντονίζω!

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

...από τον Νιόβρη του 2022 και μετά και μένει μόνο τούτη η περίοδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, μην μπείτε στην ουσία. Τίθεται θέμα για αναβολή. Απαντήστε.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Έχουμε κατανοήσει απόλυτα και ζητάμε αναβολή. Δεν έχω καμία απορία. Συμφωνώ όπως το εξήγησε ο κ. Κέττηρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία, θα το θέσω σε ψήφιση.

Ελάτε, κύριε Παπαδούρη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Επίσης, Πρόεδρε, έχουμε αίτημα για αναβολή. Δεν είναι ακριβώς... Είναι και για τους λόγους που έχει ζητήσει ο κ. Κουλλά, αλλά είναι και για κάτι άλλο το οποίο πρέπει να προβληματίσει, φίλε Νίκο. Ο ορισμός του όρου «αναδιάρθρωση» χρήζει διόρθωσης. Θα προσπαθήσουμε με τούτο να απαλλάξουμε κάποιους, αλλά κάποιοι θα μείνουν πίσω, γιατί να θυμίσω ότι ο όρος «αναδιάρθρωση» συνδυάζεται με μη εξυπηρετούμενο δάνειο προ του 2015. Άρα, στην προσπάθεια αυτή θα χάσουμε κάποιους. Πρέπει να συζητηθεί στην επιτροπή ξανά παρουσία του Έφορου Φορολογίας. Αν θα κάνουμε μια δουλειά, αγαπητέ μου Αλέκο, να την κάνουμε όσο πιο σωστά γίνεται.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ.

Δύο αιτήματα αναβολής.

Κύριε Τρυφωνίδη.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Η προσπάθεια, κυρία Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήταν να διορθωθεί η στρέβλωση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι για την ουσία. Δεν θέλουμε να μας επεξηγήσετε. Για την αναβολή.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Ο Έφορος Φορολογίας ήταν εκεί και έγινε και συνεργασία, για να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, είναι ελληνικά που μιλούμε!

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Όμως, αν ο κ. Κουλλά ζητά αναβολή για το θέμα αυτό, θα ψηφίσουμε, για να δείξουμε κατανόηση. Αν είναι για κάτι άλλο, μπορεί να γίνει για κάτι άλλο, γιατί θα δώσουμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το δείτε κατά τη συζήτηση και την εξέταση, όταν θα δοθεί το χρονικό περιθώριο της αναβολής, και αντιλαμβάνομαι ότι δεν φέρετε ένσταση.

Πολύ ωραία. Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία. Καθίστε κάτω.

Υπάρχει οποιοσδήποτε που φέρει ένσταση λοιπόν για την αναβολή; Μόνο αυτός θα έχει τον λόγο.

Όχι. Αναβάλλεται το θέμα.

Πάμε στο επόμενο θέμα. Είναι το υπ' αριθμόν 20 θέμα και τιτλοφορείται «Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021».

Τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας Κανονισμών, ώστε να ρυθμιστεί η διαδικασία σύναψης συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας της Δημοκρατίας για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας κατώτερης των ευρωπαϊκών κατώτατων ορίων που προβλέπονται στον κατ' εξουσιοδότηση νόμο, ήτοι για συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών μέχρι του ποσού των €443.000 και για συμβάσεις έργων μέχρι του ποσού των €5.548.000.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για τους κανονισμούς «Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021»

Παρόντες:

Μαρίνος Σιζόπουλος, πρόεδρος

Γιαννάκης Γαβριήλ

Χάρης Γεωργιάδης

Ζαχαρίας Κουλίας

Ευθύμιος Δίπλαρος

Πάυλος Μυλωνάς

Κώστας Κώστα

Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 12 Οκτωβρίου και στις 2 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της ο γενικός διευθυντής και εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας, ο Υπαρχηγός της Εθνικής Φρουράς, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου, του Γενικού Ελεγκτή και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε ενώπιον της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο εξέτασης των κανονισμών, παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Γιώργος Κάρουλλας, Βαλεντίνος Φακοντής και Χρίστος Χρίστου.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 60 του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας Κανονισμών, ώστε να ρυθμιστεί η διαδικασία σύναψης συμβάσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας της Δημοκρατίας για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας κατώτερης των ευρωπαϊκών κατώτατων ορίων που προβλέπονται στον κατ' εξουσιοδότηση νόμο, ήτοι για συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών μέχρι του ποσού των €443.000 και για συμβάσεις έργων μέχρι του ποσού των €5.548.000.

Σημειώνεται ότι οι κανονισμοί εξετάστηκαν από την επιτροπή από κοινού με νομοσχέδιο το οποίο τροποποιούσε τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμο και αποσκοπεί στις ίδιες με τους κανονισμούς ρυθμίσεις. Για σκοπούς ασφάλειας δικαίου προηγήθηκε η ψήφιση σε νόμο του εν λόγω νομοσχεδίου, το οποίο μεταξύ άλλων προβλέπει τη δυνατότητα έκδοσης κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο αναφορικά με τις κατηγορίες συμβάσεων που άπτονται ουσιαδών συμφερόντων ασφάλειας της Δημοκρατίας, οι οποίες θα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και τη δυνατότητα εξαιρέσεως τέτοιων συμβάσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι την έκδοση των υπό αναφορά κανονισμών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Οικονομικών, με τους κανονισμούς, όπως αυτοί αρχικά κατατέθηκαν στη Βουλή, θεσπίζεται η διαδικασία σύναψης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών αξίας μικρότερης των €443.000 και συμβάσεων έργων εκτιμώμενης αξίας μέχρι του €1.000.000 κατ' ανάλογο τρόπο με τη διαδικασία που προβλέπεται στους γενικούς κανονισμούς για τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, έργων και υπηρεσιών από τις αρχές της Δημοκρατίας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το προτεινόμενο κανονιστικό πλαίσιο, θα παρέχεται η εξουσία στους γενικούς διευθυντές των Υπουργείων Άμυνας και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, οι υπηρεσίες των οποίων δραστηριοποιούνται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, ή/και σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους τους, να επικυρώνουν ή να απορρίπτουν τις αποφάσεις των επιτροπών αξιολόγησης, οι οποίες ετοιμάζουν και υποβάλλουν εκθέσεις αξιολόγησης των προσφορών για τις αντίστοιχες συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας μικρότερης των κατωτάτων ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και να κατακυρώνουν προσφορές κατόπιν χρήσης συνοπτικών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων με χαμηλή εκτιμώμενη αξία. Επισημαίνεται ότι για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία που ισούται ή υπερβαίνει τις €443.000 και για τις συμβάσεις έργων με εκτιμώμενη αξία που ισούται ή υπερβαίνει το €1.000.000 αρμόδιο όργανο ανάθεσης παραμένει το Συμβούλιο Προσφορών Άμυνας και Ασφάλειας (ΣΥΠΑΑ), το οποίο συστήνεται δυνάμει των προνοιών των υπό τροποποίηση κανονισμών. Τέλος, θεσπίζεται η διαδικασία διενέργειας τροποποιήσεων επί των συμβάσεων που εμπíπτον στο πεδίο εφαρμογής της βασικής νομοθεσίας κατ' αναλογία των ρυθμίσεων που εφαρμόζονται δυνάμει του νόμου που θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων γενικότερα.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ο εκπρόσωπος του Γενικού Λογιστηρίου ως της αρμόδιας αρχής δημοσίων συμβάσεων ανέφερε ότι η ανάγκη τροποποίησης των εν λόγω ρυθμίσεων που προβλέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας εκτιμώμενης αξίας κατώτερης των κατωτάτων ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προέκυψε από την εφαρμογή, δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, ενιαίου χειρισμού όλων των συμβάσεων που συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας από το ΣΥΠΑΑ, ανεξαρτήτως του ύψους της εκτιμώμενης αξίας τους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία επιπλοκών και καθυστερήσεων στην εξυπηρέτηση άμεσα αντιμετωπίσιμων και μικρότερης αξίας αναγκών. Συναφώς, όπως ο ίδιος ανέφερε, η προώθηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων κρίθηκε αναγκαία, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα πιο πάνω προβλήματα.

Ο εκπρόσωπος του Γενικού Ελεγκτή κατέθεσε στην επιτροπή υπόμνημα με τις παρατηρήσεις του σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες των κανονισμών, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Την εισήγηση για συμπερίληψη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία ο προϊστάμενος της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του πρέπει να καθορίζει διαδικασία η οποία να οδηγεί στην ανάθεση της σύμβασης, όταν πρόκειται για συμβάσεις προμήθειας υλικών για κάλυψη επείγουσών αναγκών και συμβάσεις υπηρεσιών για οπλικά συστήματα και πτητικά μέσα εκτός λειτουργίας, ώστε να διασφαλίζονται οι βασικές αρχές των δημοσίων συμβάσεων.
2. Τη διαφωνία της υπηρεσίας του με την προτεινόμενη διαγραφή πρόνοιας αναφορικά με την υποχρέωση κοινοποίησης στην Ελεγκτική Υπηρεσία εγγράφων διαγωνισμού του οποίου η εκτιμώμενη αξία δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα Νόμο.

Το Υπουργείο Οικονομικών στη βάση των πιο πάνω εισηγήσεων επανεξέτασε τους κανονισμούς και, αφού διαβουλευθήκε με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και έλαβε υπόψη τη σύμφωνη γνώμη τους, υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών, στο οποίο προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Η υποχρέωση του προϊσταμένου της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα ή του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του να καθορίζει εσωτερική διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται για την απευθείας ανάθεση συμβάσεων, όταν πρόκειται για συμβάσεις προμήθειας υλικών για κάλυψη επείγουσών αναγκών και συμβάσεις υπηρεσιών για οπλικά συστήματα και πτητικά μέσα εκτός λειτουργίας.
2. Η κοινοποίηση των εγγράφων διαγωνισμού μεταξύ άλλων και στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ανεξαρτήτως του ύψους της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον μελέτης του αναθεωρημένου κειμένου των κανονισμών ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής ζήτησαν πρόσθετες πληροφορίες σε σχέση με επιμέρους πρόνοιες αυτών, οι οποίες παρασχέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των κανονισμών, ως αυτοί αναθεωρήθηκαν σύμφωνα με τα πιο πάνω, στο στάδιο της συζήτησής τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Προχωρούμε με την έγκριση λοιπόν των κανονισμών.

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα δύο, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 21 θέμα τιτλοφορείται «Οι περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμοί του 2023».

Τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση κανονισμών, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα απονομής, με απόφαση της συγκλήτου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου η οποία επικυρώνεται από το συμβούλιο του εν λόγω πανεπιστημίου, του τίτλου του επίτιμου διδάκτορα σε πρόσωπα τα οποία έχουν να επιδείξουν αξιόλογο πνευματικό, επιστημονικό ή κοινωνικό έργο.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τους κανονισμούς «Οι περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

Πάυλος Μυλωνάς, πρόεδρος

Αντρέας Καυκαλιάς

Χρύσανθος Σαββίδης

Χρίστος Χριστόφιας

Πρόδρομος Αλαμπρίτης

Ανδρέας Αποστόλου

Χρίστος Χριστοφίδης

Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η, καθώς και στις 8 και 15 Νοεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ).

Η Συντεχνία Ακαδημαϊκού Προσωπικού του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΣΑΠ-ΤΕΠΑΚ), παρ' όλο που κλήθηκε στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής, δεν εκπροσωπήθηκε.

Στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Κάρουλλας, Μάριος Μαυρίδης και Ανδρέας Θεμιστοκλέους.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 38 του περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, είναι η παροχή δυνατότητας στο ΤΕΠΑΚ να απονέμει τον τίτλο του επίτιμου διδάκτορα σε πρόσωπα τα οποία έχουν να επιδείξουν αξιόλογο πνευματικό, επιστημονικό ή κοινωνικό έργο. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους προτεινόμενους κανονισμούς, η απονομή του τίτλου του επίτιμου διδάκτορα απονέμεται με απόφαση της συγκλήτου του ΤΕΠΑΚ, η οποία επικυρώνεται από το συμβούλιο του ΤΕΠΑΚ, ύστερα από σχετική αιτιολογημένη πρόταση του συμβουλίου της οικείας σχολής του ΤΕΠΑΚ. Σύμφωνα επίσης με τους κανονισμούς, όλα τα θέματα που αφορούν την εν λόγω απονομή ρυθμίζονται με κανόνες που καταρτίζει η σύγκλητος του ΤΕΠΑΚ.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 38 του περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, για κάθε

θέμα το οποίο χρήζει ρύθμισης και για το οποίο δεν έχουν ακόμη εκδοθεί σχετικοί κανονισμοί εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι διατάξεις του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και οι πρόνοιες των δυνάμει αυτού εκδοθέντων κανονισμών. Συναφώς, το ΤΕΠΑΚ μέχρι την έγκριση των υπό συζήτηση κανονισμών εφαρμόζει κατ' αναλογία τους υφιστάμενους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμούς, οι οποίοι είναι ταυτόσημοι με τους προτεινόμενους.

Όλοι όσοι κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με τη θέσπιση των προτεινόμενων κανονισμών.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την έγκριση των κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες;

Όχι.

Προχωρούμε με την έγκριση των κανονισμών.

Ψηφίζουμε και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες είκοσι εννέα. Υπέρ είκοσι εννέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Οι κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 22 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου Νόμου για σκοπούς ορθότερης εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για το νομοσχέδιο «Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Μαρίνος Μουσιούπας, πρόεδρος

Πρόδρομος Αλαμπρίτης

Κώστας Κώστα

Γιαννάκης Γαβριήλ

Φωτεινή Τσιρίδου

Χρίστος Ορφανίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 16 και 30 Νοεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου (ΣΑΚ), της Παγκύπριας Οργάνωσης των Ελευθέρων Επαγγελματιών Μελετητών, Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών (ΠΟΕΕΜ), του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Κύπρου (ΣΠΟΛΜΗΚ), του Συνδέσμου Μηχανολόγων Μηχανικών Κύπρου (ΣΜΜΗΚ-ΣΕΜ), του Συνδέσμου Συμβούλων Μηχανικών Ηλεκτρολόγων, Μηχανολόγων και Ενέργειας (ΣΜΗΜΕ) και του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου (ΣΠΜΑΚ).

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Χρυσάνθος Σαββίδης.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη

συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη στον Κανονισμό της Βουλής διαδικασία όσον αφορά τα στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου Νόμου, ώστε να επέλθει ορθότερη και πληρέστερη εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις διασφαλίζονται ή και αποσαφηνίζονται όλα τα ζητήματα και οι επιφυλάξεις που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα οποία αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Την συμπερίληψη στο πεδίο εφαρμογής του νόμου των περιπτώσεων της πρώτης πρόσβασης στο επάγγελμα στη Δημοκρατία από νέους πτυχιούχους μηχανικούς, αρχιτέκτονες και πολιτικούς μηχανικούς οι οποίοι είναι άλλων κρατών μελών.
2. Την εφαρμογή των γενικών κανόνων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων σε ό,τι αφορά στις απαιτήσεις επαγγελματικής πρακτικής άσκησης ή και πείρας, αλλά και στους τίτλους σπουδών και για το επάγγελμα του αρχιτέκτονα.

Σημειώνεται ότι η προθεσμία εναρμόνισης της Δημοκρατίας, η οποία καθορίζεται στην πιο πάνω Οδηγία και στις σχετικές τροποποιήσεις που επήλθαν σε αυτήν, ήδη εξέπνευσε στις 20 Οκτωβρίου 2007 και στις 18 Ιανουαρίου 2016, αντίστοιχα. Γι' αυτό η Δημοκρατία προέβη σε διάφορες κατά καιρούς τροποποιητικές νομοθεσίες, με σκοπό την εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό, η τελευταία εκ των οποίων ψηφίστηκε το 2022. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισήμανε ότι εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένα ζητήματα που δεν επιλύονται όπως θα έπρεπε με την εθνική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει εναντίον της Δημοκρατίας στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λόγω εσφαλμένης μεταφοράς των ενωσιακών κανόνων σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στο εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το υφιστάμενο εθνικό πλαίσιο θέτει αδικαιολόγητες προϋποθέσεις για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων μηχανικών και αρχιτεκτόνων και δεν διασφαλίζει πλήρως την αυτόματη αναγνώρισή τους.

Συγκεκριμένα, όπως διευκρινίζεται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντοπίζει ζητήματα σε σχέση με τα ακόλουθα:

1. Την απαίτηση ενεργούς άσκησης του επαγγέλματος/νόμιμης εγκατάστασης στη χώρα καταγωγής ως προϋπόθεση για την πρόσβαση στο επάγγελμα.
2. Τις απαιτήσεις επαγγελματικής πρακτικής άσκησης/πείρας, οι οποίες υπερβαίνουν τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κεκτημένου για τα επαγγελματικά προσόντα στις περιπτώσεις αυτόματης αναγνώρισης αρχιτεκτόνων.
3. Την εφαρμογή γενικού συστήματος αναγνώρισης αρχιτεκτόνων, όπως προνοείται στην πιο πάνω Οδηγία.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 9 Νοεμβρίου 2023.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ο διευθυντής του ΕΤΕΚ ανέφερε ότι το νομοσχέδιο αποσκοπεί σε συμπλήρωση κενών που εντοπίστηκαν μετά την τελευταία εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων διαβεβαίωσε την επιτροπή ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο ικανοποιεί πλήρως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Περαιτέρω, όπως επισήμανε το υπουργείο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο έχει τον εποπτικό ρόλο και ευθύνη για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στη Δημοκρατία, βρίσκεται σε άμεση επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ενημερώθηκε δεόντως και έχει συμφωνήσει με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι με την ψήφιση του νομοσχεδίου η διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εναντίον της Δημοκρατίας θα αποσυρθεί.

Στο στάδιο της συνέχισης της συζήτησης ενδιαφερόμενοι φορείς διαβίβασαν προς την επιτροπή υπόμνημα στο οποίο εκφράζεται η διαφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επισημαίνοντας ότι με το νομοσχέδιο δεν επιτυγχάνεται η ορθή εναρμόνιση με τη συγκεκριμένη Οδηγία.

Σημειώνεται ότι σε σχέση με τα πιο πάνω το αρμόδιο υπουργείο, μέσω επιστολής του ημερομηνίας 27 Νοεμβρίου 2023 προς την επιτροπή, επιβεβαίωσε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφωνεί με τις προτεινόμενες στο νομοσχέδιο ρυθμίσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 7Α του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου Άρθρο 4.

Τροποποίηση του Δεύτερου Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις είναι έτοιμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα πέντε, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνα, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ. Υπέρ τριάντα οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 23 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Γιαννάκης Γαβριήλ

Νίκος Σύκας

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Κώστας Κώστα

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 31^η Οκτωβρίου, στις 28 Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου

και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, της Αρχής Δημόσιας Επιτροπής Εποπτείας του Ελεγκτικού Επαγγέλματος, του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Συνδέσμου Δημόσιων Εταιρειών Κύπρου.

Το Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), ο Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Λογιστών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Πτυχιούχων Εγκεκριμένων Λογιστών-Ελεγκτών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Εσωτερικών Ελεγκτών Κύπρου, ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών Κύπρου (CYFA), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδυτικών Ταμείων (CIFA), ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (CIPA), ο Κυπριακός Σύνδεσμος Εταιρειών Διεθνών Δραστηριοτήτων (CIBA), ο σύνδεσμος «The Society of Trust and Estate Practitioners» (STEP Cyprus), ο Κυπριακός Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Έρευνας και Καινοτομίας, η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και η Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και Μιχάλης Γιακουμή.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20^{ης} Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου».

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών σε σχέση με τη σύσταση εταιρείας ή την καταχώριση τόπου εργασίας αλλοδαπής εταιρείας στο μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.
2. Η παροχή από τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας δωρεάν συνοπτικών πληροφοριών αναφορικά με τα πιο πάνω ψηφιακά εργαλεία και διαδικασίες, καθώς και υποδειγμάτων ιδρυτικού και καταστατικού εγγράφου που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών.
3. Η εξουσία του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας να απορρίπτει τον διορισμό προσώπου ως συμβούλου σε κυπριακή εταιρεία, σε περίπτωση κατά την οποία το πρόσωπο αυτό είναι αποκλεισμένο από το να ενεργεί ως σύμβουλος σε εταιρείες άλλου κράτους μέλους.
4. Η ηλεκτρονική ταυτοποίηση των προσώπων που είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αξιοποιούν τις διαθέσιμες επιγραμμικές υπηρεσίες του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά την επιγραμμική καταχώριση τόπου εργασίας αλλοδαπών εταιρειών, ώστε η έκδοση οδηγιών από τον Έφορο Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας σε σχέση με τον ρόλο του δικηγόρου που ασκεί το επάγγελμα και συμμετέχει στη διαδικασία καταχώρισης τόπου εργασίας αλλοδαπής εταιρείας να γίνεται τηρουμένων των διατάξεων του περί Δικηγόρων Νόμου.

2. Προσθήκη αντίστοιχης πρόνοιας σε ό,τι αφορά την επιγραμμική σύσταση εταιρειών.

Επιπροσθέτως των ανωτέρω, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η μη συμπερίληψη στο νομοσχέδιο ορισμένων υποχρεωτικών διατάξεων των παραγράφων (5), (6), (7) και (10) του άρθρου 1 της προαναφερθείσας ευρωπαϊκής Οδηγίας, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων σε συγκεκριμένες πτυχές της επιγραμμικής σύστασης εταιρειών, του αποκλεισμού προσώπων από το να ενεργούν ως σύμβουλοι εταιρείας, της δημοσιοποίησης στοιχείων στο μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας και της πρόσβασης στα στοιχεία αυτά.
2. Η πρόνοια με την οποία προβλέπεται η εξουσία του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας να απορρίπτει τον διορισμό ως συμβούλου κυπριακής εταιρείας προσώπου το οποίο τελεί υπό αποκλεισμό σε άλλο κράτος μέλος από το να ενεργεί ως σύμβουλος εταιρείας στο κράτος αυτό. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω πρόνοια δεν αποτελεί υποχρεωτική διάταξη της Οδηγίας και συμπεριλαμβάνεται στο νομοσχέδιο

στο πλαίσιο της διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στα κράτη μέλη από την Οδηγία να θεσπίζουν ρυθμίσεις σε σχέση με ορισμένες δυνητικές διατάξεις αυτής. Στο πλαίσιο αυτό την επιτροπή απασχόλησε ειδικότερα το γεγονός ότι το νομοσχέδιο δεν περιλαμβάνει τις περιπτώσεις ή τα κριτήρια που θα λαμβάνει υπόψη ο Έφορος Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας κατά την άσκηση της πιο πάνω εξουσίας, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου και η αποφυγή διακρίσεων.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, σχολιάζοντας τα πιο πάνω, ανέφεραν τα ακόλουθα:

1. Σε ό,τι αφορά τη μη συμπερίληψη των υποχρεωτικών διατάξεων της Οδηγίας, δεν υπάρχει ανάγκη ενσωμάτωσής τους στο νομοσχέδιο, καθότι ο Έφορος Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας ήδη συμμορφώνεται με τους προβλεπόμενους κανόνες ή τις πρακτικές των εν λόγω διατάξεων.
2. Σε ό,τι αφορά την πρόνοια που προβλέπει τη δυνατότητα του Εφόρου Εταιρειών και Διανοητικής Ιδιοκτησίας να αποκλείει πρόσωπο από το να ενεργεί ως σύμβουλος εταιρείας, χωρίς να εξειδικεύονται οι περιπτώσεις και τα κριτήρια που θα λαμβάνονται υπόψη για την ενέργεια αυτή, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας ανέφερε ότι πρόκειται για δυνητική πρόνοια σε σχέση με την οποία η Οδηγία δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε κριτήρια.

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω εκπρόσωποι συμφώνησαν με τις εισηγήσεις του εκπροσώπου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποφάσισε όπως τροποποιήσει το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να ενσωματωθούν σε αυτό οι προαναφερθείσες εισηγήσεις του εκπροσώπου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του μέλους της βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

Ο πρόεδρος της επιτροπής και το μέλος της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 180Α και 180Β. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 365Δ του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση των άρθρων 365Ε και 365ΣΤ. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη των νέων άρθρων 366Α έως 366ΙΒ. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 371Α. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα πέντε, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνα. Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα πέντε, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 24 θέμα πιτλοφορείται «Ο περί Καταγραφής και Παρακολούθησης Τιμών Λιανικής Πώλησης Προϊόντων Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση νομοθεσίας για δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας καλούμενης ως «e-kalathi» και για τη ρύθμιση της διαδικασίας συλλογής και καταγραφής των τιμών λιανικής πώλησης συγκεκριμένων καταναλωτικών προϊόντων από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, καθώς και της διαδικασίας παροχής στον καταναλωτή συνεχούς πληροφόρησης για τις τιμές των σχετικών αγαθών.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Καταγραφής και Παρακολούθησης Τιμών Λιανικής Πώλησης Προϊόντων Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Νίκος Σύκας

Πανίκος Λεωνίδου

Κώστας Κώστα

Σταύρος Παπαδούρης

Γιαννάκης Γαβριήλ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 23^{ης} Μαΐου και 5^{ης} Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του ίδιου υπουργείου, της Στατιστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Παγκύπριας Οργάνωσης Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΠΟΒΕΚ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Υπεραγορών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, του Συνδέσμου Ελεύθερου Εμπορίου Κύπρου, του συνδέσμου «Efficient Consumer Response» (ECR) Cyprus, του Παγκύπριου Συνδέσμου Αρτοποιιών, του Συνδέσμου Προμηθευτών Προϊόντων Ευρείας Κατανάλωσης, του Συνδέσμου Παντοπωλών Λεμεσού (ΣΥΠΑΛ), του Συνδέσμου Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης (ΣΥΚΑΔΕ), του Νέου Συνδέσμου Περιφερειούχων (ΝΕΣΥΠΕ), του Συνδέσμου Αρτοποιών, καθώς και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΠΑΣΥΔΥ και Παγκύπρια Συντεχνία ΙΣΟΤΗΤΑ.

Το πανεπιστήμιο Philips University και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ, ΔΕΟΚ και Παγκύπρια Ομοσπονδία Ανεξάρτητων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Χρύσης Παντελίδης, Ηλίας Μυριάνθους και Μιχάλης Γιακουμή.

Η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν

συμπτυχθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η θέσπιση νέας νομοθεσίας για δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας καλούμενης ως «e-kalathi» και για τη ρύθμιση της διαδικασίας συλλογής και καταγραφής των τιμών λιανικής πώλησης συγκεκριμένων καταναλωτικών προϊόντων από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, καθώς και της διαδικασίας παροχής στον καταναλωτή συνεχούς πληροφόρησης για τις τιμές των σχετικών αγαθών.

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέλυσε στην επιτροπή τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και επισήμανε ότι απώτερος στόχος του είναι τα ακόλουθα:

1. Η ενίσχυση της διαφάνειας σε ό,τι αφορά την πληροφόρηση που παρέχεται στον καταναλωτή για τις τιμές των σχετικών αγαθών τόσο για έκαστο αυτών όσο και μεταξύ τους.
2. Η ενδυνάμωση των προσπαθειών της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή για αποτελεσματικότερη παρακολούθηση των τιμών των σχετικών αγαθών, καθώς και για ανάπτυξη μίας ορθολογικής καταναλωτικής κουλτούρας.

Η εκπρόσωπος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού εξέθεσε τους προβληματισμούς της επί προνοιών του νομοσχεδίου, επισημαίνοντας ότι η δημοσιοποίηση σε ημερήσια βάση των τιμών συγκεκριμένων προϊόντων μέσω της προτεινόμενης ηλεκτρονικής πλατφόρμας ενδεχομένως να λειτουργήσει ως εργαλείο συνεννόησης ή σιωπηρής συμπαιγνίας μεταξύ των επιχειρήσεων και συνακόλουθα να οδηγήσει σε στρεβλώσεις τον υγιή ανταγωνισμό τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό εμπόριο.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Υπεραγορών επισήμανε μεταξύ άλλων ότι ενδεχομένως να προκύψει άνισος ανταγωνισμός μεταξύ των μικρών, των μεσαίων και των μεγάλων υπεραγορών, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα το κλείσιμο των μικρότερων εξ αυτών. Επιπρόσθετα, ο ίδιος εκπρόσωπος εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

1. Την τροποποίηση προνοιών του νομοσχεδίου, ώστε να διασαφηνιστεί ότι η σύγκριση των προϊόντων θα γίνεται με βάση τον κωδικό προϊόντος (barcode) και όχι την ονομασία τους, καθότι υπάρχουν στην αγορά προϊόντα με την ίδια ονομασία τα οποία είναι μεταξύ τους παρόμοια, ωστόσο προέρχονται από διαφορετικές χώρες και είναι διαφορετικής ποιότητας.
2. Την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων στα αρτοποιεία και τα περίπτερα, καθότι ορισμένα εξ αυτών πραγματοποιούν σημαντικό κύκλο εργασιών και έχουν σημαντική συμμετοχή στην πώληση βασικών ειδών.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου και του συνδέσμου ECR Cyprus σημείωσαν ότι ο κλάδος των υπεραγορών λειτουργεί σε πολύ ανταγωνιστικό περιβάλλον, γεγονός που διασφαλίζει ανταγωνιστικές τιμές προς όφελος των καταναλωτών. Επίσης, όπως ανέφεραν οι ίδιοι, οι καταναλωτές ενημερώνονται συνεχώς και επαρκώς για τις εκάστοτε προσφορές μέσω των διαφημίσεων, των ιστοσελίδων, των κοινωνικών δικτύων και άλλων μέσων πληροφόρησης του κοινού.

Ο γενικός διευθυντής του ΣΥΠΑΛ επισήμανε μεταξύ άλλων ότι από την ημερομηνία ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων ενδεχομένως να προκληθεί μη υγιής ανταγωνισμός, λόγω του γεγονότος ότι πολλές υπεραγορές διαθέτουν προϊόντα δικής τους ετικέτας, και να προκύψει αύξηση του κόστους λειτουργίας των υπεραγορών λόγω του επιπρόσθετου προσωπικού που θα χρειαστεί να προσλάβουν, προκειμένου να τοποθετούνται οι τιμές καθημερινά στην πλατφόρμα.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελεύθερου Εμπορίου Κύπρου εξέφρασε προβληματισμό ως προς το ενδεχόμενο επιβάρυνσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων με επιπρόσθετο κόστος.

Ο εκπρόσωπος της ΟΕΒ εξέφρασε επιφυλάξεις αναφορικά με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και ειδικότερα σε ό,τι αφορά την πιθανή στρέβλωση του ανταγωνισμού μέσω των προσπαθειών των επιχειρήσεων να μην αποκλίνουν από τις τιμές των ανταγωνιστών τους, τον κίνδυνο σύγκρισης μεταξύ ανόμοιων προϊόντων και το επιπρόσθετο κόστος λειτουργίας για τις επιχειρήσεις.

Ο εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ επισήμανε στην επιτροπή ότι η αγορά λειτουργεί υπό έντονες ανταγωνιστικές συνθήκες προς όφελος των καταναλωτών και ότι υπάρχει ήδη επαρκής ενημέρωσή τους. Παράλληλα, εξέφρασε έντονα την ανησυχία του ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις συνθήκες αυξημένου ανταγωνισμού που αναμένεται να δημιουργήσει η προτεινόμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα, αφού οι καταναλωτές θα οδηγηθούν στις μεγάλες υπεραγορές.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Προμηθευτών Προϊόντων Ευρείας Κατανάλωσης συμφώνησε με τις θέσεις του ΚΕΒΕ.

Ο εκπρόσωπος της ΠΟΒΕΚ εξέφρασε έντονες επιφυλάξεις σε σχέση με τις σοβαρές επιπτώσεις που αναμένεται να έχει η εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων στη λειτουργία των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Συναφώς, εισηγήθηκε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Την εφαρμογή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μόνο σε σχέση με τις υπεραγορές που πραγματοποιούν

ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €8.000.000.

2. Την παραμονή των αρτοποιείων και των περιπτέρων εκτός του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου, καθότι αποτελούν διαφορετικό τύπο επιχειρήσεων οι οποίες δικαιούνται να πωλούν μόνο συγκεκριμένα προϊόντα.
3. Τη διασαφήνιση ότι τα προϊόντα τα οποία θα ενταχθούν στην πλατφόρμα θα είναι ίδιας εμπορικής επωνυμίας, ποσότητας, προδιαγραφών ποιότητας και προέλευσης.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης εξέφρασε τη διαφωνία του με το ενδεχόμενο συμπερίληψης των περιπτέρων στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου. Όπως ανέφερε, τα περίπτερα διαφέρουν από τις υπεραγορές, καθότι ο ρόλος τους είναι να εξυπηρετούν τον καταναλωτή σε έκτακτες ανάγκες. Πρόσθετα, σημείωσε ότι τα περίπτερα προμηθεύονται τα προϊόντα τους σε υψηλότερες τιμές απ' ό,τι οι υπεραγορές και ως εκ τούτου τα διαθέτουν σε υψηλότερες τιμές.

Οι εκπρόσωποι του Νέου Συνδέσμου Περιφερειούχων και του Παγκύπριου Συνδέσμου Αρτοποιιών εξέφρασαν τις ίδιες απόψεις με τον εκπρόσωπο του Συνδέσμου Καταστημάτων Διαρκούς Εξυπηρέτησης, επισημαίνοντας ότι οι επιχειρήσεις των αρτοποιείων και των περιπτέρων συνιστούν πολύ διαφορετικές επιχειρήσεις από αυτές των υπεραγορών, αφού προσφέρουν πολύ λιγότερα προϊόντα σε διαφορετική κοστολογική βάση από την υπόλοιπη αγορά και ως εκ τούτου η οποιαδήποτε σύγκριση με τις τιμές των υπεραγορών δεν θα γίνεται σε ισότιμη βάση.

Ο εκπρόσωπος του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών εισηγήθηκε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Όπως η σύγκριση μεταξύ των προϊόντων γίνεται μεταξύ απόλυτα ομοειδών προϊόντων, επιλεγμένων με βάση τον κωδικό προϊόντος (barcode).
2. Όπως η τιμή πώλησης προϊόντος που θα υποβάλλεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα περιλαμβάνει τυχόν προωθητικές ενέργειες, ώστε να γίνεται πραγματική σύγκριση της τιμής στην οποία διατίθεται το προϊόν τη δεδομένη στιγμή.
3. Παροχή στις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου του δικαιώματος άσκησης ιεραρχικής προσφυγής κατά των αποφάσεων της αρμόδιας αρχής η οποία επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο.

Ο εκπρόσωπος της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής επισήμανε την ανάγκη εξεύρεσης ορθού και αντικειμενικού τρόπου παρουσίασης των προϊόντων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, ώστε να είναι δυνατή η σύγκρισή τους και η ορθή επιλογή τους από μέρους των καταναλωτών.

Η ΠΟΑΣΟ με γραπτό υπόμνημά της εισηγήθηκε την αναδιατύπωση του ορισμού του όρου «επιχείρηση», ώστε αντί της αναφοράς σε επιχείρηση υπεραγοράς τροφίμων να γίνεται αναφορά σε επιχείρηση αγοράς τροφίμων, προκειμένου να περιλαμβάνει και σχετικές επιχειρήσεις οι οποίες δεν φέρουν τη λέξη «υπεραγορά» στην επωνυμία τους.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου η εκπρόσωπος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού ενημέρωσε την επιτροπή ότι, μετά από συνάντηση που είχε με τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και λειτουργούς της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή, συμφωνήθηκε ότι η εφαρμογή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας επ' ουδενί δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο συνεννόησης μεταξύ των επιχειρήσεων και ότι το υπουργείο θα υιοθετήσει μηχανισμό παρακολούθησης και εντοπισμού συμπεριφορών που ενδεχομένως παραβιάζουν το δίκαιο του ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό η ίδια εκπρόσωπος εισηγήθηκε, με τη σύμφωνη γνώμη του υπουργείου, τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση του εδαφίου (2) του άρθρου 5 του νομοσχεδίου, ώστε να προβλέπεται ότι οι κωδικοί των προϊόντων που θα καθορίζονται με διάταγμα του υπουργού θα αναθεωρούνται λαμβάνοντας υπόψη, επιπροσθέτως των κριτηρίων που προνοούνται στο νομοσχέδιο, και του κριτηρίου της διακύμανσης τιμών ανά προϊόν.
2. Τροποποίηση του άρθρου 8 του νομοσχεδίου, ώστε, σε περίπτωση κατά την οποία η αρμόδια αρχή έχει εύλογη υποψία να πιστεύει ότι παραβιάζονται οι διατάξεις των άρθρων 3 και/ή 6 του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και των αντίστοιχων άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα ενημερώνει την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού, κοινοποιώντας της όλα τα σχετικά στοιχεία.

Επιπροσθέτα, η εκπρόσωπος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, τοποθετούμενη επί των προβληματισμών μελών της επιτροπής αναφορικά με τη συμπερίληψη ή μη στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου των αρτοποιείων και των περιπτέρων, κατέθεσε γραπτό υπόμνημα σε αυτή με το οποίο σημείωσε ότι η συμπερίληψη εξειδικευμένων σημείων λιανικής πώλησης, όπως αρτοποιεία ή περίπτερα, στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου εξαρτάται από σειρά παραγόντων, όπως μεταξύ άλλων αν και κατά πόσο τα σημεία αυτά θεωρούνται εναλλάξιμα/υποκατάστατα των υπεραγορών, η δυνατότητα και ο βαθμός στον οποίο έκαστο σημείο λιανικής πώλησης δύναται να ασκήσει ανταγωνιστικές πιέσεις, καθώς και ο τρόπος λειτουργίας

της πλατφόρμας.

Ο διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή, σχολιάζοντας τον πιο πάνω προβληματισμό της επιτροπής, ανέφερε ότι στόχος του νομοσχεδίου είναι η σύγκριση μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων στον τομέα των τροφίμων και άλλων προϊόντων οι οποίες προσελκύουν πέραν του 80% των καταναλωτών. Ως εκ τούτου, σημείωσε ότι τα αρτοποιεία και τα περίπτερα δεν συνιστούν συγκρίσιμες επιχειρήσεις.

Σε ό,τι αφορά τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από επηρεαζόμενους φορείς για πιθανή μετακύλιση ενδεχόμενου κόστους στον καταναλωτή, ο διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή ανέφερε ότι, σε περίπτωση που υπάρξει κόστος, θα μπορούσε να ενταχθεί στα σχέδια επιχορήγησης του υπουργείου για ενίσχυση της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου στην επιτροπή μέλη της εξέφρασαν ευρύτερα προβληματισμό αναφορικά με το κατά πόσο οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποτελούν όντως μέτρο διαχείρισης του πληθωρισμού και δημιουργίας υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των υπεραγορών, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων που θα επιφέρουν ενδεχομένως στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, επισήμαναν τον κίνδυνο μετακύλισης στον καταναλωτή του λειτουργικού κόστους που θα προκύψει για τις υπεραγορές λόγω της συμμετοχής τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. Παράλληλα, μέλος της επιτροπής εξέφρασε ανησυχία για το ενδεχόμενο αύξησης των τιμών των προϊόντων τα οποία δεν θα αναρτώνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ως αντιστάθμισμα της μείωσης των τιμών των αναρτώμενων προϊόντων.

Επιπροσθέτως των ανωτέρω, η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις που κατατέθηκαν ενώπιόν της από τους κυβερνητικούς αρμοδίους και τους εμπλεκόμενους φορείς, αποφάσισε όπως η συζήτηση επικεντρωθεί στα ακόλουθα θέματα, τα οποία προκάλεσαν ανησυχία ή/και διαφωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων:

1. Το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου σε αρτοποιεία και περίπτερα.
2. Το ενδεχόμενο αποκλεισμού από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου των μικρομεσαίων υπεραγορών, μέσω της αύξησης του ελάχιστου ποσού του ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης το οποίο προτείνεται με το νομοσχέδιο, ως το κριτήριο με το οποίο καθορίζεται ποιες επιχειρήσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου.
3. Την ανάγκη να διασαφηνιστεί ότι η σύγκριση που θα παρέχεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας θα γίνεται μεταξύ όμοιων προϊόντων σε ό,τι αφορά την ποιότητα και την προέλευση.

Συναφώς με τα πιο πάνω, η επιτροπή κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Τα αρτοποιεία και τα περίπτερα να μην περιληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου στο παρόν στάδιο.
2. Το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου να περιοριστεί στις μεγάλες επιχειρήσεις, ήτοι στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν κύκλο εργασιών άνω των €5 εκατομ.
3. Η σύγκριση των τιμών πώλησης προϊόντων να γίνεται στη βάση του κωδικού προϊόντος (barcode).

Η επιτροπή, στη βάση των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε όπως επιφέρει στο νομοσχέδιο τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Αύξηση του ελάχιστου ετήσιου κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων, η πραγματοποίηση του οποίου καθορίζει κατά πόσο υπεραγορά υποχρεούται να υποβάλει τιμές πώλησης προϊόντων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, από €2 εκατομ. σε €5 εκατομ.
2. Προσθήκη του ορισμού του όρου «κωδικός προϊόντος», ώστε να διασαφηνιστεί ότι η σύγκριση θα γίνεται στη βάση αυτού.
3. Διαγραφή από τον ορισμό του όρου «μοναδιαία τιμή πώλησης» της φράσης «εξαιρουμένων προωθητικών ενεργειών», ώστε να καταστεί δυνατή η υποβολή στην ηλεκτρονική πλατφόρμα των μοναδιαίων τιμών πώλησης μετά την εφαρμογή τυχόν εκπτώσεων.
4. Αντίστοιχη διαγραφή της προαναφερθείσας φράσης από τη σχετική πρόνοια με την οποία προβλέπεται η υποχρέωση των επηρεαζόμενων επιχειρήσεων να υποβάλλουν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα την τιμή πώλησης όπως αυτή αναγράφεται στο προϊόν ή στη συσκευασία του ή στα ράφια της επιχείρησης που είναι τοποθετημένο το προϊόν, ώστε οι τιμές πώλησης που υποβάλλονται να περιλαμβάνουν τυχόν μειωμένες τιμές λόγω ισχυουσών προωθητικών ενεργειών.
5. Προσθήκη προνοιών, ώστε να καταστεί δυνατή η άσκηση ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κατά απόφασης της αρμόδιας αρχής για επιβολή διοικητικού προστίμου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού τροποποίησε το κείμενο του νομοσχεδίου με τις πιο πάνω αποφάσεις της και αφού προέβη

στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Κύριε Κώστα, να μας βοηθήσετε να ξεκινήσουμε από εσάς;

Βλέπω τον κ. Παντελίδη.

Τι είπατε, κύριε Κουλία;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ως εδώ είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ως εδώ. Δύο ομιλητές. Πολύ ωραία. Τρεις. Τέσσερις.

Ησυχία να ακούσουμε τον συνάδελφο!

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα ολοκληρώνεται μια δύσκολη διαδικασία, η οποία κράτησε αρκετές εβδομάδες, με πολλές και πολύωρες συζητήσεις της επιτροπής Εμπορίου, έντονες συζητήσεις πολλές φορές, με υψηλούς τόνους, αντεγκλήσεις, εντάσεις και εν μέσω πολλών και μεγάλων συμφερόντων των διάφορων εμπλεκομένων. Τούτη η εφαρμογή θα λύσει το πρόβλημα της ακρίβιας; Εννά κτυπήσει την αισχροκέρδεια; Θα κτυπήσει τον πληθωρισμό; Όχι. Τζιέινο που χρειάζεται είναι η κυβέρνηση να πάρει σημαντικά τζιαι ουσιαστικά μέτρα, για να κτυπήσουμε τον πληθωρισμό, να κτυπήσουμε την ακρίβια τζιαι την αισχροκέρδεια. Όμως είναι μια εφαρμογή την οποία ζητά ο κόσμος, είναι μια εφαρμογή την οποία θέλει ο κόσμος, είναι μια εφαρμογή η οποία προάγει τη διαφάνεια και κυρίως τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Μέσα σε τούτη ούλλη τη δύσκολη διαδικασία η αλήθεια ένι επροσπαθήσαμε, όπως πάντα, με σοβαρότητα, με πολλή μελέτη, πήραμε απόψεις, πήραμε εισηγήσεις, που όλες έγιναν αποδεκτές είτε ομόφωνα είτε πλειοψηφικά, βελτίωσαν κάπως το θεσμικό πλαίσιο τζιαι έχουμε μπροστά μας σήμερα ένα συμφωνημένο κείμενο.

Οι τρεις βασικές αλλαγές που είχαμε προτείνει ήταν οι ακόλουθες:

Πρώτον, ο κύκλος εργασιών να ανέβει από τα €2 εκατομ. στα €5 εκατομ., έτσι ώστε να έχουμε σύγκριση ίδιου μεγέθους εμπορευομένων.

Δεύτερον, να παραμείνει το κείμενο όπως ήταν, όπως το έφερε η κυβέρνηση, δηλαδή μόνο με τις υπεραγορές, να μην προχωρήσουμε σε τούντη φάση σε φρουταρίες, φούρνους και περίπτερα για τον ίδιο ακριβώς λόγο, για να 'χουμε σύγκριση υπεραγορών του ίδιου μεγέθους και να προστατεύσουμε κυρίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, τις πολύ μικρές υπεραγορές, όπως ζητούσε και η ΕΠΑ, από αθέμιτο ανταγωνισμό.

Τρίτον, να μην προχωρήσουμε με το να βάλουμε σ' αυτή την εφαρμογή όλα τα προϊόντα, που μιλούμε για δεκάδες χιλιάδες ετικέτες, κάτι που θα δημιουργούσε πολύ σοβαρό πρόβλημα, να μείνουμε με τα προϊόντα τα οποία θα καθοριστούν στο διάταγμα του υπουργού που θα εκδοθεί, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία με την εφαρμογή. Ελπίζουμε ότι τούτο θα γίνει πολύ σύντομα τζιαι πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων.

Ζητήσαμε τα προϊόντα να αναφέρονται μαζί με την ετικέτα τους, το barcode τους, τους κωδικούς δηλαδή των προϊόντων, τζιαι ο λόγος είναι για να 'χουμε συγκρίσεις προϊόντων όμοιων όσον αφορά την προέλευση, την ποιότητα και την τιμή, όχι μόνο δηλαδή με το όνομα του κάθε προϊόντος.

Εμείς τζιέινο που μπορούσαμε να κάμουμε ως Βουλή το κάμαμε. Δίνουμε τούτο το εργαλείο στην κυβέρνηση. Ελπίζουμε ότι πολύ σύντομα θα έχουμε την εφαρμογή αυτή, για να μπορέσει ο κόσμος να συγκρίνει τις τιμές. Εάν υπάρχουν προβλήματα, αν δημιουργηθούν προβλήματα ή παρατηρηθούν τα οποιαδήποτε κενά, είμαστε δαμαί, για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε. Επαναλαμβάνω -τζιαι κλείω με τούτο- μοναδικός μας γνώμονας ήταν η προαγωγή της διαφάνειας και η προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Παντελίδης.

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τον Νοέμβριο του 2022, πριν από δεκατρείς μήνες, η κυβέρνηση Αναστασιάδη είχε πάρει την πρωτοβουλία για τον θεσμό του e-kalathi και τότε, όταν ενημερώθηκε για πρώτη φορά η επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, είχαμε χαιρετίσει αυτή την πρωτοβουλία. Μεσολάβησαν οι προεδρικές εκλογές και στην πρώτη του παρουσία ο νέος Υπουργός Εμπορίου, ο κ. Παπαναστασίου, ανέλαβε την υποχρέωση και έδωσε την υπόσχεση να ετοιμασθεί, να ολοκληρωθεί η ετοιμασία του σχετικού νομοσχεδίου το συντομότερο δυνατό. Θυμάμαι μάλιστα χαρακτηριστικά τότε ότι έδωσε ένα πάρα πολύ αυστηρό χρονοδιάγραμμα στον εαυτό του και θυμάμαι την αμφισβήτηση που υπήρξε αν αυτή η δέσμευση του αγαπητού κ. Παπαναστασίου ήταν λόγω της απειρίας του, επειδή ήταν οι πρώτες μέρες στα υπουργικά του καθήκοντα.

Τελικά υλοποίησε αυτή την υποχρέωση. Εγκαιρώς κατέθεσε το νομοσχέδιο, άρχισε η συζήτηση, όντως περάσαμε από διάφορες δυσκολίες. Δεν θα σταθώ εκεί και στις αντιπαραθέσεις που υπήρξαν, θα σταθώ στο γεγονός όμως ότι στη διάρκεια των συζητήσεων για το e-kalathi αναδείχθηκαν αναπόφευκτα μία σειρά από προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των υπεραγορών του λιανικού εμπορίου, προβλήματα που δεν έχουν σχέση με το συγκεκριμένο εργαλείο, προβλήματα όμως που πρέπει να απασχολήσουν την πολιτεία, πρέπει να απασχολήσουν και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Γι' αυτό, είχαμε εγγράψει και σχετικό αυτεπάγγελτο θέμα και βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή η συζήτηση των προβλημάτων που υπάρχουν, προβλήματα που αφορούν την προστασία του ανταγωνισμού, τη δημιουργία αθέμιτων συνθηκών, τις υποδομές υπεραγορών και πάντα με γνώμονα την προστασία των καταναλωτών.

Κλείνω χαιρετίζοντας το γεγονός ότι φτάνουμε αυτή τη στιγμή σε αυτό το σημείο και τονίζοντας για ακόμα μια φορά ότι το e-kalathi είναι ένα εργαλείο διαφάνειας και ενημέρωσης των καταναλωτών. Το στηρίξαμε εξαρχής, το ψηφίζουμε σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Ο κ. Παπαδούρης.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα συνεχίσω από εκεί που το έχει αφήσει ο φίλος ο Χρύσης, ο οποίος λέει «κλείνω χαιρετίζοντας». Αρχίζω και εγώ χαιρετίζοντας ακριβώς και απλά. Αν είναι ένας λόγος που αποφάσισα να τοποθετηθώ στο συγκεκριμένο θέμα, είναι γιατί από την αρχή ξέραμε ότι δεν μιλούμε για ένα πληθωριστικό μέτρο, μιλούμε για ένα μέτρο το οποίο θα βοηθήσει τους καταναλωτές να μπορούν να συγκρίνουν, πριν παν για ψώνια, να αντιληφθούν πού μπορούν να βρουν καλύτερες τιμές βάσει της ποιότητας των προϊόντων που ψάχνουν. Είναι βασικά ένα εργαλείο παρακολούθησης, το οποίο θα βοηθήσει στη σύγκριση των τιμών.

Νιώθω όμως την ανάγκη να πω ότι δυστυχώς κάποιοι παρεξήγησαν κάποια μέλη της επιτροπής που είχαμε κάποιες επιφυλάξεις στην αρχή, με απώτερο σκοπό να διορθώσουμε ή να προλάβουμε κάποια πράγματα, τζιαι το αποτέλεσμα τελικά φάνηκε στη συζήτηση. Γιατί το λέω τούτο; Τζιειαμαί που συζητούσαμε ότι θα μπορούσαμε να συγκρίνουμε υπεραγορές με φούρνους και φρουταρίες ή περίπτερα, κάτι το οποίο θεωρώ ότι θα ήταν λάθος, γιατί θα συγκρίναμε ανόμοια πράγματα, τελικά μια από τις διορθώσεις που έχουμε είναι ότι μιλούμε μόνο για σύγκριση σε προϊόντα από τις υπεραγορές.

Δεύτερη αλλαγή. Φύγαμε από τα €2 εκατομ. ή από τα €8 εκατομ. που συζητούσαμε στην αρχή και καταλήξαμε στα €5 εκατομ., που είναι πολύ πιο σωστό.

Τρίτη αλλαγή και πιο σημαντική. Είναι το θέμα με τους κωδικούς των προϊόντων, που θα οδηγηθούμε σε πραγματική σύγκριση προϊόντων και όσον αφορά τη χώρα προέλευσης.

Και, τέταρτον, καταφέραμε να συμπεριλάβουμε μέσα κάτι το οποίο η υπηρεσία δεν το αποδέχεται στην αρχή, που είναι να συμπεριλάβουμε τις προωθητικές ενέργειες, δηλαδή τις προσφορές, δηλαδή ένας πελάτης να μπορεί κατά μονάδα να αντιληφθεί πού υπάρχει μια προσφορά, για να επωφεληθεί από αυτή την προσφορά.

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε, λέγοντας ότι ελπίζουμε ότι τούτο το εργαλείο θα το χρησιμοποιήσει ο κόσμος τζιαι ότι όντως θα μπορεί να επωφεληθεί, ό,τι μπορεί να επωφεληθεί, και απλώς να σημειώσω ότι θα ξεκινήσουμε με το συγκεκριμένο και, αν τελικά δούμε ότι δουλεύει, από την Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή έχουμε το ελεύθερο να προχωρήσουμε να κάμουμε ξεχωριστό εργαλείο και για τα περίπτερα, αν χρειαστεί, και για τις φρουταρίες, αν χρειαστεί, και για τους φούρνους. Το πρόγραμμα, το software θα είναι εκεί και μπορεί εύκολα να κλωνοποιηθεί και να επωφεληθούμε τα μέγιστα από αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Ο κ. Γιακουμή.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με δική μου επιστολή τον Απρίλιο, που είχα αποστείλει στον πρόεδρο της επιτροπής, ούτως ώστε να συζητηθεί η συγκεκριμένη πλατφόρμα «e-kalathi», που το έφερε η κυβέρνηση τότε, για να μπορέσει να είναι ένα εργαλείο στη διάθεση του καταναλωτή. Το τελευταίο διάστημα συζητήσαμε πάρα πολλές φορές στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού την ψηφιακή πλατφόρμα «e-kalathi», ένα χρήσιμο εργαλείο διαφάνειας και σύγκρισης της τιμής λιανικής πώλησης προϊόντων, το οποίο θα μπορούμε να το επεξεργαζόμαστε είτε από τον ηλεκτρονικό μας υπολογιστή είτε από το κινητό μας ως καταναλωτές και ως απλοί πολίτες.

Η κυβέρνηση και εγώ προσωπικά και ο ίδιος ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο κ. Παπαναστασίου, του οποίου χαιρετίζουμε τις προσπάθειες και τις ενέργειες, βάλαμε στόχο να ξεκινήσει η εφαρμογή πολύ νωρίτερα από το τέλος του έτους και σήμερα επιτέλους βρίσκεται ενώπιόν μας στην ολομέλεια της Βουλής. Είναι ένα μέτρο θετικό, δεν είναι χειροπιαστό όπως ήταν σε μορφή επιδότησης, όπως έγινε σε άλλα κράτη, όμως είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και έτσι πρέπει να το βλέπουμε. Δεν πρέπει να μας φοβίζει ούτε η διαφάνεια και πρέπει να επιδιώκουμε τον υγιή, ανόθευτο και αξιοκρατικό ανταγωνισμό.

Κυβέρνηση και Βουλή μέσω της αρμόδιας επιτροπής εργαστήκαμε μαζί, τροποποιήσαμε και εξαιρέσαμε κάποιες κατηγορίες λιανικής πώλησης. Τέθηκε όριο για τον κύκλο εργασιών επιχειρήσεων, ενώ η σύγκριση των τιμών των προϊόντων θα γίνεται βάσει συγκεκριμένου κωδικού, του barcode, για να γίνεται καλύτερα και η σύγκριση.

Εμείς, κυρία Πρόεδρε, θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ, κύριε Γιακουμή.

Τελευταίος ομιλητής ο κ. Σύκας.

ΝΙΚΟΣ ΣΥΚΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Και εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός θα ψηφίσουμε το σημερινό νομοσχέδιο. Απλώς, θέλω να αναφερθώ και να πω ότι με αυτεπάγγελτη πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού τον Σεπτέμβριο του 2002 και σε μια προσπάθεια της ανάπτυξης ενός εργαλείου αντιπληθωριστικών τάσεων -σε κάτι ανάλογο του e-kalathi της Ελλάδος, του e-καταναλωτή για την ακρίβεια- και έχοντας ως αρχή ως Δημοκρατικός Συναγερμός τη στήριξη της οικονομίας μας, θέσαμε μέσω εκείνων των εργαλείων που θα βοηθήσουν και ειδικά σε περιόδους πληθωριστικών τάσεων με την αλλαγή της κυβέρνησης, σεβόμενοι την αλλαγή και της στρατηγικής, ότι θα πρέπει να πάμε σε ένα εργαλείο διαφάνειας περισσότερο και συγκρισιμότητας, και, παρ' όλο που θα συμφωνήσω ότι υπήρχαν αρκετά προβλήματα, να μην τα αναφέρω, θέλω να μείνουμε στη θετική πλευρά της όλης προσπάθειας, μέσα από μια συναινετική προσπάθεια που κάμαμε όλοι μας καταφέραμε να έρθει σήμερα αυτό το νομοσχέδιο.

Για μας σήμερα ψηφίζουμε το νομοσχέδιο. Θα κριθούμε, κυρία Πρόεδρε, πρώτα απ' όλα από την υλοποίηση και τη λειτουργία του λογισμικού και σίγουρα το πόσο χρήσιμο διά των χρηστών θα είναι αυτό το πρόγραμμα, το οποίο θα βοηθήσει ή, αν δεν θα βοηθήσει, θα είμαστε εδώ. Εμείς επαναλαμβάνω ότι οι οποιεσδήποτε πράξεις αναφέρονται στο θέμα διαφάνειας, ανάπτυξης, αλλά την ίδια ώρα και οικονομικού οφέλους, θα είμαστε παρόντες, γι' αυτό θα αναμένουμε και τους κανονισμούς, αλλά και την έναρξη της λειτουργίας του λογισμικού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Πάμε να ψηφίσουμε.

Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Σκοπός του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

Επιχειρήσεις που υποβάλλουν τιμές πώλησης προϊόντων. Άρθρο 4.

Κωδικοί προϊόντων για τα οποία υποβάλλονται τιμές πώλησης. Άρθρο 5.

Στοιχεία που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις. Άρθρο 6.

Ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας και διαδικασία υποβολής τιμών πώλησης προϊόντων. Άρθρο 7.

Εξουσίες Αρμόδιας Αρχής. Άρθρο 8.

Επιβολή διοικητικού προστίμου. Άρθρο 9.

Ιεραρχική προσφυγή. Άρθρο 10.

Ποινικά αδικήματα. Άρθρο 11.

Μεταβίβαση εξουσιών του Διευθυντή. Άρθρο 12.

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Άρθρο 13.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 14.

Έκδοση διαταγμάτων. Άρθρο 15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα. Υπέρ τριάντα, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Καταγραφής και Παρακολούθησης Τιμών Λιανικής Πώλησης Προϊόντων Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα δύο. Υπέρ τριάντα δύο, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 25 θέμα πιλοφορείται «Ο περί Μετονομασίας της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νόμος του 2022».

Παρακαλώ, τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 25 θέματος είναι η θέσπιση νομοθεσίας, ώστε να μετονομαστεί η Υπηρεσία Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος σε Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το νομοσχέδιο «Ο περί Μετονομασίας της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νόμος του 2022»

Παρόντες:

Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος	Χρίστος Ορφανίδης
Ανδρέας Πασιουρτίδης	Παύλος Μυλωνάς
Βαλεντίνος Φακοντής	Λίνος Παπαγιάννης
Χαράλαμπος Πάζαρος	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Απριλίου, καθώς και στις 7, την 21^η και στις 28 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της συνδικαλιστικής οργάνωσης «Παγκύπρια Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων» (ΠΑΣΥΔΥ), του Συνδέσμου Γεωλόγων και Μεταλλειολόγων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Σκυροποιών και της αγροτικής οργάνωσης «ΕΚΑ». Η Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΑΣΔΥΚ), η Παγκύπρια Συντεχνία ΙΣΟΤΗΤΑ, και οι αγροτικές οργανώσεις «Νέα Αγροτική Κίνηση», «Παναγροτικός Σύνδεσμος» και «Ευρωαγροτικός», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι, κατ' εξαίρεση της συνήθους διαδικασίας συζήτησης, το νομοσχέδιο εξετάστηκε από την επιτροπή κατά προτεραιότητα σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων για λόγους που επιβάλλονται από τον σκοπό του. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπτυχθεί.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νομοθεσίας, ώστε να μετονομαστεί η Υπηρεσία Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος σε Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων.

Επιπρόσθετα, το υπό εξέταση νομοσχέδιο προβλέπει ότι η εν λόγω υπηρεσία θα αποτελεί την αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του περί Ρύθμισης Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου και του περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου, αλλά και τον σύμβουλο του κράτους σε τεχνικά θέματα που σχετίζονται τόσο με τον ορυκτό πλούτο όσο και με τη διασφάλιση αειφόρου διαχείρισης των ορυκτών πόρων του κράτους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η μετονομασία της εν λόγω υπηρεσίας επιβάλλεται, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις δραστηριότητές της οι οποίες τα τελευταία χρόνια αφορούν κυρίως τη λατομική βιομηχανία. Παράλληλα, ο ίδιος εκπρόσωπος ενημέρωσε την επιτροπή ότι η Υπηρεσία Μεταλλείων παλαιότερα αποτελούσε Τμήμα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, ωστόσο στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ως υπηρεσία αυτού. Τέλος, αναφέρθηκε στα προβλήματα στελέχωσης που αντιμετωπίζει η υπηρεσία, την ανάγκη αναδιάρθρωσης, καθώς και την ανάγκη δημιουργίας επαρχιακών γραφείων, ώστε να καταστούν αποτελεσματικότερες οι επιθεωρήσεις που οφείλει να διεξάγει η υπηρεσία.

Οι εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ, ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Γεωλόγων και Μεταλλειολόγων, καθώς και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Σκυροποιών συμφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, διευκρινίζοντας ότι η προτεινόμενη μετονομασία της υπηρεσίας σε Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων αντικατοπτρίζει τις δραστηριότητές της, αφού μεγάλο μέρος αυτών αφορά τα λατομεία. Ωστόσο, οι ίδιοι επισήμαναν ότι επιβάλλεται η περαιτέρω στελέχωση της υπηρεσίας με νέες θέσεις, η αναβάθμισή της σε Τμήμα, καθώς και η δημιουργία επαρχιακών γραφείων, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερο το έργο της. Επιπρόσθετα, σημείωσαν ότι με την περαιτέρω στελέχωση και αναδιάρθρωση της εν λόγω υπηρεσίας θα ενισχυθεί πρωτίστως ο εποπτικός της ρόλος αναφορικά με τις επιθεωρήσεις μεταλλευτικών μισθώσεων, την έκδοση και την επιθεώρηση ερευνητικών αδειών, καθώς και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων σε περίπτωση παράνομων λατομήσεων, με απώτερο στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.

Στο στάδιο της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων ενημέρωσε την επιτροπή ότι έχει τροχοδρομηθεί η αναδιάρθρωση της υπηρεσίας και έχουν συμπεριληφθεί στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό για το έτος 2024 δέκα (10) νέες θέσεις στην Υπηρεσία Μεταλλείων, αναβάθμιση της θέσης του Προϊσταμένου της υπηρεσίας σε Διευθυντή, καθώς και αναβάθμιση της θέσης Τεχνικού σε Τεχνικό Μηχανικό. Επίσης, ανέφερε ότι μελετάται η δημιουργία και στελέχωση επαρχιακών γραφείων της υπηρεσίας ως ήταν το αίτημα αυτής.

Σημειώνεται ότι η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας, απαντώντας σε ερώτημα μελών της επιτροπής κατά πόσο για σκοπούς ασφάλειας δικαίου θα ήταν ορθό να τροποποιηθούν παράλληλα και οι επιμέρους νόμοι στους οποίους γίνεται αναφορά με το νομοσχέδιο, ώστε να αναφέρεται σε αυτούς ότι η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων καθίσταται αρμόδια αρχή, εισηγήθηκε όπως παραμείνει η εν λόγω πρόνοια στο υπό εξέταση νομοσχέδιο και εξεταστεί σε κατοπινό στάδιο η ανάγκη τροποποίησης των νόμων αυτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού επέφερε στο κείμενο του νομοσχεδίου τις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του μέλους της βουλευτή του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου, να εισηγηθεί στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Μετονομασία της Υπηρεσίας Μεταλλείων. Άρθρο 2.

Αρμόδια αρχή. Άρθρο 3.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα τέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Μετονομασίας της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα πέντε, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 26 θέμα τιλοφορείται «Οι περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών (Καθορισμός Τελών) Κανονισμοί του 2023».

Παρακαλώ τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 26 θέματος είναι η θέσπιση κανονισμών για τον καθορισμό τελών τα οποία μεταξύ άλλων θα επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή για τον έλεγχο εισαγόμενων προϊόντων από τρίτες χώρες και των εγγράφων αυτών, για τον έλεγχο εξαγόμενων προϊόντων προς τρίτες χώρες, για την έκδοση σχετικών πιστοποιητικών, καθώς και για την εγγραφή στο σχετικό μητρώο των επαγγελματιών που εισάγουν ή διακινούν

τέτοια προϊόντα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τους κανονισμούς «Οι περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών (Καθορισμός Τελών) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος	Χρίστος Ορφανίδης
Ανδρέας Πασιουρτίδης	Λίνος Παπαγιάννης
Βαλεντίνος Φακοντής	Ηλίας Μυριάνθους
Χαράλαμπος Πάζαρος	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Κυριάκος Χατζηγιάννης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 31^η Οκτωβρίου και στις 7 και 14 Νοεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Τμήματος Γεωργίας, του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών και του Τμήματος Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, καθώς και των αγροτικών οργανώσεων «Ένωση Κυπρίων Αγροτών» (ΕΚΑ) και «Ευρωπαϊκό Αγροτικό».

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ο Κυπριακός Σύνδεσμος Φυτοπροστασίας, το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και οι αγροτικές οργανώσεις «Παναγροτική Ένωση Κύπρου» (ΠΕΚ), «Νέα Αγροτική Κίνηση» και «Παναγροτικός Σύνδεσμος», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, παρ' όλο που δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής, σε υπόμνημα που απέστειλαν στην επιτροπή ανέφεραν ότι δεν έχουν οποιοσδήποτε απόψεις επί των προτεινόμενων κανονισμών και δεν θα έχουν οποιαδήποτε εμπλοκή στην εφαρμογή τους, σε περίπτωση που αυτοί εγκριθούν από την ολομέλεια του σώματος.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 15 του περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών Νόμου, είναι η θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τον καθορισμό τελών που μεταξύ άλλων επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή για έλεγχο εισαγόμενων προϊόντων από τρίτες χώρες και των εγγράφων αυτών, για έλεγχο εξαγόμενων προϊόντων προς τρίτες χώρες, για έκδοση σχετικών πιστοποιητικών, καθώς και για εγγραφή στο σχετικό μητρώο των επαγγελματιών που εισάγουν ή διακινούν τέτοια προϊόντα.

Ειδικότερα, οι υπό εξέταση κανονισμοί καθορίζουν τα τέλη που καταβάλλονται για τα ακόλουθα:

1. Την έκδοση από την αρμόδια αρχή φυτοϋγειονομικών πιστοποιητικών και άλλων εγγράφων ή/και τον έλεγχο ταυτότητας και τον φυσικό έλεγχο φυτών, φυτικών προϊόντων και άλλων αντικειμένων που εξαγονται προς τρίτες χώρες ή που εισάγονται από τρίτες χώρες,
2. την έκδοση από την αρμόδια αρχή προεξαγωγικού πιστοποιητικού και φυτοϋγειονομικού πιστοποιητικού επανεξαγωγής,
3. την εξέταση αίτησης για εγγραφή στο μητρώο επαγγελματιών οι οποίοι εισάγουν ή διακινούν φυτά, φυτικά προϊόντα και άλλα αντικείμενα για τα οποία απαιτείται πιστοποιητικό φυτοϋγείας ή υγειονομικό διαβατήριο ή/και που είναι εξουσιοδοτημένοι να εκδίδουν φυτοϋγειονομικά διαβατήρια και
4. τον ετήσιο έλεγχο των επαγγελματιών που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο και έχουν εξουσιοδότηση έκδοσης φυτοϋγειονομικών διαβατηρίων.

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω κανονισμοί εξετάστηκαν από την επιτροπή κατά προτεραιότητα μαζί με το νομοσχέδιο με τον τίτλο «Ο περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών Νόμος του 2023», κατ' εξαίρεση της συνήθους διαδικασίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που επιβάλλονται από τον σκοπό τους. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των εν λόγω σχεδίων νόμου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπιυχθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι το υπό αναφορά νομοσχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει την εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση των υπό εξέταση κανονισμών και το οποίο εξετάστηκε από την επιτροπή από κοινού με

τους υπό συζήτηση κανονισμούς, έχει ήδη ψηφιστεί σε νόμο από την ολομέλεια του σώματος στις 30 Νοεμβρίου 2023.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού επέφερε στο κείμενο των κανονισμών τις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Συναγερμού, καθώς και του μέλους της βουλευτή της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, να εισηγηθεί στην ολομέλεια του σώματος την έγκριση των κανονισμών.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και τα μέλη της βουλευτές του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Προχωράμε στην έγκριση των κανονισμών.

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ. Υπέρ τριάντα οκτώ, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα οκτώ ψήφους υπέρ, οι κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 27 θέμα πιλοφορείται «Οι περί Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023».

Τον σκοπό, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 27 θέματος είναι η τροποποίηση των περί Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμών, ώστε ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του ταμείου του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών να διενεργείται από ιδιώτες ελεγκτές αντί από το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή που ισχύει σήμερα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για τους κανονισμούς «Οι περί Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

Γιαννάκης Γαβριήλ, πρόεδρος

Χρίστος Ορφανίδης

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Πάυλος Μυλωνάς

Βαλεντίνος Φακοντή

Λίνος Παπαγιάννης

Χαράλαμπος Πάζαρος

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 31^η Οκτωβρίου, την 21^η Νοεμβρίου και στις 28 Νοεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Γεωργίας του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ο Έφορος Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών, καθώς και εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή.

Το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών και οι αγροτικές οργανώσεις ΠΕΚ, ΕΚΑ, Νέα Αγροτική Κίνηση, Παναγροτικός Σύνδεσμος και Ευρωαγροτικός, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης παρευρέθηκε επιπροσθέτως το μέλος της επιτροπής κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, κατ' εξαίρεσιν της συνήθους διαδικασίας συζήτησης, οι κανονισμοί εξετάστηκαν από την επιτροπή κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που επιβάλλονται από τους σκοπούς τους. Ειδικότερα, ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 57Α του περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμου, όπως αυτοί είχαν αρχικά κατατεθεί, είναι η τροποποίηση των περί Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμών, ώστε να διαγραφεί η πρόνοια που προβλέπει ότι το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμου τηρεί λογαριασμούς του ταμείου συντάξεων του και ετοιμάζει καταστάσεις λογαριασμών ετησίως τις οποίες υποβάλλει στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για έλεγχο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η ανάγκη για τροποποίηση των εν λόγω κανονισμών προέκυψε μετά από επιστολή του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, στην οποία αναφέρεται ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του εν λόγω ταμείου πρέπει να διενεργείται από ιδιώτες ελεγκτές και όχι από το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας συμφώνησε με τις πρόνοιες των προτεινόμενων τροποποιητικών κανονισμών και κατέθεσε στην επιτροπή την ως άνω αναφερόμενη επιστολή, διευκρινίζοντας ότι, δεδομένου ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων ταμείων συντάξεων και ταμείων πρόνοιας δεν διενεργείται από το Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου Συντάξεων του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών πρέπει να διενεργείται από ιδιώτες ελεγκτές κατόπιν σχετικής απόφασης της διαχειριστικής επιτροπής του ταμείου.

Στο στάδιο της εξέτασης των κανονισμών η επιτροπή υπέδειξε στους κυβερνητικούς αρμοδίους ότι οι πρόνοιες του κειμένου των προτεινόμενων κανονισμών δεν αντικατοπτρίζουν τον σκοπό της τροποποίησης των βασικών κανονισμών, όπως αυτός διατυπώθηκε προφορικά ενώπιον της επιτροπής από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και όπως αυτός αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση που τους συνοδεύει. Ειδικότερα, τα μέλη της επιτροπής επισήμαναν ότι με τη διαγραφή της εν λόγω πρόνοιας δεν επιτυγχάνεται ο επιδιωκόμενος σκοπός, που είναι η διενέργεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του ταμείου συντάξεων από ιδιώτες ελεγκτές αντί από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, αλλά διαγράφεται παντελώς η πρόνοια για τήρηση λογαριασμών του ταμείου και η υποχρέωση ετοιμασίας ετήσιων οικονομικών καταστάσεων από το συμβούλιο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών μεριμνά, ώστε να τηρούνται λογαριασμοί, και ετοιμάζει οικονομικές καταστάσεις για το ταμείο συντάξεων, οι οποίες ελέγχονται από ιδιώτη εγκεκριμένο ελεγκτή ο οποίος διορίζεται από το συμβούλιο.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί του αναθεωρημένου κειμένου οι εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας συμφώνησαν με τις πρόνοιες του αναθεωρημένου κειμένου των προτεινόμενων κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού επέφερε στο αναθεωρημένο κείμενο των κανονισμών τις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία του προέδρου της και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, να εισηγηθεί στην ολομέλεια του σώματος την έγκριση των κανονισμών, όπως αυτοί έχουν αναθεωρηθεί με βάση τα πιο πάνω.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου και το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Όχι.

Έγκριση των κανονισμών, προχωράμε τώρα. Ψηφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα οκτώ. Υπέρ τριάντα επτά και ένας ή μία δεν έχει ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, οι κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Τα θέματα με τους αριθμούς 28, 29 και 30 έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», «Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023». Για τα δύο πρώτα θέματα, τα οποία αφορούν προτάσεις νόμου του κ. Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, υπάρχει εισήγηση για απόσυρσή τους.

Ισχύει;

Ισχύει.

Άρα, τα υπ' αριθμόν 28 και 29 θέματα αποσύρονται και θα ψηφίσουμε και θα συζητήσουμε για το υπ' αριθμόν 30 θέμα.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 30 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να βελτιωθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν στους εργαζομένους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν επαρκή και κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία, η οποία δύναται να βλάψει την υγεία τους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις προτάσεις νόμου και το νομοσχέδιο του επισυνημένου παραρτήματος

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος

Ονούφριος Κουλλά

Χρίστος Χριστόφιας

Χρίστος Σενέκης

Γιώργος Κουκουμάς

Ανδρέας Αποστόλου

Δημήτρης Δημητρίου

Μαρίνος Μουσιούπτας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τις προτάσεις νόμου του επισυνημένου παραρτήματος, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από τον κ. Γιώργο Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Απριλίου, στις 27 Ιουνίου και στις 7 Νοεμβρίου 2023, και, μαζί με το νομοσχέδιο του επισυνημένου παραρτήματος, σε ακόμη δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ), Παγκύπρια Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΑΣΔΥΚ), Παγκύπρια Ομοσπονδία Ανεξαρτήτων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ) και Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ).

Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ) και Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (ΔΕΟΚ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Φωτεινή Τσιρίδου, Πανίκος Λεωνίδου και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να ενισχυθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν στους εργαζομένους τους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν επαρκή και κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία, η οποία δύναται να βλάψει την υγεία τους.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου, ώστε να θεσπιστεί η υποχρέωση των εργοδοτών να οργανώνουν τον χρόνο εργασίας των

εργαζομένων τους, προκείμενου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία.

Σύμφωνα με τις αιτιολογικές εκθέσεις που συνοδεύουν τις προτάσεις νόμου, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις μεταξύ άλλων επιδιώκεται η αποτελεσματική εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο σχετικής πρόνοιας της Σύμβασης αρ. 120 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1964, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους εργαζομένους να χρησιμοποιούν κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους και κατά συνέπεια να αποφεύγεται η παρατεταμένη ορθοστασία. Στις αιτιολογικές εκθέσεις αναφέρεται περαιτέρω ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία, σε σχετική έκθεσή του για το έτος 2021, επισημαίνει τα προβλήματα που η ορθοστασία προκαλεί στους εργαζομένους, σημειώνοντας μια σειρά από παθήσεις και μυοσκελετικές διαταραχές που προκύπτουν ένεκα αυτής.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να ενισχυθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν τη δυνατότητα στους εργαζομένους να χρησιμοποιούν επαρκή και κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους, προκείμενου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία, η οποία δύναται να βλάψει την υγεία τους.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Επιβολή ρητής υποχρέωσης στον εργοδότη να παρέχει σε κάθε εργοδοτούμενό του κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του κατάλληλο κάθισμα προς χρήση, για τη συντήρηση ή την αντικατάσταση του οποίου μεριμνά ο εργοδότης.
2. Επιβολή ρητής υποχρέωσης στον εργοδότη, σε περίπτωση που η θέση εργασίας περιλαμβάνει καθήκοντα έκθεσης σε παρατεταμένη ορθοστασία, να παρέχει κατάλληλα καθίσματα ή να λαμβάνει οργανωτικά ή άλλα μέτρα, περιλαμβανομένης της παροχής χώρων ανάπαυσης με κατάλληλα καθίσματα, για την περιστασιακή ανάπαυση κάθε εργοδοτούμενου προσώπου.
3. Διασαφήνιση ότι η υποχρέωση του εργοδότη για την παροχή καθισμάτων σε κάθε εργοδοτούμενο πρόσωπο ή/και η υποχρέωση του εργοδότη για λήψη των απαραίτητων οργανωτικών ή άλλων μέτρων προκύπτουν από τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων που ο εργοδότης οφείλει να διενεργεί.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις μεταξύ άλλων επιτυγχάνεται πληρέστερη εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία» και «Οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30^{ης} Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (Πρώτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (89/654/ΕΟΚ)».

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, καθώς και λόγω έλλειψης χρόνου προς ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας συζήτησης σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον Κανονισμό της Βουλής, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπτυχθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου προσομοιάζει στον αντίστοιχο σκοπό των προτάσεων νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στις 23 Μαρτίου 2023, ημερομηνία προγενέστερη της κατάθεσης του νομοσχεδίου, και η προώθηση του νομοσχεδίου αποτελεί απότοκο της συζήτησης που διεξήχθη επί της αρχής των δύο προτάσεων νόμου ενώπιον της επιτροπής.

Κατά τη συζήτηση επί της αρχής των δύο προτάσεων νόμου, η οποία προηγήθηκε της κατάθεσης του νομοσχεδίου, ο εισηγητής των προτάσεων νόμου ανέφερε ότι με αυτές επιδιώκεται η αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργαζομένων, που παρατηρείται ευρέως σε ορισμένους εργασιακούς χώρους, όπως για παράδειγμα σε φούρνους, φρουταρίες, υπεραγορές, καταστήματα λιανικού εμπορίου κ.α. Συναφώς, ο ίδιος ανέφερε ότι με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις επιβάλλεται ρητά η υποχρέωση στον εργοδότη:

1. να παρέχει κατάλληλα καθίσματα στον χώρο εργασίας, ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν τη δυνατότητα, εκεί και όπου η φύση της εργασίας το επιτρέπει, να ασκούν τα καθήκοντά τους καθήμενοι, χρησιμοποιώντας τα εν λόγω καθίσματα, και
2. να οργανώνει τον χρόνο εργασίας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο εργαζόμενος να έχει τη δυνατότητα είτε με τη χρήση ολιγόλεπτων διαλειμμάτων είτε με τη χρήση συστήματος βάρδιας είτε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να αποφεύγει την παρατεταμένη ορθοστασία.

Επιπροσθέτως, ο ίδιος επισήμανε ότι οι εν λόγω προτάσεις νόμου επιδιώκουν την υιοθέτηση γενικού πλαισίου αναφορικά με τις πιο πάνω προτεινόμενες υποχρεώσεις των εργοδοτών, προκειμένου, μετά τη διεξαγωγή του θεσμοθετημένου διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους, αυτό να αποτελέσει τη βάση για τη θέσπιση εξειδικευμένου κώδικα πρακτικής, ο οποίος θα περιλαμβάνει λεπτομερώς τις απαιτούμενες ενέργειες που οφείλει να λαμβάνει ο εργοδότης, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργαζομένων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν ότι οι προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση, ωστόσο δεν μπορούν να εφαρμοστούν καθολικά και οριζόντια σε κάθε οικονομική δραστηριότητα και ως εκ τούτου η υποχρέωση των εργοδοτών να λαμβάνουν τις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργοδοτούμενων, πρέπει να εξειδικεύεται από τις πρόνοιες της γραπτής εκτίμησης κινδύνων, την οποία οφείλει κάθε εργοδότης να διενεργεί.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΠΑΣΥΔΥ, ΑΣΔΥΚ και Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα» εξέφρασαν τη σύμφωνη γνώμη τους με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεων, σημειώνοντας ταυτόχρονα την ανάγκη διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων από τους αρμόδιους επιθεωρητές, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Ο εκπρόσωπος της εργοδοτικής οργάνωσης ΟΕΒ επίσης συμφώνησε με τη φιλοσοφία των προτεινόμενων με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεων, ωστόσο υποστήριξε ότι η υποχρέωση των εργοδοτών να προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργοδοτούμενων, πρέπει να εξειδικεύεται από τις πρόνοιες της γραπτής εκτίμησης κινδύνων, την οποία οφείλει κάθε εργοδότης να διενεργεί.

Ο εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις και υποστήριξε ότι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει επαρκώς την υποχρέωση του εργοδότη να διασφαλίζει την αποφυγή της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων του. Περαιτέρω, ο ίδιος σημείωσε την ανάγκη εντατικοποίησης των σχετικών ελέγχων που διεξάγουν οι αρμόδιοι επιθεωρητές στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και υιοθέτησης δράσεων από τους κοινωνικούς εταίρους για την ανάπτυξη σχετικής κουλτούρας από μέρους των εργοδοτών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργαζομένων. Αναφορικά με την εισήγηση για θέσπιση εξειδικευμένου κώδικα πρακτικής, ο ίδιος εισηγήθηκε όπως αξιοποιηθεί για τον σκοπό αυτό ο κώδικας πρακτικής που έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, ο οποίος περιλαμβάνει λεπτομερώς τις ενέργειες που απαιτείται να λαμβάνει ο εργοδότης, για να διασφαλίζονται οι συνθήκες ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, επιφυλάχθηκε να μελετήσει επισταμένως τα ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις και, αφού διεξαγάγει την ενδεδειγμένη διαβούλευση με τα μέλη του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας και του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, να προχωρήσει στην κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου, το οποίο θα τροποποιεί αποκλειστικά τον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, ως και έγινε με την κατάθεση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων και ως εκ τούτου να ικανοποιηθούν οι σκοποί που επιδιώκονται με τις υπό εξέταση προτάσεις νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου μαζί με τις προτάσεις νόμου, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στη βάση της δέσμευσής του κατά το προηγούμενο στάδιο της συζήτησης και αφού διεξήγαγε την ενδεδειγμένη διαβούλευση με τα μέλη του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας και του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, προχώρησε στην κατάθεση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, που τροποποιεί τον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, με το οποίο σκοπεύεται η αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΠΑΣΥΔΥ και Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Ο εισηγητής των προτάσεων νόμου δήλωσε ότι οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις επιτυγχάνουν τον σκοπό για τον οποίο κατατέθηκαν οι προτάσεις νόμου και ως εκ τούτου ενημέρωσε την επιτροπή ο ίδιος θα προχωρήσει σε απόσυρσή τους.

Συναφώς, η επιτροπή αποφάσισε να προωθήσει στην ολομέλεια του σώματος το υπό αναφορά νομοσχέδιο και να εισηγηθεί την απόσυρση των εν λόγω προτάσεων νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές διορθώσεις επί του νομοσχεδίου,

αποφάσισε, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και των μελών της βουλευτών της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και της ΔΗΠΑ-Συνεργασία, να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου)
2. Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου)
3. Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες;

Ο κ. Κουκουμάς.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η νομοθεσία που θα ψηφίσουμε για την ορθοστασία στους χώρους δουλειάς ίσως να φαίνεται σε πολλούς ότι δεν είναι -και όντως δεν είναι- το πιο σημαντικό πρόβλημα που έχουν οι εργαζόμενοι στους χώρους δουλειάς, αλλά η αλήθεια είναι ότι είναι η καθημερινή πραγματικότητα για χιλιάδες εργαζομένους και εργαζόμενες σε φρουταριές, σε φούρνους, υπεραγορές, σε καταστήματα και πολυκαταστήματα, σε mall, στα αεροδρόμια, σε εργοστάσια και βιομηχανίες, σε υποδοχές ξενοδοχείων και σε δομές φροντίδας. Αφορά χιλιάδες εργαζομένους οι οποίοι είναι σε επαγγέλματα που η φύση της εργασίας τους απαιτεί να βρίσκονται σε παρατεταμένη ορθοστασία, όμως κανένας δεν ανάγκασε τους εργοδότες να μεριμνήσουν για τις συνέπειες που έχει αυτή στην υγεία τους. Αφορά τους πωλητές και τις πωλήτριες σε φούρνους και σε καταστήματα που επισκεπτόμαστε κάθε μέρα, όπου οι εργοδότες αρνούνται να τοποθετήσουν καρέκλες και stools στα ταμεία, αναγκάζοντας τους εργαζομένους σε στατική ορθοστασία επί ώρες, παρ' όλο που καμία διαφορά δεν θα έκανε στην εξυπηρέτηση των πελατών, αν μπορούσαν να κάθονται. Αφορά εργαζομένους στο λιανικό εμπόριο, που οι εργοδότες απομακρύνουν τα καθίσματα από τον χώρο του καταστήματος, γιατί υπάρχει μία περιέργη αντίληψη για το marketing ότι ο πελάτης δεν πρέπει να δει τον εργαζόμενο, τον υπάλληλο να κάθεται. Αφορά εργαζομένους σε αλυσίδες πολυκαταστημάτων στην Κύπρο που μας καταγγέλλουν ότι οι εργοδότες παρακολουθούν από τις κάμερες ασφαλείας, για να βεβαιωθούν ότι δεν θα καθίσουν οι εργαζόμενοι ούτε δευτερόλεπτο, ακόμα και αν δεν υπάρχουν πελάτες στο κατάστημα.

Αφορά χώρους εργασίας που δεν υπάρχει ούτε μία καρέκλα, για να την χρησιμοποιούν οι εργαζόμενοι, ακόμα και στο διάλειμά τους, γι' αυτό και θα δείτε σε φούρνους και καταστήματα να κάνουν διάλειμμα οι εργαζόμενοι για φαγητό πίσω από κάδους σκουπιδιών ή στα πεζοδρόμια. Αφορά και εργοστάσια στα οποία κανένας δεν μπήκε στον κόπο να σκεφτεί, να μεριμνήσει ότι, αν για παράδειγμα ο πάγκος εργασίας ήταν δέκα εκατοστά πιο χαμηλός, θα μπορούσαν οι εργαζόμενοι να κάνουν την ίδια ακριβώς δουλειά καθημενικά και αντί τούτου είναι αναγκασμένοι να είναι όρθιοι. Όλος τούτος ο κόσμος της εργασίας σχολάνει καθημερινά με αφόρητους πόνους στη μέση, στα πόδια, στις αρθρώσεις, αλλά δεν είναι μόνο η καθημερινή καταπόνηση και εξάντληση.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία σε μελέτη που έκαμε πριν από δύο χρόνια για τις συνέπειες της παρατεταμένης ορθοστασίας στους χώρους δουλειάς τεκμηρίωσε τις σοβαρότερες επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων που συσσωρεύονται λόγω της ορθοστασίας, από ρευματοπάθειες μέχρι μυοσκελετικές παθήσεις. Τα τρία τέταρτα των εργαζομένων οι οποίοι στέκονται τουλάχιστον το ένα τέταρτο του εργάσιμότη τους χρόνου αντιμετωπίζουν σε κάποια φάση της ζωής τους μυοσκελετικές παθήσεις.

Για όλους αυτούς τους λόγους, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΑΚΕΛ πήρε την πρωτοβουλία να αναδείξει αυτό το ζήτημα. Καταθέσαμε προτάσεις νόμου που στηρίχθηκαν από όλες τις οργανώσεις των εργαζομένων, συζητήθηκαν στο Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας, στο Εργατικό

Συμβουλευτικό Σώμα και με τη στήριξη του Υπουργείου Εργασίας έχουν τη μορφή νομοσχεδίου που έχουμε ενώπιόν μας.

Τούτη η νομοθεσία που θα ψηφίσουμε θεσπίζει την υποχρέωση των εργοδοτών να οργανώνουν τον χρόνο και χώρο εργασίας με τρόπο που να αποφεύγεται η παρατεταμένη ορθοστασία, είτε χορηγώντας καθίσματα είτε με πιο συχνά διαλείμματα για ανάπαυση είτε με εναλλαγή στα πόστα. Και, παρ' όλο που αντιλαμβάνομαι ότι είναι ένα θέμα που όλοι θα το στηρίξουμε ή τουλάχιστον αυτό ελπίζουμε, γιατί από μόνη της η νομοθεσία θα στείλει ένα μήνυμα, τους εργαζομένους τούς αφορά η εφαρμογή της νομοθεσίας, γι' αυτό και πρέπει από τη Δευτέρα το Υπουργείο Εργασίας να μεριμνήσει να αρχίσουν εντατικοί έλεγχοι, να κάμει συστάσεις, να επιβάλλει πρόστιμα και ποινές στους εργοδότες που δεν συμμορφώνονται.

Επειδή κάποιοι συνάδελφοι μπορεί να θεωρούν ότι δεν χρειάζεται νομοθεσία για κάτι τέτοιο, χρειάζεται, πρώτον και κύριο γιατί σήμερα η υφιστάμενη νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία είναι υποδεέστερη από το σχετικό άρθρο της σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και αφήνει στον εργοδότη να αποφασίσει αν θα αφήσει τον εργαζόμενο οκτώ ώρες όρθιο να δουλεύει. Είναι σημαντικό να ψηφιστεί αυτή η νομοθεσία, γιατί αφορά την υγεία, την ασφάλεια, αλλά και την αξιοπρέπεια των εργαζομένων και γιατί τούτες οι εργοδοτικές πρακτικές ευδοκιμούν σε χώρους δουλειάς που οι εργαζόμενοι δεν έχουν την προστασία της συνδικαλιστικής οργάνωσης, σε χώρους δουλειάς που υπάρχει αβεβαιότητα και υπάρχουν και οι εργοδοτικοί εκβιασμοί και εμποδίζουν τους εργαζομένους να κάνουν καταγγελίες, άρα χρειάζεται το όπλο του νόμου και βεβαίως χρειάζεται αυτή η νομοθεσία, γιατί οι εργαζόμενοι δεν είναι ρομπότ και, αν υπάρχουν εργοδότες, που υπάρχουν, που δεν το κατανοούν, θα πρέπει να τους εξαναγκάσουμε να το καταλάβουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα τέσσερις, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι. Υπέρ τριάντα έξι, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα έξι ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομόφωνα.

Τα θέματα με τους αριθμούς 31 και 32 έχουν κοινή έκθεση και τιτλοφορούνται «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2022», πρόταση νόμου των κ. Αλέκου Τρυφωνίδη και Μαρίνου Μουσιούττα, βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Οι εισηγητές της πρότασης νόμου εισηγούνται την απόσυρσή της και την ψήφιση του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 32 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου, ώστε να μη διακόπτεται η καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε άτομο με αναπηρία το οποίο έχει εγγεγραμμένη επ' ονόματί του την κατοικία συγγενών του, κυρίως γονέων, η οποία δεν ξεπερνά τα 300 τ.μ. και την οποία δεν μπορεί να αξιοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο, επειδή η εν λόγω περιουσία είναι υποκειμένη σε δικαίωμα επικαρπίας εφ' όρου ζωής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την πρόταση νόμου «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2022» και το νομοσχέδιο «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος

Χρίστος Σενέκης

Χρίστος Χριστόφιας

Ανδρέας Αποστόλου

Γιώργος Κουκουμάς

Μαρίνος Μουσιούττας

Δημήτρης Δημητρίου

Μη μέλη της επιτροπής:

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφωνίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Αλέκο Τρυφωνίδη και Μαρίνο Μουσιούττα, βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 29 Νοεμβρίου 2022 και στις 30 Μαΐου 2023, και μαζί με το πιο πάνω νομοσχέδιο σε ακόμα δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Νοεμβρίου και 5 Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο της εξέτασης της πρότασης νόμου και του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας (ΥΔΕΠ) του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ), της Οργάνωσης Παραπληγικών Κύπρου (ΟΠΑΚ), της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκατάστασης Αναπήρων (ΠΟΑΑ), καθώς και της Παγκύπριας Εργατικής Ομοσπονδίας (ΠΕΟ), της Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ), της Δημοκρατικής Εργατικής Ομοσπονδίας Κύπρου (ΔΕΟΚ), της Παγκύπριας Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), της Ανεξάρτητης Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΑΣΔΥΚ), της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ανεξαρτήτων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ) και της Παγκύπριας Συντεχνίας «ΙΣΟΤΗΤΑ».

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου, ώστε η ακίνητη ιδιοκτησία η οποία δεν είναι αξιοποιήσιμη ολόκληρη ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής λόγω εγγραφής δικαιώματος επικαρπίας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανεξαρτήτως της αξίας της υπό αναφορά ιδιοκτησίας και του χρόνου που η εν λόγω εγγραφή έλαβε χώρα, να μη λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνολικής αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας που δύναται να κατέχει πρόσωπο ή άλλο μέλος της οικογενειακής του μονάδας, για να είναι δικαιούχος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου, ώστε να μη διακόπτεται η καταβολή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε άτομο με αναπηρία το οποίο έχει εγγεγραμμένη επ' ονόματί του την κατοικία συγγενών του, κυρίως γονέων, η οποία δεν ξεπερνά τα 300 τ.μ. και την οποία δεν μπορεί να αξιοποιήσει με οποιονδήποτε τρόπο, επειδή η εν λόγω περιουσία είναι υποκειμένη σε δικαίωμα επικαρπίας εφ' όρου ζωής.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου προβλέπεται ότι, σε περίπτωση δικαιούχου ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ο οποίος είναι άτομο με αναπηρία, δεν λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς καταβολής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ιδιόκτητη κατοικία η οποία δεν υπερβαίνει τα 300 τ.μ. και είναι υποκειμένη σε δικαίωμα επικαρπίας εφ' όρου ζωής σε άλλο πρόσωπο, εγγεγραμμένο στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, στην οποία κατοικία διαμένει πρόσωπο που είναι συγγενής του δικαιούχου, αλλά δεν είναι μέλος της οικογενειακής μονάδας αυτού.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, καθώς και λόγω έλλειψης χρόνου προς ολοκλήρωση της προβλεπόμενης

διαδικασίας συζήτησης, σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον Κανονισμό της Βουλής, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου είναι συναφής με τον αντίστοιχο της πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2023, ημερομηνία προγενέστερη της κατάθεσης του νομοσχεδίου, και η προώθηση του εν λόγω νομοσχεδίου αποτελεί απότοκο της συζήτησης που διεξήχθη επί της αρχής της πρότασης νόμου ενώπιον της επιτροπής.

Κατά τη συζήτηση επί της αρχής της πρότασης νόμου οι εισηγητές της ανέφεραν ότι με αυτήν επιδιώκεται η διόρθωση στρέβλωσης της υφιστάμενης νομοθεσίας, καθώς, σύμφωνα με τις διατάξεις της, αιτήσεις προσώπων για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα απορρίπτονται, επειδή η συνολική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας τους ξεπερνά την προβλεπόμενη στις διατάξεις του νόμου μέγιστη αξία ακίνητης ιδιοκτησίας που δύνανται να κατέχουν, για να καθίστανται δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, εξαιτίας του γεγονότος ότι είναι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες ακίνητης ιδιοκτησίας υποκειμένης σε δικαίωμα επικαρπίας, την οποία δεν μπορούν να εκμεταλλευτούν. Συναφώς, οι ίδιοι υποστήριξαν ότι στην πιο πάνω περίπτωση ο αιτητής για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ή μέλος της οικογενειακής του μονάδας είναι εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης ακινήτου το οποίο δεν μπορεί νόμιμα να εκμεταλλευτεί, να αξιοποιηθεί ή να επωφεληθεί οικονομικά από αυτό και ως εκ τούτου η εν λόγω ιδιοκτησία δεν πρέπει να συνυπολογίζεται στη μέγιστη αξία ακίνητης ιδιοκτησίας που δύνανται να κατέχει οποιοδήποτε πρόσωπο, για να είναι δικαιούχο ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Συναφώς, οι εισηγητές της πρότασης νόμου εξέφρασαν την άποψη ότι η σχετική ακίνητη ιδιοκτησία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, μόνο αφότου το δικαίωμα επικαρπίας παύει να ισχύει και η ακίνητη ιδιοκτησία περιέλθει στην πλήρη κυριότητα του εγγεγραμμένου ιδιοκτήτη.

Η Υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας αναγνώρισε την ανθρωποκεντρική διάσταση των προτεινόμενων με την πρόταση νόμου ρυθμίσεων, ωστόσο σημείωσε το νομικό ζήτημα συνταγματικότητας που εγείρεται σε περίπτωση προώθησής της, καθότι αυτή συνεπάγεται αύξηση των υπό του προϋπολογισμού προβλεπόμενων εξόδων λόγω διεύρυνσης των δυνητικά δικαιούχων, καθώς και την ανάγκη προσθήκης ασφαλιστικών δικλίδων, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι προτεινόμενες με την πρόταση νόμου ρυθμίσεις να τύχουν κατάχρησης από πρόσωπα που θα προβαίνουν σε διαδοχικές μεταβιβάσεις ακίνητης ιδιοκτησίας με εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας και ως εκ τούτου να καθίστανται δικαιούχοι του σχετικού επιδόματος πρόσωπα τα οποία δεν χρήζουν οικονομικής στήριξης δυνάμει της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε επιφυλάξεις ως προς τη συνταγματικότητα των προτεινόμενων με την πρόταση νόμου ρυθμίσεων αφού, σύμφωνα με τον ίδιο, θα επιφέρουν αύξηση των κρατικών δαπανών λόγω διεύρυνσης των δυνητικά δικαιούχων.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών αρχικά επισήμανε ότι ακίνητη ιδιοκτησία υποκειμένη σε δικαίωμα επικαρπίας αποτελεί περιουσιακό στοιχείο για τον εγγεγραμμένο ιδιοκτήτη και η αξία της υπολογίζεται αναλόγως της ηλικίας του δικαιούχου επικαρπίας την οποία δύνανται να υποθηκεύσει ή να μεταβιβάσει σε άλλο πρόσωπο. Περαιτέρω, η ίδια διευκρίνισε ότι η διαδικασία εγγραφής δικαιώματος επικαρπίας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας μπορεί να διεκπεραιωθεί εντός ολίγων ημερών και ως εκ τούτου, παράλληλα με τις προτεινόμενες με την πρόταση νόμου ρυθμίσεις, επιβάλλεται να εισαχθούν οι αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες, προκειμένου η εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας να μην τύχει κατάχρησης.

Οι εκπρόσωποι της ΠΕΟ, της ΣΕΚ, της ΠΑΣΥΔΥ, της ΠΟΑΣΟ και της Παγκύπριας Συντεχνίας «ΙΣΟΤΗΤΑ» συμφώνησαν με τη φιλοσοφία της πρότασης νομού, ωστόσο σημείωσαν την ανάγκη προσθήκης σχετικών ασφαλιστικών δικλίδων, προκειμένου οι προτεινόμενες με την πρόταση νόμου ρυθμίσεις να μην τύχουν κατάχρησης.

Σημειώνεται ότι σε μεταγενέστερο στάδιο ο προϊστάμενος της ΥΔΕΠ δήλωσε ότι σε πρώτη φάση η υπηρεσία θα μελετήσει το ενδεχόμενο ρύθμισης των σχετικών περιπτώσεων που ο αιτητής είναι άτομο με αναπηρία.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης της πρότασης νόμου, επιπροσθέτως των πιο πάνω ζητημάτων που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η ανάγκη εξεύρεσης ρύθμισης η οποία να εφαρμόζεται σε όλες τις σχετικές περιπτώσεις αιτητών για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, όταν είναι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας υποκειμένης σε δικαίωμα επικαρπίας, και όχι μόνο στους αιτητές άτομα με αναπηρία.
2. Η ανάγκη επαναξιολόγησης της ημερομηνίας που περιλαμβάνεται στην υφιστάμενη διάταξη της νομοθεσίας, η οποία προβλέπει ότι για τον υπολογισμό της μέγιστης αξίας ακίνητης ιδιοκτησίας που δύνανται να κατέχει οποιοδήποτε πρόσωπο, για να είναι δικαιούχο ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, δεν λαμβάνεται υπόψη ακίνητη ιδιοκτησία αξίας μέχρι €100.000 υποκειμένη σε δικαίωμα επικαρπίας,

νοουμένου ότι η εγγραφή του δικαιώματος επικαρπίας έλαβε χώρα πριν από την 11^η Ιουλίου 2014 και η εν λόγω ημερομηνία δύναται να αναθεωρείται κάθε δύο χρόνια από τη 16^η Ιουλίου 2015. Συναφώς, μέλη της επιτροπής ζήτησαν από την εκτελεστική εξουσία να εξετάσει κατά πόσο το ενδεχόμενο επανακαθορισμού στο στάδιο της αναθεώρησης της προβλεπόμενης ημερομηνίας εξυπηρετεί τους σκοπούς των προτεινόμενων με την πρόταση νόμου ρυθμίσεων.

Σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και θέσεις των μελών της επιτροπής, ο προϊστάμενος της ΥΔΕΠ ανέφερε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Στο παρόν στάδιο κρίνεται σκόπιμο να μελετηθεί το ενδεχόμενο προώθησης ειδικής ρύθμισης με την οποία να εξαιρούνται οι αιτητές άτομα με αναπηρία από τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση με τον συνυπολογισμό ακίνητης ιδιοκτησίας υποκείμενης σε δικαίωμα επικαρπίας για σκοπούς παροχής ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, υπό ορισμένους όρους και προϋποθέσεις, λόγω της αυξημένης ανάγκης για οικονομική στήριξη των εν λόγω ατόμων.
2. Η πιο πάνω αναφερομένη ημερομηνία στη σχετική διάταξη της νομοθεσίας αποτελεί απαραίτητη ασφαλιστική δικλίδα, ώστε η εγγραφή δικαιώματος επικαρπίας να μην τυγχάνει κατάχρησης. Ωστόσο, θα αξιολογηθεί η εφαρμογή της σχετικής διάταξης της νομοθεσίας, η οποία αφορά το σύνολο των αιτητών, καθώς και ο επανακαθορισμός της εν λόγω ημερομηνίας.

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, επιφυλάχθηκε να μελετήσει επισταμένως τα ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με τις προτεινόμενες με την πρόταση νόμου ρυθμίσεις και ακολούθως, προκειμένου να ξεπεραστούν τα προαναφερόμενα νομικά ζητήματα συνταγματικότητας, να προχωρήσει στην ετοιμασία σχετικού τροποποιητικού νομοσχεδίου, για να κατατεθεί αρμοδίως από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως και έγινε με την κατάθεση του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου μαζί με την πρόταση νόμου ενώπιον της επιτροπής οι εισηγητές της πρότασης νόμου χαιρέτισαν το γεγονός ότι το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, στη βάση της δέσμευσής του κατά το προηγούμενο στάδιο της συζήτησης, προχώρησε στην ετοιμασία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, το οποίο κατατέθηκε αρμοδίως από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Συναφώς, οι ίδιοι υποστήριξαν ότι με τις προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις επιτυγχάνεται ο σκοπός για τον οποίο κατατέθηκε η υπό εξέταση πρόταση νόμου και ως εκ τούτου εισηγήθηκαν όπως η συζήτηση επικεντρωθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου. Περαιτέρω, οι ίδιοι εισηγητές πρότειναν όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο προσθήκης αναδρομικής πρόνοιας στο νομοσχέδιο, ώστε να δοθεί δυνατότητα στα άτομα με αναπηρία δικαιούχους για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος των οποίων το επίδομα έχει αποκοπεί βάσει των διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας, αλλά δεν θα είχε αποκοπεί βάσει των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων, να καταστούν εκ νέου δικαιούχοι, χωρίς να απαιτείται η υποβολή νέας αίτησης για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, προκειμένου να αποκατάσταση του δικαιώματος λήψης του επιδόματος για τα εν λόγω άτομα.

Η εκπρόσωπος του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, ωστόσο υποστήριξε ότι πρέπει να διασαφηνιστεί ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου που ρυθμίζουν τις περιπτώσεις ιδιοκτήτης κατοικίας υποκείμενης σε δικαίωμα επικαρπίας θα εφαρμόζονται ρητά και για τις περιπτώσεις δικαιώματος οίκησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων.

Ο εκπρόσωπος της ΚΥΣΟΑ, αφού εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι δεν διεξήχθη καμία διαβούλευση με το κίνημα των ατόμων με αναπηρία πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή, κατά παράβαση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και του περί της Διαδικασίας Διαβούλευσης Κρατικών και Άλλων Υπηρεσιών σε Θέματα που Αφορούν Άτομα με Αναπηρία Νόμου, δήλωσε ότι συμφωνεί με τη φιλοσοφία των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων. Ωστόσο, ο ίδιος υποστήριξε ότι υφίσταται ανάγκη ρύθμισης, πέραν των περιπτώσεων που ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης κατοικίας υποκείμενης σε δικαίωμα επικαρπίας είναι ο δικαιούχος/αιτητής άτομο με αναπηρία, των αντίστοιχων περιπτώσεων που ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης τέτοιας κατοικίας είναι μέλος της οικογενειακής μονάδας του δικαιούχου/αιτητή ατόμου με αναπηρία.

Οι εκπρόσωποι της ΟΠΑΚ και της ΠΟΑΑ συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων, ωστόσο εξέφρασαν την έντονη δυσαρέσκειά τους για το γεγονός ότι δεν διεξήχθη καμία διαβούλευση με το κίνημα των ατόμων με αναπηρία πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή.

Οι εκπρόσωποι της ΠΕΟ και της Παγκύπριας Συντεχνίας «ΙΣΟΤΗΤΑ» επίσης συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης του νομοσχεδίου, επιπροσθέτως των πιο πάνω ζητημάτων που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων ζητήματα που άπτονται γενικότερα της ανάγκης βελτίωσης των διατάξεων του περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα

περί Κοινωνικών Παροχών Νόμου, προκειμένου να διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, καθώς και της ανάγκης ευρύτερα για θέσπιση ξεχωριστής νομοθεσίας που θα διέπει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αποσυνδεδεμένης από τις διατάξεις της νομοθεσίας για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και συμβατής με τις διατάξεις της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες. Συναφώς, η επιτροπή επιφυλάχθηκε να εξετάσει ενδελεχώς τα εν λόγω ζητήματα στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Περαιτέρω, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, καθώς και το γεγονός ότι δεν διεξήχθη η ενδελεχόμενη διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου, ζήτησε από την εκτελεστική εξουσία να διαβουλευθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στη βάση των απόψεων και των προβληματισμών που διατυπώθηκαν ενώπιόν της και ακολούθως η επιτροπή να επανέλθει για συνέχιση και ολοκλήρωση της συζήτησης. Συναφώς, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ετοίμασε αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, το οποίο τέθηκε ενώπιον της επιτροπής από το εκ του Συντάγματος αρμόδιο για την υποβολή του εν λόγω αναθεωρημένου κειμένου Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για ολοκλήρωση της συζήτησης. Στο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Διασαφηνίζεται ότι στο πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων με το νομοσχέδιο ρυθμίσεων, πέραν των δικαιούχων ατόμων με αναπηρία για παροχή ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, θα περιλαμβάνονται ρητά και οι αιτητές άτομα με αναπηρία της εν λόγω παροχής.
2. Διασαφηνίζεται ότι ιδιόκτητη κατοικία η οποία είναι υποκείμενη σε δικαίωμα επικαρπίας και θα εξαιρείται για σκοπούς παροχής ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος θα αφορά κατοικία της οποίας εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης είναι είτε ο δικαιούχος/αιτητής άτομο με αναπηρία είτε μέλος της οικογενειακής του μονάδας.
3. Προστίθεται πρόνοια, ώστε οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις να τεθούν σε ισχύ αναδρομικά από την 1^η Ιανουαρίου 2022.
4. Διασαφηνίζεται ότι οποιοδήποτε πρόσωπο αποκτά δικαίωμα για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα δυνάμει των προτεινόμενων διατάξεων και υποβάλει αίτηση η οποία εγκρίνεται δικαιούται αναδρομική καταβολή του επιδόματος από την 1^η Ιανουαρίου 2022.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου ο προϊστάμενος της ΥΔΕΠ διευκρίνισε ότι σκοπός του Υφυπουργείου Πρόνοιας είναι όπως παρασχεθεί η δυνατότητα αναδρομικής καταβολής του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε δικαιούχους από τους οποίους αυτό αποκόπηκε και σε αιτητές των οποίων προηγούμενη αίτηση έχει απορριφθεί, με μοναδικό λόγο την ιδιόκτητη κατοικία είτε των ιδίων είτε μέλους της οικογενειακής τους μονάδας, η οποία υπόκειται σε δικαίωμα επικαρπίας, δεν υπερβαίνει τα 300 τ.μ. και στην οποία διαμένει πρόσωπο που είναι συγγενής του δικαιούχου ή αιτητή, το οποίο δεν είναι μέλος της οικογενειακής μονάδας αυτού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομόφωνα τροποποίησε το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να προβλέπονται τα εξής:

1. Άτομο με αναπηρία που λάμβανε ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα το οποίο αποκόπηκε με μοναδικό λόγο την ιδιόκτητη κατοικία είτε του ίδιου είτε μέλους της οικογενειακής του μονάδας, η οποία υπόκειται σε δικαίωμα επικαρπίας, δεν υπερβαίνει τα 300 τ.μ. και στην οποία διαμένει πρόσωπο που είναι συγγενής του δικαιούχου ή αιτητή, το οποίο δεν είναι μέλος της οικογενειακής μονάδας αυτού και υποβάλει εκ νέου αίτηση για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα η οποία εγκρίνεται λαμβάνει αναδρομικά το εν λόγω επίδομα από την ημερομηνία κατά την οποία αυτό αποκόπηκε.
2. Άτομο με αναπηρία το οποίο υπέβαλε αίτηση για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, η οποία απορρίφθηκε αποκλειστικά λόγω ιδιόκτητης κατοικίας είτε του ίδιου είτε μέλους της οικογενειακής του μονάδας, η οποία υπόκειται σε δικαίωμα επικαρπίας, δεν υπερβαίνει τα 300 τ.μ. και στην οποία διαμένει πρόσωπο που είναι συγγενής του δικαιούχου ή αιτητή, το οποίο δεν είναι μέλος της οικογενειακής μονάδας αυτού και υποβάλει εκ νέου αίτηση για ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα η οποία εγκρίνεται λαμβάνει αναδρομικά το εν λόγω επίδομα από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης, απορριφθείσας αίτησής του.

Οι εισηγητές της πρότασης νόμου δήλωσαν ότι οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις επιτυγχάνουν τον σκοπό για τον οποίο κατατέθηκε η υπό εξέταση πρόταση νόμου και ως εκ τούτου ενημέρωσαν την επιτροπή ότι θα προχωρήσουν σε απόσυρσή της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση των σχεδίων νόμου στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Τρυφωνίδης.

Ελάτε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Πολύ σύντομα, κυρία Πρόεδρε, αντιλαμβανόμενοι το δύσκολο του χρόνου.

Προχωρήσαμε στην πρόταση νόμου αυτή και στη συνέχεια υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση, για να διορθώσουμε μία σοβαρότατη στρέβλωση όσον αφορά τα αναπηρικά επιδόματα. Βεβαίως υπάρχουν και άλλες πολλές, θα πω στη συνέχεια.

Ανάπηρος που έπαιρνε αναπηρικό επίδομα την ώρα που μεταβιβάζετο είτε σε εκείνον είτε σε παιδί του οποιαδήποτε οικία από τους γονείς του διακόπτεται το αναπηρικό επίδομα και, ενώ ήταν με επικαρπία, δηλαδή δεν μπορούσε να το αξιοποιήσει, το σύστημα και ο νόμος όπως ήταν διέκοπταν το αναπηρικό επίδομα.

Εδώ να ευχαριστήσω τον πρόεδρο της επιτροπής και τα μέλη της επιτροπής Εργασίας που έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, για να συζητήσουμε το θέμα, καθώς και το Υφυπουργείο Πρόνοιας και Υπουργείο Εργασίας, ούτως ώστε να διορθώσουμε σήμερα αυτή τη στρέβλωση που υπήρχε για τα ανάπηρα άτομα μας. Βεβαίως, θέλω να δηλώσω -και είμαστε όλοι σύμφωνοι- ότι υπάρχουν πάρα πολλές άλλες στρεβλώσεις που αφορούν τον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος Νόμο. Η επιτροπή, όπως λέχθηκε, θα τις δει τον Γενάρη, αλλά καλώ και δημοσίως το Υφυπουργείο Πρόνοιας να έρθει να διορθώσουμε με τον νέο χρόνο και άλλες πολλές στρεβλώσεις που αφορούν τον νόμο του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος που αφορά τα ανάπηρα άτομα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Και προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Μεταβατική διάταξη. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα πέντε, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται ομόφωνα.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι. Υπέρ τριάντα πέντε, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή και ένας ή μία δεν έχει ψηφίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο ομόφωνα.

Το υπ' αριθμόν 33 θέμα το έχουμε εξετάσει. Το υπ' αριθμόν 34 επίσης. Το υπ' αριθμόν 35 θέμα είναι «Οι περί Υφυπουργείου Πολιτισμού - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού και Λειτουργού Πολιτισμού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 35 θέματος είναι η θέσπιση σχεδίων υπηρεσίας για τις νέες θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού και Λειτουργού Πολιτισμού στο Υφυπουργείο Πολιτισμού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για τους κανονισμούς «Οι περί Υφυπουργείου Πολιτισμού - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού και Λειτουργού Πολιτισμού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Νίκος Γεωργίου

Πανίκος Λεωνίδου

Άριστος Δαμιανού

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς, οι οποίοι αφορούν σχέδια υπηρεσίας, σε συνεδρία της, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2023.

Σκοπός των κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, είναι η θέσπιση σχεδίων υπηρεσίας για τις νέες θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού και Λειτουργού Πολιτισμού στο Υφυπουργείο Πολιτισμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, η δημιουργία της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού, η οποία καθορίζεται ως θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής [Κλίμακα Α13^(α)], και της θέσης Λειτουργού Πολιτισμού, η οποία καθορίζεται ως θέση πρώτου διορισμού (Κλίμακες Α8, Α10 και Α11), έχει προβλεφθεί με συμπληρωματικό προϋπολογισμό για το έτος 2023, ώστε να δημιουργηθεί δομή στη διοίκηση του Υφυπουργείου Πολιτισμού.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στα υπό συζήτηση σχέδια υπηρεσίας περιλήφθηκαν τα καθήκοντα και οι ευθύνες, καθώς και τα προσόντα που αντιστοιχούν σε θέσεις του ίδιου επιπέδου στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Σημειώνεται ότι τα προτεινόμενα σχέδια υπηρεσίας συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της αρμόδιας για σχέδια υπηρεσίας Υποεπιτροπής της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού.

Συναφώς, επισημαίνεται ότι οι κανονισμοί σε πρώτο στάδιο εξετάστηκαν από την Υποεπιτροπή της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για την Εξέταση Κανονισμών που Αφορούν Σχέδια Υπηρεσίας σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2023, στην οποία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η γενική διευθύντρια του Υφυπουργείου Πολιτισμού και εκπρόσωπος του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών. Ακολούθως, η υποεπιτροπή εισηγήθηκε στην επιτροπή την υποβολή των εν λόγω κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος για έγκριση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, τάχθηκε υπέρ της έγκρισης των κανονισμών.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Κύριε Μουσιούττα.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Ο λόγος που πήρα τον λόγο είναι διότι κάτι με ξενίζει και με παραξενεύει. Αυτά τα σχέδια υπηρεσίας, που ψηφίζουμε σήμερα, είναι για θέσεις οι οποίες εγκρίθηκαν στον συμπληρωματικό προϋπολογισμό τον Ιούλιο του

2023. Σήμερα πάμε να ψηφίσουμε -και πολύ ορθά κάνουμε- το σχέδιο υπηρεσίας αυτών των θέσεων που προκρίναμε ότι χρειάζεται, για να δημιουργηθεί η δομή του τμήματος. Δυστυχώς όμως, με απόφασή σας, ως Δημοκρατικού Συναγερμού, αποφασίσατε ότι αυτές οι θέσεις, που θα εγκρίνουμε σήμερα το σχέδιο υπηρεσίας, θα μείνουν παγιοποιημένες μαζί με κάποιες άλλες θέσεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Όχι.

Προχωρούμε στην ψήφιση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα επτά. Υπέρ τριάντα πέντε, καμία ψήφος εναντίον και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα πέντε ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και δύο αποχές, οι κανονισμοί εγκρίνονται*.

Το υπ' αριθμόν 36 θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου της κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 36 θέματος είναι η τροποποίηση του περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου, ώστε να επεκταθεί η δυνατότητα διορισμού μέλους στο Συμβούλιο Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης για τρεις συνεχείς θητείες αντί δύο, που ισχύει σήμερα.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την πρόταση νόμου «Ο περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Ειρήνη Χαραλαμπίδου, πρόεδρος

Μάριος Μαυρίδης

Γιώργος Κουκουμάς

Χρίστος Σενέκης

Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν

Αλεξάνδρα Ατταλίδου

Φωτεινή Τσιρίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε εκ μέρους της επιτροπής από την πρόεδρό της, σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Νοεμβρίου και στις 4 Δεκεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, του Υπουργείου Υγείας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, η πρόεδρος του Συμβουλίου Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Αποχή: Χρύσης Παντελίδης και Χρύσανθος Σαββίδης (ΔΗΚΟ).

Πορνογραφίας (ΦΩΝΗ), καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συντονιστικής Επιτροπής Προστασίας και Ευημερίας του Παιδιού (ΠΣΕΠΕΠ) και της μη κυβερνητικής οργάνωσης «Hope for Children».

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ), η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΕΠΚΒΟ) και ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου, ώστε να επεκταθεί η δυνατότητα διορισμού μέλους στο Συμβούλιο Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης για τρεις συνεχείς θητείες αντί δύο, όπως ισχύει σήμερα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία λόγω της δυσκολίας εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4(4) του υπό τροποποίηση νόμου, το οποίο καθορίζει τη θητεία των μελών του Συμβουλίου Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας ως τριετή, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμη μια θητεία. Ειδικότερα, δυνάμει των διατάξεων του υπό τροποποίηση νόμου, το συμβούλιο συγκροτείται από μέλη τα οποία προέρχονται από τον κυβερνητικό και από τον μη κυβερνητικό τομέα, τα οποία, λόγω του εξειδικευμένου και ευαίσθητου θέματος που ρυθμίζει ο νόμος, επιλέγονται με βάση την κατάρτιση ή και την εμπειρία τους στα θέματα της καταπολέμησης της σεξουαλικής κακοποίησης και της εκμετάλλευσης παιδιών.

Συναφώς, σύμφωνα πάντα με τα εν λόγω στοιχεία, με τη λήξη της δεύτερης θητείας των μελών τα οποία απαρτίζουν επί του παρόντος το συμβούλιο καθίσταται αβέβαιη η δυνατότητα εξεύρεσης νέων μελών τα οποία να δύνανται να αντικαταστήσουν τα υφιστάμενα μέλη, θέτοντας εν αμφιβόλω τη δυνατότητα συνέχισης της λειτουργίας του συμβουλίου.

Η πρόεδρος της επιτροπής, εισάγοντας την πρόταση νόμου, ανέφερε ότι τα μέλη του συμβουλίου διορίστηκαν για πρώτη φορά την 1^η Μαρτίου 2018 και ως εκ τούτου η δεύτερη θητεία τους λήγει σύντομα. Παράλληλα, τόνισε την πρακτική δυσκολία εξεύρεσης προσώπων είτε από τον κυβερνητικό τομέα είτε από μη κυβερνητικές οργανώσεις τα οποία να έχουν τα προβλεπόμενα στον νόμο προσόντα για διορισμό ως μέλη, ήτοι να εξειδικεύονται σε θέματα της καταπολέμησης της σεξουαλικής κακοποίησης και της εκμετάλλευσης παιδιών. Παράλληλα, τόνισε τον κίνδυνο αδρανοποίησης του συμβουλίου λόγω ακριβώς της αδυναμίας εξεύρεσης κατάλληλων προσώπων για διορισμό ως μελών αυτού.

Όλοι οι παρευρεθέντες εκπρόσωποι των αρμόδιων υπηρεσιών συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πρότασης νόμου.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας διαφώνησε με την προτεινόμενη διαφοροποίηση στη δυνατότητα επέκτασης της θητείας του προέδρου του συμβουλίου έναντι αυτής των μελών αυτού. Ειδικότερα, η εν λόγω εκπρόσωπος εξέφρασε την άποψη ότι η δυνατότητα επέκτασης της θητείας του συμβουλίου πρέπει να περιλαμβάνει τον πρόεδρο αυτού, αφού η προτεινόμενη διαφοροποίηση δεν μπορεί να αιτιολογηθεί επαρκώς, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου που επιτελεί ο πρόεδρος του συμβουλίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει και μία τροπολογία από μέρους της κ. Ρίτας Θεοδώρου Σούπερμαν, βουλευτριάς εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας. Θα γίνει από κοινού η συζήτηση.

Να ξεκινήσουμε μ' εσάς, την πρόεδρο της επιτροπής και εισηγήτρια. Ελάτε, κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Να πω ότι η πρόταση νόμου ήρθε στην ολομέλεια ομόφωνα. Ήταν μία αλλαγή η οποία κρίθηκε αναγκαία, διότι την εμπειρογνωμοσύνη των μελών του συμβουλίου του συγκεκριμένου σώματος της «Φωνής» είναι κάπως δύσκολο να τη βρεις, και έτσι θέλαμε να τους δώσουμε την ευκαιρία να ολοκληρώσουν τα πλάνα τα οποία έχουν ξεκινήσει. Το τι προβλέπεται είναι να έχουν το δικαίωμα για τρεις θητείες συνολικά τα μέλη. Μετά από εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας, έγινε η ίδια αλλαγή και για την πρόεδρο και αυτή είναι η τροπολογία που καταθέτει η συνάδελφός μου η κ. Σούπερμαν, η οποία επίσης έχει γίνει ομόφωνα αποδεκτή από όλους. Συνεπώς, δεν υπάρχει κάτι περαιτέρω να προσθέσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Κυρία Σούπερμαν.

ΡΙΤΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΝ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο στόχος της τροπολογίας είναι η επέκταση της θητείας του Συμβουλίου Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας να περιλαμβάνει και την πρόεδρο ή τον πρόεδρο αυτού, ιδιαίτερα λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου που επιτελεί ο πρόεδρος του συμβουλίου. Με την ψήφιση της τροπολογίας οι θητείες τόσο των μελών του συμβουλίου όσο και του προέδρου από δύο θα γίνουν τρεις και οι προηγούμενες θητείες, που πιθανόν να έχουν υπηρετήσει τα μέλη και ο πρόεδρος μέχρι σήμερα, θα συνυπολογίζονται.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία λόγω της δυσκολίας της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 4(4) του υπό τροποποίηση νόμου, που καθορίζει τη θητεία των μελών του συμβουλίου, και η επέκταση της θητείας των μελών πρέπει να περιλαμβάνει και τον πρόεδρο. Είναι πολύ σημαντική αυτή η ρύθμιση, διότι το συμβούλιο συμβάλλει στην προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών και προνοεί για την προστασία τους από ενδεχόμενη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Παντελίδης;

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Το Δημοκρατικό Κόμμα θα υπερψηφίσει την πρόταση νόμου, απλώς ήθελα να επισημάνω ότι η πρόεδρος και τα μέλη του συμβουλίου «Φωνή» κάνουν ουσιαστικά καθημερινά ένα εξαιρετικό έργο και οφείλουμε να επαινέσουμε αυτούς τους ανθρώπους, που μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας εκ των πραγμάτων στηρίζουν καθημερινά τα παιδιά, παιδιά που έχουν περάσει τον χειρότερο εφιάλτη που μπορεί να υποστεί ένα παιδί. Και θα ήθελα, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης δέκα χρόνων από την έναρξη αυτής της προσπάθειας, η οποία μετεξελίχθηκε και στη δημιουργία του συμβουλίου «Φωνή» και στην εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και της Παιδικής Πορνογραφίας, να σημειώσουμε ότι έγιναν πάρα πολλά στον τόπο μας αυτά τα δέκα χρόνια, αλλά πρέπει να γίνονται διαρκώς πολύ περισσότερα, γιατί ο κίνδυνος για τα παιδιά μας παραμένει πάντοτε εκεί.

Να πω τέλος ότι θα υπερψηφίσουμε και την τροπολογία της κ. Θεοδώρου, παρά το γεγονός ότι, όπως γνωρίζετε, η νυν πρόεδρος δεν επιθυμεί να συνεχίσει, όμως ορθώς ο νόμος πρέπει να είναι πέρα από τα πρόσωπα και από τις συγκυρίες και να είναι όσο το δυνατό πιο ομοιόμορφος και να ανταποκρίνεται σε όλα τα δεδομένα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά.

Άρα, προχωρούμε στην ψήφιση της τροπολογίας.

(Η σχετική τροπολογία)

Προτεινόμενη τροπολογία της κ. Ρίτας Θεοδώρου Σούπερμαν, βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας, για την πρόταση νόμου «Ο περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της πιο πάνω πρότασης νόμου με την αντικατάσταση του άρθρου 2, ως αυτό τροποποιεί το εδάφιο (4) του άρθρου 4, με το ακόλουθο άρθρο:

«Τροποποίηση 2. Το άρθρο 4 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση του εδαφίου (4) του άρθρου 4 του με το ακόλουθο εδάφιο:
βασικού νόμου.

“(4) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (6), η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, με δικαίωμα ανανέωσης ή επαναδιορισμού κατά ανώτατο όριο για δύο (2) ακόμη θητείες:

... (I) του 2023.

Νοείται ότι, θητείες του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2023 συνυπολογίζονται για σκοπούς ανανέωσης ή επαναδιορισμού τους ανάλογα με την περίπτωση.”».

Σημείωση:

Με την προτεινόμενη τροπολογία σκοπεύεται όπως ρυθμιστεί κατά τον ίδιο τρόπο η δυνατότητα ανανέωσης της θητείας τόσο του προέδρου όσο και των μελών του συμβουλίου Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας, αφού η προτεινόμενη με την πρόταση νόμου διαφοροποίηση στη θητεία μεταξύ του προέδρου και των μελών του συμβουλίου δεν μπορεί να αιτιολογηθεί επαρκώς, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου που επιτελεί ο πρόεδρος του συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για την τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα πέντε. Υπέρ τριάντα τέσσερις, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα τέσσερις, καμία ψήφος εναντίον και καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα τέσσερις, καμία ψήφος εναντίον και καμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμόν 37 θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου των κ. Γιώργου Λουκαΐδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Χριστιάνας Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Μαρίνου Σιζόπουλου εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, Αλέκου Τρυφωνίδη εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, Χαράλαμπα Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστή Ευσταθίου, μεμονωμένου σοσιαλιστή βουλευτή, και Αλεξάνδρας Ατταλίδου, ανεξάρτητης βουλευτού.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 37 θέματος είναι η τροποποίηση του περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου, ώστε να διαγραφεί η προβλεπόμενη σε αυτόν ρύθμιση σχετικά με την επιβολή φόρου εισοδήματος επί του εφάπαξ φιλοδωρήματος που λαμβάνουν οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες είτε μετά την παραίτησή τους είτε λόγω μη ανανέωσης ή τερματισμού της σύμβασης εργασίας τους είτε λόγω θανάτου τους κατά τη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης εργασίας τους.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την πρόταση νόμου «Ο περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Δημήτρης Δημητρίου, πρόεδρος	Μαρίνος Μουσιούπτας
Ανδρέας Πασιουρτίδης	Ανδρέας Θεμιστοκλέους
Ζαχαρίας Κουλίας	Αλεξάνδρα Ατταλίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους κ. Γιώργο Λουκαΐδη εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, Μαρίνο Σιζόπουλο εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, Αλέκο Τρυφωνίδη εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, Χαράλαμπα Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Κωστή Ευσταθίου, μεμονωμένο σοσιαλιστή βουλευτή, και Αλεξάνδρα Ατταλίδου, ανεξάρτητη βουλευτή, στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο της εν λόγω συνεδρίασης κλήθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου. Παρ' όλο που δεν ήταν εφικτή η εκπροσώπησή τους στη συνεδρία, τόσο το Υπουργείο Οικονομικών όσο και ο Έφορος Φορολογίας απέστειλαν γραπτώς τις απόψεις τους επί της πρότασης νόμου.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση της πρότασης νόμου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση της πρότασης νόμου ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη στον Κανονισμό της Βουλής διαδικασία, αλλά για επίστευσή της τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η τροποποίηση του περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων Νόμου, ώστε να διαγραφεί η προβλεπόμενη σε αυτόν ρύθμιση σχετικά με την επιβολή φόρου εισοδήματος επί του εφάπαξ φιλοδωρήματος που λαμβάνουν οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες είτε μετά την παραίτησή τους είτε λόγω μη ανανέωσης ή τερματισμού της σύμβασης εργασίας τους είτε λόγω θανάτου τους κατά τη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης εργασίας τους.

Ο Έφορος Φορολογίας, ο οποίος απέστειλε γραπτώς τις απόψεις του, ανέφερε ότι το Τμήμα Φορολογίας δεν φέρει ένσταση στη ρύθμιση που προτείνεται στο σχέδιο νόμου, καθότι το εφάπαξ φιλοδώρημα των κοινοβουλευτικών συνεργατών χρηματοδοτείται εν μέρει από αποκοπές από τις μηνιαίες τους απολαβές.

Το Υπουργείο Οικονομικών διατύπωσε επίσης γραπτώς τη σύμφωνη γνώμη του για την προτεινόμενη ρύθμιση σχετικά με τη μη επιβολή φόρου εισοδήματος στο εφάπαξ φιλοδώρημα που λαμβάνουν οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θα απευθύνω και από αυτό το βήμα μια έκκληση, να μην συζητήσουμε ούτε το περιεχόμενο ούτε και να ψηφίσουμε την τροπολογία που έχει κατατεθεί από τους συναδέλφους και είναι ενώπιόν μας, γιατί η εκτίμησή μου είναι ότι θα κάνουμε τεράστια ζημιά σε αυτή την προσπάθεια που έχει πρόθεση να εξυπηρετήσει η τροπολογία. Το έχω εξηγήσει και είχα την εντύπωση ότι ομόφωνα το είχε αποδεχτεί η Σύσκεψη των Αρχηγών και θα γίνονταν ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι δεδομένο ότι μιλάμε για караμπινάτη αντισυνταγματική τροπολογία και το έχω επιβεβαιώσει προσωπικά και χθες και σήμερα με τον Υπουργό Οικονομικών, γιατί δεν αποδέχεται η κυβέρνηση αυτή τη ρύθμιση. Εάν επιμένουν οι συνάδελφοι, θα αναγκαστούμε να συζητήσουμε. Προφανώς, ακόμα και αν υπερψηφιστεί, που υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να γίνει ακριβώς το ανάποδο, ανεξάρτητα αν συμφωνεί η πλειοψηφία επί της αρχής, διότι είναι караμπινάτα αντισυνταγματική η τροπολογία, αυτό θα σημαίνει ότι θα χαθούν τζιαι τα αβκά τζιαι τα πασχάλια, και αυτό για το οποίο εσυμφώνησε η κυβέρνηση, που αφορά τη μη φορολόγηση του φιλοδωρήματος, αλλά και αυτό που προτείνεται με την τροπολογία.

Εισηγηθήκαμε αυτό το ζήτημα να πάει στη Σύσκεψη των Αρχηγών να συζητηθεί, να επιδιώξουμε να εξασφαλίσουμε, αν γίνεται, συμφωνία -γιατί εμείς επί της αρχής συμφωνούμε και θέλω να το ξεκαθαρίσω- ανάμεσα στα κόμματα, να το συζητήσουμε με την κυβέρνηση και να επανέλθουμε στον χρόνο που θα επιλέξουμε να διασφαλίσουμε αυτά τα δικαιώματα τα οποία επιδιώκει να διασφαλίσει η τροπολογία.

Λοιπόν, απευθύνω δραματική έκκληση, αν δεν θέλουν να προκαλέσουν ζημιά οι εισηγητές της τροπολογίας, συνειδητά να προκαλέσουν ζημιά σ' αυτή την προσπάθεια, να την αποσύρουν και να μην τη συζητήσουμε. Αν θέλουν να προκαλέσουν ζημιά, ας επιμένουν! Και το κάμνω με αυτό τον δραματικό τόνο, γιατί απευθύναμε αυτή την έκκληση με καλό τρόπο και εξηγήσαμε πώς και γιατί στη Σύσκεψη των Αρχηγών και είχα την εντύπωση, επαναλαμβάνω -ας με διαψεύσουν οι συνάδελφοι και οι συναδέλφισσες που ήταν εκεί, κυρία Πρόεδρε- ότι έγινε κατανοητό αυτό το οποίο εξηγήσαμε. Ξανά απευθύνω έκκληση, αν δεν θέλουν συνειδητά να κάμουν ζημιά, να αποσύρουν την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Τορναρίτη.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προσυπογράφει τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου και συμφωνούμε απόλυτα με τούτα που ακούστηκαν όσον αφορά την τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Μουσιούπτας.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Το να λέμε χαρακτηρισμούς για κινδυνολογία θεωρώ ότι δεν ωφελεί καθόλου στη συζήτηση, επειδή δεν είναι η πρώτη φορά που αυτό το σώμα έχει ψηφίσει αντισυνταγματικές προτάσεις, «καράμπινάτες» όπως ονομάστηκαν, παίρνοντας το ρίσκο, το οποίο ρίσκο. Θυμούμαι ακόμα και πολύ πρόσφατα, όταν είχαμε ψηφίσει κάτι, το ανέπεμψε ο Πρόεδρος, ήρθαμε πίσω στη Βουλή, αποδεχτήκαμε ένα μέρος της αναπομπής και προχωρήσαμε. Δεν θεωρώ ότι υπάρχει κανένας κίνδυνος. Άλλωστε και για τα δύο σημεία, άσχετο αν το Υπουργείο Οικονομικών λέει ότι για το φιλοδώρημα δεν είναι αντισυνταγματικό, θεωρώ ότι δεν είναι ο Υπουργός Οικονομικών που θα κρίνει την αντισυνταγματικότητα, είναι ο Γενικός Εισαγγελέας.

Εμείς έχουμε την ελπίδα ότι αυτή η τροπολογία, αν περάσει, θα έχει ευμενή εξέλιξη. Αλλά και δυσμενή εξέλιξη να έχει, εδώ θα είμαστε, για να ψηφιστεί το κομμάτι που θα θεωρηθεί ότι δεν είναι αντισυνταγματικό.

Θεωρώ ότι η τροπολογία πρέπει να μείνει και να ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Είμαστε και εμείς συνηρηγητές σε αυτή την πρόταση νόμου, που όντως διορθώνει μια αδικία που υπάρχει, εάν παραμείνει ο νόμος ως έχει. Εμείς κατανοούμε τις ανησυχίες του συνάδελφου κ. Μουσιούπτα και είναι και

δικές μας, πλην όμως σε αυτό το στάδιο δεν μπορούμε να διακινδυνεύσουμε είτε την αναπομπή είτε την οποιαδήποτε κρίση επί συνταγματικότητας της πρότασης νόμου.

Θα υπερψηφίσουμε την πρόταση νόμου, δεν θα υποστηρίξουμε την τροπολογία και αν στην πορεία εξασφαλιστούν όλα αυτά που είπε ο κ. Μουσιούπτας, που, επαναλαμβάνω, και εμείς έχουμε την ίδια ανησυχία μαζί του, εδώ είμαστε να προβούμε σε ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις, για να εισαγάγουμε πλέον με τη βεβαιότητα της συνταγματικότητας οτιδήποτε άλλο προκύψει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργιάδης.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Η Βουλή δεν μπορεί να αποδίδει αυξήσεις σε κανένα εργαζόμενο στον δημόσιο τομέα με οποιοδήποτε καθεστώς και δεν είναι ζήτημα αν είναι συνταγματικό ή όχι. Είναι μια από τις πιο βασικές αρχές. Με την ίδια λογική μπορούμε να αποφασίζουμε και να αυξάνουμε τον μισθό σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία εργαζόμενου. Δεν πρέπει να επιθυμούμε καν κάτι τέτοιο. Δεν είναι περίπτωση που ένα ζήτημα μπορεί ή μπορεί να μην είναι συνταγματικό. Αποφασίζει η Βουλή να αυξήσει τον μισθό. Ε, δεν γίνεται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Δημητρίου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πολύ σύντομα, να πω και εγώ πως στην επιτροπή Θεσμών είδαμε την πρόταση νόμου, προφανώς συμφωνούμε -το είπε και προηγουμένως ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος- και είναι προς τη σωστή κατεύθυνση.

Τώρα, σε σχέση με την τροπολογία κατανοώ ότι υπάρχει και κατατεθειμένη πρόταση νόμου με το ίδιο περιεχόμενο. Κάνω μία έκκληση στους συναδέλφους, επειδή υπάρχουν και άλλα ζητήματα ανοικτά σε σχέση με τους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες, έχουμε πει και στην επιτροπή πως αντιστοίχως, όπως είδαμε ξανά για παράδειγμα τον βαθμό συγγένειας των συνεργατών των υπουργών και το διευρύνουμε, θα πρέπει να το κάνουμε και για τα του οίκου μας. Να τα φέρουμε όλα, να τα δούμε με ψυχραιμία και να μην καταπατούμε από μόνοι μας βασικές αρχές κοινοβουλευτισμού, που, όταν έρχονται από την εκτελεστική εξουσία, είμαστε πολύ πολύ αυστηροί, όπως για παράδειγμα τη διαβούλευση -προφανώς αν υπάρχει αντισυνταγματικότητα- τη συζήτηση και την ψήφιση, αφού το θέμα εξαντληθεί. Αν επιμείνουν οι συνάδελφοι, που καταλαβαίνω πως θα επιμείνουν, προφανώς και θα είμαστε εναντίον της τροπολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Συμφωνώ και με τον κ. Δημητρίου, είναι μία πρόταση η οποία έτυχε πολύ σοβαρού χειρισμού στην επιτροπή Θεσμών και μάλιστα, για να βεβαιωθούμε ότι δεν θα είχαμε κανένα πρόβλημα, είχαμε πάρει τες θετικές γνώμες και του Υπουργείου Οικονομικών και του Εφόρου Φορολογίας, όλων όσων αφορά το συγκεκριμένο ζήτημα, και έχουμε τη βεβαιότητα ότι θα προχωρήσει, θα υπογραφεί, δεν θα υπάρξει κανένα πρόβλημα. Οτιδήποτε διαταράξει όλες αυτές τις διαβουλεύσεις που κάναμε, τις συμφωνίες που κάναμε θα δημιουργήσει πρόβλημα. Λοιπόν, δεν είναι αυτή τη στιγμή δόκιμο να το επιχειρήσουμε και για τους λόγους που ανέφερε ο κ. Γεωργιάδης, αλλά και οι υπόλοιποι.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ.

Ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επί της αρχής, κυρίες και κύριοι συναδέλφωι, διότι έθεσα ένα ζήτημα διαδικαστικό, όπως το έθεσα και στη Σύσκεψη των Αρχηγών.

Καταρχάς, για την κοινή πρόταση νόμου θέλω να ευχαριστήσω και τον πρόεδρο και τα μέλη της επιτροπής Θεσμών, γιατί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα έχουν προωθήσει αυτή τη νομοθεσία προς άρση μιας κατάφωρης αδικίας.

Οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες είναι η μόνη ομάδα εργαζομένων για τους οποίους υπήρχε πρόνοια φορολόγησης του φιλοδωρήματός τους με την αφυπηρέτησή τους. Αυτό το επιβεβαιώσαμε, προτού καταθέσουμε την πρόταση νόμου. Προσωπικά, με τη γενική διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών και είχα ζητήσει από τον γενικό διευθυντή να επιβεβαιώσει και τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών σε πολιτικό πλέον επίπεδο, προτού σταλεί αυτή η πρόταση νόμου, τζιαι να κατατεθεί εκ μέρους όλων των κομμάτων και με τη στήριξη, αντιλαμβάνομαι, του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Έγινε αυτή η διαδικασία, παρ' όλο που είναι γκρίζα περιοχή το ζήτημα της δυνατότητας της Βουλής να μειώνει τα έσοδα του κράτους, όπως ξέρετε. Δεν είναι ξεκάθαρο, δεν το έχουμε αποδεχτεί ακόμα ότι πλέον δεν μπορούμε να μειώνουμε τα έσοδα, παρά ταύτα όμως είχαμε κάμει αυτές τις ενέργειες, για να έχουμε τζιαι τη σύμφωνη γνώμη της κυβέρνησης, την οποία και εξασφάλισαμε, προτού καν σταλεί η πρόταση νόμου, γιατί τα ζητήματα αυτά είναι ευαίσθητα. Ξέρουμε ότι υπάρχει πολύς λαϊκισμός σε ό,τι αφορά τις δαπάνες του κράτους για τα κόμματα είτε είναι κρατική χορηγία είτε είναι οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες είτε είναι οι αποζημιώσεις των βουλευτών. Πολύς λαϊκισμός δυστυχώς! Τζιαι θέλαμε νά 'μαστε πολύ προσεκτικοί και επί της ουσίας και επί της διαδικασίας και ήμασταν. Τζιαι ήρθαμε εδώ με μια ομόφωνη ουσιαστικά πρόταση νόμου προς ψήφιση.

Δυστυχώς, ο λαϊκισμός δεν εξέλιπε ούτε και από το σώμα τούτο, ακόμα και σε ό,τι μας αφορά εμάς. Και αναφέρομαι στους συναδέλφους που έχουν καταθέσει την τροπολογία, οι οποίοι συνειδητά, όπως είπα τζιαι προηγουμένως, πλέον με την επιμονή τους θέλουν να ζημιώσουν την προσπάθεια που πρέπει να γίνει και σε άλλα επίπεδα για τα δικαιώματα των κοινοβουλευτικών συνεργατών. Θέλουν να αναγκάσουν το σώμα να ψηφίσει για μια βέβαια αντισυνταγματική πρόνοια, που με βεβαιότητα μας είπε το Υπουργείο Οικονομικών ότι δεν πρόκειται να την αποδεχτεί και ότι στην καλλύτερη περίπτωση, κυρίες και κύριοι συναδέλφωι, θα γίνει αναπομπή. Στην καλλύτερη! Υπάρχει και η περίπτωση της αναφοράς, όπως ξέρετε, που σημαίνει χάνονται τζιαι τ' αβκά τζιαι τα καλάθια σε αυτό το σενάριο, αν υπάρξει αναφορά! Και αυτά είναι βεβαιότητες.

Παρά τις βεβαιότητες τούτες όμως, επιμένουν οι συνάδελφοι να λεν ότι πρέπει να ψηφίσει τούτη η Βουλή! Και να αναγκάσουν το σώμα είτε να υπερψηφίσει κάτι που ξέρουν είναι καραμπινάτο αντισυνταγματικό, έστω και αν συμφωνούν, να ψηφίσουν κάτι που ξέρουν... ή να καταψηφίσουν κάτι με το οποίο συμφωνούν! Θέλουν ναβάλουν τη Βουλή... ενώ υπάρχει εναλλακτική, την οποία έχω αναφέρει στην εισαγωγή μου, να κάτσουμε να συζητήσουμε, να διαμορφώσουμε ολοκληρωμένη πρόταση, να πάμε να διαβουλευτούμε με την κυβέρνηση, να προσπαθήσουμε να πείσουμε τζιαι να έρτουμε φρόνιμα και να διασφαλίσουμε δικαιώματα.

Προφανώς τους συναδέλφους δεν τους ενδιαφέρει να διασφαλιστούν τα δικαιώματα, τους ενδιαφέρει να δημιουργήσουν εντυπώσεις ανάμεσα στους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες, έστω και αν θα τους βλάψουν! Συνειδητά τους βλάφτουν! Λυπούμαι για την ένταση, δεν μπορώ να κατανοήσω, όμως πραγματικά δεν μπορώ να κατανοήσω! Θέλουν να πετύχουμε αυτό τον στόχο; Θέλουν; Έτσιε τρόπο να τον επιδιώξουμε να τον πετύχουμε. Έτσιε τρόπο και τον έχουμε εισηγηθεί. Θέλουν να πουλήσουν εντυπώσεις στους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες και το αποτέλεσμα να τους ζημιώσει; Διότι, ξέρετε, η απόρριψη τώρα αυτής της τροπολογίας δημιουργεί ένα προηγούμενο. Πρέπει να βρούμε τρόπους τζιαι μηχανισμούς, για να επανέλθουμε, αν απορριφθεί, επειδή επιμένουν κάποιοι να ψηφιστεί τωρά, τζιαι ενδεχομένως να πάει στην επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο. Και γίνεται αυτή η συζήτηση τωρά δημόσια που βλάφτει, κατά την άποψή μου, και γι' αυτό είπα ότι εν πρέπει να συζητηθεί. Αλλά κάποιοι επέμεναν και επιμένουν! Ακατανόητα!

Λοιπόν, πρέπει να δώσουν εξηγήσεις μετά τη στάση τους και τη συμπεριφορά τους για την κατάληξη της επιμονής τους τζιαι τα αποτελέσματα της επιμονής τους σε όσους αφορά αυτό για το οποίο υποτίθεται θέλουν να εξυπηρετήσουν. Πρέπει να λογοδοτήσουν, οι εμείς που εννά αναγκαστούμε να ψηφίσουμε τωρά, ενώ προειδοποιούμε. Εκείνοι που επιμένουν πρέπει να λογοδοτήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Ατταλίδου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Είχα υπογράψει αυτή την τροπολογία χωρίς να αφορά τον συνεργάτη μου -ο συνεργάτης μου τωρά ξεκίνησε, άρα δεν το έκανα για τον συγκεκριμένο- θεώρησα όμως ότι θα ήταν καλό για όλους. Όμως, μετά που έχω ακούσει όλους τους συναδέλφους, εγώ θα αποσύρω την υπογραφή μου από την τροπολογία, γιατί δεν θέλω να εμποδίσω εκείνους τους συνεργάτες οι οποίοι θα αποχωρήσουν να έχουν το δικαίωμα να πάρουν το φιλοδώρημα χωρίς να πληρώσουν τον φόρο, για να είναι ίσοι απέναντι στον νόμο όπως και οι υπόλοιποι. Και θεωρώ ότι, ναι, μπορούμε μετά να καταθέσουμε πρόταση νόμου, μετά που θα συζητήσουμε με το Υπουργείο

Οικονομικών και θα μας δώσει τη διαβεβαίωσή του ο κ. Κεραυνός ότι δεν θα εμποδίσει το δικαίωμα της ανέλιξης για κάποιους ανθρώπους, που, αντιλαμβανόμενοι, έχουν είκοσι χρόνια που εργάζονται στη Βουλή χωρίς να αλλάξει κάτι, και να την υποστηρίξω. Οπότε, εγώ θα συμβιβαστώ και θα ακολουθήσω τις νοθεσίες των υπολοίπων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Μουσιούπας.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Εν θα ππέσω στο επίπεδο του κ. Λουκαΐδη με χαρακτηρισμούς για λαϊκισμούς και λογοδοσίες. Κύριε Λουκαΐδη, εξηγήσεις δεν θα δώσω ποτέ σε εσάς. Λογοδοτούμε μόνο στον λαό και ο λαός θα μας κρίνει. Όσο για το ενδιαφέρον σας για τους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες, που χαίρομαι που έχετε, νά 'στε σίγουρος ότι έχω και εγώ το ίδιο ενδιαφέρον και νά 'στε σίγουρος ότι, όποιο και να είναι το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και στην τροπολογία και στο νομοθέτημα που έχουμε ενώπιόν μας, θα κάνω ό,τι περνά από το χέρι μου, για να διασφαλιστούν όλα τα δικαιώματα των κοινοβουλευτικών συνεργατών μηδενός εξαιρουμένου.

Θεωρώ ότι ήταν αχρείαστα αυτά που είπατε, έχει δικαίωμα ο κάθε βουλευτής να βάλει τροπολογία και έχετε κάθε δικαίωμα να την ψηφίσετε ή να την καταψηφίσετε, κρίνοντας κατά το δοκούν. Και, επειδή οι ευαισθησίες γίνονται κατά το δοκούν, πολλές φορές ψηφίσατε, κύριε Λουκαΐδη, αντισυνταγματικές νομοθεσίες γνωρίζοντάς το, απλώς για το θεαθήναι. Απλώς, μια να σας αναφέρω, τη σύνταξη των αντρών των χήρων. Έβαλε η κυβέρνηση να ξεκινά από το 2018 και ψηφίσατε να ισχύει από καταβολής της Δημοκρατίας. Γνωρίζατε ότι ήταν αντισυνταγματικό. Δεν σας έγνοιαζε ότι καθυστέρησε δύο χρόνια να πάει δικαστήριο και να 'ρθει, για να ψηφιστεί μετά από δύο χρόνια η νομοθεσία. Οπότε, μαθήματα να μην κάμνετε σ' εμένα! Εγώ έχω το θάρρος της άποψής μου και θα πάρω το κόστος της όποιας απόφασής μου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πολύ.

Να ψηφίσουμε για την τροπολογία του κ. Μουσιούπτα.

Ψηφίζουμε, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες είκοσι έξι. Είκοσι τρεις ψήφοι εναντίον, τρεις ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι τρεις ψήφους εναντίον, τρεις ψήφους υπέρ και καμία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός Τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο της πρότασης νόμου, να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Τριάντα τέσσερις ψήφοι υπέρ, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα στο θέμα υπ' αριθμόν 39. Τίτλοφρείται «Οι περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση των περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Κανονισμών, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κατ' εξουσιοδότηση Οδηγία (ΕΕ) 2022/2100 της Επιτροπής της 29^{ης} Ιουνίου 2022 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την απόσυρση ορισμένων εξαιρέσεων όσον αφορά τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τους κανονισμούς «Οι περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2023»

Παρόντες:

Ευθύμιος Δίπλαρος, πρόεδρος

Μαρίνα Νικολάου

Σάβια Ορφανίδου

Χρύσανθος Σαββίδης

Χαράλαμπος Πάζαρος

Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2, 16 και 23 Νοεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Γενικού Χημείου του Κράτους, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου (ΑΑΕΚ) και του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ).

Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), παρ' όλο που κλήθηκε στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής, δεν εκπροσωπήθηκε σε αυτήν.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης των κανονισμών παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Νίκος Κέττηρος, Χρίστος Χριστόφιας και Μαρίνος Σιζόπουλος.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Κανονισμών, ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κατ' εξουσιοδότηση Οδηγία (ΕΕ) 2022/2100 της Επιτροπής της 29^{ης} Ιουνίου 2022 για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την απόσυρση ορισμένων εξαιρέσεων όσον αφορά τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού».

Σημειώνεται ότι η χρονική δέσμευση για τη μεταφορά της πιο πάνω αναφερόμενης κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη ήταν η 23^η Ιουλίου 2023. Συναφώς, λόγω της εκπρόθεσμης εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την υπό αναφορά κατ' εξουσιοδότηση Οδηγία εκκρεμεί διαδικασία παράβασης κατά της Δημοκρατίας, στο πλαίσιο της οποίας έχει ήδη ληφθεί προειδοποιητική επιστολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι υπό αναφορά κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή μετά τη λήξη της υπό αναφορά προθεσμίας και συγκεκριμένα στις 28 Σεπτεμβρίου 2023.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας ενημέρωσε την επιτροπή ότι η υπό αναφορά κατ' εξουσιοδότηση Οδηγία τροποποιεί την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της Οδηγίας 2001/37/ΕΚ. Ειδικότερα, ο ίδιος εκπρόσωπος επισήμανε ότι με τους προτεινόμενους κανονισμούς, με τους οποίους σκοπείται η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την ως άνω αναφερθείσα κατ' εξουσιοδότηση Οδηγία, επιτυγχάνονται τα ακόλουθα:

1. Η επέκταση της απαγόρευσης της διάθεσης στην αγορά προϊόντων καπνού με χαρακτηριστικό άρωμα

ή/και γεύση, καθώς και προϊόντων που περιέχουν αρωματικές ουσίες σε οποιοδήποτε από τα συστατικά τους, ώστε να εφαρμόζεται και σε σχέση με τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού.

2. Η επέκταση της υποχρέωσης ένθεσης του ενημερωτικού μηνύματος και των συνδυασμένων προειδοποιήσεων για τις βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος, ώστε να εφαρμόζεται και σε σχέση με τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού.

Οι εκπρόσωποι του Γενικού Χημείου του Κράτους, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΑΑΕΚ και του ΚΕΒΕ συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων κανονισμών.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των κανονισμών μέλη της επιτροπής ζήτησαν ενημέρωση από τους αρμόδιους φορείς σχετικά με το κατά πόσο η χρήση θερμαινόμενων προϊόντων καπνού ενδέχεται να βλάψει την υγεία των χρηστών, καθώς και με το κατά πόσο προτίθενται να διεξαγάγουν σχετική ενημερωτική εκστρατεία για το κοινό. Παράλληλα, ζήτησαν από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας ενημέρωση σε σχέση με την εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμου.

Ο εκπρόσωπος της ΑΑΕΚ ενημέρωσε την επιτροπή ότι τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού θεωρούνται διεθνώς «διαφοροποιημένου» και όχι «μειωμένου» κινδύνου για την υγεία προϊόντα. Περαιτέρω, σημείωσε ότι η ΑΑΕΚ προτίθεται να διεξαγάγει, σε συνεργασία με την Πνευμονολογική Εταιρεία Κύπρου, εκστρατεία ευαισθητοποίησης του κοινού σε σχέση με το κάπνισμα.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας ενημέρωσε την επιτροπή ότι, όσον αφορά την εφαρμογή των προνοιών του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμου για την απαγόρευση του καπνίσματος σε ορισμένους χώρους, το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να διεξαγάγει ετησίως, σε συνεργασία με την Αστυνομία Κύπρου και τις αρχές τοπικής διοίκησης, νυχτερινή εκστρατεία, στο πλαίσιο της οποίας θα προβαίνει σε επιτόπιους ελέγχους σε υποστατικά και νυχτερινά κέντρα. Συναφώς, ο ίδιος εκπρόσωπος επισήμανε ότι ο εκάστοτε υγειονομικός επιθεωρητής ο οποίος διεξάγει έλεγχο σε επιχείρηση παροχής υπηρεσιών εστίασης και σε υποστατικά ή χώρους παρασκευής τροφίμων δυνάμει του περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμου δύναται να ελέγχει και τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους όπως αυτές προκύπτουν από τις πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας σε σχέση με το κάπνισμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές διορθώσεις, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος της επιτροπής και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της έγκρισης των κανονισμών.
2. Τα μέλη της βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και το μέλος της βουλευτής της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας υποβάλλει την παρούσα έκθεσή της ενώπιον της ολομέλειας του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Δεν υπάρχουν.

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, για την έγκριση των κανονισμών και να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα δύο. Τριάντα δύο ψήφοι υπέρ, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμόν 40 θέμα είναι απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για τον μήνα Ιανουάριο του 2024.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για τον μήνα Ιανουάριο του 2024

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος
Ονούφριος Κουλλά
Σάβια Ορφανίδου
Άριστος Δαμιανού
Αντρέας Καυκαλιάς

Σωτήρης Ιωάννου
Αλέκος Τρυφωνίδης
Μη μέλη της επιτροπής:
Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω απόφαση σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2023.

Με την εν λόγω απόφαση της Βουλής παρέχεται σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου των οποίων δεν έχουν ακόμα εγκριθεί οι προϋπολογισμοί για το έτος 2024 εξουσιοδότηση για διενέργεια δαπάνης για τον μήνα Ιανουάριο του 2024 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το έτος 2023, το οποίο αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στον μήνα Ιανουάριο του 2023.

Σύμφωνα με την απόφαση, δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μέχρι να εγκριθούν από τη Βουλή και να πάρουν την τελική τους μορφή οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου για το έτος 2024.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου υποβάλλονται στη Βουλή για έγκριση μέσα στα ίδια χρονικά περιθώρια στα οποία υποβάλλεται και ο κρατικός προϋπολογισμός. Ωστόσο, αριθμός προϋπολογισμών νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου δεν έχει ακόμη κατατεθεί ή εγκριθεί από τη Βουλή, γεγονός που καθιστά αναγκαία την παροχή εξουσιοδότησης για τη διενέργεια δαπανών, όπως προβλέπεται στην πιο πάνω απόφαση της Βουλής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τα πιο πάνω, χωρίς να δεσμεύεται ως προς τις τελικές της θέσεις, που θα προκύψουν μετά τη μελέτη κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό αναφορά απόφασης για τη διενέργεια δαπάνης για τον μήνα Ιανουάριο του 2024.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για τον μήνα Ιανουάριο του 2024

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση της διενέργειας των δαπανών που περιλαμβάνονται σε αυτούς,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, δεν έγινε κατορθωτή η κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων ή η μελέτη και έγκριση των προϋπολογισμών αυτών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την 31^η Δεκεμβρίου 2023,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω:

1. Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για τον μήνα Ιανουάριο του έτους 2024 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του έτους 2023 κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, το οποίο αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.
2. Η εξουσιοδότηση αυτή δίνεται με τον όρο ότι δεν θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και ότι δεν θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το έτος 2024.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί της απόφασης;

Η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Το μόνο που ήθελα να πω είναι ότι βρισκόμαστε ξανά και κάθε Δεκέμβρη έχουμε ακριβώς την ίδια συμπεριφορά. Η πλειοψηφία των ημικρατικών οργανισμών δεν έχουν καταθέσει τους προϋπολογισμούς τους εντός της περιόδου που προβλέπει το Σύνταγμα. Θεωρώ ότι είναι περιφρόνηση και του συντάγματος και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Για όλους όσους ακούνε και για όσους ενδιαφέρονται να ακούσουν... Βεβαίως, πάντοτε υπολογίζουν στην ευαισθησία όλων, ότι θα εγκρίνουμε τα δωδεκατημόρια και θα βγάλουν τους επόμενους μήνες. Λυτούμαι πραγματικά που τυγχάνει χειρισμού και το Σύνταγμά μας και η επιτροπή των Οικονομικών και η Βουλή των Αντιπροσώπων με αυτό τον τρόπο. Είμαστε όλοι στην κρίση της κοινωνίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Ερωτοκρίτου, με έχετε προλάβει και συμφωνώ απόλυτα. Είναι απαράδεκτο να περιφρονείται κατ' αυτό τον τρόπο το σώμα και η Βουλή των Αντιπροσώπων. Δεν έχουμε κατατεθειμένους στην πλειοψηφία τους τους προϋπολογισμούς των ημικρατικών. Αναγκαζόμαστε σήμερα να ψηφίσουμε αυτή την απόφαση και είμαι σίγουρη ότι ενδεχομένως να αναγκαστούμε και στη συνέχεια.

Ένα μήνυμα για ακόμα μια φορά, που δεν ξέρω πόσες επιστολές έχω στείλει. Βέβαια να πούμε, για να είμαστε δίκαιοι, ότι δεν είναι τωρινό φαινόμενο. Παρ' όλα ταύτα θεωρώ, ως Πρόεδρος του σώματος, ότι θα πρέπει να στείλει ένα μήνυμα μια φορά η Βουλή των Αντιπροσώπων, γιατί μόνο έτσι θα μας λάβουν υπόψη, κυρία Ερωτοκρίτου, γιατί δεν γίνεται να συνεχίζεται αυτή η κατάσταση. Να ερχόμαστε Φεβράρη, Μάρτιο και να ψηφίζουμε ακόμα προϋπολογισμούς! Αλλά κατά τα άλλα είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων που δεν κάνει τη δουλειά της. Λοιπόν, να αναλάβουν όλοι τον ρόλο και τις ευθύνες τους!

Λοιπόν, προχωράμε στην ψήφιση της απόφασης, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα δύο, εναντίον μία ψήφος, καμία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα δύο ψήφους υπέρ, μία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, η απόφαση εγκρίνεται*.

Έχουμε τέλος ενώπιόν μας σχέδιο ψηφίσματος σχετικά με τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή του 2023 στο Ντουμπάι, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (COP28). Κατατίθεται από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών. Θεωρώ ότι έχετε αναγνώσει το ψήφισμα.

(Το σχετικό σχέδιο ψηφίσματος)

Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων σχετικά με τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή του 2023 στο Ντουμπάι, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (COP28)

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Ενόψει της 28^{ης} Διάσκεψης των Μερών για τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, που θα πραγματοποιηθεί στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) από τις 30 Νοεμβρίου έως τις 12 Δεκεμβρίου 2023,

Υπενθυμίζοντας τα ομόφωνα σχετικά ψηφίσματά της, της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2010, της 5^{ης} Νοεμβρίου 2009, της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2008 και της 25^{ης} Νοεμβρίου του 2010,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία που εγκρίθηκε κατά την 21^η Διάσκεψη των Μερών της UNFCCC (COP21) στο Παρίσι, στις 12 Δεκεμβρίου 2015 («Συμφωνία του Παρισιού»),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία που συνήφθη στην COP27 να συσταθεί ειδικό ταμείο για απώλειες και ζημιές και να ληφθεί απόφαση κατά την 28^η Διάσκεψη των Μερών της UNFCCC (COP28) σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του ταμείου, καθώς και το δίκτυο του Σαντιάγο για τις απώλειες και τις ζημιές,

Έχοντας υπόψη την Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, καθώς και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ),

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, Αλεξάνδρα Ατταλίδου.

Εναντίον: Ειρήνη Χαραλαμπίδου (ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).

Έχοντας υπόψη την έκθεση του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών της 27^{ης} Οκτωβρίου του 2022 για το περιβάλλον (UNEP) σχετικά με το χάσμα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του 2022, με τίτλο «The Closing Window-Climate crisis call for fast transformation of societies» [Τα περιθώρια στενεύουν-Η κλιματική κρίση απαιτεί τον ταχύ μετασχηματισμό των κοινωνιών], την έκθεση της 1^{ης} Νοεμβρίου του 2022 σχετικά με το χάσμα προσαρμογής του 2022, με τίτλο «Too Little, Too Slow-Climate adaptation failure puts world at risk» [Πολύ λίγα, πολύ αργά-Η αποτυχία προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή θέτει σε κίνδυνο τον κόσμο] και την έκθεση της 20^{ης} Οκτωβρίου του 2021 σχετικά με το χάσμα παραγωγής του 2021,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κήρυξε κλιματική και περιβαλλοντική κατάσταση έκτακτης ανάγκης και δεσμεύθηκε να αναλάβει επείγοντως τις συγκεκριμένες δράσεις που απαιτούνται για την καταπολέμηση και τον περιορισμό της απειλής αυτής πριν να είναι πολύ αργά· λαμβάνοντας υπόψη ότι η απώλεια της βιοποικιλότητας και η κλιματική αλλαγή είναι αλληλένδετες και αλληλοενισχυόμενες και συνιστούν εξίσου απειλή για τη ζωή στον πλανήτη μας και επομένως πρέπει επείγοντως να αντιμετωπιστούν μαζί,

Χαιρετίζοντας την αυξανόμενη σημασία που προσδίδεται διεθνώς στις καταστροφικές για τον πλανήτη επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών,

Εκφράζοντας την έντονη ανησυχία της για το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διάλογος για αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών προχωρεί με ιδιαίτερα αργούς ρυθμούς,

Υπογραμμίζοντας ότι οι κλιματικές αλλαγές επηρεάζουν χωρίς διακρίσεις όλες τις χώρες και τους λαούς τους, εντείνοντας ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική δικαιοσύνη, την ισότητα και τα ανθρωπίνια δικαιώματα και θέτοντας σε κίνδυνο την επίτευξη των Στόχων της Χιλιετίας,

Εκφράζοντας και πάλι την έντονη ανησυχία της για τα ακραία καιρικά φαινόμενα που παρατηρούνται παγκοσμίως, ως αποτέλεσμα ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, των οποίων οι συνέπειες εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ορατές και εντείνονται στην Ανατολική Μεσόγειο,

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιστημονικές προγνώσεις αναφορικά με την κλιματική αλλαγή στην Κύπρο μέσα στα επόμενα χρόνια και τις πολυδιάστατες αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί αυτή να επιφέρει,

Υπογραμμίζοντας την προσήλωση της Κύπρου στις προσπάθειες διάσωσης του περιβάλλοντος γενικότερα και ειδικότερα στις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας αυτής πρόκλησης,

Έχοντας υπόψη ότι ήδη η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται σε ευρωπαϊκές και παγκόσμιες συμφωνίες από τις οποίες προκύπτουν δεσμευτικοί στόχοι και υποχρεώσεις, των οποίων η αποτυχία εκπλήρωσης ή παραβίασή τους συνεπάγεται βαρύ οικονομικό κόστος, το οποίο επωμίζεται ο ήδη ταλαιπωρημένος Κύπριος πολίτης,

Επισημαίνοντας ότι η συνεχιζόμενη παράνομη στρατιωτική κατοχή του 37% της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί τεράστιο πρόβλημα στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής κατά των κλιματικών αλλαγών σε ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Ομόφωνα εγκρίνει τα ακόλουθα:

- 1. Καλεί όλα τα συμβαλλόμενα μέρη και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αξιοποιήσουν όλους τους διπλωματικούς διαύλους, ώστε να συνεργαστούν με όλα τα μέρη για την κλιμάκωση των βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων τους για το κλίμα και των συνοδευτικών πολιτικών τους και να αυξήσουν το επίπεδο φιλοδοξίας των ΕΚΣ τους, ώστε να συνεχίσουν τις προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C, σύμφωνα με το Σύμφωνο της Γλασκόβης για το Κλίμα.*
- 2. Τονίζει την ανάγκη να επιταχυνθεί η δράση για το κλίμα, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της Συμφωνίας του Παρισιού, κατά τρόπο που να διασφαλίζει μια δίκαιη μετάβαση η οποία δεν αφήνει κανέναν στο περιθώριο· ζητεί η COP28 να αντιμετωπίσει την ανάγκη για συστημικό μετασχηματισμό προς ένα οικονομικό μοντέλο που να εξασφαλίζει την ευημερία όλων εντός των ορίων του πλανήτη.*
- 3. Υπογραμμίζει εκ νέου την ανάγκη επίδειξης της αναγκαίας πολιτικής βούλησης, συναίνεσης και αλληλεγγύης, ώστε να καταστεί εφικτή η επίτευξη μιας δεσμευτικής συμφωνίας για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη προς την κατεύθυνση ανάληψης συγκεκριμένων και μετρήσιμων τιμών μείωσης των εκπομπών αερίων, καθώς και της σύστασης ενός παγκόσμιου συστήματος διαχείρισης των ρύπων.*
- 4. Καλεί την κυπριακή κυβέρνηση να θέσει την υλοποίηση των δεκαεπτά (17) στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDs) ανάμεσα στις προτεραιότητές της οι οποίοι να αποτελούν οριζόντια πολιτική του κράτους. Η Κύπρος παραμένει χαμηλά ως προς την επίτευξη αυτών των στόχων. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη για δράση και για πολιτικές και στρατηγικές που βελτιώνουν την υγεία και την εκπαίδευση, μειώνουν την ανισότητα και δίνουν ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη παράλληλα με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.*

5. *Καλεί* την κυπριακή κυβέρνηση να προωθήσει τις διαδικασίες για ταχεία και δίκαιη ενεργειακή μετάβαση, για επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050, για βελτίωση της προσαρμοστικότητας, για ενίσχυση της ανθεκτικότητας και για μείωση της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή.
6. *Επισημαίνει* ότι η συμφωνία που θα προκύψει στα ΗΑΕ πρέπει να καλεί όλα τα μέρη να αυξήσουν τις δεσμεύσεις τους και να υποβάλουν οριστικό χάρτη πορείας για έναν συλλογικό στόχο διπλασιασμού της χρηματοδότησης για την προσαρμογή έως το 2025, με βάση τα επίπεδα του 2019, με στόχο την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της χρηματοδότησης για τον μετριασμό και εκείνης για την προσαρμογή, και ζητεί να πραγματοποιηθούν περαιτέρω συνεισφορές στο ταμείο για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στο ειδικό ταμείο για την αλλαγή του κλίματος· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καθορίσουν συγκεκριμένους τρόπους, ώστε να αυξήσουν τη χρηματοδότησή τους για την προσαρμογή έως το 2025. Επιπρόσθετα, να δοθούν τα απαιτούμενα χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για αποκατάσταση και προστασία των υγροβιότοπων της Μεσογείου που βρίσκεται στην «πρώτη γραμμή του πυρός».
7. *Υπογραμμίζει* ότι η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, σύμφωνα με τη Σύμβαση του Aarhus, είναι κρίσιμη για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Παρισιού.
8. *Καλεί* την κυπριακή κυβέρνηση να διασφαλίσει ότι το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα θα περιλαμβάνει επαρκείς δράσεις και χρηματοδοτικά μέσα για την επίτευξη των στόχων της Κύπρου για το 2030 που να συνάδουν με τον στόχο συγκράτησης της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη πολύ κάτω από τους 2°C και να εξασφαλίσει διαφάνεια ως προς τις επιδόσεις της Κύπρου όσον αφορά τη δράση για το κλίμα και την ενέργεια.
9. *Επαναλαμβάνει* τη θέση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει πρωτοποριακό και πρωταγωνιστικό ρόλο και κατά τη Διάσκεψη στα ΗΑΕ.
10. *Τονίζει* ότι η τρέχουσα γεωπολιτική κατάσταση και ακρίβεια καταδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· για επίτευξη της ενεργειακής ασφάλειας, αλλά και της ανθεκτικότητας της οικονομίας της Κύπρου.
11. *Τονίζει* την ανάγκη για άσκηση πίεσης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να επιτευχθεί παγκόσμια συμφωνία για σταδιακή κατάργηση της παγκόσμιας χρήσης άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου και την ενθάρρυνση χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
12. *Τονίζει* την αναγκαιότητα για τη μείωση του χάσματος μεταξύ των χωρών όσον αφορά την ενεργειακή μετάβαση από ορυκτά καύσιμα σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ελαχιστοποιώντας το χάσμα των οικονομικών δυνατοτήτων της κάθε χώρας, για να το πράξει.
13. *Παρατηρεί* ότι οι άνθρωποι επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή με διάφορους τρόπους, ανάλογα με παράγοντες όπως το φύλο, η ηλικία, η αναπηρία, η εθνοτική καταγωγή και η φτώχεια· σημειώνει ότι οι ευάλωτοι πληθυσμοί, όπως οι φτωχοί, οι γυναίκες και οι ηλικιωμένοι πλήττονται περισσότερο από τις συνέπειές της· πιστεύει ότι η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων είναι καίριας σημασίας για μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση· τονίζει την ανάγκη να ενσωματωθεί πιο αποτελεσματικά η διάσταση του φύλου σε όλους τους συναφείς στόχους και σκοπούς.
14. *Τονίζει* την ανάγκη προώθησης όλων εκείνων των μέτρων που θα αναβαθμίζουν την συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με την εφαρμογή μέτρων και πολιτικών που θα προωθούν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την εξοικονόμηση ενέργειας, την απεξάρτηση από τις μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ανάπτυξη των βιώσιμων δημόσιων συγκοινωνιών κ.ο.κ.
15. *Καλεί* την κυπριακή κυβέρνηση να αυξήσει τις δεσμεύσεις της και να στηρίξει κάθε προσπάθεια αύξησης του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών για το 2030.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Υπάρχουν τοποθετήσεις επί του ψηφίσματος;

Αν δεν υπάρχουν, θα προχωρήσουμε στην έγκριση. Προχωράμε στην έγκριση. Ψηφίζουμε ηλεκτρονικά υπέρ, εναντίον ή αποχή για το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Παρόντες τριάντα τέσσερις. Υπέρ τριάντα τρεις και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, το ψήφισμα εγκρίνεται.

Εδώ φτάσαμε αισίως στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη σταλθεί ηλεκτρονικά.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.204 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ανδρέα Θεμιστοκλέους, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Άμυνας κ. Μιχάλη Γιωργάλλα

«Παρακαλείται ο Υπουργός Άμυνας, ως η αρμόδια αρχή, να πληροφορήσει το σώμα για τα ακόλουθα:

1. Το είδος, την ποσότητα και την αξία του οπλισμού και των πυρομαχικών που παραχωρήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία στην Ουκρανία, συμπεριλαμβανομένων αρμάτων μάχης, άλλων μηχανοκίνητων οπλικών συστημάτων και ατομικού οπλισμού.
2. Τα ανταλλάγματα που εξασφάλισε η Κυπριακή Δημοκρατία για τα πιο πάνω κι από ποιες χώρες, καθώς και το αντίστοιχο είδος, την ποσότητα και την αξία τους.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.205 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €822.000 για την ασφάλιση σκαφών, προβλητών και ελικοπτέρων, των οποίων τη μεγάλη αξία όσον αφορά το κόστος τους όλοι αντιλαμβάνομαστε.

Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο υπάρχει πρόνοια η ασφαλιστική εταιρεία ή οι εταιρείες που έχουν συνάψει τα σχετικά ασφαλιστήρια συμβόλαια να έχουν εξασφαλισμένη κάλυψη από αντασφαλιστική εταιρεία.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.206 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Υγείας κ. Πόπη Κανάρη

«Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας περιλαμβάνεται κονδύλι για τη στέγη “Άγιος Χαράλαμπος” στη Λάρνακα.

Παρακαλώ όπως η Υπουργός Υγείας, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων τι ανάγκες καλύπτει το κόστος αυτό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.207 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων τι ποσό προβλέπεται να δοθεί στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού για την κάλυψη του κόστους των καθηγητών φυσικής αγωγής για την άσκηση των σωματίων της Αστυνομίας και αν επωμίζεται ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού επιπρόσθετο κόστος.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.208 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εγκατάσταση λογισμικού συστήματος πληρωμών, ούτως ώστε να πληρώνονται οι εκμισθώσεις και υπερωρίες των αστυνομικών έγκαιρα. Εξ όσων γνωρίζω, αυτό δεν έχει γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχει καθυστέρηση από πέντε έως και δέκα μήνες μέχρι την πληρωμή. Επίσης, ενώ προηγουμένως οι εκμισθώσεις και υπερωρίες των αστυνομικών δημοσιεύονταν, από τον Ιανουάριο του 2023 τερματίστηκε και η δημοσίευση.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.209 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως περιλαμβάνεται κονδύλι για βελτιωτικά έργα στα κτίρια της Αστυνομίας Λάρνακας.

Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων τι αφορούν τα συγκεκριμένα αυτά βελτιωτικά έργα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.210 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται η ανέγερση των νέων πυροσβεστικών σταθμών της Αγίας

Νάπας και της Πάχνας.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.211 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Πέτρο Ξενοφώντος

«Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις ποσότητες αιγοπροβάτων που έχουν αγοραστεί από αιγοπροβατοτρόφους από το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών για τα έτη 2021, 2022 και 2023.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.212 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως περιλαμβάνεται κονδύλι για ανέγερση ειδικού κέντρου ασφάλειας στο Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού.

Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται το υπό ανέγερση ειδικό κέντρο ασφάλειας.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.213 της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Υγείας κ. Πόπη Κανάρη

«Κατά τη συζήτηση του θέματος “Το ανθρώπινο δικαίωμα στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης ατόμων με ψυχολογικά προβλήματα” στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών τη Δευτέρα, 27 Νοεμβρίου, προέκυψαν διάφορα ζητήματα. Ως εκ τούτου, παρακαλείται η Υπουργός Υγείας, ως η αρμόδια αρχή, για τα ακόλουθα:

1. Να καταθέσει το χρονοδιάγραμμα και τον σχεδιασμό για την ολοκλήρωση των έργων συντήρησης και επέκτασης του Νοσοκομείου Αθαλάσσας, αφού, σύμφωνα με τα όσα κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, δεν υπάρχουν χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης των έργων και σήμερα υπάρχει μεγάλη δυσκολία στην παροχή φροντίδας στους ασθενείς λόγω της πληρότητας και παλαιότητας του νοσοκομείου.
2. Να καταθέσει τις προθέσεις και τους σχεδιασμούς της ως προς τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών και υποστηρικτικού πλαισίου για τους ψυχικά ασθενείς πέραν του Νοσοκομείου Αθαλάσσας, αφού, όπως λέχθηκε, δεν υπάρχουν σήμερα κατάλληλες δομές όπου μπορεί να παρέχονται υποστηρικτικά προγράμματα και φιλοξενία σε άτομα με ψυχολογικά προβλήματα, με αποτέλεσμα να αποτείνονται στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας και να παραμένουν για ορισμένο χρονικό διάστημα εκεί, ενώ και το ποσοστό επανεισδοχής στο νοσοκομείο είναι αρκετά υψηλό.
3. Να μας καταθέσει τις προθέσεις της ως προς τη θεσμοθέτηση επιτρόπου για την ψυχική υγεία, στα πλαίσια μιας ψυχιατρικής μεταρρύθμισης η οποία θα καλύπτει τις ανάγκες της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης με προτεραιότητα στην πρόληψη και αποϊδρυματοποίηση.
4. Να μας ενημερώσει, αναφορικά με την ομάδα εργασίας η οποία, όπως λέχθηκε στην επιτροπή, συστάθηκε με οδηγίες της ίδιας της υπουργού, ως προς τους όρους εντολής, τα χρονοδιαγράμματα και τους στόχους που έχουν τεθεί για τον καταρτισμό της εθνικής στρατηγικής για τα άτομα με ψυχολογικά προβλήματα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.214 της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αλεξάνδρας Ατταλίδου, ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Υγείας κ. Πόπη Κανάρη

«Με αφορμή περιπτώσεις εργαζόμενων γυναικών που περιήλθαν στην αντίληψή μου, οι οποίες αναγκάζονταν να αντλούν το μητρικό τους γάλα στον γραφειακό τους χώρο, διαπίστωση την ανάγκη δημιουργίας κατάλληλα διαμορφωμένων χώρων για αυτή την τόσο σημαντική διαδικασία.

Η προστασία, προαγωγή και υποστήριξη του μητρικού θηλασμού, αλλά και η ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων και του πληθυσμού για τη σημασία του μητρικού θηλασμού αποτελούν κύριο στόχο της Εθνικής Πολιτικής του Μητρικού Θηλασμού στην Κύπρο 2020-2025 του Υπουργείου Υγείας. Ο μητρικός θηλασμός, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, αποτελεί πρωτογενές δικαίωμα κάθε παιδιού και αποκλειστικό προνόμιο κάθε μητέρας.

Όσον αφορά στην κυπριακή νομοθεσία, ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος δίνει τη δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να εκδίδει κανονισμούς για τη δημιουργία ειδικά διαμορφωμένων χώρων θηλασμού ή/και άντλησης γάλακτος σε χώρους όπου εργάζονται μητέρες, ώστε να προωθηθεί ο θηλασμός. Παρά το γεγονός ότι οι σχετικοί κανονισμοί κατατέθηκαν για ψήφιση στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων την Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου 2020, εντούτοις αποσύρθηκαν με τότε προτροπή του Υπουργού Υγείας κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου, σε επιστολή ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 2020, προκειμένου να κατατεθούν εκ νέου με τη ρύθμιση του μητρικού θηλασμού σε δημόσιους χώρους. Σημειώνεται πως έκτοτε το συγκεκριμένο ζήτημα έχει μείνει στάσιμο

και η έγκριση των εν λόγω κανονισμών εκκρεμεί.

Με αφορμή το συγκεκριμένο ζήτημα, θα θέλαμε όπως η Υπουργός Υγείας, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αναφορικά με το στάδιο κατάθεσης των σχετικών κανονισμών και με το αν προτίθεται να θεσπίσει την υποχρέωση δημιουργίας ειδικών δωματίων εντός του χώρου εργασίας των γυναικών στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.215 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιαννάκη Γαβριήλ, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη

«Παρακαλείται ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ως η αρμόδια αρχή, όπως παράσχει στη Βουλή των Αντιπροσώπων πληροφόρηση για τα ακόλουθα:

1. Ποιος αποφασίζει και με ποια κριτήρια για τα σημεία τοποθέτησης κινητών καμερών φωτοεπισήμανσης;
2. Ποιες οδοί στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου θεωρούνται υψηλότερης επικινδυνότητας ως προς το ιστορικό τους σε σοβαρά τροχαία ατυχήματα;

Παρακαλώ όπως δοθούν αναλυτικά στοιχεία για την ίδια επαρχία όσον αφορά τις οδούς στις οποίες έχουν τοποθετηθεί κινητές κάμερες φωτοεπισήμανσης, από την ημέρα έναρξης λειτουργίας του συστήματος, το πόσες φορές έχουν τοποθετηθεί σε κάθε οδό, καθώς και τις ώρες τοποθέτησής τους.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.216 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Πέτρο Ξενοφώντος

«Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο εξετάζεται το ενδεχόμενο επέκτασης του βραχίονα του Αλιευτικού Καταφυγίου Λάρνακας, έτσι ώστε να αποτρέπεται η είσοδος της άμμου. Αυτό είναι το μόνο αποτελεσματικό μέτρο που θα λύσει μόνιμα το πρόβλημα. Οποιαδήποτε άλλα μέτρα για αφαίρεση της άμμου είναι προσωρινά και χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα και αυτό έχει αποδειχθεί, όσες φορές στο παρελθόν έχει ακολουθηθεί η πρακτική αφαίρεσης της άμμου και είναι εις γνώσιν των πάντων. Η επιμονή σε εν γνώσει λανθασμένη διαδικασία αποτελεί διασπάθιση δημοσίου χρήματος και έτσι πρέπει να το αντικρίσετε.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.217 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Υγείας κ. Πόπη Κανάρη

«Σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό του 2024 του Υπουργείου Υγείας, €60.000 προορίζονται για ενοίκιαση γραφείων για την κάλυψη του επαρχιακού γραφείου στη Λάρνακα.

Παρακαλώ όπως η Υπουργός Υγείας, ως η αρμόδια αρχή, πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι πού βρίσκεται η πιο πάνω διαδικασία.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.218 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη

«Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.219 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Υγείας κ. Πόπη Κανάρη

«Σύμφωνα με πληροφορίες μας, στις 14 Σεπτεμβρίου 2023 δύο γυναίκες στην επαρχία Πάφου κατήγγειλαν βιασμό. Ωστόσο, χρειάστηκαν δώδεκα σχεδόν ώρες, για να διενεργηθεί η απαιτούμενη ιατροδικαστική εξέταση των δύο γυναικών, αφού πρώτα μεταφέρθηκαν από την Πάφο στη Γυναικολογική Κλινική του Νοσοκομείου Αρχιεπίσκοπος Μακάριος III (NAM III - Μακάρειο) Λευκωσίας. Επιπρόσθετα, έχει έλθει στην αντίληψή μας απόφαση του Υπουργείου Υγείας σύμφωνα με την οποία η εξέταση ενήλικων που καταγγέλλουν σεξουαλική κακοποίηση διενεργείται αποκλειστικά και μόνο στο NAM III Λευκωσίας, το οποίο είναι το μόνο που, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση, διαθέτει κατάλληλους χώρους που διασφαλίζουν την ιδιωτικότητα, καθώς και συνεχή πρόσβαση σε έμπειρο ιατρικό προσωπικό. Σύμφωνα δε με την απόφαση, τις εξετάσεις ατόμων που καταγγέλλουν σωματική ή/και σεξουαλική κακοποίηση διενεργεί αποκλειστικά ο επί καθηκοντι ιατροδικαστής.

Παρακαλείται η Υπουργός Υγείας, ως η αρμόδια αρχή, όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα εξής:

1. Κατά πόσο ισχύει ότι λήφθηκε η πιο πάνω απόφαση και στη βάση ποιων πρωτοκόλλων βασίστηκε;
2. Εάν όντως έχει ληφθεί αυτή η απόφαση, κατά πόσο λαμβάνει υπόψη το Υπουργείο:

- α) τις ψυχολογικές και ιατρικές επιπτώσεις που έχει στο θύμα σεξουαλικής κακοποίησης η πολύωρη καθυστέρηση στη διενέργεια της ιατροδικαστικής εξέτασης,
- β) τις επιπτώσεις ως προς την ανάγκη για άμεση λήψη δειγμάτων για τις εργαστηριακές εξετάσεις και
- γ) την τυχόν αλλοίωση/καταστροφή/επιμόλυνση τεκμηρίων κατά τη μεταφορά του θύματος;
3. Με ποιο τρόπο και στη βάση ποιου πρωτοκόλλου γίνεται η επιλογή των περιστατικών για διενέργεια ιατροδικαστικής εξέτασης, όταν υπάρχουν παράλληλα και ταυτόχρονα περιστατικά που καλείται να διαχειριστεί ο επί καθηκόντι ιατροδικαστής;
4. Πώς τεκμηριώνεται ότι μόνο το NAM III Λευκωσίας διαθέτει κατάλληλους χώρους εξέτασης τέτοιων περιστατικών και συνεχή πρόσβαση σε έμπειρο ιατρικό προσωπικό;
5. Πόσες ιατροδικαστικές εξετάσεις προσώπων που κατήγγειλαν σεξουαλική κακοποίηση ή βιασμό διενεργήθηκαν τα τελευταία οκτώ χρόνια; Τα στοιχεία να κατατεθούν ανά αστυνομικό σταθμό/ΤΑΕ/κλιμάκιο που χειρίστηκε την καταγγελία.
6. Παρέχονται ιατροδικαστικές υπηρεσίες στο Σπίτι της Γυναίκας, το οποίο δημιουργήθηκε, για να συστεγάζει όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες για ολόπλευρη στήριξη στις γυναίκες θύματα βίας; Εάν ναι, με ποιο τρόπο;»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία, η στίξη και η σύνταξη των αποστολέων.)

Απάντηση ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.035, ημερομηνίας 3 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Κέττηρου

«Αναφέρομαι στην επιστολή σας, ημερομηνίας 8 Αυγούστου 2023, σε σχέση με το πιο πάνω θέμα προς το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, η οποία μας κοινοποιήθηκε από το εν λόγω υπουργείο λόγω αρμοδιότητας και μετά από σχετική διερεύνηση από τον Αν. Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σας πληροφορώ τα παρακάτω:

2. Σχετικά με τη μεθοδολογία με την οποία καταμετράται η Στάθμη της Θάλασσας (**ΣΤΘ**), η πρώτη συστηματική προσπάθεια σε παγκύπρια κλίμακα για την παρακολούθησή της ξεκίνησε το 2018. Είναι αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Στόχος είναι η εξυπηρέτηση διαφόρων τομέων/επιστημών, όπως της υδρογραφίας, της ναυτιλίας, της παρακολούθησης κινδύνων (π.χ. τσουνάμι, άνοδο λόγω κλιματικής αλλαγής, κ.τ.λ.). Η ΣΤΘ επηρεάζεται κυρίως από δύο παράγοντες που είναι η κίνηση των πλανητών και ο καιρός. Για την μελέτη του φαινομένου είναι απαραίτητη η συνεχής συλλογή δεδομένων. Η μεθοδολογία που αναπτύχθηκε αναλύεται σε δύο κύριες συνιστώσες, της συλλογής δεδομένων και της επεξεργασίας τους. Η συλλογή δεδομένων εξυπηρετείται από το σύστημα ΠΥΘΕΑΣ του οποίου η περιγραφή βρίσκεται στο **Παράρτημα 1**. Συλλέγονται δεδομένα ΣΤΘ, μετεωρολογικά, θερμοκρασίας νερού και θέσης. Η επεξεργασία των δεδομένων αφορά σε πρώτη φάση στη διόρθωση της ΣΤΘ από την επίδραση του καιρού και σε δεύτερη φάση αφορά στον υπολογισμό επιφανειών αναφοράς όπως η Μέση Στάθμη Θάλασσας (**ΜΣΘ**) κ.ά.

3. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, η υλοποίηση οποιασδήποτε επιφάνειας αναφοράς γίνεται πρακτικά με τα παλιρροιόμετρα των σταθμών ΠΥΘΕΑΣ. Για παράδειγμα, για την ΜΣΘ, από την επεξεργασία των μετρήσεων από το 2018 μέχρι το 2022, έχουν προκύψει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Σταθμός	Ένδειξη ΜΣΘ στο παλιρροιόμετρο (m)
Παραλίμνι	1.18
Λάρνακα	1.06
Λεμεσός	1.38
Πάφος	1.19
Πομός	1.01

Επομένως οι πιο πάνω αναφερόμενες ενδείξεις στο παλιρροιόμετρο κάθε σταθμού αποτελούν την υλοποίηση της ΜΣΘ τοπικά.

4. Αναφορικά με το τρίτο ερώτημα, όπως προαναφέρθηκε, η ΣΤΘ επηρεάζεται κυρίως από δύο παράγοντες: την κίνηση των πλανητών και τον καιρό. Σε σχέση με την κίνηση των πλανητών για να ολοκληρωθεί ένας κύκλος παρατηρήσεων η ΣΤΘ πρέπει να παρακολουθείται για τουλάχιστον 20 έτη. Οποιαδήποτε συμπεράσματα σχετικά με την άνοδο της ΣΤΘ πριν ολοκληρωθεί ένας πλήρης κύκλος παρατηρήσεων είναι επισφαλής. Στη διάρκεια του χρόνου δύναται να παρατηρούνται ακραίες τιμές, ωστόσο η απόδοσή τους στην άνοδο της ΣΤΘ δεν είναι βέβαιη.

Σημαντικό είναι να μην σταματήσει η παρακολούθηση της ΣτΘ μέσω του συστήματος ΠΥΘΕΑΣ, ώστε στο μέλλον να υπάρχει η δυνατότητα εξαγωγής ασφαλών συμπερασμάτων.

5. Σχετικά με το κάθε πόσα χρόνια γίνονται μετρήσεις, σημειώνεται ότι, η συλλογή δεδομένων για τη μελέτη της ΣτΘ ξεκίνησε το 2018, είναι συνεχής και δεν έχει σταματήσει έκτοτε. Η συχνότητα των παρατηρήσεων για όλους τους αισθητήρες αναφέρεται στο **Παράρτημα 1**.

6. Παραμένω στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινήσεις.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφειάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.108, ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση σχετικά με τα κυκλοφοριακά και άλλα προβλήματα που παρουσιάζονται λόγω των εργασιών κατασκευής της Γ΄ Φάσης του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Ο Παραλιακός Δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας (Φάση Γ΄) αποτελεί ένα σημαντικό έργο τόσο για την ανάπτυξη της πόλης της Λάρνακας, όσο και των Δήμων και Κοινοτήτων της περιοχής. Η υλοποίηση του έργου αυτού αναμενόταν από τους κατοίκους της περιοχής εδώ και χρόνια για λόγους βελτίωσης της ποιότητας ζωής τους καθώς επίσης και για διευκόλυνση της διακίνησης από και προς την τουριστική περιοχή Ορόκλινης-Δεκέλειας.
3. Αναπόφευκτα όμως, λόγω των κατασκευαστικών εργασιών, δυσκολεύεται η διακίνηση των χρηστών του δικτύου, επηρεάζονται εμπορικά υποστατικά, οικίες αλλά και η πρόσβαση σε παραλίες της περιοχής. Λόγω των προσωρινών παρακάμψεων που απαιτήθηκαν, έχουν επίσης επηρεαστεί δευτερεύοντες δρόμοι εντός Δήμων και Κοινοτήτων. Για μετρίασμό των επιπτώσεων, το Συμβόλαιο προνοεί την εκτέλεση του έργου σε πέντε Φάσεις. Το πρώτο τμήμα του κύριου δρόμου (που αποτελεί μέρος της Α΄ Φάσης) έχει παραδοθεί στην κυκλοφορία στις 11/11/2023.
4. Στο έργο έχουν προκύψει δικαιολογημένες καθυστερήσεις περίπου 5,5 μηνών κυρίως λόγω εργασιών που έχουν σχέση με τις υφιστάμενες Υπηρεσίες εντός των ορίων του έργου και αφορούν το ΣΥΛ, την ΑΗΚ και τη ΣΥΤΑ, και επιπρόσθετα λόγω εργασιών που απαιτήθηκαν για επιπλέον σταθεροποίηση τμημάτων του δρόμου με τοποθέτηση βραχύδους υλικού που δεν προβλεπόταν στο Συμβόλαιο.
5. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε συνεννόηση με τον Εργολάβο, έχει ήδη προβεί σε δράσεις ώστε να περιορίσει την καθυστέρηση που παρατηρείται αλλά και να μετριάσει την ταλαιπωρία που υφίστανται οι χρήστες του δικτύου και οι κάτοικοι της περιοχής. Πραγματοποιούνται εβδομαδιαίες συναντήσεις του Τμήματος με τον Εργολάβο, για καθορισμό της προόδου και των εργασιών που απαιτούνται καθώς και για συντονισμό με τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες. Παράλληλα, ο Εργολάβος εργάζεται υπερωριακά τις καθημερινές και όλα τα Σάββατα, ενώ εκεί όπου απαιτείται γίνονται εργασίες και τις Κυριακές. Επιπλέον, ο Εργολάβος σε συνεννόηση με την ομάδα επίβλεψης και τον Μηχανικό του Έργου, είναι σε καθημερινή επαφή με τους επηρεαζόμενους κατοίκους και τους ιδιοκτήτες υποστατικών με στόχο να μειωθεί στο ελάχιστο ο επηρεασμός τους. Σημειώνεται ότι, έχουν ήδη ληφθεί αποφάσεις για αντιμετώπιση/επίλυση πολλών προβλημάτων που αναμένεται να προκύψουν στις επόμενες Φάσεις κατασκευής του Έργου και ως εκ τούτου δεν αναμένεται να υπάρξουν ιδιαίτερες καθυστερήσεις.
6. Σημειώνεται επίσης ότι, μετά τις συναντήσεις μας με ΕΤΑΠ και ΕΒΕ Λάρνακας στις 26/07/2023 και 27/09/2023 και λόγω του διαφαινόμενου κινδύνου να επηρεαστούν αρνητικά οι ξενοδοχειακές μονάδες από τις εργασίες κατασκευής του έργου κατά την επερχόμενη καλοκαιρινή περίοδο, ζητήθηκε (από τους οργανισμούς αυτούς) όπως στα τμήματα του έργου όπου εμπίπτουν τουριστικά καταλύματα, να διεξαχθούν οι εργασίες μόνο κατά την χειμερινή περίοδο.

Σε συνεννόηση με τον Εργολάβο, εξετάζεται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων η δυνατότητα να μην εκτελούνται εργασίες κατά την καλοκαιρινή περίοδο είτε με την σύμπτυξη δυο φάσεων σε μία, είτε με την τροποποίηση των ορίων των φάσεων.»

Απάντηση ημερομηνίας 5 Δεκεμβρίου 2023 του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργου Παπαναστασίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.144, ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Σχετικά με την πιο πάνω ερώτηση, σας πληροφορώ ότι η Ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων ψήφισε σε νόμο την πρόταση νόμου που είχε ενωπιόν της με τίτλο: "Ο περί Δημιουργίας Μητρώου Οικοτεχνίας Νόμος του 2023".

2. Σκοπός του εν λόγω νόμου είναι η ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν την ίδρυση και λειτουργία μονάδων οικοτεχνίας έτσι ώστε μικρές μονάδες που διεξάγουν εργασίες στο δικό τους χώρο και παράγουν οικοτεχνικά

προϊόντα, να μπορούν να εγγραφούν στο συγκεκριμένο Μητρώο και να τα διαθέτουν στην αγορά νόμιμα.»

Απάντηση ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 2023 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.150, ημερομηνίας 1^{ης} Νοεμβρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση, σχετικά με τη μελέτη για βελτίωση και προστασία του παραλιακού μετώπου από τον Φάρο Περβολιών μέχρι και το αεροδρόμιο Λάρνακας και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Η μελέτη παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση αφού η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) που αποτελεί την 3^η φάση της μελέτης δεν έχει εξεταστεί/εγκριθεί από την Περιβαλλοντική Αρχή. Η συγκεκριμένη μελέτη υποβλήθηκε για έγκριση στην Περιβαλλοντική Αρχή στις 25 Νοεμβρίου, 2020, και έκτοτε έχουν ζητηθεί επιπρόσθετες ειδικές μελέτες και πληροφορίες οι οποίες έχουν δοθεί.
3. Αναμένεται ότι η μελέτη για το έργο θα ολοκληρωθεί εντός του 2^{ου} εξαμήνου του 2024, υπό την προϋπόθεση ότι εντός των επόμενων μηνών θα εξασφαλιστεί η έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δεν θα προχωρήσουμε σήμερα.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για τη Δευτέρα, 18 Δεκεμβρίου 2023, στις 4.00 το απόγευμα, με ημερήσια διάταξη η οποία θα σας αποσταλεί, κατά την οποία θα αρχίσει η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού για το 2024 και θα έχουμε τις ομιλίες των αρχηγών των κομμάτων.

[Στις 13 Δεκεμβρίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της δωδέκατης συνεδρίας της Τρίτης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου του σώματος:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος τη Δευτέρα, 18 Δεκεμβρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

Ο περί Προϋπολογισμού του 2024 Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.147-2023).
(Έναρξη της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

.....]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 8.00 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Δημητρίου Αννίτα	Μαυρίδης Μάριος
(Πρόεδρος Βουλής)	Νεοφύτου Αβέρωφ
Αλαμπρίτης Πρόδρομος	Ορφανίδου Σάβια
Γεωργιάδης Χάρης	Πάζαρος Χαράλαμπος
Γεωργίου Νίκος	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Δημητρίου Δημήτρης	Σύκας Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Τορναρίτης Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Τσιρίδου Φωτεινή
Κουλλά Ονούφριος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Νικολάου Μαρίνα
Δαμιανού Άριστος	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Φακοντής Βαλεντίνος
Κουκουμάς Γιώργος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυπριανού Άντρος	Χριστόφιας Χρίστος
Κώστα Κώστας	Χριστοφίδης Χρίστος
Λουκαΐδης Γιώργος	

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παντελίδης Χρύσης
Κουλίας Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Λεωνίδου Πανίκος	Σαββίδης Χρύσανθος
Μυλωνάς Παύλος	Σενέκης Χρίστος
Ορφανίδης Χρίστος	

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης	Παπαγιάννης Λίνος
-----------------	-------------------

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης	Μουσιούττας Μαρίνος
Καρογιάν Μάριος	Τρυφωνίδης Αλέκος

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Παπαδούρης Σταύρος

Ανεξάρτητοι

Ατπαλίδου Αλεξάνδρα	Θεμιστοκλέους Ανδρέας
---------------------	-----------------------

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνού για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2024.	627
2. Αναφορά της Προέδρου της Βουλής στην Ημέρα Δημοκρατικής Αντίστασης για όσους αντιστάθηκαν στο πραξικόπημα και αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία, στην Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς και στην Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.	632
3. Ενημέρωση για τις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων:	633
α. Συμμετοχή των κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου και Κυριάκου Χατζηγιάννη, ως αντιπροέδρων, σε Συνάντηση του Προεδρείου της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΚΣ ΟΑΣΕ) και παρακολούθηση μέρους των εργασιών της 30 ^{ης} Συνάντησης του Συμβουλίου Υπουργών του ΟΑΣΕ στα Σκόπια.	
β. Συμμετοχή της κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου ως ειδικής αντιπροσώπου της ΚΣ ΟΑΣΕ σε εκδήλωση για την Τελετή Υπογραφής της Κοινής Δήλωσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.	

- γ. Συμμετοχή του κ. Κωστή Ευσταθίου σε συνεδρία της Επιτροπής Νομικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Παρίσι.
- δ. Συμμετοχή του κ. Νίκου Τορναρίτη, ως επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΚΣΕ), σε συνεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης των Υποχρεώσεων και των Δεσμεύσεων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στη Ρώμη.
- ε. Συμμετοχή του κ. Κωστή Ευσταθίου σε συνεδρία της Επιτροπής Πολιτισμού, Παιδείας, Επιστημών και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας της ΚΣΣΕ στο Παρίσι.
- στ. Συμμετοχή των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και Αλεξάνδρας Ατταλίδου σε Κοινοβουλευτική Συνάντηση στο πλαίσιο της 28^{ης} Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών για τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP28), που συνδιοργάνωσαν η Διακοινοβουλευτική Ένωση και το Ομοσπονδιακό Εθνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων στο Ντουμπάι.
- ζ. Συμμετοχή της κ. Ρίτας Θεοδώρου Σούπερμαν, ως εκπροσώπου της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Μεσογείου, σε Κοινή Συνεδρία της 66^{ης} Συνόδου της Επιτροπής Ναρκωτικών των Ηνωμένων Εθνών και της 32^{ης} Συνόδου της Επιτροπής για την Πρόληψη του Εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη του Γραφείου του ΟΗΕ για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος.
4. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, κοινή συζήτηση (Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Χάρης Γεωργιάδης, Γιώργος Λουκαΐδης, Λίνος Παπαγιάννης, Αλέκος Τρυφωνίδης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Άριστος Δαμιανού, Σταύρος Παπαδούρης) για κήρυξη της πρότασης νόμου «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 2023» ως επείγουσας και για αναβολή, έπειτα από εισήγηση του κ. Γιώργου Λουκαΐδη, των θεμάτων: 634
- α. «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- β. «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023»,
- γ. «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023»,
- δ. «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- ε. «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- στ. «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»,
- ζ. «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- η. «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»,
- θ. «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκέυσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 9) Νόμος του 2023»,
- και απόφαση για μη κήρυξη της πρότασης νόμου ως επείγουσας και για μη αναβολή των θεμάτων.
5. Εκθέσεις και συμπληρωματική έκθεση για τα νομοσχέδια και τις προτάσεις νόμου: 645
- α. «Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- β. «Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023»,
- γ. «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023»,
- δ. «Ο περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,

- ε. «Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- στ. «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»,
- ζ. «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,
- η. «Ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»,
- θ. «Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 9) Νόμος του 2023»,

συζήτηση (Σταύρος Παπαδούρης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Αλέκος Τρυφωνίδης, Άριστος Δαμιανού, Ανδρέας Πασιουρτίδης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Σωτήρης Ιωάννου, Αντρέας Καυκαλιάς, Λίνος Παπαγιάννης, Σάβια Ορφανίδου, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Νικόλας Παπαδόπουλος, Γιώργος Λουκαΐδης, Χάρης Γεωργιάδης), ψήφισή τους σε νόμους, του πρώτου με αρ. 2, του δεύτερου με αρ. 4, του τρίτου με αρ. 4, του τέταρτου με αρ. 2, του πέμπτου με αρ. 3 και του ένατου με αρ. 5, και δικαιολόγηση αρνητικής ψήφου από τον κ. Μαρίνο Σιζόπουλο εκ μέρους της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα για το έκτο θέμα.

6.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», αγορεύσεις και συζήτηση (Χάρης Γεωργιάδης, Σωτήρης Ιωάννου, Γιώργος Λουκαΐδης, Μαρίνος Σιζόπουλος, Σταύρος Παπαδούρης, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Αβέρωφ Νεοφύτου, Ηλίας Μυριάνθους, Νικόλας Παπαδόπουλος, Στέφανος Στεφάνου, Χρύσης Παντελίδης) και ψήφισή της σε νόμο.	693
7.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2023», αγορεύσεις και συζήτηση (Χρίστος Σενέκης, Νίκος Κέττηρος, Χρυσάνθος Σαββίδης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Άριστος Δαμιανού, Μιχάλης Γιακουμή, Ζαχαρίας Κουλιάς, Νίκος Σύκας, Μαρίνος Σιζόπουλος, Άντρος Κυπριανού, Παύλος Μυλωνάς, Αντρέας Καυκαλιάς) και ψήφισή του σε νόμο.	706
8.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», αγορεύσεις και συζήτηση (Γιώργος Λουκαΐδης, Ανδρέας Θεμιστοκλέους, Σάβια Ορφανίδου, Αλεξάνδρα Ατταλίδου, Ζαχαρίας Κουλιάς, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Παύλος Μυλωνάς, Σωτήρης Ιωάννου, Μιχάλης Γιακουμή) και ψήφισή του σε νόμο.	720
9.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	731
10.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 2023», παρατηρήσεις της κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου, Χάρης Γεωργιάδης, Γιώργος Λουκαΐδης) και ψήφισή του σε νόμο.	735
11.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	740
12.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή στη Δημόσια Υπηρεσία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022» και ψήφισή της σε νόμο.	742
13.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών του 2024 Νόμος του 2023», αγορεύσεις (Νίκος Κέττηρος, Μιχάλης Γιακουμή, Νίκος Γεωργίου) και ψήφισή του σε νόμο.	745
14.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Λειτουργίας και Χρήσης στη Δημοκρατία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	753
15.	Έκθεση και συμπληρωματική έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Πώλησης Ακινήτων (Ειδική Εκτέλεση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022», ψήφισή του σε νόμο και δικαιολόγηση αρνητικής ψήφου από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη.	758
16.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών του 2024 Νόμος του 2023», αγορεύσεις και συζήτηση (Νίκος Κέττηρος, Μιχάλης Γιακουμή, Γιώργος Κάρουλλας, Ζαχαρίας Κουλιάς, Νίκος Γεωργίου, Νικόλας Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο.	764
17.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών	771

	(Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	
18.	Εισήγηση του κ. Ονούφριου Κουλλά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού για αναβολή της πρότασης νόμου «Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», συζήτηση (Νίκος Κέττηρος, Σταύρος Παπαδούρης, Αλέκος Τρυφωνίδης) και απόφαση για αναβολή του.	772
19.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021» και έγκρισή τους.	774
20.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμοί του 2023» και έγκρισή τους.	776
21.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	777
22.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 2).	780
23.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Καταγραφής και Παρακολούθησης Τιμών Λιανικής Πώλησης Προϊόντων Νόμος του 2023», αγορεύσεις (Κώστας Κώστα, Χρύση Παντελίδης, Σταύρος Παπαδούρης, Μιχάλης Γιακουμή, Νίκος Σύκας) και ψήφισή του σε νόμο.	782
24.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Μετονομασίας της Υπηρεσίας Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Νόμος του 2022» και ψήφισή του σε νόμο.	790
25.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών (Καθορισμός Τελών) Κανονισμοί του 2023» και έγκρισή τους.	792
26.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2023» και έγκρισή τους.	793
27.	Έκθεση για τις προτάσεις νόμου και το νομοσχέδιο:	795
	α. «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,	
	β. «Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»,	
	γ. «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»,	
	παρατηρήσεις του κ. Αντρέα Καυκαλιά, απόσυρση των προτάσεων νόμου και ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».	
28.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 2022» και για το νομοσχέδιο «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», παρατηρήσεις του κ. Αλέκου Τρυφωνίδη, απόσυρση της πρότασης νόμου και ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».	800
29.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Υφυπουργείου Πολιτισμού - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Πολιτισμού και Λειτουργού Πολιτισμού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2023», παρατηρήσεις του κ. Μαρίνου Μουσιούττα και έγκρισή τους.	805
30.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί της Εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», συζήτηση (Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν, Χρύση Παντελίδης) και ψήφισή της σε νόμο.	806
31.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Κοινοβουλευτικών Συνεργατών και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023», συζήτηση (Γιώργος Λουκαϊδής, Νίκος Τορναρίτης, Μαρίνος Μουσιούττας, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Χάρης Γεωργιάδης, Δημήτρης Δημητρίου, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Αλεξάνδρα Ατταλίδου) και ψήφισή της σε νόμο.	810

32.	Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2023» και έγκρισή τους.	815
33.	Έκθεση για την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για τον μήνα Ιανουάριο του 2024, παρατηρήσεις των κ. Χριστιάνας Ερωτοκρίτου και Προέδρου και έγκρισή της.	817
34.	Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων σχετικά με τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή του 2023 στο Ντουμπάι, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (COP28) και έγκρισή του.	818
35.	Ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Παραχώρηση οπλισμού και πυρομαχικών από την Κυπριακή Δημοκρατία στην Ουκρανία.	821
-	Κάλυψη από αντασφαλιστική εταιρεία των ασφαλιστήριων συμβολαίων για σκάφη, προβλήτες και ελικόπτερα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως.	821
-	Το κονδύλι στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας για τη στέγη «Άγιος Χαράλαμπος».	821
-	Κάλυψη κόστους καθηγητών φυσικής αγωγής για την άσκηση των σωμάτων της Αστυνομίας.	821
-	Εγκατάσταση λογισμικού συστήματος πληρωμών στην Αστυνομία.	821
-	Βελτιωτικά έργα στα κτίρια της Αστυνομίας Λάρνακας.	822
-	Νέοι πυροσβεστικοί σταθμοί στην Αγία Νάπα και την Πάχνα.	822
-	Αγορά αιγοπροβάτων από το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών κατά την περίοδο 2021-2023.	822
-	Ανέγερση ειδικού κέντρου ασφάλειας στο Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού.	822
-	Ζητήματα σχετικά με την υποστήριξη και περίθαλψη ατόμων με ψυχολογικά προβλήματα.	822
-	Δημιουργία ειδικά διαμορφωμένων χώρων μητρικού θηλασμού στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.	822
-	Στοιχεία για την τοποθέτηση κινητών καμερών φωτοεπισήμανσης στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου.	823
-	Ενδεχόμενο επέκτασης του βραχίονα του Αλιευτικού Καταφυγίου Λάρνακας για αποφυγή εισόδου της άμμου.	823
-	Διαδικασία ενοικίασης γραφείων για το επαρχιακό γραφείο του Υπουργείου Υγείας στη Λάρνακα.	823
-	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό.	823
-	Πρωτόκολλα για τη διενέργεια ιατροδικαστικής εξέτασης ενηλίκων που καταγγέλλουν σωματική ή/και σεξουαλική κακοποίηση και σχετική απόφαση του Υπουργείου Υγείας.	823
36.	Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Καταμέτρηση της στάθμης της θάλασσας στην Κύπρο.	824
-	Επίσπευση της ολοκλήρωσης της Γ' φάσης του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας.	825
-	Σχεδιασμός για την οικιακή παρασκευή και διάθεση τροφίμων από βιοτεχνίες, καθώς και για τη διάθεση τροφίμων από εταιρείες για φιλανθρωπικούς σκοπούς.	825
-	Μελέτη για βελτίωση και προστασία του παραλιακού μετώπου της Λάρνακας.	826
37.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	826
38.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	826

Τιμή: €3,50